

JÓZEF BIAŁYNIA CHOŁODECKI

PAMIĘTNIK POWSTANIA STYCZNIOWEGO

W PIĘCDZIESIĄTĄ ROCZNICĘ WYPADKÓW

WZNOWIENIE „KSIĘGI PAMIĄTKOWEJ“ TEGOŻ SAMEGO AUTORA, WY-
DANEJ STARANIEM KOMITETU OBYWATELSKIEGO WE LWOWIE R. 1904

LWÓW 1913 NAKŁADEM M. MINIEWSKIEJ

JÓZEF BIAŁYNIA CHOŁODECKI

PAMIĘTNIK POWSTANIA STYCZNIOWEGO

W PIĘCDZIESIĄTĄ ROCZNICĘ WYPADKÓW

WZNOWIENIE „KSIĘGI PAMIĄTKOWEJ“ TEGOŻ SAMEGO AUTORA, WYDANEJ STARANIEM KOMITETU OBYWATELSKIEGO WE LWOWIE R. 1904

CZYSTY DOCHÓD NA RZECZ UCZESTNIKÓW
POWSTANIA STYCZNIOWECO 1863/64 ROKU

Zczerniały w znoju czoła, bólem ściągnięte brwi,
Na nagich piersiach święty, serdecznej stygmat krwi,
Z otchłani oczu pośród nadziei błyska w świat,
Że wszędzie nowa jutrznia wolności cudnych lat...
Więc niczem śmierć i męka, niczem Sybira szlak,
Wszak ogrom mocy tęchł w swój Naród!...

MARYA MAZURKÓWNA

LWÓW 1913 NAKŁADEM M. MINIEWSKIEJ

Hh

129844

Przedmowa wydawcy.

Gdy w r. 1904 wyszła z druku Księga pamiątkowa opracowana staraniem Komitetu obywatelskiego przez Józefa Białynię Chołodeckiego, ukazała się w Kwartalniku historycznym zjadliwa krytyka, podpisana znakiem Z. L. S. Autorem tej krytyki był Walery Przyborowski, zwolennik smutnej pamięci margrabiego A. Wielopolskiego, pisarz, niezaprzeczamy, że zdolny, lecz jako krytyk namiętny, gwałtowny, rubaszny, nieprzebierający w środkach, uciekający się nawet do przekręcania i zmyślenia faktów, byleby tylko utrzymać się przy swem twierdzeniu, wywyżżyć własną osobę i stać na piedestalu jedynego, nieomylnego historyka wypadków r. 1863/4.

Walery Przyborowski zwykł był posługiwać się całym szeregiem pseudonimów i inicjałów (anonim, autor »Bitwy pod Raszynem« Marcin Matewka, Zygmunt Lucyan Sulima, Waligóra, Walery P., W. P., P., Z. L. S. itp.), zmieniać więc co chwila zewnętrzną szatę, a powołując się na powyższe przeróżne napisy i podpisy, jak gdyby na trzecie osoby, wprowadzać w błąd czytelnika i przemycać swą własną krytykę, jako równobrzmiące zapatrywania kilku odmiennych recenzentów.

Krytykując Księgę pamiątkową Chołodeckiego stwierdził Przyborowski samym rodzajem podniesionych zarzutów, iż napisał recenzję, nie zadawszy sobie nawet poprzednio pracy dokładnego odczytania wstępów i przedmów, poprzedzających poszczególne rozdziały księgi. Nie przejrzał on i nie porównał starannie spisów i wykazów, nie zapoznał się z materiałem poddanym ocenie, lecz pisał krytykę »na kolanie«, w rozgorączkowaniu i podnosił do kwestyi wielkiego znaczenia drobne różnice, błędy nawet drukarskie, nie czyniące wcale ujmy całości pracy. Przytaczał nieistniejące wcale usterki, co więcej, posunął się do zarzutu pseudopatrytyzmu i do potwarzzy rodaków, którzy w r. 1863/64 współdziałali na rzecz powstania.

»Zmarnowano« — pisze uszczypliwie Przyborowski — »ogromną ilość pracy, kosztów na pomieszczenie kilkuset nazwisk nie mówiących, dla zadowolenia próżności różnych galicyjskich wielkości parafialnych, które niby walczyły w powstaniu, a właściwie haniebnie uciekały, boć wiadomo dobrze, jak się zachowywała większość oddziałów, wkraczających z Galicyi do Królestwa lub na Wołyń. Pytamy, co za pożytek może być z tego dla historii, gdy się dowiemy, że X. lub Z. »walczył«, (bo wszyscy walczyli) tu lub tam, co komu przyjdzie np. z takiej wiadomości, »że p. X. ur. w r. 1856 w Przemyślu (bo i o tem trzeba było uwiadomić czytającą polską publiczność) syn lekarza Filipa (niech wie potomność, kto tę znakomitość rodzi) był używanym jako mały chłopak do przemycania środków ułatwiających ucieczkę powstańców z aresztów sądowych«, że p. Z. »uczeń, uciekł z domu z 12 kolegami do obozu Langiewicza, a nieprzyjęty dla młodocianego wieku, został odstawiony do Krakowa, że p. Y. był czynnym przy prowiantowaniu oddziałów«, a panna Z. Z. »pracowała w organizacji lwowskiej«. Czy nie szkoda na to wszystko czasu i atłasu?»

Ten drobny ustęp charakteryzuje dostatecznie namiętność Przyborowskiego, jako recenzenta. Czy nie ubliżył on sam sobie, czy nie stwierdził przytem braku rozważli, że w takich treściwych notatkach można znaleźć wiele, bardzo wiele źródłowego materiału do rozwiązania niejednej kwestyi, lub sformułowania dokładnego opisu.

Taka gwałtowna, a krzywdząca rodaków w Galicyi recenzja, musiała znaleźć należyłą odprawę, admonicję, jakiej udzielił autor »Księgi pamiątkowej«, recenzentowi Przyborowskiemu w Kwartalniku historycznym z r. 1905 (zeszyt 4, str. 694). Wykazawszy nieudolność z jednej, a namiętność krytyki z drugiej strony, zakończył Chołodecki swą polemikę słowami:

»Wręcz niewłaściwym jest wreszcie wystąpienie pana recenzenta przeciw ogółowi, lub choćby większości rodaków zamieszkających w Galicyi, Galicya bowiem, o ile jej siła i możności starczyło, popierała szczerze ruch r. 1863/64, składała ofiary z mienia i krwi. Jej dzieci jęczały w więzieniach, wstępowały na rusztowania, zapępniały puszcze Sybiru. Czyż może pan recenzent zaprzeczyć, iż po upadku powstania przytuliła Galicya, przytulały jej »parafialne wielkości« mnogie tysiące rodaków z Królestwa, z ujmą dla własnych dzieci, iż ponosiła przez długie lata i ponosi ciężkie ofiary, przyjmując zawsze Królewaków po bratersku«.

Pomimo, a może właśnie wskutek otrzymanej odprawy, rzucił się recenzent Przyborowski ponownie na drugą, ogłoszoną w r. 1907 drukiem popularną broszurę Chołodeckiego p. t. »Dowódcy oddziałów w powstaniu styczniowym i współczesne pieśni rewolucyjne« i poczynił różne nieuzasadnione zarzuty, zwłaszcza genera-

łowi M. Heydenreich-Krukowi. Tem stronnikiem a niewczesnym wystąpieniem wywołał Przyborowski potężny protest Wydziału Towarzystwa wzaj. pom. uczestników powstania z r. 1863, podniesiony w obronie spotwarzzonego Kruka, a ogłoszony w Kwartalniku historycznym z r. 1908 (zeszyt 2 i 3, str. 554), zakończony zaś słowami:

»Wydział Tow. wzaj. pom. uczest. powst. polskiego 1863/4 r. powołany do stania na straży honoru naszego sztandaru narodowego, pod którym walczyliśmy za Ojczyznę, jak najuroczyściej protestuje przeciwko takiemu lekkomyślnemu i karygodnemu ocenianiu czynów i charakteru ludzi tej miary, jakim był generał Heydenreich-Kruk i uprasza redakcyę Kwartalnika historycznego, jako moralnie odpowiedzialną za krzywdę, wyrządzoną pamięci generała Heydenreich-Kruka i jego rodzinie, o pomieszczenie w najbliższym zeszycie Kwartalnika niniejszego protestu«.

Protest ten Wydziału Towarzystwa poparli ze swej strony, członek i sekretarz Rządu narodowego J. K. Janowski, dalej podpułkownik Wł. Pogorzelski i pułkownik dr. J. Stella-Sawicki.

Żałujemy niewymownie, że w chwili, gdy oddajemy do druku niniejszą przedmowę, spoczywa już Przyborowski w grobie; wypadek ten skępował nam ręce i zmusił do odpowiedzi w skromniejszych ramach niżliby ona w przeciwnym była wypadła razie, do ograniczenia się jedynie na tem, co musiało być podniesionem, aby skierować uwagę czytelników na bałamucenie publicznej opinii.

Bardziej szkodliwą od krytyk Przyborowskiego, jest popularna broszura Franciszka Rawity Gawrońskiego p. t. »Walka o wolność w r. 1863«. (Lwów 1913).

Podobnie jak Przyborowski Heydenreich-Krukowi, poczynił Gawroński nieuzasadnione, a ubliżające zarzuty generałowi A. Jeziorańskiemu i pułkownikowi J. Miniewskiemu. Pisząc swą broszurę, podobnie jak Przyborowski recenzje, »na kolanie«, bez studyów, bez odpowiedniego przygotowania, ośmielił się, niepowołany, ferować wyroki o ludziach i wypadkach 1863/4 roku, zawsze nieścisłe, często fałszywe i bałamutne.

Cóż dziwnego, że ta, niby popularna, broszura Gawrońskiego, wywołała ogólny niesmak i narobiła wiele wrzawy tak wśród dorosłych, jak i wśród młodzieży szkolnej, iż niesmak i wrzawa znalazły wyraz w otwartym, a ciętym i z godnością napisanym liście pułkownika Miniewskiego, w artykułach dziennikarskich, w potępiających recenzjach Chołodeckiego i L. Syroczyńskiego, w ostrej dyskusji na posiedzeniach Wydziału Tow. powstańców i na walnem ich zgromadzeniu, w prywatnych listach, wystosowanych do Gawrońskiego przez grono weteranów r. 1863, a znajdzie możliwie i dalszą odprawę, skoro tylko przebrzmi echo jubileuszowych uroczystości powstania.

Oburzenie ogółu jest tem większe, iż jak Przyborowski Gali-
cyę, tak Gawroński potępił w swej publikacyi wszystkich ówczes-
nych rodaków (z wyjątkiem swojego teścia), nie znalazł dla bez-
granicznego poświęcenia i nieznanego prawie poprzednio w dziejach
bohaterstwa, ani jednego ciepłego słowa, lecz samą ujemną ocenę.

Jakże odmiennie, a korzystnie dla nas, przedstawiają się
w tej mierze poglądy nawet niektórych rosyjskich autorów i dzie-
jopisarzy.

Tak postąpił Rawita Gawroński, Polak, którego zaszczycono
mandatem czynnego prezesa Komitetu jubileuszowego, zawiązanego
ku uczczeniu naszej wielkiej dziejowej chwili z przed pół wieku.
Pracę swą wydał autor pod egidą tegoż Komitetu i podjął wysoką
premię 1000 koron.

Istnieje jeszcze trzecia, niegodna publikacya tego rodzaju,
wycofana na szczęście z księgarskich półek, »Pamiętnik« Floryana
Ziemiałkowskiego. Autor usiłując pokryć własną opieszałość i własne
niedbalstwo, jakie mu wypada zarzucić jako komisarzowi organi-
zacyi, uciekł się do fałszowania faktów, w dodatku zaś obryzgał
żółcią i jadem, najszlachetniejsze, znane w narodzie postacie i ogół
niewiast naszych.

Otrzymał Ziemiałkowski należytą odprawę w otwartym liście
pułkownika Miniewskiego z 15 października 1908 i w broszurze
Józefa Poraj Wybranowskiego pt. »W obronie czci«. (Lwów 1908).

Wszystkim tego rodzaju niepowołanym historykom i recen-
zentom radzimy mieć na pamięci zasadę:

»Szanujmy sami siebie, a wtedy i wrogowie sza-
nować nas będą«.

* * *

»Księga pamiątkowa« opracowana przez J. B. Chołodeckiego,
jest, jak nas obecnie poucza praktyka, obfitem źródłem dla pisarzy
wypadków r. 1863/64, zarazem wygodnym, a udatnym podręczni-
kiem, ułatwiającym rozwiązanie niejednego zagadnienia, odszukanie
niejednego szczegółu, to też wznawiamy ją pod zmienionym tytułem
i oddajemy do użytku czytelników w nadziei, że znajdą się chętni
autorowie, którzy będą gromadzić i dalej ogłaszać drukiem tego
rodzaju zapiski.

Lwów, 1 maja 1913.

KÓŁKO POLSKIE OFICERÓW W PETERSBURGU

W ROKU 1860/61

Przykład Italii, odzyskującej wolność i niepodległość obudził do wysokiego stopnia nadzieje Polaków, a praca wśród emigracji żywszem, silniejszym odezwała się tętnem. Młodzież poczęła organizować się w towarzystwa. Warszawska wysłała Jana Kurzyńskiego w celu porozumienia się z generałem Ludwikiem Mierosławskim, kijowska zakresliła plan szerokiej organizacji i poczęła wydawać tajne pismo »Odrodzenie«, litewska, zgromadzona przeważnie w uniwersytetach moskiewskim i petersburskim urządziła litografię, odbijała proklamacye i broszury agitacyjne, a Sybiracy chwycili się gorliwie akcji organizacyjnej.

W tym to czasie w murach carskiej rezydencji w Petersburgu podjęło kilku oficerów wojska rosyjskiego, śmiała, zuchwała myśl przeprowadzenia wśród szeregów armii organizacji i propagandy na korzyść Polski. Spiskowcy zawiazali w miesiącu październiku 1860 r. »Kółko polskich oficerów w Petersburgu«.

Należeli do niego oficerowie akademii, sztabu jeneralnego, inżynierzy wojskowej, artylerzy, tudzież odkomenderowani do akademii z pułków armii.

Posiedzenia odbywały się wspólnie z delegatami młodzieży uniwersyteckiej co tygodnia w mieszkaniu bądź Jarosława Dąbrowskiego, bądź też Józefa Miniewskiego. Dąbrowski zwany »Łokietkiem« ujął odrazu wobec wybitnych zdolności i niezwykłej energii ster sprzysiężenia w swe dłonie, podczas gdy adjutanturę powierzono świeżo mianowanemu oficerowi Miniewskiemu, zwanemu »Mazurem«.

Zadaniem sprzysiężonych była praca na korzyść Ojczyzny, wedle możliwości i własnego uznania, propaganda wśród szeregów armii, wyszukiwanie i pozyskiwanie ludzi, sprytnych, zdecydowanych,

zdolnych do czynu i grupowanie ich naokół siebie tak, iż każdy członek »Kółka« był niejako przewodniczącym tych wszystkich, których pozyskał dla sprawy.

W ciągu kilku miesięcy zdołało »Kółko« zawiązać stosunki z większymi miastami Rosyi, gdzie znajdowali się w znaczniejszej liczbie Polacy. Dowodem dodatniej działalności »Kółka« jest okoliczność, iż jego członkowie stanawszy do szeregu na pierwsze hasło powstania, zajęli poważne stanowisko w tegoż organizacyi wojskowej. W lutym 1861 rozrzucono wskutek zmian, zasłanych w akademii inżynieryi, słuchaczów po obszarze Rosyi, a w czerwcu tegoż roku porożysłało oficerów akademii jeneralnego sztabu.

»Do widzenia na polu walki« pożegnali się koledzy i rozniesli po kraju zarzewie spisku.

Wielu oficerów i żołnierzy z wojska rosyjskiego nie tylko Polaków, ale i rdzennych Moskali wzięło następnie udział w pracach rewolucyjnych. Widzimy ich, jeszcze przed wybuchem rewolucyi, skompromitowanych wobec rządu rosyjskiego, spotykamy jako emigrantów za granicą, jako słuchaczów wojskowej szkoły w Cuneo, w końcu jako bojowników wolności na polu bitew, jako więźniów przykutych do tacek w katorgach, jako skazańców, dających na plac stracenia.

LISTA

oficerów i akademików, członków Kółka polskiego w Petersburgu, biorących udział w naradach do lutego r. 1861.

Chojnowski Piotr, oficer wojskowej inżynieryi. W powstaniu naczelnik wojenny powiat. Skwirskiego. Stracony w maju 1863 w Igołomii

Dąbrowski Jarosław, oficer jeneralnego sztabu. Przed wybuchem powstania naczelnik kierownik sprawy rewolucyjnej, więzień stanu, skazany na śmierć. Po zmianie wyroku na karę katorgi, uciekł z drogi przez Szwecyę do Paryża, gdzie poległ 21 maja 1871 na barykadach jako generał, naczelnik miasta.

Heydenreich Michał, oficer dragonów, w powstaniu generał.

Jundził Franciszek, student uniwers., w powstaniu podpułkownik.

Kapliński Bazyli, oficer artyleryi, wywieziony z Warszawy do katorgi na kilka miesięcy przed wybuchem powstania.

Laskowski Stanisław, oficer jeneralnego sztabu, w powstaniu naczelnik wojenny wojewódz. Mińskiego.

Miladowski, oficer wojskowej inżynieryi. W powst. naczelnik oddziału.

Miniewski Józef, oficer wojskowej inżynieryi. W powstaniu pułkownik.

Mirski-Swiatopełk Kazimierz książę, kapitan sztabu jeneralnego.

Mujżil Gustaw, sł. uniw.

Nowosielski, chorąży szkoły wojskowej inżynieryi. W powstaniu kapitan w oddz. pułk. Wróblewskiego. Zmarł wskutek ran, otrzymanych w bitwie pod Rudą korybutowską.

Opocki, stud. uniwers. petersburskiego.

Sierakowski Zygmunt, ofic. jenerl. sztabu w minister. wojny. W powst. pułk. i naczeln. wojen. wojewódz. Kowieńskiego. Stracony w Wilnie 27 czerwca 1863.

Warawski, ofic. jener. sztabu.

Wąskowski, oficer wojsk. inżynieryi.

Wierzbicki, ofic. ułanów. W powst. kapitan w oddz. pułk. Miniewskiego.

Wrześniowski Edwin, ofic. wojsk. inżynieryi. W powstaniu oficer.

Wyleżyński Adam, oficer gwardyi. W powstaniu ataman kozaków.

Żelski Władysław, ofic. wojsk. inżynieryi. W powstaniu w sztabie jener. Wysockiego.

LISTA

oficerów rosyjskich pozyskanych dla prac rewolucyjnych.

Baranczenicz Antoni, porucz. piech., w powstaniu major.

Baranowski, rotmistrz dragonów.

Bezakiszkina Mateusz, major, w powst. naczeln. oddz., stracony 17 maja 1863 w Radomiu.

Bocheński Romuald, porucznik.

Bogdan Paweł, kapit., w powst. pułkownik.

Bosak Ryszard, podpor. inżyn.

Brandt Władysław, kapit., w powst. pułkown.

Bunikiewicz Mikołaj, porucznik leibgardyi grodzieńskich huzarów.

Chalecki Aleksander, generał, w powst. generał.

Chmieleński Zygmunt, kapit., w powst. pułk. stracony 19 grudnia 1863 w Radomiu.

Czarnecki Kazimierz, rotm. huzar.

Denisienicz Andrzej, ofic. serbski, w powst. major, stracony 14 maja 1864 w Wierzbniku.

Dziakiewicz Dolega Bronisław, kapit. artyl., w powstaniu kapitan.

Dziekoński Józef, porucz. strzel. gaczyńskich.

Ejtmminowicz Bogusław, porucz., w powst. naczel. oddz., poległ 6 stycznia 1864 w bitwie pod Uścińcem.

Ejtmminowicz Julian, porucz., w powst. naczel. oddz.

Fanti Stanisław, junkier artyl.

Gleb-Kazański, porucz. piech., w powst. major.

Gromejko Bronisław, porucz. piech., w powst. major.

Grudziński Kazimierz, kapit. piech., w powst. pułkownik.

Habicht Gustaw, porucz. artyl., w powst. naczel. oddz.

Hauke Aleksander, kadet. w szk. inż., poległ 15 lutego 1863 w Widawskich lasach.

Hauke Józef (Bosak), pułk., w powst. generał.

Herman Adam, kadet, w powstaniu porucz. piech., poległ w Augustowskiem.

Jachimowicz, kapitan inż.

Jasiński August, ofic. gward., w powst. naczel. oddz., poległ 23 stycznia 1863 pod Szydłowcem.

Jastrzębski Karol, ofic. objezdzc., w powst. naczel. oddz., poległ 2 lutego 1863 pod Czystą budą.

Karoly Aleksander, kapit. piech., w powst. ofic. w oddz. Jasińskiego, poległ w sierpniu 1863 w bitwie nad Narwią.

Karwowski Julian, podpor. piech.

Klimuntowicz Henryk, porucz. piech.

Kononowicz Władysław, ofic., w powst. podpułk., stracony 4 czerwca 1863 w Warce.

Koryliński Antoni, ofic. piech., w powst. naczel. oddz., poległ 15 czerwca 1863 pod Lutatowem.

Kosakowski Stanisław, oficer artyl., w powst. major, stracony 20 lipca 1863 w Wilkomierzu.

Koskowski Władysław, oficer, w powst. major, stracony 25 maja 1864 w Wodzisławiu.

Koskowski Zygmunt, oficer wojsk kaukaskich, w powstaniu oficer.

Krzyżanowski Platon, porucz., w powst. pułk., stracony 25 września 1863 w Kijowie.

Kuczewski Jerzy, ofic. konn. artyl., w powst. pułk.

Kuczkowski (Mucha), kapit. czerkies., w powst. kapit. nac. oddziału.

Kulczycki, rotm., w powst. kapit., poległ 9 kwietnia 1863 pod Sapiieżyskami.

Kuszejko Tomasz, maj. piech., w powst. pułkownik.

Kuszelewski, kapit. objezdzc.

Laskowski Zygmunt, sztabkapitan.

Lasocki Aleksander, kapit. marynarki.

Leniecki Józef, kapit., w powst. podpułkownik.

Lesiński Stanisław, kapit. piech., w powst. pułkownik.

Lipowski Adam, podpor. piechoty.

Łuniewski Jan Antoni, podpułk. piechoty.

Łuniewski, porucznik dragonów.

Łuszczewski Franciszek, oficer piech., w powst. organizator, stracony 30 grudnia 1863 w Radomiu.

Masłowski Adam, porucznik piechoty.

Micewicz Ludwik, porucznik.

Mickiewicz Stanisław, porucznik, w powst. kapitan, poległ 8 grudnia 1863 pod Korybutową wolą.

Milkowski Aleksander, sztabkapitan.

Minejko Zygmunt, porucznik inżyn., w powstaniu naczelnik oddziału.

Narbutt Ludwik, oficer armii kaukaskiej, w powst. pułkownik, poległ 3 maja 1863 pod Dubiczami.

Nieszokać Telesfor, porucznik, w powst. naczelnik oddz., stracony 15 marca 1864 w Dynaburgu.

Nowicki Leonard, kapitan piechoty, w powstaniu naczelnik oddziału, stracony w Płocku.

Obmiński, kapitan, w powst. major, stracony 24 sierpnia 1863 w Siedlcach.

O'Byrn Tytus, porucznik, w powst. pułkownik.

Olszański Teofil, kapitan piechoty.

Padlewski Władysław, porucznik saperów.

Padlewski Zygmunt, oficer gwardyi, w powst. generał, stracony 15 maja 1863 w Płocku.

Palowski Bolesław, major piechoty, w powst. major.

Potiebnia Andrzej, oficer, w powst. oficer, poległ 4 marca 1863 pod Pieskową skałą.

Pruszkowski Leonard, podpor. piechoty, wysłany na Sybir jako politycznie skompromitowany.

Rafalski Władysław, porucznik ułanów.

Rudowski Jan, podpor., w powst. podpułkownik.

Rudzki Aleksander, oficer artylerii.

Rudzki Wężyk Bronisław, oficer huzarów, w powst. naczelnik organizacyi w województwie Kaliskiem, niechcąc popaść w ręce moskiewskie odebrał sobie życie 6 marca 1863 w Gruszczycach.

Rydzewski, kapitan piechoty.

Rynaczewski, junkier, w powstaniu oficer, poległ w czerwcu 1863 r.

Rynarzewski Konstanty, kapit. piech., w powst. pułkownik, poległ 6 listopada 1863 pod Żelazną.

Rząśnicki Ryszard, porucz. piech., w powst. major.

Sadowski Nałęcz Edmund, ofic., w powst. naczeln. oddz., stracony 4 czerwca 1863 w Warszawie.

Sawa Roman, kapitan piechoty.

Sanicki Stella Jan (Struś), pułkownik inżyn., w powstaniu pułkownik.

Sokolin Aleksander, oficer, w powst. ofic., stracony 8 maja 1864 w Koninie.

Stanecki, junkier huzarów.

Strojnowski Władysław, oficer, w powst. naczelnik oddziału.

Strumfeld, porucznik.

Suzin Paweł, sztabkapitan, w powst. naczelnik oddz., poległ 21 czerwca 1863 pod Staciszkami.

Taniewski Aleksander, podpułk. inżyn., w powstaniu pułkownik.

Thime Robert, rotmistrz.

Tomaszewski Bończa Konrad, kapit. artyl., w powst. pułkownik, poległ 18 czerwca 1863 pod Górą.

Traugutt Romuald, pułkownik, w powst. generał, stracony 5 sierpnia 1864 w Cytadeli.

Trąbczyński Józef, porucz., w powst. naczeln. oddz., poległ 23 lipca 1863 pod Suwałkami.

Turkiet, oficer, w powst. naczelnik oddziału.

Werpachowski Kazimierz, major.

Wierciński Seweryn, junkier, w powst. oficer.

Więckowski Franciszek, oficer wojsk kaukaskich, w powst. oficer, stracony 23 grudnia 1863 w Siedlcach.

Wolski Aleksander, podpułkownik.

Zamrzycki Jan, oficer.

Zawadzki-Minetti, kornet ułanów, w powst. oficer, stracony w Radomiu.

Zawistowski, sztabkapitan, w powst. oficer, stracony 22 lipca 1863 w Wołkowysku.

Zduńczyk Józef, porucznik grenadyerów, w powstaniu pułkownik.

Zieliński Adam, kapitan, w powst. podpułkownik.

Zieliński Adam, podporucznik, w powst. naczelnik oddz., stracony 30 maja 1863 w Kijowie.

Zieliński Aleksander, kapitan.

Ziemiński Aleksander, major.

Znatowicz Eugeniusz, kapit., w powst. oficer, poległ 2 lutego 1863 pod Czystą budą.

Zwierzdowski Ludwik, kap. sztab. jenerał., w powstaniu pułkownik, stracony 27 lutego 1864 w Opatowie.

Żebrowski Konstanty, poruczn. artyl., w powst. naczelnik oddziału, stracony 6 lipca 1863 w Borysowie.

Żorz Franciszek, podporucznik.

Żukowski Józef, porucznik, w powst. naczelnik oddziału, poległ 29 maja 1863 w Rogowskich lasach.

Obok wymienionych oficerów rosyjskich, liczny ich jeszcze zastęp uczestniczył w szeroko rozgałęziającym się spisku, układając

nawet projekt oddania twierdzy Modlina i Cytadeli warszawskiej w ręce sprzysiężonych.

Nie wszyscy oficerowie przeszli w szeregi powstańcze, przeciwnie pozostała ich pewna część w składzie wojsk rosyjskich, działając tamże w rozmaity sposób na korzyść powstania. Nawet wyżsi oficerowie rosyjscy gnębiąc pozornie ruch rewolucyjny, nie zawsze działali szczerze w interesie swego rządu, lecz po kryjomu niejedną wyświadczyli przysługę konspiracyi.

Część sprzysiężonych oficerów rosyjskich została uwięzioną przed wybuchem powstania i bądźto poszła na Sybir, jak Kapliński, bądź na plac stracenia jak Jan Arngold i Piotr Śliwicki.

Energiczny organizator Jarosław Dąbrowski uwięziony, przez śmiało przeprowadzoną ucieczkę, ochronił się wprawdzie od strasznych mąk, lecz ochronił tylko po to, aby w kilka lat później obryzgać krwią swoją barykady Paryża.

POLSKA SZKOŁA WOJSKOWA

w Genui i Cuneo

1861/1862

129844

Józef Garibaldi wytrwały bojownik sprawy ludów, zawarł z generałem Ludwikiem Mierosławskim układ, na mocy którego miał stanąć międzynarodowy legion, złożony z czterech oddziałów: polskiego, węgierskiego, francuskiego i niemieckiego.

Hr. Kamil Cavour obawiając się atoli wzrostu żywiołów rewolucyjnych i ceniąc przyjazną neutralność Prus, zwlekał z decyzją co do legionu, ostatecznie pozwolił Mierosławskiemu założyć na włoskiej ziemi własnym kosztem polską szkołę wojskową. Jako miejsce obrano Genuę, gdzie z początkiem października 1861 rozpoczęto wykłady. Dozór i opiekę nad instytucją powierzono komitetowi, który składali: generał Bixio, Dr. Occhipinti, Marcei ks. Lubomirski i deputowany Valerio. Dyrekcyę szkoły objął Mierosławski. W marcu 1862 przeniesiono szkołę do Cuneo i oddano pod nadzór pułkownika Pallavicini. Dyrekcyę poruczonej generałowi Józefowi Wysockiemu. Gdy tenże mieszkał stale w Paryżu, mianowano komendantem szkoły pułkownika Fijałkowskiego a tegoż zastępcą majora Władysława Englerta.

Na naleganie zagranicy zamknięto szkołę w Cuneo w Sierpniu 1862.

W ciągu dziesięcio-miesięcznego istnienia zakładu naukowego, pracowali w nim w charakterze profesorów względnie instruktorów:

Brazewicz Karol, kapitan (teoria służby w piechocie).

Chmieleński Zygmunt, (matematyka i służba w artylerji).

Czapski Józef, pułkownik (służba w kawalerji).

Englert Władysław, major (praktyczna część służby w piechocie).

Kossowski (de Lille) Władysław, (geografia i geometrya).

Langiewicz Maryan, (teoretyczna i praktyczna część służby w artylerii).

Mierostawski Ludwik, generał (historia i geografia wojskowa — codzienna musztra).

Padlewski Zygmunt, kapitan (strategia, taktyka).

Rogaliński Aleksander, (służba w kawalerii).

Stojowski Jordan Stefan, (szermierka).

Waligórski Aleksander, pułkownik (laboratorium chemiczne — topografia, rysunki).

Służba skarbnika spoczywała w rękach barona *Adolfa Dulfusa*.

Słuchaczami szkoły byli:

(Podług listy Aleksandra Zdanowicza).

<i>Ambrożewicz Wacław</i>	<i>Czapiński Leopold</i>
<i>Białobłocki</i>	<i>Czernikowski Tadeusz</i>
<i>Białobrzęski Juliusz</i>	<i>Damięcki</i>
<i>Biechoński Wojciech</i>	<i>Dąbrowski J.</i>
<i>Bogucki Stefan</i>	<i>Dembkowicz Kornel</i>
<i>Bogustawski Wacław</i>	<i>Dolci Aleksander</i>
<i>Bojemski Antoni</i>	<i>Drzewiecki Zygmunt</i>
<i>Brochocki Lucyan</i> poległ pod	<i>Duszyński</i>
Chromakowem	<i>Dzikowski Józef</i>
<i>Broniewski Wacław Karol</i>	<i>Dżuganowski Tomasz</i>
<i>Brzeziński Władysław</i>	<i>Eymtowski A.</i>
<i>Brzozowski Aleksander</i>	<i>Greczyk</i>
<i>Bukowiecki Stanisław</i> poległ	<i>Grosstern Wincenty</i>
pod Fajslawicami	<i>Gruszczyński</i>
<i>Charkowski K.</i> poległ pod	<i>Grutski vel Grąski A.</i>
Borowem	<i>Grzymala A.</i>
<i>Chiliński</i>	<i>Hakowski Józef</i>
<i>Chodźko Józef</i>	<i>Herman Wiktor</i>
<i>Ciechoński</i>	<i>Hopfenblum Ludwik</i>
<i>Cieszkowski Teodor</i> poległ	<i>Horski (Szpyrka) Czesław</i>
pod Broszęcinem	<i>Horwat</i>
<i>Cybulski Władysław</i>	<i>Humiecki Karol</i>

Howiecki Scibor Zbigniew

Jabłonowski Władysław

Janczewski

Januszkiewicz Wincenty

Judycki Józef

Jurkowski Teofil

Kaczyński Henryk

Kalinowski Kazimierz

Karlsbad Izidor

Karpowicz Herkulan powieszony w Wilnie w maju 1864

Klimkiewicz Ludwik zastrzelony przez obiedzcyka przy przejściu granicy

Kober Adolf

Kobyliński

Kotyszko Bolestaw powieszony w Wilnie 9. czerwca 1863

Korytyński Antoni poległ pod Lutatowem

Koskowski Stefan

Kowalewski Dymitr poległ w Piaskowej skale

Koziełł

Krawczyński Aleksander

Krytowski Aleksander

Krypiakiewicz Miron

Krzemiński A.

Kubicki Władysław

Kulmatycki Antoni poległ pod Grochowicami

Kurczewski Zygmunt

Kurniewicz Ignacy

Kuszkowski Stanisław wysłany na Sybir

Kwiatkowski Zdzisław poległ pod Małogoszczą

Lewi

Lipiński Stanisław

Lewinsohn Izidor

Lüttlich Aleksander

Lapsiński Karol poległ pod Grochowiskami

Malnowski Józef poległ pod Porykiem

Mazowiecki Dolega Aleksander

Mazurowski Józef

Mierzejewski Teofil

Mikulicz Aleksander poległ pod Krzywosędzem

Minejko Zygmunt

Miszewski M. wskutek rany stracił nogę

Młodowski Michał

Mokłowski Mieczysław

Mossakowski Anastazy Władysław

Mroczkowski (Ostroga) Walery

Napiski L.

Narbutt Franciszek

Nawrocki Leon

Negrocki Teodor

Nęcki Aleksander

Nieszokoć vel Nieszokotis Telesfor powieszony w Dynaburgu 15. marca 1864

Niewiarowski Floryan

Nikolski Konstanty poległ pod Grochowiskami

Nowacki Leon

Nowak Antoni

Nowakowski Gustaw

Olszewski Aleksander

Olszewski Hilary

Oratyński Karol

Oxiński Józef

Padura

<i>Petrusko</i>	<i>Stawiarski Kajetan</i> poległ pod
<i>Pilecki Jan</i>	Kobylanką
<i>Pinakiewicz Jan</i> poległ pod	<i>Stecki</i>
Grochowiskami	<i>Stepkowski Wiktor</i>
<i>Piotrowski Józef</i> powieszony	<i>Stepowski Wacław</i>
w Warszawie 21. listopada	<i>Stepowski Władysław</i>
1863	<i>Stokowski</i>
<i>Pollens Eugeniusz</i>	<i>Strzelecki Antoni</i>
<i>Pomaski M.</i> poległ pod Podo-	<i>Suzin Paweł</i> poległ pod Sta-
siem	ciskami
<i>Pozinger Tadeusz</i>	<i>Szachowski Stanisław</i>
<i>Raczyński</i> poległ pod Mało-	<i>Szczepanowski Stanisław</i>
goszczą	<i>Szlezinger</i>
<i>Radowicki Zdzisław</i> rozstrze-	<i>Szpisman Józef</i> ranny, poj-
lany w Siedlcach 17. sierpnia	many i wysłany na Sybir
1863	<i>Szreniawa F.</i>
<i>Rapczyński Wincenty</i> wysła-	<i>Sztanceler Leon</i> poległ pod
ny na Sybir	Kastangalią
<i>Reutt Gustaw</i>	<i>Sztoch Franciszek</i>
<i>Rochetin Stanisław</i>	<i>Szubartowski Ksawery</i> umarł
<i>Rogiński Roman</i> wysłany na	z rany pod Kobylanką
Sybir	<i>Tarnawiecki</i>
<i>Rojewski Roman</i>	<i>Taroni Mikołaj</i>
<i>Rosenberg Feliks</i>	<i>Tłuchowski Józef</i>
<i>Rylski Władysław</i>	<i>Tryplin Dr.</i>
<i>Rzepecki A.</i>	<i>Turcewicz</i>
<i>Samosiewicz Andrzej</i>	<i>Turczyniewicz</i> poległ w bitwie
<i>Sekutowicz Juliusz</i>	<i>Tuszczyński (Bubes)</i>
<i>Serwiński Paweł</i>	<i>Tylman</i> poległ pod Rudnikiem
<i>Sidorowicz Władysław</i>	<i>Tylman Albin</i>
<i>Siemieński Zygmunt Seweryn</i>	<i>Waga Władysław</i>
poległ w Kosyminie	<i>Walewski</i>
<i>Sikorski Kazimierz</i>	<i>Waligórski Aleksander</i> poległ
<i>Sikorski Marek</i>	pod Kobylanką
<i>Sikorski Nepomucen</i>	<i>Wasilewski Gustaw</i> poległ
<i>Skowroński Robert</i>	w lasach Józefowskich
<i>Skultecki Adam Jan</i>	<i>Wedeman Józef Władysław</i>
<i>Śluzewski Radwan Stanisław</i>	<i>Weissenfeld (Białopolski) Jó-</i>
<i>Śmiechowski Adam</i>	zef umarł wskutek rany

<i>Wędrychowski Ludwik</i>	<i>Wohlman Antoni</i> poległ pod
<i>Wężyk Adam</i>	Szklarami
<i>Wielobycki Józef</i>	<i>Wysocki Leopold</i>
<i>Wierzbicki</i>	<i>Zagórski Ostoją Jan</i>
<i>Wilusz (de la Croix) Juliusz</i>	<i>Zdanowicz Aleksander</i>
<i>Wisłouch Feliks</i>	<i>Złaznowski Jan</i>
<i>Wiśniewski (Kamiński) St.</i>	<i>Zubrzycki Piotr</i>
<i>Witkowski Jakób</i> poległ w Ko-	<i>Żarliński Antoni</i>
syminie	<i>Żeleszkiewicz Joachim.</i>

Uniform słuchaczy szkoły podchorążych sporządzony dla pory chłodnej z szarego sukna, dla pory gorącej zaś z lekkiej materii składał się z zwykłych pantalonów, z krótkiego surduta spinanego na piersiach pętlami i z konfederatki, u której ponad małym daszkiem widniał polski orzełek. Kawalerzyści byli uzbrojeni w długie pałasze, piechota w karabiny. Uczniowie mieszkali w koszarach, a to podczas pobytu w Genui w wynajętym na ten cel prywatnym domu, w Cuneo zaś w poklasztorzym budynku; gdzie dla nauki i utrzymania porządku zaciągali wartę na strażnicy. Wikt sporządzał kucharz, Polak, którego przywiózł z kraju Kulmetycki. Na pierwsze śniadanie otrzymywali słuchacze mleko z białym chlebem, na drugie chleb z masłem lub serem, na obiad trzy potrawy i po pół litra wina na osobę, wieczorem zaś jedno danie.

O godzinie 6 rano odbywała się pobudka, poczem pełniący służbę wachmistrza Jabłonowski odbierał od kolegów raport i składał go komendantowi. Po śniadaniu maszerowali uczniowie na plac musztry, ztamtąd do sal wykładowych, po obiedzie do sali fechtunkowej i znów na wykłady. Wieczorne godziny mogli spędzać po za murami koszar, lecz tylko za pozwoleniem dużurnego podchorążego. Zresztą nie nastęrczała mała piemontcka miejscina, jaką jest Cuneo, wiele sposobności do rozrywki.

W chwili zamknięcia szkoły powstała myśl przeniesienia instytucji do Szwecji lub Anglii. Rychło atoli odstąpiono od zamiaru i wysłano podchorążych do Turynu, gdzie im ks. Lubomirski zostawił do wyboru, albo pozostać we

Włoszech i przy dziennem wynadgrózeniu po 3 franki oczekiwać wcielenia w stopniu oficerskim do szeregów włoskich, albo też wyjechać do Francyi. W tym ostatnim wypadku, wypłacano po 300 franków na podróż do Paryża. Mała tylko garstka pozostała na miejscu, ogół udał się na ziemię francuską, a stamtąd niebawem do ojczyzny w szeregi wależącej o swą wolność braci.

Lista

wyższych oficerów i samoistnych dowódców
oddziałów powstańczych w r. 1863/4.

Skrzętny kronikarz wypadków dziejowych r. 1863/4 śp. Agaton Giller nadmieniał w jednej z prac swoich, iż w Paryżu jest złożoną lista około tysiąca oficerów, zamianowanych przez Rząd narodowy. Gdzieby była ta lista przechowaną, brak danych, a szkoda, gdyż wydobyć dokumentu tego byłoby ułatwiło nam pracę i przyczyniło się może do dokładności niniejszego wykazu, który ma za zadanie przekazanie pamięci potomnych nazwisk samoistnych naczelników oddziałów bez względu na to, czy piastowali stopień wojskowy, lub też byli tylko partyzantami bez oficerskiej rangi.

Jak wiadomem, nie była jeszcze organizacja należycie przygotowaną do wybuchu powstania, gdy rozkaz „branki” margrabiego Wielopolskiego wypędził z domów młodzież popisową, która bez należytego ładu i składu potworzyła w lasach i puszczach grupy i oddziały i bez broni, prawie z gołymi rękami, obnażoną piersią, poszła w bój na kule i bagnety rosyjskie.

Każdy oddział, każda drużyna, miała wprowadzić swego naczelnika, nie był to atoli ad hoc mianowany przez Rząd narodowy oficer o pewnym stopniu wojskowym, lecz w wielu razach bądź to członek przygotowawczej organizacji, bądź inny obywatel kraju, powołany z mocy swych przymiotów zaufaniem towarzyszy, na stanowisko komendanta.

W miarę toku i rozwoju wypadków. w miarę zasług i owoców pracy, otrzymywali ci, przygodni nieraz, naczelnicy, niższe i wyższe stopnie oficerskie, łączyli się bądź jako przełożeni, bądź jako podkomendni z kolegami, odłączali od nich i znów na własną operowali rękę, rozpuszczali jedne, tworzyli nowe oddziały i w ten sposób borykali się z wrogiem aż do ostatniego sił zaniku.

Rozkaz formowania stałej armii, wydał Traugut dopiero dnia 15. grudnia 1863, a więc już w czasie chylenia się partyzantki ku upadkowi. — Mocą rozkazu tego miały oddziały województw mazowieckiego i płockiego tworzyć korpus pierwszy, kaliskie, krakowskie i sandomierskie korpus drugi, lubelskie zaś i podlaskie trzeci korpus armii czynnej. Augustowskie nie zostało wciągnięte do organizacyi, gdyż w niem, pod ciężką dłonią Murawiewa powstanie już prawie w tym czasie nie istniało.

Wymieniając dowódców, objęliśmy spisem nie tylko tych, którzy stale walczyli na czele szeregów, ale także i tych, którzy chwilowo, przelotnie, bądź z mocy rozkazu wodza, bądź wskutek tegoż śmierci stawali na czele drużyn powstańczych.

W wykazie znajdzie czytelnik kilka nazwisk, które niecnemi czynami splamiły honor Polaków. Jakkolwiek wzdrygało się pióro przy wcielaniu ich w poczet prawych synów ojczyzny, to jednak dokładność pracy nie pozwoliła pomijać tendencyjnie tych nazwisk, które zresztą opisy wypadków r. 1863 4 już należycie napiętnowały, a bezwątpienia i w przyszłości z tego samego oceniają punktu widzenia.

Wobec nadmienionego powyżej stanu rzeczy jest naturalnem zjawiskiem, brak w naszym wykazie, przy niektórych nazwiskach dowódców, wzmianki o ich stopniu oficerskim. U innych dowódców nie mogliśmy nawet dociec ich imion chrzestnych, w wszystkich bowiem pracach, dziełach, pamiętnikach i zapiskach, które stały nam do dyspozycyi, powtarzają się tylko same nazwiska.

Nie mało trudności w zestawieniu spisu nastręczał nam fakt, iż wielu naczelników posługiwało się pseudonimami, zwłaszcza zaś, że jedne i te same pseudonimy powtarzały się u różnych dowódców.

Ze względu na braki możemy uważać pracę naszą tylko za zawiązek dzieła, które powstanie później, gdy rządy zaborcze po upływie lat, otworzą swe sądowe i polityczne archiwa dla badaczy tajników przeszłości.

O ile było możebnem, uwidoczniliśmy w wykazie daty, dotyczące zgonu tych wodzów, którzy legli na polu bitew, lub też z mocy wyroków rządu rosyjskiego złożyli głowy do snu wiecznego. Przeglądając w tym kierunku zapiski nasze,

nie może przeoczyć czytelnik wymownego obrazu bezwzględ-
nego zaparcia się, poświęcenia własnego jestestwa w imię
i dla dobra sprawy. Z pełną świadomością niebezpieczeństw,
z całą rezygnacją stawali ci wodzowie kolejno na posterunku,
z dumą i godnością oddawali życie w ofierze, kroczyli na
rozstrzelanie, wstępywali na rusztowania, a źródłem ich czy-
nów miłość rodzinnej ziemi, wysokie poczucie obowiązków,
myśl stworzenia przykładu dla drugih i wiara głęboka
w zbawienie Ojczyzny. — Czyż nie jest rzeczą godziwą na-
zwiska te w zwartym szeregu, w wspólnym splocie, uwiecznić
na kartach księgi i oddać w ten sposób cześć prawdziwej
zasłudze?

Akord Wacław

Aladar patrz *Novelli*

Albertyński (Albertus), poległ 24. czerwca 1863 pod Gedrojcem

Ambrożewicz

Amort Adolf (Murdelio), major

Anataazy Romun (Sawa), naczelnik wojenny ostrołęckiego
powiatu

Ancypa, stracony 18. czerwca 1863 w Mohilewie

Anderlini

Andruszkiewicz Aleksander, pułkownik

Andrzejewski Jan Sylwester (Konradowicz)

Andrzejkowicz

Arciszewski Antoni, kapitan

Baczkiewicz

Bajer Julian, pułkownik

Bandrowski Franciszek

Barancewicz Antoni, major

Baraniecki, stracony 13. czerwca 1863 w Kijowie

Bardette, major

Barszczewski

Becchi Stanisław, stracony 17. grudnia 1863 w Włocławku

Bellardi Teodor stracony 19. maja 1864 w Wodzisławiu

Bentkowski Władysław, pułkownik

Bertrand

Bezgiszkin Mateusz, stracony 17. maja 1863 w Radomiu

Bieńczycki Aleksander, kapitan

Bieńkowski Stanisław, stracony w paźdz. 1863 w Włocławku
Birtus Jan, stracony 8. grudnia 1863 w Łodzi
Bitis Adam
Blankenheim patrz *Young*
Błeszczyński Kazimierz (Bończa) patrz *Tomaszewski Konrad*
Błeszczyński Ignacy (Marczewski), naczelnik wojenny piotrkowskiego powiatu, stracony 6. marca 1864 w Piotrkowie
Błoniński
Bniński
Bobowski Adam, pułkownik
Bocheński Roman, major
Bogdan Paweł, pułkownik
Bogdanowicz
Bogusławski Kazimierz
Bogusz Alfred
Bohdan-Brzoza
Bohdanowicz Kazimierz, stracony 9. marca 1863 w Lublinie
Bohdanowicz Paulin (Nieczuja), stracony 28. grudnia 1863 w Szawłach
Bohuss
Bończa I. Bohdan patrz *Błeszczyński Kazimierz*
Bończa II. patrz *Czarnecki Jan*
Borelowski Marcin (Lelewel), pułkownik, poległ 6. września 1863 pod Batożem
Borkowski Józef, naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 9. listopada 1863 w Włocławku
Bornomissa
Borowski
Boruta patrz *Wierzbicki Hieronim*
Borzystawski Karol, pułkownik
Bosak patrz *Hauke*
Brandt Władysław, pułkownik
Breański Feliks, generał w Paryżu
Broniewski Wacław, major
Brzeziński
Brzoza-Bohdan
Brzózka Stanisław, ksiądz, jenerałny kapelan, stracony 23. maja 1865 w Sokołowie

Brzozowski Ludwik
Brzozowski Mieczysław, poległ 28. lipca 1863 pod Zieluniem
Buchowiecki Stanisław, poległ 24. sierpnia 1863 pod Faj-sławicami
Budrys patrz *Nieszokoć*
Budziłowicz Ignacy, stracony 9. września 1863 w Orszy
Bugielski Polikarp (Praga), stracony 14. maja 1864 w Sezucynie
Bujnicki
Bukowiecki Dr naczelný lekarz
Burackowski Bartłomiej, stracony 8. lutego 1864 w Kowalachi
Buski Feliks, major, poległ 19. lut. 1863 pod Krzywosądzą

Callier Edmund, pułkownik
Centkowski, poległ 22. sierpnia 1863 pod Osiękami
Chabrolles Ami Józef, poległ 28. lipca 1863 pod Rudnikami
Chalecki Aleksander, generał
Chatupczyński
Chmielewski Antoni, naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 4. sierpnia 1864 w Grabowcu
Chmielewski Zygmunt, pułkownik, stracony 19. grudnia 1863 w Radomiu
Chmurski patrz *Winnicki*
Chodakowski Ildefons
Chojnowski Piotr, naczelnik wojenny powiatu skwirskiego, stracony w maju 1863 w Igołomii
Cholewa Telesfor
Chościakiewicz (Popiel)
Chranicki August, pułkownik
Chulawski Feliks
Chwetko patrz *Jasiński Antoni*
Cichorski Władysław, Roman, (Zameczek)
Ciechoński Władysław, poległ 21. maja 1863 pod Minkowcami
Cielecki Edmund, (Orlik) stracony 14. listopada 1863 w Przasnyszu
Cielecki-Zaremba Stefan
Cieszkiewicz (Kiliński)
Cieszkowski Kajetan (Ćwiek) pułkownik

Cieszkowski Teodor, pułkownik, poległ 10. kwietnia 1863
pod Broszcinem

Ciszewski

Croix patrz *Wilusz*

Ćwiek patrz *Cieszkowski Kajetan*

Cybulski Władysław (Kochański)

Cytowicz Zygmunt, naczelnik wojenny powiatu rosieńskiego,
poległ 8. kwietnia 1863 pod Cytowianami

Czachowski Dyonizy, generał, poległ 6. listopada 1863
w Wierchowiskach

Czajka I. patrz *Czarkowski*

Czajka II. patrz *Matecki*

Czapiński

Czapski Józef, generał

Czapski Kazimierz, podpułkownik

Czarkowski Władysław (Czajka), stracony 29. lipca 1863
w Siedlcach

Czarnecki Jan (Bończa)

Czarniecki

Czarnkowski

Czarnoskalski Bronisław (Ludgajło), stracony 19. marca 1864
w Kownie

Czechowicz (Ostoj)

Czechowski, poległ 21. marca 1863

Czechowski Leon, pułkownik

Czempiński, major, poległ 6 lipca 1863 pod Siebureczynem

Czernecki Aleksander, stracony 15. Czerwca 1863 w Siedl-
cach

Czernecki, naczelnik wojenny powiatu trockiego, stracony 19.
października 1863 w Kazaniu

Czerny

Czerwiński Paweł, stracony 19 marca 1863 w Usępolu

Czezielski (Haller), poległ 25. listopada 1863

Czudowski

Czyżewicz, major

Czyżyk

Dahlen Kazimierz, naczelnik wojenny powiatu trockiego

Danel, pułkownik

Daniszewski

Dawidowicz Ignacy

Dąbkowski Polikarp

Dąbrowski, pułkownik

Dąbrowski Jan, naczelnik oddziału straży narodowej

Dąbski Bruno

Dąbski Jan, stracony 21. grudnia 1863 w Turku

Dąbski Polikarp, stracony 10. sierpnia 1863 w Przeradowie

Dejman

De la Croix patrz *Wilusz*

Dembiński Ignacy, naczelnik oddziału straży narodowej,
stracony 23. maja 1864 w Radomiu

Denisewicz Andrzej, major, strac. 14. maja 1864 w Wierzbniku

Deskur Bronisław, major

Dębiński-Kaczkowski, pułkownik

Dębiński Napoleon, naczelnik sekcyi straży narodowej

Diekwis

Dłuski Bolesław (Jabłonowski), pułkownik

Dmochowski Zdzisław, poległ pod Sajówką

Dobrogojski Stanisław (Grzmot), poległ 22. kwietnia 1863
pod Stefankowem

Dobrotworski

Dobrowolski Eugeniusz, naczelnik wojenny powiatu go-
styńskiego, stracony 27. listopada 1864 w Cytadeli

Dobński Ignacy

Doliński Piotr, major

Dołęga patrz *Sierakowski*

Domagalski Władysław, pułkownik

Domaszewicz Aleksander

Drewnowski

Drohomirecki Makary, kniaź, poległ 12. lutego 1863 pod
Złoczewem

Drucki

Dubois patrz *Lasocki*

Duchyński Onufry, pułkownik

Dudziński, pułkownik

Dugajło

Dunajewski Edward, major, utonął 20. czerwca 1863 przy
przeprawie przez Wisłę

*Dunin I Mścista*w, naczelnik sekcji straży narodowej
Dunin II patrz *Wolski*
Duwal
Dworzaczek
Dybowski Paweł (*Zareba*), naczelnik wojenny pow. mińskiego
Dzianott, rotmistrz
Dzwonkowski Antoni, patrz *Wolski Walery*

Ejtminowicz Bogusław, major, poległ 6. stycznia 1864 pod
Uścimowem
Ejtminowicz Julian
Elipowicz, poległ 6. stycznia 1864 pod Uścimowem
Eminowicz Władysław, podpułkownik
Englert Władysław, major, poległ 20. marca 1863 pod Po-
tokiem
Esterhazy (Otto), poległ 30. września 1863 pod Melchowem
Etnier Józef, major
Ewald-Wandel Jan Fryderyk, kapitan, stracony 20. kwie-
tnia 1864 w Mławie

Faucher
Figietty Narcyz, major
Flis

Frankowski Leon, stracony 16. czerwca 1863 w Lublinie
Freitag Rudolf, stracony 5. stycznia 1864
Frycze patrz *Rzempolowski*

Gagné d'Abin
Galoff Mikołaj
Garczyński Józef, major
Garibaldi-Menotti, naczelny dowódca wyprawy wschodniej
Gedgowd Mamert
Gasztoft
Gąsowski
Gleba-Kazański, major
Godlewski Franciszek, poległ 24. stycznia 1863 pod Rawą
Gołuchowski Artur, hrabia, generał
Gołuszkiewicz Aleksander, stracony 8. lutego 1864 w Za-
kroczymiu

Górski
Górzyński Jan
Gostkowski Wincenty (Tisson), poległ 20. września 1863
pod Rydzewem
Gostyński Karol
Gozdawa
Grabowski Władysław
Gramowski Henryk, poległ 5. lutego 1863 pod Tomaszowem
Grekowicz Józef Adam, pułkownik
Grodzicki Wincenty, stracony 17. marca 1864 w Modelach
Grom patrz *Kiersnowski*
Gromejko Bronisław, major
Grudziński Kazimierz, pułkownik
Gruinbaum Leon
Gruszczyński, major
Gryliński Faustyn, major
Grzmot I patrz *Dobrogojski*
Grzmot II Władysław
Grzymala I patrz *Jarocki*
Grzymala II patrz *O' Byrn*
Grzymala III Aleksander
Grzymala IV Konstanty, major
Grzymala V Teofil
Guges
Gurkowski

Habicht Gustaw
Haller patrz *Czezielski*
Hataburda
Hauke Józef hr. (Bosak) generał
Hejnerowicz, stracony 16. sierpnia 1863 w Wilnie
Henszel Władysław
Heydenreich Michał (Kruk), generał
Hłasko Wiktor, major
Hołoska patrz *Lukaszewicz*
Horodeński, poległ pod Szyrwintami
Horodyński Franciszek Ksawery, pułkownik, poległ 1. lipca
1863 pod Radziwiłłowem

Hoszakiewicz

Hryniewicz Tomasz, stracony 28. lipca 1863 w Rohaczewie nad Dnieprem

Ibiański Wacław (Robak)

Iskra patrz *Sokołowski*

Jabłonowski patrz *Dłuski*

Jabłoński, major

Jagmin Józef, major

Jakubowski Saturnin

Janek Biały patrz *Karłowicz*

Janek z pod Grodna

Jankowski Józef (Szydłowski), podpułkownik, naczelnik wojenny powiatu stanisławowskiego, stracony 14. lutego 1864 w Cytadeli

Januszeński

Jarocki (Grzymała), pułkownik

Jasiński Antoni (Chwetko), major, poległ 27. listopada 1863 pod Powiatówką

Jasiński August, poległ 23. stycznia 1863 pod Szydłowcem

Jasiński Hieronim, naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 24. lipca 1864 w Siedlcach

Jastrzębiec patrz *Taniewski*

Jastrzębski Jan (Zawadzki), naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 3. maja 1864 w Stopnikach

Jastrzębski Karol, poległ 2. lutego 1863 pod Czystą budą

Jaszowski Władysław, rotmistrz

Jatowt Marcin, poległ w lutym 1863 pod Królowym mostem

Jaworski, pułkownik

Jeziński

Jeziorański Antoni, generał

Young patrz *Young*

Józefowicz patrz *Piotrowski*

Józiek od Białegostoku

Jundziłł Franciszek, podpułkownik

Junosza patrz *Nowacki-Kopaczyński*

Jurewicz

Jurjewicz Antoni

Jurkowski Teofil

Justynowicz Jan, naczelnik straży narodowej, stracony 31. października 1864 w Stoczku

Kalita Karol (Rębajło), pułkownik

Katusza, poległ 1. marca 1863 pod Mrzygłodem

Kamiński Hipolit, rotmistrz, naczelnik sześciu oddziałów straży narodowej

Kamiński Wincenty

Kamiński patrz *Mroczkowski*

Kamiński Paweł, ksiądz, jeneralny kapelan

Karłowicz Jan (Janek Biały), nacz. policyi w Warszawie

Karoli Luigi

Karp patrz *Zbyszewski*

Karwacki Karol

Karwowski Władysław, naczelnik straży narodowej

Kasperowicz

Katyl Szymon

Kazigrodzki (Nowina)

Kierzgajło, poległ 30. kwietnia 1863 pod Szeszelami

Kiersnowski Edward (Grom) major

Kiliński patrz *Cieszkiewicz*

Kinel Ignacy

Klimaszewski Józef

Klimkiewicz

Klukowski, rotmistrz

Kober Antoni, naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 4. stycznia 1864 w Wieluniu

Kobyliński Kazimierz

Kochański patrz *Cybulski*

Koestlich Franciszek (Oldonaja), major

Kognowicki, stracony w lutym 1864 w Kownie

Kolbe I patrz *Witkowski*

Kolbe II Tomasz, poległ 7. maja 1863 w Ojeżeńskich lasach

Kotupajło Czesław

Kotupajło Jan

Kotyszko Bolesław, stracony 9. czerwca 1863 w Wilnie

Komorowski Wojciech, podpułkownik

Kononowicz Władysław, podpułkownik, stracony 4. czerw.
1863 w Warce

Konradowicz patrz *Andrzejewski*

Kopernicki Franciszek, pułkownik

Korewa-Klety (Skirmunt), naczelnik wojenny powiatu trockiego, stracony 24. marca 1863 w Kownie

Korwin patrz *Szepietowski*

Korytkowski, poległ 4. listopada 1863 pod Cekowem

Korytyński Antoni, poległ 15. czerwca 1863 pod Lutatowem
Kos

Kosa I patrz *Landowski Paweł*

Kosa II patrz *Morbitzer*

Kosa III patrz *Żukowski*

Kosakowski Stanisław

Kosiek

Koskowski Władysław, stracony 25. maja 1864 w Wodzisławiu

Koszczyk Wacław

Kowalewski

Kozietłło Jan (Skata), pułkownik

Kozietłło Wincenty, naczelnik wojenny powiatu wilejskiego, poległ 28. maja 1863 pod Władykami

Kozłowski Jan, naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 9. listopada 1863 w Włocławku

Kozłowski Józef, major, stracony 26. stycznia 1864 w Sieradzu

Kozłowski Walery, pułkownik

Koźmiński

Kraiński

Krasnodębski

Krasnopiewców

Krasowski Aleksander

Krasuski Rajmund

Kraszewski Konstanty, stracony 12. października 1863
w Dzbowie

Krauss Żegota, jenerałny audytor

Królikowski Leon

Kruk patrz *Heydenreich*

Krukowiecki Aleksander

Kruszewski Ignacy, jenerał

Krysiński Karol, pułkownik

Krzykowski Franciszek, stracony 30. października 1863
w Koninie

Krzywda patrz *Rzewuski*

Krzyżanowski Platon, pułkownik, stracony 25. września 1863
w Kijowie

Kuczewski Edmund

Kuczewski Poraj Jerzy

Kuczkowski (Mucha), kapitan

Kuczyk Ziemowit, pułkownik

Kulwicz

Kurkowski Ignacy

Kurnatowski

Kurowski Apolinary, pułkownik

Kusztęjko Tomasz, pułkownik

Kwapiszewski

Kwaskowski Erazm, major

Kwieciński Antoni (Michałowski), stracony 20. września
1863 w Modlinie

Lander patrz *Lenkiewicz*

Landowski Edward, naczelnik sekcji straży narodowej

Landowski Paweł (Kosa), kapitan, naczelnik straży narodowej, stracony 26. lutego 1864

Langiewicz Maryan Melchior, dyktator

Laskowski Stanisław (Zgorszczyzna Ignacy, Sobek) naczelnik wojenny województwa mińskiego

Lasocki (Dubois)

Lelewel patrz *Borelowski*

Leliwa patrz *Wańkowicz*

Lempke Włodzimierz

Lenartowicz

Lencewicz

Leńczysz, major, poległ 14. września 1863

Lenicz recte Leneizo, poległ 14. października 1863 pod Lubowidzem

Leniecki Józef, podpułkownik

Leniewski

Lenkiewicz (Lander)
Lesiński Stanisław, pułkownik
Lewandowski Walenty, pułkownik
Lewkin Jakób (Moroka), stracony 21. czer. 1863 w Kielcach
Liczbiński, major, poległ w sierpniu 1863 pod Wizną
Lipczyński, podpułkownik
Lipiński Stanisław
Łisowicz
Listopad Władysław, major
Liwocz patrz *Zaykowski*
Loewenhardt Karol
Łoś Władysław, major
Lotkin
Lubeński, stracony 4. czerwca 1863 w Warszawie
Lubicz patrz *Stabrowski*
Ludgajło patrz *Czarnoskalski*
Ludkiewicz Elizeusz (Ludobroński), poległ w Zieloncy
puszczy
Ludobroński patrz *Ludkiewicz*
Ludwikiewicz
Lutkowski
Lutyński, major
Lüttlich Aleksander

Łada, nacz. wojenny powiatu trockiego, poległ 16. grud. 1863
Łakiński
Łapiński, pułkownik
Łaski, pułkownik
Łaskiewicz, ksiądz
Łączkowski Łucyan, kapitan, stracony 8. maja 1863 w Koninie
Łopacki Andrzej, major
Łosowski
Łowiecki Antoni, naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 19. sierpnia 1864 w Gołowiercniu
Łowiński Henryk
Łoziński Edmund
Łukasik
Łukaszewicz Izidor (Hołoska), poległ 14. lipca 1863 pod Derewnem

Łukaszunas
Machczyński Edward
Machczyński Józef
Machnicki
Machowski
Maciejowski
Maćkiewicz Antoni, ksiądz, stracony 26. grud. 1863 w Kownie
Madliński
Magnan naczelný admirał floty polskiej
Magnuski
Majer (Pałacyk)
Malanowski Władysław, nacz. oddziału straży narodowej
Malczewski
Malecki Dominik, stracony 21. listopada 1863 w Wilkomierzu
Malinowski Józef
Matecki Aleksander (Czajka)
Marczewski patrz *Bleszczyński Ignacy*
Marecki Michał, major, poległ 24. stycz. 1864 pod Sucholipiem
Markiewicz I, stracony 10. lutego 1863 w Modlinie
Markiewicz II
Markowski Józef, major
Marośnicki Jan (Suwański), stracony 8. czerwca 1864
w Kielcach
Mastowski, poległ 13. maja 1863
Maszewski, poległ 1. maja 1863 pod Łoszą
Matliński (Sokół)
Matuszewicz Aleksander, pułkownik
Mazaraki Jan, rotmistrz
Medeksza
Micewicz Konstanty, stracony 15. czerwca 1863 w Siedlcach
Michalski (Rzepecki)
Michałowski patrz *Kwieciński*
Miecz patrz *Wolski*
Mielecki Kazimierz, pułkownik, umarł z rany otrzymanej
22. marca 1863 pod Olszakiem
Mierostawski Ludwik, generał
Mierzejowski
Miller
Mitadowski

Milkowski Aleksander, major
Milkowski Zygmunt, pułkownik
Minejko Zygmunt
Miniewski Józef, pułkownik
Minkowiecki
Mintowt
Mioduszyński
Mirecki
Miskiewicz
Młochowski Apolinary
Młotek patrz *Strawiński*
Moll
Morbitzer Aleksander (Kosa), major
Morel
Moroka patrz *Lewkin*
Moryć Mikotaj, stracony 9. marca 1863 w Siedlcach
Mossakowski Anastazy Władystaw
Mroczkowski Walery (Kamiński-Ostroga)
Mucha patrz *Kuczkowski*
Murdelio patrz *Amort*
Mycielski Ludwik, poległ 3. listopada 1863 pod Bojanówką
Myśkiewicz Władystaw, rotmistrz
Mystkowski Ignacy, podpułkownik, poległ 13. maja 1863 pod Małkinią
Myszkowski Władystaw

Nadmilller
Natęcz, poległ 14. maja 1863
Narbutt Kazimierz
Narbutt Ludwik, pułkownik, poległ 19. maja 1863 pod Dubiczami
Narwojsz, ksiądz
Navone Luigi, pułkownik
Neczaj, stracony 19. marca 1863 w Krasnymstawie
Nemethy
Neumann
Nieczuja patrz *Bohdanowicz Pawlin*
Niedziałkowski Władystaw, stracony 30. października 1863 w Łączy

Nieszokoć Telesfor (Budrys), stracony 15. marca 1863 w Dynaburgu
Niewiadomski Władystaw, pułkownik
Nikrity
Novelli (Aladar-Palfy)
Nowacki-Kopaczyński Władystaw (Junosza), rotmistrz
Nowakowski
Nowicki Leonard, stracony w Płocku
Nowicki Palemon, poległ 15. listopada 1863 pod Dobrą Nowiną
Nullo Franciszek, pułk., poległ 5. maja 1863 pod Krzykawką
Nyary Edward, poległ 3. września 1863 pod Panasówką

Obniński (Oksiński), major, stracony 24. sierpnia 1863 w Siedlcach
Oborski Ludwik, pułkownik
Obuchowicz
Obuchowski Julian, stracony 1. czerwca 1863 w Łomży
O'Gryn Tytus (Grzymala), pułkownik
Odyniec Jarosław
Oksiński patrz *Obniński*
Oksiński patrz *Oxiński*
Okuniewski Konstanty
Oldonaja patrz *Koestlich*
Olśzański Romuald, stracony w Kijowie
Olszewski Benedykt (Piorun)
Orlik patrz *Cielecki*
Orłowski I, major, napadnięty przez moskali, odebrał sobie życie pod Strykowem
Orłowski II Franciszek, naczelnik sekcji straży narodowej
Ostanowski
Ostoja patrz *Czechowicz*
Ostroga patrz *Mroczkowski*
Ostroga patrz *Poradowski*
Ostrowski Waleryan Modest Ignacy, stracony 9. lutego 1863 w Płocku
Otto I patrz *Esterhazy*
Otto II Adolf, naczelnik oddziału straży narodowej
Otton

Owczarek Franciszek, naczelnik oddziału straży narodowej
Oxiński Józef, pułkownik
Ozer

Padlewski Władysław, stracony 21. listop. 1863 w Kijowie
Padlewski Zygmunt, generał, stracony 15. maja 1863 w Płocku
Palewski Bolestaw, major

Palsy patrz *Novelli*

Palkowski Franciszek, stracony 26. stycznia 1864 w Sieradzu

Pałacyk patrz *Majer*

Paprocki Roman

Paradis, major

Parczewski I Franciszek

Parczewski II Walenty

Pasierbski Hipolit

Pawliński Karol, naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 11. czerwca 1864 w Gostyniu

Pawłow Jan, kapitan, stracony 13. maja 1864 w Radomiu

Pawłowski Józef, stracony w Brześciu litewskim

Pagowski, poległ w listopadzie 1863 pod Wrzącą

Piasecki Feliks Valezy (de Valois)

Pileczka J.

Pióro Konstanty, major

Piorun patrz *Olszewski*

Piotrowicz

Pisarski (Staniewicz), poległ 19. października 1863 pod Daniliszkami

Plater Leon hr., stracony 8. czerwca 1863 w Dynaburgu

Pluszczyński, poległ 13. maja 1863

Podbielski Jan, poległ 4. maja 1863 pod Jeleńcem

Podhaluzin Mitrofon (Uragan), stracony 25. listopada 1868 w Cytadeli

Podoski Hilary

Polewski patrz *Palewski*

Poniński Aleksander, major

Popiel patrz *Chościakiewicz*

Poradowski (Ostroga)

Porczyński

Postrzych

Powicki Kazimierz

Praga patrz *Bugielski*

Prenzyna

Prędowski Jan, rotmistrz

Przewłocki Klemens, pułkownik

Przybyłowicz Jan, major, stracony 29. lutego 1864 w Cze-
stochowej

Przybyłowicz, kapitan, stracony 12. paźdz. 1863 w Dzbowie
Pujdak

Pustowski Kazimierz

Pyrkosz

Rachliński

Raczkowski, pułkownik

Radowski Adam Ludwik, stracony 17. sierpnia 1863
w Siedlcach

Radziejowski Ignacy, stracony 6. lutego 1864 w Łodzi

Ramotowski Konstanty (Wawer), pułkownik

Rayski

Reklewski, pułkownik

Rembowski

Remiszewski Walery, poległ 14. kwietnia 1863 pod Budą
zaborowską

Reynicz Stanisław

Rębajło patrz *Kalita*

Robak patrz *Ibiański*

Rochebrune Franciszek, generał

Rogaliński Aleksander

Rogiński Roman

Rogójski Witold, major

Rokitnicki

Rolski

Romiszewski Lucyan (Ruszczyc), naczelnik wojenny powiatu
mińskiego

Rosenbach Julian, major

Róża

Różycki Edmund, generał

Rucki Józef Władysław, pułkownik

Rudnicki Władysław (Sawa)

Rudolf

Rudowski Jan, pułkownik

Rudzi Wężyk Bronisław, naczelnik wojenny województwa kaliskiego, zastrzelił się w chwili aresztowania 6. marca 1863 w Gruszczycach pod Błazzkami

Rumocki Józef, pułkownik

Ruszczewski, podpułkownik

Ruszczyc patrz *Romiszewski*

Rutkowski Franciszek, stracony 14. kwietnia 1864 w Kielcach

Rybicki Ferdynand, naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 3. listopada 1864 w Płońsku

Rychlewski

Rylski, major

Rynarzewski Konstanty, pułkownik, poległ 6. listopada 1863 pod Żelazną

Rząśnicki Ryszard, major

Rzempołowski Karol (Frycze), pułkownik, poległ 22. maja 1863 pod Poremby

Rzepecki patrz *Michalski*

Rzewuski Napoleon (Krzyuda)

Sadowski Edmund, stracony 4. czerwca 1863 w Warszawie

Samulewicz

Samulski

Sangajło

Sasulicz

Sawa I patrz *Rudnicki*

Sawa II patrz *Zarzycki*

Sawicki Józef, stracony z mocy wyroku narodowego sądu wojennego 19. listopada 1863

Sawicki-Stella Jan (Struś), pułkownik

Scarpa

Schmeiss patrz *Szmejs*

Semetkowski

Seyfrid Alonso, pułkownik

Sędek Jan, poległ 21. sierpnia 1863 pod Budką

Siemieński Seweryn

Sienkiewicz Robert, pułkownik

Sierakowski Zygmunt (Dotęga), pułkownik, naczelnik wojenny województwa kowieńskiego, stracony 27. czerwca 1863 w Wilnie

Sikorski, kapitan

Sitowicz

Skala patrz *Kozietto Jan*

Skarżyński, pułkownik

Skirmunt patrz *Korewa*

Skowroński I poległ 29. kwietnia 1863

Skowroński II Robert, kapitan

Skrzyński Józef, kapitan, poległ 9. lipca 1863 pod Strzygowem

Slaski Edmund, major, poległ 22. września 1863 pod Łączkiem

Ślepowron także *Ślepowicz*

Ślupski, pułkownik

Smiechowski Józef, generał

Smoliński, pułkownik

Sobek patrz *Laskowski*

Sokolnicki patrz *Turowski*

Sokół patrz *Matliński*

Sokołowski I Władysław (Iskra), major, rozstrzelany z mocy wyroku narodowego sądu wojennego 29. września 1863 w Drochlinie

Sokołowski II Konstanty

Solnicki

Sotowij

Sottan Adam

Solub Aleksander, stracony 22. lutego 1864 w Szawlach

Songin

Sope Andrzej, naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 27. kwietnia 1864 w Łowiczu

Sowa vel *Sawa* patrz *Zarzycki*

Sowa Czerwiński

Stabrowski Aleksander (Lubicz), major, poległ w lipcu 1863 pod Czystą budą

Stadnicki

Stamirowski Tomasz, rotmistrz, stracony z mocy wyroku narodowego sądu wojennego

Staniewicz patrz *Pisarski*

Stankiewicz

Starinkiewicz
Stasiewicz, ksiądz
Stasinkiewicz, eks-kleryk
Steinkeller Tytus, poległ 6. lutego 1863 pod Osiem
Stella patrz *Sawicki Jan*
Strawiński Gustaw (Młotek)
Strojnowski Władysław
Struś patrz *Sawicki Jan*
Strzelecki
Strzyżewski Władysław, stracony 20. września 1863
Sulimirski Józef, naczelnik oddziału straży narodowej
Suwański patrz *Marosiński*
Suzin Paweł, poległ 21. czerwca 1863 pod Staciszkami
Świętoldysz, poległ 4. kwietnia 1863 pod Świeczkami
Świdziński Karol
Świeżanowski Gustaw, poległ pod Kotlicami
Święcicki
Świętochowski
Świętorzecki Bolesław, pułkownik
Świtalski Józef, naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 9. listopada 1863 w Kole
Syrewicz Emeryk, pułkownik
Szafarczyk Emanuel, naczelnik straży narodowej, stracony 17. lutego 1865 w Cytadeli
Szajewski
Szałkiewicz
Szatas
Szamejt Mieczysław, poległ 29. listopada 1863 pod Jeziorkami
Szandor-Schröder, stracony 13. marca 1864 w Wierzbniku
Szaniawski Aleksander, poległ 1. marca 1863 pod Woszczewicą
Szaramowicz Gustaw, naczelnik powstania za Bajkałem, stracony 8. listopada 1866 w Irkucku
Szaszkiewicz
Szemiot, poległ 19. kwietnia 1863 pod Wąchockiem
Szeniański
Szenk
Szepietowski Józef (Korwin), poległ 25. stycznia 1863 pod Meżeninem

Szermetowski, kapitan, poległ 22. kwietnia 1863 pod Nierzebiem
Szmejs Chorwata
Szokalski
Szpak
Szuksza
Szukiewicz Oktawian
Szulec, poległ w listopadzie 1863 pod Tyszkinią
Szumlański Stanisław, podpułkownik
Szumski
Szwejkowski, naczelnik wojenny województwa augustowskiego
Szydłowski
Szyling
Szymborski
Szymkiewicz Paweł

Taczanowski Edmund, generał
Taniewski Aleksander (Tetera) Jastrzębiec, podpułkownik
Tarkowski Wiktor, kapitan, stracony 21. marca 1864 w Radomiu
Tetera patrz *Taniewski*
Tisson patrz *Gostkowski*
Tolkin poległ 17. września 1863 pod Łukawicą
Tomaszewski Konrad, (*Bończa-Błeszczyński*) pułkownik, poległ 18. czerwca 1863 pod Górami
Topór patrz *Zwierzdzowski*
Traugut Romuald, generał stracony 5. sierpnia 1864 w Cytadeli
Trąbczyński także *Trąmpczyński Józef*, poległ 23. lipca 1863 pod Suwałkami
Trusów Antoni
Trzaskowski Antoni, poległ 21. lutego 1863 pod Wolą okszełską
Turkiety
Turno Witold Tadeusz, poległ 8. maja 1863 pod Ignacewem
Turowski Jan (Sokolnicki), pułkownik i nacz. wojen. wojew. płockiego
Tysza Antoni
Tytz

Ujazdowski
Ulatowski, pułkownik
Unrug Kazimierz, kapitan, poległ 6. maja 1863 pod Kołem
Uragan patrz *Podhaluzin*
Urbanowicz
Valois de patrz *Piasecki*
Wagner, major, poległ 29. sierpnia 1863 pod Dorohuczą
Waligórski Aleksander, generał
Walter Józef, major
Wandel patrz *Ewald*
Wanert Wincenty, major
Wańkowicz Jan (Leliwa)
Warytkiewicz Zygmunt, stracony 30. października 1863 w Koninie
Waszkiewicz
Wawer patrz *Ramotowski*
Wielobycki Antoni, major poległ 16. grudnia 1863 pod Bodzechowem
Wierzbicki I Korwin Hieronim (Boruta), stracony 3. czerwca 1864 w Łęczycy
Wierzbicki II Tomasz, pułkownik, naczelnik wojenny województwa lubelskiego
Wierzbński Stanisław, podpułkownik
Wilczyński Franciszek, stracony 23. maja 1865 w Sokołowie
Wilkoszewski Władysław (Wirion), poległ 9. marca 1863 pod Myszynicem
Wilusz Juliusz (de la Croix)
Winnicki Tomasz (Chmurski), pułkownik
Wirion patrz *Wilkoszewski*
Wistouch Felix
Wiśniewski Kazimierz, naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 16. lipca 1863 w Radomiu
Wiśniowski Leszek, stracony 27. listopada 1863 w Włodzimierzu wołyńskim
Wiszniewski Leonard
Witkowski (Kolbe II)
Władyczański Teofil (Zareba), major, poległ 30. września 1863 pod Lelowem

Włodek Szczesny
Wodziński Pankracy
Wola patrz *Zieliński*
Wolski I (Miecz)
Wolski II (Dunin)
Wolski III Antoni, kapitan, stracony 15. czerwca 1863 w Gontarzach
Wolski IV Kazimierz, stracony 10. lutego 1863 w Modlinie
Wolski V Walery (Dzwonkowski Antoni), naczelnik oddziału straży narodowej
Wotyński Jan, naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 4. kwietnia 1864 w Mińsku
Wróblewski Waleryan, pułkownik
Wronowski Łukasz, ksiądz, organizator wojenny w Augustowskiem
Wykładnik
Wyleżyński Adam, ataman kozaków
Wysocki Józef, generał

Young de Blankenheim Władysław, pułkownik, poległ 29. kwietnia 1863 pod Brdowem

Zabielski Antoni
Zaborowski, major
Zagórski Włodzimierz (Ostoja), kapitan
Zakrzewski Wysogota recte Wyskota Gustaw
Zameczek patrz *Cichowski*
Zapłotowicz patrz *Żalplachta*
Zareba I patrz *Dybcowski*
Zareba II patrz *Władyczański*
Zaremba Jan, naczelnik oddziału straży narodowej
Zarzycki (Sawa), stracony w Uszpolu
Zawadzki patrz *Jastrzębski*
Zawadzki Jan Stanisław
Zawistowski Antoni, naczelnik oddziału straży narodowej, stracony 26. sierpnia 1864 w Krasnymstawie
Zaykowski Antoni (Liwocz), major
Zbyszewski Władysław (Karp), kapitan statku
Zdanowicz Antoni

Zduńczyk Adolf, major

Zduńczyk Józef

Zegrzda Wojciech, poległ 22. stycznia 1863 pod Płockiem

Zgorczyzna Ignacy patrz *Laskowski*

Zieliński I Adam Andrzej, podpułkownik

Zieliński II Adam Łukasz, stracony 30. maja 1863 w Kijowie

Zieliński III Michał, pułkownik

Ziemiński Albert

Zima Franciszek, major

Zuchowicz

Zwierzdowski Ludwik, (*Topór*), pułkownik, naczelnik wojenny województwa sandomierskiego, stracony 27. lutego 1864 w Opatowie

Żalplachta Jan (*Zapałowicz*), major

Żardski

Żebrowski Konstanty, stracony 6. lipca 1863 w *Borysowie*

Żelechowski

Żochowski Adam, naczelnik oddziału straży narodowej

Żukowski Józef (*Kosa*), poległ 29. maja 1863 w Rogowskich lasach

Żychliński Ludwik, major

Życki

WYKAZ

BITEW, WALK, STARĆ I POTYCZEK

stoczonych w latach 1863/1864.

Powstanie r. 1863/1864 było jak to wiadomo, długo trwającą partyzantką, w ciągu której drobne, lecz liczne oddziały przebiegały obszary, zaczepiały, niepokoili przeciwnika, unikały atoli większych starć o wątpliwym wyniku, a tylko w razie nieuniknionej konieczności lub nadziei zwycięstwa stawiały czoło nieprzyjacielowi. Rozbite, rozprószone gromadziły się w innym, częstokroć z góry oznaczonym punkcie, by na nowo w ten sam sposób nękać regularne zastępy moskiewskie, nie wiedzące nieraz, gdzie i kiedy utworzy się nowa drużyna powstańcza, w której przebywa kryjówce, zkąd dąży i dokąd kieruje swe kroki. Rząd rosyjski musiał swe regularne szeregi akomodować do tego rodzaju podjazdowej walki i sprowadzał nawet w tym celu z dalekich stron wyćwiczonych na Kaukazie oficerów.

Graniczny pas od strony Prus i Austrii absorbował uwagę i siły militarne caratu, w obec ciągłego napływu oddziałów powstańczych z Księstwa poznańskiego i Galicyi. Jakkolwiek prawie żaden z tych oddziałów nie przedarł się w głąb terytorium, lecz zwykle po przejściu granicy przyciśnięty przeważnemi siłami składał broń i wracał lub szedł w rozsypkę, nie bez dotkliwych strat w ludziach i zasobach materialnych, składanych ofiarnie przez społeczeństwo, to przecież misja tych oddziałów nie była bezcelową, gdyż ułatwiała akcyę wewnątrz kraju i podsycala zarzewie powstania w nadziei interwencyi obcych mocarstw, którą się przez długi czas lędzono.

Już w pierwszych miesiącach powstania próbował Rząd narodowy tworzyć większe korpusy pod dowództwem Langiewicza i Sierakowskiego nie uzyskał atoli spodziewanych

owoców, zwłaszcza że moskale uderzali z tym większym wysiłkiem właśnie na te centra grup powstańczych.

Wynikiem powyższego stanu rzeczy było owe mnóstwo bitew, walk, starć i potyczek, jakie widnieją na kartach wykazu stwierdzają wytrwale poświęcenie i siły żywotne społeczeństwa.

Spisanie bitew, zebranie dat odnośnych było połączone z wielu, niekiedy nawet nie pokonanymi trudnościami, a to w obec braku urzędowych raportów i ustalonej nomenklatury dla poszczególnych rozpraw orężnych.

Głównem źródłem wiadomości o ówczesnych wypadkach były sprawozdania czasopism, kreślone w wielu razach na podstawie prywatnych informacji i niedokładnych doniesień.

Jedne i te same wypadki przedstawiały różne czasopisma odmiennie co do ich miejsca i czasu. Towarzysze jednego i tego samego oddziału, jednej i tej samej drużyny, nadawali częstokroć jednym i tym samym starciom, różnorodne miana, stosownie do tego, którą z okolicznych miejscowości zdołał dotyczący zachować w pamięci.

Ztąd pochodzi, iż tak w czasopismach jak i w późniejszych opisach widnieją jedne i te same rozprawy pod różnemi nazwiskami miast, włości, przysiółków, folwarków, grup domów lub też parcel gruntowych.

W wielu razach jedna i ta sama walka, odbywała się na kilkumilowym obszarze, w formie pościgu, ciągłego starcia i odstrzeliwania się ustępujących drużyn. W niektórych źródłach są zresztą nazwiska tak poprzekręcane, iż trudno je sprostować nawet przy pomocy słownika geograficznego.

W obec tego większe i krwawsze tylko bitwy, akcje wybitniejszych wodzów, o donioślejszem dla przebiegu powstania znaczeniu, przekazane zostały w zapiskach pod stałą nazwą.

Podobnie ma się rzecz i z chronologicznymi datami. Znaczniejsze tylko, ważniejsze rozprawy mogą być co do dnia dokładnie oznaczone, przy całym szeregu zaś innych, brak pewnych, stałych dat, w wielu razach nawet dat w przybliżeniu.

Do zwiększenia chaosu w tej mierze przyczyniła się różnica między łacińskim a greckim kalendarzem, obu bowiem używano na przemian przy zapisywaniu zdarzeń.

Tych słów kilka uważaliśmy za stosowne przytoczyć w celu wyjaśnienia braków jakie widnieją w następującym wykazie:

<i>Andrzejów</i> 23. listopada *)	<i>Białaczewo</i> 9. marca
<i>Annopol</i> także <i>Rachów</i> 6. lutego	<i>Białka</i>
<i>Antole</i> 13. marca	<i>Białobrzegi</i> obok <i>Kocka</i> 27. maja i 23. grudnia
<i>Azerota</i>	<i>Białobrzegi</i> w <i>Radomskiem</i> 2. lutego i 8. czerwca
<i>Babiak</i>	<i>Białogóra</i> w <i>Kobryńskiem</i> 25. maja
<i>Babice</i> także <i>Buda</i> zaborowska 14. kwietnia	<i>Białogrądy</i> w <i>Augustowskiem</i>
<i>Babskie</i> obok <i>Rawy</i> 14. maja	<i>Białowieska puszcza</i>
<i>Baby</i>	<i>Białozoryski las</i> czerwiec
<i>Balinka</i> 24. kwietnia	<i>Białystok</i> styczeń
<i>Balków</i> 9. lipca	<i>Biebrza</i>
<i>Balwierzyska</i> 22. maja	<i>Biegajewo</i>
<i>Bałaszewo</i> 31. marca	<i>Bielany</i> 18. listopada
<i>Battów</i> 4. maja	<i>Bielinski las</i> także <i>Horki</i> 17. maja
<i>Banachy</i> 20. marca	<i>Bieliny</i> 15. września
<i>Baraki</i> 29. maja	<i>Bieniszewo</i>
<i>Baran</i> także <i>Łuka</i>	<i>Bieruń</i>
<i>Baranie peretoki</i> 1. listopada	<i>Biłgoraj</i> 2. września
<i>Baranów</i>	<i>Biłoniżki</i>
<i>Bartkowice</i>	<i>Birze</i> także <i>Madejki</i> , <i>Gudziszki</i> i <i>Sznurkiszki</i> 2., 3. i 4. maja
<i>Batowskie lasy</i>	<i>Biskupice</i> 17. sierpnia
<i>Batorz</i> 6. września	<i>Blizin</i> 9. czerwca, 21. sierpnia 1863 i 15. marca 1864
<i>Bebetno</i>	<i>Błażki</i> 16. listopada
<i>Bełchatów</i> lipiec	<i>Bobrowniki</i>
<i>Bereźniki</i> w <i>Sejneńskiem</i>	<i>Bobrza</i> 10. czerwca
<i>Berezyna</i>	<i>Bodzanów</i>
<i>Bialska puszcza</i>	<i>Bodzechów</i> 16. grudnia
<i>Biała</i> 22. stycznia, 2. lutego, 17. maja, 15. czerwca i 18. sierpnia	

*) Jeśli obok daty nie ma podanego wyraźnie r. 1864, miała bitwa miejsce w r. 1863.

Bodzentyn 22. stycznia i 4. lutego
Bogorya
Bojanówka w Lubelskiem 3. listopada
Bojary 9. sierpnia
Bolimów także *Grabina* 9. lutego
Bolimowskie lasy
Boremla
Borki luty i 15. maja
Borodianka 9. maja
Borów także *Łązek* lub *Chwałowice* 22. października
Borowce także *Tarnogród* 16. kwietnia
Borowe młyny 16. kwietnia
Borowice
Borowlany maj
Borowy w *Radomskim* 20. lutego
Boryja 4. maja
Bożęcin
Brdów także *Ossowa* 29. kwiet.
Brodnia
Brody 18. kwietnia i 2. grud.
Broszęcin 10. kwietnia
Brucza także *Jedlna*
Brudki 13. lipca
Brynica 14. lipca i 30. września
Brześcianka
Brzezic
Brzezina 18. listopada
Brzeziny w *Kaliskim* 10. kw.
Brzeziny w *Warszawskim*
Brzeźnica 8. lipca
Brzostówka 20. stycznia 1864
Brzoza
Brzozów 28. lipca

Brzozowe błoto
Brzuza nad *Pilicą* 20. kwietnia
Brzuskwia 25. Stycznia 1864
Bucniów
Buczek 12. lipca
Buda w *Poniewierskim* 20. sierpnia
Buda zaborowska także *Babice* 14. kwietnia
Budka także *Wejwery* 21. sierpnia
Budy w *Sandomierskim*
Budy w *Trockim* 16. marca
Bugaj
Bukowa 31. stycznia
Bukowa mała 31. Grudnia
Bukowa wola 7. lipca
Bukowno 26. maja
Buthaje 21. maja
Burzyn
Busk 18. lutego i 2. kwietnia
Bystrampolskie lasy lipiec
Bzdura
Bzin 31. stycznia i 20. kwietnia

Ceków 4. listopada
Cetkowski las także *Płock* 23. stycznia
Cepów w *Sieradzkim* 30. sierpnia
Cesmeński las 21. marca
Cesowiec
Cetwice
Chetm 5. sierpnia, 1. listopada i 2. Grudnia
Chetmno 13. maja i 2. sierpnia
Chetmskie jezioro
Cheszcze
Chęchły 5. maja

Chinów marzec
Chlewce
Chlewiska 21. kwietnia
Chlumów 22. stycznia 1864
Chmielnik listopad
Chmielów także *Rzeczniów* lub *Sienne* 6. maja
Chojnów 19. maja
Chorzele 9. marca
Chorzelów
Chorzenice obok *Radomska* 5. lipca
Chrapowieckie lasy 20. sierpnia
Chrobrza także *Zagoście* 17. marca
Chromaków w *Mławskim* 9. sierpnia
Chruściechów także *Kamień* 26. maja
Chruślina 28. kwietnia, 30. maja i 4. sierpnia
Chudziszki 8. maja
Chwałowice także *Borów* lub *Łązek* 22. października
Ciechanów 30. lipca
Ciepliny 10. lutego
Cierno 22. września
Cieświca 30. maja
Cików 9. grudnia
Ciosny
Ciotusza 11. listopada
Cisów
Cmielówka
Cyców 14. grudnia
Cyrusowa wola 4. września
Cytowiany 8. kwietnia i 15. czerwca
Czajówka 11. lipca
Czarna 24. września

Czarna rzeczka
Czarny bór w *Augustowskim*
Czarny dwór
Czarny staw
Czartoszoza
Czekiszki także *Eiragola* i *Wysoki dwór* 30. marca
Czeruca
Czernichów w *Krakowskim* 15. sierpnia
Czernichów w *Galicji* 23. marca
Czersk 27. maja
Częstoborowice 30. lipca
Częstochowa
Częstochowice 30. lipca
Czosna 1. maja
Czysta Buda także *Pilwiszki* 2. luty, 9. marca i lipiec
Czyżewo także *Małkinia* lub *Zaręby* 13. maja

Daleszyckie lasy
Dalków w *Łęczyckim* 10. września
Daniliszki w *Kowieńskim* 19. października
Daniszewo 22. kwietnia 1864
Danków
Darszyszki 13. listopada
Dartka na *Wołyniu*
Dąbek
Dąbroszyn
Dąbrowa
Dąbrowice 3. lipca
Dąbrówka
Dąbrowo 27. lipca
Deputaty 5. sierpnia
Deputytze 5. sierpnia
Derewno 14. lipca

Derylaki

Dębno-Wola 1. czerwca
Dębsk
Długa w Sejneńskim 19. września
Długi kąt
Dłutów 28. października
Dmochy-Glinki
Dobieszków 25. września
Dobów
Dobra 24. lutego i 15. listopada
Dobrosotów także Mieczownica 2. marca
Dobrzelin lipiec
Dołha 5. maja
Dołhobyczów
Domaczew 10. lipca
Domowicko
Dorohucza 29. sierpnia
Drapcza 10. lutego
Drądzdźewo nad Oszycem, także Plaska góra 12. marca i 27. czerwca
Dubicze 13. maja
Dubieńki
Dubno 27. lipca
Duchnow
Dumbel 11. sierpnia
Dusiaty
Dynak 17. sierpnia
Dzbańdz 14. lipca
Działoszyce
Dziecinów 18. marca
Dziewy
Dzwinosa 9. maja
Dzwinoskie lasy

Eiragola także Czekiszki i Wy-soki dwór 30. marca

Ewiny 26. lutego

Fajstawice 24. sierpnia
Feliksów
Fidesta 5. marca
Finkówka także Krzywda 8. listopada
Fryszyki 21. maja i 6. lipca
Gace także Maniów 20. czerwca i 11. lipca
Garbów 22. listopada
Garwolin także Żelechów 8. listopada i 23. grudnia
Gentany
Gidle
Giebuttów 16. marca i 14. maja
Giedrojczie 24. czerwca
Giedzie w Sejneńskim 19. kwietnia
Gielanów
Ginetyn także Rogów 18. kwietnia
Glanowski dwór 15. sierpnia
Głęboki kąt 15. czerwca i 30. sierpnia
Głuchowski las także Kobylanka 1. i 6. maja
Gołąb
Grojec marzec
Grzybawa góra 17. kwietnia
Gudziszki 3. maja
Guzów 22. sierpnia
Gwizdały w Stanisławowskim
Gwoździów 20. czerwca
Haliw w Pińskim 23. czerwca
Hańsk 7. marca i 9. lipca
Horelec 16. sierpnia

Horki 17. maja 22. maja i 27. maja

Hornów 4. maja
Hrubieszów
Hudcza
Hudyski 8. maja
Huta duninowska
Huta Irena
Huta krzeszowska 21. marca 7. maja i grudzień
Huta szklanna
Huta szczecińska 9. grudnia 1863 i luty 1864
Huta żelazna 25. sierpnia
Ignacewo w Konińskim 8. maja i 10. czerwca
Igotomia 21. marca, 3. maja i 15. sierpnia
Ihumeń
Iłża także Lubienie 20. sierpnia 1863 i 17. stycznia 1864
Iłżyckie lasy 22. kwietnia
Imbramowice 15. sierpnia
Inowładz 10. lipca
Irena także Szyce 7. maja i 31. sierpnia
Iwaniski 21. października
Iwnica kwiecień
Izbica 10. lutego, 29. czerwca i 16. sierpnia
Jaktory także Strzygów w Łęczykiem 9. lipca
Janin w Wołkowyskim 27. maja i 16. czerwca
Janów 6. lipca i 18. lipca
Janówka także Sajówka lub Romanowo 11. lipca
Jarchowce 21. października

Jaswojnie

Jawór 1. marca
Jawór Solecki także Wierchowiska 6. listopada
Jaworzniaki 24. kwietnia
Jedlanka 20. marca 1863 i 19. stycznia 1864
Jedlna 22. stycznia i 19. marca
Jeleniec także Komorów 7. maja
Jelno styczeń 1864
Jerysza
Jeziorańskie lasy 25. lipca
Jeziorko 3. maja i 29. października
Jeziory 20. kwietnia
Jeżewo
Jędrzejów
Józefów 17. i 24. kwietnia
Józefowskie lasy 24. kwietnia
Julianka
Jurantów
Jurewice 16. maja
Jurkowice także Staszów 20. października
Kaczyn w Ostrołęckim sierpień
Kadysz w Augustowskim 21. maja
Kajsarowskie lasy 30. marca
Kalwarya 20. listopada
Katuszyn także Kuflew 22. czerwca i 5. sierpnia
Kambrów
Kamień także Chruściechów 26. maja
Kamińskie
Kamionka
Kania wola 27. czerwca i 26. lipca
Karczewo

Karopole także Tauros marzec
Kaszew 4. lipca
Kazimierz 22. stycznia
Kejserlingowski las 8. października
Kępa
Kiejdany 20. października i 26. listopada
Kielce
Kieńczywo
Kietlanka także Zaremby 13. maja
Klaryszki 9. lipca
Kleczewo 10. czerwca i 13. lipca
Klimuntów 20. października
Klonów 26. lutego
Kluczków
Klusko-Pustowo kwiecień
Kobylanka także Głuchowski las 1. i 6. maja
Kochany
Kocimów
Kociółek 9. kwietnia
Kock 25. grudnia
Kodeń 22. stycznia
Kolano 18. listopada
Kolety 22. kwietnia
Kolno także Rzotkiewnica 18. listopada
Kotacin 28. lipca
Koło w Kamieńskim 6. maja
Kotodno w Pińskim 11. i 13. lipca
Kołyńmiany w Święcińskim 21. maja
Komorów (miasto i włość) 7. maja, 19. czerwca i 4. lipca
Konieczpole 25. maja i 8. listopada

Konin 1. marca, 16. i 17. marca i 3. października
Końska wola
Końskie 4. maja 1864
Konstantynów podlaski także Sarczaki 25. sierpnia
Koprzywnica 15. marca 1864
Korczewo
Korsakiszki 7. kwietnia
Korytków
Korytnica w Lubelskiem 10. czerwca, 29. lipca, 2. sierpnia i 24. września
Kościelno w Płockiem 13. kwietnia
Kossowo w Kieleckiem 21. października
Kostangalia (Rumunia) 15. lipca
Kosymin 30. kwietnia
Koszary w Radomskim
Koszowata
Kotlice kieleckie
Kotra (rzeka)
Kowala 21. sierpnia
Kowalki 23. kwietnia
Kowel nad Turą 25. marca
Kozienice 24. marca
Kozijaty pod Izbicą
Koziń także Ostrowy 3. października
Koziołki
Kozi-róg w Lipnowskim 4. kwietnia
Kozi-rynek także Mikasówka 29. czerwca
Kozłowa ruda 1. kwietnia
Krajków 28. stycznia
Krasław 26. kwietnia

Krasne
Kraśnik także Urzędów 18. lipca
Krasnobród 23. marca 1863 i 7. stycznia 1864
Krasnocin
Krasnopol
Krasnystaw
Krępna także Wierchowiska 6. listopada
Krokinów
Królowa niwa
Królowy most w Białostockiem luty i 9. czerwca
Krubki w Stanisławowskiem
Kruszany marzec
Kruszyna 29. sierpnia
Krzestawki 25. kwietnia
Krzeszów 21. marca
Krzykawka także Małobędz lub Sławków 5. maja
Krzywanice także Wiewr 6. września
Krzywda także Finkówka 8. listopada
Krzywosądz 19. lutego
Krzyżanowica 20. sierpnia
Księżopole także Piski 12. października.
Ktery 15. lipca
Kuczborg
Kustlew także Kałuszyn 23. czerwca i 5. sierpnia
Kunki także Gombin w Gortyńskim 15. maja
Kunów w Sandomierskiem 20. stycznia 1864
Kurów w Opatowskiem
Kutno

Kuzie
Kuźmianka w Wieluńskim 4. kwietnia
Kuźnica grabowska 26. lutego
Kwiliń 21. października

Lańska puszcza w Wilkomirskim
Las bieliński także Horki 17. maja
Ląd
Leinbok
Lelów także Mełchów 30. września
Leńczany 14. marca
Leńcze w Kowieńskim 5. kwietnia
Leniatyny
Lesznówola 25. stycznia
Lidowiany 8. kwietnia
Lipa
Lipiny
Lisigród
Lis-Warta w Kaliskiem 24. kwietnia
Litewniki 19. września
Lubar 10. maja
Lubartów 22. stycznia
Lubartowskie lasy
Lubienie także Ilża 17. stycznia 1864
Lublin sierpień
Lubochnia 8. lutego
Lubowidz w Mławskim 14. października
Lubowidza w Mazowieckiem 24. lipca
Lubstów 25. kwietnia

Luszcza 4. marca
Lutaków 15. czerwca
Lutoborze 22. grudnia
Luta 7. marca

Łabędź w Łomżyńskim 7. września

Łabunarska puszcza także Święciany 21. maja

Łagiewniki

Łakstuciany maj

Łańskie lasy

Łasek 25. sierpnia

Łaskarzew 24. stycznia

Łaszk także *Medwedówka* 25. maja

Ławków 29. czerwca

Łazy także *Zawiercie* 21. marca

Łączka także *Osucha* lub *Poreba* 22. maja

Łądzek 15. lipca

Łązek także *Borów* lub *Chwałowice* w *Lubelskim* 22. października

Łęczna 4. października

Łódź 27. lutego i 18. czerwca

Łodzieje

Łojciach 8. lipca

Łomazy także *Rossosza* 22. stycznia i 17. listopada

Łomża także *Ząbków* 7. lipca

Łosice

Łoszor 1. maja

Łowcza także *Sawin* 21. listopada

Łowicka puszcza

Łowicz 26. lipca

Łubek 3. stycznia 1864

Łuczniczka obok *Osieka* 22. marca

Łuka także *Baran*

Łukawica 17. września

Łukień

Łuków 22. stycznia

Łysa góra 14. lutego i 17. kwietnia

Maciejowice

Madejki także *Birze* 2. maja

Magnuszowo 4. maja, 7. czerwiec i 12. sierpnia

Majdan

Maków 2. lutego

Malinniki 15. maja

Malinówka 21. listopada

Mała bukowa 31. grudnia

Małkinia także *Czyżewo* lub

Zaręby 13. maja

Małobędz także *Krzykawka*

lub *Sławków* 5. maja

Małogoszcza 24. lutego, 7. marca i 16. września

Małolatycz 1. listopada

Maniów także *Gace* 20. czerwca

Marcinówka 16. maja

Marjampolskie lasy

Markowa wółka 6. sierpnia

Maruszowa w *Opatowskim* 21. marca 1864

Maziarnia

Mażoty sierpień

Meclin pod *Korytkowem*

Medejny

Medwedówka także *Łaszk* 25. maja

Mełchów także *Lelów* 30. września

Merec

Mereczowszczyzna 8. czerwca

Mężenin 25. stycznia

Michalin 14. maja

Michałów 29. lutego

Miechów 17. lutego

Miecina w *Stanisławowskim* 4. listopada

Mieczownica także *Dobrosłów* w *Koninskim* 4. marca

Mieczyska w *Poniewierskim* 20. stycznia 1864

Miedziana góra

Mierzwin 4. grudnia

Międzylesie w *Stanisławowskim* 20. marca

Międzyrzecze 5. maja

Migiany

Mikasówka także *Kozi-rynek* 29. czerwca

Milica

Miłosna

Mińkowce także *Sławuta* 21. maja

Minsk

Miropole 17. maja

Misiuny 11. kwietnia

Mitkiszki patrz *Mytkiszki*

Mława 15. lipca

Młochów

Mniew 26. kwietnia

Mochów

Modliborzyce 23. stycznia

Mokszek

Motczowa 25. października

Motowidy 3. czerwca

Motków także *Tuczępy* 19. maja

Momoty 29. listopada

Montwidów obok *Rosień* 24. czerwca

Moskalówka maj

Mosty lipnickie

Możole

Mrzygłód 1. marca

Mysłów

Myszanka 7. czerwca

Myszków 22. kwietnia

Myszyniec w *Ostrolęckim* 9., 31. marca i 9. maja

Mytkiszki trockie 24. marca

Nadrybie

Nagoszyn w *Ostrolęckim* 8. czerwca

Nalibok w *Oszmiańskim* 19. kwietnia

Narol

Nasielsk 22. stycznia

Nawarzyce

Niegorzewo 3. czerwca

Niektanie także *Stefanków* 22. kwietnia

Niemirów

Nieporęckie lasy

Nietrzebie także *Sikorze* 22. kwietnia

Niewierz

Nieznanowice 20. września

Notyniszki wrzesień

Nowa stupa 10. lutego i 4. listopada

Nowa wieś 21. lutego 26. kwietnia i 18. maja

Nowe stawy 25. września

Nowe zakłady 12. czerwca

Nowobirze 29. marca

Nowodwory 16. kwietnia

Nowomińsk

Nowosiółki sierpień 1863 i sty-czeń 1864

Obiechów w Kieleckiem 15. sierpnia
Ochędzyn 20. kwietnia
Ociesenki w Sandomierskiem 27. listopada
Odrzywole
Ojczeńskie lasy 5. maja
Okmiana także *Popielany* 22. czerwca
Oksa w Kieleckiem 20. października
Okuniew
Oleszno 3. września
Olita 20. czerwca
Olkuskie lasy 4. maja
Olkusz
Olszak, także *Tartak* 22. marca
Olszowa 20. marca
Olszowy młyn
Oniekszy
Opatów 21. kwietnia, 25. listopada 1863 i 24. lutego 1864
Opatowiec
Opatówek 25. lutego
Opoczno 8. lutego
Opoczyńskie lasy 30. czerwca i 16. listopada
Opole 1. czerwca
Oporów
Orońsk
Orwistów
Osie 6. lutego
Osieki 2. lutego 1863 i 24. maja 1864
Osięki 22. sierpnia
Osowie także *Brdów* 29. kwietnia
Ossa 10. lipca
Ossowa 29. kwietnia, 8. lipca i 31. grudnia
Ossowskie lasy 31. grudnia
Ostrołęka
Ostrów w Opatowskiem 10. marca 1864
Ostrowia w Ostrołęckiem 22. sierpnia
Ostrowiec 5. maja 1863 i 12. marca 1864
Ostrowskie lasy 27. kwietnia
Ostrowy także *Kozin* 3. października
Ostry kąt
Osucha także *Łączki* lub *Poręba* 22. maja
Otrosza w Lubelskiem 9. października
Otwock
Pakuszewo
Panasówka w Zamojskiem 3. września
Panki obok *Częstochowy* 26. lutego
Parczewo 29. czerwca
Parszów
Parszywa góra
Parysów
Parzymiechy 23. kwietnia
Paszkowski ostrów 8. sierpnia
Pazurek także *Golezewice* 22. kwietnia
Piasieczne
Piaski
Piątek także *Sobota* 25 i 26. lipca
Piekuty 22. stycznia

Pieski w Łomżyńskiem 11. października
Pieskowa skała 4. marca
Pilaszków
Pilwiszki właściwie *Czysta bu-
da* 2. lutego
Piłownica 13. kwietnia
Pitwele
Pinczów 18. marca
Piotrków
Piotrkowice
Piotrowicze 10. października
Piski także *Księżopole* 12. października
Piszczele
Plewki
Plaska góra także *Drażdrzewo* 27. czerwca
Płock także *Celkowski las* 23. stycznia
Płońsk 22. stycznia
Pniowa w Podlaskiem 11. lipca
Poddebice także *Uniejów* 24. maja
Podlipki
Podosie 7. lutego
Podrzecze 12. maja
Podubiecki las 11. kwietnia
Pojurze
Pokrzywnica
Polichna 18. lipca
Poligwajcie kwiecień
Polimsza 19. maja
Połaniec
Połonne
Poniatów
Poniewierz 8. października
Popielany także *Okmiana* 22. czerwca
Popielarnia także *Sieraków* 10. czerwca
Poprężnik
Poręba także *Łączka*, lub *Osucha* 22. maja, 3. czerwca i 12. listopada
Poryck 2. listopada
Poryszka
Porzędzie 15. lipca
Poszalaty 24. września
Poszowska
Potamsze 3. czerwca
Potoczek 22. grudnia
Potok 20. marca
Powiatówka 27. listopada
Prawda
Prasnysz
Prażka 11. kwietnia
Prażmów 5. sierpnia
Preńskie bory nad *Niemnem* 20. czerwca
Prokop 4. lipca
Promicznia
Prużany 13. lutego
Przedbórz w Kieleckiem 7. lutego i 26. czerwca
Przegorzala 21. sierpnia
Przeradów 10. sierpnia
Przetycza 26. lutego
Przybyszewo 6. lipca
Przypki 29. kwietnia
Przyrów
Przysucha 13. czerwca
Psary 4. marca 1864
Puchty
Puhaczew 20. listopada
Pujdak 27. marca
Putawy 25. sierpnia
Putusk

Pyszkowice także *Złoczewo* 12. lutego
Pyzdry 29. kwietnia i 15. czer.
Rachów także *Annopol* 6. lutego
Raczyce
Radków 20. lutego
Radkowice 21. stycznia 1864
Radomsk 22. stycznia
Radoszewice 27. marca
Radzanów 21. marca
Radziłów 5. lipca
Radziwiłłów 1. lipca
Radzymiń
Radzyń 22. stycznia i 11. czerwca
Rajgród
Rakowiecki las
Raszków 26. kwietnia
Rataje 11. czerwca
Ratyn
Rawa 27. stycznia i 4. lutego
Rogoczewo pod *Konieczpolem* styczeń 1864
Rogów także *Ginetyń* 18. kwietnia
Rogowskie lasy 29. maja
Rogóżno
Romanowo także *Janówka* lub *Sajówka* 11. lipca
Rościszewo 3. czerwca
Rosoliszki
Rossosza także *Łomazy* 22. stycznia i 17. listopada
Równa 26. sierpnia
Rozalówka (stepy)
Roznieszewo 14. maja
Rozwężin 1. lipca
Róża 23. czerwca
Rożan 16. lipca
Różana góra
Rożaniec
Rożańska puszcza także *Ściercierz* 8. czerwca
Ruchły w *Bielskiem* 5. sierpnia
Ruda 23. marca
Ruda korybutowska 4. stycznia 1864
Ruda maliniecka
Rudawa 23. czerwca i 21. października
Rudka w *Grodzieńskim* 17. maja
Rudka w *Lubelskiem* 17. lutego i 25. maja
Rudkowski las 4. kwietnia
Rudnicka puszcza obok *Wilna*
Rudnik 25. listopada
Rudnik w *Kaliskiem* 13. października
Rudniki 28. lutego 22. kwietnia, 18. maja, 23. czerwca i 28. lipca
Rusanów 13. czerwca
Rusienice
Rusinów 9. czerwca
Ruszków w *Konińskim* 10. kwietnia
Ruszkowa wola
Ruszkowski las 9. czerwca
Rutka
Rybnica 20. października
Rychłocice w *Wieluńskim* 3. maja
Rychwał 30. kwietnia
Rydzewo w *Płockiem* 9. marca, 5. maja, 7. września i 20. września

Rygolla w *Augustowskim* 21. maja
Rząśnik 28. czerwca
Rzeczniów także *Chmielów* lub *Sienne* 6. maja
Rzotkiewnica także *Kolno* lub *Żelazna* 18. listopada
Sajówka także *Janówka* lub *Romanowo* 11. lipca
Salicha 26. maja
Samsonów w *Radomskim*
Sandomierz 8. lutego 1863 i 15. marca 1864
Sanie 4. września
Sapieżyska 9. kwietnia
Sarantów
Sarczaki 25. sierpnia
Sarnotki
Sawickie karczmy 23. maja
Sawin także *Łowcza* 21. listopada
Ściercierz (rzeka) także *Rożańska puszcza* 8. czerwca
Secymin 28. lipca i 24. września
Sejneńskie lasy
Seraje także *Staciszki* 21. czerwca
Serniki 1. stycznia 1864
Sędzichów
Sędziejowice 27. sierpnia
Sędziszewo 31. stycznia 1864
Siebburczyn 9. lipca
Siedlce 22. stycznia
Siekierzyńskie lasy
Sielec
Siemiatycze 9. lutego
Sienne także *Chmielów* lub *Rzeczniów* 6. maja
Sieradów także *Popielarnia* 10. czerwca
Sieradz 9. września
Sikorze także *Nietrzebie* 22. kwietnia
Siódma 24. lipca
Skata 4. marca i 23. marca
Skarżyńskie lasy
Składy 23. sierpnia
Skotniki 29. czerwca
Skruche
Skrwilno
Skulsko
Sleszole 30. kwietnia
Sleżyn 22. marca i 27. września
Stawatycze 11. lipca
Stawków także *Krzykawka* lub *Małobędz* 5. maja
Stawuta także *Minkowce* 21. maja
Stomniki
Stupcza 8. lutego
Stupiec 20. czerwca
Smolanki
Sobieszczany 30. czerwca
Sobolewo 19. maja
Sobota także *Piątek* 21., 25. i 26. lipca
Socha
Sokółska puszcza
Sokołów 17. września
Sola
Solec
Sotowiówka 10. maja
Sompolin 18. maja
Sosnowica 18. sierpnia
Sosnowice 7. lutego i 3. marca
Sosnowka 12. marca
Spalwiszki 9. maja

Średnik także Wilkija 29. grudnia
Środa w Łukowskim 23. maja
Stabierów
Staciszki także Seraje 21. czerwca
Stanin 13. marca
Starawieś obok Tyszowiec 18. stycznia 1864
Staroścín 26. listopada
Staroźręby
Stary Zamość 13. stycznia 1864
Staszów 17. luty i 21. października
Stawiszka w Poniewierskim
Stawy 9. października
Stefanków także Nieklanie 22. kwietnia
Stoczek 22. stycznia
Stock 22. stycznia, 4. maja i 11. października.
Stok
Stolin w Pińskim lipiec
Strachostaw także Chełm 1. listopada
Stroczuny w Sejneńskim 7. sierpnia
Strojnów 4. grudnia
Stromiec
Stromle
Stryboga
Stryków 4. 11. i 26. września
Strzygów także Jaktory 9. lipca
Studzianna 12. lutego
Suchedniów 22. stycznia i 3. lutego
Sucholipie 24. stycznia 1864
Sucina maj
Suleszów 4. marca
Suraż 23. stycznia
Surweliszki także Kiejdany 20. października
Świątkowice w Wieluńskim
Świeczki 4. kwietnia
Świerszcze także Świrpleny 27. marca
Święciany także Łabunarska puszcza 21. maja
Święte błota 1. maja
Świątobroście 20. października
Święty-Krzyż 11. lutego, września i 29. października
Świrpleny także Świerszcze 27. marca
Świstocka puszcza
Świszczewo
Sycyna także Workrzewica 1. marca
Szadek 17. marca
Szaniec 5. grudnia
Szawkińy 14. maja
Szczawin kościelny
Szczębrzęszyn
Szczeczna
Szczękociny w Olkuskiem 4. grudnia
Szczepanków (Stefanków) 22. kwietnia
Szczodruchy
Szczyglice
Szklary 5. kwietnia
Sznurkiszki także Birze 4. maja
Szreńsk
Sztemple marzec
Szwajcary 23. listopada
Szyce także Irena w Olkuskiem 7. maja

Szydłowiec 23. stycznia
Szydłowina
Szyrwinty 27. sierpnia
Tanew (rzeka) 20. marca i 6. maja
Tauros także Karopole marzec
Tarnogród także Borowce 16. kwietnia
Tartak także Olszak 22. marca
Terespole
Tomaszów 31. stycznia i 5. lutego
Topiły
Trojaczek
Tryszki w Szawelskiem 29. kwietnia
Trzebnica 28. czerwca
Tuczępy także Mołozów 19. maja
Turczyn 13. września
Turek
Turobin
Tykocin
Tyrszklewskie lasy
Tyszkinia listopad
Tyszowce 18. maja
Uchanie
Ujny
Ulanów
Ułów nad Pilicą 15. maja
Uniecko obok Raciąża w Płockiem 28. stycznia
Uniejów także Poddębice 24. maja
Urzędów także Kraśnik 18. lipca
Uścimów 6. stycznia 1864
Ustronie maj
Uzpole
Uźwęty czerwiec
Użusota
Walerjanów 14. maja
Walewice w Łowieckiem 8. i 27. lipca
Waluty 29. kwietnia i 17. lipca
Warele styczeń
Warka
Warta także Dobra 15. listopada
Warzyn 23. września
Wasilów
Wąchock 4. lutego, 27. marca i 26. kwietnia 1863, tudzież kwiecień 1864
Wąsosz 26. kwietnia
Wąsów sierpień
Wejwery także Budka 21. sierpnia
Wercholeska 13. maja
Wędziagota
Węgrów 6. lutego
Węwolskie lasy wrzesień
Wiązowna
Widawa 23. czerwca
Widawskie lasy 15. lutego.
Widelki
Wielgolas
Wielka wieś
Wielki dąb
Wielki kąt
Wielki węgiel w Grodzieńskim 16. czerwca
Wielkotary
Wieluń
Wieprz (rzeka) 21. kwietnia
Wierzbica także Żółkiewka 6. września i listopad 1863 i 22. stycznia 1864

<i>Wierzbnik</i> 13. marca	<i>Worniany</i> lipiec
<i>Wierzchowiska</i> także Jawor Solecki 6. listopada	<i>Wornie</i> w Szawelskiem 26. czerwca
<i>Wiewr</i> także Krzywanice 6. września	<i>Worobijowskie karczmy</i> 19. maja
<i>Wilcza góra</i>	<i>Woronia</i> 11. czerwca
<i>Wilkija</i> także Średnik 29. grudnia	<i>Woronie</i> w Kobryńskim 25. kwietnia
<i>Wilkomierz</i> styczeń 1864	<i>Woroński las</i>
<i>Wincenta</i> 18. września	<i>Woskrzewica</i> także Sycyna 1. marca
<i>Wir</i> w Radomskim 23. sierpnia	<i>Wróblina</i> 1. kwietnia
<i>Wiślica</i>	<i>Wrząca</i> listopad
<i>Wiśniew</i> 4. sierpnia	<i>Wrząśnik</i>
<i>Wiszki</i>	<i>Wujny</i>
<i>Witostawica</i> 28. lutego 1864	<i>Wygiedziów</i>
<i>Wizna</i> sierpień	<i>Wygoda</i> 31. stycznia 1864
<i>Włocławek</i>	<i>Wylastów</i> 13. października
<i>Władyki</i> nad Ilią 28. maja	<i>Wyliny</i>
<i>Włodawa</i>	<i>Wyryki</i> 3. lipca
<i>Włodzisław</i> 6. maja i 9. lipca	<i>Wysoki dwór</i> także Czekiszki lub Eiragola 30. marca
<i>Wobolniki</i> 28. lipca	<i>Wysokie mazowieckie</i> 22. stycznia
<i>Wodynie</i> 30. marca	<i>Wyspa zielona</i>
<i>Wojciechów</i> 4. i 20. stycznia 1864	<i>Wytyczne</i>
<i>Wola cyrusowa</i> 4. września	<i>Zadobrzewie</i> 16. listopada
<i>Wola fajstawska</i> 14. stycznia 1864	<i>Zagorów</i> 12. lipca
<i>Wola korybutowa</i> 8. grudnia	<i>Zagórze</i>
<i>Wola okszeńska</i> 21. lutego	<i>Zagoście</i> także Chrobrza 17. marca
<i>Wola osowińska</i> 16. grudnia	<i>Zaklików</i> luty
<i>Wola przybystawska</i> 8. stycznia 1864	<i>Załęże</i> 16. lipca
<i>Wola ruszkowa</i>	<i>Zalucze</i> obok Lubartowa
<i>Wola skromowska</i> 16. stycznia 1864	<i>Zambrów</i> maj, 8. lipca i 7. września
<i>Wolbrun</i> 6. sierpnia	<i>Zambrzyków</i> 22. marca
<i>Wólka</i>	<i>Zamojskie lasy</i>
<i>Wólka grabowiecka</i> 2. czerwca	
<i>Wólka markowa</i> 6. sierpnia	

<i>Zanich</i> 6. maja	<i>Zośle</i> 17. kwietnia
<i>Zareby</i> także Czyżewo lub Małkinia 13. maja	<i>Zwierzyniec</i> 22. stycznia i 2. września
<i>Zaróg</i> 25. sierpnia	<i>Zwoleń</i>
<i>Zastaw</i>	<i>Zabokliki</i>
<i>Zawady</i>	<i>Żaduń</i> 16. czerwca
<i>Zawichost</i> październik	<i>Żalin</i> w Chełmskiem
<i>Zawiercie</i> także Łazy 21. marca	<i>Żarki</i> 24. września
<i>Ząbki</i> 15. marca	<i>Żarkowszczyzna</i> w Grodzieńskim 21. czerwca
<i>Ząbków</i> także Łomża 7. lipca	<i>Zdżary</i> 23. września
<i>Zbrzeźnica</i>	<i>Żelazna</i> także Rzotkiewnica 25. sierpnia i 18. listopada
<i>Zbulitów</i> 9. maja	<i>Żelechów</i> także Garwolin 8. listopada i 23. grudnia
<i>Zduńska wola</i> 15. sierpnia	<i>Żezulin</i> 28. lutego i 22. października
<i>Zegnów</i>	<i>Żoginie</i> 22. czerwca
<i>Zielenice</i>	<i>Żółkiewka</i> także Wierzbica 6. września i listopad 1863 i 22. stycznia 1864
<i>Zielona łączka</i>	<i>Żuchów</i> 16. grudnia
<i>Zielona wyspa</i>	<i>Żych</i>
<i>Zielonka puszcza</i>	<i>Żychlin</i>
<i>Zielony kąt</i> w Kobryńskim	<i>Życzek</i> 13. grudnia
<i>Zielony las</i> 5. września	<i>Żyżmory</i> 16. kwietnia i 20. października
<i>Zieluń</i> w Mławskim 28. lipca	<i>Żyżyn</i> 8. sierpnia
<i>Zienki</i>	
<i>Zimnawoda</i>	
<i>Ziachów</i>	
<i>Złoczewo</i> także Pyszkowice 12. lutego	
<i>Złotniki</i>	
<i>Złoty potok</i> 7. lipca	

RZĄD NARODOWY.

Organizacya Rządu narodowego nie była dziełem jednej chwili, lecz wyrabiała się zwolna i odpowiednio do potrzeby. Lat kilka upływało od dnia pierwszego zawiązku komitetu rewolucyjnego aż do zupełnego zaniku jego działalności — a przez tych lat kilka zmieniały się jak w kalejdoskopie grupy sterujące nawą spraw ojczystych, ścierały się z sobą stronnictwa „czerwonych“ i „białych“ rozmaitemi posługiwały środkami, rozmaitemi dążyły drogami, lecz dążyły do jednego wspólnego, wzniosłego celu: oswobodzenia jęczącej w okowach ojczyzny. Tajemniczość Rządu narodowego pozwalała mu zachowywać pozory władzy stojącej po nad stronnictwami, tajemniczość nadawała mu cechę spisku, cechę wszechmocnej opatrności, wzbudzającej miłość i przestрах. W czasie owych dni rozpaczliwych wysiłków narodu, istniały równocześnie dwa rządy, jeden oparty na sile fizycznej i materyalnej: to rząd carski, drugi oparty na sile moralnej i na słusznym prawach uciśnionej ludności: to Rząd narodowy.

Już w drugiej połowie r. 1861 występuje na widownię kierujący Komitet rewolucyjny („czerwonych“) w którego skład wchodzi między innymi: *Korzeniowski Apollo, Marczewski Witold i Rolski Włodzimierz*.

Pragnąc paraliżować wpływ stronników ruchu i krzyżować jego plany, zainicjował hr. Lambert wybór: „Delegacyi dla kierowania ogólnymi sprawami narodu“. Należeli do niej: *Ejdziatowicz Tadeusz, Golc Adam, Jurgens Edward, Kołaczkowski Józef, Kronenberg Leopold, Kurz Aleksander, Majewski Karol i Zamojski Władysław*.

Postępująca organizacya podzieliła Królestwo kongresowe na ośm województw, województwa na powiaty, te zaś na okręgi. W każdym powiecie było 3—6 okręgów.

Przy pierwszych wyborach wyszli z urny wojewódzcy: **w Mazowieckiem:** *Czarnowski, Trzetrzewiński August i Zamojski hr. Stanisław.*

W Kaliskiem: *Kolaczkowski Józef i Krzyżtoporski Kajetan.*

W Krakowskiem: *Chwałibóg Mieczysław, Masłowicz i Siemiński Jacek.*

W Sandomierskiem: *Bocheński i Karski Stanisław.*

W Lubelskiem: *Horodyński Łucyan i Wojciechowski Tytus.*

W Podlaskiem: *Gole Adam i Szydłowski.*

W Płockiem: *Smoliński Maciej, Sonnenberg Karol i Ujazdowski Karol.*

W Augustowskiem: *Aweyde, Paszkiewicz Julian, Rembiewski Eugeniusz, Skarzyński Dionizy i Starzeński hr. Henryk.*

Przedstawicielami Warszawy byli: *Jurgens Edward, Kronenberg Leopold i Majewski Karol*; przedstawicielami *Litwy, Rusi, Galicyi i Poznańskiego:* *Jurgens i Majewski* a to na podstawie pełnomocnictw, które wydali imieniem *Litwy:* *Dalewski Franciszek*, imieniem *Rusi:* *Antonowicz Włodzimierz, Burzyński Tomasz i Wasilewski Gustaw*, imieniem *Galicyi:* *Smolka Franciszek i Zyblikiewicz Mikołaj*, imieniem *Poznańskiego:* *Guttry Aleksander i Niegolewski Władysław.*

Stronnictwo rewolucyjne, słabe jeszcze za czasów Lamberta spoteżniało za rządów terrorystycznych Lüdersa a przewagę uzyskała czerwona organizacja t. j. Komitet miasta Warszawy, który tworzyli w pierwotnym składzie: *Chmieliński Ignacy, Głowacki i Wereszczyński Julian.* W marcu roku 1862 powstał komitet rewolucyjny akademicki. Pracowali w nim: *Daniłowski Władysław, Janczewski Zdzisław, Kamiński Wincenty, Maleszewski Stanisław, i Milowicz Benedykt Włodzimierz.* Komitet akademicki złączył się z początkiem czerwca 1862 z komitetem miejskim, w którym to ostatnim uzyskał tymczasem dominujące stanowisko przybyły do Warszawy dnia 6. lutego 1862 *Jarosław Dąbrowski.* Powstał komitet skombinowany: *Chmieliński Ignacy, Daniłowski Władysław, Dąbrowski Jarosław, Marczewski Witold i Matusiewicz Stanisław.*

Dążenie komitetu do przedwczesnego, nierozważnego wybuchu powstania, spowodowało tegoż rozwiązanie. Lista nowego komitetu wykazywała nazwiska: *Dąbrowski Jarosław, Giller Agaton, Majewski Karol, Marczewski Witold i Paszkiewicz*

Julian. W skutek nieporozumień w łonie najwyższej władzy „czerwonej” organizacji powstał znów odmienny komitet: *Daniłowski Władysław, Giller Agaton, Koskowski Władysław, Marczewski Witold i Szwarc Bronisław.*

Komitet miejski przekształcił się w czerwcu 1862 w Centralny komitet narodowy, do którego należeli w sierpniu 1862: *Bernawski Aleksander, Marczewski Witold, Rolski Józef (prezes i naczelnik miasta Warszawy), Szwarc Bronisław, Szye Joachim i Wasilewski Gustaw.*

Równocześnie pracował od sierpnia 1862 rewolucyjny komitet *Mierosławskiego:* *Bauernfeind Feliks, Daniłowski Władysław, Kaczkowski Stanisław, Koskowski Władysław i Rościszewski Zygmunt.*

Jurgens, który zawsze krytykował miękkie i niezdecydowane postępowanie „białej” dyrekcyi, uformował osobne kółko w rodzaju drugiej, żywszej i czynniejszej „białej” dyrekcyi. Należeli do niego: *Berendt, Grabowski Józef, Jarmund Stanisław, Krajewski Rafał, Ruprecht Karol, Wohl Henryk, Wolf, Zuliński Kazimierz* ksiądz i *Żuliński Roman.*

W Wilnie pracował komitet litewski: *Bonoldi Achilles, Czechowicz Zygmunt, Dłuski Bolesław, Kalinowski Konstanty, Koziello Jakób, Małachowski, Weryho Edmund i Zwierzdowski Ludwik,* podczas gdy w Komitecie ziem ruskich zajął naczelne miejsce *Jurjewicz Antoni.* W październiku 1862 nastąpiła znów zmiana w Centralnym Komitecie, który utworzyli: *Aweyde Oskar, Bernawski Aleksander, Bohdanowicz Jan, Daniłowski Władysław, Giller Agaton, Godlewski Franciszek, Marczewski Witold, Padlewski Zygmunt (prezes i naczelnik miasta Warszawy), Szwarc Bronisław i Szye Joachim.* Wkrótce zajęli miejsce *Bernawskiego, Bohdanowicza, Godlewskiego i Szycy:* *Jeske Władysław, Narzym-ski Józef, Wernicki Jan i Winnicki Tomasz.*

Wskutek uwięzienia *Szwarcgo* i usunięcia się *Marczewskiego, Narzymskiego, Wernickiego i Winnickiego,* nastąpiła zmiana w Komitecie centralnym, do którego weszli: *Aweyde Oskar, Bobrowski Stefan, Giller Agaton, Janowski Józef, Majkowski Jan, Mikoczewski Karol* ksiądz i *Padlewski Zygmunt (przewodniczący).*

Z chwilą wybuchu powstania (22. stycznia 1863) przekształcił się Komitet centralny w „Tymczasowy Rząd narodowy”.

Z dniem 10. marca 1863 objął dyktaturę generał *Marjan Langiewicz*. Dyktatura upadła w dziewięć dni później a zmartwychwstał „Tymczasowy Rząd narodowy“. Rząd ten tworzyli od 27. marca 1863: *Awejde Oskar, Banzenner Jan, Giller Agaton, Janowski Józef, Krajewski Rafał, Malinowski Erazm, Ruprecht Karol, Sławiński Edward, Wernicki Jan i Żuliński Roman*. — Naczelnikiem miasta Warszawy był *Zienkiewicz Tytus*, naczelnikiem policyi *Karłowicz Jan*.

Równocześnie pracowała powstańcza komisya *Mierostawskiego* a to: *Chmurzyński Leon, Janczewski Zdzisław, Landowski Paweł, Orłowski Franciszek, Wyrembowski Julian*.

Wskutek nacisku opozycyjnych żywiołów, nastąpiła znów zmiana w Radzie i ukonstytuowanie się trzeciego składu: *Awejde Oskar, Bońkowski Henryk, Dobrowolski Franciszek, Kobylański Piotr (prezes) i Malinowski Erazm*.

Do nad Rządem ustanowiono Komisję nadzorczą z prawem wstrzymywania uchwał i usuwania członków. Właściwa władza spoczywała w rękach *Lempkiego Włodzimierza*, wybitnego członka stronnictwa Terorystów.

Ten stan rzeczy trwał do 14. czerwca 1863, poczem powstał Rząd czwartego składu: *Awejde Oskar, Golembowski Władysław, Grabowski Józef, Janowski Józef, Kaczkowski Eugeniusz* zwany *Dembińskim*, *Krzemiński Stanisław, Majewski Karol, Przybylski Wacław, Wagner Józef*, później zaś *Milowicz Władysław*.

Miesiąc lipiec 1863 był kulminacyjnym punktem potęgi Rządu narodowego, który w swym czwartym składzie przetrwał do września 1863.

W dniu 17. września 1863 wszedł w życie Rząd narodowy piątego składu t. z. anarchistyczny: *Chmieliński Ignacy*, (*Prezes i naczelnik miasta Warszawy*), *Frankowski Stanisław, Kaczkowski Eugeniusz, Kokosiński Edward, Narzyski Józef i Piotrowski Józef*, ponadto: *Asmyk Adam, Biechoński Wojciech sekretarz stanu i Kobylański Piotr*.

Szóstego składu Rząd narodowy datował się od 17. października 1863. Należeli do niego: *Dunajewski Albin* ksiądz (*sprawy zagraniczne*), *Kaczkowski Eugeniusz* (*wydział wojny*), *Krajewski Rafał* (*sprawy wewnętrzne*), *Pieńkowski Adolf* (*policya*), *Przybylski Wacław* (*prasa*), *Toczyński Józef* (*skarbowość*), *Traugutt*

Romnald (*naczelnik*), *Żuliński Roman* (*ekspedycya*), tudzież sekretarze: *Goldmann Artur, Malinowski Bolesław, Paprocki Gustaw, Sumiński Zygmunt i Wołyński Artur* ksiądz.

Po uwięzieniu członków Rządu narodowego pozostał w Warszawie już tylko szkielet władzy w rękach *Brzezińskiego Bronisława* i niezmordowanego *Waszkowskiego Aleksandra*, którzy stworzyli w Dreźnie nowy, zagraniczny wydział Rządu narodowego siódmego składu pod mianem „Towarzystwo polskich patryotów“. W skład jego weszli: *Guttry Aleksander, Hauke-Bosak Józef, Kotkowski Kasper* ksiądz, *Kurzyrna-Pelszewski Jan* (*przewodniczący*)

Uwięzienie *Waszkowskiego* 19. grudnia 1864 położyło kres istnienia Rządu narodowego, a otoczona mgłą tajemnicy organizacya, przeszła niebawem w tradycję.

Zbrojne powstanie przetrwało Rząd narodowy.

WYKAZ

etapów i pół etapów od granic Austrii do
wschodnich krańców Syberii.

Potężne dzieło sztuki technicznej, otwarcie kolei Sybirskiej zmieniło zupełnie warunki transportu więźniów, wysyłanych na osiedlenie lub do ciężkich robót w głębiach kopalń.

Szczęśliwymi mogą się nazywać obecni skazańcy, w porównaniu z tymi, których pędzono ongi piechoto przez dalekie, a bezludne obszary.

Trudno zaprawdę wysłować owe straszne męczarnie, iście piekielne katusze, jakie cierpieli polityczni zwłaszcza przestępcy, ludzie inteligentni, zanim po długiej, nader długiej wędrówce, zdolali, zgnębieni moralnie, złamani fizycznie, dobieć do celu podróży. Nikłym w porównaniu z rzeczywistością jest obraz, jaki kreśli nam na ten temat jeden z owych setek tysięcy nieszczęśliwych, którzy zaludniali Syberyjskie puszcze.

„Dwójkami“ — opowiada autor — wyruszyliśmy po odczytaniu spisu z kurytarza w obręb dziedzinka, gdzie oczekiwały nas dwie półroty piechoty ustawione naprzeciw siebie, przy bladym świetle latarni, by po ponownym przeliczeniu więźniów, otoczyć ich naokoło kordonem.

Pod eskortą konnicy, oczekującej nas po za obrębem fortu, (*w Kijowie*) podążyliśmy różnym krokiem do domu ekspedycyi etapów i ujrzeli się w brudnej, mdłym blaskiem lampki oświetlonej kazamacie

W przyległej izbie sporządzali czynownicy rysopisy t. z. spiski więźniów, odbierali, wśród drwinek i złośliwych uwag, fałszywe łachmany i wydawali w zamian skarbową garderobę. Garderoba ta składała się z dwóch par bielizny, z trzewików w rodzaju sandałów, dalej z surduta w kształcie szlafroka i pantalonów z szarego sukna, w końcu z takiejże czapki i małego kożucha.

Jako schowek na rzeczy otrzymywał każdy, gruby lniany worek. Na plecach surduta widniał „as“ z kolorowego sukna, jako piętno więźnia, zarazem odznaka gubernii, dla której

więzień był przeznaczonym. Ostatnim ustępem tych czynności było zakładanie na bezbronnych, ciężkich, żelaznych okowów. Dreszcz przeszedł nas na widok pęku łańcuchów i żelaznych branzolet, a widmo strasznych udręczeń w całej swej groźnej postaci stanęło nam przed oczyma. Ustawionym w rząd po sześciu, przykutym parami do więzów, kazano nam przymocować tobołki na plecach i pieszo rozpocząć wędrówkę w dalekie obszary drugiej części świata. Znużeni bezsenną nocą, udręczeni przejściami, mijaliśmy w milczeniu ulice miasta, postępując w takt ponurego pobrzęku łańcuchów. Zwolna szliśmy naprzód, upadając pod brzemieniem kajdan, wlekliśmy się dzień cały i zdołali dopiero nad wieczorem zdążyć do pierwszej stacyi etapowej

Dzienny nasz marsz wynosił mil trzy do czterech, w takiej bowiem odległości znajdowały się pólétapy i główne stacye etapowe. Po przenocowaniu w pólétapach przechodziliśmy pod komendę innych oficerów, którzy dążyli naprzeciw ze swemi oddziałami i konwojowali nas następnie do głównych stacyj, gdzie były ich mieszkania i kasarnie etapowego wojska. Tutaj następował jednodniowy wypoczynek, wygodniejszy, niżli na pólétapie, lecz tylko wówczas, gdy mieściliśmy się w nowo budowanych więzieniach, dawniejsze bowiem znajdowały się w nikłych chatach, zdolnych pomieścić zaledwie kilkudziesięciu ludzi. — Jakim było w chatach takich położenie kilkuset osób, łatwo pojąć, jeżeli się zważy w dodatku, iż po rozmaitych powiatowych miasteczkach przyłączano pospolitych przestępców, skazanych za najrozmaitsze zbrodnie. Przypływ tych szumowin społeczeństwa był największą przykrością, prawdziwą plagą, jaką nas dręczył rząd caratu, zniewalając do zawiązywania z tego rodzaju osobnikami pewnego stosunku koleżeństwa, do uważania ich pod groźbą niemiłych zajęć i następstw, za równych nam skazańców. Na każdej prawie stacyi potrzeba było szturmem zdobywać sobie miejsce na pryczy, na każdej prawie stacyi wychodzili zwycięsko pospolici zbrodniarze, a my układali się do snu pod tapczanami, na brudnej, wilgotnej podłodze. Zgroza przejmowała, gdyśmy leżąc na pryczy, prawie głowa przy głowie, musieli mimowoli słuchać opowieści o popełnianych zbrodniach,

musieli być świadkami szczycenia się opowiadających z całą beczelnością, swemi niecenami czynami; zgroza przejmowała nas na widok rozpusty podczas noclegów, gdy dla braku miejsca zamykano w wspólnej celi maszerujące razem z nami kobiety. Działo się to zwłaszcza wówczas, gdy w oddziale znajdowało się więcej zesłańców stanu szlacheckiego, lub też byłych urzędników państwowych, gdyż tak zwany „grażdżanin“, aczkolwiek pozbawiony wyrokiem praw szlacheństwa, cieszył się podczas podróży pewnemi przywilejami, nie szedł piechotą, lecz jechał za oddziałem zwykle w dwójkę na podwodzie, nie dźwigał kajdan ani naręczników, pobierał po 15 kopijek dziennie strawnego, zatrzymywał własne odzienie, nie należał pod władzę „starosty“ i dostawał na stacyi odrębną celę. Wskutek tego brakło częstokroć dla reszty należytego umieszczenia i kwaterowano kobiety razem z mężczyznami. — Niejednokrotnie były w tem tajne zabiegi „starosty“, który już z góry umiał nadać sprawie pożądaną dla niego kierunek.

Każda partya więźni musiała wybierać ze swego grona „starostę“. Do niego należało utrzymywanie wewnętrznego porządku, za który był odpowiedzialny, do niego pośrednictwo między władzą a więźniami, odbieranie i rozdzielanie tak pieniędzy na strawę, jak i „podajania“, czyli podarków, znoszonych w datkach pieniężnych i wiktuałach przez mieszkańców przydrożnych miast i wiosek. Lud okoliczny nawykły do przemarszu skazańców, nie wchodził w ich przewinienia, lecz widział w każdym człowieka nieszczęśliwego, to też powodowany dobrocią, niepewny zresztą sam jutra w obec systemu rządowego i samowoli czynowników, pospieszał ulżyć niedoli cierpiących, składając ochotnie grosz jałmużny, który dosięgał w miastach niekiedy wysokości kilkunastu rubli i dawał tem samem „staroście“ sposobność do niezgorsza zysków na koszt towarzyszków. Od chwili, gdy pospolici zbrodniarze poczęli tworzyć większość oddziału, obejmował miejsce „starosty“ zwykle ten z ich grona, którego piętnowały największe występki nadające mu mir u kolegów. Jeżeli który po kilkakroć już przedtem przechodził tym szlakiem, jeżeli uciekł z etapu lub wygnania, zyskiwał tem bardziej na powadze, budził tem większy respekt w gronie rówieśników. Z otrzymanych kwot nie składał on rachunków; rządził niemi

dowolnie, popierany przez żołnierzy, z którymi pozostawał w dobrej komitywie, popierany również przez kilku wybranych awanturników, stwierdzających siłą pięści swą przewagę nad ogółem. Polityczni skazańcy trzymali się na uboczu, nie rościli sobie pretensyj do uczestnictwa w „podajaniach“.

Prawdziwych katuszy doznawaliśmy brodząc przy trzydziestostopniowych mrozach w głębokich śniegach i zamieciach wśród północnej zawieruchy. Skuwanie rąk w ten sposób, iż jedna jest ustawicznie spuszczoną ku dołowi, dokucza bardziej od kajdan na nogach, gdyż zwieszona ręka kostnieje pomimo rękawic, druga zaś nie wystarcza do otulenia odzienia, tak, iż zimno po całym przechodzi ciele. Jeżeli w drodze dawało się nam odczuwać zimno, to tem bardziej całą noc na etapie, w źle opalonych, nie zaopatrzonych należyście przeciw mrozom, izbach, gdzie kubły z wodą pokrywała gruba warstwa lodu. Mając liche, częstokroć wilgotne odzienie, używane zarazem jako pościel i okrycie, otrzymując na śniadanie zamiast ciepłej strawy kawałek czarnego, zmarzłego chleba, nie wychodziliśmy z ustawicznego dreszczu, a zdarzało się niejednokrotnie, iż gdyśmy wyruszyli z etapu przed wschodem słońca, zmoczone poprzedniego dnia okrycie, sztywniało na mrozie i dłuższego potrzeba było czasu, zanim lodowy pancerz począł tajać pod wpływem ciepłoty ciała. Wśród takich warunków był dobrodziejstwem przymarsz do gubernialnego miasta. Tutaj wypoczywaliśmy dni kilka, otrzymywali nowe kawałki odzienia, a co główna pożywienie w naturze, liche wprawdzie, złożone z zupy, kawałka mięsa na patyku i kaszy maszczonej łojem, lecz przynajmniej ciepłe, jakiego oddawna organizm nasz był spragnionym.

Gdy odwilż zajęła miejsce mrozów, ulegało wielu kolegów w obec braku należytego obuwia przeziębieniu i musiało pozostawać w szpitalach.

Aby nie brodzić w roztajanym śniegu i pokrywającej całą długość gościńców wodzie, odbywaliśmy marsze nocami, korzystając z przymrozków, pomykali do następnego etapu. Za zbliżeniem się do przejść, pokrytych cienką warstwą lodu, musieliśmy czolgać, przesuwać się na drugą stronę, a nie jeden załamawszy się przy takiej wycieczce na środku prze-

ścia brodził po pas w wodzie i przemoknięty, zziębnięty, maszerował następnie do stacyi, zresztą i tak bez nadziei osuszenia swej odzieży.

Tego rodzaju wędrówka trwała rok i dłużej nawet, a niedziw, iż słabsze organizmy ulegały tym piekielnym mękom i zapępiały łoża szpitalne, grobowce przydrożnych cmentarzy. Górę całą możnaby usypać z kości i popiołów naszych męczenników, rozsypanych, rozwianych po szlakach śnieżnych i etapach Sybiru, a każdy z poniżej wymienionych etapów, to pomnik, to monument wiekowej tragedyi, osnutej na temat przewagi siły nad prawem.

* * *

Od granic Wielkopolski, z murów Warszawy, Wilna i innych grodów Rzeczypospolitej przez Smoleńsk, Twer, Niżny-Nowogród dażyły pieszo i koleją drużyny skazańców ku wschodnim kresom Europy, by podawać po drodze bratnią dłoń towarzyszą, pędzonym pieszo z południowych stron kraju, łączyć w większe gromady i wspólnie piąć się na grzbiety potężnych gór Uralu. Od granic Austrii, od Radziwiłłowa wiodła droga wygnańców przez Krzemieniec, Sławutę, Połonne, Żytomierz, Kijów, Perejasław, Kremeńczug, Połtawę, Charków, Woroneż, Tambów, Penzę, Uralsk i Symbirsk, razem 115 stacyj, etapów i póletapów, ku Kazaniowi owemu wielkiemu zbiornikowi pospędzanych z rozmaitych stron i zakątków ojczyzny nieszczęśliwych szermierzy wolności. Tutaj tysiące więźniów politycznych i pospolitych brodiągów rozmaitego szczepu, gwary i narodowości wyczekiwało dalszego losu, tutaj setki mężczyzn i kobiet, wyrzutków społeczeństwa, wtłoczonych do wspólnych cel i kaźni, cisnęło się do ostatecznych możliwych granic, leżało pokotem na brudnych przyłóżach i podłogach, walczyło o każdą piędź ziemi na swe legowisko, wyuzdanej oddane rozpuście, tutaj krzyki, hałasy, kłótnie i swary, bójki i orgia, jak gdyby piekiel rozwarły się bramy, tutaj kaszel suchotników, jęki zmęczonych i chorych, ciche łkania, echa zwątpienia lub głosy rozpacz, bolejących ojców i matek, tutaj krwawe łyzy zagonowej szlachty, wywleczonej przemocą wraz z dziatwą z siół i futorów Gedymina dzielnic, a po nad tem wszystkim szatański duch nienawiści,

straszliwa żądza zemsty..... Zjawia się kapłan katolicki i umacnia na duchu zwątpione umysły i zachęca do wytrwałości w moralnych wiary zasadach i dodaje sił do walki wśród dalszej burzy losów. I oto ci co tak ciężko cierpieli i ci co głośno złorzeczyli, uginają kolana przed niebios wyrokiem: „Bóg tego doświadcza, kogo Bóg miłuje“. A kapłan wzruszony widokiem dźwigających okowy nędzarzy wyciąga z zanadru swe skromne zasoby i dzieli pomiędzy zebranych. Ostatni może dzieli on grosz własny, lecz dzieli ochotnie i szczerze, bo nasz to, bo polski to kapłan.

Lecz rzućmy zasłonę na to nieszczęście gniazdo i kroczmy ku wschodnim krańcom Syberyi, hen! aż do Kameczatki. Tam wiedzie:

Główna ruta przez

Janguryńsk	Ochańsk	Kozalińsk
Czurylińsk	Pałudinnaja	Biełojewsk
Mietieskińsk	Kułtajewa	Bielejsk
Kara-Detwan	Perma	Parszyńsk
Jangusłowski	Kojanów	Kamyszłów
Małmyż	Janiszewsk	Czeremyszewsk
Mieleck	Kryłoszowski	Pyłajewsk
Arporieńsk	Kangor	Sugat
Bolszy-Kelmeżsk	Bułujewsk	Markowsk
Muka-Kaksi	Sabowsk	Tugułymsk
Somsi-Możgińsk	Kluczewsk	Uspieńsk
Kachesilsk	Bykowsk	Tiumen
Sientińsk	Aczyck	Malkowa
Uzińsk	Biczersk	Sozanowsk
Ziatczyńsk	Klenowsk	Pokrowsk
Bakeczygor	Berezowskij poda-	Jużakowsk
Czemomursk	tek	Jewlewsk
Zniryńsk	Kirgiszańsk	Baczalina
Debjesoczy	Grobowsk	Bajkałowa
Ciepcy	Bylimbajewsk	Kutarbyck
Klonask	Talieck	Karaczyńsk
Sosnowsk	Teremieck	Tobolsk
Dubrawa	Ekaterinburg (Azya)	

(Od Tiumenu do Tobolska 258 wiorst).

Solana	Dreswiańsk	Czystiakowsk
Bakszejew	Istiack	Hołopupowsk
Staropohatynsk	Bałaklejsk	Małachów
Kopotyłow	Kuseriaksk	Czełnokow
		Abatsk

(Przeprawa przez rzekę Iszym).

Kamyszenka	Tiukalińsk	Lubyno
Orłów	Andronkin	Mielniczna
Krutaja	Bekiszewa	Omsk
Kałmakowo	Zamyrałowa	

(Przeprawa przez rzekę Om).

Syropiatyńsk	Nyżne-Omsk	Nowonazarowa
Jurjewa	Chomutyńsk	Kamyszeńka
Kabyrlińsk	Jelańsk	Wozneseńsk

(Przeprawa przez rzekę Tartę).

Spaskoje	Osynowie kołki	Itkulsk
Turumowa	Kołmakowa	Sektyńsk
Pokrowskoje	Ubińsk	Oweczynnikowa
Antoszkina	Kargańsk	Krutije łoga
Bułatowa	Kargackij forpost	Tyryszkina
Kainsk	Kargackaja dubra-	Koływan
	wa	Orski - bor

(Przeprawa przez rzekę Ob).

Dubrowyno	Czebulińsk	Warnichyna
Taszaryńsk	Bołotna	Kaltajsk
Ojaszyńsk	Proskokowo	Tomsk

(Od Tobolska do Tomska 1493 wiorst).

Semyług	Chaldiejewa	Turuntajewa
---------	-------------	-------------

(Przeprawa przez rzekę Jajo).

Iszymsk	Poczytańsk	Podjelnyecz
Kołyońsk	Byrykulsk	Mariyńsk

(Od Tomska do Mariyńska 212 wiorst).

(Przeprawa przez rzekę Kijo).

Susłowa	Promeżutocz	Bolszoj - Kosul
Tiażyńsk	Itatsk	Bohotolsk
		Krasnorieczynsk

(Przeprawa przez rzekę Czul).

Aczyńsk

(Od Mariyńska do Aczyńska 179 wiorst).

Tarutyńsk	Czernorieczynsk	Kozulsk
		Bolsze - Keczukusk

(Przeprawa przez rzekę Keczuk).

Ibrjusk	Suchowsk	Krasnojarsk
Mało - Keczukusk	Ustynowsk	

(Od Aczyńska do Krasnojarska 165 wiorst).

(Przeprawa przez rzekę Jenisej).

Botojsk	Bałajsk	Borodyńsk
Kuskuńsk	Ujarsk	Ključzewsk
Terteż	Rybińsk	Bolszeuryńsk
		Kańsk

(Od Krasnojarska do Kańska 216 wiorst).

Ilańsk	Tyńsk	Połowyno - Czeremo-
Niżne ingaszewsk	Kluczyńsk	chowsk

(Przewóz przez rzekę Birjusej)

Birjusińsk	Alzamajsk	Ukowsk
Bajeronowsk	Zamzorsk	Niżneudińsk
Razgonna	Kamyszetsk	

(Od Kańska do Niżneudińska 308 wiorst).

(Przeprawa przez rzekę Udę).

Kirsztujsk	Szebartyńsk	Tuluńsk
Chudujelańsk	Kurzańsk	

(Przeprawa przez rzekę Iję).

Szeragulsk	Kujtuńsk	Kimiltejsk
Tulińsk	Listwińsk	Zimińsk

(Przeprawa przez rzeki Zimę i Okę).

Tyretsk	Katulisk	Połowinna
Zalarińsk	Czeremchowsk	Maltyńsk

(Przeprawa przez rzekę Białę).

Suchowsk	Bokowsk
----------	---------

(Przeprawa przez rzekę Angorę).

Irkuck

(Od Niżneudińska do Irkucka 484 wiorst).

Wiedieńsk	Utułyksk	Miszychińsk
Mocka	Murińsk	Mysowsk
Bolsza huba	Śniezińsk	Bojarsk
Kiltuksk	Wydreńsk	Bolsze - rieczynsk
Murawjewo-Amur-	Pierejemsk	Kabańsk
ska	Malinowsk	Tarakanowsk
Ilińsk	Połowinna	

(Od Irkucka do Bojarskiej stacyi przez jezioro Bajkał).

Patrokowsk	Listwianiszna (prze-	Bojarsk (wszystkiego
Taljańsk	prawa przez Bajkał)	152 wiorst)
	Wierchneudińsk	

(Od Irkucka do Werchneudińska 425½ wiorst).

Onochojsk	Onińsk	Domninsk
Kurbińsk	Griask	Werszyno - udińsk
Tyngoro - Bołdack	Popereczyńsk	Kondyńsk
Tarbagatajsk	Pogromnińsk	Beklemiszewsk
Kulsk	Ukyr	Czita
Domno - kluczewsk	Czerenowsk	

(Od Werchneudińska do Czity 446 wiorst).

Uśe hłuboka	Turino - poworotna	Kniazie - Beregow
Makowiewsk	Kajdałowa	Galkina

Razmachnińsk	Mirsanow
Kazanowsk	Nerczyńsk

(Od Czity do Nerczyńska 267 wiorst).

Niżnekluczewsk	Deljuń
Kujensk	Strieteńsk

(Od Nerczyńska do Strieteńska 97 wiorst).

Łomy	Woskreseńsk	Pokrowsk
Uktycz	Sobolina	Amazar
Boty	Czasowa	Ignaszyna
Szylkińska	Anikińsk	Zgibniewa
Łunżankina	Karagan	Swierbiewa
Uść - Czerna	Poworotna	Orłowa
Horbyczeńsk	Utiesna	Ałbazin

(Od Strieteńska do Ałbazina 544 $\frac{1}{2}$ wiorst).

Woskreseńsk	Toroj	Kumarsk
Bejtonow	Kuzniecowa	Simonowa
Permykin	Jermakowa	Korsakow
Bekietow	Cagajan	Busse
Tołbuzin	Anosowa	Suchotina
Baganow	Kolcowa	Bibikowa
Olgina	Uszakowa	Ekaterinowska
Czernajew	Aleksandrowsk	Ignacjewa
		Błagowieszczeńsk

(Od Ałbazina do Błagowieszczeńska 593 wiorst).

Ozierki	Michajłowsk	Sojuzna
Gileczyn	Kasatkina	Ekateryno - Nikolsk
Kluczy	Sahibowa	Tuzina
Dim	Paszkowa	Nagibowa
Pojarkowa	Storożewa	Dobra
Czesnokowa	Radde	Wencelewa
Kuprijanowa	Dyczuń	Kwasznina
Nikołajewsk	Pompejewa	Nowa
Sobieličyny	Chingan	Michajło - Siemie-
Innokientiewsk	Polikarpowa	nowsk

Woskreseńsk	Pietrowsk	Niżnie - Spassk
Stepanowa	Ługowa	Nowogorodzk
Gołowina	Zabiłowa	Chabarówka
Wozniesieńsk	Wierchnie - Spassk	

(Od Błagowieszczeńska do Chabarowki 841 wiorst).

Woroneż	Innokientiewsk	Niżne-Tambowsk
Zimowie - Sidaki	Małmyżsk	Szelechowsk
Pietropawłowsk	Czelecy	Listwincowsk
Wiatsk	Chumhary	Żerebcowk
Sarapulsk	Orłowsk	Zelenyj bor
Zimowie - Sinda	Chummy	Sama-chaty
Zimowie - Atkar	Perm	Naty
Zimowie Kurun	Belho	Pulca
Zimowie Sajan	Zimowie Canko	Bolba
Troick	Zimowie Kajdon	Kada
Stanka - Hion	Tambowsk	Sofijsk
Chajdur	Hiaczy	

(Od Chabarowki do Sofijska 632 $\frac{1}{2}$ wiorst).

Połowinna	Kojma	Woskreseńsk
Marińsk	Bohorodzk	Borowcynk
Pulsa	Hery	Denisowk
Buława	Michajłowsk	Kakińsk
Irkuck	Nowo-Michajłowsk	Nikołajewsk

(Od Sofijska do Nikołajewska 279 wiorst).

Boczna ruta z Omska do Orenburga:

Omsk	Bolezij redut	Czysta
Melniczna	Nikołajewsk	Medwieszja
Kurgańsk	Łosiewsk	Hankino
Pokrowsk	Lebjażja	Połudenna
	Płoskij redut	Petropawłowsk

(Od Omska do Petropawłowska 281 $\frac{1}{2}$ wiorst).

Archangielsk	Noworybińsk	Redut priesnohor-
Małowozneseńsk	Priesnowsk	kowsk
Stanowa	Ekatieryninsk	Kr. Priesnohorkowsk
Sonżarsk	Kabania	Nesczasna

Alabużsk	Koczedyksk	Krutojarsk
Zwierinołowski	Uś-Uijsk	Berezowsk
Ozerna	Ługowa	Karakulsk

Kluczewsk Troick

(Od Petropawłowska do Troicka 505½ wiorst).

Osipowsk	Stepna	Achunowo
Podhorna	Kidyszewsk	Urliadynska
		Werchneuralsk

(Od Troicka do Werchneuralaska 175 wiorst).

Spassk	Kizylsk	Tapalyksk
Werchnekizylsk	Grjaznuszewsk	Tereklińsk
Magnytajna	Berezowsk	Kalpack
Jangielsk	Urtazymk	Banna
Syrtyńsk	Orłowsk	Orsk

(Od Werchneuralaska do Orska 314 wiorst).

Chabarna	Nikolsk	Wjazowsk
Guberlińsk	Werchne - Ozierna	Kamienoozierna
Podhorna	Girjalsk	Niżyńsk
Ilińsk	Krasnohorsk	Orenburg

(Od Orska do Orenburga 265 wiorst).

(Boczna ruta od Tomska do Semipałatyńsk).

Tomsk	Czerłakowsk	Osmoryżsk
Uś - Zaostrowsk	Tatarowsk	Pesczanna
Aczairsk	Urljutiuńsk	Priasna
Pokrowsk 2gi	Żeliezyńsk	Czernorieck
Isłyback	Piatoryżsk	Czernojarsk
Soljańsk	Bobrowsk	Pawłodar

(Od Tomska do Pawłodara 389 wiorst).

Podstepna	Podpuskna	Czeremuchowsk
Jamyszewsk	Krywyńsk	Dołońsk
Czerna	Semijarsk	Biłokamenna
Lebjażja	Hraczewsk	Hłuchowsk

Staro-Semypała- Semipałatyńsk
tyńsk

(Od Pawłodara do Semipałatyńsk 1337 wiorst).

Boczna ruta z Aczyńska do Minusińska.

Małoułujsk	Kluczyńsk	Bateniewsk
Nowo-Nazarowsk	Rybalsk	Uś - Jerbińsk
Uś Tuczulsk	Korelina	Abakańsk
Nikołajewsk	Leszyńsk	Turańsk
Horodeczańsk	Minusińsk	

(Od Aczyńska do Minusińska 330 wiorst).

(Boczna ruta z Krasnojarska do Jenisiejska i do Turuchańska).

Krasnojarsk	Wierchnebrack	Kazaczyńsk
Starcowsk	Małokontack	Lediaszew
Taskińsk	Tałowsk	Kargino
Szylińsk	Bobrowsk	Abalakowa
Szyła	Mokruszyńsk	Makłakowa
Kuźmińsk	Jenisiejsk	

(Od Krasnojarska do Jenisiejska 331 wiorst).

(Od Jenisiejska do Turuchańska 1084 wiorst).

Boczna ruta z Chabarówki do Władywostoku.

Chabarowka	Kozłowsk	Stanica Nr. 3
Korsakowa	Pokrowsk	Stanica Nr. 4
Kazakiewiczza	Zarubin	Santachezy
Newelsk	Niżne - Nikolsk	Łefu
Czerniajewa	Łopatyńsk	Kamen - Rybałow
Trech - Światytelej	Krutobereżnyj	Mo
Kukielewa	Kniażesk	Wstriechnyj
Budahossk	Hrafsk (Kr. hora)	Utiesna
Wenikow	Ilińsk	Dubinińska
Kiedrow	Werchne - Nikolsk	Nikolska
Seremetjew	Busse	Baranowska
Widna	Markowa Nr. 1	Razdolnyj
Łapezakow	Stanica Nr. 2	Tyhrowa

Podhorna Władywostok

(Od Chabarówki do Władywostoka 849 wiorst).

Główna ruta z Irkucka do Petropawłowskiego portu.

Irkuck	Żerdowsk	Olzonowsk
Chomutowsk (Ku- dyńsk)	Uś-Ordyńska (Bo- łosińsk)	Bajendajewsk Chogock

Manzursk Kaczuńska przystań
Małomanzursk Wercholeńsk
- (Od Irkucka do Wercholeńska 272 wiorst).

Tiumencewsk	Djadyńsk	Jakurymsk
Korkińsk	Basowsk	Kazarkińsk
Petrowsk	Orlińsk	Kokujsk
Ponomarewsk	Tarasowsk	Suchowsk
Żygałowsk	Skoknińsk	Nazarowsk
Uśc-Ilhińsk	Bojarsk	Markowsk
Hruznowsk	Omołojewsk	Ulkańsk
Zakameńsk	Ryga	Krasnojarsk
Szamanowsk	Banna	Potapowsk
Hołowsk	Turuck	Makarowsk
Surowsk	Uśc-Kuck	Zaborsk
		Kireńsk

(Od Wercholeńska do Kireńska 701½ wiorst).

Aleksijewsk	Iezersk	Kurajsk
Horbowsk	Mutyńsk	Soljańsk
Wisznjakowsk	Iwanuszkowsk	Parszyńsk
Spółszyńsk	Czastyńsk	Rysińsk
Ilińsk	Pjanobykowsk	Czujsk
Darińsk	Dubrowsk	Witim

(Od Kireńska do Witymia 435½ wiorst).

Półowinna	Konkińsk	Niujsk
Pełedujsk	Tereszyńsk	Turuktyńsk
Krestowsk	Muchtujsk	Żerbińsk
Pieskowsk	Mahurjaryńsk	Tynna
Półowinna	Batamojsk	Kameńsk
Chamryńsk	Saldykolsk	Żedojsk
		Noktujńsk

(Od Witymia do Noktujńska 433 wiorst).

Toczylna	Dielgiejsk	Czerendejsk
Berezowsk	Koczeharowsk	Byrjuck
Inniachsk	Nelenisk	Berdjańsk

Durdusowsk Olekmińsk

(Od Noktujńska do Olekmińska 245½ wiorst).

Soljańsk	Jelowsk	Tyt - Aryńsk
Charjałachsk	Małykańsk	Ielańsk
Namanińsk	Czurańsk	Toen - Aryńsk
Russka	Isick	Bołhuniatiack
Czekursk	Krestjachsk	Bestjack
Biela	Żuryńsk	Pokrowsk
Chatym - Tumulsk	Ojmurańsk	Ulach - Ańsk
Marchińsk	Ad - Dabańsk	Tektjewsk
Marczychańsk	Sinsk	Tabahińsk
Sanyjachtack	Batamajsk	Jakuck

(Od Olekmińska do Jakucka 657 wiorst).

Jarmońsk	Czurapczyńsk	Nachuńsk
Talbyjachtack	Aryłachsk	Aldańsk
Tehjulińsk	Łebjahińsk	Czernolissk *)
Czakijsk	Menżehińsk	Ałchan - Juńsk
Porotowsk	Amhińsk	Judomokrestowsk
Mityńsk	Ochock **)	

(Od Jakucka do Ochocka 1025 wiorst).

Ińsk	Najachańsk	Pałańsk
Tanisk	Hyżyhyńsk	Kachtaińsk
Armańsk	Korjask (Parmsko)	Wajenpolsk
Olsk	Kamieńsko	Amaninsk
Jamsk	Podkagirsk	Tyhilsk
Tumańsk	Liesnowsk	Sidańkin
Tawatomsk	Kinkilsk	Jelowsk
Charczyńsk	Kluczewsk	

(Od Kluczewska do Niżne-Kamczatska 35 wiorst psami).

Krestowsk	Tolbaczyńsk	Kirhańsk
Uszkowsk	Szczapińsk	Milkowsk
Kozyrewsk	Maszursk	Werhnekamczack

(Od Ochocka do Werhnekamczacka 3510 wiorst).

Szeromsk	Malkińsk	Abaczyńsk
Puszczyńsk	Naczykińsk	Petropawłowski port
Hanalsk	Karjask	

(Od Werchnekamczacka do Petropawłowskiego portu 300 wiorst).

*) Zimą od Czernolisska do Ochocka:

Kornystack	Chajenzeńsk	Ahatkańsk
Ałachan - Juńsk	Judomokrestowsk	Archińsk
Neroda - Ancza	Kientandyńsk	Mityńsk

Razem 555 wiorst.

**) Od Ochocka do Petropawłowskiego portu, tylko zimą.

LISTA

politycznych przestępców straconych w czasie
powstania r. 1863/1864 w granicach Królestwa
Polskiego.

Pan Józef Włosycki wydobył w roku 1884 z Cytadeli warszawskiej listę politycznych przestępców, straconych w czasie powstania r. 1863/1864 w granicach Królestwa Polskiego, przełożył ją z rosyjskiego oryginału na język polski, a obecnie wręczył nam ochotnie w celu zużytkowania przy opracowaniu Księgi pamiątkowej. Jak cennym nabytkiem jest powyższa lista, nie potrzebujemy bliżej wyluszczać, możemy zaś tylko objawić żal, iż brak nam takiego spisu z granic Rusi i Litwy, gdzie straszne rządy Mikołaja Murawiewa o wiele jeszcze groźniej zapisały się na kartach dziejów naszego narodu!

Wprawdzie już w cennej pracy Zygmunta Kolumny, „Pamiętka dla rodzin polskich“ podanym jest liczny szereg straconych ofiar, lista uzyskana przez p. Włosyckiego prostuje atoli niektóre szczegóły i uzupełnia imionospis, daje w końcu obraz wzrostu liczby egzekucyj w poszczególnych okresach rewolucyi, niemniej bezwzględnej surowości rządu rosyjskiego, który w kilka jeszcze lat po upadku powstania wykonywał wyroki śmierci.

Jak to wiadomem, nie uznawał rząd rosyjski w r. 1863/64 powstania za stronę równorzędną wojującą, lecz za zwykłych zbrodniarzy i buntowników i z tego wychodząc pojęcia, kwalifikował czyny skazywanych na śmierć jako pospolite zbrodnie. Terminologię tę rządu rosyjskiego, uważaliśmy za stosowne pozostawić niezmienną w naszej liście. Przeglądając spis straconych, nie może czytelnik przeoczyć okoliczności, iż wyroki dotyczyły w pierwszej linii członków straży narodowej t. zw. przez Moskali „żandarmów wieszających“, a opiewały na karę śmierci przez powieszenie, dalej byłych wojskowych rosyjskich wszelkiego stopnia, do których stosowano karę śmierci przez rozstrzelanie, w końcu naczelników poszczególnych oddziałów.

Lista nasza uwidacznia niespełna pięćset nazwisk, lecz ileż to powieszono lub rozstrzelano bez sądu i wyroku na podstawie błahego nieraz podejrzenia z rozkazu pierwszego lepszego podkomendnego oficera, chwilowo pana sytuacji?

Arngold Jan, porucznik, zachęcał żołnierzy szeregowych do buntu, rozstrzelany w fortecy Nowogeorgiewskiej 16. czerwca 1862 r.

Śliwcki Piotr, podporucznik, zachęcał żołnierzy szeregowych do buntu, rozstrzelany w fortecy Nowogeorgiewskiej 16. czerwca 1862 r.

Rostkowski Franciszek, podoficer, zachęcał żołnierzy szeregowych do buntu, rozstrzelany w fortecy Nowogeorgiewskiej 16. czerwca 1862 r.

Jaroszyński Ludwik, podmajster krawiecki, strzelał do Jego cesarskiej wysokości wielk. ks. Konstantego Nikolajewicza, w Warszawie w obrębie Aleksandrowskiej cytadeli powieszony 9. (21.) sierpnia 1862 r.

Ryl Ludwik Aleksander, uczeń litografii, strzelał do margr. Wielopolskiego, w Warszawie w obrębie Aleksandrowskiej cytadeli powieszony 14. (26.) sierpnia 1862 r.

Rząca Jan, robotnik, targnął się na przebicie sztyletem margr. Wielopolskiego, w Warszawie w obrębie Aleksandrowskiej cytadeli powieszony 14. (26.) sierpnia 1862 r.

Żłobicki Józef, odstawnny junkier, za zadanie ran szablą policyantowi stanowego prystawa, rozstrzelany w Warszawie 22. grudnia (3. stycznia) 1862/3.

Cwirko Gustaw, aplikant, chciał się przyłączyć do uzbrojonych powstańców, rozstrzelany w Płocku 21. stycznia 1863 r.

Kuśmierski Wojciech, podmajster ślusarski, chciał się przyłączyć do uzbrojonych powstańców, rozstrzelany w Płocku 21. stycznia 1863 r.

Siklucki Feliks, szlachcic, pisarz gminnego wójta, uczestniczył z powstańcami w napadzie zbrojnym na wojsko w Modliborzycach, rozstrzelany w Janowie 28. stycznia 1863 r.

Frankiewicz Franciszek, praporszczyk, uczestniczył w napadzie na wojsko w Radomiu, rozstrzelany w Piotrkowie 29. stycznia 1863 r.

Udymowski Witold, uczestniczył w napadzie na wojsko w Radomiu, rozstrzelany w Piotrkowie 29. stycznia 1863 r.

Rakowski Władysław, uczestniczył w napadzie na wojsko w Radomiu, rozstrzelany w Piotrkowie 29. stycznia 1863 r.

Lesisz Tomasz, junkier, znajdował się uzbrojony w powstańczej partyi, rozstrzelany w fortecy Nowogeorgiewskiej 6. lutego 1863 r.

Ostrowski Waleryan, Modest, Ignacy, odstawnny podoficer, był agentem powstańców i naczelnikiem partyi, rozstrzelany w Płocku 9. lutego 1863 r.

Wolski Kazimierz, naczelnik partyi, rozstrzelany w fort. Nowogeorgiewskiej 29. stycznia (10. lutego) 1863 r.

Markiewicz, odstawnny oficer, rozstrzelany w fort. Nowogeorgiewskiej 29. stycznia (10. lutego) 1863 r.

Bohdanowicz Kazimierz, naczelnik partyi, rozstrzelany w Lublinie 25. lutego (9. marca) 1863 r.

Jasiński, odst. porucznik, rozstrzelany w Radomiu 7. (19.) marca 1863 r.

Nieczaj, naczelnik partyi, rozstrzelany w Krasnostawie 7. (19.) marca 1863 r.

Padlewski Zygmunt, rozstrzelany w Płocku 3. (15.) maja 1863 r.

Kononowicz, naczelnik partyi, rozstrzelany w Warszawie 23. maja (4. czerwca) 1863 r.

Sadowski, naczelnik partyi, rozstrzelany w Warszawie 23. maja (4. czerwca) 1863 r.

Lubencki, naczelnik partyi, rozstrzelany w Warszawie 23. maja (4. czerwca) 1863 r.

Abicht Elisaryusz Henryk, odstawnny gubern. sekretarz, w obrębie warszawskiej cytadeli powieszony 31. maja (12. czerwca) 1863 r.

Konarski Agrypin, kapelan partyi, w obrębie Warszawskiej cytadeli powieszony 31. maja (12. czerwca) 1863 r.

Micewicz Konstanty, naczeln. partyi, rozstrzelany w Siedlcach 3. (15.) czerwca 1863 r.

- Czernecki Aleksander*, naczel. partyi, rozstrzelany w Siedlcach 3. (15.) czerwca 1863 r.
- Frankowski Leon*, komisarz rewolucyjny i organizator partyi, powieszony w Lublinie 4. (16.) czerwca 1863 r.
- Wiśniewski*, naczelnik partyi, powieszony w Radomiu 4. (16.) czerwca 1863 r.
- Drozdowski Hilary*, porucznik, należał do partyi Frycza i uczestniczył w bitwie z wojskiem, na śmierć sądzone sądem wojennym i rozstrzelany 15. czerwca 1863 r.
- Hejne Antoni*, służący w Warszawie, w obrębie cytadeli powieszony 13. (25.) lipca 1863 r.
- Stefanowski Ignacy*, stróż, w Warszawie w obrębie cytadeli powieszony 13. (25.) lipca 1863 r.
- Zawistowski August*, w Warszawie w obrębie cytadeli powieszony 13. (25.) lipca 1863 r.
- Trąbczyński* naczelnik partyi, powieszony w Suwałkach 23. lipca 1863 r.
- Staszkiewicz Jan*, włościanin, żandarm wieszający, powieszony w Suwałkach 23. lipca 1863 r.
- Krejczman Franciszek*, włościanin, żandarm wieszający, powieszony w Suwałkach 23. lipca 1863 r.
- Gauszebski Marcin*, włościanin, żandarm wieszający, powieszony w Suwałkach 23. lipca 1863 r.
- Wysocki Jan*, włościanin, żandarm wieszający, powieszony w Suwałkach 23. lipca 1863 r.
- Rydzewski Józef*, posługacz rządowy, będąc w partyi, uczestniczył w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Kielcach 5. sierpnia 1863 r.
- Radowski Adam Ludwik*, szlachcic, był adjutantem przy naczelniku partyi Grzymale, potem dowodził oddzielną partyą, rozstrzelany w Siedlcach 5. sierpnia 1863 r.
- Petrow Korneliusz*, szeregowy żołnierz, uczestniczył z powstańcami w bitwie przeciw wojsku, rozstrz. w Siedlcach 12. sierpnia 1863 r.
- Głotów Józef*, podoficer, bił się z wojskiem, rozstrzelany w Radomiu 17. sierpnia 1863 r.
- Bartel Władysław*, odstawny żołnierz, bił się z wojskiem, rozstrzelany w Radomiu 17. sierpnia 1863 r.

- Jankowski Ignacy*, podmajster szewski, pomocnik naczelnika narodowego m. Warszawy powieszony w obrębie warszawskiej cytadeli 23. sierpnia (4. września) 1863 r.
- Rachliński Józef*, szewc, powieszony w obrębie warszawskiej cytadeli 23. sierpnia (4. września) 1863 r.
- Gołębiowski Jan*, powieszony w obrębie cytadeli warszawskiej 23. sierpnia (4. września) 1863 r.
- Kochanowski*, podm. piekarski, powieszony w obrębie warszawskiej cytadeli 23. sierpnia (4. września) 1863 r.
- Ostrowski*, odstawny strażnik, powieszony w obrębie warszawskiej cytadeli 23. sierpnia (4. września) 1863 r.
- Obniński*, kapitan, uciekł z pułku Archangelogorodzkiego, formował powstańcze partye i dowodził niemi zowiąc się majorem Oksińskim, rozstrzelany w Sielcu 12. (24.) sierpnia 1863.
- Kamiński Józef*, podmajster krawiecki, żandarm wieszający, w obrębie warszawskiej cytadeli powieszony 23. sierpnia (4. września) 1863.
- Wagner Michał*, podmajster krawiecki, żandarm wieszający, w obrębie warszawskiej cytadeli powieszony 5. (17.) września 1863.
- Strzyżewski Władysław*, pruski poddany, dowodził dwoma partyami żandarmów wieszających, z których jedną sam uformował, powieszony 8. września 1863.
- Wilczyński Mateusz*, (*Kochanowski Władysław*), podm. piekarski, austriacki poddany, był żandarmem wieszającym, w cytadeli warszawskiej powieszony 12. września 1863.
- Jagoszewski Stanisław*, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, rozstrzelany na starym mieście 18. (30.) września 1863.
- Raczyński Mateusz*, żandarm wieszający, rozstrzelany na Nowem mieście 18. (30.) września 1863.
- Kosiński* żandarm wieszający, rozstrzelany na Bankowym placu 18. (30.) września 1863.
- Zelner* żandarm wieszający, rozstrzelany na Aleksadrowskim placu 18. (30.) września 1863.
- Kwieciński Antoni*, szlachcic, dowodził partyą, przyjąwszy fałszywe nazwisko Michałowski, rozstrzelany w Nowogrodzkiej fortacy 20. września 1863.

- Wotkow Piotr*, szeregowy żołnierz, będąc w partyi, uczestniczył w potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Sielcu 23. września 1863.
- Zochowski Feliks*, szlachcic, był żandarmem wieszającym, powieszony w Suwałkach 27. września 1863.
- Skrypkin Nicefor*, szeregowy, będąc w partyi, uczestniczył w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Zamościu 28. września 1863.
- Przybyłowicz*, był dowódcą partyi żandarmów wieszających, w wiosce Dzbowie powieszony 30. września 1863.
- Kraszewski*, porucznik, znajdował się w partyi żandarmów wieszających, w wiosce Dzbowie powieszony 30. września 1863.
- Markow*, zbieg wojskowy, znajdował się w partyi żandarmów wieszających, w wiosce Dzbowie rozstrzelany 30. września 1863.
- Alger Wilhelm*, podmajster fabryki Ewansa, rozstrzelany na podwórzu fabryki 25. września (7. października) 1863.
- Chodanowski Emilian*, żandarm wieszający, powieszony 28. listopada (10. grudnia) 1863.
- Pajda Stanisław*, żandarm wieszający, w warszawskiej cytadeli powieszony 7. (19.) października 1863.
- Świeżyński Stanisław*, urzędnik warszawskiego pocztamtu, w warszawskiej cytadeli powieszony 7. (19.) października 1863.
- Chojnacki Julian*, żandarm wieszający, powieszony w Warszawie 17. (29.) października 1863.
- Trzasko Franciszek*, furman, żandarm wieszający, powieszony w Warszawie na Grzybowskim placu 17. (29.) października 1863.
- Górski Piotr*, podmajster szewski, żandarm wieszający, powieszony w Warszawie na Grzybowskim placu 17. (29.) października 1863.
- Filkiewicz Stanisław*, robotnik przy kuźni, żandarm wieszający, powieszony w Warszawie na Grzybowskim placu 17. (29.) października 1863.
- Zareba-Cielecki Stefan*, syn obywatelski, był dowódcą powstańczej partyi, rozstrzelany w Prasznyszu 20. października 1863.

- Osipow Terenty*, szeregowy żołnierz, uczestniczył z powstańcami w potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Sielcu 24. października 1863.
- Bohdanow Tymoteusz*, szeregowy żołnierz, był żandarmem wieszającym, rozstrzelany w Łodzi 25. października 1863.
- Bieńkowski*, odstawnny porucznik, był dowódcą partyi, rozstrzelany w październiku 1863.
- Kogutowski Hieronim*, uczeń ślusarski, powieszony w więzieniu 21. października (3. listopada) 1863.
- Ammer Antoni*, uczeń przy garbarni, w Warszawie na placu teatralnym powieszony 31. października (12. listopada) 1863.
- Domorowski Józef*, robotnik kowalski, w Warszawie na placu teatralnym powieszony 31. października (12. listopada) 1863.
- Wierzbicki Korwin Hieronim Tomasz*, odstawnny pruski porucznik, był głównym naczelnikiem powstańców w Łęczyckim powiecie rozstrzelany w Łęczycy 22. maja 1863.
- Zabielski Paweł*, szlachcic, powieszony w Radzinie 25. października (6. listopada) 1863.
- Trzeciński Dominik*, żandarm wieszający, powieszony w Łomży 26. października (6. listopada) 1863.
- Owczarek Franciszek*, dowódca żandarmów wieszających, powieszony w Łęczycy 28. października (9. listopada) 1863.
- Androszek Józef*, żandarm wieszający, powieszony w Sieradzu w r. 1863.
- Kierski Józef*, żandarm wieszający, powieszony w Sieradzu w r. 1863.
- Krysza Andrzej*, żandarm wieszający, powieszony w Sieradzu w r. 1863.
- Sawiński Antoni*, żandarm wieszający, powieszony w Sieradzu w r. 1863.
- Świtalski Józef*, dowódca żandarmeryi wieszającej, powieszony w Kole 28. października (9. listopada) 1863.
- Kozłowski Jan*, dowódca żandarmeryi wieszającej, powieszony w Włocławku 28. października (9. listopada) 1863.
- Borkowski Józef*, dowódca żandarmeryi wieszającej, powieszony w Włocławku 28. października (9. listopada) 1863.

Warytkiewicz Zygmunt, organizator partyi, rozstrzelany w Koninie 18. (30.) października 1863.
Krzymowski Franciszek, podporucznik, organizator partyi, rozstrzelany w Koninie 18. (30.) października 1863.
Niedziatkowski Władysław, podoficer, organizator partyi, rozstrzelany w Łęczycy 18. (30.) października 1863.
Truszyński Ignacy, organizator, rozstrzelany w warszawskiej cytadeli 2. (14.) listopada 1863.
Orlik, naczelnik partyi, powieszony w Prasznyszu 3. (15.) listopada 1863.
Sawicki, naczelnik partyi, partya powiesiła 7. (19.) listopada 1863.
Makarewicz, zbiegły kanonier parku Nr. 2. rozstrzelany w Nowogeorgiewskiej twierdzy 9. (21.) listopada 1863.
Piotrowski Józef, organizator Warszawy, powieszony w warszawskiej cytadeli 9. (21.) listopada 1863.
Rawicz, obywatel, w Siedlcu powieszony 9. (21.) listopada 1863.
Kratiuk Michał, podoficer, w Siedlcu rozstrzelany 19. listopada (1. grudnia) 1863.
Gerazimow Maksym, szeregowiec, w Siedlcu rozstrzelany 19. listopada (1. Grudnia) 1863.
Korzek Jan, szeregowiec, w Siedlcu rozstrzelany 19. listopada (1. Grudnia) 1863.
Łatyszew Bazyli, kanonier, w Siedlcu rozstrzelany, 19. listopada (1. grudnia) 1863.
Baranowski, polityczny przestępca, powieszony w Siedlcu 19. listopada (1. grudnia) 1863.
Borkowski Andrzej, polityczny przestępca, powieszony w Siedlcu 19. listopada (1. grudnia) 1863.
Bohusz Andrzej, obywatel, w Włocławku powieszony 12. (24.) listopada 1863.
Jakubczyk Wincenty, kononier konnej baterii Nr. 3. uciekł do partyi, rozstrzelany w Siedlcu 14. (26.) listopada 1863.
Dobrowolski Eugeniusz, podporucznik, naczelnik partyi w warszawskiej cytadeli rozstrzelany 15. (27.) listopada 1863.
Kulesz, przestępca polityczny w Łomży życia pozbawiony 16. (28.) listopada 1863.

Skorniaków Mikołaj, szeregowy, uczestniczył z powstańcami w bitwie przeciw wojsku, rozstrzelany w Częstochowie 16. listopada 1863.
Michalski Antoni, szewc, żandarm wieszający, powieszony w Częstochowie 16. listopada 1863.
Masiewicz Józef, kominiarz, żandarm wieszający, rozstrzelany w Częstochowie 16. listopada 1863.
Blachowski Konstanty, podoficer, uciekł do partyi, rozstrzelany w Włocławku 23. listopada (4. grudnia) 1863.
Kondziński, szeregowy, uciekł do partyi, rozstrzelany w Włocławku, 25. listopada (7. grudnia) 1863.
Marcinkiewicz Jan, żandarm wieszający, w Skępie powieszony 25. listopada, (7. grudnia) 1863.
Siurdiukow Jan, artylerzysta, w Wieluniu rozstrzelany 25. listopada 1863.
Birtus Jan, odstawny austriacki kapitan, był dowódcą partyi w Łodzi rozstrzelany 26. listopada 1863.
Szustier-Szuślerski Albert, członek rządu narodowego, w Wieluniu powieszony 27. listopada (9. grudnia) 1863.
Safonow Taraziusz, szeregowy baterii Nr. 23, za ucieczkę do partyi, w Wieluniu rozstrzelany 25. listopada (7) grudnia) 1863.
Końków Józef, kozak 31. pułku w Wieluniu rozstrzelany 25. listopada (7. grudnia) 1863.
Przedwojewski Wincenty, podoficer arsenału, w warszawskiej cytadeli rozstrzelany 29. listopada (11. grudnia) 1863.
Becchi Stanisław, Włoch, spełniający obowiązek powstańczego powiatowego naczelnika, w Włocławku rozstrzelany 5. (17.) grudnia 1863.
Dąbski Jan, w Turku rozstrzelany 9. (21.) grudnia 1863.
Chmieliński, naczelnik partyi, w Radomiu rozstrzelany 11. (23.) grudnia 1863.
Wienckowski Franciszek Ignacy, odstawny porucznik, za uczestnictwo w powstaniu, w Siedlcach rozstrzelany 11. (23.) grudnia 1863.
Marcinkowski Jan, żandarm wieszający, w Sielpie powieszony 11. (23.) grudnia 1863.
Pejkowski Tomasz, żandarm wieszający, w Hujkiem powieszony 16. (28.) grudnia 1863.

- Stoduba Franciszek*, żandarm wieszający, w Łomży powieszony 19. (31.) grudnia 1863.
- Bonag Stanisław*, żandarm wieszający, w Łomży powieszony 19. (31.) grudnia 1863.
- Radzikowski*, naczelnik miasta Parczewa, w Radziminie powieszony 19. (31.) grudnia 1863.
- Dudziński*, żandarm wieszający, powieszony w Radziminie 19. (31.) grudnia 1863.
- Petrow Epifaniusz*, podoficer, rozstrzelany w Radzinie 9. grudnia 1863.
- Szczukin Dawid*, szeregowy, rozstrzelany w Radzinie 9. grudnia 1863.
- Łoskutow Stefan*, starszy podoficer, rozstrzelany w Radzinie 9. grudnia 1863.
- Bujan Antoni*, uczeń muzyki, uczestniczył w bitwie przeciw wojsku w randze feldfebla, rozstrzelany w Radzinie 9. grudnia 1863.
- Wilczek Teofil*, (*Walewski*) był żandarmem wieszającym, powieszony w Głównie 9. grudnia 1863.
- Domażycki Julian*, szlachcic, był żandarmem wieszającym, w Siedlcu powieszony 16. grudnia 1863.
- Borowski Ignacy*, mieszczanin, był w partyi podoficerem i uczestniczył w ograbieniu poczty, w Stawiszczynie powieszony 16. grudnia 1863.
- Łuszczewski Franciszek*, junkier, znajdował się w partyi Czachowskiego, rozstrzelany w Radomiu 18. grudnia 1863.
- Koniński Aleksander*, ziemianin, żandarm wieszający, powieszony w wiosce Zabule 19. grudnia 1863.
- Kojka Tomasz*, ziemianin, żandarm wieszający, powieszony w wiosce Czerwona 19. grudnia 1863.
- Łabniewicz Izrael*, żyd, był żandarmem wieszającym, powieszony w Kielcach 23. grudnia 1863.
- Czerko Aleksander*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w fortecy Brześć litewski 23. grudnia 1863.
- Balicz Józef*, włościanin, były sołtys, werbował ludzi do partyi, dostarczał im żywności, broni i uczestniczył w mordach nad ludźmi oddanymi prawemu rządowi, powieszony w fortecy Brześć litewski 23. grudnia 1863.

- Kober Antoni*, szlachcic nie potwierdzony heroldyą, był naczelnikiem żandarmów wieszających, powieszony w Wieluniu 23. grudnia 1863.
- Zarzycki Marceł*, mieszczanin, żandarm wieszający, powieszony w Wieluniu 23. grudnia 1863.
- Frankowski Józef*, mieszczanin, żandarm wieszający, powieszony w Wieluniu 23. grudnia 1863.
- Lubert August*, mieszczanin, żandarm wieszający, powieszony w Wieluniu 23. grudnia 1863.
- Freitag Rudolf*, pruski poddany, formował partye, był jednej z nich naczelnikiem, w końcu należał do żandarmów wieszających, powieszony w Siedlcach 24. grudnia 1863.
- Ambrożynski Feliks*, odstawny szeregowy, dostarczał powstańcom żywności, przechowywał ich broń i powiesił jednego włościanina za wierność prawemu rządowi, powieszony w Ostrowie 24. grudnia 1863.
- Zygas Wincenty*, szeregowy, należał do powstańczej partyi, rozstrzelany w Pułtusk 28. grudnia 1863.
- Korsak Jan*, mieszczanin, zachęcał włościan do zbrojnego powstania i uczestniczył w znęcaniu się nad ludźmi, którzy zostali wiernymi prawemu rządowi, powieszony w fortecy Brześć litewski 28. grudnia 1863.
- Grygorjew Bazyli*, szeregowy, był w partyi, rozstrzelany w Iwangrodzie 28. grudnia 1863.
- Andersow Mikołaj*, porucznik, był w partyi, rozstrzelany w Kielcach 30. grudnia 1863.
- Królikowski Andrzej*, mieszczanin, wskutek podejrzenia o szpiegostwo, powiesił żyda Libermana, powieszony w Łęczycy 4. stycznia 1864.
- Wiśniewski Feliks*, mieszczanin, wskutek podejrzenia o szpiegostwo, wziął udział w powieszeniu żyda Libermana, powieszony w Łęczycy 4. stycznia 1864.
- Luckot*, żandarm wieszający, powieszony w Włocławku 4. stycznia 1864.
- Raczkowski*, żandarm wieszający, powieszony w Włocławku 4. stycznia 1864.
- Kapczyński*, żandarm wieszający, powieszony w Włocławku 4. stycznia 1864.

Czerkaski, żandarm wieszający, powieszony w Włocławku 4. stycznia 1864.

Keller Michał, odstawnny kapitan, był w partyi i uczestniczył w dwóch potyczkach przeciw wojsku, rozstrzelany w Płocku 4. stycznia 1864.

Danilewski, szeregowy, uczestniczył z powstańcami w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Kaliszu 9. stycznia 1864.

Jankowski Józef, naczelnik partyi, powieszony 11. (23.) stycznia 1864.

Riabkin Piotr, kozak pułku Nr. 28., za dezercję, grabieże i zabójstwo, w rowie Aleksandrowskiej cytadeli rozstrzelany 11. (23.) stycznia 1864.

Kozłowski Józef, mieszczanin, dowódca partyi, powieszony w Sieradzu 14. stycznia 1864.

Palkowski Franciszek, mieszczanin, dowódca partyi, powieszony w Sieradzu 14. stycznia 1864.

Zalewski Kazimierz, mieszczanin, żandarm wieszający, powieszony w Gombinie 17. stycznia 1864.

Bemkierski Leonard, mieszczanin, żandarm wieszający, powieszony w Gombinie 17. stycznia 1864.

Miller Józef, mieszczanin, żandarm wieszający, powieszony w Gombinie 17. stycznia 1864.

Makareńko Arseniusz, szeregowy, był w partyi i uczestniczył w bitwie przeciw wojsku, powieszony w Gombinie 17. stycznia 1864.

Dudej Karp, szeregowy, uczestniczył w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Łęczycy 20. stycznia 1864.

Gusiew Jerzy, szeregowy, uczestniczył w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Łęczycy 20. stycznia 1864.

Goroszkiewicz Symeon, szeregowy, uzbrojony należał do partyi, rozstrzelany w Łęczycy 20. stycznia 1864.

Pawlik Dominik, włościanin, werbował ludzi do powstania, powieszony w wiosce Borki-Paduchy 24. stycznia 1864.

Radziejowski Ignacy, urzędnik, był pomocnikiem dowódcy w partyi Skowrońskiego, rozstrzelany w Łodzi 25. stycznia 1864.

Marszewski (Szulc) Mateusz, włościanin, żandarm wieszający, powieszony w Izbicy 25. stycznia 1864.

Kozakowski Antoni, mieszczanin, żandarm wieszający, powieszony w Kutnie 27. stycznia 1864.

Gołuszkiewicz Aleksander, inżynier konduktor, należał do organizacyi partyi w randze inżyniera-kapitana, miał udział w bitwie przeciw wojsku, rozstrzelany w Zakroczymiu 27. stycznia 1864.

Stolarew Andrzej, szeregowy, był w partyi, rozstrzelany w Kutnie 27. stycznia 1864.

Burackowski Bartłomiej, włościanin, był naczelnikiem partyi żandarmów wieszających, powieszony w wiosce Kowalach 27. stycznia 1864.

Stefański Wawrzyniec Andrzej, mieszczanin, żandarm wieszający, powieszony w Ozorkowie 29. stycznia 1864.

Jezierski, był żandarmem wieszającym, powieszony w Ozorkowie 29. stycznia 1864.

Szyndler Franciszek, polityczny przestępca, w warszawskiej cytadeli powieszony 31. stycznia (12. lutego) 1864.

Miksiuk, szeregowy, uczestniczył z powstańcami przeciw wojsku, rozstrzelany w Lublinie 1 lutego 1864.

Krański Jan, szeregowy znajdował się w partyi i zachęcał włościan do powstania, rozstrzelany 3. lutego 1864.

Gitler Jan, włościanin, brał udział w powieszeniu włościanina Pogodzińskiego, że się źle odzywał o naczelniku ich partyi, powieszony w Góra-Kalwaryi 4. lutego 1864.

Kucharski Józef, włościanin, brał udział w powieszeniu włościanina Pogodzińskiego, że się źle odzywał o naczelniku ich partyi, powieszony w Góra-Kalwaryi 4. lutego 1864.

Jakubowski Symeon, włościanin, brał udział w powieszeniu włościanina Pogodzińskiego, że się źle odzywał o naczelniku ich partyi, powieszony w Góra-Kalwaryi 4. lutego 1864.

Szyglic Franciszek, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w gminie Osieki 5. lutego 1864.

Fligierski Ignacy, pruski poddany, pomagał w powstaniu i brał udział w zepsuciu żelaznej drogi pomiędzy Kawąłem i Włocławkiem, powieszony w Włocławku 7. lutego 1864.

- Zygmanowski Stanisław*, pruski poddany, pomagał w powstaniu i brał udział w zepsuciu żelaznej drogi pomiędzy Kowalem i Włocławkiem, powieszony w Włocławku 7. lutego 1864.
- Bernat*, żyd był żandarmem wieszającym, powieszony w Błażku 12. lutego 1864.
- Zwierzdowski*, były oficer jeneralnego sztabu, dowodził partią, powieszony w Opatowie 15. lutego 1864.
- Rechel Ferdynand*, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Pilicy 15. lutego 1864.
- Sadłowski Wawrzyniec*, powieszony 18. lutego 1864.
- Wandałkowski Teofil*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Ostrowiu 21. lutego 1864.
- Mról Józef*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Ostrowiu 21. lutego 1864.
- Mosiński Ignacy*, ksiądz, zachęcał włościan do powstania, powieszony w Piotrkowie 22. lutego 1864.
- Marczewski-Błeszczyński*, praporszczyk, był powstańczym naczelnikiem Piotrkowskiego powiatu, powieszony w Piotrkowie 22. lutego 1864.
- Suchy Pantaleon*, szeregowy, był w partyi, powieszony w Piotrkowie 22. lutego 1864.
- Domański Bronisław*, (*Zarkowski Stefan*), odstawny inżynier, podporucznik, z tytułem oficera-inżyniera należał do partyi, rozstrzelany w Wieluniu 22. lutego 1864.
- Styczyński Ludwik*, odstawny podoficer, był w partyi i potyczce przeciw wojsku, rozstrzelany w Radzynie 22. lutego 1864.
- Gumienny Dionizy*, szeregowy, dostarczał żywności do partyi Szumskiego, rozstrzelany w Radzynie 22. lutego 1864.
- Iwanow Jerzy*, szeregowy, był w partyi, rozstrzelany 24. lutego 1864.
- Franciszkiewicz Aleksander*, mieszczanin, był w partyi i dopuścił się politycznych zabójstw, powieszony w Żechlinie 24. lutego 1864.
- Gierg August*, włościanin, był w partyi i dopuścił się politycznych zabójstw, powieszony w Żechlinie 24. lutego 1864.
- Filipow Mikołaj*, szeregowy, uczył powstańców wojskowej służby, rozstrzelany w Siedlcu 27. lutego 1864.

- Skrzymowski Władysław*, szlachcic, werbował do powstania, rozstrzelany w Siedlcu 27. lutego 1864.
- Laskowski Walenty*, mieszczanin, uczestniczył w politycznym zabójstwie, powieszony w Lubinku, Gostyńskiego powiatu 2. marca 1864.
- Siwierski Karol*, mieszczanin, był naczelnikiem IV. i VII. okręgu Gostyńskiego powiatu, powieszony w Kutnie 2. marca 1864.
- Żurawski Piotr*, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Kaczkowicach 2. marca 1864.
- Wiewierowski (Ukłański) Antoni*, ziemianin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Kaczkowicach 2. marca 1864.
- Słosarski Stanisław*, ziemianin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Kaczkowicach 2. marca 1864.
- Roszyński Teodor*, ziemianin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Kaczkowicach 2. marca 1864.
- Stanisławski Józef*, ziemianin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Kaczkowicach 2. marca 1864.
- Miszcuk Jan*, policyant szeregowy, chciał się połączyć z powstańcami, rozstrzelany 2. marca 1864.
- Chrystel Benedykt*, mieszczanin, napadał z drugimi powstańcami w nocy na kwaterę żołnierską, rozstrzelany w Łukowie 4. marca 1864.
- Dolatkiewicz Antoni*, szlachcic, pruski poddany, był żandarmem wieszającym, powieszony w Łosicach 4. marca 1864.
- Dobrurowski Jan*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Wieluniu 4. marca 1864.
- Kuźnieców Włodzimierz*, pisarz audytoryi, uczestniczył z powstańcami w bitwie przeciw wojsku, rozstrzelany w Lublinie 5. marca 1864.
- Jaworski Leon*, (*Gołębiowski Władysław*), mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Warcie 5. marca 1864.
- Szczesny Ignacy*, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Warcie 5. marca 1864.
- Grodzicki Wincenty*, szlachcic, był żandarmem wieszającym, mając rangę porucznika, powieszony w Modelach, Gostyńskiego powiatu 5. marca 1864.

- Gryczek Józef*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Woginie 5. marca 1864.
- Niewęglowski Stanisław*, włościanin, był z partią w bitwie i uczestniczył w ograbieniu poczty, powieszony w Radzinie 7. marca 1864.
- Tarkowski Wiktor*, ekspedytor pocztowy, szlachcic, był członkiem organizacji rewolucyjnej z rangą kapitana żandarmów wieszających, powieszony w Radomiu 9. marca 1864.
- Sawicki Marcin*, włościanin, brał udział w powieszeniu włościanina Reka w widokach politycznych, powieszony w Kontach królewskich, warszawskiej gubernii 9. marca 1864.
- But Stanisław*, włościanin, brał udział w powieszeniu włościanina Reka w widokach politycznych, powieszony w Kontach król. warszawskiej gubernii 9. marca 1864.
- Zbrzeźniak Jan*, włościanin, brał udział w powieszeniu włościanina Reka w widokach politycznych, powieszony w Kontach król. warszawskiej gubernii 9. marca 1864.
- Łokietek Franciszek*, włościanin, brał udział w powieszeniu włościanina Reka w widokach politycznych, powieszony w Kontach król. warszawskiej gubernii 9. marca 1864.
- Bartnik Piotr Wawrzyniec*, szeregowy, był w partyi i uczestniczył w zabójstwach politycznych, powieszony w Wieluniu 10. marca 1864.
- Szczepański Józef*, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Wieluniu 10. marca 1864.
- Monsień Leopold*, porucznik, poddany austriacki, rozstrzelany w Radomiu 12. marca 1864.
- Wojciechowski Walenty*, włościanin, był w partyi, uczestniczył w bitwie z wojskiem i w okrucieństwach nad ludźmi wiernymi prawemu rządowi, powieszony w Gombinie 16. marca 1864.
- Berliński Józef*, włościanin, był pomocnikiem naczelnika partyi żandarmów wieszających, powieszony w Węgrowie 20. marca 1864.
- Zieliński Stanisław*, szlachcic, zarządzający majątkiem Świñiary, Gostyńskiego powiatu, współczując z powstańcami,

- wydał im dla powieszenia włościanina Majewskiego, powieszony w Gombinie 21. marca 1864.
- Pietrow Zacharyasz*, szeregowy, był w partyi, rozstrzelany w Włocławiu 23. marca 1864.
- Wasilewski Józef*, szeregowy, był w partyi, brał udział w potyczce z wojskiem i namawiał drugich do powstania, rozstrzelany w Siedlcach 23. marca 1864.
- Wotyński Jan*, mieszczanin, był naczelnikiem partyi żandarmów wieszających, powieszony w Mińsku 23. marca 1864.
- Garbacz Sidor*, kanonier, był w partyi i w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Zamościu 24. marca 1864.
- Tkaczeński Grzegorz*, szeregowy, był w partyi i w bitwie z wojskami, rozstrzelany w Opatowie 26. marca 1864.
- Gordejew (Gordziejew) Bazyli*, kanonier, był w partyi i w bitwie z wojskami, rozstrzelany w Łodzi 26. marca 1863.
- Witold Jan*, podoficer, będąc w partyi, dawał pomoc w podtrzymaniu powstania, rozstrzelany w Hrubieszowie 26. marca 1864.
- Szczeciński Konstanty*, szlachcic, był żandarmem wieszającym, powieszony w Rebitwie Łowickiego powiatu 26. marca 1864.
- Birman Gotlib*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Rebitwie, Łowickiego powiatu 26. marca 1864.
- Grymberg (Dratewka) Franciszek*, odstawny szeregowy, był żandarmem wieszającym, powieszony w Prostyniu, Lubelskiej gub. 26. marca 1864.
- Sądy Walenty*, włościanin, austriacki poddany, był żandarmem wieszającym, powieszony w Prostyniu, Lubelskiej gubernii 26. marca 1864.
- Ławka Walenty*, włościanin, będąc w partyi wymagał u mieszkańców pieniędzy, powieszony w Toporkowie, Konińskiego powiatu 30. marca 1864.
- Gudwiński Jan*, włościanin, powiesił ekonoma Krzywickiego za wierność rządowi, powieszony w wiosce Kobiałki 30. marca 1864.
- Broniak Stanisław*, włościanin, powiesił ekonoma Krzywickiego za wierność rządowi, powieszony w wiosce Kobiałki 30. marca 1864.

- Rudkowski Franciszek*, austriacki poddany, był dowódcą partyi, powieszony w Kielcach 2. kwietnia 1864.
- Cwodziński Jan*, włościanin, pruski poddany, chciał zabić razem z innymi szeregowca Kanta, powieszony w Lechnicach, Łęczyckiego powiatu 6. kwietnia 1864.
- Lipowiecki (Magnuski) Józef*, włościanin, będąc w partyach Myszkowskiego i Słupskiego, uczestniczył w grabieżach i w gwałtach nad spokojnymi mieszkańcami, powieszony w wiosce Pruchnowie 7. kwietnia 1864.
- Maszkie Bernard*, pruski poddany, był żandarmem wieszającym powieszony w wiosce Złotowie 8. kwietnia 1864.
- Wandel Ewald Jan Fryderyk* pruski poddany, był naczelnikiem partyi, rozstrzelany w Mławie 8. kwietnia 1864.
- Karwowski Władysław*, będąc w partyi, uczestniczył w potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Pułtusku 9. kwietnia 1864.
- Sniadecki Antoni*, włościanin, będąc żandarmem wieszającym dopuszczał się grabieży i gwałtów, powieszony w Nieszawie 9. kwietnia 1864.
- Grodzik Walenty*, szeregowiec, będąc w partyi, należał do potyczki z wojskiem, rozstrzelany w Radomiu 9. kwietnia 1864.
- Szczerbiński Teodor*, policyant, będąc w partyi, należał do potyczki z wojskiem, rozstrzelany w Radomiu 9. kwietnia 1864.
- Diurje Antoni*, szlachcic, był żandarmem wieszającym, powieszony w Skotnikach 9. kwietnia 1864.
- Kowalewski Jan*, szeregowiec, uczestniczył w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Rawie 11. kwietnia 1864.
- Wojcicki Andrzej*, strażnik policyi, dopuszczał się grabieży i był w potyczce z wojskiem należąc do partyi, rozstrzelany w Łęcznie 13. kwietnia 1864.
- Suchowicz Walenty*, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Łodzi 13. kwietnia 1864.
- Jurczewski Leopold*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Łodzi 13. kwietnia 1864.
- Prężyna Jakób*, był w partyi, uczestniczył w rozbojach i zabójstwie jednego sołtysa, powieszony w Zamościu 14. kwietnia 1864.
- Błażczyk Michał*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Zgierzu 14. kwietnia 1864.

- Zenkowski Franciszek*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Zgierzu 14. kwietnia 1864.
- Sope Andrzej*, pocztowy ekspedytor, był naczelnikiem żandarmów wieszających, powieszony w Łowiczu 15. kwietnia 1864.
- Nowosielski Józef*, odstawny szeregowiec, był w partyi, uczył powstańców fechtunku i uczestniczył w grabieżach i gwałtach nad spokojnymi mieszkańcami, powieszony w Dąbie 15. kwietnia 1864.
- Wisławski Wincenty*, mieszczanin, dostarczał koni i ludzi do partyi, i był dla nich szpiegiem, powieszony w Wieluniu 16. kwietnia 1864.
- Jagiello Stefan*, żandarm wieszający, powieszony w Opatowie 18. kwietnia 1864.
- Wielomirski Łucyan*, żandarm wieszający, powieszony w Opatowie 18. kwietnia 1864.
- Wąsikiewicz Józef*, żandarm wieszający, powieszony w Opatowie 18. kwietnia 1864.
- Bielski Alfons*, żandarm wieszający, powieszony w Opatowie 18. kwietnia 1864.
- Warzycki Adam*, żandarm wieszający, powieszony w Opatowie 18. kwietnia 1864.
- Grdeń Jacek*, żandarm wieszający, powieszony w Opatowie 18. kwietnia 1864.
- Jastrzębski Jan*, (Zawadzki), był naczelnikiem żandarmów wieszających, powieszony w Stopnikach 21. kwietnia 1864.
- Sokołów Aleksander*, był w partyi i w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Koninie 26. kwietnia 1864.
- Wierchuszyn Saweli*, był w partyi i w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Koninie 26. kwietnia 1864.
- Łączkowski Łucyan*, odstawny podoficer, w randze kapitana dowodził partyą, powieszony w Koninie 26. kwietnia 1864.
- Makulski Franciszek*, prywatny pisarz, był parafialnym naczelnikiem, chował u siebie broń i proch, powieszony w Koninie 26. kwietnia 1864.
- Śleszycki Adam*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Burkach 26. kwietnia 1864.
- Burzyński Michał*, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Siedlcach 28. kwietnia 1864.

- Szeremietjew*, szeregowy, będąc w kilku partyach, uczestniczył w potyczce z wojskiem i w zabójstwach, powieszony w Ostrowiach 28. kwietnia 1864.
- Sandomirski Antoni*, mieszczanin, dowodząc częścią partyi, dopuszczał się grabieży i zabójstwa, powieszony w Wieluniu 29. kwietnia 1864.
- Stefański Paweł*, włościanin, był wachmistrem partyi żandarmów wieszających, powieszony w Sierpcu 29. kwietnia 1864.
- Izajłów Jan*, szeregowy, był w partyi, rozstrzelany w Płocku 29. kwietnia 1864.
- Bondarcew Saweli*, szeregowy, był w partyi, rozstrzelany w Prasnyszu 29. kwietnia 1864.
- Kolinar Piotr*, szeregowy, był żandarmem wieszającym, rozstrzelany w Radomiu 1. maja 1864.
- Pierszyn Naum*, szeregowy, był w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Radomiu 1. maja 1864.
- Pawłowski Jan*, pułkowy pisarz, dowodził naprzód częścią a potem całą partyą w randze kapitana, powieszony w Radomiu 1. maja 1864.
- Rybin Paweł*, szeregowy, był w potyczce z wojskiem, rozstrzelany 1. maja 1864.
- Denisewicz Andrzej*, szlachcic, z tytułem majora czasowo dowodził partyą, rozstrzelany 2. maja 1864.
- Trofimow Paweł*, szeregowy, był w potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Radzinie 2. maja 1864.
- Patek Franciszek*, odstawny porucznik, w partyi Daniszewskiego, dowodził najpierw rotą a potem batalionem, rozstrzelany w Radzinie 2. maja 1864.
- Dąbrowski Leopold*, austriacki poddany, dowodził rotą w partyi Dolińskiego, rozstrzelany w Radzinie 2. maja 1864.
- Iwanow Grzegorz*, szeregowy, był w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Radzinie 2. maja 1864.
- Tyślin Balcer*, szeregowy, był w powstańczej kawalerii, rozstrzelany w Radzinie 2. maja 1864.
- Rotajek Józef (Świdorski Mikołaj)*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Łęczycy 5. maja 1864.
- Makolągwa Paweł*, włościanin, uczestniczył w zabójstwie politycznym, powieszony w Bychowie 5. maja 1864.

- Woszczalski Wincenty*, mieszczanin, będąc w partyi, uczestniczył w grabieży i w zabójstwie politycznym, powieszony w Rży 5. maja 1864.
- Kosiński Aleksander*, austriacki poddany, będąc w partyi, uczestniczył w grabieży i w zabójstwie politycznym, powieszony w Rży 5. maja 1864.
- Taras Szymon*, lokaj, będąc w partyi, uczestniczył w grabieży i w zabójstwie politycznym, powieszony w Rży 5. maja 1864.
- Głumbicki Antoni*, młynarz, będąc w partyi, uczestniczył w grabieży i w zabójstwie politycznym, powieszony w Rży 5. maja 1864.
- Kosubski Paweł*, włościanin, będąc w partyi, uczestniczył w grabieży i w zabójstwie politycznym, powieszony w Rży 5. maja 1864.
- Bezkiński Mateusz*, odstawny sztabs-kapitan, z początku uczył powstańców wojennej taktyki, potem dowodził partyą, był przytomny przy powieszeniu kilku osób, powieszony w Radomiu 5. maja 1864.
- Stawgajtes Antoni*, syn obywatelski, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Chinowska wola 6. maja 1864.
- Bellart Teodor*, pruski poddany, był naczelnikiem partyi i gwałtem wybierał od mieszkańców podatki, rozstrzelany w Wodniełowie 7. maja 1864.
- Pietrak Jan* mieszczanin, był w partyi i uczestniczył w grabieży, gwałtach, zabójstwie i podpalaniu, powieszony w Bieczkowie 7. maja 1864.
- Łakomiec Wincenty*, włościanin, był w partyi i uczestniczył w grabieży, gwałtach, zabójstwie i podpalaniu, powieszony w Bieczkowie 7. maja 1864.
- Fiałkowski Stanisław*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Radomiu 7. maja 1864.
- Chmiel Grzegorz*, szeregowy, był w partyi i w potyczce z wojskiem, rozstrzelany 7. maja 1864.
- Dembiński Ignacy*, szlachcic, dowodził partyą żandarmów wieszających, powieszony w Radomiu 11. maja 1864.
- Wojda Antoni*, był w partyi i brał udział w powieszeniu obywatela Kożuchowskiego za wierność prawemu rządowi, powieszony w Monobodach 12. maja 1864.

- Gatecki Aleksander*, był w partyi i brał udział w powieszeniu obywatela Kożuchowskiego za wierność prawemu rządowi, powieszony w Monobodach 12. maja 1864.
- Wołkow Andrzej*, szeregowy, był w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Kielcach 15. maja 1864.
- Lipatow Jan*, szeregowy, był w partyi, rozstrzelany w Radomiu 22. maja 1864.
- Pawłow Symeon*, szeregowy, był w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Krasnostawie 22. maja 1864.
- Żukow Michał*, szeregowy, był w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Radomiu 25. maja 1864.
- Marosiński Jan*, mieszczanin, pod nazwiskiem Suwalskiego, był naczelnikiem partyi, trzymającej straż Kieleckiego powiatu, uczestniczył w politycznych zabójstwach, powieszony w Kielcach 27. maja 1864.
- Komar Błażej*, włościanin, był w dwóch partyach i uczestniczył w politycznym zabójstwie, powieszony w Owadowie Radomskiego powiatu 27. maja 1864.
- Zygadlewicz Stanisław*, mieszczanin, był głównym gospodarzem powstania w Bodzętnie, powieszony w Bodzętnie 30. maja 1864.
- Pawliński Karol*, poddany pruski, szlachcic, był naczelnikiem żandarmów wieszających, powieszony w Gostyminie 30. maja 1864.
- Tuczyński Leon*, mieszczanin, był w Łodzi powstańczym kwartmistrzem i uczestniczył w okrucieństwach i powieszeniu jednej mieszczanki, powieszony w Łodzi 1. czerwca 1864.
- Zubrowicz Jan*, mieszczanin, powstańczy policyant, uczestniczył w okrucieństwach i powieszeniu jednej mieszczanki, powieszony w Łodzi 1. czerwca 1864.
- Gatecki Hipolit*, mieszczanin, powstańczy policyant, uczestniczył w okrucieństwach i powieszeniu jednej mieszczanki, powieszony w Łodzi 1. czerwca 1864.
- Gral Konstanty*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Budy przysieki Przasnyńskiego powiatu 1. czerwca 1864.

- Haczek Marcin*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Budy przysieki Przasnyńskiego powiatu 1. czerwca 1864.
- Flis Józef*, włościanin, był w partyi, uczestniczył w grabieżach, okrucieństwach i zabójstwie, powieszony w Janowie 2. czerwca 1864.
- Lewkin Jakób*, podoficer, był w partyi i potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Kielcach 9. czerwca 1864.
- Rojek Mikotaj*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Słupcach 12. czerwca 1864.
- Pastuszko Tomasz*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Słupcach 12. czerwca 1864.
- Szum Stanisław*, austriacki poddany, był żandarmem wieszającym, powieszony w Olkusz 13. czerwca 1864.
- Broniszewski Ludwik*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Prasnyszu 15. czerwca 1864.
- Zieliński Ignacy*, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Brześciu litewskim 19. czerwca 1864.
- Bubnow Sergiusz*, szeregowy, był w potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Radomiu 20. czerwca 1864.
- Grabowski Michał*, szeregowy, w randze podoficera, uczestniczył w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Łodzi 22. czerwca 1864.
- Cebertowicz Marcei*, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Góra-Kalwaryi 22. czerwca 1864.
- Bielicki Bonifacy*, podoficer, był w potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Ostrowiu 23. czerwca 1864.
- Makowski Józef*, mieszczanin, był w partyi i należał do okrucieństw nad rozmaitemi osobami, powieszony w Wierchowinach 26. czerwca 1864.
- Lechowski Paweł*, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Wierchowinach 27. czerwca 1864.
- Minaty Korneliusz*, szeregowy, w randze porucznika był w partyi i w potyczce z wojskiem, powieszony we wsi Kiedorzek Lipnowskiego powiatu 3. lipca 1864.
- Celmer Stanisław*, mieszczanin, dopuścił się okrucieństwa nad jednym szynkarzem, matką jego i żoną, powieszony we wsi Kiedorzek Lipnowskiego powiatu 3. lipca 1864.

Pośnicki Ignacy, szeregowy, był w partyi, rozstrzelany w Włocławku 6. czerwca 1864.

Drzewiecki Marcin, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Stubicach 7. lipca 1864.

Kurechał, (Kurachał?) Józef, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Stubicach 7. lipca 1864.

Olkiewicz Stanisław, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Stubicach 7. lipca 1864.

Cieślak Kasper, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Stubicach 7. lipca 1864.

Węckowski Stanisław, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Stubicach 7. lipca 1864.

Torejwo Maks, kapucyn, powieszony w Koninie 19. lipca 1864.

Żurowski Marcin, włościanin, powiesił kobietę, powieszony w Świecinach 19. lipca 1864.

Michelson Karol, szeregowy, był w partyi, robił patrony, reperował broń i był pomocnikiem Białkowskiego, żandarma wieszającego, rozstrzelany w Radzinie 19. lipca 1864.

Kareciczuk Włas, szeregowy, był w potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Radomiu 13. lipca 1864.

Korczak Jan, szeregowy, był w potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Radomiu 13. lipca 1864.

Kuźniecowa Paweł, kozak, był kilku partyach i bitwach, rozstrzelany w Radomiu 13. lipca 1864.

Solcyk Kazimierz, szlachcic, był żandarmem wieszającym, powieszony w Lipkach 14. lipca 1864.

Wojciechowski Marceli, włościanin, uczestniczył w dwóch zabójstwach, powieszony w Tuliszkowie 15. lipca 1864.

Piotrowski Ignacy, włościanin, uczestniczył w dwóch zabójstwach, powieszony w Tuliszkowie 15. lipca 1864.

Makowski Józef, mieszczanin, uczestniczył w dwóch zabójstwach, powieszony w Tuliszkowie 15. lipca 1864.

Janiszewski Piotr, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Zgierzu 16. lipca 1864.

Skowroński Ignacy, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Łodzi 16. lipca 1864.

Malinowski Tomasz, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Czyście 28. lipca 1864.

Zarzycki Piotr, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Czyście 28. lipca 1864.

Sowa Andrzej, włościanin, uczestniczył w grabieżach, okrucieństwach i zabójstwie jednego kozaka, powieszony w Janowie 28. lipca 1864.

Pawłowski Franciszek, podoficer, był w partyi, rozstrzelany w Włocławku 17. lipca 1864.

Sterlików Elizeusz, podoficer, był w partyi, rozstrzelany w Włocławku 17. lipca 1864.

Lewandowski Wawrzyniec, ksiądz, zachęcał naród do powstania i uczestniczył w zabójstwie politycznym, powieszony w Sierocynie 17. lipca 1864.

Kot Leon, włościanin, był w partyi, uczestniczył w bitwie z wojskami, grabieżach i okrucieństwach nad mieszkańcami, powieszony w Konkolewnicy Radzińskiego powiatu 21. lipca 1864.

Barensztejn Bachmat, żyd z rangą porucznika był w partyi, zmuszał do podatków mieszkańców i uczestniczył w grabieżach, powieszony w Łęczynie 23. lipca 1864.

Jakubowski Tomasz, szeregowy, był w partyi, rozstrzelany w Kutnie 23. lipca 1864.

Przedlecki Andrzej, włościanin, uczestniczył w zabójstwie ułana, który odłączył się od swojego oddziału, powieszony we wsi Troszynie 23. lipca 1864.

Jasiński Hieronim, szlachcic, był dowódcą partyi żandarmów wieszających, powieszony w Siedlcach 24. lipca 1864.

Traugut Romuald, naczelnik organizacyi, w obrębie warszawskiej Aleksandrowskiej cytadeli powieszony 5. sierpnia 1864.

Krajewski Rafał, naczelnik organizacyi, w obrębie warszawskiej Aleksandrowskiej cytadeli powieszony 5. sierpnia 1864.

Toczyński Józef, naczelnik organizacyi, w obrębie warszawskiej Aleksandrowskiej cytadeli powieszony 5. sierpnia 1864.

Żuliński Roman, naczelnik organizacyi, w obrębie warszawskiej Aleksandrowskiej cytadeli powieszony 5. sierpnia 1864.

Jeziorański Jan, naczelnik organizacyi, w obrębie warszawskiej Aleksandrowskiej cytadeli powieszony 5. sierpnia 1864.

Potycka Ignacy, włościanin, był w partyi i uczestniczył w grabieży i w zabójstwie, powieszony we wsi Czerniowie 25. lipca 1864.

- Mackiewicz Jan*, mieszczanin, należał do powstania i do zabójstwa jednego kolonisty, powieszony we wsi Mościeżu 30. lipca 1864.
- Świechowski Wincenty*, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Popłowcu 30. lipca 1864.
- Sobieski Franciszek*, był żandarmem wieszającym, powieszony w Płocku 31. lipca 1864.
- Sikoreńko Bazyli*, majtek, był w potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Lublinie 1. sierpnia 1864.
- Stepaniuk Kazimierz*, szeregowy, był w partyi i w potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Siedlcu 3. sierpnia 1864.
- Chmielewski Antoni*, mieszczanin, był porucznikiem w partyi żandarmów wieszających, powieszony w Grabowcu 4. sierpnia 1864.
- Kraśński*, naczelnik organizacyi, powieszony w Warszawie 5. sierpnia 1864.
- Łowiecki Antoni*, szlachcic, w randze porucznika dowodził partyą żandarmów wieszających, powieszony we wsi Gólowierzniach, Łukowskiego powiatu 7. sierpnia 1864.
- Trojańczuk Aleksander*, włościanin, należał do powieszenia jednej mieszczanki i do ograbienia jej rzeczy, powieszony w Stokach, Rogozińskiego powiatu 8. sierpnia 1864.
- Jabłoński Jan*, włościanin, należał do zabójstwa ułana, który się oddalił od swego oddziału, powieszony w Gombinie 11. sierpnia 1864.
- Orłowski Wawrzyniec*, szeregowy, był w partyi, rozstrzelany w Radomiu 12. sierpnia 1864.
- Łuczaj Benedykt*, mieszczanin, należał do grabieży i zabójstwa, powieszony w Rychwale 13. sierpnia 1864.
- Olencki (Struk) Stanisław*, szlachcic, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Olendy-Orlice, Siedleckiego powiatu 13. sierpnia 1864.
- Kobyliński Franciszek*, szlachcic, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Olendy-Orlice, Siedleckiego powiatu 13. sierpnia 1864.
- Jasierowski Jan*, włościanin, należał do dwóch zabójstw politycznych, powieszony w Kozienicy 14. sierpnia 1864.

- Zawistowski Antoni*, mieszczanin, był naczelnikiem żandarmów wieszających, powieszony w Krasnostawie 14. sierpnia 1864.
- Siwanowicz Marcin*, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony między wsiami Dolnymi Budami i Tonarami 14. sierpnia 1864.
- Puzyrczuk Jan*, był w partyi i potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Aleksandrowskiej cytadeli 18. sierpnia 1864.
- Putkowski Emilusz*, szlachcic, z początku był pomocnikiem naczelnika partyi, potem wachmistrzem żandarmów wieszających, powieszony w Lublinie 19. sierpnia 1864.
- Głowacki Franciszek*, należał do politycznych zabójstw, grabieży i gwałtów na spokojnych mieszkańcach, powieszony w Małej Płuży, Mławskiego powiatu 21. sierpnia 1864.
- Dziubiński Antoni*, włościanin, należał do politycznych zabójstw, grabieży i gwałtów na spokojnych mieszkańcach, powieszony w Małej Płuży, Mławskiego powiatu 21. sierpnia 1864.
- Golebiowski Józef*, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Łęczycy 21. sierpnia 1864.
- Debolski Józef*, szeregowiec, był w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Łęczycy 21. sierpnia 1864.
- Nikolajew Karp*, szeregowy, był w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Iwangrodzie fortecy 22. sierpnia 1864.
- Sztemberg Walenty*, włościanin, będąc w partyi, należał do zabójstwa dwóch włościan, powieszony w Łodzi 28. sierpnia 1864.
- Grzybowski Hipolit*, pruski poddany, będąc w partyi, należał do zabójstwa dwóch włościan, powieszony w Łodzi 28. sierpnia 1864.
- Łącki Bolesław*, podoficer, był w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Aleksandrowskiej cytadeli 29. sierpnia 1864.
- Kwieciński Józef*, szeregowiec pożarnej komendy, był w partyi i w bitwie z wojskiem, należał do zabójstwa ludzi pozostałych wiernymi prawemu rządowi, rozstrzelany w Aleksandrowskiej cytadeli 2. września 1864.

Byszewski Franciszek, szeregowy, z początku był w partyi Jankowskiego, potem żandarmem wieszającym, rozstrzelany w Siedlcu 3. września 1864.

Zuchalski Piotr, szlachcic, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Słupach 3. września 1864.

Gublisz Jan, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Słupach 3. września 1864.

Worobjew Teodor, szeregowy, był w partyi, rozstrzelany w Garwolinie 24. września 1864.

Ratapski Adam, pruski poddany, był żandarmem wieszającym, powieszony w Starobieżach 24. września 1864.

Kotupajew Ignacy, szeregowy, był w partyi, rozstrzelany w Opocznie 25. września 1864.

Gurny Jan, włościanin, był w bitwie z wojskiem i należał do zabójstwa, powieszony w Radzinie 26. września 1864.

Skowerski Franciszek, odstawny podoficer, był w potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Olkusz 29. września 1864.

Deżański Antoni, szlachcic, był żandarmem wieszającym, powieszony przy wsi Pieńki Kozłowe 1. października 1864.

Deżański Aleksander, szlachcic, był żandarmem wieszającym, powieszony przy wsi Pieńki Kozłowe 1. października 1864.

Juszkiewicz Wincenty, włościanin, należał do zabójstwa szeregowego Jakowlewa, powieszony w Bychowie 2. października 1864.

Jungman Aleksander, uczeń stolarski, polityczny przestępca, powieszony w warszawskiej cytadeli 14. października 1864.

Kobrzyniecki Stanisław, polityczny przestępca, powieszony w warszawskiej cytadeli 14. października 1864.

Gładkow Ageusz, szeregowy, był w potyczce z wojskiem, rozstrzelany w Prasnyszu 3. października 1864.

Mirośniczeńko Bazyli, szeregowiec, był w partyi, rozstrzelany w Radomiu 3. października 1864.

Karasiński Jan, strażnik skarbowych lasów, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Trupieniach 13. października 1864.

Woźniak Bartłomiej, odstawny szeregowy, był w partyi, rozstrzelany w Radomiu 17. października 1864.

Sieroszek Ludwik, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Stoczku 19. października 1864.

Justynowicz Jan, mieszczanin, był żandarmem wieszającym w randze pułkownika, powieszony w Stoczku 19. października 1864.

Rybicki Ferdynand, mieszczanin, był z początku wachmistrzem, a potem okręgowym naczelnikiem żandarmów wieszających, powieszony w Płońsku 22. października 1864.

Bruliński Ignacy, szlachcic, był żandarmem wieszającym, powieszony w Łomży 27. października 1864.

Michalski Józef, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Łomży 27. października 1864.

Wójcicki Faustyn, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w kolonii Łonki 27. października 1864.

Piotrowski Piotr, szlachcic, był żandarmem wieszającym powieszony w kolonii Łonki 29. października 1864.

Pietrowicz Jan, był żandarmem wieszającym, powieszony w kolonii Łonki 27. października 1864.

Szukster Mikołaj, szeregowy, był żandarmem wieszającym, rozstrzelany w Nurach 29. października 1864.

Echt Szmul, żyd, należał do grabieży, powieszony w Stawiskach 29. października 1864.

Zolsztein Dawid Judko, żyd, należał do grabieży, powieszony w Stawiskach 29. października 1864.

Supryn Tomasz, mieszczanin, był w partyi i należał do zabójstwa, powieszony w Czemiernikach 5. listopada 1864.

Szuskowski Józef, mieszczanin, był w partyi i należał do zabójstwa, powieszony w Czemiernikach 5. listopada 1864.

Jakimowicz Andrzej, szeregowy, był w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Radomiu 5. listopada 1864.

Łuczkiewicz Jan, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Pilicy 13. listopada 1864.

Grudziński Konstanty, szeregowy, był w bitwie z wojskiem, rozstrzelany w Radomiu 18. listopada 1894,

Golsztein Icko Dawid, żyd, należał do grabieży, powieszony w Stawiskach 23. listopada 1864.

Zondowicz Judko, żyd, należał do grabieży, powieszony w Stawiskach 23. listopada 1864.

Kumpowski Erazm, mieszczanin, będąc w partyi, należał do dwóch politycznych morderstw, powieszony we wsi Ziomaki 25. listopada 1864.

Skolbania Stefan, włościanin, będąc w partyi, należał do dwóch politycznych morderstw, powieszony we wsi Ziomaki 25. listopada 1864

Faryński Piotr, włościanin, będąc w partyi, należał do dwóch politycznych morderstw powieszony w Radziminie, Radomskiego powiatu 25. listopada 1864.

Pazio Łukasz, włościanin, będąc w partyi, należał do dwóch politycznych morderstw, powieszony w Radziminie, Radomskiego powiatu 25. listopada 1864

Brzosko Antoni, szlachcic, będąc w stosunkach z żandarmami wieszającymi, należał do dwóch zabójstw, powieszony w Łomży 27. listopada 1864.

Jewreinow Sylwester, szeregowy, z powstańcami napadał na oddział wojska znajdującego się we wsi Gontarz, rozstrzelany w Łomży 27. listopada 1864.

Gwardziński Jan, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Siedlcach 30. listopada 1864.

Zdychowski Teofil, włościanin, był żandarmem wieszającym, powieszony w Kołczewie 30. listopada 1863.

Bernacki Wincenty, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Wilanowie 3. (15.) grudnia 1864.

Bernacki Józef, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Wilanowie 3. (15.) grudnia 1864.

Olesiński Kazimierz, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Wilanowie 3. (15.) grudnia 1864.

Choruźniewicz Mateusz, szeregowy, był uzbrojony w partyi, rozstrzelany w Miszyncu 4. grudnia 1864.

Dobecki Antoni, szeregowy, był w partyi i w bitwie przeciw wojskom, rozstrzelany w Siedlcach 4. grudnia 1864.

Januszczuk Cyprian, szlachcic, był żandarmem wieszającym, powieszony w Łomży 8. grudnia 1864.

Konopno Fabian, szlachcic, był żandarmem wieszającym, powieszony w Łomży 8. grudnia 1864.

Wnetowski Władysław, (kosy i krzywonogi), brał udział w powieszeniu burmistrza Dębińskiego, w obrębie warszawskiej Aleksandrowskiej cytadeli, powieszony 4. (16.) grudnia 1864.

Jaskulski Bronisław, brał udział w powieszeniu burmistrza Dębińskiego, w obrębie warszawskiej Aleksandrowskiej cytadeli, powieszony 4. (16.) grudnia 1867.

Broniewski Wincenty, brał udział w powieszeniu burmistrza Dębińskiego, w obrębie warszawskiej Aleksandrowskiej cytadeli, powieszony 4. (16.) grudnia 1864.

Frest Frydryk, brał udział w powieszeniu burmistrza Dębińskiego, w obrębie warszawskiej Aleksandrowskiej cytadeli powieszony 4. (16.) grudnia 1864.

Hochtanzier Edward, brał udział w powieszeniu burmistrza Dębińskiego, w obrębie warszawskiej Aleksandrowskiej cytadeli, powieszony 4. (16.) grudnia 1864.

Tarczyński Jan, mieszczanin, brał udział w powieszeniu burmistrza Dębińskiego, powieszony w Łysobokach, Radzińskiego powiatu 9. grudnia 1864.

Turkowski Romuald, włościanin, brał udział w powieszeniu burmistrza Dębińskiego, powieszony w Łysobokach, Radzińskiego powiatu 9. grudnia 1864.

Nijaltowski Nikodem, włościanin, był szeregowym naczelnikiem żandarmów wieszających, powieszony w Kleczu 12. grudnia 1864.

Worobjew Paweł, szeregowy, należąc do partyi, był w potyczce przeciw wojsku, rozstrzelany 25. stycznia 1865.

Nowakowski Jan, szeregowy, należąc do partyi, był w potyczce przeciw wojsku, rozstrzelany 25. stycznia 1865.

Dąbrowski Jan, szeregowy, należąc do partyi, był w potyczce przeciw wojsku, rozstrzelany 25. stycznia 1865.

Szafarczyk Emanuel, w obrębie warszawskiej Aleksandrowskiej cytadeli powieszony 5. (17.) stycznia 1865.

Waszkowski Aleksander, naczelnik oddziału miasta Warszawy, w obrębie warszawskiej Aleksandrowskiej cytadeli powieszony 5. (17.) stycznia 1865.

Kubalski Henryk, powieszony w Piasecznie 25. lutego 1865.

Pisanko Władysław, powieszony w Piasecznie 25. lutego 1865.

Brzosko Stanisław, ksiądz, był u powstańców głównym kapelanem, a w randze generała dowodził dwiema uformowanymi przez siebie partyami, zmuszając grabieżą i morderstwem naród do uczestnictwa, powieszony w m. Sokołowie, Siedleckiego powiatu 11. maja 1865.

Wilczyński Franciszek, mieszczanin, był bliższym pomocnikiem ks. Brzoski i naczelnikiem jednego oddziału z uformowanych przez Brzoskę, powieszony w mieście Sokółowie, Siedleckiego powiatu 11. maja 1865.

Dudziński Julian, mieszczanin, był żandarmem wieszającym, powieszony we wsi Pustelnikach 14 wiorst od Warszawy 18. maja 1865.

Kremer Józef, powieszony w Turunie 15. kwietnia 1866.

Brzeziński, odstawny oficer, za zabicie Dolińskiego, rozstrzelany w rowie Aleksandrowskiej cytadeli 10. lipca 1866.

Chrostowski Jan, szlachcic, był w partyi i w potyczce przeciw wojsku, powieszony w Nadborach, Ostrołęckiego powiatu 4. lipca 1866.

Kotodziejski Franciszek, włościanin, z początku był w partyi i w potyczce z wojskiem a potem należał do rozbojów, powieszony we wsi Krzyżewo-Marki, Pułtuskiego powiatu 10. lipca 1866.

Podhaluzin Mitrofon, kozak, naprzód w randze oficera kawalerii należał do trzech partyj, będąc w bitwie przeciw wojsku, a potem sam był naczelnikiem partyi konnej, rozstrzelany w rowie Aleksandrowskiej cytadeli 18. listopada 1866.

Rogoza Konstanty, junkier, rozstrzelany w rowie Aleksandrowskiej cytadeli 22. listopada 1866.

DUCHOWIEŃSTWO POLSKIE

deportowane r. 1863/4

nad jezioro Bajkalskie.

W celu opracowania dzieła o prześladowaniu przez rząd rosyjski kościoła rzymsko-katolickiego w r. 1863/64 i w latach późniejszych, zbiera p. Kazimierz Zienkiewicz daty, odnoszące się do kasaty świątyń i klasztorów, do konfiskaty majątków duchowieństwa polskiego, dalej życiorysy księży zesłanych w głąb Rosyi europejskiej, skazanych na osiedlanie, lub do robót katorżnych, niemniej kapłanów, którzy w obec grożącego im niebezpieczeństwa emigrowali po za granicę ojczystego kraju *).

Z pozyskanego dotychczas materiału udzielił nam p. Zienkiewicz szereg nazwisk duchowieństwa świeckiego i zakonnego, które zesłane w r. 1863/64 na osiedlenie i do robót katorżnych w Syberyi, zostało następnie gremialnie deportowane do wsi Tunki na południe od jeziora Bajkałskiego, w kierunku ku granicy mongolskiej.

Korzystamy ochotnie z uprzejmości i dzielimy się z czytelnikami listą nazwisk, które godziły chlubnie obowiązki kapłanów, z obowiązkami synów Ojczyzny.

Abratowski Edward, z Zakonu OO. Reformatów.

Augustynowicz Felicyan, wikaryusz z Skrzyszewa.

Bajkowski Władysław, wikaryusz z Prozorowa.

Barabasz Walenty, proboszcz dyecezyi Sandomierskiej.

Bartoszewicz Andrzej Kazimierz, wikaryusz z Stucka.

Bartoszewicz Jędrzej, administr. probostwa z Maluszyniec.

Błażowski Józef, proboszcz z Wilkowa.

Borzyn Jan, administrator z Perlejew.

*) Odnosne szczegóły należy nadsłać pod adresem: „Kazimierz Zienkiewicz, Lwów, Kurkowa 47.“

Broniszewski Ludwik, proboszcz z Komorówka.
Brudziński Kajetan, z Zakonu OO. Karmelitów bosych w Lublinie.

Brzozowski Jan, z Zakonu OO. Pijarów w Radziejowie.

Bugień Benedykt, administrator z Smoleńska.

Bukowski Stanisław, wikary z dyecezyi Augustowskiej.

Chodakiewicz Jan, administrator z Korycina.

Chodkiewicz Karol, profes: braciszek OO. Kapucynów z Łędu.

Ciągliński Izidor, wikaryusz z Bodzentyna.

Cichaczewski Wincenty, z Zakonu OO. Reformatów, gwardyan klasztoru Smolany.

Czajewicz Ludwik, honorowy kanonik archidyecezyi warszawskiej, proboszcz z Pasieczna.

Czarkowski Feliks, wikaryusz z Jachny pod Kijowem.

Czosnakiewicz Edmund, administrator z Goleszyna.

Czyżewicz Jan Kanty, z Zakonu OO. Reformatów, gwardyan klasztoru plockiego.

Dąbrowski Stanisław, proboszcz z dyecezyi Augustowskiej.

Delert Andrzej, proboszcz z Bąkowa.

Domański Paulin, lektor i gwardyan Zakonu OO. Bernardynów w Radomiu.

Drewnowski Rafał, profesor filozofii w seminaryum plockiem później warszawskiem.

Drozdys Wawrzyniec, dyakon Zakonu OO. Karmelitów z Warszawy.

Dylewicz Leopold, wikaryusz z dyecezyi Żmudzkiej.

Fijałkowski Aleksy, braciszek OO. Kapucynów z Łędu.

Filipowicz Bolesław, z Zakonu OO. Kanoników Laterańskich w Wilnie.

Gałkiewicz Adam, z dyecezyi Żmudzkiej.

Garbowski Eliasz, nowicjusz Zakonu OO. Karmelitów bosych z Warszawy.

Gargilewicz Seweryn, proboszcz z Zaręb.

Gąstański Łukasz, z Zakonu OO. Reformatów.

Gedroyc Kazimierz, administrator z Słobodzińska.

Gienutowicz Franciszek, wikaryusz z Wozien.

Godlewski Celestyn, wikaryusz z dyecezyi Podlaskiej.

Godlewski Floryan, honorowy kanonik z dyecezyi Łucko-Żytomierskiej.

Godlewski Leon, z Zakonu OO. Franciszkanów w Warszawie.

Grądzki Jan z Radziejowa, rektor dyecezyi Kaliskiej.

Gronkiewicz Jan, proboszcz z Rościszewa.

Grygiejtys Bartłomiej, doktor teologii, profesor seminaryum Sejneńskiego.

Grzymała Ambroży, z Zakonu OO. Reformatów z Żuronia.

Jadachowski Anastazy, z Zakonu OO. Karmelitów trzewickowych w Gustowskiej Woli.

Jakowicz, z dyecezyi Żmudzkiej.

Janikowicz Symeon, wikaryusz Altarzysta z Szydłowa.

Jankowski Aleksander, wikaryusz z dyecezyi Sandomierskiej.

Jasiewicz Onufry, proboszcz z Ejragoły w dyecezyi Żmudzkiej.

Kaczmarski Kornel, proboszcz z dyecezyi Sandomierskiej.

Kaczorowski Ignacy, honorowy kanonik, proboszcz z Sulejowa.

Kamieniecki Władysław, wikaryusz z Mińska.

Kamiński Franciszek, doktor teologii, profesor seminaryum w Warszawie.

Kalisty Andrzej, wikaryusz z Latowic.

Kasprzycki Mateusz, wikaryusz z dyecezyi Sandomierskiej.

Kawecki Antoni, proboszcz z dyecezyi Mohilewskiej.

Kieroński Aleksander, wikaryusz z Końskiej woli.

Klimkiewicz Roch, z Zakonu OO. Bernardynów w Radomiu.

Klimkiewicz Władysław, wikaryusz z Myśliborza.

Klimowicz Ignacy, z Zakonu OO. Dominikanów w Warszawie.

Kluczewski Erazm, magister teologii, profesor religii w gimnazyum Niemirowskiem.

Knapieński Paweł, proboszcz z Wieniec.

Kochański Wincenty, z Zakonu OO. Dominikanów na Litwie.

Komorowski Gwido, z Zakonu OO. Bernardynów w Strzegomiu.

Korecki Stanisław, z Zakonu OO. Reformatów w Wieluniu.

- Kowalewski Feliks*, proboszcz z Lutocina.
Kowalewski Józef, b. profesor seminarium w Pułtusk, proboszcz z Wąsewa.
Kozłowski Franciszek, wikaryusz z dyecezyi Wileńskiej.
Krajewski Paweł, honorowy kanonik, podkustoszy kapituły Janowskiej, sekretarz biskupa Szymańskiego.
Krużmanowski Augustyn, proboszcz z Glinowicka.
Kulaszyński Mikołaj, proboszcz z Łaszczowa w Hrubieszowskiem, autor dziełka p. t. „*Trzy pisma z wygnania*” (Lwów, 1892).
Kutakowski Feliks, dyakon Zakonu OO. Kamedułów z Bieleń.
Kurkiewicz Teodor, z Zakonu OO. Reformatorów w Żuroniowie.

Lasota Bazyle, z Zakonu OO. Kapucynów w Łędzie.
Liniewicz Jan, wikaryusz z Kurowa.
Lappa Augustyn, proboszcz w dyecezyi Mohilewskiej.

Mackiewicz Adam, wikaryusz dyecezyi Żmudzkiej.
Malewicz Julian, proboszcz z dyecezyi Łucko-Żytomierskiej.
Małobęcki Wacław, z Zakonu OO. Reformatorów.
Manelski Walenty, proboszcz z Lubowidza.
Markowski Filip, z Zakonu OO. Bernardynów w Warszawie.
Matzaś Stanisław, wikaryusz z Krzeszowa.
Mędrkiewicz Firmin, z Zakonu OO. Bernardynów w Warszawie.
Mielechowicz Justyn, z Zakonu OO. Bernardynów w Radomiu.
Moczulski Franciszek, wikaryusz z Niemiejszt.
Mokrzycki Filip, z Zakonu OO. Dominikanów na Litwie.
Moroz Mikołaj, dziekan *ritus graeci* z Mińskiej gubernii.
Mugarewicz Wincenty

Narkiewicz Jan, ekspijar, dziekan z Kobryńca.
Nawrocki Walenty, proboszcz z Uszcza.
Nienadtowski Eugeniusz, z Zakonu OO. Kapucynów z Łędu.
Nosalski Józef, proboszcz z dyecezyi Łucko-Żytomierskiej.
Nowakowski Wacław, kleryk Zakonu OO. Kapucynów w Lubartowie.
Nowicki Adrian, dyakon Zakonu OO. Bernardynów z Wilna.

- Nugarewicz Wincenty*, wikaryusz z dyecezyi Żmudzkiej.
Ołtarzowski Emilian, gwardyan OO. Kapucynów z Łędu.
Opolski Antoni, proboszcz z dyecezyi Żmudzkiej.
Osiński Walenty, z Kapituły Sejneńskiej, profesor teologii moralnej i dogmatycznej, proboszcz z Sokołowa w dyecezyi Augustowskiej.
Oskard Ignacy, z dyecezyi Tarnowskiej z Galicyi.

Pacewicz Jan, proboszcz z dyecezyi Żmudzkiej.
Pajdowski Walenty, z Zakonu Kanoników Laterańskich w Kraśniku.
Palajkis Michał, nowicyusz Zakonu OO. Karmelitów bosych w Warszawie.
Pawłowski Józef, proboszcz z dyecezyi Żmudzkiej.
Perzyński Konrad, tereciarz Zakonu OO. Kapucynów.
Pichelski Józef, nowicyusz Zakonu OO. Reformatorów z Warszawy.
Pieślak Konstanty, wikaryusz z dyecezyi Żmudzkiej.
Piotrowicz Piotr, gwardyan OO. Bernardynów z Cytowian.
Piotrowski Onufry, administrator z dyecezyi Łucko-Żytomierskiej.
Pisanko Józef, wikaryusz z Bereziny w dyecezyi Mińskiej.
Piskorski Piotr, z Zakonu OO. Bernardynów w Lublinie.
Piwański Konstanty, proboszcz klasztoru Studziany, Zakonu OO. Filipinów.
Pliszczyński Alfons, z Zakonu OO. Bernardynów w Lublinie.
Polkowski Władysław, honorowy kanonik, proboszcz z Mszczonowa.
Pomiechowski Jan, proboszcz z Dobrzejewic.
Pomirski Stanisław, wikaryusz z Płoniew w dyecezyi Płockiej.

Rajewski Michał, kleryk z Zakonu św. Augustyna z Ciechanowa.
Rajuniec Józef, wikaryusz z dyecezyi Żmudzkiej.
Reichenbach Jerzy, z Zakonu OO. Bernardynów w Dantowie.
Rejnis Gerwazy, z Zakonu OO. Reformatorów.
Renner Kasper, wikaryusz z Szreńska.
Rogoziński Franciszek, proboszcz z Opinogóry.
Rogoziński Teodor, proboszcz z Tuliszkowa, w gub. Kaliskiej.

Rozwadowski Józef, wikaryusz przy katedrze w Janowie, dyecezyi Podlaskiej.

Różga Józef, wikaryusz z dyecezyi Żmudzkiej.

Rudzki Szczepan, wikaryusz z dyecezyi Żmudzkiej.

Rusiecki Jan Zefiryn, administrator z Grabienic w dyecezyi Kujawskiej.

Sawicki Hipolit.

Serementa Wincenty, wikaryusz z Kobiela, dyecezyi Podlaskiej.

Siekierzyński Józef, wikaryusz z Tarczowa.

Sisicki Justyn, wikaryusz dyecezyi Żmudzkiej

Skalski Cyryl, kleryk Zakonu OO. Bernardynów.

Skibiński Romuald, wikaryusz z dyecezyi Wileńskiej.

Ślotwiński Cyriak, z Zakonu OO. Kapucynów z Łędu.

Sosnowski Anioł, kleryk OO. Dominikanów.

Stecki Józef, honorowy kanonik, proboszcz kościoła św. Karola Boromeusza w Warszawie.

Stulczyński Ferdynand, magister teologii, dziekan i proboszcz z Oniejszt.

Światłowski Teofil, wikaryusz z Kutna

Syrwid Onufry, proboszcz z Wasiliczek.

Szczepański Józef, proboszcz z Rogowa, były Regens i profesor seminarium Sandomierskiego.

Szepinowski Aleksander, proboszcz z dyecezyi Augustowskiej.

Szmeiter Józef, doktor teologii, profesor seminarium w Pułtusk.

Szreders Onufry, dziekan z dyecezyi Wileńskiej.

Szymański Ignacy, prof. rel. prefekt szkół Radomskich.

Szymański Leonard, wikaryusz przy kościele katedralnym z dyecezyi Podlaskiej.

Tomaszewski Rafał, z Zakonu OO. Reformatów w Stobnicy.

Tronowski Dyonizy, z Zakonu OO. Franciszkanów w Lublinie.

Tuszeński Józef, wikaryusz dyecezyi Sandomierskiej.

Uszyński Jan, honorowy kanonik, proboszcz z Kleczkowa.

Wasilewski Feliks, proboszcz z dyecezyi Wileńskiej.

Wetnisty Karol, wikaryusz z dyecezyi Wileńskiej.

Wiernikowski Konstanty.

Wierzbicki Antoni, wikaryusz z dyecezyi Wileńskiej.

Wasilewski Narcyz, honorowy kanonik, dziekan i proboszcz z Wyszkowa w dyecezyi Płockiej.

Włodzki Fryderyk, wikaryusz z dyecezyi Sandomierskiej.

Wojtkiewicz Kasper, wikaryusz z dyecezyi Mohilewskiej.

Zagórski Józef, proboszcz z Pan, dyecezyi Wileńskiej.

Zakrzewski Wojciech, proboszcz z Lisowa w dyecezyi Sandomierskiej.

Zienkiewicz Anatol, z Zakonu OO. Reformatów.

Zimny Gabryel, z Zakonu OO. Augustynów w Lublinie.

Żukowski Franciszek, katecheta szkoły realnej w Warszawie

POLKI

w czasie powstania r. 1863/1864.

Brakowałoby jednego z głównych tonów w potężnym akordzie akcji narodowej r. 1863/1864, gdybyśmy pominęli milczeniem wydatną działalność naszych kobiet, które dążyły zwartym szeregiem pod sztandar organizacji, niosły wysoko godło miłości ojczyzny, ofiarności i poświęcenia, krzepiły ducha walczącej braci, a po upadku powstania koily cierpienia, łagodziły skutki nieszczęść, spieszyły z pomocą i opieką pozbawionym podstaw bytu rozbitkom.

W czasie walki zbierały jedne podatki narodowe i urządzały nabożeństwa, drugie fabrykowały naboje, przemycały broń, szyły bieliznę i odzienie, sporządzały przybory szpitalne, kwaterowały dążących na plac boju, ukrywały skompromitowanych politycznie, wysłały ich na emigrację, opiekowały się więźniami, ułatwiały im ucieczkę, nadzorowały chorych po domach i lazaretach, a wszystkie wzorem dzielnej Kornelii Gracchów, wysłały swych synów, mężów, braci i kochanków na plac boju, błogosławiły odchodzących, zachęcały do czynu, skrapiały łzami, zdobiły wieńcami mogiły poległych, opłakiwały drogie istoty, bolały, lecz nie zlorzeczyły losowi. Ból ich łagodziło poczucie spełnionego wobec ojczyzny obowiązku. Czuwając na grobie, wierzyły w zmartwychstanie!...

Lecz nie dość na tem. Wiele kobiet zapępiało mury więzienne, znaczna ich liczba wędrowała w śnieżne stopy sybirskie, a mnogi zastęp stojąc dzień i noc w służbie kurierskiej przebiegał plac boju, rozwoził rozkazy, zbierał raporta, informował oddziały o ruchach wojsk nieprzyjacielskich, chronił od nagłego napadu, niebacznym na trudy, znój i grożące niebezpieczeństwo. Zresztą ileż to razy odkryto w drobnym, wątłym partyzance, stojącym u wejścia do leśnego szałas, skromną postać niewieściami, która jak Henryka Pustowojtów, lub przeżyta osmiu kulami w bitwie pod Małagoszczą, z Sztencelów

Zofia Dobronoki, zagrzewała przykładem, spłacała daninę krwi matce-Polsce. Niemożliwą rzeczą wyliczać długie szeregi zasłużonych sprawie kobiet, nie możemy atoli pominąć wzmianki o drobnym ich odłamie, a poświęcając kilka słów najbliższej nas stojącej organizacji lwowskiej, pragniemy oddać w ten sposób należyty hołd ogółowi polskich niewiast.

* * *

Duchową kierowniczką lwowskiej organizacji kobiet była *Felicya Wasilewska*, później zameżna *Boberska*, której imię wyryte tak chlubnie na kartach dziejów narodowego wychowania naszej młodzi. Obok niej i wspólnie z nią działał komitet pań, kierowany przez *Karolową Wildową*, później zaś przez *Mieczysławową Pawlikowską*, jako przewodniczącą. Te panie znosiły i porozumiewały się z komitetem męskim, jako odłamek Rządu narodowego. Miasto Lwów podzielone było na cztery okręgi, z których każdy podlegał naczelnictwu okręgowej. Były niemi *Tomaszowa Rayśka*, *Ludwika Barączowa* i *Pelagia Gostyńska*, która po zorganizowaniu swej dzielnicy zajęła się organizacją dzielnicy żółkiewskiej, z powodu, iż przeznaczona do tej czynności delegatka obawiała się przykrości, co więcej denuncyacji ze strony niższych warstw żydowskiej ludności.

Okręgowym naczelnikom podlegały dziesiętniczki, a tym poszczególne pracownice na polu zbierania podatków narodowych. Uzbierane zasoby, przechodzące z rąk do rąk po szczeblach organizacji, oddawała przewodnicząca komitetu do kasy Rządu narodowego. Działalność pań była na tem polu wydajną, a również rządowi urzędnicy, cudzoziemcy, nawet wojskowi składali grosz na cele patryotyczne.

Jednym ze środków, prowadzących do zdobycia zasiłków pieniężnych było urządzenie żałobnych nabożeństw po kościołach, w czasie których rzucali zebrani datki na tacę delegatek komitetu.

Po upadku powstania okazała się potrzeba znacznych funduszy na wyjazd rozbitków po za granice Austrii. Każdy, który chciał uniknąć wydania w ręce władz rosyjskich, musiał wykazać się z posiadania gotówki 100 złr., umożliwiającą mu wyjazd na emigrację. Później podwyższono minimum gotówki do 500 złr. Otóż i tutaj spieszył dzielnie z pomocą niestru-

dzony komitet pań, chronił rodaków od mąk, katuszy, lub niechylnej śmierci.

Wyrób ładunków i przemykanie broni, to dalszy dział prac komitetu damskiego. Członkowie organizacji mężczyzn oznaczali kolejno dom, upatrzony na miejsce wyrobu nabożów, a delegowana do czynności pani, dobierała sobie zwykle sama towarzyszków lub towarzyszek do spełnienia zadania, niebezpiecznego nie tylko ze względu na grozę więzienia, ale i na łatwość eksplozji nagromadzonego prochu. Wszak współpracownikami byli częstokroć uczniowie szkół średnich, malcy, nieświadomi skutków nieoględnego traktowania wybuchowych materiałów.

Bóg czuwał widocznie nad akcją, skoro na sporadycznych i mniej doniosłych kończyło się wypadkach. Wyrobem nabożów kierowała najczęściej *Justyna Gostyńska*, obok której grupowały się *Aniela* i *Stefania Morelowskie*, *Józefa Sejówna*, *Nowińska*, *Honorata Komarnicka*, *Helena Ziembicka*, *Melania Grolle*, *Aniela* i *Marcela Bielańskie*, *Barbara Sawicka* i inne.

Życie bielizny odbywało się „na ochotnika”. Umiejętna w tym kierunku pracy patryotka brała na siebie obowiązek dostarczenia pewnej ilości i pewnego rodzaju bielizny i na własną rękę szukała pomocnic do wykonania zadania.

Przodowała innym na tem polu *Biruta Stróżnicka*, później zameżna *Lukasiewiczowa*.

Trudniejszym działem służby narodowej była opieka nad więźniami i ułatwianie im ucieczki z murów kaźni. Z licznego pocztu rodaczek zapisały w tej mierze *Felicya Cieszkiewiczówna*, *Ludwina Żerdzińska* i *Krzysztofowa Hillichowa*, nader sympatycznie i trwale nazwiska swoje w pamięci politycznych przestępców. W celu dostarczania więźniom odpowiedniego wiktów zorganizowały panie w własnym zarządzie kuchnię i własnymi rękami rozdzielały co dzień potrawy po celach więziennych. *Żerdzińska* objęła stale akcję w Cytadeli, *Hillichowa* zaś w pokarmelickim klasztorze. Gdy rozchodziło się o ucieczkę wybitniejszej osobistości, łączyły panie swe siły, przywoływały do pomocy liczny zastęp towarzyszek.

Najprzykrością, wymagającą bezsprzecznie największego poświęcenia pracą była służba w lazaretach, którym to działem kierowała w komitecie pań doktorowa *Orzechowiczowa*.

Nie mamy tu na myśli przygotowywania szarpii, bandażów, bielizny szpitalnej i środków leczniczych, lecz bezpośrednią opiekę nad chorymi i rannymi, których cierpienia i jęki targały nerwami polskich Samarytanek. A one nieustraszone, niezrażone dobywały niespożytych sił ducha i woli, by wytrwać godnie przy łóżach boleści. Tradycja przekazała w tym kierunku potomności między innymi nazwiska *Maryi Reinbergerówny*, późniejszej *Strzeleckiej*, *Ludwiki i Stefanii Zaczekowskich*, *Węglińskiej* z córką, *Julii Winnickiej* i t. d.

W dalszej części pracy naszej poświęcamy szczegółową wzmiankę liczniejszemu gronu zacnych polek, uwidoczniamy nazwiska w szeregu dobrze zasłużonych ojczyźnie.

DZIATWA ŁWOWSKA

w czasie powstania r. 1863/1864.

Podczas, gdy starsza młodź szkolna spieszyła do oddziałów, dążyła na plac boju, podczas, gdy starsze panienki przy boku matek pracowały w Komitecie, ubiegała się, zazdrośna w tej mierze dziatwa, o pozwolenie czynnej pomocy, odpowiedzialnej dla fizycznych i umysłowych sił malców. Dziewczątka skubały szarpie, lub pomagały przy ręcznych robotach, chłopcy biegali na wyskoki z listami lub uscnemi raportami, nosili do cel politycznych więźniów, rekwizyta i bakalie, przemycając w ten sposób ukrytą korespondencję, towarzyszyli po ulicach bawiącym chwilowo we Lwowie partyzantom, niby swym kuzynom i guwernerom, by uśpić w ten sposób czujność politycznych organów, paraliżowali różnemi środkami akcyę w czasie domowych rewizyj, intonowali, śpiewali narodowe pieśni po kościołach i zebraniach, słowem tworzyli liczbą swą i różnorodnemi pomysłami zastęp, z którym musieli się liczyć wykonawcy rozporządzeń władz rządowych*). Pragnienie służenia ojczyźnie przenikało tak potężnie umysły chłopiąt, iż te uciekały z domów, niepomne na brak sił fizycznych i materialnych zasobów, leciały na oślep w kierunku granicy Królestwa. Dla łatwiejszego dopięcia celu łączyli się małe w gromadki, a jedna z takich drużyn około trzydziestu chłopaków od lat dziewięciu do trzynastu uzbrojonych w laseczki i pręty, dowlokła się aż do Żółkwi.

„Zdrada bracia!“ — krzyknął naczelnik tego oddziału ochotników, gdy ujrzał, że przychwyceni przez dorosłych, muszą powracać do ławek szkolnych.

Czy temu zjawisku, czy też formalistycy biurowej przypisać należy zarządzenie władzy, iż uczeń mógł przejeżdżać

*) Kilka nazwisk malców, pracujących w powyższy sposób na rzecz powstania uwidaczniamy w dalszej części naszej książki.

przez roгатki Lwowa, tylko po poprzedniem uzyskaniu legitymacyi, czyli t. z. przepustki. A warto było zaprawdę widzieć, jak hardo puszył się taki dzieciak, gdy wjeżdżającego w mury stolicy oglądali na roгатkach strażnicy.

Dumnymi byli malcy z swego narodowego stroju, jaki był u nich w onczas prawie wyłącznie w użyciu. Buty z cholewami, żupanik, czemerka, pas z popiersiem Kościuszki, spinka z polskim orłem lub innym emblematem, i konfederatka z junacka na bakier, oto strój, który dodawał poczucia siły i pewności, dodawał fantazyi, podnosił animusz wśród młodego posiewu przyszłych obywateli kraju.

Nieco szczegółów biograficznych,

dotyczących

uczestników organizacyi i partyzantki roku 1863/1864*).

*) Zapiski biograficzne nie dotyczą poległych na poboju i straconych, których życiorysy powinny stanowić przedmiot odrębnej pracy, odrębnego dzieła. Zresztą istnieje już w tej mierze cenna publikacya Zygmunta Kolumny: „Pamiętka dla rodzin polskich“ Kraków 1868.

„Tak nieliczny poczet nazwisk i tak krótkie o każdym nazwisku wzmianki“, powie czytelnik, przeglądając ten rozdział naszej pracy. A przecież wiele potrzeba było starań, wiele zabiegów, by zebrać tę wiązaną „dobrze zasłużonych ojczyźnie“, by uwiecznić ich pamięć, i przez naprowadzenie licznych drobnych faktów i szczegółów, dostarczyć obrazu ówczesnych stosunków i wypadków dziejowych.

By dojść do zbioru autobiograficznych notatek, zachęcaliśmy, dzięki uprzejmości i poparciu czasopism, za pomocą szpalt kronikarskich, uczestników organizacji i partyzantki, tudzież ich rodziny do nadsyłania nam dat i informacji, ta droga nie wydała atoli należytych rezultatów. Z kolei wyciągaliśmy stare księgi i wykazy Towarzyswa uczestników powstania r. 1863/64 i sporządzali wypisy, w końcu zaś odnosili się do przyjaciół i znajomych z prośbą o dostarczanie nam materiału do opracowania.

Zyskany w ten sposób materiał staraliśmy się ująć w jednolitą formę, lecz i tutaj napotkaliśmy na trudności, gdyż o jednych uczestnikach otrzymywaliśmy pobieżne tylko wzmianki, o innych szczegółowe opisy. Ztąd pochodzi, iż niejednokrotnie wydatniejsza praca, wybitniejsze zasługi jednostek wyszły mniej plastycznie na tle naszej publikacji, aniżeli to wypaść powinno było w porównaniu z pracami i zasługami innych towarzyszków wspólnej akcji narodowej. Niektóre nadesłane nam autobiografie zawierały pewną wiązaną własnych pochwał, i krytykę działalności drugich, nie wchodzącą w zakres naszej pracy, to też musieliśmy pomijać takie wywody i refleksje, pomijać fakta wątpliwej natury. Jeżeli pomimo tego wkraść się tu i ówdzie błąd, ponoszą winę ci, którzy puścili wodze bujnej wyobraźni, tak samo, jak z drugiej strony tylko samym sobie muszą przypisać winę ci, którzy bądźto w zbyt

nikłej szacie zasług widnieją w księdze pamiątkowej, bądź też całkiem zostali pominięci.

Wyliczając bitwy, w których brali udział uczestnicy, nie byliśmy w możności zachować ścisłego ich chronologicznego porządku, choćby z tego powodu, iż przy niektórych bitwach brak nam wogóle bliższych dat, kiedy one miały miejsce.

Zamiast autobiograficznych notatek, otrzymywaliśmy tu i ówdzie obszernie wzmianki, opisy, pamiętniki, których rozmiary wykaczały daleko po za ramy naszej księgi. Zniwoleni zakreślonymi z góry rozmiarami jej do możliwego ograniczenia się, a nawet skracania poszczególnych wyrazów, musieliśmy przechować obszerniejsze opisy do ewentualnego późniejszego użytku, a nie wątpimy, iż odtąd zwiększy się szereg publikacyj na temat naszej ostatniej walki o niepodległość.

Zebrany przez nas, acz skromny materiał odświeży zartate dalszemi latami losów, wspomnienia w duszy uczestników, stworzy miłą pamiątkę dla ich dzieci i wnuków, dostarczy ponadto, jak nadmieniliśmy, podstaw do oceny i opisu współczesnych stosunków. Zestawione w szeregu zapiski stwierdzają dowodnie, jakie warstwy społeczeństwa podtrzymywały powstanie, w jaki sposób grupowały się one obok sztandaru, jakie środki stały walczącym do dyspozycji, jakie były dalsze losy, jakie przejścia obrońców wolności i o ile spłaciło społeczeństwo w obec „zasłużonych“ dług uznania.

Tuszemy, iż z czasem podążą za naszym śladem potomkowie innych uczestników styczniowego powstania i uwiecznią pamięć ogółu tych, którzy z całym zaparciem się, z całą wiarą w świętość sprawy, oddali jestestwo swoje na usługi ojczyzny.

Abramowicz Bronisław, ur. r. 1837 w Załuchowie pow. Kowelski, służył jako sł. szk. szt. pięknych w Warszawie w oddziałach Zdanowicza i Langiewicza, ostatecznie w randze kapitana. Był ranny w bitwie pod Grochowskimi. Po powst. artysta-malarz.

Adamski-Hoffmann Franciszek, ur. r. 1846, prak. gospod. pracował w organizacyi. Po powstaniu właściciel ziemski.

Adamski Konstanty, ur. r. 1841 w Brzozowie, służył w oddziałach Mossakowskiego, Czachowskiego i Bosaka. Walczył pod Golczewicami, Myszkowem, Jurkowicami, Opa-

towem. Wzięty do niewoli, skazany do rot areszt. wywieziony do gub. Orłowskiej, powrócił do kraju w r. 1869.

Albinowski Włodzimierz, ur. r. 1848 w Rzeszowie, ucz. gimn. w Samborze służył w oddz. Horodyńskiego. Pod Radziwiłowem otrzymał postrzał w lewą nogę. Po wyleczeniu się z rany, uwięziony przez władze austr. przesiedział dłuższy czas w inkwizycyi. Po powstaniu leśniczy w lasach rządowych.

Aleksandrowicz Adolf, aptekarz, pracował w organizacyi jako naczelnik miasta Krakowa.

Aleksandrowicz Leonard, ur. r. 1824 w Król. polsk., naczelnny inżynier przy budowie drogi Warszawsk.-Bydgoskiej, pracował w organizacyi. Po upadku powstania emigrował i zajął posadę inżyniera miejsk. we Lwowie.

Amborski Jan Darostaw, ur. r. 1838 w Włostowicach st. uniwers. kijows., pracował w organizacyi. Po powst. profesor.

Ambroży Wincenty, ur. r. 1830 w Samborze, podof. wojsk. austr., wstąpił jako sierżant do oddz. Jeziorańskiego i walczył pod Kobylanką. W czasie bitwy strzaskała mu kula szczękę, wyrwała cały rząd zębów i przedziurawiła kark. Po wyleczeniu się z ran pracował jako krawiec.

Amirowicz Albin, urodz. r. 1840 w Stanisławowie, aptekarz w Rumunii, służył w oddziale Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią. Następnie pełnił służbę w narodowej policyi. Po powstaniu aptekarz w Stanisławowie.

Amort Adolf, ur. w Sanoku r. 1831 porucz. 9-go (*Stryjskiego*) pułku piechoty br. Hartmana. W powst. jako major pod pseud. „Murdelio“ pełnił służbę naczelnika i organizatora wojskowego oddziału Cwieka. Służył potem w oddziale Cwieka i brał udział w bitwach pod Kowalami, Lublinem, Wirem, Puławami i t. p. W bitwie pod Wirem otrzymał ciężką ranę w lewą rękę.

Ant Bolestaw, ur. r. 1841 w Jędrzejowie, prof. gimn. w Włodawku, był żołnierzem w oddz. Mieleckiego na Kujawach, członkiem org. narod. w wojewódz. Krakowskim, potem Lubelskim (*w czasie od 6. lutego 1863 do 4. maja 1864 r.*). Walczył pod Cieplinami i w potyczce w Cisowie w Sandomierskiem, jako jeniec służący za puklerz moskalom. Ranny pod Cieplicami, był więziony w Staszowie i Kiel-

cach przez dwa miesiące. Po powstaniu naczel. inżynier. kolei Bułgarskich.

Andrzejewski Jan Sylwester, ur. r. 1837 w wojew. Augustowskim, porucz. w pułku kurlandz. ułanów leibgardyi wojsk ros. został przez Rząd narod. przeznaczony do formowania oddz. powstań. na Litwie w wojewódz. Mińskim i Witebskiem. W pow. Borysowskim pod wsią Podrzecze na czele oddziału przez siebie sformowanego, został rozbity 12. maja 1863. Formował następnie nowe oddziały przez przeciąg ośmiu miesięcy. Po zupełnem stłumieniu powstania na Litwie, wyjechał za granicę do Francyi, gdzie przebywał do r. 1893 w służbie przy kolejach żelaznych. Przy końcu życia zamieszkał w Krakowie.

Antkiewicz z Tykocina, były pułkownik rosyjski, pracował w organizacji.

Antonowicz Norbert, z oddz. Horodyńskiego, walczył pod Radziwiłowem. Wzięty do niewoli został wysłany na Sybir.

Antonowicz Andrault de Buy Stanisław, ur. w Szypowcach r. 1836, ziemianin, służył jako żołnierz w oddz. Horodyńskiego. Pod Radziwiłowem wzięty do niewoli, sądzony w Kijowie, został wysłany na osiedlenie do gub. Jenisejskiej. Powrócił do kraju w r. 1869.

Arciszewski Antoni, urodz. w Zabłudowie r. 1824, ziemianin, w powstaniu awanzowany do stopnia kapitana. Służył dwa tygodnie pod Duchnińskim, następnie pod Kobylińskim, poczem poruczono mu zebranie oddziału po Rachlińskim, z którym to oddziałem walczył pod Waliłami, Brzozowem błotem, Ustroniem, Puchłami, Szczodruchami, Zambrowem, Księżopolem itd.

Armatys Karol, właściciel sklepu z futrami i radny miasta Lwowa, pracował w organizacji, a pracę tę okupił trzymiesięcznem więzieniem. Po uwolnieniu z więzienia brał udział w pracach przygotowawczych do ucieczki księcia Adama Sapiehy.

Armatys Stanisław, pracował w organizacji lwowskiej.

Armatysowa Karolowa, żona właściciela sklepu z futrami i radnego miasta, pracowała w organizacji we Lwowie.

Asnyk Adam, ur. r. 1838, pracował w organiz. i był członkiem Rządu narod. W r. 1867. wystąpił na widownię lite-

racką jako jeden z najznakomitszych poetów. Pisał pod pseud.: El . . . y.

Babiarz Franciszek, ur. r. 1826 w Brzozie stadnickiej, flisak, służył jako szeregowiec i podoficer w oddziałach Krysińskiego, Ruckiego i Mareckiego. Walczył pod Zbulitowem, Białą, Parczewem, Prokopem, Domaczewem, Czajówką, Chruślinem, Żyżynem, Sosnowicą, Biskupicami, Puhaczewem, itd. Ranny trzykrotnie, wzięty do niewoli został wysłany w rotę aresztanckie, z kąd wrócił r. 1866. Pod koniec życia zamieszkał w Woli Zarczyckiej.

Babisz Jan, ur. w Kobylance r. 1842, służył w powst. jako szereg. w oddz. Popiela i był w bitwie pod Stopnicą, z kąd wzięty do niewoli, skazany przez jen. Czengierego w rotę areszt. przepędził w Twerze 3 lata. Tam był karany różgami i skazany na rozstrzelanie, później atoli został ułaskawiony. Po powrocie do kraju trudnił się krawiectwem.

Bacieski Feliks, ur. r. 1827 pracował w organiz. i był pomocnikiem naczel. pow. Grybowskiego.

Baczyński Emil, ur. w Warszawie r. 1843, kotlarz, służył jako szereg. w oddz. Zielińskiego i Różyckiego. Ranny w rękę i głowę pod Koszowatą.

Baczyński Zygmunt, ur. we Lwowie r. 1846, czeladnik krawiecki, służył w korpusie Miniewskiego w Wołyńskiej wyprawie i był wzięty przez wojs. austr. do niewoli. Po uwolnieniu przeszedł do oddz. Rochebruna, uczestniczył w wyprawie na Poryck i w bitwie pod Baraniami poretokami. Po powstaniu majster krawiecki i sekret. Towarz. kasy chorych Izby kraw.

Bagiński, felczer z Warszawy został zesłany na Sybir.

Bajewski Ignacy, ur. r. 1844. w Wróbliku król. obok Sanka, stud., służył jako szereg. w oddz. Czarneckiego, Jeziorańskiego, Horodyńskiego i Komorowskiego. Walczył pod Kobylanką, Radziwiłowem i Poryckiem. Siedział 3 miesiące w więzieniu austr. w którym przebył plamisty tyfus. Po odzyskaniu wolności, dzierżawca.

Balicki Jan, rejent z Łęczycy, został skazany na wygnanie.

Baliński Aureli, ur. r. 1815. w Król. polsk. wychodźca polit. z r. 1848, służył w oddz. Langiewicza, walczył pod Chrobrzem i Grochowiskami, gdzie otrzymał ranę w prawą

rękę. Po powstaniu zajmował posadę w Banku galicyjsk. przemysł.

Baliński Edward, ur. r. 1838 w Nieliszu, ekspedytor pocztowy, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego, Zapalowicza i Rochebruna i walczył we wszystkich bitwach przez nich stoczonych. Po upadku powst. urzęd. przy Radzie pow. we Lwowie.

Bandrowski Franciszek, ur. r. 1839 oficer 9-go (*Stryjskiego*) pułku piech. Pod Gregorowiczem brał udział w bitwie pod Szklarami, pod Teterą w bitwach pod Czernichowem i Wąsowem, pod Rębajłą w bitwie pod Hutą szczecińską, pod Toporem, w bitwie pod Opatowem a jako dowódca 6-go batal. strzelc. w korp. jen. Bosaka stoczył samodzielnie bitwę pod Witosławicami. Był w niewoli austr. z której wydostawszy się popadł w niewolę mosk. i został wydany do Prus. Później był urzęd. kolej. w Krakowie.

Bankowski Emil, ksiądz ur. r. 1830 w Nowej Woli obw. Białostockiego, proboszcz na Podlasiu, był w powstaniu organizat. i służył w oddz. Czarkowskiego. Brał udział w bitwach pod Węgrowem, Siemiatyczami, Siedlcami i Cheszmem, dwukrotnie ranny. Po powst. otrzymał posadę kapelana w Dublanach.

Barancewicz Antoni, ur. r. 1837 w Kirkliszkach. Po ukończeniu gimn. w Wilnie, wstąpił do wojska mosk. W r. 1863 jako oficer w stopniu podpor. z Białegostoku wyszedł dnia 24. kwietnia do powstania w stopniu porucznika. Rozkazem Rządu narod. z dnia 22. sierpnia 1863, mianowany kapitanem, a dnia 24. marca 1864, majorem piechoty. Po wyjściu do powst. był w oddz. Duchinińskiego, po rozbiciu którego, na rozkaz Rządu narod. objął dowództwo oddziału operującego w Białym na Litwie. Po ustąpieniu z Litwy do Kongresówki, był w litewskim oddziale pod dowództw. Juliana Ejtminowicza, operującego z oddziałem Walerj. Wróblewskiego. Walczył pod: Waliłami, Rudnikami, Cichanowcem, Zezulinem, Kossoszą, Kolanem, Starości-nem, Ossową, Łupkami, Wojciechowem i Jedlanką. W dniu 1. lutego 1864 emigrował do Galicyi a następnie udał się do Paryża. W latach 1867 i 1868 pracował w biurze kolejowem. W końcu roku 1868 z powodu choroby

przebywał w Poznańskim, a w marcu 1869, przybył do Galicyi i pracował przez 6 miesięcy przy budowie kolei Tarnopol-Podwoleczyska. Następnie w sierpniu t. r. wstąpił do służby krajowej, a od roku 1872 pełnił obowiązki jako inżynier okręgowy dróg krajowych w Stanisławowie.

Baranowicz Józef, ur. r. 1845 w Krośnie, czelad. stolar. służył jako szeregowy przy strzelc. w oddz. Czechowskiego. W bitwie pod Potokiem ranny w twarz piką i bagnietem w prawą rękę, wzięty do niewoli został zesłany na Sybir.

Baranowski Jakób, żołnierz z oddziału Miłkowskiego, walczył pod Kostangalią.

Baranowski - Nawrocki Jan, ur. we Lwowie r. 1843, służył jako szereg. i majster szews. w oddz. Wierzbickiego i Wagnera. Brał udział w bitwach pod Wielkotarami, Żyżynem, Polichną, Baranowem, Grochowem, Parszywą górą (gdzie był ranny), Kaniową i Piaskami pod Lublinem, gdzie się dostał do niewoli.

Baranowski Józef, ur. r. 1842, służył pod Kurowskim, Langiewiczem i Mierosławskim, w bitwach pod Miechowem, Chrobrzem, Grochowiskami i Igołomią. Ranny w głowę i rękę, aresztowany i osadzony przesiedział 7 miesięcy. Po wyjściu z więzienia wrócił do Galicyi i otrzymał zajęcie w warstatach kolej. w N. Sączu.

Barański Feliks, ur. r. 1838, por. wojs. austr. służył w powst. jako major w oddz. Wysockiego i Lelewela. Był w bitwach pod Radziwiłłowem, Panasówką i Batorzem.

Barański Karol, ur. r. 1831 w Turzni, wojsk. austr. był w powst. sierż. żandar. obozowej w oddz. Czachowskiego. W bitwie pod Jurkowicami wzięty do niewoli, został zesłany na Syberję.

Barączowa Ludwika, pracowała w organiz. jako naczelnicz. jednego z lwowskich okręg. miejsk. w dziale ściągania podatku. narod. W jej domu odbywały się posiedzenia komitetu pań.

Barok Józef, Czech, służył w oddz. Langiewiczza.

Baron Alfons, urzędnik pocztowy we Lwowie, podejrzany o porozumienie z komitet. organizac. przeniesiony sposobem administrac. do Zagrzebia, przepędził dłuższy czas

na obczyźnie. Umarł r. 1902 jako emeryt. dyrektor urzędu poczt. we Lwowie na dworcu kolej.

Bartsch Franciszek, żandarm austr. służył w oddziałach Wysockiego i Różyckiego.

Barzykowski Stanisław, ur. r. 1844 w Suchedniowie, student, służył w oddziałach Dawidowicza i Langiewicza. Walczył pod Bodzętynem, Wąchockiem, Ś-tym Krzyżem, Staszowem, Małagoszczą, Skalą, Pieskową skalą, Chrobrzem i Grochowskimi. Internowany w Iglawie uciekł ponownie do szeregów powstańczych. W oddziale Rudowskiego wzięty do niewoli, spędził 7 lat na Syberii. Po powrocie przedsiębiorca naftowy w Galicyi.

Bataglia Gwido, służył w oddz. Czarneckiego w wyprawie na Tomaszów.

Batycki Teodor z Warszawy, został zesłany na Sybir.

Baum Józef, pracował w organizacyi, zwłaszcza w komit. krakowskim.

Bayer Jan Władysław, ur. w Ograbie pow. Stanisławowski Król. polsk. w r. 1844, właśc. dóbr, służył w powst. jako ofic. pod Jeziorańskim i brał udział w bitwach pod Rawą, Lubochnią i Grojcem. Był ranny pod Rawą.

Bayer Karol, kupiec ur. we Lwowie r. 1845, brał udział w organiz. we Lwowie.

Bączewski-Lewicki Stanisław, ur. w Krypach pow. Węgrów w Podlaskiem r. 1843 praktykant gospodarczy, służył jako szereg. pod Kurowskim i Langiewiczem i brał udział w bitwach pod Sosnowcem, Skalą, Miechowem, Chrobrzem, i Grochowskimi. Ranny pod Miechowem w lewą nogę, pod Grochowskimi w lewą stronę głowy i przez lewą pierś, tuż obok serca nawskróś przestrelony, utracił zebro i jedną część płuc. W r. 1866 chcąc otrzymać obywatelstwo, wstąpił do austr. wojska i odbył kompanię pruską. W r. 1877 został mianowany na wypadek mobilizacyi oficerem. Po wystąpieniu z wojska dzierżawca.

Bąkowski Michał, tapicer ur. w Krakowie r. 1846, służył pod Langiewiczem w 3-cim batal. strzelc. Czachowskiego i był w bitwach pod Chrobrzą i Grochowskimi.

Beer Wilhelm, nadleśn. w Starem-siole, ur. w Rzekzkowie r. 1831. Brał udział przy organiz. oddz. Jeziorańskiego.

Beer Wincenty, ur. w Krakowie r. 1843, fryzyer, brał udział w organiz. Ławy lwowskiej. Służył jako szereg. w oddz. Langiewicza w 2-gim pułku strzel. pod kapit. Szklarskim, porucznikiem Wróblewskim i uczestniczył we wszystkich bitwach. Następnie służył w jeździe wołyńskiej hr. Gołuchowskiego pod rotmistr. Błażewskim, porucz. Stan. Dzeduszyckim.

Belica Feliks, ur. r. 1833 w Sławkowie, z zawodu ekonom, służył w powst. jako ułan szeregow. w oddz. Langiewicza i brał udział w bitwie pod Chrobrzem.

Beldowski Maciej, czelad. krawiec., ur. we Lwowie r. 1825. Jako podof. służył w oddz. Langiewicza, Dunajewskiego i Czachowskiego. Brał udział w bitwach: w górach Ś-to Krzyskich, pod Stasinem, Klimuntowem i koło Staszowa, z kąd został wzięty 21. październ. 1863 do niewoli i zasądzony na 4 lata do rot areszt. w Permie. Po odbyciu kary zesłany do Krasnojarska, powr. w r. 1868 za amnest. do kraju.

Benaluk Józef, ur. r. 1845 w Skniłowie, pracował pierwotnie w organiz. następnie służył jako kawalerzysta. Walczył pod Stobnicą i podczas odwrotu ku granicy Galicyi. Chory wzięty do niewoli austr. został wykradziony ze szpitalu, poczem emigrował. W Paryżu wyuczył się siodlarstwa, podczas oblężenia Paryża zaś, służył w 116 batal. R. 1871 wrócił do Krakowa i otworzył interes galanteryjno-siodlarski.

Bem Franciszek, ur. r. 1839 w Samborze dyetar. koncept. Służył jako podof. w oddz. Kurowskiego i Krukowieckiego. Był w bitwach pod Miechowem i Głanowem. Ranny pod Głanowem. Po powst. sekret. Rady pow.

Bem Władysław, ur. r. 1844. w Manajowie w Złoczowsk. brał udział w wyprawie Horodyńskiego na Radziwiłłów. Po powst. właściciel posiadłości ziemsk.

Benedyktowicz Ludomir, ur. r. 1844 w Świniarach woj. podlaskie. Jako uczeń instytut. leśnego w Broku pow. Ostrołęka zaciągnął się do szeregu strzelców Władysława Wilkoszewskiego. Walczył pod Mężeninem, Czyżewem, Ostrowem i Feliksowem, przyczem utracił obie pięści w obronie ojczyzny. Po powst. artysta malarz.

- Bentz Józef*, ur. r. 1844 w Łotatnikach. Przyjął posadę kontrol. w Demni niżnej w fabr. żelaza, ażeby razem z Janem i Antonim Loretami brać udział przy odlewaniu kul dla powstańców. Służył potem jako szereg. w oddz. Lelewela, walczył w bitwach pod Panasówką i Batorzem. Po powst. dzierżawca dóbr.
- Berda Antoni*, podmajst. murar. ur. w Krakowie r. 1841. Był w powstaniu szereg. żuawów w oddz. Langiewicza i brał udział we wszystkich tegoż bitwach.
- Berezowski Ksawery*, urzęd. kolej., służył w oddz. Younga, Ćwieka i Zapalowicza.
- Berezowski ks.*, wikary z Niemirowa, pracował w organiz. odbierał przysięgę na Wołyniu i zdradzony, został wywieziony na Syberję.
- Bernaczek Ludwik*, urzędnik poczt. we Lwowie, należał do składu organizacyi narod. i wydał przechodzącą przez ręce jego poufną korespondencyę gubernatora Aleksandra Mennsdorffa-Ponillego, rzucającą światło na działalność Zygmunta Kaczkowskiego. Skazany na trzyletnie więzienie, odsiedział je w Ołomuńcu. Po powrocie do kraju otrzymał posadę w Banku włośc., zmarł atoli niebawem w młodym wieku, lat 32, w skutek cierpienia w murach więziennych.
- Bernard*, z oddz. Horodyńskiego. Brał udział w wyprawie na Radziwiłłów, przy której popadł w niewolę i został wysłany na Sybir.
- Bernatowicz Józef*, ur. w Olkuszu w Król. polsk. w r. 1825, Był w bitwach pod Ślesinem i Borowem.
- Bersohn Marceli*, służył w oddziale Nadmillera. Pojmany. został wywieziony na Sybir.
- Bertoli Dyonizy*, urodz. r. 1838 w Przeworsku, kawalerzysta austr. armii, służył w oddz. Czechowskiego. W oddz. Lelewela był ranny pod Panasówką. Brał udział później jako rotm. w bitwach oddziału Czachowskiego.
- Bezdek Józef*, ur. 1838 w Jasieniu pow. Brzeski, służył jako szereg. w oddz. Wierzbickiego i Kruka. Był w bitw. pod Jeryszą, Żyżynem, Biskupicami itd.

- Bętkowski Teofil*, (pseudon.) ur. w Krakowie r. 1842 podof. w 26-tym bat. strzelc. austr. w garn. krakow. przeszedł z kilku kolegami Włochami do oddz. Miniewskiego. Pełnił służbę w legii zagrącznej pod komendą pułkow. Nullo, szefa sztabu Giribaldeggo, był w dwóch bitwach w lasach Olkuskich, w bitwie pod Sławkowem v. Krzykawką, w której pułk. Nullo zginął, w bitwie nad Przemszą, pod Chęchłami, w której oddz. zupełnie pozbawiony środków obrony z braku amunicyi i wycieńczenia sił, po naradzie wojennej wyższych oficerów, okrażając Olkusz, wrócił do Galicyi i broń zachował. W wyprawie Radziwiłowskiej był również pod dowództ. Miniewskiego, manewrował przez 7 czy 8 dni po nad granicą Wołynia oczekując na amunicję i ludzi z rozbitych oddz. Horodyńskiego i Wysockiego Dalej był w oddz. Komorowskiego pod Poryckiem, potem w kawalerii Różyckiego w 3-cim szwad. jazdy wołyńskiej. Po powst. wyjechał za granicę i bawił na emigracyi do r. 1891. Później urzęd. kolei państw.
- Białocerkiewski*, stud. uniwers. Petersburgskiego, brał udział w powstaniu, w r. 1864 siedział w więzieniu w Dynaburgu.
- Biechoński Jan*, ur. r. 1840 w Szydłowie, Król. polsk. urzędnik etat. w górnictw. rządowem w Suchedniowie, służył jako szereg. w kawaler. później jako sierżant a w końcu oficer-adjutant pod Dawidowiczem, Langiewiczem, Chmielińskim i Bosakiem. Brał udział w 32 bitwach, między innymi pod Bodzentynem, Małagoszczą, Chrobrzem, Grochowskimi, Ilżą, Skalą, Chmielnikiem, Opatowem, Osiekiem, Szczekocinami, Bodzechowem, Oksą, Bebełnem, Kaszewem, Ostrowcem itd. Był rannym w bitwie pod Bodzechowem. Po powst. urzędnik Rady powiat.
- Biechoński Ludomir*, pracował w organizacyi.
- Biechoński Wojciech*, ur. r. 1839 w Kielcach, urzędnik w Ministerstwie skarbu, pracował od r. 1861 w organizacyi Zniewolony emigrować udał się do Francyi, a następnie uczęszczał do polskiej szkoły wojsk. w Genny i Cuneo. Po rozwiązaniu szkoły pracował w organiz. powstańczej do marca r. 1863 jako komisarz województwa krakow.,

następnie do lipca 1863 jako jeden z 27-miu okręgowych miasta Warszawy. We wrześniu i październiku 1863 był sekretarzem stanu w Rządzie narod. potem wyjechał do Krakowa. Z kolei otrzymał nominację na nadzwyczajnego komisarza ziem ruskich, następnie zaś wojewódz. Mazowieckiego. W r. 1864 udał się na emigrację i kształcił się w Heidelbergu, Zurychu i Wiedniu. Powołany na posadę naczelnika banku włościańskiego w Gorlicach, związał tamże Towarzystwo zaliczkowe i stanął na tegoż czele, tudzież jako burmistrz na czele miasta. W r. 1902 został prezesem Banku związkowego we Lwowie i prezesem, honorowym członkiem Towarzystwa uczestników powstania r. 1863/1864.

Biedrzycki Wiktor, ur. r. 1843 w Zakrzówku, prakt. krawiecki. Służył jako szereg. w oddz. Langiewicza w bitwach pod Małogoszczą, Piaskową skałą, Skałą, Chrobrzem i Grochowskimi. Wzięty przez wojska austr. był internowany.

Bielańska Aniela, pracowała w organ. we Lwowie, zwłaszcza przy wyrobie nabojęw.

Bielańska Marcela, pracowała w organizacyi we Lwowie, zwłaszcza przy wyrobie nabojęw.

Bielański Wilhelm, żołnierz z oddz. Miłkowskiego, walczył pod Kostangalią.

Bielański Władysław, ur. r. 1841 w Kotowej woli, urzęd. asekur. krakow., służył jako kawalerzysta w oddz. Kurowskiego, w bitwie pod Miechowem. Następnie pracował w organizacyi.

Bielas Ferdynand, ur. w Tarnowie r. 1842, czelad. szewski. Służył jako szeregowy przy strzelcach pod Czachowskim w komp. kapit. Roznera, i brał udział w bitwie pod Jurkowicami koło Klimontowa. Ranny od kuli karabin. zabrany z pola bitwy leczyl się w lazarecie w Klimontowie, później w Tarnowie.

Bielecki Stanisław, ur. r. 1839 w Krakowie, czelad. krawiec. Służył jako szeregowiec w oddz. Langiewicza, w batal. Rochebruna i walczył pod Pieskową skałą i Miechowem. Ranny był dwa razy: w lewą dłoń i w lewą nogę.

Bielecki Stanisław Piotr, ur. r. 1840 w Krakowie. Pracował przed powst. w Warszawie jako urzęd. Towarz. kredyt. ziemsk. w organizac. narod. W powst. był ofic. kosyn., później przełożonym tajnych żandar. wojewodz. krakowskiego. Służył w oddz. Kurowskiego i Mosakowskiego, w bitwach pod Miechowem i Mrzyglodem. Był zбитy i poraniony nahajkami w grudniu 1863, podczas pełnienia służby narodowej.

Bielikiewicz Ignacy, urodz. r. 1842, zecer, służył jako szereg. i walczył pod Miechowem, Małogoszczą, Pieskową skałą, na Polesiu w Olkuskiem. Wzięty do niewoli i skazany do Nerczyńskich kopalń, przebył tamże lat 8.

Bieliński Franciszek, ur. r. 1837 w Kraśniku, urzęd. Dyrekc. poczt. Król. polsk., służył jako żołnierz i komisarz wojenny. Formował oddz. Bończy, Czachowskiego i Wagnera. Był w kilku bitwach. Pod Jurkowicami ranny w nogę.

Bieliński Stanisław, dr. praw, adwok. kraj., syndyk Wydziału kraj. ur. w Bernie w Szwajcaryi r. 1842. Jako słuch. praw na uniwersyt. lwowsk. służył przy kawal. i był komis. policyi narodow. dzieln. II. we Lwowie. W marcu 1863, spiesząc do oddz. Czechowskiego aresztow. wstąpił po wypuszczeniu do oddz. Zapałowicza i brał udział w bitwach: pod Tyszowcami i Tuczępami, później w oddz. jener. Wysockiego walczył pod Radziwilowem.

Bielski Józef Dr. Wołyniak, pracował jako lekarz przy rannych i chorych przez cały przeciąg powstania w szpitalu OO. Bernardynów w Sokalu i w szpitalach w Poturzycy i Walawie. Zmarł we Lwowie.

Bielski Saryusz Wincenty, urodz. r. 1836 w Sarnówce pow. Sieradzki, właśc. ziemski, pracował w organiz. jako zastęp. naczeln. pow. wieluńsk. po Ign. Leszczyńskim.

Bieńczycki Aleksander, ur. r. 1828 w Birzanach. Awansował w powst. do rangi kapit. Służył w oddz. Czachowskiego, później dowodził własną komp. strzelców. Brał udział we wszystkich bitwach Czachowskiego.

Bieńkowski Antoni, ur. r. 1834 w Trześniowie, jako pisarz gmin. wyruszył w styczniu 1863 do oddz. Neczaja do Dubianki, ztamtąd pod Hutę, gdzie stoczono bitwę z Moskwą. W Żelini otoczony przez moskali, wraz z 20-tu kolegami

wzięty został do niewoli. W tej liczbie jeńców znajdował się Neczaj. W Krasnostawie Neczaja rozstrzelano, a resztę przewieziono po 4-ech miesiącach pobytu do Zamościa, w rok później do Orła. ztąd po 2-óch latach do Permy, w końcu do guber. Jenisejskiej, ztąd wrócił Bienkowski do Galicyi r. 1869.

Bieńkowski Arkadyusz Marceli, ur. w Brzostówku gub. Radom. r. 1842, służył jako żołn., następnie podof. w konn. strzelc., a to w oddz. Dworzaczka i Sawickiego, później w oddz. Skowrońskiego pod dowództ. Parczewskiego i Orłowskiego. Walczył pod Kutnem, Kterami, Łodzią, Cepówem górnym, Kołem, Walewicami, Cyrusową wolą, Strykowem i pod Balkowem. Po powst. urzęd. zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

Bieńkowski Edmund, urodz. w Myślenicach r. 1835. Służył w powst. jako ofic. pod Czechowskim, Jeziorańskim i Lelewalem. Walczył nad Tanwią, pod Kobylanką, Panasówką i Batorzem. Ranny pod Batorzem.

Bieńkowski Feliks Joachim Stanisław, ur. r. 1838 w Radomiu. Inżynier Zarządu komunik. lądow. i wodn. w Warszawie. Służył jako podpor. jazdy w oddz. inżyn. wojew. krakowsk., następnie w jeździe oddziału Brzezińskiego, wreszcie w jeździe ruskiej Różyckiego. Walczył pod Pieskową skałą, Głanowem i Imbramowicami. Po powstaniu inżynier Wydziału kraj. we Lwowie.

Biernacki Aleksander, pracował w organiz. jako komisarz Rządu narodowego.

Bierzyński Jan, ur. r. 1837 w Borkówce wołyńs. Wyszedł do powstania w 15 ludzi, oficyalistów i czeladzi, z dwoma rodzonymi braćmi: Stanisławem i Tadeuszem. Oddział ten własnym kosztem uzbrojony i umundurowany, oddał pod rozkazy Edmunda Różyckiego. Brał udział w zajęciu Lubaru, w bitwach pod Połonnem, Miropolem, Łaszkami i Selichą.

Biesiadecki Prus z Wróćmierowy Jan, dr. medec., urodz. w Sieklówce r. 1837. Wyszedł z Galicyi z oddz. Czachowskiego, walczył pod Rybnicą i Jurkowicami i był przez 3 mies. naczeln. lekarzem w szpit. w Klimontowie w Sandom. gdzie leczył kilkudzies. rannych powstań. i mosk. W wol-

nych chwilach brał udział w kilku pomniejszych. poblisk. potyczkach. Po powstaniu osiadł w Jaśle.

Bilecki Franciszek, służył w oddz. Wysockiego i Zameczka.

Bilecki Jędrzej, służył w oddz. Wysockiego i Wiśniewskiego i walczył pod Radziwiłłowem i Korytnicą.

Biliński Jan Sas, ur. r. 1840 w Młynnem pow. Limanowa, przed powst. agronom, służył pod Langiewiczem. Po rozbićiu oddz. wstąpił do oddz. Wierzbickiego, brał udział w potyczkach pod Polichną, Kaniową, Żyżnem, Fajslawicami etc. Pod Fajslawicami ranny, wzięty do niewoli, w skutek operacyi przy wyjęciu kuli umarł w szpitalu w Częstoborowicach.

Biliński Jan Feliks, ur. r. 1850. w Baligrodzie. Jako uczeń liczący zaledwie lat 12 życia, wstąpił do oddz. Borowskiego. Schwytany przez Moskali, został odstawiony do gran. austriack.

Biliński Józef Sas, ur. r. 1844 w Młynnem pow. Limanowa, należał jako prakt. aptekarski do organiz. w Krakowie. Później wstąpił do oddziału Mierosławskiego, następnie Wierzbickiego. Walczył w ośmiu bitwach, między innemi, pod Igołomią, Polichną, Chruśliną, Żyżnem i Fajslawicami. Jako sierżant wzięty do niewoli moskiewskiej, był więziony w Lublinie i Warszawie. Obecnie jest urzędnikiem bankowym.

Biliński Karol, ur. r. 1845 w Hucie Obodyńskiej, stud. służył w oddz. Zapałowicza i Lelewela. Walczył w bitw. pod Tyszowcami, Tuczępami i Panasówką. Ranny pod Tuczępami, otrzymał dziesięć pchnięć bagretem i trzy cięcia pałaszem w głowę. Po powst. właśc. dobr.

Biliński Stanisław, ur. w Młynnem r. 1839. Przed powstan. prakt. gospodar. służył w powst. jako szereg. strzelców pod Kurowskim i Langiewiczem. Walczył pod Miechowem, Chrobrzem i Grochowiskami.

Bilski Zygmunt, ksiądz, służył jako kosynjer w oddz. Younga. Obecnie rz. k. proboszcz w Przemyślanach.

Biniarz Ludwik, ur. r. 1836 w Samborze tkacz i murarz walczył pod Radziwiłłowem w oddz. Horodyńskiego.

Biniak Jan, ur. w Nowej górze pod Krzeszowicami r. 1843 kamieniarz z zawodu, służył w oddz. Langiewicza w 22-iej

komp. strzelc. I. Bat. pod major. Gorzkowskim i brał udział we wszystkich bitwach. Dnia 27. marca wrócił do Krakowa, 13. sierpnia wyszedł ponownie z oddz. Tetery i był w bitwie pod Czernichowem dnia 15. sierp. w 2-iej komp. III. Bat. i tam został wzięty do niewoli. Zasadzony w Olkuszu na lat 3 do rot areszt w r. 1866 wysłany w Tobolską gub., Omski pow., Kaberdacka gmina, na posilenie; po uwoln. przybył 22. lutego 1870 z powrotem do Krakowa.

Birkle Józef, ur. w Wilnie r. 1845 należał do organizacji w mieście Wilnie, przy magazynie odzieży i broni.

Biskupski Lubin, ur. r. 1840 w Bortnikach, był podoficer. w oddz. Younga. Walczył w bitwie pod Tarnogrodem.

Błaszczak Seńko, ur. w Kohajowie r. 1834. Wstąpił jako szeregowy do oddz. Komorowskiego i był w bitwie pod Porzykiem. Potem służył pod Krysińskim i brał udział w utarczce pod Krasnem i bitwie pod Uścimowem. Z pod Uścinowa dostał się do niewoli i więzienia w Lublinie. Był rannym pod Krasnem kulą w nogę.

Bobakowski Stanisław, ur. w Piskorowicach, walczył w Tomaszowie.

Bobczyński Konstanty, ur. r. 1817 w Niwistce nad Sanem. Po komp. węgiersk. 1848-1849 w której służył jako porucznik I. pułku ułan. emigrował i był kapitanem woln. strzelców w Glasgowie. W powst. styczniowym był komendantem główn. kwatery w wyprawie morskiej na Żmudź w randze kapit. Po powst. właśc. dóbr.

Bobeki, profesor szkoły parafialnej w Tykocinie, pracował w organizacji.

Bobek Jan, ur. r. 1846 w Wróblówce koło Czarn. Dunajca. Jako uczeń III-iej gimn. klasy zaciągnął się do oddziału Dunajewskiego. Wzięty po rozbiciu oddziału do niewoli austr. odsiedział karę, wrócił do gimnazjum a następnie w Krakowie uzyskał stopień dra wszech nauk lekarsk. i osiadł w Potoku.

Boberska Felicja, patrz Wasilewska Felicja.

Bobowski Franciszek, ur. r. 1846 w Bukowsku, wstąpił jako stud. 7 kl gimn. do oddz. Zapalowicza. W bitwie pod Nową wsią był ranny w bok bagnetem. Następnie służył

jako podoficer pod Lelewelem. Po powst. agend krakow. Towarz. ubez. w Gródku.

Bobowski Stanisław, ur. r. 1846 w Hołysławicach, student, służył jako szereg. w oddz. Zapalowicza i Horodyńskiego; walczył pod Tyszowcami, Tuczepami i pod Radziwiłłowem.

Bobrowski Roman, urodz. r. 1839 w Białogórze Król. polsk. praktyk. inżyn. górniczej, służył jako porucz. w oddz. Langiewicza, Cieszkowskiego, Wysockiego, Komorowskiego i Krysińskiego. Brał udział w bitwach pod Szydłowcem, Wąchockiem, Ś-tym Krzyżem, Staszowem, Małagoszczą, Iwaniskami, Łazami, Działoszycami, Radziwiłłowem, Porzykiem, Janowem itd.

Bochenek Józef, ur. r. 1846 w Sułkowicach obok Myślenic, subjekt handl. wyszedł z oddz. Krakowieckiego. W bitwie pod Skalą ranny w prawą rękę, został w czasie przejazdu do Krakowa aresztowany i internowany.

Bocheński z Lancbergów Roman, herbu Rawicz, ur. r. 1842 w Rudzie malinowskiej, syn Tadeusza kap. wojsk. napoleon. Przed powstaniem podpor. dragonów w Kielcach, dezertował na własnym koniu z ryszunkiem do oddz. Czachowskiego dnia 26. marca 1863 wraz ze sztabkap. Dobrogojskim. Odkomenderowany do oddziału Kononowicza stracił pod Wąchockiem konia, sam zaś ranny kulą w nogę, pozostał w szpitalu powiat. Wyzdrowiawszy wstąpił do oddz. Lütticha w randze rotmistrza. Walczył pod Kaszewem i Chorzenicami, gdzie otrzymał 18 ran. Uważany za nieżywego, obdarty do naga, pozostawiony na placu boju, został odszukany przez służących Pstrokońskiego i wraz z 6-ciu rannymi zabrany do dworu. Po odzyskaniu sił, wywieziony na dalszą kurację do Drezna, został po powrocie z zagranicy areszt. w Oświęcimiu. Po 6-cio tygodniowym więzieniu udał się do Szwajcaryi, następnie do półn. Ameryki, gdzie zarobiwszy nieco grosiwa, wrócił do Galicyi i wziął dzierżawę.

Boczar Piotr, urodz. r. 1844 w Haczowie, służył jako szereg. w oddz. Lelewela, Waligórskiego i Brzezowskiego, walczył pod Panasówką i Batorzem. Uwięziony w lasach łańcuckich przesiedział 7 tygodni w więzieniu, poczem został wzięty do wojska austr.

Boczkowska Henryka, żona Władysława kupca we Lwowie, pracowała w organizacyi.

Boczkowski Ludwik, Litwin, organizator oddziałów i komisarz wojenny, pozostawiwszy żonę i pięcioro dzieci, walczył w szeregach ks. Maćkiewicza i innych. Po powstaniu administrator majątku w Sokalskiem.

Bodyński Edward Karol, ur. w Zniesieniu r. 1842, służył jako kawalerzysta pod Zapałowiczem i walczył pod Tyśzowcami i Tuczępami.

Bodyński Roman, urodz. r. 1837 w Zniesieniu obok Lwowa, ofic. wojsk austr., służył jako kapit. karabin. w oddz. Tarniewskiego i walczył pod jego dowództwem.

Bogacki Walenty, urodz. w Krzeszowicach w r. 1844. Służył jako podof. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Mosakowskiego (pod Goleczewicami i Myszkowem), Chmielińskiego (pod Janowem i Przyrowem), Waligórskiego (pod Chwałowicami), a w r. 1864 w oddz. Stadnickiego (pod Jędrzejowem), gdzie wzięty do niewoli, zesłany do Tobolska, przebył tam lat 5. Był ranny w prawą nogę.

Bogdan Paweł, urodz. na Podolu r. 1826, kapit. wojsk mosk. Służył w powst. jako pułkow. i we Francyi (w r. 1871) jako szef sztabu Bosaka. Pierwotnie walczył pod Langiewiczem w żuawach Rochebruna, potem z Chmielińskim, ostatecz. z Bosakiem. Ranny był od kuli raz, od pałasza 2 razy, a od bagneta raz.

Bogdanowicz Jan, ur. r. 1827 w Nadrybiu, wstąpił jako ziemianin w r. 1848 do gwardyi narod. lwowskiej a po zbombardowaniu Lwowa, wyjechał do Paryża. W r. 1858 wrócił do majątku swego, ożenił się, w roku 1862 zaś jako uczestnik organiz. narod. został aresztowany i wywieziony do Penzeńskiej gub. gdzie pozostawał do roku 1865.

Bogdańska Henrykowa, pracowała w organizacyi lwowskiej, nie żałując trudu i mienia dla sprawy narodowej. Dom Bogdańskich był zawsze otwartym dla spieszących do oddziału lub dla rozbitków. W dniu 22. października 1863, złożyła na ołtarzu Ojczyzny najdroższy skarb swój, syna Antoniego, który poległ pod Łączkiem jako porucznik plutonu.

Bogdański Aleksander, ur. r. 1847 we Lwowie, student techniki lwowsk., służył w oddz. Leszka Wiśniewskiego później we Lwowie przy policyi narod. Po powst. objął posadę inżyniera Wydziału pow. w Złoczowie.

Bogdanowicz Jan, urodz. w Krakowie r. 1831, służył jako szereg. w partyi Turkietego i był w bitwie pod Kozienicami, następnie z Kononowiczem był pod Nieklanią. Aresztowany w Galicyi i odesłany do Ołomuńca, uciekł z tamtąd i wstąpił do oddz. Krukowieckiego, z którym był w bitwie pod Głanowem. Wzięty w niej do niewoli został zesłany do Tomskiej gub., Semipolińskiego okręgu, w sybirskie batal. a po ucieczce do rot areszt. Tobolskich, gdzie przebył lat 5.

Bogdański Prus Mirosław, ur. r. 1844 w Wistowicach. Jako medyk wstąpił do oddz. Jeziorańskiego. Był w bitwach pod Kobylanką i Hutą krzeszowską. Obecnie jest właśc. dóbr Hucina, pow. Kolbuszowski.

Bogdański Władysław, urodz. r. 1844 w Przemyśle. Służył jako szereg. w oddz. Śląskiego i był w bitwie pod Borowem. Po powstaniu objął posadę ajenta Towarz. ubez. w Krakowie.

Bogdyński Mirosław, jako akad. w Dublanach zaciągnął się do strzelców w oddz. Jeziorańskiego i był w obu bitwach pod Kobylanką.

Bogucki Ignacy, ur. r. 1830 w Krakowie drukarz z zawodu, pracował w fabryce ładunków, oraz jako instrukt. w oddz. Bosaka. Był w bitwie pod Ilżą.

Bogusz z Ziemblie Alfred, ur. w Rzemieniu w r. 1839. Służył jako szereg. w legii zagran. w korp. Mazowieckim, pod dowódz. Miniewskiego w wypr. krakow., później jako szef sztabu w wypr. Wołyńsk. Był w bitwach: w lasach Olkuskich, pod Krzykawką i pod Chęchłami. Uwięziony wraz z ks. Ad. Sapiehą, jednocześnie uciekł na emigrację. Po powstaniu osiadł w Rzemieniu. Skończył w domu umysł. chor. w Wiedniu.

Bogusz Karol, urzęd. telegr. we Lwowie, za udział w pracach organiz. został przeniesiony do Pesztu.

Bugusz z Ziemblie Zdzisław, ur. r. 1837 w Rzemieniu. Przed powst. ofic. huzar. austr., w powst. rotm. kawal. w korp.

Mazowieck. i w wyprawie Wołyńsk. pod Miniewskim. Następnie służył pod Bosakiem. Ranny opóścił szeregi i wyjechał na emigrację.

Bojankiewicz Tomasz, ur. r. 1836 w Podzwierzyńcu. Uwolniony z wojska austr. po kampani włoskiej w drugiej połowie czerwca 1863, przekroczył granicę wzaz ze szczupłą drużyną. W połowie lipca drużyna połączyła się z oddz. pod wodzą Wróblewskiego, pod którego komendą została do 16. stycz. 1864.

Bojarski Alfred, inżyn. ur. we Lwowie r. 1826 pracował w organizacyi.

Bojko Jędrzej, ur. r. 1837 w Woli małej. Jako szereg. służył w oddz. Jeziorańskiego i Lelewela. W bitwie pod Panasówką ciężko ranny pałaszem w głowę i kulą w rękę, wzięty do niewoli, wysłany na Syberję, przebywał tam lat 4 w rotach areszt. Na podstawie amnestyi wrócił do kraju.

Boniecki Bończa Fredro Bolesław, ur. w Bryniu w Polsce r. 1837. Przed powst. był właśc. majątku, w powst. porucznikiem pod Lelewalem w bitwach pod Panasówką i Biłgorajem; kontuzjowany.

Borawski Ludwik, z oddz. Horodyńskiego. Walczył pod Radziwiłłowem i został wysłany na Sybir.

Borecka Hołobok Anna, wdowa, właścicielka realności, oddała Ojczyźnie syna i zajmowała się zbieraniem składek, pielęgowaniem chorych i rannych, i uwalnianiem uwięzionych powstańców.

Borecki Hołobok Michał, kapitan w oddz. Czachowskiego, następnie wygnaniec na Sybir.

Borkowski Feliks, ur. 1840, podoficer austr., dezterterował z 18 strzelcami do oddz. Kurowskiego, walczył pod Sosnowcem, następnie pod Miechowem, a pod komendą Jeziorańskiego pod Małogoszczą. Po połączeniu się oddziału z Langiewiczem, walczył pod Pieskową skałą, Skałą, Sosnowką, Chrobrzem i Grochowskimi, gdzie został ranny. Jako rekonwalescent wyszedł z oddz. Gregorowicza z Krakowa i uczestniczył w bitwie pod Szklarami, później udał się z Mosakowskim na pole walki, (pod Olkuszem i Żarkami) i w oddziale Zaręby (pod Piotrkowem), a w oddz.

Oxińskiego pod Kamieniem, Koniecpolem i Przedborzem, gdzie został znów ranny. Po wyzdrowieniu pracował w organizacyi Tarnowskiej, a pod Jordanem brał udział w bitwie pod Ratajami, poczem dostał się pod komendę Rębajły. Walczył pod Opatowem i Sandomierzem. W potyczce pod Przedborzem ranny i wzięty do niewoli, po przyjsciu do zdrowia w 6-tym mies. uciekł do Krakowa. Tu uwięziony i pod sąd wojenny oddany, jako dezterter przecierpiał ciężką karę cielesną, poczem wcielony w szeregi wojsk austr. odbył w r. 1866 kampanię pruską w bitwach pod Nachodem, Skalicami i Königgratzem.

Borkowski, wieśniak z Augustowskiego, zesłany na Sybir.

Borodziej Wiktor, uczeń w Mozyrzu, został wcielony jako szeregowiec w sybirskie bataliony.

Boryczewski Rafał, ksiądz, ur. w Leżajcach r. 1834, jako wikary w Zabiłach lub Wołyńcach w archidiec. Mohylewskiej pracował w organizacyi. Po powstaniu prywatny duchowy.

Borzeński Artur, ur. r. 1848 w Dubowcach, z ław szkolnych wstąpił jako szeregowiec do oddz. Czechowskiego i walczył we wszystkich 3-ech bitwach w Lubelskim, później pod Radziwiłłowem, gdzie wzięty do niewoli został zesłany na Sybir.

Borzęcki Adam, ur. r. 1845 w Grujeńsku, jako uczeń mianowany podofic. kawalerji, służył w oddz. Bończy, Grabowskiego i Dzianota i walczył pod Gelanowem, pod Górami i w lasach Bolimowskich.

Borzykowski Stanisław, ur. w Suchedniowie, służył w powstaniu jako szereg. i podofic. w oddz. Langiewicza (pod Suchedniowem, Wąchockiem, Ś-tym Krzyżem, Staszowem, Małogoszczą, Miechowem, Pieskową skałą, Skałą, Chrobrzą, Grochowskimi, Igołomią, Solcem), potem w oddz. Bosaka, Bobrowskiego i Popiela. Ranny, wzięty do niewoli, przebył na Syberji od r. 1864 do 1870.

Borzysławski Władysław, ur. r. 1837 w Kotowie, rotmistrz król. armii włoskiej, służył jako kapitań i adjutant główn. szefa sztabu Bętkowskiego, mianowany później majorem w oddz. Langiewicza, walczył pod Sosnowską, Chrobrzą i Gro-

chowiskami, ranny pod Chrobrzą. Po upadku powstania urzędnik Zakładu kred. ziemskiego.

Bottner Jerzy, Czech, ur. r. 1846 w Molawny, stud., służył w oddz. Grekowicza. Ranny pod Szklarami. Po powst. art. dram.

Bracki Mikołaj, ur. w Rybnicy r. 1808. Właściciel futoru Ruhusko w Latyczewsk. pow., służył w powstaniu jako szereg. w oddz. jazdy wołyńsk. Różyckiego, był w utarczce pod Miropolem i w bitwie pod Salichą. W pobliżu granicy galicyj. przywalony rannym koniem, został wzięty do niewoli, zesłany do Tobolska, gdzie przebył, lat 16-cie. Po powrocie z wygnania założył sklep w Krakowie.

Brandt Władysław, ur. r. 1835 w woj. wileńskim, porucznik rosyj., dowódca własnego oddziału w Augustowskim, awansowany na majora, później na pułkow. walczył pod Białymstokiem, Walilami, Kadyszem, Balwierzyskami, Gruszkami, Wincentą i na Kurpiach w Łomżyńskim.

Bratkowski Karol, ur. r. 1840 we Lwowie, urzędnik bankowy, służył jako szereg. w żuawach Rochebruna w oddz. Langiewicza i brał udział w bitwach pod Chrobrzą i Grochowiskami. Dnia 18. marca raniony, leżał 3 miesiące w lazarecie w Pińczowie. Obecnie właściciel zakładu leczniczego we Lwowie.

Bratkowski Leon, blacharz, ur. we Lwowie w r. 1834 brał udział w organizacji lwowskiej.

Bredemeyer Bogusław, ur. w Grzymałowie r. 1823 zarządca ekonomiczny, ranny w r. 1846 w Horożanie, w roku 1848 zaś na barykadach we Lwowie, służył w powstaniu jako zastępca komisarza narodowego. Dostawiał ludzi, broń, amunicję i wozil pocztę polową.

Brikman, z oddz. Horodyńskiego. Brał udział w wyprawie na Radziwiłłów i został wysłany na Sybir.

Broniewski Wacław Karol, major, naczelnik oddziału V-go powiatu Pułtuskiego i Ostrołęckiego. Po upadku powstania urzędnik Banku włościańskiego.

Brostawski, z Litwy, za udział w powst. zesłany na Sybir.

Brykczyński Stanisław, ur. r. 1842 w Król. polskim, słuchacz agronom. pracował w organizacji i jako kuryer między oddziałami. Walczył pod Tuczępami. Po powstaniu właściciel ziemski, prezes Tow. gospod. we Lwowie.

Bryliński Antoni, ur. r. 1844 w Poznaniu. Do powstania poszedł z ław gimnaz. Był w obozie pod dowódz. Younga de Blankenheim. W bitwie zwycięskiej pod Nową wsią, w której moskali częściowo w Gople potopiono, w części do Prus wyparto, został ciężko rannym w rękę. Po kilkumiesięcznym leczeniu się, wybrał się z Poznania po raz drugi pod dowództwem Wierzbńskiego do Królestwa, lecz nie dostał się po za granicę, gdyż prusacy obóz na granicy rozbili. Po powst. poświęcił się pracy na polu przemysłu i otworzył w Poznaniu skład machin rolniczych.

Brylski Edward, ur. w Wierzbniku r. 1841 praktyk. techn. przydzielony do biura inżyniera pow. Jerzmanowskiego w Opatowie, brał udział w manifestacjach w r. 1861 i 1862, dopomagał następnie przy uprowadzeniu ks. Zakrzewskiego, za co został zaocznie zasądzony do rot areszt. Orenburskich. Wydał się z kraju z końcem r. 1861 do Szwajcaryi, z kąd atoli w r. 1863 wrócił i służył w oddz. Langiewicza pod komendą Jeziorańskiego. Jako porucz. odkomenderowany w Pieskowej skale, do zamku z 30-tu ludźmi dla przeprowadzenia transportu żywności, został napadnięty przez moskali ze Skąły, lecz po całodziennej obronie i spaleniu zamku, zdołał uciec z 4-ma towarzyszami. Ranny odesłany został do Krakowa, z kąd po krótkim pobycie powrócił do Goszczy i wziął udział w bitwach pod Grochowiskami i Sosnowką, aż do przejścia oddziału do Galicyi. Po zorganizowaniu się oddz. z 120-tu ludzi pod Grekowiczem, brał udział w bitwie pod Szklarami, potem walczył pod Kobylanką, należał do wyprawy Radziłłowskiej pod Miniewskim, ostatecznie wstąpił do organizacji oddz. Różyckiego. Wysłany przez Chranickiego w celu werbowania ochotników do Lwowa, został uwięziony w Brzeżanach a uciekając z tamtąd złamał nogę. Później objął posadę inżyniera Wydziału powiatowego w Złoczowie.

Brylski Rafał, ur. w Opatowie w r. 1846 służył w powstaniu jako szeregow. przy kosynierach, następnie strzelcach pod dowódz. Langiewicza i był w bitwach pod Wąchockiem, Bodzentynem, Słupią i Ś-tym Krzyżem.

- Brzeski Bronisław*, ur. r. 1843 w Łączkach brzeskich, jako słuchacz 1-go roku praw, służył w oddz. braci Habichtów i walczył pod Pieskową skałą, Imbramowicami i Głanowem. Po powst. ukończył studia, złożył doktorat i objął posadę notaryusza w Tarnowie.
- Brzeziński Józef*, ur. na Żmudzi w r. 1837, służył pod Ludkiewiczem na Żmudzi.
- Brzostowski Michał*, ur. r. 1847 w Kamieniu szlach. Ze szkół wstąpił jako szeregow. do oddz. i brał udział w bitwach Kobylińskiego i Wróblewskiego. Po powst. kupiec w Krakowie.
- Brzozowski Karol*, kapitan w oddz. Miłkowskiego. Ciężko ranny pod Kostangalią.
- Brzozowski Mieczysław*, ur. r. 1840 w Warszawie. Junkier saperów mosk., służył w powstaniu jako oficer. Po powst. urzędnik Banku galic. dla handlu i przemysłu.
- Brzozowski Piotr*, ur. r. 1840. Jako student był szeregowcem w oddz. Czachowskiego i Rudowskiego i walczył pod Stefankowem i Wąchockiem. Po powst. przedsiębiorca wiertniczy.
- Buczek Józef*, ur. w Rzeszowie, służył jako szereg. przy strzelcach pod Czachowskim. Brał udział w 8-miu bitwach. Po powstaniu przemysłowiec.
- Buczyński Michał*, został zesłany do Tobolska.
- Buczyński Seweryn Józef*, ur. r. 1838, oficyal. pryw. służył jako żołnierz pod Lelewelem i walczył pod Krasnobrodem, Czarną rzeczką i Józefowem, następnie pod Kobylanką.
- Budkiewicz*, sekretarz miejski w Tykocinie, pracował w organizacji.
- Budzyńska Aniela*, zameż. Antoniowa Wasilewska, pracowała w lwowskiej organizacji.
- Budzyński Dąbrowa Józef*, ur. w Król. polsk. w r. 1843, stud. gimn., służył w oddz. Junoszy i Bończy i walczył pod Mierzwinem, Górą i Opatowem. Po powstaniu prywatny oficyalista.
- Bukietyński Bronisław*, ur. w r. 1840 w Samborze. Był jako subiekt handlowy używany do konwojowania broni, amunicji, rekwizytów i przesylek.

- Bukowski Ossoria Konstanty*, hr. ur. r. 1836 w Nozdrzeu, dzierżawca dóbr, służył w oddziale Jeziorańskiego jako kapitan 6-tej komp. i walczył pod Kobylanką. Ranny, pracował następnie w organiz. we Lwowie i w Samborze. Po powstaniu urzędnik pocztowy.
- Bulikowski Stanisław*, ur. w Krakowie r. 1841. Jako słuchacz 3-go roku medycyny, pełnił funkcję lekarza pomocnika w Tomaszowicach (stacya dla rannych) majątku B-na Romana Konopki, później w szpitalu Ś-go Ducha w Krakowie.
- Bulsiewicz Bernard*, ks. zakonu OO. Bernardynów, pracował w organiz. we Lwowie i był kapelanem w oddz. Czechowskiego.
- Bulwiński Antoni*, służył w oddz. Horodyńskiego, pod Radziwiłłowem, następnie wysłany na Sybir.
- Bunikiewicz Wołk Michał*, ur. r. 1831 w Średnikach, oficer rosyjsk. służył jako szeregowiec w oddz. Micewicza, walczył pod Rudą, Osowcem i Wincentą. Ranny w głowę.
- Bura Antoni*, uczeń szkoły podleśnych w Sokółce, został zesłany do Nowogrodu.
- Burczyk Mieczysław*, urzędnik telegr. we Lwowie, za udział w pracach organiz. przeniesiony do Zagrzebia.
- Bursa Stanisław*, ur. r. 1838 w Kołomyi. Jako magister farmacji był w powst., podofic. przy 1-ej komp. strzelc. jen. Czachowskiego. Później otrzymał nominację na poruczn. strzelców, lecz nie do czynnej służby, tylko jako komisarz Rządu narod. do różnych poruczeń na Bukowinie ze stałą siedzibą w Sadagórze. Ranny pod Grochowiskami; otrzymał kontuzję, która mu dalszą czynność utrudniała.
- Burzyński Trzywdar Jan*, ur. na Wołyniu, właściciel dóbr ziemsk., wystawił wraz z braćmi: Stanisławem, Tadeuszem i Kazimierzem dwa całkowicie uzbrojone plutony konnicy, z którymi oddali się wszyscy czterej bracia pod komendę jener. Różyckiego i brali udział we wszystkich starciach, aż do chwili wkroczenia oddz. pod Palczyńcami do Galicji. Internowany w Ołomuńcu uciekł Jan Burzyński do Galicji a następnie do Drezna. Ostatecznie osiadł na własnym majątku w Uhrynowie górnym pod Stanisławowem.
- Burzyński Trzywdar Kazimierz*, patrz Burzyński Jan.
- Burzyński Trzywdar Stanisław*, patrz Burzyński Jan.

Burzyński Trzywdar Tadeusz, patrz *Burzyński Jan*.

Buszczyńska Marya, pracowała w organizacji i została zesłaną na Sybir, gdzie poślubiła dra Gracyana Czerwińskiego.

Buszczyński Stanisław, ur. r. 1822 w Mołodkowcach, właściciel dóbr i literat, pracował jako organizator, naczelnik powiatu Mohylewskiego. Po ucieczce z kraju mieszkał w Szwajcaryi, Niemczech i Francyi, ostatecznie w Krakowie, gdzie był członkiem Akad. umiejętności. Umarł r. 1893.

Butrymowicz z Butrymów Wincenty, ur. r. 1838 w Szynwałdzie, kierownik gorzelni, walczył pod Komorowem w oddz. Jordana. Z pobojowiska jako ranny odwieziony do Stobnicy, osadzony na 3 lata rot areszt. w Archangielskiej gub., następnie wysłany do Tobolskiej gub. po półrocznem pobycie tamże na reklamacyę ks. Ruczki powrócił do Galicji.

Buynowski Włodzimierz, ur. r. 1844 w Worwolińcach. Uczeń szkół realnych we Lwowie, wstąpił jako szeregow. do oddz. Wysockiego i walczył pod Radziwiłłowem.

Büttner Ignacy, ur. r. 1842 w Szymanowie sucharzewskim, student, służył jako szereg. i wachm. w oddz. Strojnowskiego i Lipińskiego, walczył pod Bolimowem, Gurowem, i pod Brzeziem nad Bugiem, gdzie oddz. został rozbity. Od tego czasu do końca powst. pracował w organiz. Ranny był kulą w szyję i w lewą rękę szablą. Po powstaniu urzędnik w Towarz. wzaj. ubezpiecz. w Krakowie.

Bylicki Franciszek, ur. w r. 1846, uczeń gimn. w Krakowie, służył jako oficer przy ułanach od 24. maja do 16. grudnia 1863 w oddziałach Kononowicza, Żychlińskiego i Nadmillerera. Był w bitwach: pod Ossą, Brynicą żelazną, Chojnowem, Młochowem, (ranny szablą w głowę i rękę, kulą w rękę i w nogę) i Żychem, gdzie wzięty został do niewoli. Zesłany do Tobolska, przebywał tam do r. 1867. Następnie złożył doktorat filozofii, objął posadę profesora w Krakowie.

Byrdziak Franciszek, ur. w Kętach r. 1840, służył jako szeregow. w oddz. Langiewicza 3-ej komp. kosyn. 4-ej sekcji i walczył pod Chrobrzą i Grochowiskami. Następnie pod

komendą Rąbajły walczył pod Ilżą, Brodami i w lasach Cisowskich. Po powst. majster krawiecki w Kętach.

Byrka Edward, ur. r. 1842, stolarz, służył w oddz. Horodyńskiego, walczył pod Radziwiłłowem i był rannym.

Cembzyski Jacenty, górnik, ur. w Krakowie w r. 1842, był czynny w organizac., następnie służył jako szeregow. i podoficer saperów w oddz. Miniewskiego i Krukowieckiego i walczył pod Krzykawką i Imbramowicami. Ranny był pod Krzykawką 3 krotnie, od cięć pałasza, pod Imbramowicami w lewą nogę od kuli i przejechany przez furgony.

Cenda Jakób, ur. w Ruszycz w r. 1820, służył jako szeregow. w korpusie Langiewicza, walczył pod Małogoszczą, gdzie ranny w lewą rękę dostał się do niewoli. Sądzony w Warszawie, wysłany do Krasnojarska, przebył tamże lat 18-cie, z tych 10 jako wolny posileniec. W sierpniu 1890 powrócił do Ruszyczy.

Cepuch Błażej, ur. w Bronowicach w r. 1840, służył w oddz. Czachowskiego. Wzięty do niewoli, zasądzony do rot areszt., przebywał w gub. Jarosławskiej do r. 1866.

Ceutt Wawrzyniec, ksiądz, ur. w Kośminku r. 1823, brał udział w organizacji.

Chamiec Jaxa Antoni, ur. r. 1840 w Androżach na Wołyniu, student uniwers. Kijowskiego, był w powst. komisarzem pełnomoc. na Rusi. Po powst. właśc. dóbr, poseł do Rady państwa, i Sejmu galic., prezes i honorowy członek uczest. powst. r. 1863/4

Chamiec Jaxa Witalis, ur. na Ukrainie r. 1845, pracował w organiz. narod. i służył jako żołnierz w oddz. Langiewicza, Horodyńskiego i Wróblewskiego. Walczył pod Grochowiskami i Radziwiłłowem. Po powst. urzędn. techn. wydziału kraj.

Charzewski August, ur. r. 1844 w Koninie, służył jako podof. w oddz. Langiewicza, Kononowicza i Czachowskiego. Walczył pod Wąchockiem, Suchedniowem, Parszowem, Ś-ym Krzyżem, Staszowem, Małogoszczą, Józefowem i Wierzchowiskami. Był ranny dwukrotnie. Po powst. kupiec.

Chądzyński Jan, doktor medec., prymaryusz przy głównym szpitalu, ur. r. 1824, był czynny jako operator w szpitalach powstańczych w Cieszanowie i Brodach.

Chądzyński Zbigniew, właśc. ziemski, ur. w Płocku r. 1839, służył w powst. jako naczelnik pow. Pułtuskiego od 3. lutego do 27. marca 1863, pomocnik kom. rządowego w woj. Płockiem z czynnościami komis. w pow. Ostrołęckim, Pułtuskim i Prasnyskim od 27. marca do 11. czerwca 1863, komis. woj. Płockiego od 11. czerwca do 10. października 1863. Brał czynny udział w ataku na miasto Płock 23. stycznia 1863, na miasteczko Maków 2. lutego 1863, w bitwie pod Przetyczą, dnia 26. lutego i pod Radzanowem dnia 21. marca 1863.

Chęćmoński Maksymilian, ur. r. 1843 w Król. polsk. Jako urzędnik techn. przy kolei żel. w Częstochowie zaciągnął się w szeregi powstańcze 5. lutego 1863. Dnia 15. lutego 1863 awansowany na podof. w 2-gim plut. ułanów, a 15. września t. r. na podporucz. pod komendę porucz. Józefa Gaszyńskiego, służył w oddz. Cieszkowskiego (pod Sosnowicami) i Kurowskiego (pod Miechowem). Przy przejściu granicy, został aresztowany przez wojsko austr., więziony w Krakowie na Wawelu, a następnie wywieziony wraz z innymi do Iglawy na Morawie. W drodze zbiegłszy, udał się do Galicji, gdzie się leczył z rany. Następnie pełnił obowiązki kuryera, aż do przejścia oddz. Czachowskiego do Król. Po bitwie pod Rybnicą wrócił do Galicji. Ranny był pod Miechowem w prawą nogę.

Chęciński Tomasz, ur. w Krakowie r. 1826, pracował w organizacji miejskiej.

Chlebiński Józef, ur. r. 1837 w Przemyśle, szewc, walczył w oddz. Czechowskiego w 3 bitwach, Jeziorańskiego pod Kobylanką i Wysockiego pod Radziwiłowem. Otrzymał 4 rany i leczył się w Brodach.

Chłudziński, aptekarz w Tykocinie, pracował w organizacji.

Chłopicki Stanisław, Bronisław, ur. r. 1843, student, służył przy piechocie w oddz. Czechowskiego, później Horodyńskiego (pod Radziwiłowem), ostatecznie w oddziałach Różyckiego, przy kozakach Weleżyńskiego. Po rozpuszcze-

niu oddz. podczas stanu oblężenia, pełnił służbę adjutana przy komend. placu II. dzieln. we Lwowie.

Chłopicki Władysław, Saturnin, ur. r. 1843 w Kopaniu, poszedł z gimn. do powstania, walczył pod Czechowskim, Zapałowiczem i Horodyńskim.

Chmiel Wincenty, ur. w Budach w r. 1842, służył jako szeregow. w oddz. Waligórskiego, pod majorem Gozdawą w kawalerii pułk. Gruszczyńskiego. Walczył pod Borowem i Wolą korybutową. Ranny pałaszem w lewą rękę i kulą w łokieć w bitwie pod Wolą korybutową, wzięty do niewoli, skazany do rot areszt. uciekł z towarzyszami z więzienia.

Chmielewski Bolestaw, ur. r. 1830 w Ostrowie. W r. 1848 brał czynny udział jako żołnierz w bitwach pod Raszkowem, Miłosławiem i Wrześnią i był ranny w głowę i rękę. Za karę wzięty do wojska prusk. wyjechał po odświeżeniu do Król. polsk. Rok 1863 zastał go rzadcą dóbr Wysokie mazowieckie. Mianowany przez Rząd narod. naczelnikiem okręgowym dla spraw cywilnych i wojskowych, został 4. lipca 1863 aresztowany i siedział kilka tygodni w więzieniu w Łomży. Wypuszczony pełnił dalej obowiązki narodowe. W grudniu 1863 wyjechał w Poznańskie, z kąd w r. 1866 przybył do Galicji.

Chmielewski Ferdynand, ur. r. 1837 w Jasienicy, służył jako sierżant żandarm. w oddz. Czarneckiego i Miniewskiego. Walczył w lasach Olkuskich, pod Krzykawką i pod Chęchłami. Po powstaniu leśnik.

Chmura Franciszek, ur. r. 1844 we Lwowie. szeregow. w oddz. Czachowskiego, Jeziorańskiego, Lelewela i Wierzbickiego, był ranny w prawe ramię pod Kobylanką. Po powstaniu urzęd. kolej.

Chmurowicz Stanisław, ur. r. 1838 w Hołobutowie, słuch. politech. wiedeńsk., następnie szkoły roln. w Dublanach, wyszedł z Dublan. r. 1863 do oddz. Czechowskiego. Po rozbiciu oddz. przeszedł pod komendę Żalplachty (Zapałowicza) następnie brał udział w wyprawie Horodyńskiego na Radziwiłów, w końcu w wyprawie Wołyńsk. pod wodztwem Komorowskiego. Walczył w wszystkich bitwach, stoczonych przez powyższe oddziały. W czasie wolnym

od pobytu na polu walki, pomagał w pracach organiz. Kazimierz. hr. Wodzickiemu w Olejowie. W pierwszych dwóch oddz. służył jako szeregow. strzelców, następnie jako szwadr. wachmistrz. Po upadku powst. poświęcił się rolnictwu, w r. 1899 zaś, zajął posadę szacunk. referen. w Banku kraj. we Lwowie.

Chmurowicz Wincenty, ur. r. 1810, rządca dóbr w Hołobutowie obok Stryja, pracował w organiz. i był więziony w Samborze.

Chmurowiczówna Zofia, ur. r. 1848 nauczycielka, pracowała w organiz. Później poślubiła radcę, Teofila Chmurowicza.

Chodakowski Wawrzyniec, ur. r. 1830 w Leszkówce, służył w oddz. Wysockiego i walczył pod Radziwiłłowem.

Chodziński Zygmunt, ur. w Łańcucie, służył w oddz. Lelewela. Był kontuzjowany w nogę. Po powstaniu malarz w Ameryce.

Choiseul Teofil, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Cholewina z Niedźwiedzkich Teodozja, pracowała w organiz. w Złoczowie. Umarła r. 1892.

Chołodecki Białynia Celestyn, ur. r. 1816 w Bednarowie, uczestnik partyzantki pułk. Józefa Zaliwskiego, więzień stanu z r. 1834, brał w r. 1863 udział w pracach organiz., ogłaszał artykuły w kwestjach społecznych i politycz. Umarł w Stryju r. 1867.

Chołodecki Białynia Józef, ur. r. 1852 w Stawkach janowskich, uczeń gimn. we Lwowie, brał udział, w odpowiedni wiekowi jego sposób, w pracach organiz. Prace malców polegały na roznoszeniu tajnej korespond. po mieście, przemykaniu jej do więzień, na ochranianiu przebywających w mieście partyzantów przed podejrzeniem policyi, na przeszkadzaniu strażom policyj. w ich czynnościach, na śpiewaniu patryotycznych pieśni, na przygotowywaniu szarpai, naboju itp. Ukończywszy później wydział prawniczy i odbywszy służbę wojskową w randze nadporucznika, poświęcił się Chołodecki służbie pocztowej i zajął z czasem stanowisko naczelnego dyrektora Izby obrachunkowej pocztowej we Lwowie. Ponadto członek licznych

towarzystw społecznych, naukowych i humanitarnych, radny miejski, literat i publicysta.

Chołodecki Białynia Tomasz, ur. r. 1813 w Bednarowie, żołnierz wojsk polsk. r. 1831 w korpusie jener. Józefa Dwernickiego, uczestnik prac Teofila Wiśniowskiego (roku 1846) i tegoż wyprawy na Narajów, więzień stanu w murach Spielbergu, brał r. 1863 udział w pracach organiz. Sandomierskiej, mieszkając w Rytwianach obok Staszowa. Po korzystnym wyniku śledztwa, wdrożonego przeciw niemu przez rząd rosyj., przesiedlił się następnie do Lwowa, gdzie w listopadzie 1878 podczas manifestacyjnego pochodu z pochodniami ku czci posła Ottona Hausnera, został porąbany w głowę przez nacierającą na publiczność straż policyjną. Umarł r. 1880.

Chrome Dyzma, plenipotent hr. Adama Potockiego w Krzeszowicach, był więziony w Krakowie na Zamku.

Chromecki Tadeusz, ksiądz Pijar, ur. w Janowiczkach w Król. polsk. r. 1836, pracował w organizacyi.

Chromicki Władysław, prowizor aptek., został zesłany w głąb Rosyi.

Chronowski Jaxa Alojzy, ur. r. 1816, żołnierz z r. 1831, pracował w r. 1863 w organiz. Po całorocznem więzieniu w Cytadeli, został zesłany na Sybir, gdzie przebył lat 20. Powrócił do ojczyzny w r. 1885 i zmarł w Krakowie r. 1893.

Chronowski Jaxa Eustachy, ur. w Warszawie, student, służył jako podpor. w oddz. Łapińskiego, Lipińskiego i Zielińskiego Michała. Ranny pod Parszewem w nogę.

Chrzanowski Leon, synowiec jener. Wojciecha Chrzanowskiego, przez lat wiele poseł do Sejmu i Rady państwa, autor pism o rzeczach wojskowych i politycznych, pracował w czasie powstania r. 1863/64 w organizacyi.

Chrzyszczewski Stanisław, ur. w Tomaszowcach r. 1847, służył jako szeregow. w oddz. Wysockiego (pod Radziwiłłowem) i Komorowskiego (pod Poryckiem). Ranny był pod Radziwiłłowem w rękę, a pod Poryckiem poraniony i wzięty do niewoli.

Chudzikiewicz Teofil, ur. w Częstkowicach 1838. Służył jako podof. w oddz. Jeziorańskiego, Horodyńskiego, Komorow-

skiego i Jagmina. Walczył pod Kobylanką, Radziwiłłowem, Porykiem, Wolą i pod Piotrowicami. Ranny w głowę, wzięty do niewoli leżał w szpitalu w Lewartowie. Po wyzdrowieniu został wysłany na Sybir do rot areszt. do Orła, później do Kazania, ztąd zaś na posil. do miasta Omska. Po powrocie, urzędnik krak. Towarz. wzaj. ubezpieczeń.

Chulawski Korczak Feliks, ur. w Krasnobrodzie r. 1840, urzędnik w ordyn. Zamojskich, służył jako dziesiętnik bezpardonnych kozaków. W początkach powstania z polecenia Leona Frankowskiego, sformował oddziałek pod Janowem Ordynackim z 60 ludzi i prowadził takowy pod Zaklików. Po stoczeniu małej utarczki z uciekającymi z Zaklikowa moskalami, został z powodu braku amunicji rozbity. Następnie walczył pod Jeziorańskim, pod Kobylanką i był ranny w głowę i w lewą nogę.

Chwałibóg Jan, ur. w Nowym Sączu w r. 1845 stud. gimn. Ś-ej Anny w Krakowie, służył jako żołnierz, później zaś jako poruczn. Wstąpił w szeregi Langiewicza pod Chrobrzą i brał udział w bitwie pod Grochowskimi, gdzie był ranny w stopę prawej nogi od kuli, która potargała mu wszystkie żyły. Po wyjęciu 12 kawałków kości, leczył się w domu rodziców. Po wyleczeniu wstąpił do kawalerii i znowu w potyczce pod Jeziorkami otrzymał 12 ran od lanc i pałaszów, z tych jedno pchnięcie w prawę pierś pałaszem na wylot. Leżał w lazarecie w Piotrkowicach obok Chmielnika. Po częściowem wyleczeniu się, zaciągnął się do kawalerii pułk. Chmielińskiego i pod Stojnowem został znowu ranny w prawą rękę od granatu, a spadając z konia dostał ruptury. Ręka została mu odjęta. Wydobyty jako nieżywy z rąk moskali przez p. Michalską w Król. pol., tamże o tyle przeszedł do siebie, iż mógł powrócić do Galicyi. Po powrocie aresztowany, po 7-omiesięcznem śledztwie zasądzony, odsiedział karę w więzieniu wiśnickiem.

Chwastowski Bolesław, ur. w Krakowie r. 1846, uczeń wyższej szkoły real. w Krakowie, służył początkowo jako saper, następnie jako szereg. przy strzelcach, pod Langiewiczem i walczył pod Sosnowką, Chrobrzą i Grochowskimi. Po powst. przedsiębiorca robót budowlanych.

Chylewski Ignacy, ur. r. 1844. w Kaliszu. Po ukończeniu gimn. pracował w organiz. jako pomocnik Hipolita Zawadzkiego w Opoczyńskim. Później służył jako porucz. kawalerii, następnie adjutant w oddz. Langiewicza, Mycielskiego i Aleks. Kosy (Morbitzera), walczył we wszystkich bitwach pod Langiewiczem, od Szydłowca aż do Grochowsk, z Mycielskim pod Piotrkowicami z Kosą pod Przedborzem i w innych. Ranny w lewą rękę bagnetem, w bok lancą, przez brwi pałaszem, wzięty do niewoli, uciekł z Proszowic. Po powst. inżynier, właściciel fabryki maszyn w Tarnowie.

Cichocki Jan. ur. r. 1817, notaryusz, pracował w organizacyi. *Cichorski Władysław*, (*Zameczek*) organizator oddziału Padlewskiego, który to oddział został rozbity przez moskali w Siemiatyczach na Litwie. Zmarł w r. 1900 w Stanisławowie.

Ciechomski Wiktor, ur. r. 1842 w Strassburgu, służył jako podpor. w oddz. Iskry i Krukowieckiego. Walczył pod Małogoszczą. Dnia 15. września 1863 uwięziony, został zesłany na Sybir do Irkucka.

Cielecka Izabella, właśc. pensyon. dla panien obywatelskich we Lwowie, pracowała w organizacyi.

Cielecka Janina, ur. Łańcucie r. 1819 pracowała w organiz.

Ciepielowski Józef, ur. r. 1840 w Sanockiem, drukarz, służył w oddz. Wysockiego w 3-ciej komp. karabinierów (kapit. Kołodziejwski), później w komp. kosynierów (kapit. Lipiński). Po rozbiciu oddz. dostał się do oddziału Miniewskiego w lasy Łopatyńskie, gdzie go uwięziono. Później wstąpił do oddz. Alladara. Po powst. urzędnik kolejowy.

Ciepty Władysław, ur. r. 1831 w Krakowie, służył jako nadporucznik w oddz. Czachowskiego i Rudowskiego, w bitwach pod Rybicą, Jurkowicami, Blizinem itp. Po powst. sekretarz magistratu w Wieliczce.

Ciesielski Teofil, dr. ur. r. 1847 w Księ. Poznańskim, student, służył w oddz. Unruga. Bezpośrednio po przejściu granicy, napadnięty przez kozaków na wedecie, poraniony, powrócił do domu. Po powst. i ukończeniu studyów, profesor uniwersytetu we Lwowie, radny miejski.

Ciosiński Władysław, żołnierz z r. 1863, walczył w górach

Świętokrzyskich i był ranny od lanc kozackich. Po powst. technik i literat, redagował w r. 1881/2 „Głos Stanisławowski“, zmarł r. 1893.

Cieślakowski Jan Marcin, ur. r. 1843 w Bielsku na Podlasiu, ukończ. gimnaz. służył jako szeregowiec, później jako porucznik, dowódca plutonu pod Duchnińskim, następnie w kawalerii Kobylińskiego, po tegoż śmierci zaś pod Wróblewskim. Walczył w wojew. Grodzieńsk.: pod Walilami, Oстрыm kątem, Kossowem, Różaną i Puchłami nad Narwią. W Łomżyńskim i Ostrołęckim pod Zambrowem i Dąbkim, w Lubelskim 2 razy, pod Kolanem, pod Uścimowem, pod Małą bukową itd. Był ranny pod Zambrowem. Po powst. urzęd. austr. kolei państwowej.

Cieszkiewicz Felicja, jedna z najgorliwszych członków organizacji we Lwowie, zajmowała się przeważnie prowadzeniem kuchni dla politycznych więźniów, którym rozdawała osobiście wikt w kurytarzach więziennych. Ulaćwiała również więźniom ucieczkę.

Ciszewski Zadora Seweryn, ur. r. 1836, prywat. oficyalista, służył jako szereg. pod Różyckim w kawalerii wołyńskiej i walczył pod Lubarem, Połonnem, Miropolem, Laszkami i Salichą.

Ciszewski Włodzimierz, ur. w Krakowie r. 1847, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Dunajewskiego, w bitw. pod Gaczami. Po powst. inżynier.

Cok Mikołaj, w oddz. Horodyńskiego pod Radziwiłłowem, został pojmany i wysłany na Sybir.

Cwierzewicz Edward, ur. w Myślenicach r. 1844, uczeń szkoły czernichowskiej, służył jako szeregow. w oddz. Langiewicza, walczył pod Chrobrzą i Grochowiskami, następnie w oddziale Romockiego i Denisiewicza (pod Szycami), później jako porucznik i adjutant majora Rappa w oddz. Waligórskiego. Aresztowany przez władze austr. i na rok ciężkiego więzienia zasądzony, odsiedział je w Wiśniczu. Po uwoln. rządcą dóbr.

Cybulski Kazimierz, ur. w Trzebowisku r. 1844, praktyk. gosp., służył jako ułan w oddz. Wierzbickiego i walczył pod Strachostawem obok Chełma. Otrzymał dwa cięcia

w głowę pałaszem i 6-ć pchnięć lancą w bok i plecy. Po powst. prywat. oficyalista.

Cybulski Teodor, ur. w Pałeczniczy w r. 1841, praktykant gospod., służył jako szeregow. w oddz. Krukowieckiego. Walczył pod Głanowem. Ranny w prawą rękę, prawe ramię i twarz, był leczony w Głanowie w owczarni, w końcu w Krzeszowicach pod Krakowem. Po powstaniu prywat. oficyalista.

Cygankiewicz Józef, ur. r. 1844 w Krakowie, pomocn. handlowy. służył jako podof. w oddz. Wierzbickiego i Iskry. Walczył pod Polichną i pod Małogoszczą. Był ranny w głowę. Pojmany i zesłany do Kazania, potem Jenisejska, przebywał tamże do r. 1869.

Czachowski Jan Adam, ur. r. 1835 w Chromohorbach obok Stryja. Służył jako szereg. w oddz. Ćwieka. Pojmany pod Kraśnikiem, otrzymał 50-t nahaжек. Uciekły z Lublina, walczył pod Fajslawicami, Panasówką i Batorzem. Złapany przez kozaków był bez litości siekany nahaжkami. Z kolei dostał się do oddz. Mareckiego i walczył pod Sucholipiem. Po powstaniu poświęcił się gospodarstwu.

Czachowski Karol, ur. r. 1839 w Mikołajówce, służył jako rotmistrz w oddz. Langiewicza. Czachowskiego i Jeziorańskiego, walczył w 36-ciu bitwach, które stoczył Langiewicz i ojciec Karola, Dyonizy Czachowski. Po powstaniu dzierżawca dóbr.

Czaderski N., służył jako kapitan żuawów w korpusie mazo-wieckim pułkownika Miniewskiego.

Czajkowski Franciszek, z oddz. Horodyńskiego, pojmany pod Radziwiłłowem, został wysłany na Sybir.

Czajnicki Mieczysław, lekarz, został skazany do ciężkich robót.

Czapelski Tadeusz, ur. r. 1852, uczeń gimn. we Lwowie, brał udział w odpowiedni wiekowi jego sposób, w pracach organizac. Po powstaniu literat i publicysta.

Czaplicki Henryk, ur. r. 1842 w Pilipach, uczeń gimnaz., służył jako szereg. w formującym się oddz. na Podolu galicyjskiem.

Czaplicowa, żona aptekarza z Pilicy, tudzież jej córki, były więzione w Cytadeli.

Czapska hr. z Czapskich Michalina, żona Franciszka, członka Izby prusk. posłów, kobieta wielkiego serca i wzniosłej duszy, złożywszy znaczną sumę na potrzeby Ojczyzny, pracowała w organizacyi, opiekowała się wygnańcami i rozbitkami.

Czapski Edward hr., został skazany do ciężkich robót.

Czapski Józef hr., ofic. z r. 1831, profesor w Cuneo, pułk. kawaleryi pod Langiewiczem, później jener. kawaleryi w projektowanych wyprawach na Ruś. Zmarł w Podgórzu, pod Krak. r. 1890.

Czapski Kazimierz hr., ur. r. 1841 w Bukowcu w Prusach zachod., służył pod komendą Langiewicza i Miniewskiego, dowodząc oddz. strzelców w randze podpułk. Niezwykłą odwagą i poświęceniem, zyskał wśród walecznych imię najwaleczniejszego. Po powst. poświęcił się pracy na roli i zmarł w swym majątku r. 1879.

Czarnecki Jan, właściciel ziemski na Podolu austr. był dowódcą oddziału dążącego ze Lwowa pod Tomaszów, dnia 5. lutego 1863. Po nieudanej wyprawie powrócił do Galicyi.

Czarnecki Jan, służył jako kapit. w oddz. Komorowskiego. Po powst. agent krak. asekuracyi w Skalice.

Czarnecki Julian, ur. r. 1833, służył jako szereg. i podofic. w oddz. Younga, w 4-tej komp. pod kapit. Manszem i porucz. Senatowiczem i Łokietką. Był więziony w Niepołomicach i internow. w Jarosławiu. Po powst. urzęd. kolejowy.

Czartoryski Sylwester, ur. w Martynowie r. 1819, pracował w organiz. w Tarnopolu.

Czechowicz br. Mieczysław, ur. w Czarnołożcach r. 1835, oficer wojska austr., służył jako kapit. w oddziałach: Jeziorańskiego (pod Kobylanką i Krzeszowską hutą) i Śląskiego (pod Borowem).

Czechowski Leon, ur. r. 1797 w Przemyślu, wstąpił po ukończeniu szkół średn. we Lwowie r. 1818, do pułku grenadyerów gwardyi ks. Konstantego. Odbył kampanię r. 1831, przyczem ranny pod Grochowem, dosłużył się stopnia majora. W r. 1846 kierował ruchem w Tarnowskim. Z kolei był więźniem stanu, majorem gwardyi narodowej (1848), dowódcą legionu polskiego pod Bemem. W r. 1863 operował na czele oddz. w Lubelskim jako pułkow.,

następnie uwięziony, osiadł po odzyskaniu wolności w Jarosławiu, gdzie r. 1887 święcił uroczyste początek dzieł krzyżyka doczesnej pielgrzymki, poczem złożył głowę do snu wiecznego.

Czepielowski Józef, ur. r. 1840 w Olszanicy drukarz, służył w oddz. Wysockiego, Miniewskiego i Alladara. Walczył pod Radziwiłłowem. Po powst. urzęd. kolei żelaznej.

Czerkawski Stanisław Dr., z oddz. Horodyńskiego. Pojmany w wyprawie na Radziwiłłów, został wysłany na Sybir.

Czernecki Józef, ur. r. 1846 w Gliniku średnim, służył w oddz. Czachowskiego i pod Łopackim. Brał udział w 12-tu bitwach. Po bitwie pod Wąchockiem przeszedł pod komendę Ćwieka. Ranny pod Chełmem.

Czernicki Józef, ur. r. 1839 w Oszechlibach. Był setnikiem w organiz. narodowej, następnie szeregow. w oddziałach Langiewicza, Miniewskiego, Lelewela, Wierzbickiego i Jan-kowskiego. Walczył pod Chrobrzą, Grochowiskami, Radziwiłłowem, Panasówką, Batorzem, Korybutową wolą, pod Wolą przybysławską i pod Wolą skromowską. Po powst. rękawicznik i obywatel miasta Lwowa.

Czerwiński Gracyan, lekarz w powiecie Zasławskim, pracował w organiz. narodowej i służył w oddz. Ciechorskiego jako szereg. i lekarz. Pod Minkowcami przy opatrywaniu rannych, wraz z nimi zabrany do niewoli, został skazany na Sybir (gub. Zabajkalska) do ciężkich robót. Dr. Czerwiński miał narzeczoną Maryę Buszezyńską, siostrę Stefana, oddaną całą duszą sprawie narodowej i skazaną na Syberyę do gub. Permskiej. Wskutek amnestyi wyroku nie wykonano, lecz Marya udała się dobrowolnie na wygnanie, podążając do narzeczonego. Po ślubie zamieszkali w miasteczku Nowochapiorsku, gdzie było kilka rodzin polskich, więc pobyt znośniejszym i praktyka lekarska dość dobrą. Zdrowie atoli Czerwińskiego nadwreżone wskutek przebytych niewygód podróży i katorgi zaczęło się pogorszać, a chociaż uzyskał przeniesienie do Krymu, umarł w marcu 1874.

Czerwiński Kazimierz Jan, ur. 1838 w Żyżynie, służył jako szeregowiec w oddz. Grekowicza, Jordana i Czachowskiego;

walczył pod Szklarami i pod Jurkowicami. Tutaj popadł w niewolę i został skazany na 15-cie lat wygnania na Syberyę.

Czerwiński Ludwik, ur. r. 1838 w Albigowej, służył jako szeregow. w oddz. Czechowskiego i brał udział w wszystkich tegoż bitwach. Po powst. leśniczy.

Czerwiński Marcin, ksiądz zakonu OO. Karmelit. pracował w organiz. we Lwowie.

Czerwiński Stanisław, ur. r. 1839 w Tarnowie, nadstraż. austr. straży skarb., służył jako podof. żuawów w oddz. Langiewicza i Jordana. Był w bitwach: pod Sosnowką, Chrobrzą, Grochowskimi i Komarowem. Tutaj wzięty do niewoli, został wywieziony na Syberyę do Minusińska.

Czeżowski Władysław, służył jako kapitan w oddziale Ruckiego i był pięciokrotnie rannym, następnie więzionym we Lwowie.

Częśnikiewicz Stefan, ur. r. 1846 w Wieliczce, służył pod Mierosławskim w randze poruczn. i należał do komisji asenterunkowej w Krakowie. Po powstaniu profesor.

Czibulka Roman, ur. r. 1839 w Preszburgu, porucznik 6-go pułku austr. huzarów, zabrawszy ze sobą 63 huzarów, wstąpił jako rotmistrz do oddz. Œwieka. Walczył: pod Chełmem, Iłżą, Kowalami i Puławami. W ostatniej bitwie ciężko ranny w głowę i w lewą rękę od pałasza i prze-strzelony na wylot kulą w bok. Po powst. urzędnik kolejowy.

Czołowski Sas Aleksander, ur. r. 1833 pracował w organiz. oddz. Jeziorańskiego. Zmarł jako prywatny urzędnik. r. 1896.

Czołowski Sas Famtyn, ur. r. 1838, służył w straży narodowej w Sandomierskiem. Zmarł jako pryw. urzędnik r. 1876.

Czosnakiewicz Julian Edmund ks., ur. w Helenowie gub. Kaliska r. 1826. Jako proboszcz parafii Goleszyn gub. Płockiej pracował w organizacyi. Deportowany nad jezioro Bajkałskie, przebywał na wygnaniu 28 lat. Powróciwszy do Galicyi święcił r. 1900 we Lwowie jubileusz 50-cio letniego kapłaństwa.

Czosnowski Borys, ur. r. 1842 na Wołyniu, służył jako kawalerzysta, poruczn. i adjut. w oddz. Jeziorańskiego, Lan-

giewicza, Miniewskiego i Rózyckiego w bitwach pod Sosnowką, w lasach Olkuskich, pod Krzykawką i Chechłami.

Czuda Wincenty (Czech), z odddz. Horodyńskiego. Pojmany w wyprawie na Radziwiłłów został wysłany na Sybir.

Czyżewski Franciszek, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Dalbor Maksymilian (Œwikliński), ur. r. 1839 w Ks. Poznańskiem, elew leśnictwa i sierżant strzelc. wojska pruskiego, służył jako poruczn. strzelc. w oddziale Taczanowskiego. W bitwie pod Kruszywą wzięty do niewoli, został wydany Prusakom. Wydobywszy się z ich rąk, wstąpił do oddz. Kosy. Wzięty ponownie do niewoli pod Maciejowicami przesiedział w Cytadeli do maja 1864, poczem otrzymał wyrok na 12 lat katorgyi w kopalniach nerczyńskich. Roku 1869 wrócił wskutek amnestyi do kraju. Sąd pruski skazał go na 7 miesięcy więzienia, które odsiedział w Głogowie na Ślązku. Po odbyciu kampanii prusko-francuskiej w wojsku pruskiem, wyemigrował jako leśnik do Galicyi. Obecnie jest funkcyonar. Magistratu we Lwowie.

Dalewski Franciszek, ur. r. 1825, brał w r. 1848 udział w tajemnych sprzysiężeniach litewskiej młodzieży i został wraz z swym bratem Aleksandrem skazanym do ciężkich robót w Syberyi. Po powrocie do kraju pracował w roku 1863/64 w powstańczej organizacyi wydziału Litwy, a po upadku powstania, dostał się ponownie do syberyjskiej katorgi. Ogólna amnestya r. 1883 powróciła go do kraju. Zmarł w Warszawie r. 1904.

Dalkiewicz Julian dr. ur. r. 1838, partyzant, zmarł w Tarnowie r. 1879.

Darowski Weryha Mieczysław, ur. r. 1843 w Sufeczynie, słuchacz akad. techn. w Wiedniu, bawił w czasie powst. w Krakowie i należał do organiz. miejskiej, wybierał podatki, oraz wypłacał żołd. Potem służył w oddz. Jordana i Chościakiewicza. W potyczce pod Komorowem był wzięty do niewoli, więziony w Radomiu. Po powst. właśc. dóbr.

Darowski Weryha Stanisław, ur. r. 1848 w Krakowie, pracował w organizacyi w odpowiedni wiekowi jego sposób. Po powstaniu ziemianin.

Dauksza Stanisław, ur. w Zdanach r. 1832, obywatel ziemski, ofic. wojsk rosyj., służył w oddziale Cytowicza jako ofic. żywności i broni, w oddz. Leniewskiego jako pomoc. w organiz. oddziału, w oddz. Łoszewskiego jako ofic. przy dostarczaniu amunicji. Ranny był pod Cytowianami w lewą rękę kulą.

Dawidowicz Aleksander, ur. r. 1844. Jako uczeń szkoły głów. warszawskiej, był czynny w organiz. i służył w oddz.: Taczanowskiego, Czachowskiego i Rębajły. Walczył pod Stefankowem, Radkowicami i Kruszyną. Ranny pod Stefankowem w prawą nogę i rękę.

Dawidowicz Jan, urodzony w Suchedniowie, pracował w organizacyi i służył jako szereg. Walczył pod Bodzentynem, Suchedniowem, Wąchockiem i pod Szydłowcem. Ranny pod Bodzentynem.

Dąbcański Leszek, ur. r. 1836 we Lwowie, poruczn. artyl. austr., służył jako komend. bat. piechoty, później jako major w oddz. Czechowskiego i Jeziorańskiego. Walczył pod: Lipinami, Derylakami, Hutą krzeszowską i Kobylanką. Ranny pod Kobylanką. Po powst. urzędnik Banku kredyt. we Lwowie.

Dąbkowski Korczak Bonifacy, ur. r. 1836 w Warszawie, był w czasie reform Wielopolskiego, powołany do Komis. skarbu. Po wybuchu powstania wstąpił do służby cywil. Rządu narod. Spełniał najrozmaitsze czynności, głównie rozważając polecenia rządu central. do poszczególnych oddziałów powst. Potem został mianowany naczeln. pow. Radzyńskiego, a pod sam koniec powst. zastępcą naczeln. wojew. Podlaskiego. Uwięziony na tem stanowisku i osadzony w cytadeli warszawskiej, za staraniem wpływowych osób uwolniony przeszedł granicę pruską i udał się wraz z wielu innymi na emigrację. Przebywał w Niemczech, w Paryżu, w końcu zapisał się na technikę w Zurychu. Po jej ukończeniu jako inżyn. był czynny przy budowie kolei na Węgrzech, w Rumunii i w Galicyi. Umarł r. 1897.

Dąbrowski Aleksander, ur. w Krakowie r. 1842. Walczył pod Miechowem i Borzęcinem. Wzięty do niewoli przebył w rotach aresztanckich lat 4. Powrócił do kraju w r. 1867, poczem zajmował się przemysłem.

Dąbrowski Ogończyk Bolesław Gabryel, ur. r. 1837 w Kaliszu. Szkoły ukończył w Warszawie, gdzie był później urzędnikiem rządu gub. Używany pierwotnie do usług przez Rząd narodowy, wyszedł następnie z Warszawy do oddz. Jankowskiego i brał udział we wszystkich potyczkach. Po rozbiciu oddz. Jankowskiego zebrał nie-dobitki i odprowadził je do najbliższego oddz., poczem popadł w długą chorobę. Zmarł w styczniu r. 1892.

Dąbrowski Radwan Edmund Andrzej, ur. r. 1833 w Łabuniu, koleg. registrar. w Sądzie głównym izby cywil. Żytomierza. W pierwszych dniach stycznia 1863 został wysłany z polecenia Rządu narod., przywiezionego przez Zygm. Miłkowskiego, do Stambułu, do Ambasady polsk. Służył jako szereg. w oddz. Artura Gołuchowskiego, potem w kozakach Weleżyńskiego. Po upadku powst. był na Mołdawii w Rumunii, później otrzymał posadę przy Wydziale kraj. we Lwowie.

Dąbrowski Jan, naczel. żandar. narod., zmarł we Francyi.

Dąbrowski Jan, obywatel z Lubelskiego, zesłany na Sybir.

Dąbrowski Jarosław, ur. r. 1837 w Żytomierzu, oddany 1847 r. do Brześcia do korpusu kadet., jako podpor. wysłany na Kaukaz, bił się z Szamilem, dopóki nie obudziły się uczucia, których później był najgorętszym i najczynniejszym wyznawcą. Nie chcąc w tych warunkach pozostać na Kaukazie wstąpił do Akademii general. sztabu w Petersburgu i jako kapit. znajdował się tamże w r. 1858/59 należąc już wówczas do kółka rewolucyjnego patryotów polaków, których zadaniem było szerzenie propagandy w wojsku na korzyść Polski. W r. 1861, przeznaczony jako kwatermistrz do Warszawy, stał się osiłą, około której skupił się cały ruch wojskowy. Ponawiały stosunki wojskowe z różnemi osobistościami, brał udział we wszystkich pracach przygotowawczych. Już było uplanowane nawet wydanie twierdzy Modlina powstaniu, gdy aresztowanie Dąbrowskiego przeszkodziło wykonaniu zamiaru. Pomimo uwięzienia wydawał polecenia i znosił się z komitetami Rz. N. za pomocą swej narzeczonej Pelagii Zgłiszczyńskiej, która wraz ze swemi ciotkami z nadzw-

czajną brawurą przemycala jego zlecenia i przeprowadzała porozumienie się z Komitetami po sobie następującymi, dostarczała rewolwerów i narzędzi do wydostania się z więzienia niejednemu uwięzionemu. Słynny spisek w cytadeli był przez Dąbrowskiego zorganizowany, a miał na celu wydostanie się wszystkich więźniów na wolność. Na nieszczęście w dzień urzeczywistnienia, przez nieostrożność jednego ze spiskowych, plan został zdradzony. Dąbrowski skazany na śmierć, tylko cudem ocalał. Dnia 5. kwietnia 1864 wystarano się o pozwolenie wzięcia ślubu, na dwa dni przed rozstrzelaniem. Ślub odbył się w Cytadeli i spowodował zmianę wyroku śmierci na katorgę. Z początku grudnia wywieziony, w końcu grudnia uciekł z drogi. Do połowy maja 1865 przechowywał się w Petersburgu oczekując wiadomości, dokąd została wysłana żona jego, uwięziona zaraz po ślubie i wywieziona wraz z ciotkami do Ardałowa. Ułatwiwszy ucieczkę żonie, udał się wraz z nią przez Petersburg do Szwecji. Po kilkumiesięcznym pobycie, przybył do Paryża, gdzie przewodniczył we wszystkich pracach emigracyjnych, zarabiając jako rysownik w biurach transatlantyckich. Dnia 21. maja 1871, skończył na barykadach jako generał naczelnik miasta Paryża, kierując obronę miasta podczas komuny, dając dowody swej odwagi i wyższych zdolności. Żona jego Dąbrowska Pelagia ze Zgliszczyńskich ur. r. 1843 w Dubiance, znana gorąca patriotka i jako z najczynniejszych, największe oddająca usługi w organizacji narodowej, po śmierci męża przybyła do Galicji, gdzie przechodząc bardzo ciężkie chwile, wychowała z pracy rąk trzech synów. Obecnie przełożona gimnaz. żeńskiego w Krakowie, na tem stanowisku służy zaszczytnie idei i krajowi.

Dąbrowski Klemens, ur. w Warszawie r. 1841, służył jako sierżant. i podpor. w oddz. Stojnowskiego (pod Bolimowem), Jeziorańskiego (pod Gidlami), Langiewicza (we wszystkich bitwach i utarczkach), powtórnie pod Jeziorańskim, (pod Kobylanką), Lelewalem (pod Panasówką i Batorzem). Aresztowany w Galicji i intern. w Ołomuńcu wstąpił do wojsk meksykańskich. Ranny pod Kobylanką

kulą przez lewy bok na wylot. Po powrocie do kraju właśc. realności w Krakowie.

Dąbrowski Leon, ur. r. 1844 w Zaleszczykach, prakt. gospodarczy, służył w oddz. Lelewela, hr. Komorowskiego, Wiśniewskiego i Różyckiego. Walczył pod Tyszowcami i Batorzem.

Dąbrowski Łucyan, pułkownik z r. 1863/64, zmarł w Stanisławowie r. 1881.

Dąbrowski Władysław, ur. r. 1841 w Panasówce, służył jako szereg. potem poruczn. w oddz. Czechowskiego, Zapalowicza, Wiśniewskiego i Lelewela. Walczył pod Hutą krzeszowską, Tuczępami, Zwierzyńcem etc. Po powstaniu magister farm. i właśc. drogueryi w Kołomyi.

Dąbski Władysław, ur. w Baruchowie, dzierżawca dóbr, służył jako rotm. kawaler. w oddz. Włodka, Taczanowskiego, Mieleckiego i walczył pod Cieplinami, Olszakiem, Brdowem, Nową wsią, Sędziejowicami, Ignacewem. Był ranny pod Ignacewem.

Decordé Michał, ur. r. 1833 w Puźnikach, gorzelnik, służył jako szereg. w oddz. Różyckiego w kozakach wołyńsk. i w oddz. Gołuchowskiego.

Delaveaux Łucyan, ur. r. 1844 w Krakowie, kadet wojska austr. technik, służył jako porucznik pod Langiewiczem począwszy od Goszczy i walczył pod Grochowskimi, a w oddz. Mossakowskiego pod Gołczewicami i Jawornikiem. Następnie w oddz. Bończy brał udział w bitwie pod Górą, gdzie dowodził 3-cim plut. Ranny w ramię pod Chmielnikiem.

Dembiński Stanisław, ur. r. 1840 w Łańcucie, służył w oddz. Langiewicza pod major. Niewiadomskim jako szereg., walczył pod Chrobrzą i Grochowskimi. Po powst. urzęd. kolejowy.

Dembiński Stefan, ks., służył w oddz. Langiewicza aż do bitwy pod Grochowskimi. Po powst. profesor gimnaz.

Demidowicz Izidor, sędzia pokoju Ks. Krakowsk., pracował w organiz. a zwłaszcza w Radzie naczelnej w Krakowie.

Denker Emil, ur. r. 1842 w Krakowie, asyst. farm., służył jako dziesiętnik pod Langiewiczem w 3-cim batal. strzel.

ców pod komendą majora Pióro. Walczył pod Sosnowką, Chrobrzą i Grochowiskami. Po powstaniu aptekarz w Leżajsku.

Denkiewicz Marcełi, ur. r. 1846 w Sanoku, student, służył jako szereg. pod Lelewelem i walczył pod Panasówką i Batorzem.

Deskur Bronisław, ur. r. 1835 w Rudzie, właśc. posiadłości, starosta okręgu włodaws. wojewodzki podlask. naczelnik wojskowy pow. radyńsk. potem pow. zamojskiego. Służył jako major w oddz. Myszkowskiego, Fryczego i Kruka. Walczył pod Radzyniem, Warelami, Komorowem, Żelechowem, Nadrybiem, Kaniową, Hańskiem, Zarębami i Łączką.

Dębicka z Bobrowskich Klementyna, hr. właśc. Nieznanowice, pracowała w organiz. zachodn. Galicyi.

Dębowski Zygmunt, pracował w organiz. zachodn. Galicyi.

Didier Alfons, porucz. 77-go pułku piechoty francuz., służył jako kapit. żuawów, później jako major strzelców pod Langiewiczem, Miniewskim i Rochebrunem. Walczył pod Grochowiskami, Chrobrzą, w lasach Olkuskich, pod Krzykawką i Chęchłami. Po powst. powrócił do czynnej służby w Montpelier.

Długoszowski Bolesław, ur. r. 1843 w Starym Sączu, słuchacz techniki w Krakowie, służył jako dowódca plutonu w oddz. Mossakowskiego, Czachowskiego, Bosaka i Eminowicza. Walczył pod Żarkami, Rybnicą i t. d. Po powst. inżynier cywilny.

Dobrowolski Wincenty, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Dobrowolski Władysław, naczelnik telegr. w Złoczowie, brał udział na polu bitew.

Dobrowolski Leliwa Zenon, ur. w Przybyłowie r. 1842, akademik, służył jako podofic. pod Wysockim w wyprawie na Radziwiłłów, później w formującej się konnicy hr. Gołuchowskiego. Po powst. dzierż. dóbr.

Dobrzański Benedykt, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Dobrzański Jan, ur. r. 1820, wpływowy kierownik życia publicznego, redaktor „Gazety narodowej” dyrektor teatru

lwowsk. i właściciel dóbr, pracował w organiz. jako naczelnik „Ławy lwowskiej”. Umarł w r. 1886.

Dobrzański Feliks, ur. r. 1842 w Kosowie służył jako podofic. później jako podpor. w oddz. Kurowskiego, Krukowieckiego, Bosaka i Rębajły. Walczył pod Miechowem, Glanowem i Opatowem. Był więziony w Tarnowie. Po powstaniu sekretarz Rady powiatowej

Dobrzański Michał, ur. r. 1839, prywat. oficj. walczył pod Radziwiłłowem w oddz. Horodyńskiego.

Dobrzański Stanisław, artysta i pisarz dramatycz. później dyrektor lwows. teatru, brał udział w wyprawie na Tomaszków pod Janem Czarneckim.

Dobrzyński Władysław, ur. r. 1837 w Rożnowie pow. Sądecki, właśc. dóbr, pracował w organiz. jako komis. pasu graniczn. i naczelnik pow. Po powst. urzędnik asekur. krakowskiej.

Domański Wiktor, właśc. realn. w Tykocinie i rejent miejski rządowy. Całem sercem i duszą poświęcił się w latach 1860—63 sprawie narodowej, z narażeniem swego mienia i życia, dniami i nocami, w zimie i w lecie, przebiegał wsie i zagrody i pouczał, zachęcał i namawiał ludzi do powstania, dodawał ducha i odwagi, nieraz do wyczerpania swych sił. On to urządził policję, żandarmerię i pocztę narodową; odbierał i rozdawał narodowe dzienniki i rozporządzenia Rządu narod. W końcu, gdy żydzi szpiegdy donieśli władzom rosyj. został aresztowany i okrutnie maltretowany, póki kilku tysiącami rubli niewykupił się z matni. Umarł r. 1901.

Domaszewicz Aleksander, ur. r. 1842 w Wołmontowicach, student, służył jako ofic. w oddz. ks. Maćkiewicza. Był ranny w Powiatówce nad Niemnem.

Dominikowski Mikołaj, ur. w Mieście r. 1841, szeregow. 10-go pułku ułanów pruskich, służył jako szereg pod dowódz. Franc. Budziszewskiego w oddz. Tuczanowskiego. Ranny w prawą nogę kulą karab. został po wylecz. wysłany do Paryża.

Dorantowicz Józef, ur. w Warszawie r. 1826, pracował w drukarni narod. i był w innych posługach organiz. Razem z Brzezińskim setnikiem zesłany na Sybir w r. 1863.

Dragowski Zygmunt, ur. w Ostrożu na Wołyniu r. 1843 pomocnik aptekar. w Dubnie na Wołyniu, pracował w organiz. pow. Dubieńskiego. Aresztowany, siedział w więzieniu do r. 1864, w którym jako austr. poddany, został wydalony na granicę.

Drewnowski Ignacy, ur. w Niezabitowie r. 1846 stud. inst. politechn. w Puławach, służył jako szereg. w oddz. Świdzińskiego, Lelewela i Jeziorańskiego. Po powst. radca, inspektor kolejowy.

Drohojowski Juliusz, ur. r. 1837 w Piorkowicach, ziemianin, służył w oddz. Lelewela. Walczył pod Hutą, Różą, Starą wsią, Krasnobrodem, Panasówką i Batorzem. Po powst. internowany uszedł na emigrację, przebywał we Francji i Szwajcaryi. ząd udał się do Rzymu. Po odbytych studiach przyjął święcenia kapłańskie i zamieszkał w Krakowie jako kanonik, kapelan Tow. dobroczynności.

Drozdowski Jan, ur. w Tarnowie r. 1844 uczeń gimnaz., służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Dunajewskiego (pod Kołem), Czachowskiego (pod Klementowem i Jurkowicami). Po rozbiciu oddziału, wrócił do Tarnowa i pełnił służbę pomocnika przy Eliasiewicz, do chwili stanu oblężenia. Po powstaniu piekarz w Tarnowie.

Dubiecki Maryan, ziem., ur. r. 1838 na Wołyniu, po ukończeniu wydziału literackiego w Kijowie w r. 1860 został profes. gimnaz. w Równem na Wołyniu, gdzie wykładał język i literaturę polską. W roku następnym usunięty ze zajmowanej katedry, poddany śledztwu, tym razem uniewinniony, w paźdz. r. 1861 został wywieziony do Wiatki wraz z swym bratem śp. Aleksandrem. Na początku r. 1862 przeniesiony do Tambowa, z tamąd do miasteczka Łebiedzenna, ponownie do Tambowa. otrzymał uwolnienie z wygnania i przy końcu r. 1862 wrócił do kraju. W r. 1863 przed wybuchem powst. z polecenia organiz. powstańczej połudn. prowincji Polski został przeznaczony do Warszawy, dla stałego reprezentowania wymienionych prowincji w ognisku przygotowań rewolucyjnych. Przybył jednak do Warszawy i objął swe stanowisko dopiero w dniu wybuchu zbrojnego ruchu na Wołyniu i Ukrainie

(26. kwietnia i 8-go maja 1863). Od owej chwili reprezentował on sprawy zabużańskiej prow. w Rządzie narod. w ciągu 11-tu miesięcy (do 10-go kwietnia 1864) tj. aż do chwili zupełnego upadku powst. z tytuł „Sekretarza Rusi”. Zasiadając we wszystkich oddz. Rządu narod. z głosem doradczym i informacyjnym, był łącznikiem wiążącym organiz. prowinc. zabużańskiej z central. władzą powstań. Jedynie tylko podczas trzytygodniowych rządów „czerwonych” wstrzymywał się od wszelkich z nimi stosunków, lecz gdy gener. Traugutt ich obalił, sekretarz Rusi wrócił do swych obowiązków i te podczas dyktatury Traugutta sprawował, pomagając i w innych sprawach dyktatorowi. Jednocześnie ze swemi obowiązkami na stanowisku sekretarza Rusi, pracował Dubiecki od połowy września 1863, na polu pedagogicznem jako profesor gimnaz. w Warszawie, aż do chwili uwięzienia (10. kwietnia 1864.) W tymże dniu uwięziono również i Traugutta, co wytworzyło ostateczny epilog powstania. Dubiecki był przez 4 miesiące trzymany w więzieniu warszawskim, w tak zwanym Pawiaku i w Cytadeli i skazany na śmierć, lecz wyrok ten zmieniono na katorżne roboty i wywieziono go z Warszawy do katorgi Nerczyńskiej dnia 10-go sierpnia 1864. Obbywał on przeznaczoną mu katorgę w Siewakowie i w Daraseniu, łaską ogólnych manifestów, przeniesiony po kilku latach na osiedlenie do Irkucka, ztąd w r. 1876 na mieszkanie do Rosyi połudn. nareszcie na mocy zupełnej dla wszystkich uczest. powst. amnestyi, w r. 1883 uwolniony z wygnania. Odtąd zamiesz. w Krakowie.

Dubłowski Adolf, ur. we Lwowie r. 1843, służył jako szereg. w oddz. Czarneckiego, Younga i Lelewela. Walczył pod Krasnobrodem, Zwierzyńcem itd. Ranny w prawe ramię i w prawą nogę.

Dulęba Bronisław, ur. r. 1843 w Tarnowie, akademik, służył jako szeregowy w oddz. Lelewela i Zapalowicza i brał udział w stoczonych przez te oddziały bitwach. Podczas stanu oblężenia we Lwowie, skazany na 2 lata, został uwolniony amnest. po półtorarocznem więzieniu. Ukończywszy studia prawnicze i złożwszy doktorat, wstąpił do służby w Wydziale kraj. we Lwowie, gdzie awanso-

wał na sekretarza. W czasie czynnej służby i jako emeryt oddaje się gorliwie pracy na polu społecznym, ekonom. i spraw ojezystych.

Dulęba Józef, ur. r. 1842 w Krakowie, pianista, gwałtiner oddz. Langiewicza, ułan w oddz. Jeziorańskiego, padł w pojedynku w Warszawie.

Dunikowski Antoni, ur. r. 1844 w Mościskach, uczeń szkół realn. służył w oddz. Waligórskiego i Szlaskiego, później Czachowskiego.

Dunin Władysław, urzęd. telegr. we Lwowie, pracował w organizacyi. Unikając więzienia emigrował za granicę. Bawił w Szwajcaryi i Rumunii w charakterze urzęd. kolejowego. Po amnestyi wrócił do kraju, gdzie zajął posadę dyrektora prywatnych telefonów we Lwowie.

Duszyński Aureli, ur. w Chochoniowie r. 1844, student, służył jako szeregowiec pod kapit. Michajlewichem i Fischerelem (austr. oficer.) w oddz. Rochebruna i Komorowskiego. Po powst. urzędnik sądowy.

Dutka Kazimierz, ur. r. 1842 we Lwowie, służył jako szeregowiec w oddz. Czarneckiego. Po wyprawie pod Tomaszów, aresztowany siedział 6 tygodni w więz. austr., następnie służył w oddz. Miniewskiego. Wzięty znowu do niewoli austr. uciekł z więzienia do oddz. Wiśniewskiego. Po rozbiciu oddziału aresztowany po raz trzeci przesiedział 2 miesiące w więzieniu. Po powstaniu majster blacharski.

Dwernicka (Orłowska) Tekla, ur. w Lubelskiem r. 1822 córka obywat. Lublina zamieszkała w Głusku pod Lublinem, pełniła służbę w powst. jako kurjerka, jeździła z Leonem Frankowskim, przewoziła broń do obozu, rozwoziła manifesty pod pseudonimem Orłowskiej. Od r. 1864 przebywała na emigracyi w Berlinie, w roku 1873 zaś zamieszkała w Krakowie.

Dworski Aleksander dr, ur. r. 1822 we Lwowie, adwokat w Przemyślu, należał do organiz. narod. przez cały czas powstania. Wspólnie z drem Waleryanem Waygarterem, stał na czele organiz. przemyskiej i służył sumiennie z poświęceniem i narażeniem wolności i bytu. Po powst. zajm. wyższe stanow. autonomiczne.

Dworzak Franciszek, ur. w Szydłowie w r. 1845, służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego i Ćwieka. Był w bitwach pod Białobrzegami, Krasnostawem, Batorzem i Szydłowcem. Intern. przez rząd austr. służył w legii w Meksyku jako kawalerz.

Dybowska Wanda, później zameż. Longchampsowa Franciszkowa, pracowała w organiz. lwowskiej. Brat jej Napoleon zginął w bitwie pod Radziwiłłowem.

Dybowski Natęcz Tadeusz, ur. r. 1840 w Siennicach, słuchacz uniwers. Kijowskiego, złożył jako szereg. w oddz. Zareby i Remiszewskiego.

Dydyński Gozdawa Edmund, ur. w r. 1837 w Godowy, oficer austr. pułku hr. Coronini, służył w oddz. Langiewicza jako major kosynierów. Walczył pod Grochowiskami. Po powrocie do Galicyi był cały rok konfiniowany.

Dygulski Bończa Władysław, ur. w pow. Sandomierskim r. 1840, aplikant pow. w Sandomierzu, wstąpił do oddz. jako szereg. Na placu boju został mianowany poruczn. kosynierów. Służył pod Langiewiczem i walczył pod Suchedniowem, Parszowem i na Ś-tym Krzyżu. Następnie pod Ramockim był w bitwie pod Szycami.

Dylewski Jan, ur. r. 1845, słuch. wydz. prawn. we Lwowie, brał udział w organizac. W chwili wyjazdu do obozu uwięziony, przepędził 5 miesięcy w więzieniu, stawiony przed sąd wojskowy. Po uwolnieniu złożył doktorat i poświęcił się sądownictwu, przy którym zajął stanowisko wiceprezydenta apelac. we Lwowie. Ponadto wybitny pracownik na polu społecznym i obywatelskim.

Dymitrowski Tomasz, ur. w Kolbuszowej w r. 1836. Służył jako sierżant pod Czachowskim w 1-ej komp. karab., kapit. Singera, później w oddz. Rębajły pod kapit. Władysławem Zgórskim. Ranny w prawe ramię, głowę i szyję, dostał się do cytadeli w Warszawie, poczem za wstawieniem się konsula austr. uwolniony, jako kaleka r. 1864.

Dysowski Ksawery, ur. w Krakowie r. 1836, podof. w 2-gim pułku artyler. austr., służył w powst. jako podpor. pod Alladarem. Po rozbiciu oddz. uwięziony w cytadeli lwowsk., był jako dezterter karany.

Dziakiewicz Dotęga Bronisław, ur. w Korszowie na Wołyń, sztabskapitan artyler. rosyj. przeprowadzał wojskową organiz. oddz. Jankowskiego i pełnił służbę w randze kapit. Po wielu szczęśliwych utarczkach z moskwą, przy rozbiciu oddz. poraniony w straszliwy sposób pikami i pałaszami, walczył długi czas między życiem a śmiercią. Ostatecznie został wyleczony, lecz twarz jego zmieniła się wskutek złego opatrunku do niepoznania. Uwięziony przez moskali, zataił nazwisko i jako Franciszek Dąbkowski ze Lwowa został skazany na osiedlenie i wysłany do Nerczyńska. Roku 1868 amnestyonowany, uzyskał posadę w Wydz. kraj. we Lwowie, gdzie brał udział we wszystkich pracach dla dobra sprawy narodowej.

Dzieduszycki Aleksander hr., właśc. dóbr, pracował gorliwie w organizacyi.

Dzieduszycki Włodzimierz hr., ur. r. 1827, mąż zasłużony na wielu polach pracy narodowej i obywatelskiej, założyciel Muzeum Dzieduszyckich, marszałek kraj. pracował w czasie powstania w organiz. i poświęcił znaczne fundusze na cele rewolucyi

Dziedzicki Ludwik, ur. r. 1846 w Samborze, uczeń gimn. służył jako podoficer w oddz. Langiewicza, Zapalowicza i Lelewela w bitwach pod Grochowskimi, Mołozowem, Tyszowcami, Siwką i Batorzem. Po powst. radca i inspektor szkolny, zmarł 20. sierpnia 1903.

Dzierżanowska Julia, zameżna Malczewska, należała do założycielek stowarz. im. Klaudyi Potockiej we Lwowie, następnie pracowała w organizacyi.

Dziewoński Józef, ur. r. 1827 w Świątnikach gór. artysta i malarz, służył jako podof. i poruczn. w oddz. Lelewela, Rudzkiego i Mareckiego. Walczył pod Zwierzyńcem i Batorzem. Po powstaniu prof. gimnazjalny.

Dziubiński Piotr, ur. r. 1834 w Piskorowicach obok Leżajska, służył jako kapit. w oddz. Miniewskiego i Komorowskiego. Walczył w Olkuskich lasach, pod Krzykawką, Chęchłami i Poryckiem. Później pełnił służbę kwaterm. i urzęd. tajnej policyi w Galicyi. Po powst. był urzęd. kolej., następnie prof. szkoły real. we Lwowie, gdzie zmarł 27. wrz. 1903.

Dzwonkowski Władysław, ur. r. 1848, partyzant z r. 1863/64, zmarł w Sianisławowie r. 1880.

Ebenberger Adolf, ur. r. 1840 w Rosienicach, prakt. gosp. służył jako szereg. w oddz. Nieczuje i Bogdanowicza. W bitwie pod Rudką ranny, przeznaczony został do rekwirunku żywności i ogłaszania odezw Rządu narod. Aresztowany przez moskali, więziony w Krasnym stawie, dla braku dowodów, został wypuszczony. Po powst. dzierżawca dóbr.

Eckert Konstanty ur. r. 1842 w Warszawie, uczeń, służył jako poruczn. kosynierów w oddz. Jeziorańskiego i Langiewicza. Był w bitwie pod Rawą, Małogoszczą, Skalą, Chrobrzą, Grochowskimi, Lubochnią. Po przejściu granicy intern. w Ołomuńcu.

Elżanowski Seweryn, kom. Rządu narodow. dla zachodniej Galicyi.

Eminowiczówna Helena, później zameżna *Erazmowa Komarnicka*, członek stowarzysz. „Klaudynek“, pracowała w lwowskiej organizacyi.

Emmout Edward, oficer 4-go pułku p. z r. 1831, przybywszy z Anglii na Wołyń. zamieszkał u hr. Ilińskiego. Za należenie do organ. powstań. r. 1863, pozbawiony mienia i wydany za granicę jako angieli. poddany, osiadł we Lwowie, gdzie zmarł r. 1893.

Epstein Mikołaj, ur. r. 1831, właściciel dóbr wywieziony na Sybir.

Erazmus Aleksander piekarz, służył w oddz. Langiewicza przez cały przeciąg kamp. następnie w oddz. Czachowskiego. Był w 22-u bitwach. Umarł w Zaleszczykach.

Erazmus Henryk, ur. r. 1845 w Jarosławiu, służył w oddz. Czachowskiego przy strzelc. pod kapit. Rosnerem, który poległ w drugiej potyczce pod Rybnicą i Jurkowicami. Wzięty w tejże bitwie do niewoli, wysłany do Permy, skazany tamże na 2 lata rot areszt. został po odświeżeniu przesiedlony do gub. Jenisejskiej. Tam przebył lat 3. Po powstaniu fryzjer.

Ergietowski Jan, ur. r. 1846 w Korczyni obok Krosna, stud., służył pod Langiewiczem, Miniewskim i Czachowskim. Walczył pod Grochowskimi, w Olkuskich lasach, pod

Krzykawka, Chęchłami, Rybnicą i Jurkowicami. W tej ostatniej bitwie, dostał się do niewoli rosyj. Wysłany na Sybir, przebył lat 5 w gub. Tomskiej. Po powrocie, asen-terowany do wojska austr., służył przy 45-tym pułku piech. przez lat 12. Po wysłużeniu w wojsku urząd. podatkowy.

Falkowska z córką, zostały zesłane na Sybir.

Fanti Stanisław, de Biasco, ur. r. 1841 w Komińskich gub. Radomska, przed powst. podinspektor ruchu kolei Warszawsko-Petersburskiej, był czynnym w organiz. narod. w Królestwie i na Litwie. W powst. służył w oddz. Wilkoszewskiego. Ranny pod Mężeninem w głowę, po wyzdrowieniu był w żandarm. setnikiem pod Jankiem Białym (Karłowiczem). Po powstaniu otrzymał na emigracji posadę przy kolei Lyońskiej a podczas wojny francusko-pruskiej w Tow. genewskim czerw. Krzyża. Do Galicji przybył 1872 r. na posadę zarządcy zakładu obłąkanych w Kulparkowie.

Fanti Wacław de Biasco, ur. r. 1838 w Dąbrowej, junkier artyl. rosyjskiej, służył jako dowódca artylerii w oddziale Mierosławskiego. Walczył pod Igołonią. Po powstaniu urzędnik prywatny w Paryżu *).

Fassowicz de Farensbach Erazm, uczeń żytomierskiego gimn., ur. r. 1845 w Hucie szlacheckiej pod Cudnowem, służył pod Chranickim. W bitwie pod Miropolem, wzięty do niewoli został zesłany na osiedlenie w Syberyi.

Fassowicz de Farensbach Justyn, doktor filozof., ur. r. 1834 w Hucie szlacheckiej pod Cudownem, służył pod Chranickim. W bitwie pod Miropolem wzięty do niewoli, osadzony w więzieniu w Zużaklu, uciekł z więzienia, a przekradłszy się przez granicę, dostał się do Paryża, przyjął obywatelstwo Rzeczy posp. San Domingo i został przez tamtejszy rząd zamianowany ministrem-rezydentem przy Watykanie. Trzeci brat Edward Fassowicz doktor medyc. ur. r. 1836 poległ w bitwie pod Miropolem.

*) W rozdziale pierwszym „Księgi pamiątkowej“ podaliśmy imię Fantiego mylnie „Stanisław“ zamiast „Wacław“, co niniejszem prostujemy.

Fechter Michał, ur. we Lwowie r. 1843, technik, służył przy organiz. i żandarm. Po powst. budowniczy we Lwowie.

Fedorowicz Mikołaj dr., ur. r. 1836 w Czabarówce, pełnił służbę jako sekretarz i członek komis. ekspedycyjnej we Lwowie.

Fedorowski Mikołaj, z Tarnopolskiego, pracował w organizacyi.

Fedorski Władysław, ur. r. 1844 we Lwowie, uczeń gimn., służył jako szereg. w oddz. Wysockiego (pod Radziwiłłowem). Po powst. likwidator Towarz. wzaj. ubezpieczeń.

Fedyk Józef, ur. r. 1836, murarz, służył jako szereg. w oddz. Jeziorańskiego. Ranny 2 razy, w rękę i nogę.

Feigel Longin, ur. w Błudnikach, gimnazysta, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego i Gołuchowskiego. Walczył pod Czechowskim. Po powst. dok. med. prof. uniwersytetu.

Feliński Ludwik, marszałek powiatowy trocki, został zesłany do Permu.

Feliński Szczesny Zygmunt, ur. r. 1824, arcybiskup metropolita warszawski, skompromitowany politycznie, został wywieziony do Petersburga, z tamąd w głąb Rosyi. Uwolniony po wielu latach, zamieszkał w Krakowie, a potem w Dźwiniacze obok Mielnicy, gdzie został pochowany r. 1895.

Fiałkowska z Grzywińskich Apolonia, ur. r. 1842 w Ujściu solnem, służyła jako szereg. w oddziale Czechowskiego w 5-jej komp. II-im bat. pod majorem Dąbezańskim. Brała udział w bitwach pod Potokiem, nad Tanwią i pod Hutą krzeszowską.

Fiałkowski Antoni, ur. w Komarnie, ofic. pryw. służył w oddz. Czechowskiego, Jeziorańskiego i Wysockiego. Walczył pod Potokami, nad Tanwią, pod Hutą krzeszowską, Kobylanką i Radziwiłłowem. Po powst. przesiedział 2 lata w więzieniu w Przemyśle, następnie otrzymał posadę rządcy dóbr.

Fiałkowski Grzegorz Bolestaw, ur. w Perespie r. 1846 prakt. gosp. służył jako szeregowiec kawal. w oddz. Czechowskiego, Younga, Lelewela, Ćwieka i Jagnina. Walczył pod Tomaszowem, Potokami, Bilgorajem, Różańcem, Pana-

przywieziony do Przeworska, leczył się w szpitalu urządzonym przez ks. Lubomirskiego.

Franczykowski Edward, ur. r. 1845 w Rudnej, prakt. lasowy, służył w kawaler. oddz. Palfiego. Z powodu wątłego zdrowia wrócił z obozu i służył w organiz. przy przeprowadzaniu oddz., oraz przy składach broni, zakopanej w lasach. Po powst. leśniczy.

Franczykowski Jan, ur. r. 1844 w Rudnej, prakt. straży skarbowej, służył w oddz. Czachowskiego i walczył we wszystkich bitwach przez oddział stoczonych, od początku do końca. Był poraniony od pik i szabel kozackich. Po powst. starszy strażnik skarbowy.

Fredro Aleksander hr., pracował w organizacyi w Galicyi. *Fredrowa Zofia hr.*, żona Aleksandra, pracowała w galic. organizacyi.

Fricz Wojciech, ur. w Nowej wsi r. 1827, służył jako szereg. i podof. w oddz. Langiewicza, Nulla, Jeziorańskiego, Ruckiego, w końcu Mareckiego. W bitwie pod Brzostówką wzięty do niewoli, wysłany do gub. Tomskiej, przydzielony do robót przy kolei w gub. Kurskiej, przebył tam lat 3. Był ranny w głowę pałaszem, kula w prawe ramię i szablą w wielki palec praw. ręki.

Furtek Franciszek, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Fusek Michał, ur. w Twierdzy r. 1843, prakt. gospod., służył jako szereg. pod Lelewelem i walczył pod Panasówką, gdzie utracił prawą rękę. Po powst. zarząd. lasów.

Fusek Wilhelm, ur. r. 1842 w Kobiernicach, student, służył w oddz. Zapalowicza. Walczył pod Tyszowcami i Tuczępami. Ranny w nogę. Po powstaniu aptekarz.

Fusiarski Tomasz, ur. r. 1840 w Janowie Ordynackim, słuch. teolog., służył jako podpor. pod komendą Ulatowskiego, w oddz. Langiewicza. Walczył pod Staszowem, Małogoszczą, Piaskową skałą, Skałą, Chrobrzą, Sosnowką, Grochowiskami. Po powst. urzęd. bankowy.

Gacki Stanisław, ur. r. 1837 we wsi Pensy, jako oficyalista pryw. udał się do powst. Walczył we wszystkich bitwach stoczonych przez Lewandowskiego, Turkietego, Konono-

wicza i Jankowskiego. Z polecenia Jankowskiego, po śmierci Kononowicza dowodził resztką jego oddziału, a w kilkanaście dni później odprowadził go Czachowskiemu, poczem 1. lipca wyjechał w Podlaskie i zaciągnął się do strzelców konnych (żandarmeryi) pow. Łukowskiego. Oddział stoczył bitwy: pod Żelechowem, Garwolinem, Gończycami, Baranowem, Borowem. Ranny, zmuszony był poddać się operacyi, którą wykonano w szpitalu Maciejowskim. Strzelców konnych opuścił 15. października i ukrywał się między włościanami w Radomskim aż do czerwca 1864. Pod Sandomierzem przeszedł granicę Galicyi i znalazł zajęcie przy budowie dróg krajow. i ich konserwacyi w Tarnobrzegu.

Gadulski Wojciech, ur. w Ruskiej wsi r. 1842, introligator, służył jako szeregowiec strzelc. w 5-tej kompani kapit. Braunera pod Kurowskim i walczył pod Sosnowcem, Słomnikami i Miechowem. Następnie służył pod Jeziorańskim i walczył pod Małogoszczą. W tejże bitwie w lewą nogę kartaczem ranny, leczył się w klasztorze w Jędrzejowie, poczem dostał się do Krakowa.

Gajda Michał, ur. r. 1832 w Frysztaku, służył jako szeregow. w oddz. Jordana i Wierzbickiego. Ranny był od kuli w nogę i od 2-óch pehnięć bagnetem.

Gajewski Adolf, ur. r. 1843 w Woli zarczyckiej, pomocnik gospodar., służył w oddz. Czechowskiego w 2-ej komp. strzelców i brał udział we wszystkich potyczkach, kontuzjowany od kuli karabinowej w bok prawy. Następnie wstąpił do oddz. Jeziorańskiego i walczył pod Kobylanką, ranny w nogę piką kozacką i w rękę kulą karabinową. Po powst. administr. folwarku.

Gajewski Wiktor, uczeń gimn., służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego. Pod koniec życia ciemny, bez zatrudnienia przebywał w zakładzie nieuleczalnych.

Gajkowski Ignacy, ślusarz, służył jako szereg. w strzelcach pod Krukowieckim (pod Skałą, Głanowem i Imbramowicami), pod Rozenbachem, (pod Opatowem i Sandomierzem). Tutaj wzięty do niewoli, osadzony w Włodzimierzu na 3 lata do rot areszt. do Charkowa, powrócił do kraju w r. 1867. Ranny był w kark kulą pod Głanowem.

sówką, Batorzem, Chełmem, Krasnostawem, Piaskami i w wielu innych potyczkach. Wzięty do niewoli, został wywieziony na Sybir. Był ranny w głowę lancą, w ramię pałaszem a w lewą nogę kulą. Po powrocie do kraju prywatny oficyalista.

Fiatkowski Walenty, ur. r. 1843 w Warszawie, czelad. blacharski, służył jako szereg. w oddz. Kononowicza w bitwach w Różnieszewie, 2 razy pod Chojnowem i pod Grabowcem.

Fibich Antoni, ur. r. 1842 w Siennicy, prof. gimn. w Pinczowie, służył jako szereg. w oddz. Jeziorańskiego. Brał udział w bitwie pod Kobylanką, następnie w organiz. w wojew. krakowskim. Ranny bagnietem pod Kobylanką (6. maja 1863). Po powst. notaryusz i właśc. dóbr w Mieleckiem.

Figietty Stojanowicz Narcyz, ur. w Klwatce gub. Radomska r. 1823, właśc. dóbr. Poprzednio służył w legionach polsk. w Turcyi i w legione w Afryce, w powst. zaś jako major kawal. pod Langiewiczem i Czachowskim, następnie osobno chodził z oddz. kawal. pod Eminowiczem. Na czele własnego oddz. stoczył bitwę pod Jedlną. Walczył pod Wąchockiem, Suchedniowem, Borzęcinem, Kowalą, Rusinowem, pod Wirem 2 razy, pod Ratajami 2 razy, Bobrzą, Boryą, Solcem, Jeziorokami, Ilżą, Krzyżanowicami, Koszarami i t. d. Ranny pod Wirem w prawą rękę, przestrzelony kulą przez dłoń. Po powstaniu oddał się gospodarstwu rolnemu.

Filewicz Antoni, ur. r. 1847 w Żalinie w Lubelsk., student Liceum lubelsk., służył jako szereg. w oddz. Krysińskiego i Bończy, później Grzymały. Brał udział w kilku drobnych rekonensansach i potyczkach, ostatecznie pod Międzyrzeczem i pod Piszczalem. Po powst. urzęd. kolejowy.

Filipkiewicz Paweł, ur. w Krakowie r. 1838, czelad. kraw., służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego (kapit. kosyn. Braun), w bitwie pod Miechowem, w oddz. Tetery, w bitwie pod Igołomią.

Filochowski Hipolit Kasyan, ur. w Łosicach r. 1840, służył jako oficer kawal., walczył pod Stokiem i Zarembami, w oddz. Mystkowskiego pod Łączką, w oddz. Fryczego pod

Nagoszewem i w końcu w oddz. Rynaszewskiego pod Żelazną. Po powst. urzęd. krak. Towarz. wzaj. ubezpieczeń.

Fischer Gustaw, uczeń gimn. służył jako szeregow. w oddz. Czechowskiego. Po powstaniu artysta dramatyczny.

Fischer Roman Otton, ur. 1847 w Krakowie, student, służył jako szereg. w oddz. Borowskiego i Baranieckiego, walczył pod Borodianką. Po powst. prywat. oficyalista.

Fischer Władysław, ur. w Tarnopolu w r. 1848, stolarz, służył jako szereg. pod Lelewelem i Jankowskim. Walczył pod Chruslinem, Korytnicą i Różą, gdzie 2 razy ranny, leczyl się w szpitalu w Łukowie. Następnie służył pod Krukiem i w bitwie pod Krzywdą, odniósł 7 ran w głowę lancą. Leczył się we wsi Gąsce. Po wyleczeniu walczył pod Gockiem.

Fleszar Teofil, ur. 1842 w Łańcucie, pomocn. fabryczny, służył jako szereg. pod Langiewiczem i walczył pod Staszowem, Małogoszczą i Chrobrzem.

Fleszar Walenty, ur. w Żołyni r. 1837, szewc, służył w oddz. Lelewela. Walczył pod Panasówką i Batorzem. Ranny pod Panasówką.

Florczak Franciszek, z oddz. pułk. Horodyńskiego. W wyprawie na Radziwiłłów, wzięty do niewoli, został wysłany na Sybir.

Folkierski Władysław, ur. r. 1842 w Warszawie, ukończony technik, służył w oddziale „Dzieci Warszawy“ Żychlińskiego w stopniu podporucznika. W czasie wojny prusko-francuzkiej r. 1870, służył w armii francuz. jako inżynier-elektrotechnik w stopniu porucznika, poczem został mianowany kawalerem Legii honorowej. Od r. 1874—1889 pracował jako inżynier w Peru i otrzymał tytuł doktora filozofii na uniwersytecie w Limie. Przez lat parę przebywał następnie w Paryżu, poczem przybył do Galicyi i pracował przy budowie kolei, tudzież wodociągów w Zakopanem, gdzie zmarł r. 1904.

Fortkowski Michał, ur. w Przeworsku w r. 1837, murarz, służył jako szereg. pod Czachowskim w komen. majora Bobrowskiego, następnie pod Jeziorańskim i walczył pod Kobylanką, gdzie ciężko ranny w prawy bok, po wyjęciu kuli leżał przez 5 miesięcy w Cieszanowie. Następnie

Galiński Aleksander, ur. r. 1845 w Chełmie, służył jako szereg. strzelec w oddz. Neczaja i Borelowskiego. Po powst. intern. w Ołomuńcu.

Galiński Rawicz, Michał, ur. w Tartakowie r. 1842, kadet wachm. stadnin rząd. austr. służył jako podpor. konnicy, po ogłoszeniu stanu oblężenia zaś, jako kwatermistrz w Węgrzech i Siedmiogrodzie, dla rozbitków udających się do Rumunii. Później jesieni r. 1863 przytył do Galicyi, opuściwszy szeregi wojska austriacy. wspólnie z kadetem Stasiniewiczem, i przydzielony został do oddz. Komorowskiego (6-tej komp. kap. Fischera). Z powodu słabego rozwoju organizacyi we Lwowie, przeznaczono go do konnicy Czyżewicza, która zbierała się pod Sieniawą. Od dra. Longchamps (senior) otrzymał w r. 1864 kredytywę i polecenie udania się do Rumunii przez Węgry, gdzie miał urządzić stacyę dla rozbitków dążących do Bukaresztu. Schwyty na granicy Rumunii przez austr. żandarmeryę, oddany został pod sąd wojskowy i po jednorocznem śledztwie w Hermanstademie zasądzony na utratę stopnia kadetawachmistrza i 7-m lat ciężkiego więzienia w dybach. Odbył karę wspólnie z Adamem Eliasiewiczem z Tarnowa, Rastawieckim, Wawrz. Kozłowskim z Krakowa i Lamperem ze Lwowa. W styczniu 1867 r. otrzymał amnestyę, poczem uzyskał posadę sekret. Rady pow. w Kolbuszowej.

Galoff Mikołaj, ur. w gub. Witebskiej w r. 1825, właśc. dóbr, były oficer wojsk rosyj. komenderował własnym oddziałem kawaleryi w woj. Witebskim, pow. Lepelski. Walczył nad Berezyną.

Galecki Maciej, ur. w Łęcznowoli r. 1810, służył jako szeregowiec kosyn. w oddz. Lelewela. Ranny w lewy bok i lewą rękę kulą.

Gałęzowski Wiktor, ur. r. 1839 w Chojnie, właściciel dóbr, służył jako szereg. w oddz. Langiewicza. Walczył pod Szydłowcem, Pieskową skałą, Sosnowką, Skałą, Chrobrzem i Grochowiskami. Ranny w twarz i rękę pod Grochowiskami Po powst. kontrolor dóbr.

Gamski Franciszek, ur. r. 1844 w Obroszynie, stud. służył jako szereg. w oddz. Czarneckiego w wyprawie na Tomaszów, Jeziorański, pod Kobylanką, Horodyńskiego, pod

Radziwiłłowem i Komorowskiego, pod Porykiem. Po powstaniu przeds. budowlany.

Garbowski Elias Jan, ur. r. 1840 w Pustopedzie, kleryk OO. Karmelitów, z ramienia Rządu narodowego zajmował się rozszerzaniem propag. wolności wśród polaków znajdujących się w wojsku mosk. i werbowaniem do oddziałów. W dzień nowego roku 1864 został zesłany do kopalń w Nerczyńsku.

Gardziel Floryan, ur. w Pruchniku r. 1845. stud. gimnaz. w Przemyśle, służył jako szereg. i dziesiąt. w oddz. Czechowskiego i brał udział we wszystkich potyczkach, następnie w oddziałach Jeziorańskiego, Waligórskiego i Śmiechowskiego i walczył pod Kobylanką. Ranny i kontuzjow. w udo lewej nogi. Po powst. dyrektor szkoły ludowej.

Garlicki Henryk, ur. w Chańcowie r. 1841, dzierżaw. dóbr, służył jako szereg. pod Langiewiczem i pod Jordanem. Ranny był w nogę.

Garzyński Stefan, ur. r. 1840 w Garwolinie, wzięty do wojska mosk. r. 1863, zbiegł z 6-ma polakami i 1-ym moskałem z patroli i służył w powstaniu jako podofic. strzelców w oddz. Lewandowskiego i Lelewela. Po powstaniu był internowany w Ołomuńcu.

Gawarecki Zygmunt, ur. r. 1829, akademik roln., był naczelnikiem organizacyi powiatu brzesko-kujawskiego i służył w oddziale Raczkowskiego. Aresztowany w Poznaniu, został na podstawie angielskiego paszportu wysłany do Londynu. Później bawił w Liege, następnie 11 lat w Paryżu. W czasie oblężenia przez Prusaków był w gwardyi miejskiej. Ostatecznie wrócił do Galicyi i pracował w Kółkach rolniczych.

Gaweł Karol, ur. r. 1827 w Głogowie, pracował w organiz. przy dostawie broni, amunicyi i prowiantów, a Rząd narod. w uznaniu zasług odznaczył go listem pochwal. Dążąc do obozu został pojmany i osadzony w więzieniu w Rzeszowie. Po odzyskaniu wolności, osiadł jako majster stolarski w Jarosławiu. W pracach organizac. dopomagała mu gorliwie jego żona Gawłowa Ludwika z Pezdańskich.

- Gawęda Maciej*, ur. r. 1838 w Wilkowicach, czeladnik kraw., służył jako szereg. przy kosyn. strzelc., w końcu przy kawal. w oddz. Langiewicza, Czachowskiego, Grelińskiego, Kononowicza, Rudowskiego i Chmielińskiego. Walczył pod Małogoszczą i Chrobrzą, Bielanami (pod Warszawą), Szczepankowem, Brodami, Gaczami, Ostrołęką, Chełmem, Wirem i Oksą. Ranny pod Wirem w głowę i nos.
- Gawlikowski Aleksander*, ur. w Dąbrowie r. 1828, ekonom. W r. 1848/49 służył w pułku Wysockiego na Węgrzech w legii polsk. jako porucznik. Był ranny pod Temesvarem. W r. 1863 wstąpił do oddz. Jordana.
- Gaydzicz Teodor*, ur. r. 1822 w Krakowie, handlowiec, był czynnym w organiz. (komunikacja i dostawa broni). Po powst. urzęd. krak. asekuracji.
- Gażyczowa Konstancja*, obywatelka, została wraz z córkami Anną i Heleną zesłana do Permu, za wychowywanie córek w wierze katolickiej, pomimo iż ojciec ich był prawosławnym.
- Gąsiorowski Antoni*, ur. w Trzebini w r. 1844, służył jako szereg. pod Jeziorańskim, Wierzbickim i Czachowskim. Walczył pod Kobylanką, Polichną, Kaniową, Żyżnem. Chruśliną, Fajslawicami, Gościradowem, Rybnicą i Jurkowicami. W r. 1869 wykrył głośną swego czasu sprawę Barbary Ubrykównej.
- Gąska Józef*, ur. r. 1831 w Kraśniku. Z gospodarstwa w Kraśniku, przeszedł do oddz. Wagnera a następnie Lelewela. W bitwie pod Łęczną otrzymał 6 ciężkich ran. Ukrywał się w Królestwie, a w r. 1865 przeszedł do Galicji.
- Gątkowski Ignacy*, ur. w Krakowie r. 1843, szewc, służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego i Tetery i walczył pod Chrobrzą, Grochowiskami i Czernichowem. Tamże dostał się do niewoli. Skazany do rot areszt. w Kałudze, przebył tam 2½ roku, następnie 1½ roku na osiedleniu w gub. Tobolskiej.
- Gebhard Franciszek Ksawery*, ur. r. 1844 w Jaworniku, student, służył jako podof. w oddz. Czechowskiego i Jeziorańskiego. Walczył pod Potokiem, nad Tanwią, pod Lipiną i Kobylanką. Ranny pod Kobylanką w lewe udo i w lewą rękę, którą mu następnie w szpitalu w Cieszanowie am-

- putowano. Po powst. urzęd. asekur., członek wydziału Towarz. uczestn. powst. 1863/64, nader czynny na polu prac społeczn. i patryotycznych.
- Gedroyć Antoni*, ur. w Wilejce r. 1841, podpor. artyl. wojska rosyj., służył jako kapitan w oddz. litewskim sformowanym przez niego w pow. Trockim, pod dowódz. Sędką i był w 9-ciu potyczkach znaczniejszych. Po śmierci Sędką w bitwie, połączył się oddział z oddz. Poradowskiego (Ostrogi) i w tym służył Gedroyć do końca wyprawy. Po powst. nauczyciel szkół realn. w Tarnopolu.
- Giedroyć Kazimierz*, ksiądz, za nieodprawianie przepisanych modlitw za cara i poniżanie w obec włościan rosyj. prawosławnej cerkwi, został pozbawiony kapłaństwa i wszelkich praw stanu i wywieziony na Sybir.
- Giedroyć Mikołaj*, ksiądz, został skazany do ciężkich robót.
- Gedroyć Romuald*, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.
- Gedroyć Teofil Władysław* ksiądz, ur. r. 1844 w enklawie Kołczyń-Gedroyce. Ojciec jego zginął w r. 1848 jako ułaskawiony z r. 1831 pułkownik Czerkiesów, matka i dwie siostry wywiezione zostały na Sybir. Teofil uczeń zakł. roln. w Marymoncie, po rozwiązaniu tegoż towarzystwa, przeszedł na Litwę, gdzie jako setnik działał w organiz. W powstaniu służył jako podof. żandar. konnej pod Ottem, potem jako szereg. w końcu jako wachmistrz pod Kazim. Bohdanowiczem. Walczył pod Małą bukową, Lisim grodem i Łęczną. Później służył pod Czerwińskim w bitwach pod Chruśliną, Józefowem, Tyszowcami i Tuczepami. Ostatecznie służył pod Ruckim i walczył pod Łęczną, Uścimowem, Skromowską wolą, Majdanem i Fajslawicami. Tutaj otrzymał 24 ran, a po przekroczeniu granicy 6. kwietnia 1864 r. był więziony w Rzeszowie przez siedm miesięcy.
- Georgeon N.*, służył w żuawach, w korpusie Mazowieckim wyprawie krakowskiej pod dowódz. Józefa Miniewskiego. Następnie był kwatrem. w randze kapit. w wyprawie Wołyńskiej, a w końcu w oddz. Komorowskiego w bitwie

pod Poryckiem. Po powst. utrzymywał pensjonat męski w Krakowie.

Gerlaszyński Franciszek, ur. r. 1833 we Lwowie, pracował w organiz. następnie służył jako szereg w oddz. Horodyńskiego, ranny pod Radziwiłłowem. Po powst. stolarz.

Getritz Aleksander, syn Leopolda żołnierza z r. 1831, ur. r. 1841 w Rzeszowie. uczęszczał tamże do szkół, poczem poświęcił się introligatorstwu. Pracując od r. 1858 we Wiedniu, należał do organiz. i miał poruczone werbowanie austr. żołnierzy na rzecz powstania. Po pozyskaniu kilku chętnych, udał się do Krakowa, gdzie brał udział w organiz. oddz. Chmielińskiego. Sam wstąpił jako szereg. do oddz. Taniewskiego. W bitwie pod Czernichowem popadł w niewolę i został wysłany do rot areszt. w Kałudze, a w r. 1866 przeniesiony do Tobolska. Po powrocie do kraju dzięki staraniom ks. Ruczki, oddał się we Lwowie pracy zawodowej i jako właśc. zakładu introligators. zyskał mir i zaufanie kolegów i obywateli którzy powołali go do Rady miasta i poruczyli mu obok innych godności, prezesostwo Izby rękodzielniczej.

Giebuttowski Antoni, ur. r. 1836 w Okocimie, właściciel majątku, służył jako porucz. w oddz. Langiewicza, Czachowskiego i Łopackiego. Walczył pod Staszowem, Małogoszczą, Stefankowem, Sienną. Rudą i t. d.

Gierula Piotr, ur. r. 1844 w Laskówce prakt. gospod. służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego i Langiewicza. Był w bitwach pod Miechowem, Pieskową skałą, Chrobrzą, i w lasach Ś-to Krzyskich. Ranny w lewe kolano. Po powst. zarządca folwarku.

Giller Agaton, ur. r. 1831 w Opatówku pod Kaliszem, gorliwy i wybitny członek Rządu narod. pierwszorzędnym kronikarz wypadków r. 1863/64. Skazany na Sybir został wywieziony w krainę Zabajkalską. Uciekwszy z wygnania przybył do Galicji, zmuszony atoli ztąd wyjechać, przebywał w Szwajcaryi i w Paryżu. Przed śmiercią dopiero otrzymał pozwolenie zamieszkania w Stanisławowie, gdzie umarł r. 1887. Miasto Stanisławów urządziło mu własnym kosztem ostentacyjny pogrzeb, i postawiło na jego grobie pomnik.

Gisges Seweryn, ur. r. 1827, poruczn. wojsk rosyj., służył w oddz. Lelewela. Walczył pod Terespołem, Panasówką i Batorzem. Po powst. urzęd. Rady pow.

Giżyński Stefan, ur. r. 1839 w Paryżu, syn emigr. z r. 1831, służył w żuawach w randze porucz., później kapit. w oddz. Langiewicza, Miniewskiego i Komorowskiego. Walczył pod Chrobrzą, Grochowskimi, Czernichowem, w lasach Olkuskich, pod Krzykawką i Chęchłami. Po powst. wrócił do Francji.

Glizelli Rudolf, ur. w Krakowie r. 1827 dowoził broń, amunicję i ubrania do oddz. Langiewicza i Chmielińskiego.

Glogier Stanisław, ur. r. 1842 w Czernichowie, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Chranickiego. Po powst. adwokat.

Głodkiewicz Leon, ur. w Tamanowicach r. 1822, prywat. oficyal., służył jako szereg. pod Czechowskim w 6 komp. pod kapit. Matejką. Nad Tanwią ranny w lewy łokieć. W szpitalu w Przeworsku amputowano mu rękę.

Głowacki Emilian, właśc. części dóbr, ur. w Rolowie r. 1840, depend. notaryal., służył jako wachmistrz szwadronowy w oddz. Bończy pod maj. Kosą i był w 3-ch potyczkach. Następnie służył przy organiz. w Tarnow. Bocheńs. i Krakowskiem.

Głowacki Ignacy, ur. r. 1823, urzęd. rządu gub. płockiej i naczeln. miasta, uwięziony siedział w Cytadeli w Warszawie 4 miesiące i tyleż w Modlinie.

Głowaczewski Józef, ur. r. 1840 we Lwowie, czelad. piek., służył jako szereg. konnicy w oddz. Wysockiego. Walczył pod Radziwiłłowem i był kontuzj. w lewy bok.

Głowiński Godziemba Kazimierz Czesław ks., ur. w Hławczu r. 1845, służył jako szereg. i podofic. w oddz. Czechowskiego, Lelewela i hr. Gołuchowskiego. Walczył pod Mostami lipnickimi i Hutą krzeszowską. Ranny pod Hutą krzeszowską.

Głuchowski Karol, ur. r. 1831 w Horodence, uczeń mechaniki, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego. Pod Radziwiłłowem wzięty do niewoli, został wysłany na Syberję do gub. Krasnojarskiej, gdzie przebywał do r. 1868.

Gnatowski Feliks, ur. w Pielinówce r. 1831, współdziałał jako

organizat. w pow. Kamioneckim. Następnie służył pod Komorowskim. Po powst. dok. medycyny.

Gniewosz z Oleksowa Jan Nepomucen, ur. r. 1827, więzień stanu z r. 1848, kapit. strzelców w oddz. Kurowskiego r. 1863, publicysta i przemysłowiec, zmarł w Krośnie w r. 1892.

Gniewosz Władysław, ur. 1846, student, służył jako szereg. strzelec w oddz. Horodyńskiego pod Radziwiłłowem, potem w żuawach Rochebruna (kap. Czaderski, 1-a komp.), w oddz. Krysińskiego i pod Komorowskim w kawal. Walczył pod Fajslawicami, Nowosiólkami, Starą wsią i Porzykiem. Wzięty do niewoli, zesłany na Sybir w Jeniżajską gub., wrócił do kraju dopiero w r. 1870. Ranny był 2 razy szablą w głowę i lancą w gardło pod Nowosiólkami, bagnetem w bok lewy pod Fajslawicami.

Gadfrejów Józef, ur. r. 1842, partyzant, zmarł jako inżynier kolejowy w Tarnowie r. 1887.

Godowski Władysław, ur. r. 1842 we Lwowie, słuch. akadem. techn., służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego w 2-jej komp. karabin. pod komendą kapit. Wład. Hempla. Ranny pod Hutą krzeszowską. Po wyzdrowieniu pełnił służbę jako podof. w kadrach jazdy wołyńskiej. Po powst. architekt we Lwowie.

Goebel Józef, ur. r. 1841 w Krakowie, kupiec, brał udział w pracach organizacyjnych.

Goertz Pankracy (Schlitz), ur. r. 1844 w Trembowli, pomoc. handl., zaciągnął się w szeregi 2-go batal. strzelców oddz. Jeziorańskiego. Pod Kobylanką (6. maja 1863) ciężko ranny w lewą rękę, zaledwie po 2-ch latach przyszedł pod opieką ks. Adamowej Sapieżyny do zdrowia, poczem osiadł w Kołomyi jako kupiec.

Gojski Roman, ur. r. 1838, pisarz sądu w Kielcach, służył jako szereg. w oddz. Langiewicza i Oksińskiego, i walczył pod Grochowiskami i Koniecpolem. Po powst. urzędnik we Lwowie

Golczewski Aleksander, służył jako porucz. w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Goldmann Bernard, dr. ur. r. 1842 w Warszawie, student szkoły głów. był członkiem Wydz. miasta Warszawy.

Wysłany na Sybir, powrócił po roku do kraju i otrzymał posadę przy Banku kredyt. we Lwowie. Był również posłem do Sejmu.

Golejewski Antoni hr., pracował w organizacyi.

Goliszewski Aleksander, ur. r. 1832 w Kuczy, porucz. rosyj. inżyn., służył jako kapit. w oddz. Miłkowskiego. Walczył pod Kostangalią. Po powst. właśc. dóbr.

Gołowski August, ur. w Gieraktowicach r. 1841 uczeń, służył pod Langiewiczem i brał udział we wszystkich bitwach. Następnie służył w oddz. Grekowicza i Kozłowskiego. Po powst. rządcą dóbr.

Gołembski Władysław, ur. r. 1837 w Skorzowie, właśc. ziemski, był członkiem Rządu narod. służył w oddz. strzelców konnych, sformowanych przez niego i przez Gustawa Świeżanowskiego. Walczył pod Korytnicą. Po powstaniu publicysta.

Gołębiowski Franciszek, ur. w Hyżnem r. 1842 ogrodnik, służył jako szereg. w oddz. Langiewicza, Czachowskiego, Lelewela, Jankowskiego i ks. Brzóska. Ranny w rękę, 3 krotnie w głowę i 4 krotnie bagnetem w prawy bok. Leczył się w szpitalu w Łukowie, a wzięty do niewoli 29. maja 1864, sądzony był w Lublinie.

Gołkowski Strzemięczyk Antoni, słuch. uniwers. we Lwowie, pełnił służbę kurjera i walczył w oddz. Czechowskiego i Wysockiego. Przyczynił się do odkrycia i ujęcia szpiega rosyj. kapit. Rykowa (Nikeforowa) i jeździł kilkakrotnie w ważnych misjach organiz. Po powst. profesor gimnaz. w Sanoku

Gołuchowski Artur hr., ur. we Lwowie r. 1808, oficer w. p. z r. 1831. Przed powst. pracował w organizacyi, później został mianowany generałem.

Gołyński Prawdziec Bronisław, ur. r. 1831 na Podolu rosyj. właśc. dóbr, służył w oddz. podolskich. Po powstaniu emigrował do Galicyi. Umarł w Kamieńcu podol. r. 1885.

Góra Wilhelm, ur. r. 1841 wachmistrz, służył jako szereg. później jako podof. strzelców w oddz. Mossakowskiego, Oksińskiego, Taczanowskiego i Kopernickiego. Walczył pod Golezowicami, Koniecpolem i t. d.

- Gorecki Antoni Konstanty*, ur. r. 1842, ślusarz, służył jako szereg. w oddz. Skowrońskiego. Zabrany jako ranny do niewoli, był więzionym przez moskali.
- Gorecki Wojciech*, ur. r. 1845 w Siedlcach, kowal, służył jako szereg. w oddz. zabranych przez Denisiewicza dla Chmielińskiego. Walczył pod Ocieskami, koło Koniecpola, pod Opatowem i t. d. Wzięty do niewoli, w Moskwie zasądzony do Omskich rot areszt. po 1½ roku wysłany na posilenie do Tomskiej gub. wrócił do kraju r. 1876, gdzie rostał wcielony do austr. wojska.
- Górniewicz Antoni*, ur. r. 1827 w Świątnikach górnych administr. fabryki Eliasiewicza w Tarnowie, służył jako oficer w oddz. Łopackiego i Czachowskiego, walczył pod Stefankowem, Boryą, w lasach Batowskich, pod Rzecznio-wem, Rusinowem, Nieklaniem, Ratajami, Blizinem, Bara-nowem, Rybnicą i Jurkowicami. Ranny był kulą w szyję.
- Górski Ślepowron Edmund*, ur. w Międzyrzeczu r. 1846, student, służył jako szereg. w oddz. Mieleckiego i walczył pod Krzywosądzą i Nową wsią. Po rozbiciu i przeprawie przez jezioro, schwytany koło Słupca na granicy pruskiej, odwieziony wraz innymi do Konina, przesiedział 4 miesiące w więzieniu. Po powst. sekretarz Rady pow. w Grybowie.
- Górski Edward*, ur. r. 1843 w Łęczycy, służył w oddz. Langiewiczza. Walczył pod Staszowem i Małogoszczą; ranny pod Małogoszczą. Po powst. współpracownik dzienników.
- Górzyński Jan*, ur. w Kujawach r. 1836, obywatel ziemski, służył pierwotnie w oddz. Mieleckiego i walczył pod Cieplinami i Krzywosądzą. Po bitwie pod Krzywosądzą zebrał oddział z 300-tu ludzi i stoczył samoistnie bitwę pod Skulskiem. Następnie dostarczał amunicji. Po powstaniu przebywał w Galicyi. Ranny był w bitwie pod Krzywosądzą w prawy policzek.
- Gostkowski Mieczysław*, ur. r. 1846 w Tarnowie, student, służył w oddziale Mossakowskiego. Walczył pod Golezewicami i Żarkami. Wzięty do niewoli był więziony w Cytadeli. Po powstaniu egzekutor podatkowy.
- Gostyńska Justyna*, pracowała w organiz. we Lwowie i była główną kierowniczką w dziale wyrobu nabojęw Przy re-

wizyi (19. marca 1864), znaleziona kartka z pokwitowaniem na złożoną należność za rannego powstańca w Brodach, zaprowadziła ją do więzienia. Po odsiedzeniu wymierzonej kary wniosła prośbę o pozostawienie jej nadal w więzieniu, ażeby mogła pielęgnować przebywającą tamże chorą siostrę Pelagję. Prośba ta, nieprzewidziana w przepisach, nabawiła niemało kłopotu władzę rządową. Ostatecznie opuszczono Pelagii Gostyńskiej resztę kary więziennej i pozwolono obu siostrom powrócić do domu.

Gostyńska Pelagya, jedna z najczynniejszych pracowniczek w Komitecie pań, była naczelniczką pierwszej dzielnicy miasta Lwowa. Przeprowadziwszy tamże szybko organiz. została delegowaną do takiej samej czynności w dzielnicy III. zamieszkałej przeważnie przez ludność żydowską, gdzie poprzedniczka Gostyńskiej obawiała się przeszkód i denuncyacji ze strony żydów. I na tem trudnem stanowisku zdołała Gostyńska wywiązać się należycie z zadania i wytrwać do 19. marca 1864 r. tj. do dnia uwięzienia jej i osadzenia w aresztach pokarmeličkih. Znaleziona przy rewizyi kartka, upoważniająca ją do zbierania w kościołach składek na rzecz Towarz. S-tej Klaudyi, była główną podstawą do uznania jej za winną konspiracyj. Dzielnej, a wymownej obronie swej zawdzięczała, iż wyrok opiewał tylko na 4 tygodnie więzienia. I ten wymiar kary zredukowano wskutek zasłabnięcia skazanej i podania jej siostry Justyny, na dwa tygodnie, po których upływie odzyskała utraconą wolność.

Gostyński Adam, żołnierz w p. r. 1831, zamieszkały chwilowo we Lwowie, człowiek zamożny i gorący patriota pracował w organiz., składał znaczne sumy na cele patriotyczne, poręczał za uwięzionych i brał ich do swojego domu, gdzie przebywali przez dłuższy czas jener. Wysocki, organizujący wyprawę na Radziwiłłów i pułkow. Grekowicz.

Gostyński Józef, urodz. r. 1848 na Ukrainie, student, służył w oddz. Miniewskiego jako sierżant komp. żuawów pod komendą kapit. Didiera. Po powst. dr. medycyny i dyrektor zakładu nieuleczalnie chorych im. Bilińskich we Lwowie.

Gostyński Karol, ur. r. 1829 w Woli rozwadowskiej, odbył kampanię węgier. r. 1848 i przebywał w Turcyi. W r. 1863 zorganizował mały oddział w Podlaskiem i wyruszył w pole. Raniony podczas potyczki w szczękę i język przebrał się przez granicę do Lwowa. Wyleczony staraniem brata Adama, pozostał kaleką na całe życie. Przy operacyi wyjęto 60-t kawałków kości. Zmarł r. 1894.

Gostyński Stanisław, ur. r. 1818 w Woli rozwadowskiej, uczest. partyz. Zaliwskiego po której był 6 lat więzionym, zamieszkały w Królestwie, pracował w organiz. Dopomógłszy do ucieczki ks. biskupowi Lubelskiemu, musiał sam uchodzić do Galicyi.

Gostyński Stanisław, ur. r. 1838 w Miałkowym kacie, rzadca folwarku, służył jako szereg. w oddz. Zapałowicza i walczył pod Tyszowcami i Tuczępami. Po powst. rzadca dóbr, później urzęd. gal. Tow. gosp. we Lwowie.

Grabczyk Ignacy, ur. na Kleparzu r. 1841, żołnierz wojska austr. służył jako trębacz piechoty w oddz. Langiewicza pod Chrobrzą i w oddz. Rębajły pod Opatowem i w lasach Daleszyckich. Ranny był od kuli w nogę pod Opatowem.

Grabiński Józef, ur. r. 1844 w Rembielicach szlacheckich. Wyszedł z kraju skompromitowany w demonstracyach i służył jako prakt. gosp. w Krzeszowicach. W powst. był szereg. w oddz. Drohomireckiego. W bitwie pod Pyszkowcem, ranny 18-cie razy, został wzięty do niewoli.

Grecki Wojciech, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Grek Bronisław, ur. r. 1844, student, służył w oddz. Lelewela, Krysińskiego i Heydenreicha i brał udział w 17-tu potyczkach. Ranny był pod Fajslawicami. Po powstaniu rzadca dóbr.

Grekowicz Józef Adam, ur. w Michalewie r. 1834 porucz. instr. pułku Witebskiego, był w powst. naczelnikiem sił zbrojnych woj. Kaliskiego następnie Krakowskiego. Stoczył bitwy pod Radomskiem, Miechowem, Szklarami i Żółkiewką. Ranny był pod Miechowem w lewą rękę. Po powst. inżynier Wydziału pow. w Buczaczu.

Grochowski Antoni, nr. r. 1828 we Lwowie, służył jako podoficer w oddz. Żalplachty i walczył pod Tyszowcami

i Tuczępami. W ostatniej był ranny kartaczem w lewe ramię. Po powst. właśc. dóbr Tuczne.

Grodzki Lubin, ur. w Butelce r. 1839 podpor. armii austr., służył jako kapit. w oddz. Czachowskiego i Bosaka. Po powst. rzadca ekonomiczny.

Grolle Melania, pracowała w organiz. we Lwowie, zwłaszcza przy wyrobie nabojęw.

Gromadzińska, właśc. dóbr Poddniestrzany, pracowała w organiz. opiekowała się rannymi, wyprawiała ich do kąpiel, rozbitków zaś za granicę. Każdego, który uciekł się pod jej opiekę, otaczała jak własne dziecko troskliwością.

Gromann Karol, publicysta, pracował w organizacyi.

Gros Franciszek, ur. r. 1838 we Lwowie, rękodzielnik, służył jako dziesiątn. szereg., później komis. wojenny pod Lelewalem, Wierzbickim, Wagnerem i Krukiem. Ranny pod Chruśliną i Żyżynem.

Gros Henryk, ur. r. 1846 we Lwowie, cukiernik, służył jako szeregow. 3-ciej komp. w oddz. Lelewela. Walczył pod Panasówką i Batorzem. Siedział w więz. austr. 9 miesięcy.

Gross Ferdynand, ur. we Lwowie r. 1842, cukiernik, służył jako szereg. w organiz. wojsk. lecz w bitwach nie był. Po powst. właśc. cukierni.

Gross Piotr, dyrektor reprez. Towarz. krak. wzaj. ubezpieczeń, pracował w organiz. jako naczeln. lwowskiego okręgu.

Grott Antoni dr., ur. w Jaźmanicach w r. 1839, służył jako podof. pod Czachowskim i walczył pod Stefankowem, Boryą, Rzeczniewem i Chruściechowem. Ranny pod Kamieniem czyli Chruściechowem, utracił rękę. Po powst. dyrektor kancelaryi Wydziału kraj. we Lwowie. Umarł r. 1903.

Grottgier Jarosław, ur. r. 1840 we Lwowie, ofic. wojsk austr., służył jako rotm. w oddz. Mossakowskiego, Oksińskiego, Taczanowskiego, Matuszewicza i Słupskiego. Brał udział we wszyst. bitwach pod wymienionymi dowódc. Był ranny pod Mokrzkiem; dostał się do niewoli, zesłany do ciężkich robót w Syberyę. Po powstaniu urzędnik kolej.

Grudziński Kazimierz, ur. r. 1835 w Król. Polsk., ofic. wojsk rosyj., służył jako major w oddz. Langiewicza i Jeziorańskiego, jako pułk. strzelców w korpusie mazowieckim pod

dowódz. Miniewskiego, w wyprawie krakow. i w tymże charakterze w wyprawie wołyńskiej. Był we wszystkich bitwach stoczonych przez tych dowódz. Po powst. przebywał w Galicyi, później zaś korzystał z amnest. i wrócił do Król. Polskiego.

Gruszczyński Poraj Jan, ur. 1837 w Dresinie, kadet 12-go batal. austr. strzelców, służył jako nadporucz. w oddz. Czachowskiego i walczył pod Rybnicą i Jurkowicami. Wzięty do niewoli, wysłany na posilenie do Irkuckiej gub. uwolniony w r. 1869 przybył do Galicyi, gdzie otrzymał posadę inżyniera Rady powiatowej.

Gruszka Józef, (Jan Wist), ur. w Przegini duchow. w r. 1829, rusznikarz w Birmingham, dokąd się dostał po rozwiąz. legionu polsk. na Węgrzech. Służył w powst. jako sierżant piech. w oddz. Miniewskiego, Był w potyczce w Olkuskich lasach, później pod Szycami, gdzie został ranny w nogę.

Gruszka Wojciech, ur. r. 1826, porucz. w legionie polsk. na Węgrzech r. 1848, następnie więzień i szereg. karnej komp. w twierdzy Komornie, pracował r. 1863 w organiz. w zachodniej Galicyi. Znaleziona przy rewizyi kartka z żądaniem podwód dla powstańców, zawiadła go do więzienia. Po uwolnieniu trudnił się dzierżawą. Umarł r. 1891.

Gryglaszewski Erazm, ur. r. 1840 w Krakowie, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Langiewicza (od Goszczy do Grochowsk), Tetery (pod Igołomią), w końcu jako agent policyi wykonawczej w Krakowie. Ranny pod Igołomią został skazany na 15 kijów przez sąd wojenny krakowski. Po powst. majster ciesielski.

Grzegorzewski Stanisław, ur. w Warszawie r. 1842, student uniwers. w Belgii, służył jako szereg., podof., podpor. i porucz. pod Langiewiczem, w pułku żuawów Rochebruna i pod Komorowskim. Walczył pod Sosnowką, Chrobrzą, Grochowskimi i Porykiem. Po powstaniu inżynier Wydziału krajowego.

Grzegoziński Jacenty, ur. r. 1840 murarz, służył w oddz. Rębajły jako podof. przy kosyn. Walczył pod Ilżą, następnie w Siekierzyńskich lasach i we wszystkich innych przez Rębajłę stoczonych bitwach, aż do dnia 15. marca 1864, w którym to dniu pod Sandomierzem dostał się do

niewoli. Po odsiedzeniu śledczego więzienia w zamku Sandomierskim, został wysłany do rot areszt. do gub. Charkowskiej, ztamtąd do gub. Tobolskiej na posilenie. Uwolniony w r. 1869 wrócił do kraju.

Grzybiński Żegota, ur. w Tarnopolu r. 1841, słuchacz akad. technicz. był organizat. oddz. Czechowskiego i Wiśniewskiego, żołnierzem, ofic. i zastępcą naczelnika w oddziałach Younga, Ruckiego, Wiśniewskiego i Zapałowicza. Ranny pod Tuczępami. Po powst. inżynier we Lwowie.

Grzybowski Edward Aleksander, ur. r. 1841 w Mierzęcu król. Polsk. medyk, służył jako żołnierz i walczył pod Siemiatyczami, Myszyniec i Drażdżewem.

Grzybowski Szymon, ur. r. 1831 w Wąchocku, majster kował. był czynny w organiz. miejskiej w Radomiu. Wyszedł z kraju obawiając się wysłania na Sybir i zamieszkał we Lwowie.

Grzymalski Józef Włodzimierz, ur. r. 1844 w Sierszy, student, służył jako podof. pod Kurowskim i Langiewiczem. Pod Kurowskim w komp. Junoszy, walczył pod Miechowem, pod Langiewiczem był w bitwach pod Chrobrzą, Grochowskimi, Głanowem i innych potyczkach. Po powst. urzęd. Towarz. dobroczynności w Krakowie.

Grzymalski Piotr, ur. w Siedlcach r. 1847, uczeń, służył jako dziesiętnik w oddz. Grekowicza, Rumockiego, Denisiewicza, Mossakowskiego i Krukowieckiego. Walczył pod Szklarami, Wielką wsią, Szycami, Skalą, Głanowem i Imbramowicami. Ranny był pod Imbramowicami. Po powst. inżyn. kolei Karola Ludwika.

Grzymała Aleksander, czynny w powstaniu, umarł w Galicyi.

Grzymała Konstanty, czynny w powstaniu, umarł w Galicyi.

Grzymała Teofil, dowódz. oddz. rozstrzelany w Paryżu.

Gubrynowicz Józef, ur. r. 1810, malarz i właśc. realności we Lwowie, uczestn. prac. konspir. w latach 1846 i 1848, służył w r. 1863 w oddz. jen. Wysockiego w wyprawie na Radziwiłłów.

Gubrynowicz Władysław, ur. r. 1836 we Lwowie, należał jako pomocnik w jednej z księgarń warszawskich w r. 1861 do prac narodowych, i był więziony przez rok w Cytadeli. Po uwolnieniu oddał się z tem większym zapalem pracom

w organiz. tak w Warszawie, jak też później i we Lwowie, w skutek czego został przez rząd austr. uwięzionym. Wydział komitetu emigracyjnego uznając jego gorliwość w spełnianiu misyj patryot. ofiarował mu z dedykacją zegarek, miłą pamiątkę dla młodszego pokolenia. Po upadku powst. osiedlił się stale we Lwowie i zdobył długoletnią pracę jako księgarz i wydawca, członek rady miejskiej, przewodniczący Izby handlowej, ek radca etc. ogólny szacunek i sympatyę.

Gumpert Edward, ur. w Opatówku, w r. 1835 piekarz, brał udział w ataku na Płońsk, następnie w bitwach pod Miechowem, Goszczą, Grochowskimi i Igołomią. W końcu internowany w Ołomuńcu, wyjechał do Meksyku, z kąd powrócił w r. 1867.

Gustawski Stanisław, ur. r. 1848 w Krakowie, student służył jako szereg. w oddz. Dunajewskiego. Po powst. urzęd.

Gutwiński Józef, ur. r. 1840 w Żegiestowie, pryw. ofic., służył jako szereg. pod Czachowskim (pod Rybnicą i Jurkowicami). Kontuzj. w lewe ramię, po wyjściu ze szpitala w Kielecach, odstawiony wraz z innymi do Włodzimierza, został zasądzony na 4 lat rot areszt. w Kostromie, a potem na osiedlenie w Syberyi. Z powodu amnestyi został po 2½ latach przetransportowany do Tobolskiej gub. do wołości Kałmuków, z kąd na reklamacye rządu austr. po roku przybył etapem do Krakowa.

Güntler Jan, ur. r. 1848 w Tomaszowie, stud., służył jako szereg. kawal. w oddz. Grabowskiego. Walczył pod Białobrzegami.

Gwoździ Jan, ur. r. 1844 w Krakowie, drukarz, służył jako szereg. w oddz. Langiewicza od Goszczy aż do rozbicia oddziału.

Haberkapt Adam, pastor ewang. z Łomży został zesłany do Penzy.

Habicht Wilhelm, ur. r. Bernburg w Niemczech, dzierżawca dóbr Brzany w Sandeckiem, był agentem dyplom. komitetu centr. następnie Rządu narod. w Niemczech, przez pewien czas komis. woj. jen. Mierosławskiego, następnie członkiem organiz. w Sandeckiem, a ku końcowi powst.

sekretn. agencji Rządu narod. w Zurychu. Walczył pod Igołomią. Po powst. dyrekt. dóbr ks. Sanguszeki.

Hakowski Natęcz Józef, ur. w Warszawie r. 1834, uczeń szkoły w Cuneo, służył pod Kurowskim, Langiewiczem, Miniewskim, Iskrą i Chmielińskim. Walczył pod Miechowem, Goszczą, Grochowskimi, Krzykawką i t. p. Ranny w głowę. Po powst. rzeźbiarz w Krakowie.

Hanusz Antoni, ur. w Tarnowie r. 1843, uczeń gimn., służył jako szereg. ułanów pod Kurowskim w komen. kapit. Cybulskiego i poruczn. Rosego. Walczył pod Miechowem. Po powst. notaryusz w Łańcucie.

Hanytkiewicz Deodat, ur. w Międzyrzeczu r. 1844 uczeń, służył jako szereg. i ofic. w oddz. Krysińskiego i Wróblewskiego i walczył pod Międzyrzeczem, w lasach lubartowskich, pod Sławatyczami, Chruśliną, Żyżynem, Fajslawicami, Łomazami i t. p.

Hardy Jan, ur. r. 1843 w Dąbrówce ruskiej, służył jako szereg. w oddz. Zapalowicza i Horodyńskiego. Walczył pod Tyaszowcami, Tuczępami i Radziwiłłowem. Po powst. rolnik.

Hart Samuel, ur. r. 1843 w Samborze, służył jako podof. w oddz. Lelewela, walczył pod Panasówką i Batorzem. Wzięty do niewoli, został wysłany do Tobolska. Był ranny w głowę pałaszem. Po powst. strażnik przy akcyzie.

Hartman August, ur. r. 1843 na Szląsku weterynarz w Białogrodzie, służył w oddz. Ciechońskiego. Pod Mińkowcami wzięty do niewoli, osądzony został w Kijowie na 5 lat katorgi. Po powrocie do kraju prywatny oficyalista.

Hartmann Karol, ur. r. 1845 w Heiden-pillich (Morawa), wstąpił w szeregi na Wołyniu 23. maja 1863 do kawal. oddz. Zasławskiego. Dnia 26. maja mianowany podof., pracował przy organiz. jazdy Różyckiego w zaborze austr. aż do rozwiązania pułku 24. czerwca 1864. Brał udział w 2-u dniowym marszu części kawal. oddz. Zasławskiego, która po jego rozbiciu pod Minkowcami, przeprowadzona była przez rotm. Klukowskiego do oddz. jazdy Różyckiego. Od tej daty, wraz pułkiem jazdy wołyńsk. walczył pod Łaszkami i Salichą, przy marszu pułku ku granicy austr. na spotkanie oddz. narodowych, które z tamtąd miały wkroczyć do ziem ruskich i przy przejściu przez pułk

galic. granicy. Awansowany na podof. w czasie szarzy pod Salichą. Po powstaniu ziemianin.

Hau Leon, ur. w Łące r. 1845, uczeń, służył w oddz. Wierzbickiego i walczył pod Polichną, Kaniowolą, Żyżynem, Chruśliną i Fajslawicami. Ranny pod Fajslawicami w prawą rękę. Po powst. urzęd. kolejowy.

Hauke Józef, (*Bosak*), ur. w Petersburgu w r. 1835, syn Józefa, brata ministra wojny Maurycego, profesora i adjut. cara Mikołaja. W 5-tym roku życia zabrany po śmierci ojca wraz z bratem Aleksandrem i siostrą Salomeą na wychowanie w dworskich zakładach Petersbugskich, przeznaczony następnie do szkoły paziów, został przydzielony do leibgwardyi huzarów w randze poruczn. i wkrótce mianowany rotmistr. adjut. cesarskim. Życie nad stan, a przytem gnuśne, nie nadawało się pełnemu szlachetnych uczuć oficerowi. W tymże czasie nie umiał po polsku nie tylko myśleć, ale i mówić, gdyż od najmłodszych lat żył w otoczeniu, w którym nie słyszał prawie o Polakach. Nie chcąc by mu zarzucano brak wojskowej zasługi, podał się o przeniesienie na Kaukaz, gdzie brał udział w wojnie z nieszczęśliwym narodem. Duch czasu obudził w nim drżące uczucia patryotyczne, które w jego charakterze wywołały silną reakcję. Ślub jego z panną Kaczanowską z Wołynia, dokonał reszty. Na pierwszą wiadomość o powstaniu, wziął urlop, wyjechał za granicę, a dowiedziawszy się tamże o bliższych szczegółach, zażądał dymisji. Na pismo cesarskie, by pozostał w służbie, poczem otrzymał naczelne dowództwo lewego brzegu Kaukazu, wysłał telegraficznie odmowę i otrzymał w końcu uwolnienie jako pułk. wojsk kaukaz. To spowodowało zerwanie wszelkich stosunków z rodziną, zajmującą wysokie stanowiska w caracie, a nawet zerwanie z matką, która mając w ręku niewielki majątek pozostała po śp. ojcu jego, wstrzymała mu wypłatę renty. Ponieważ ożenił się bez posagu, był wraz z żoną skazany na niedostatek. Pozostawiwszy żonę i nowonarodzoną córeczkę w Dreźnie, oddał się do dyspozycji Rządu narod. który mu powierzył w drugiej połowie 1863 r. naczelne dowódz. w Sandomierskiem i Lubelskiem w randze jener. Z jakim poświęce-

niem i brawurą, a miłością dla kraju i żołnierza służył powstaniu w najtrudniejszych już warunkach, gdyż u schyłku partyzantki, świadczą kroniki i wdzięczna pamięć wszystkich, którzy z nim się stykali. Imię „Bosaka“ było przez wszystkich usta ze czcią wymawiane. Była to niezwykle sympatyczna postać, uosobienie czystego i zacnego charakteru. Po powst. znajdował się w niedostatku, musiał sprzedawać dawne zabytki rodzinne, ażeby się z żoną i dziećmi utrzymać. Przyjaciół osobisty Józefa Garibaldi, często przebywał u niego na Kaprerze, tworząc plany na przyszłość, a że widział w budzącym się prądzie międzynarodowym przyszłość dla Polski, całą swą gorącą duszą oddał się temuż, drukując i rozsyłając własnym kosztem odezwy. Gdy wybuchła wojna franc.-pruska, na pierwszą odezwę Garibaldi, zgłosił się pod jego chorągiew i otrzymał naczelne dowódz. korpusu. Na nie-szczęście w jednym rekonensansie pod Dijonem, w kilkadziesiąt tylko koni, natknął na silny oddział Prusaków, przed którym cofnąć się nie chciał. Zginął jak bohater, lecz bez korzyści dla sprawy naszej. Mimo zupełnego zerwania z rodziną, niejednokrotnie czynione mu były propozycje powrotu do łask carskich, byle tylko pierwszy krok zrobił, lecz on odrzucał z oburzeniem wszelkie propozycje, a błędem jest twierdzenie Berga w jego dziele, jakoby śp. Józef miał żałować swego kroku, iż opuścił służbę carską.

Hauptfleisch Leon, ur. w Tarnowie r. 1843, perukarz, służył jako szereg. w oddz. Czarneckiego i Wiśniewskiego.

Hawer Franciszek, ur. w Fryszaku r. 1821, pełnił służbę jako naczeln. i organiz. miasta Grojca. Wzięty do niewoli w grudniu 1863, skazany do rot areszt. razińskich, przebył tamże lat 3. Po powst. majster srewski w Krakowie.

Hein Hermann, ur. w Illincach lipow. r. 1827, obywatel i sędzia pokoju pow. Berdyczowskiego. W powst. piastował urząd cywilny i urząd skarbnika. Dopomagał powstańcom przy wymarszu na punkta zborne, uchylał warty chłopskie, uratował po porażce pod Malinnikami kasę oddziału i zabezpieczył od rabunku, doręczając ją komit. pow. Rządu narod. Przeszło 2 lata więziony w Kijowskiej for-

tecy, pozbawiony majątku, został skazany na Sybir do robót, z kąd po 10-cio letnim pobycie powrócił do kraju. Przeniósł się do Prus, lecz został przez rząd wyrugowany.

Heindrich Ferdynand, ur. r. 1843 we Lwowie, cukiernik, służył jako szereg. strzelców w oddz. Jeziorańskiego, Wysockiego i Czachowskiego w bitwach pod Kobylanką, Radziwiłłowem i Rybnicą. Był ranny.

Hejkie Józef, ur. r. 1844 w Płocku, stolarz, służył jako podof. celnych strzelców w oddz. Dobrowolskiego i Orłowskiego i walczył w różnych potyczkach.

Hejzmann Alfred, ur. we Lwowie r. 1846, uczeń, służył jako porucz. w oddz. Grekowicza, Miniewskiego (pod Radziwiłłowem,) Lelewela (pod Batorzem, gdzie był ranny). Po powst. urzęd. kolejowy.

Heldt Ferdynand, ur. r. 1843 w Sanoku, przeszedł z wojska austriack. do oddz. Komorowskiego. Ośm razy ciężko ranny, został odbity moskalom przez powstańców. Dekretem Rządu narod. mianowany za waleczność porucznikiem.

Hempel Tadeusz, ur. r. 1840 w Cieplicach, syn Stanisława kapit. gward. Napoleona I., słuch. akad. techn. we Lwowie, służył jako podof. w oddz. Czechowskiego i Zapałowicza. Walczył pod Potokiem, nad Tanwią, koło Huty krzeszow., pod Tyszowcami i Tuczępami, gdzie otrzymał kontuzję. Później był przeznaczony na poruczn. w formujących się kadrach kawalerii. Po powst. inżynier. Umarł w r. 1892.

Hempel Władysław, ur. r. 1837, syn Stanisława kapit. gward. Napoleona I., porucz. wojsk austr., służył jako kapit. oddz. Czechowskiego i Zapałowicza. Walczył pod Potokiem, nad Tanwią, pod Hutą krzeszow., Tyszowcami i Tuczępami. Ranny pod Hutą krzeszow. w skutek tej rany i upływu krwi, popadł w suchoty i zmarł w 2 lata po powstaniu.

Heindrich Juliusz, ur. w Brodach r. 1846, cukiernik, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego, Lelewela, Ćwieka. Kozłowskiego i Gromejki. Walczył we wszystkich bitwach do stycznia 1864. Wskutek choroby, wrócił do Galicji i aresztowany, siedział w więzieniu w Rzeszowie. Kontuzjowany był 2 razy, w lewą rękę i w prawą nogę.

Hendrychowski Józef, ur. w Pułtusku r. 1840, urzęd. kasy gubern. w Lublinie. Z początku pracował w organiz. przy boku naczel. miasta Lublina. Po wyjściu do powst. został aresztowany; uwolniwszy się walczył pod Parczewem. W lutym 1864 przeszedł granicę austr. i otrzymał posadę urzęd. Rady powiatowej.

Hendzel Wojciech, ur. w Kołaczycach r. 1839, szewc, służył w oddz. Czachowskiego, Jordana, Zapałowicza, Wierzbickiego i Lelewela. Ranny był pod Komorowem.

Heppe Karol, inspekt, kolej., pracował w organ. we Lwowie.

Hermann Jan, ur. w Brzeżnicy, słuchacz techn., pracował w organiz. jako dziesiętnik, następnie służył w oddz. Miniewskiego i Mieleckiego. Walczył w lasach Olkuskich, pod Krzykawką i Chęchłami, oraz w lasach granicznych Królestwa polsk. Wskutek nadwreżenia klatki piersiowej wpadł w suchoty i zmarł w r. 1864.

Hermanowska Wacława, pracowała w organiz. lwowskiej.

Hermanowski Karol, służył w oddz. Milkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Hertrich Józefa, z domu Szubert ur. r. 1824 we Lwowie, położyła zasługi w czasie bombardowania Lwowa r. 1848, zasłaniając własnymi piersiami walczących na barykadach rodaków. W r. 1863 pracowała w Komitecie dam, a mieszkając obok więzień pokarmelickich, ułatwiała powstańcom ucieczkę. Umarła r. 1898.

Hertrich Władysław, ur. r. 1849 we Lwowie, uczeń, pracował w odpowiedni wiekowi swemu sposób jako kurier w organizacyi. Po powst. artysta dramatyczny pod pseud. Woleńskiego.

Herzog Władysław, ur. w Bochni r. 1842, pisarz ekonom., służył jako szereg. w oddz. Chmielińskiego i walczył pod Oksą, Ocieskami, Szczekocinami i Ostrowcem.

Hibl Adam, ur. r. 1842 w Borku, kleryk, wstąpił do oddz. Czachowskiego, służył następnie w oddz. Zapałowicza, Lelewela i Alladara. Pod Tuczępami został ranny nad prawem okiem. Po powst. oddał się leśnictwu.

Hierowska Adela, zameż. Jezierska, pracowała w organiz. we Lwowie, zwłaszcza w dziale żywienia i opieki nad uwięzionymi.

- Hild Józef*, ur. w Przemyślu r. 1828, asesor przy magistracie w Samborze, pracował w organizacji.
- Hillichowa Krzysztofowa*, obywatelka Lwowa, pracowała w organiz. zwłaszcza w dziale żywienia więźniów, współdziałając w tej mierze z Ludwiką Żerdzińską i Felicyą Cieszkiewiczówną. Gorliwość swoją i poświęcenie odpokutowała więzieniem.
- Hiolski Wiktor*, z oddz. Horodyńskiego. Brał udział w wyprawie na Radziwiłłów. Zesłany na Sybir.
- Hirsch Rafał*, ur. r. 1843 w Ponikwie wielkiej, prakt. gospod., służył w oddz. Wysockiego, Jagmina, Ryńskiego, Lutyńskiego i Ćwieka. Walczył w wszystkich bitwach przez tych dowódców staczanych. Ranny pod Chelmem w lewy bok lancą, a później kolbą w twarz, utracił 4 zęby. Po powstaniu urzędnik prywatny.
- Hirschel Antoni*, z oddz. Horodyńskiego. Brał udział w wyprawie na Radziwiłłów. Zesłany na Sybir.
- Hofmeister Apolin*, ur. r. 1825 w Brześciu litew., obywatel ziemski, sybirak w latach 1846 do 1857. służył w organizacji jako naczel. wojen. Brzesko litew. Skazany do robót katorż., przebył w Irkucku od r. 1865 do 1873.
- Holinkowski Eustachy*, ur. r. 1846 w Żytomierzu, uczeń szkół miern., służył w organiz. miasta Żytomierza, później zaś jako dziesiętnik w oddz. Chranickiego. Walczył pod Miropolem. Po powst. konduktor dróg krajowych.
- Hołyński Kazimierz*, ur. r. 1841 w Antówce, służył jako szereg. w oddz. Różyckiego. Ranny w lewą nogę kulą.
- Horak Jan*, ur. w Medyce r. 1843, lokaj, służył w oddz. Lelwela. Walczył pod Panasówką i Batorzem. Ranny pod Batorzem.
- Hordyński Włodzimierz*, ur. w Wróblowicach r. 1844, necz. służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego w komp. strzel. Dunajewskiego. Walczył nad Tanwią, koło Bilgoraja i pod Hutą. Po powst. urzędnik sądowy.
- Horn Ślepowron Zygmunt*, ur. w r. 1840, właśc. dóbr Skowierzyn, służył jako kapit. w oddz. Czechowskiego, (ranny pod Hutą krzesz.) i jako major oddz. Wierzbickiego (ranny pod Polichną). Zmarł w Borku fałęckim w r. 1880.

- Horoch Tadeusz, br.* ur. w r. 1843 w Skotnikach, słuchacz techn. służył w oddz. Langiewicza. Walczył pod Chrobrzą i Grochowiskami. Zmarł w Król. polsk. w r. 1901.
- Horodyński Józef Piotr*, ur. w r. 1841 w Chłopcach pod Jarosławiem z ojca Teodora ofic. wojsk polsk. z r. 1831 i matki Klary z domu Szczuków. Powstanie zastało go na roli przy gospodarstwie w majątku dziedzic. Chłopcach. W połowie marca przybył uzbrojony do oddz. Langiewicza. Po upadku dyktatora, przeszedł do oddz. Grekowicza i walczył pod Szklarami. Po rozbiciu oddz. wstąpił do oddz. Jeziorańskiego i brał udział w bitwach pod Kobylanką, przyczem w drugiej morderczej został ciężko ranny. Przewieziony do Cieszanowa, a następnie do domu przeleżał kilka miesięcy w łóżku, poczem wrócił do gospodarstwa. Pułk. Franciszek, naczeln. wyprawy pod Radziwiłłów, był jego stryjem.
- Horodyski Nikodem*, ur. w Niżborgu nowym pow. Husiat. w r. 1841, pracował w organiz. przy boku Gołuchowskiego.
- Horynica Józef*, ur. w Jaworowie r. 1843, zegarmistrz, służył jako szereg. w oddz. Wysockiego (pod Radziwiłłowem) i Wiśniewskiego (pod Korytnicą). Ranny w prawą nogę pod Radziwiłłowem
- Hoszard Franciszek*, ur. r. 1822, pracował jako członek organizacji narod. i naczeln. miasta Bochni, i był więziony w Krakowie. Po powst. dr. medycyny i członek Wydziału krajowego.
- Hoszardowa z Eminowiczów Franciszkowa*, siostra pułk. Władysława, pracowała w organiz. zachodniej Galicyi.
- Hrehorowicz Ignacy*, ur. r. 1840 w Mogielnicy, student, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego i Komorowskiego. Walczył pod Radziwiłłowem i Poryckiem. Po 6-cio miesięcznem więzieniu, wstąpił do austr. armii i dosłużył się stopnia pułkownika.
- Hryniewicz*, (pseudonim), żandarm narodowy przydzielony do oddz. Horodyńskiego, brał udział w wyprawie na Radziwiłłów.
- Hubert Henryk*, ur. r. 1844 w Woli duchackiej kadet austr. służył jako kapitan w oddz.: Chmielińskiego, Zaborowskiego i Iskry. Walczył pod Szczekocinami, Koniec-

polem i Widelkami. Pięć razy ranny, został wywieziony, na posilenie do Jenisiejskiej guber. Po powrocie do kraju r. 1868 urzędnik kolejowy

Hubert Roman, ur. w Krakowie r. 1847, malarz pokojowy, służył jako szereg w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Langiewicza w batal. Rochebruna, we wszystkich bitwach, Wysockiego (pod Radziwiłłowem), Tetery (pod Igołomią). Następnie areszt w Krakowie został zasądzony na rok ciężkiego więzienia w Nowym Sączu.

Hubicki Karol, pracował w organiz. w komitecie lwowskim.

Hulewicz Adam, ur. r. 1844 w Król. polsk. w Korsinie, uczeń gimn., służył w oddz. Mieleckiego, Korytkowskiego i Wolskiego. Walczył pod Bieniszewem, Dobrosłowem i Dalkowem. Ranny pod Bieniszewem w lewy łokieć pałaszem, w nogę kulą, pod Dobrosłowem, kulą w prawe ramię. Po powst. maszynista.

Hupczyk Henryk Leopold, ur. r. 1837 w Milówce, handlowiec, pracował w organiz. we Lwowie. Po powst. urzędn. Wydziału krajowego.

Hykawy Gabriel, (rusin), ur. r. 1838 w Laszkach gór. woźnica, służył w oddz. Sienkiewicza. Walczył pod Poryckiem i Baraniami peretokami.

Ibiański Wacław, ur. r. 1843 w Bakojcach na Litwie, akadem., był naczeln. oddz. w wojew. kowieńskim. Walczył pod Birzami, Rogowem i na Żmudzi. Był ranny w lewą rękę. Po powst. przedsiębiorca.

Idzikowski Adam, ur. w Krakowie w r. 1842, słuchacz wyż. szkoły pols. na Montparnasse w Paryżu, służył jako kapral przy żuawach Langiewicza, później pod Miniewskim jako sierżant, następnie jako podpor., wreszcie przy organizacyi narodowej. Brał udział w bitwach przez Langiewicza stoczonych, tudzież pod Krzykawką. Ranny był pod Krzykawką. Po powst. inżynier.

Ikiewicz Aleksander, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Illicki Grzegorz, sługa hotel. walczył jako szereg. przy kosynierach w oddz. Horodyńskiego pod Radziwiłłowem. Wzięty tamże do niewoli, przepędził na Syberyi lat siedm.

Ingwer Józef, ur. w r. 1841 w Tarnopolu, słuchacz uniwersyt. służył jako podof. piechoty w oddz. Lelewela, Wierzbickiego i Lenieckiego. Walczył pod Chrusliną, Janowem, Żyżynem i t. d. Był ranny pod Chrusliną. Po powstaniu urzędn. Kasy oszczędności.

Irzykowski Marceł, ur. w Żółkwi r. 1839, stolarz, służył jako szereg. piechoty w oddz. Czarneckiego i Śląskiego. Ranny pod Borowem w lewą rękę, leczył się w szpitalu w Kraśniku. Po wyjściu został przez rząd austr. uwięziony.

Iseppi Adolf, ur. r. 1844 w Kętach, cukiernik, służył jako szereg. kawalerz. w oddz. Waligórskiego. W bitwie pod Ireną ranny kulą w nogę. Siedział w więzieniu 8 miesięcy w kajdanach.

Iwanicki Adam, ur. r. 1845 w Złoczowie, stud., pracował w organiz. wojsk. Po powst. starszy komisarz magistratu.

Iwanicki Henryk, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Jabłoński Izidor vel Pawłowicz, ur. w Krakowie w r. 1835 artysta malarz, pracował w organiz. Po powstaniu profesor szkoły sztuk pięknych w Krakowie.

Jabłoński Kazimierz, ur. r. 1847 w Leżajsku. student, służył w oddz. Czachowskiego, walczył pod Stefankowem.

Jabłoński Jasieńczyk Szczepan, ur. r. 1847 w Baryczu, syn Ludwika żołn. z r. 1831 i Maryi z hr. Dębickich, gimn., służył w oddz. Waligórskiego. Po powst. naczelnik Kasy oszczędn. w Rzeszowie.

Jacewicz Kazimierz, szlachcic, został wraz z żoną Emmą i dziećmi: 6-cio letnim Bronisławem, 5-cio letnim Walerianem i 1½-letnim Czesławem zesłany do Orenburga.

Jachimecki Józef, ur. r. 1844 w Wulce potworows., praktyk. gospodar., służył jako kosynier w oddz. Zapalowicza i Komorowskiego w bitwach pod Tyszowcami, Starą wsią i Poryckiem. Po powst. pomocn. kancel.

Jakobi, sędzia powiat. w Tykocinie, pracował w organizacyi.

Jadowski Józef, ur. r. 1836 w Płazie, właśc. dóbr i oficer wojsk austr., służył jako kapit. żuawów w oddz. Zapalowicza i Ćwieka. Walczył pod Tuczępami, Ilżą, Kowalą,

Chelmem i Wirem. Odznaczony rozkazem dziennym za zdemonstrowanie dział moskiewskich. Ranny pod Tuczępami w twarz, utracił zęby od strzału. Po powst. urzęd. magistr. lwowskiego.

Jagielski Anastazy, ur. w Krośnie r. 1834, pracował w organiz. Po powstaniu aptekarz.

Jagietto, z oddz. Horodyńskiego, brał udział w wyprawie na Radziwillów. Wysłany na Sybir.

Jagodziński Józef, ur. r. 1843 w Gnieźnie, tryzyer, służył jako szereg. w 1-ej komp. strzelców do obrony chorągwi w oddziale Younga de Blankenheim, Walczył pod Nową wsią i Brdowem. Ranny pod Brdowem. Po powst. magik.

Jahl Eugeniusz, ur. r. 1842 w Medyni, słuch. praw, pracował od r. 1861 w organiz. narod., następnie służył jako kapit. żuawów, sierżant, poruczn. saperów i kapitan bez komendy, w oddz. Kurowskiego, Langiewicza Jeziorańskiego, i Waligórskiego. Walczył pod Miechowem, Małogoszczą, Kobylanką i Borowem. Ranny pod Miechowem, Kobylanką i Borowem. Po powst. ziemianin i urzędnik polityczny.

Jajkiewicz Wincenty, ur. w Krakowie r. 1842, wyrobnik, służył jako szereg. w oddz. Rębajły. Wzięty do niewoli 24. lutego 1864, osadzony w Włodzimierzu do rot areszt. w Kurskiej gub. przebył tam lat 3.

Jakubowicz Józef, pracował w organiz. jako naczelnik obwodu brzeżańskiego.

Jakubowiczowa Hortenzja, z Kurzan, pracowała w organizacji w Galicyi. Po upadku powst. należała do założycielek Towarz. im. Ś-tej Klaudyi w celu niesienia pomocy kalekom i więźniom.

Jakubowski Jan, ur. r. 1843 w Drohobycz, słuchacz praw, służył jako szeregowiec w oddz. Zapalowicza. Walczył pod Tyszowcami i Tuczępami. Po powst. radca sądowy.

Jakubowski Saturnin, ur. w Drożejwanach r. 1836, doktor medycyny, pełnił służbę w organiz. jako naczelnik pow. Poniewierskiego, następnie jako komisarz wojenno-cywilny i naczeln. własnego oddziału, złożonego z 5-ciu batalionów. Walczył wspólnie z oddz. Jabłonowskiego i Sierakowskiego pod Leńczami, Rogowem, Korsakiszkami itd. Pod

Madejkami ranny wzięty do niewoli, został zesłany do robót ciężkich na Syberyi, gdzie pozostawał do r. 1877.

Janicki Rola Jan, ur. r. 1838 w Ostroziu, służył jako podofic. w kawalerii Czechowskiego. Po powst. właściciel dóbr.

Janicki Józef, ur. r. 1844 w Kołomyi, ślusarz, służył jako ułan w oddz. Gołuchowskiego.

Janiszewski Ostoja August, ur. r. 1840, służył jako poruczn. trenu w oddz. Gołuchowskiego.

Janiszewski Józef, służył pod Czechowskim, później oficer kosynierów, następnie karabinierów w oddz. Wysockiego. Brał udział w bitwie pod Radziwillowem, był kilkakrotnie ranny.

Janiszewski Ludwik, z oddz. Horodyńskiego, brał udział w wyprawie na Radziwillów. Wysłany został na Sybir.

Janiszewski Stanisław, ur. r. 1843, stud. uniwers. w Liegè służył jako szereg. w oddz. Langiewicza, Chmielińskiego, Bończy i Zaborowskiego. Był ranny. Po powst. technik.

Janiszewski Ostoja Władysław, ur. r. 1843 w Ostro-mogile, syn uczestn. powst. z r. 1831, był podczas powstania r. 1863/64 kurjerem, a następnie komis. wojenn. i organiz. pułku hr. Gołuchowskiego.

Jankiewicz Andrzej, ur. w Uniejowie w r. 1834, kupiec i właśc. folwarku w Królestwie. Należał do organiz. dostawiał żywność dla powstańców, przeprowadzał ich i donosił o ruchach wojsk. mosk. Ponadto służył pod Taczanowskim, Oborskim, Lüttichem i Włodkiem. Ranny pod Nie-wierzem w głowę i prawe ramię.

Janko Henryk, obywatel ziemski, jeden z najgorliwszych pracowników na polu narodowem i społecznem, więzień stanu za sprawę ojczystą, brał w r. 1863 udział w pracach organizacji jako obwodowy samborski. Uwięziony i wywieziony r. 1864 razem z Mieczysł. Pawlikowskim do fortecy Ołomunieckiej, pozostał tamże aż do chwili amnest. która mu otworzyła wrota więzienia.

Jankowski Józef, ur. r. 1841 w Konstantynowie, stud. uniwers. mosk. służył na Żmudzi jako porucznik w oddz. Kuszlejki i Laskowskiego. Po powst. ukończył szkołę dróg i mostów w Paryżu i otrzymał posadę zastępcy dyrektora biura melioracyjnego we Lwowie.

- Jankowski Kazimierz*, ur. r. 1834 w Konstantynowie, uczeń gimn. Kiejdańskiego, służył jako szereg. w oddz. Jabłonowskiego od bitwy pod Lenczami, aż do rozpuszczenia oddz. Po powst. inżynier okręg. dróg kraj.
- Jankowski Wojciech*, ur. r. 1842 w Galicyi, służył jako szeregowiec w oddz. Horodyńskiego. Walczył pod Radziwiłłowem. Po powst. rządca dóbr.
- Janowicz Aleksander*, ur. r. 1843 we Lwowie, słuchacz praw, służył jako porucznik w oddz. Wierzbickiego i Wagnera, W bitwie pod Polichną został ranny w prawe ramię. Po powst. dr. praw i profesor uniwersytetu.
- Janowski Józef Kajetan*, ur. w Warszawie r. 1832, był człon. i sekret. Rządu narod. Po powst. architekta we Lwowie.
- Janowski Tomasz*, uczeń szkoły podleśnych w Sokółce, został zesłany do Wologdy.
- Janowski Walenty*, ur. r. 1839 w Myślenicach, słuch. praw, służył w oddz. Langiewicza. Ranny leżał w szpitalu w Olkuszu, skąd uciekł. Po powst. sekret. Rady pow. Umarł r. 1889.
- Janowski Zygmunt*, ur. w Wywiórcu r. 1841, kucharz, służył jako szereg. przy celnych strzelcach, w oddz. Horodyńskiego. Pod Radziwiłłowem wzięty do niewoli, wysłany do Kijowa, zasądzony na Sybir, osiedlony w Jenisejsku, powrócił do Galicyi dopiero w r. 1870.
- Januszeowski Ludwik*, ur. r. 1839 w Horodence, pomoc. gosp. służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego i Horodyńskiego. Ranny w palec.
- Jarecki Paweł*, ur. r. 1843 w Tarnopolu, stolarz, służył jako szeregowiec w oddz. Czachowskiego i Jeziorańskiego. Pod Kobylanką utracił prawą rękę. Po powst. otrzymał miejsce przy nadzorze stolarni.
- Jarmund Stanisław*, pracował w organiz. jako komisarz Rady narod. Później ogłaszał drukiem ówczesne wypadki.
- Jarocki Erazm*, ur. r. 1838 w Babinku. Członek kijows. organizacji, zmarł na emigr. w szpitalu w Brukseli r. 1871.
- Jarocki Oktawian*, ur. r. 1836 w Babinku, wzięty w bitwie do niewoli, został zasądzony do ciężkich robót na lat 4, za udział zaś w przeprowadzeniu podkopu po pod for-

- tecą w Kijowie, którym uciekł Juriewicz, na dalsze lat 4 ciężk. robót. Zmarł w Irkucku r. 1871.
- Jarocki Włodzimierz*, ur. r. 1834 w Babinku, kapitan wojsk rosyj. ozdobiony orderami Ś-tej Anny i Ś-go Stanisława, później dzierżaw. dóbr, zorganizował oddział, połączył się z Chranickim i dowodził w tym oddz. kosynierami. Pod Miropolem ranny, wzięty do niewoli, zesłany do kopalń srebra w Nerczyńsku na lat 20, przykuty do tacek, pracował w kajdanach. Za interwencją rządu Stanów zjednoczonych półn. Ameryki uwolniony r. 1881 w celu wyjazdu do Ameryki, osiadł we Lwowie. Umarł r. 1904.
- Jarostawski Piotr*, ur. r. 1835 w Rohatynie, krawiec, służył jako szeregow. w oddz. Komorowskiego. Pod Poryckiem ranny, wzięty do niewoli, wysłany na Sybir, wrócił w r. 1869 do Galicyi.
- Jaroszek Łukasz*, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.
- Jaroszyński Witold*, ur. r. 1839 w Haraczkówce, słuchacz uniwers. kijow., pracował w organiz. cywilnej. Po powst. dr. medycyny.
- Jaroszyński Stanisław*, z Ukrainy, wywieziony na Sybir.
- Jaruzelski Józef* ur. r. 1845 w Rusi star., uczeń gimn. służył jako dowódca plutonu w oddz. Zameczka, Padlewskiego i Kobylńskiego. Walczył pod Myszyniec i Dąrdzewem.
- Jastrzębski Romuald*, ur. r. 1847, służył w oddz. Chmielińskiego i brał udział we wszystkich bitwach. W bitwie pod Bodzentynem ranny kulą w głowę, dostał się do niewoli, lecz udało mu się z Kielec uciec.
- Jasiński Bolesław*, ur. r. 1843 w Rosławowicach, uczeń zakł. agronom. w Broku, służył jako kawalerzysta, następnie porucznik, kapitan i adjutant w oddziałach Śmiechowskiego, Jeziorańskiego, Langiewicza, powtórnie Jeziorańskiego i Waligórskiego. Walczył we wszystkich bitwach od początku do końca pod wymienionymi dowódcami, prócz tego w licznych utarczках rekonesansowych. Ranny pod Goszczą podczas rekones. i kontuzyjow. pod Kobylanką. Po powst. rządca dóbr.
- Jasiński Stanisław*, ur. r. 1819 w Czerwonce, dzierżawca dóbr, pełnił służbę jako komisarz Rz. narod. wojewódz.

mazowieckiego. W maju 1863 przeszedł granicę, ostrzeżony przez chłopów przed pościgiem mosk. Służył następnie w oddz. Jeziorańskiego, Waligórskiego, Śląskiego i Kruka. Z chorym Waligórskim wysłany do Galicji, został areztowany i internowany przez rok w Königgrätzu. Zmarł w Galicji w lipcu 1903.

Jasiński Topór Gustaw, syn Franciszka kapit. polsk. ułanów z r. 1812 i Emilii z Bogdanowiczów, ur. r. 1842 w Pachaczowie. Po ukończeniu szkół śred. w Lublinie, odbył kurs szkoły wojskowej w Paryżu u jen. Mierosławskiego. Rząd narod. mianował go setnikiem. Dnia 21/22. stycznia 1863 zebrawszy garstkę ochotników z pomiędzy włościan wsi swoich, stanął na ich czele i odtąd nieopuszczał prawie obozu pod rozkazami Rutkowskiego. Pod Fajslawicami otrzymał 32 ran i skutkiem tego utracił prawą rękę. Po utracie rodzinnego majątku, zebrawszy resztę fortuny, kupił willę w Nałęczowie, gdzie oddawał się hodowli kwiatów. Umarł r. 1903.

Jasiński Jan, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Jasiński Józef Tadeusz, ur. w Kielcach r. 1840, stud. szkoły główn., służył jako szeregow. pod jener. Mierosławskim i walczył pod Krzywosadzą. Wzięty do niewoli, zasądzony na osiedlenie w Syberji, powrócił do Galicji w r. 1871 i otrzymał posadę nauczyciela.

Jaskóld Eugeniusz Sylwester, vel *Niedźwiedzki Zygmunt Roman*, ur. r. 1845 w Dębowie, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Suzina przy kawaler. składającej się z 20-tu koni pod komendą adjutanta Świdrygajły. Brał udział w kilku bitwach i potyczkach. Po rozbiciu oddz. Suzina przeszedł pod komendę Wawra, służył w kawal. pod Rychlewskim i walczył pod Gruszkami, na Kozim rynku, pod Wizną, Plewkami i na Kurpiach.

Jaskólski Hipolit, ur. w Krakowie r. 1846, czelad. szewski, służył jako szeregowiec, w oddz. Kurowskiego, pod kapit. Milewskim, w bitwie pod Miechowem i Jeziorańskiego pod Kobylanką. Ranny pod Kobylanką bagnietem w spodnią wargę i kulą w prawą nogę, był leczony w szpitalu w Rzeszowie.

Jasłoński Karol, ur. r. 1837 w gub. Grodzieńskiej, właśc. ziemski, pełnił obowiązki mirowego pośrednika w pow. Brzeskim 1-go okręgu, służył jako żołnierz w oddz. Stasiakiewicza i Bończy, następnie zaś w organiz. cywilno-wojsk. w Brzeskim i w Galicji. Brał udział w napadzie na Międzyrzecz.

Jastrzębski Franciszek, za udział w powstaniu wysłany na Sybir.

Jastrzębski Zenon, służył w oddz. Horodyńskiego i brał udział w wypr. na Radziwiłłów. Popadłszy w niewolę został wysłany na Sybir.

Jaszczurowski Rawicz Józef, ur. r. 1810 w Połomie małym obok Brzeska, dr. medyc. lekarz szpitalny w czasie walki r. 1831, pracował w r. 1863 w organiz. krakowskiej i jako lekarz-chirurg w Krzeszowicach. Otoczony ogóln. szacunkiem dla zasług i przymiotów duszy i serca, zmarł 9. listopada r. 1885.

Jaszczurowski Rawicz Mieczysław ur. r. 1845 w Połomie, słuchacz techn. służył jako szereg. w oddz. Langiewicza. Walczył pod Chrobrzą i Grochowskimi. Po powst. inżynier

Jaworowski Artur, z Płockiego został zesłany na Sybir.

Jaworowski Hilary, ur. w Haliczu r. 1848, uczeń, został zapisany do oddz. Wysockiego, lecz z powodu młodego wieku do obozu nieprzyjęty. Później dyrek. kasy oszczędności w Dolinie.

Jaworowski Wincenty, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Jaworski Antoni, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Jaworski Jan, ur. r. 1845 w Zalesiu, zarządca dóbr, służył w oddz. Chościakiewicza. Ranny na wylot przez lewą pierś został z umarłymi oddany przez litościwego oficera kozaków Budkowskiego rodzinie Wojciekich. Po wyleczeniu, poszedł pod komendę Kruka i jako poruczn. walczył do końca powstania. Z powodu komplikacyj, wynikłych z przestrzelenia płuc, zmarł r. 1866.

Jaworski Konstanty, ur. r. 1848 w Tarnowie, student szkół średn. służył 8 mies. jako szereg. i 6 mies. jako podof. pierwotnie w oddz. Grekowicza. Po bitwie pod Szklą-

rami, przeszedł do oddz. Oksińskiego i był we wszystkich bitwach. Pod Konieczpołem pobity i ranny, opuścił oddział, a po wyzdrowieniu wstąpił do oddz. Taczanowskiego. Był we wszystkich potyczkach aż do czasu rozbicia oddz. pod Kruszyną, gdzie został ranny. Po wyzdrowieniu poszedł pod komendę Słupskiego, po rozbiciu tegoż pod Rudnikami, do oddz. Zaremby, potem Wagnera. Po bitwie pod Jelnem, z kąd pędzili Moskale oddział aż pod Częstochowę, tułał się w małych oddziałkach po lasach aż do wiosny i do końca powstania. Po powst. zarządca pocztowy.

Jaworski Władysław, ur. w Iwonie r. 1845, słuchacz techn. we Lwowie, służył jako szereg. w oddz. Zapalowicza i walczył pod Tyszowcami i Tuczępami. Po powstaniu przedsiębiorca.

Jazek Emanuel, poddany perski, został zesłany do Archaniejska.

Jędrzejowski, ks. Franciszkanin, za udział w powst. został wysłany na Sybir.

Jędrzejowski Józef, ur. w Żołyńni r. 1846, uczeń gimn. w Rzeszowie, służył jako szereg. w oddz. Jeziorańskiego i był w obu bitwach pod Kobylanką i Hutą krzesz. Pod kapit. Niemirą przeszedł powtórnie granicę, a po złączeniu się z oddz. Wróblewskiego, został wcielony do oddz. litewskiego pod dowódz. Wisłoucha i Ejtminowicza. Był ranny pod Uścimowem. Po powst. nauczyciel ludowy.

Jędrzejowski Karol ur. w Miechowie r. 1842, stud. instytutu politechn. w Puławach, służył w oddz. Langiewicza jako instruktor, następnie został mianowany poruczn. strzelców w pułku Dąbrowskiego. Walczył pod Suchodniowem, Staszowem, na Ś-tym Krzyżu, pod Małogoszczą, Skalą, Chrobrzą, Grochowiskami, w końcu służył przy żandarmerii w powiatach: Krasnostawskim i Hrubieszowskim aż do dnia 4. marca 1864. Po powstaniu urzędnik kopalni nafty w Jasle.

Jelonek Karol, ur. r. 1841 w Wiśniczu, kleryk I-go roku, służył jako wachmistrz w oddz. Wysockiego, Rochebruna, Komorowskiego, Wróblewskiego, Ponińskiego i Kruka. Walczył pod Radziwiłłowem i Porykiem. Po powstaniu urzędnik Wydz. kraj. we Lwowie.

Jerzmanowski Erazm, ur. 1847 w Król. pols., student, służył w oddz. Miniewskiego (w wyprawie krak. w legii zagran.). Walczył w lasach Olkuskich, pod Krzykawką i Chęchłami. Po powst. na emigr. w Paryżu, skończył szkołę politechniczną i wyjechał do Ameryki, gdzie wynalazkami dobił się znacznego majątku; następnie zamieszkał w Galicyi.

Jezierski Edward, ur. r. 1834 w Osiesku, urzędnik, służył w oddz. Langiewicza i Krukowieckiego. Walczył pod Szydłowcem, Suchodniowem, Ś-tym Krzyżem, Staszowem, Małogoszczą, Pieskową Skalą, Skalą i Głanowem. Po powst. bawił na emigr., następnie właśc. folwarku w Galicyi.

Jeziorański Antoni, ur. w Warszawie, uczestnik węgierskiej kampanii r. 1848 pod Wysockim, porucznik zaś w turecko-polskim legionie, otrzymał nominację na dowódcę oddziału, który ustąpił mu Tomasz Winnicki i wraz z tymże jako szefem sztabu połączył się pod Rawą z Langiewiczem. Mianowany generałem dywizyi, przeszedł po bitwie Grochowiskiej wraz z całym sztabem Langiewicza granicę. Pierwszego maja wyszedł ponownie w Lubelskie, z kąd po krwawych bitwach pod Kobylanką wrócił do Galicyi. Po powst. bawił na emigracji, a w końcu pracował jako urzędnik w Wydziale kraj. we Lwowie.

Jeżewski Władysław, ur. w r. 1835 w Klimontowie, podofic. wojska rosyj., służył jako żołnierz i podoficer w oddz. Langiewicza, Oksińskiego, Chmielińskiego i Bosaka. Walczył w bitwach pod Małogoszczą, Chrobrzą, Grochowiskami, Konieczpołem, Przedborzem, Dobromierzem, Janowem i Obiechowem, gdzie został ranny. Po wyleczeniu się był w bitwach pod Ciernem i Czerncą. Znów ranny od kuli, po wyleczeniu się powtórnie, walczył pod Ociosenkami. W lasach Śto-Krzyskich raniony i wzięty do niewoli, został wywieziony na Sybir. Po powrocie z Syberyi przyjęty do przytuliska w Krakowie.

Jodłowski Jan Stanisław, ur. r. 1841 w Sierpowie, stud. wydziału lekar. w Warszawie pracował w organizacji. Następnie służył jako poruczn.-adjutant w oddz. Bończy, Padlewskiego i Taczanowskiego. Za waleczność mianowany kapitanem, został po bitwie pod Kruszyną wzięty do niewoli i wysłany do gub. Jenisejskiej. Przybył do

Galicyi w r. 1870. Był ranny bagnetem w rękę, szczeka prawa pękła od uderzenia kolbą, bok prawy przeszły mu 3 kule i otrzymał kontuzję w prawą pachwinę. Po powst. doktor wszech nauk lekarskich.

Jodłowski Stanisław, ur. r. 1844 w Białej (Król. pols.), służył jako szereg. w oddz. Grekowicza, Teodora Cieszkowskiego i Oxińskiego. Walczył pod Radomskimi lasami, Radoszowicami, Działoszycami, Koniecpolem i Przedbożem. Po powst. inżynier.

Jurkiewicz Andrzej, ur. r. 1818, krawiec, służył jako szereg. pod Langiewiczem w pułku Jeziorańskiego i walczył pod Skalą, Miechowem, Małogoszczą, Pieskową skalą i Grochowskimi. Pod Grochowskimi wzięty do niewoli, osadzony w Kielcach, wysłany do gub. Orłowskiej do robót, przebył tam 1½ roku, następnie w gub. Wiatskiej 2 i pół roku poczem wysłany na osiedlenie do Omska, przeniósł tam rok. Uwolniony wrócił własnym kosztem do kraju. Był ranny pod Małogoszczą cięciem pałasza w głowę.

Juściński vel Juszcuk Emil, ur. w Ogniu r. 1846, uczeń gimn. w Białej, służył jako szereg. w oddz. Lelewa, Krysińskiego i Brzóska. Walczył pod Korytnicą, Różą, Panasówką, Kockiem itd. Ranny w lewą nogę (ma odstrzelony palec) i cięty w głowę nad lewym okiem.

Kachnikiewicz Adam, ur. r. 1831 we Lwowie, słuchacz uniwersytetu, służył jako szeregowiec w oddz. Wiśniewskiego, Lelewela i w żandarm. lwowskiej. Był ranny w lewą rękę. Po powst. nauczyciel ludowy.

Kaczanowski Aleksander, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Kadlewicz Kasper, ur. r. 1841 w Przeworsku, słuchacz praw, służył jako sierż. 2-giej komp. karabierów w oddz. Wysockiego. Walczył pod Radziwiłłowem. Po powst. nauczyciel szkół średnich.

Kahane Sambra Filip, ur. w Ratzersdorf r. 1838, urzędnik magistr. w Sanoku, służył naprzód jako szeregow. następnie jako porucz. w żuawach pod Kurowskim, w bitwie Miechowskiej, pod Langiewiczem, w bitwach pod Chrobrzą i Grochowskimi, gdzie utracił prawe ramię. Po wyleczeniu służył w oddz. Komorowskiego w bitwie pod Poryckiem,

poczem był więziony przez 6 miesięcy. Po powst. zastępca skarbu Ordynacyi Łańcuckiej.

Kahane Maurycy, ur. w Ratzersdorf r. 1836, urzędnik, służył jako porucz. pod Kurowskim, Langiewiczem i Jeziorańskim. Walczył pod Skalą, Małogoszczą, Pieskową skalą, powtórnie pod Skalą i pod Kobylanką. Skompromit. w obec władz austr. bawił 7 lat na emigracyi w Rumunii. Ranny 2-ukrotnie w drugiej bitwie pod Skalą.

Kalandyk Franciszek, ur. w Hermanowie r. 1840, parobek, służył w oddz. Wierzbickiego, i walczył na Parszywej górze. Ranny odkuli w prawą rękę. Po powstaniu zarobnik.

Kalapus Stanisław, ur. r. 1844, brał udział w wyprawie na Radziwiłłów. Los jego nieznany pomimo długoletnich poszukiwań ze strony rodziny.

Kalapusowa z Litwińskich Tekla, której ojca i stryja zamordowano r. 1846 w czasie rzezi tarnowskiej, wyprawiła r. 1863 syna do obozu, a sama pracowała w lwowskiej organiz. Była przez czas dłuższy więzioną i nader surowo w śledztwie traktowaną.

Kalicki Bernard, pracow. w organ. w Galicyi i był więzionym.

Kalinowski Piotr, patrz Tuczyński Alojzy.

Kaliszewski Andrzej, służył w oddz. Wysockiego jako karabinier, i walczył pod Radziwiłłowem.

Kalita Karol, (pseud. Rębajło) ur. r. 1830 w Komarnie, należał w r. 1846 jako uczeń z całą młodzieżą wyższych klas do konspiracyj. Aresztowany, po kilkutgodniowym więzieniu w piwnicach karmelickich i chłości różgami, został asenterowany do 9-go pułku piech. w Stryju na lat 14. W r. 1848 zdezerterował i zaciągnął się do legii polsk. do 1-go pułku ułanów pod wodzą pułk hr. Ponińskiego w korp. jener. Józefa Wysockiego. W tym pułku przebył kamp. węgier. a następnie z legionem polsk. wkroczył do Turcyi, względnie Serbii. Internowany w twierdzy Szumli, otrzymał po roku paszport i 250 piastrow (25 zł.) na drogę i uwolniony pozostał w Bułgaryi jako dzienny zarobnik przy winnicach, lub przy budowie kościoła koło Sistowy, jako majtek na statku kupieckim, jako nauczyciel w węgierskiej szkółce kolonii niemiec. jako tanemistrz

w Tulczy, nareszcie jako aptekarz. w Ruszczuku. Na tej ostatniej posadzie otrzymał ulaskawienie, zaledwie przybył atoli statkiem Lloyda do Orsowy, został w granicznej komendzie aresztowany, okuty w kajdany i pod eskortą 5-u żołnierzy, wytransportowany pieszo, blisko 40 mil drogi do twierdzy Temeszwaru, gdzie pułk 9-ty stał garnizonem. Ośm miesięcy przesiedział w kazamatach, ostatecznie przez sąd wojenny za obrazę majestatu, popełnioną w kancelarii granicznej w Orsowie przy skuwaniu w łańcuchy, został skazany na 60-t kijów. Od tej hańbiącej, śmierci równającej się karze, uwolnił go marszałek polny hr. Coronimi i wcielił ponownie jako szeregowego do pierwotnej kompanii. Dwa lata przebył w szkole kadetów, w roku 1854 podczas wojny krymskiej awansowany na sierżanta. W roku 1856 został porucznikiem, w 1859 nadporucznikiem i odbył kapanie włoską. W bitwie pod Magentą ranny, został wzięty do niewoli francuskiej. Po zawarciu pokoju, powrócił do pułku w Peszcie, gdzie służył bez przerwy jako komendant kompanii do maja r. 1863. W Peszcie było w r. 1863 kilka polskich pułków. Oficerowie-polacy zgromadzali się u Kality na narady, jakimi drogami dojść do celu, opuścić szeregi austr. i stanąć w szeregach powstańczych. Wydelegowano Kalitę do Krakowa celem porozumienia się z Komitetem centralnym, uzyskania funduszy na pokrycie honorowych długów w sklepie pułkowym, sprawienia ubrań cywilnych i pokrycia kosztów podróży do Krakowa. Komitet centralny, obiecał, że każdy oficer udający się do powstania, otrzyma 250 złr. winien natomiast mieć własny uniform i broń. Po powrocie Kality do Pesztu rozeszła się rychło wieść o ugodzie, a w parę dni zgłosiło się kilkudziesięciu oficerów chętnych do opuszczenia szeregów austr. Z pułku 9-go, 10-ciu podało o dymisyę. Szóstego dnia przyjechał hr. Juliusz Tarnowski z ramienia komitetu i wręczył dla oficerów 1.000 złr. Za pośrednictwem pewnej damy z arystokr. węgiers. uzyskano jeszcze 3.000 złr. i 10-ciu oficerów wyjechało do Krakowa. Byli nimi nadpor. Karol Kalita, poruczn. Franciszek Bandrowski, Władysław Macieszkiewicz, Bronisł. Macieszkiewicz, Wiktor Zdanowicz, Lubin Grodzki, Jul.

Rosenbach, Angerer, Bodyński i Hankiewicz. W Krakowie otrzymał Kalita nominację na majora i organizatora wojennego w pow. Stobnickim, oraz polecenie zorganizowania batalionu w sile 800 ludzi. W dwa tygodnie batalion był już skompletowany a kapitanowie i oficerowie z pułków austr. musztrowali swoje kompanie po ogrodach. Z końcem lipca 1863 nadszedł rozkaz do wymarszu. Na czele oddz. stanął pułk. Tetera. Po rozbiciu oddziału, pod Czernichowem, rozpoczął Kalita nową organizację z rekrutów miejskich i wiejskich przy pomocy żandarmeryi Stobnickiej pod wodzą rotmistrza Junoszy (Nowackiego). Odtąd zaczęło się powodzenie dla oddziału, przeobrażonego w grudniu 1863 w III-ci pułk Stobnicki. Na czele oddz. walczył Kalita pod Jeziorkiem, Mierzwiem, Hutą szecińską, Ilżą, Radkowicami i pod Opatowem. W tej ostatniej bitwie komendę prowadził pułk. Topor. Stanawszy na czele rozbitków, operował Kalita jeszcze 6 tygodni, dążąc ku Ilżekim lasom, gdzie miały się znajdować rozbitki pułku Kieleckiego pod wodzą majora Rosenbacha. Po drodze odmawiano oddziałowi żywności, tylko siłą, mocą, zdobywali ją po dworach i chałupach. Około Brodów w Ilżekim lasach, zapadł Kalita na tyfus i przeleżał 4 tygodnie. Jako rekonwalescent dostał się do Galicyi, a następnie do Rumunii, gdzie otrzymał posadę w minister. robót publicz. jako inżynier dróg i mostów w Ruszczuckiej guber. pod Jerzmanowskim, majorem wojsk polsk. z r. 1831. W roku 1869 został inżynierem en Chef w Sandzaku Philipopolis. Przeszedł następnie jako inżynier do kolei bar. Hirscha, a w listopadzie 1871 powrócił do kraju. Tutaj otrzymał posadę zarządcy magazynów materyałowych przy budującej się kolei Łupkowskiej, w końcu w r. 1875 posadę pisarza, później kasyera w zakładzie obłąkanych w Kulparkowie. Dnia 1. maja 1903 przeniósł się w zasłużony stan spoczynku.

Kalita Ludwik Ignacy, ur. r. 1842 w Dziewięzycach uczeń, służył jako podof. strzelców celnych w oddz. Taniewskiego. Ranny, zabrany do niewoli, po wyzdrowieniu wywieziony do Olkusza, został skazany na lat 3 do rot areszt. później

wywieziony na Syberyę, gdzie przybywał do r. 1868. Po powst. poczmistrz.

Kalita Roman, ur. w Siedliskach r. 1845, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Langiewicza, Jeziorańskiego i Lelewela. Ranny pod Kobylanką kulą w nogę.

Kamalski Andrzej, ur. w Krakowie r. 1837, murarz, podof. wojsk austr., służył jako sierżant pod Kurowskim, Langiewiczem, Miniewskim i Rębajłą. Walczył we wszystkich bitwach. Ranny pod Opatowem kulą w usta, prawy bok i szablą nad lewym okiem, wzięty do niewoli, osądzony w Włodzimierzu do Kurskich rot areszt. był przy budowie kolei Orłowskiej. Powrócił do kraju w r. 1867.

Kamieniobrodzki Adolf, ur. r. 1844 w Tarnowie, słuch. techn., służył jako szereg. w oddz. Krukowieckiego. Walczył pod Głanowem i Imbramowicami, gdzie został ranny. Po powstaniu budowniczy.

Kamiński Korwin Hipolit, ur. w Łuce r. 1843, służył w oddz. Wład. Younga w kawaler. jako szereg. w oddz. Grekowicza jako podofic. w oddz. Oxińskiego i Lütticha jako wachm. a później porucz. Pod Taczanowskim odbył całą kampanię w Kaliskiem, był we wszystkich przez tegoż stoczonych bitwach, a po rozbiciu pod Kruszyną, ze swoim oddziałem 75 ludzi, udał się w Łowickie pod komendę Skowrońskiego. Później przyłączył swój oddział, 150 ludzi do oddziału Słupskiego i Matusiewicza, z którymi pozostawał aż do rozbicia pod Złoczowem, gdzie został mianowany rotmistrzem i komendan. 6-ciu oddz. żandarmeryi w gub. Kaliskiej i Piotrkowskiej. Brał udział w 23-ech bitwach i potyczkach. Był ranny lekko 3 razy a mianowicie pod Szklarami i Koniecpolem, stracił 8 koni i był w niewoli, zkał przez patryot. Polki został wydobyty. Po powst. dzierż. dóbr w skarbie Zbarawskim.

Kamiński Wincenty, student, pracował jako główny organizator oddz. powstańcz. i żandarmeryi i delegat Rządu narod. w Paryżu.

Kamińska Julia zameżna *Domaradzka*, pracowała w lwowskiej organiz. opiekując się zwłaszcza więźniami i ułatwiając im ucieczkę.

Kamiński Andrzej, partyzant, um. w Stanisławowie r. 1883

Kamiński Ignacy, adwokat w Stanisławowie, pracował w organizacyi.

Kamiński Maksymilian, ur. r. 1845 w Bochni, służył w oddz. Czachowskiego, walczył pod Stefankowem, Ostrowcem, Rzeczniewem, Blizinem, Bobrzą i Ratajami. Po powrocie do Galicyi, przebył kilkomiesięczne więzienie, następnie funkcyon. Tow. zaliczk. w Sanoku.

Kamiński Paweł, ksiądz Misyonarz Ś-go Krzyża w Warszawie, został r. 1861 za czasów Suchozaneta aresztowany za kazanie wygłoszone w dzień Zielonych Świątek i zesłany do Modlina. Z drogi uciekł za granicę. Roku 1863 był generalnym kapelanem w obozie Langiewicza i odbierał 12. marca 1863 w Sosnowce przysięgę od dyktatora. W r. 1866 wydał w Paryżu broszurę p. t. „Głos wymuszony na ks. Pawle Kamińskim“.

Kamiński Stanisław, ur. w Mokobodach r. 1838, właśc. ziemski, mianowany 7. marca podof., 2. czerwca 1863 dowódcą konnych strzelców w randze poruczn. Walczył pod Stokiem, Siemiatyczami, Węgrowem, Fidestą, Wodyniami, Międzyrzeczem, Dołhą, Sobolewem, Radzyniem, Białą, Wyrkami, Domaczewem, Romanowem, Kaniowolą, Chrusliną, Żyżynem, Sosnowicą, Ostrowiem, Fajslawicami, Rososzem, Kolanem, Malinówką, Andrzejewem etc. Ranny był cięciem pałasza w lewą stronę twarzy przez nos i lewe ucho, następnie otrzymał postrzał w podbrzusze, po raz trzeci raniony 2-ma cięciami pałasza w głowę.

Kaner Konstanty, ur. w Słobodzie rung., służył jako podof. w oddz. Gramowskiego. W bitwie pod Tomaszowem wzięty do niewoli wywieziony na Sybir, pozostawał tamże do r. 1872. Po powstaniu rymarz.

Kania Marcin, ur. w Binkowicach r. 1838, murarz, służył jako szereg. w oddz. Krukowieckiego. W bitwie pod Głanowem wzięty do niewoli, sądzony w Warszawie, wysłany do Omska, przebył lat 3 w wojsku, następnie lat dwa w rotach areszt. w Tomsku.

Kaperski Franciszek, ur. w Nowym Targu r. 1841 czeladn. krawiec., służył jako wachmistrz pod Czachowskim.

Kapliński Bolesław, ur. r. 1844 w Modyniaku, uczeń, służył jako szereg. następnie chorąży w oddz. Śmiechowskiego,

Jeziorańskiego i Langiewicza. Walczył pod Lubochnią, Skalą, Małogoszczą, Chrobrzą, Grochowskimi i był jednym z 24-ech którzy osłaniając przejście oddz. Langiewicza przez granicę, walczyli z wojskiem austr. przeciw moskalom. Ranny w głowę pod Małogoszczą, kontuzyjowany w głowę pod Chrobrzą. Po powst. dzierżawca dóbr ziemskich.

Karasiewicz Leon, urzęd. telegr. we Lwowie, pracował w organizacji i odczytywał szyfrowane telegramy rządowe. Przeniesiony w drodze dyscypl. do Przerowa, został w toku dalszych dochodzeń, zupełnie wydalonym ze służby. Dopiero po latach amnestyzowany i restytuowany, zmarł r. 1900 na posadzie inżyniera telegr. w Stryju.

Karasiński Bronisław, ur. r. 1844 w Skołyszynie, uczeń gimn., służył w oddz. Dunajewskiego i Czachowskiego. Po powst. nauczyciel.

Karasiński Henryk Franciszek, służył w oddz. Wysockiego i Wiśniewskiego. Walczył pod Radziwiłłowem i Korytnicą.

Karlik Wincenty, ur. r. 1841 we Lwowie, czeladnik rzeźnicki, służył jako szereg. w oddz. Lelewela i Miniewskiego.

Karlsbad Izydor, ur. r. 1844 w Warszawie, słuchacz szkoły wojsk. w Genuj i Cuneo, służył jako szereg. następnie kapitan w oddz. Langiewicza, Czachowskiego, Chmielińskiego i Bosaka. Walczył pod Chrobrzą, Grochowskimi, Grabowem, Stefankowem, Boryą, Rzeczniewem, Rusinowem, Ratajami, Blizinem, Rudnikami, Hżą, Obiechowem i Opatowem, gdzie został rannym. Po powst. urzędnik Banku hip. we Lwowie, czynny w Tow. uczest. powst. z r. 1863/64.

Karnas Stanisław, ur. r. 1839 w Zarszynie, szewc, służył jako szereg. w oddz. Lelewela. Aresztowany przez wojsko austr. siedział w więzieniu w Rzeszowie 5 miesięcy.

Karpiński Szczepny, pracował w organizacji jako komisarz Rządu narodowego.

Karśnicki Fundament Jastrzębiec Feliks, brał czynny udział w walce r. 1863. Umarł w późnej starości w domu bratanka Piotra Karśnickiego w Majkowie pod Kaliszem.

Karśnicki Fundament Jastrzębiec Wincenty, syn Jana i Józefy z Pruskich, brał udział r. 1863 na polu walki. Po powst. sortyer zarodowych owczarni w Galicyi i Wielk. Księst. Poznańskim. Umarł w Brzeżanach r. 1874.

Karwacki Kranz Ferdynand, urodz. r. 1847 w Samborze, służył pod Langiewiczem, Czachowskim i Waligórskim. Wskutek zimna i niewygód stracił zdrowie i w kilka lat po powstaniu zmarł na suchoty.

Karwacki Kranz Jan, ur. r. 1845 w Niemirowie, uczeń gimn. służył do końca powst. Był ranny w nogę.

Karwacki Kranz Karol, ur. r. 1838 w Samborze, student w Ungwarze wstąpił pierwotnie bez wiedzy ojca do wojska węgierskiego podczas wojny Austrii z Włochami. Na odgłos powstania przepłynął wraz z kilkunastoma kolegami rzekę Mincio i dostał się na stronę włoską, a ztąd do Królestwa. Mianowany oficerem sztabu, służył początkowo pod Denisiewiczem, następnie był dowódcą tego oddziału. Gdy w sprawach służbowych przybył do Krakowa w r. 1864 został aresztowany i niepoznany przez Austriaków, jako dezterter wydany Moskwie. W Opatowie skazany na śmierć, energicznej tylko interwencji rodziny zawdzięczał, że go wydano Szwajcaryi. W parę lat później, będąc za paszportem szwajcarskim w Galicyi, poznany jako dezterter został skazany na 8 lat fortecy. Po wyjściu z więzienia używał posadę notarj. na Węgrzech.

Karwowski Pnienia Stefan, ur. w Poznaniu r. 1844 pracował w organiz. i wraz z hr. Dienheimem - Chotomskim odstawiał broń z Gdańska do granicy rosyj. Po powstaniu urzęd. filii Banku hipot. w Krakowie, zmarł tamże r. 1874.

Karwowski Pnienia Tadeusz, ur. r. 1842 w Poznaniu student, pracował w organiz. Wielkopolskiej jako kurjer, następnie służył w oddz. Gagné d' Abin'a. Po powstaniu agronom.

Kasiński Władysław vel Skwarecki Wojciech, ur. w Warszawie r. 1835, żandarm w służbie moskiew. służył jako podof. pod Jankowskim i walczył pod Krzywłą, Staniną, Zasławiem, Różą i Kockiem. Ranny w głowę pod Kockiem.

Kasprzycki Piotr Paweł, ur. r. 1838 we Lwowie, służył jako szeregowiec strzelców w oddz. Langiewicza. Walczył pod Chrobrzą i Grochowskimi. Po powst. starszy inżynier kolei państwowej.

Kassler Józef Ferdynad, ur. w Szamos Ujvar (Siedmiogr.) r. 1854, uczeń 3-ej klasy norm. we Lwowie, wybrał się razem kilkudziesięciu malcami z łaskami do oddz. Horodnyńskiego. Gdy doszli o chlebie i wodzie do Żółkwi, zostali pochwytani, odesłani do Lwowa i wybici, wprawdzie nie przez moskali, lecz przez rodziców. Żalowali że nie dotarli do oddziału, gdyż pragnęli przynajmniej piec kartofle dla starszych. (O tem wzmianka w pracy Walentego Ówika „Henr. Schmitt“ Lwów 1888).

Kassube Cyryl, ur. w Łukawcu w r. 1837, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego i brał udział we wszystkich bitwach. Ranny był lekko w nogę.

Katyll Szymon, ur. w Kozliskach r. 1835, uczeń warszawsk. szkoły sztuk pięknych, po zamknięciu tejże, agent komit. centraln. i poborca podatku narodowego w wojew. Mazow. następnie Augustowskiem. Wpowst. służył jako szereg. potem dowódca kosynierów w oddz. Mroczkowskiego, po ustąpieniu tegoż, zaś był naczelnikiem całego oddz. który połączył z oddz. Suzina. Następnie dowodził znów kosynierami, w końcu pracował w organ. pow. Łomżyńskiego i Bieżyńskiego. Walczył pod Czystą budą, Bałwierzyskami, Olitą i Staciszkami. Był ranny lekko 27/II 1861 w Warszawie na Krak. przedmieściu w rękę i w nogę pod Czystą budą.

Kaute Józef, ur. w Krakowie r. 1834, rachmistrz w fabryce w Warszawie, służył jako sierżant strzelców pieszych pod Czachowskim w komp. Rudowskiego. Walczył pod Ossą i Chelmem. W tej ostatniej bitwie wzięty do niewoli, zasądzony w Zamościu na lat 4-y w rotę aresztan. został wywieziony do Saratowa. Po powrocie do kraju pisarz kancelaryjny.

Kawalerski Michał, ur. r. 1844 w Sanoku, student, służył w oddz. Wysockiego jako furyer. Po rozbiciu oddz. pod Radziwiłłowem, wziął udział w wyprawie Komorowskiego na Poryck, jako strzelec 2-giej komp. żuawów. Po przejściu granicy, został asenterowany do wojska austr. w którym służył do 1870 r. Następnie sekretarz Rady pow.

Kawecki Wilhelm, ur. r. 1846 w Niepołomicach, fryzyer, służył jako szereg. w oddz. Krukowieckiego i Jordana. Po powst. maszynista w kopalni węgla w Jaworznie.

Kawiorski Wincenty, ur. w Krakowie r. 1847, blacharz, służył pod Jordanem i walczył pod Wielką wsią. Siedział dłuższy czas w więzieniu w Tarnowie.

Kayzer Teofil, ur. w Tarnowie r. 1835, służył jako szeregowiec w oddz. Kurowskiego, Langiewicza i Czachowskiego. Walczył pod Miechowem, Pieskową skałą, Skałą, Chrobrzą i Grochowskimi. Po powstaniu rzadca dóbr.

Kaźmirowski Józef, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Kaźniakowski Leon, ur. w Puławach r. 1825, służył w oddz. Taczanowskiego i ks. Brzóska. Po powstaniu prywatny oficyalista.

Kellermann Józef, ur. w r. 1844 w Tryńcy, uczeń gimn. w Krakowie, służył jako rotmistrz w oddz. Lelewela. Po powstaniu właśc. Kańczugi, zmarł we Lwowie w r. 1901.

Kermasz Józef ur. w Wyskitnem r. 1846, szewc, służył jako szereg. w oddz. Bończy.

Kessler Eugeniusz, ur. r. 1836 w Warszawie, urzędnik kom. rządow. przychodów skarbu, był komis. wojew. Mazowieckiego. Po powst. inżynier Wydz. kraj.

Kęcki Władysław, ur. r. 1836 w Krakowie, czeladn. kraw., służył jako szereg. w oddz. Jeziorańskiego i Dąbrowskiego. Był ranny w lewą nogę i w bok.

Kępieński Krzywosąd Niesabia Mieczysław, urodz. r. 1844 w Nieznanowicach, uczeń gimn., służył jako szereg. w oddz. Morbitzera. Zmarł w majątku rodzinnym w r. 1893.

Kępieński Krzywosąd Niesobia Zygmunt, syn Henryka i Stefanii z hr. Dębickich, właścicieli Nieznanowic i Radłowa ur. r. 1843, utracił rodziców w rzezi r. 1846. Jako uczeń szkoły w Dublanach, służył przy ułanach w oddz. Langiewicza, Miniewskiego i Komorowskiego. Walczył pod Skałą, Pieskową skałą, Chrobrzą, Grochowskimi, Radziwiłłowem, Poryckiem itd.

Kępiński Ludwik, więzień stanu r. 1833 w Kufsteinie, właśc. Pierzchoca w Bocheńs., członek organ. był więziony na Zamku w Krakowie.

Kępski Wojciech, ur. w Jaworzniu w r. 1844, górnik, walczył pod Makowem i pod Blizinem. Ranny wzięty do nie-

woli z Wąchocka ze szpitalu, siedział więziony w Sandomierzu 4 miesiące.

Kętrzyński Józef, ur. w Lublinie w r. 1841, lakiernik, służył jako szereg. pod Zdanowiczem. Ranny był w udo lewej nogi i w lewą stronę głowy.

Kielch Władysław, ur. r. 1838 w Karnikowie (Płockie) porucznik, kawaler orderu Anny, Żelaz. kor. krzyża Jerzego etc. służył w oddz. Mierosławskiego, Mielęckiego, Oborskiego, Włodka, Younga, Czachowskiego i Rudowskiego. Walczył w licznych bitwach i był 4-o krotnie rannym. Pod Bobrownikiem wzięty do niewoli, został wysłany na Sybir, ząd uciekł przez Chiny.

Kietbus Józef, ur. w Żurnowku r. 1842, introligator, służył jako szereg. w oddz. Chmielińskiego i Zwierzdowskiego. Wzięty w lasach Ś-to Krzyckich do niewoli, był zesłany do rot areszt. do gub. Orłowskiej. Był lekko ranny w prawą nogę.

Kinel Ignacy, ur. r. 1844 w Piotrkowie. uczeń inst. politech. w Puławach, służył w oddz. Zdanowicza i Cieszkowskiego, jako porucz. w oddz. Oksińskiego, a następnie był dowódcą małego oddziału partyzanckiego w Kaliskiem. Walczył pod Łazami, Konieczpolem, Przedborzem, Trzebnicą i pod Dłutowem. Ranny 2 razy w piersi pod Dłutowem. Po powst. starszy inżynier dróg kraj. we Lwowie.

Kinelski Franciszek, ur. r. 1834 w Rzeszowie, dzierżawca dóbr, pracował w organizacyi narodowej. Po powstaniu urzędnik galic. Banku kredytowego.

Kirkorowa Adamowa, z domu Majewska Helena, artystka dramat. pracowała w organiz. jako agentka i kurjerka, używana do przewożenia za granicę depesz i ustnych poleceń. Stale mieszkała w Warszawie przy ul. Smolnej i tam to mieszkał naczeln. Rządu narod. Romuald Traugut. W trzy dni po uwięzieniu Trauguta, została wraz z matką uwięzioną.

Kisielewski Junosza Antoni, ur. w Gwóźnicy gór. r. 1842 student, służył pod Kurowskim w bitwie Miechowskiej. Dwukrotnie ranny dostał się do niewoli. Skazany na Sybir, przebył 4 lata w gub. Jenisiejskiej. Na reklamacyę rządu austr. wrócił do Galicyi, a jako niezdolny do woj-

ska, był 5 lat pod dozorem policyi. Pracował po powstaniu jako prywatny urzędnik.

Kisieliński Franciszek, ur. w Lubelskiem, służył w oddz. Neczaja i Bogdanowicza. Walczył pod Rudką, Żalinem i Bukową. Po powst. prywatny urzędnik.

Kisperski Jan, ur. w Kielcach r. 1842, maszynista, służył jako szeregow. w oddz. Stojnowskiego, Jeziorańskiego, Chmielińskiego i Siemieńskiego. Walczył pod Bolimowem, Małogoszczą i Janowem. Ranny pod Małogoszczą kulą w lewą nogę.

Klebert Edward, ur. r. 1845 w Myślenicach, student, służył jako kosynier w oddz. Mossakowskiego. Walczył pod Goleczewicami i Żarkami. Był w niewoli rosyj. Po powstaniu sekretarz Rady powiat.

Kleczewski Erazm, ks., jako uczeń, służył w oddz. Ciechońskiego. Walczył pod Minkowcami.

Kleczkowska Aniela, pracowała w lwowsk. organizacyi.

Klemensiewicz Edmund, ur. r. 1839 w Bochni, akademik, służył jako szereg. i podpor. w oddz. Kurowskiego. Walczył pod Sosnowcem i Miechowem. Ranny, został wysłany na Sybir. Po powrocie notaryusz w Krakowie.

Klemensiewicz Tytus, ur. w Wieliczce r. 1843, stud. leśnic., służył jako szeregow. w oddz. Langiewicza. Walczył we wszystkich bitwach i potyczkach. Po powstaniu urzędnik kolejowy.

Klesiewicz Adolf, ur. w Bursztynie r. 1843, służył jako szereg., podofic. i oficer w oddz. Piaseckiego, Jeziorańskiego, Wysockiego, Wiszniewskiego, Alladara i Różyckiego, a w r. 1864 pracował w organiz. Walczył pod Tomaszowem, Kobylanką, Hutą krzeszowską, Radziwiłłowem, Korytnicą i Baraniami peretokami. Ranny pod Baraniami peretokami w piersi, prawą nogę, kilkanaście razy cięty po nogach szablami, dobijany kolbami w głowę i pozostawiony na placu boju, został znalezionym przez leśniczego, który przyjął rannego i pielęgnował w swoim domu. Po powstaniu oddany pod sąd wojenny, ułaskawiony amnestyą, zajmował posadę poczmistrza w Przemyślanach, poczem przeszedł na emeryturę. Czas wolny od obowiązk. służbowych, poświęcał pracy literackiej.

Kliciński Jan, ur. w Krakowie w r. 1842, murarz, walczył pod Żyżynem, Ilżą, Ocieskami i Pokrzywnicą. Ranny, wzięty do niewoli, skazany do robót kolejowych, wywieziony do Odessy, powrócił do kraju w r. 1869.

Kliciński Jan, ur. w Krakowie r. 1846, murarz, służył jako szereg. pod Langiewiczem, Waligórskim, w końcu pod Rębajłą. Wzięty do niewoli, został zesłany na lat 6 do Permy. Był ranny pod Opatowem w prawą nogę kulą.

Klimek Józef, ur. r. 1817 w Cieszanowie, rusznikarz, służył jako szereg. w oddz. Jeziorańskiego i Lelewela. Walczył pod Kobylanką i Panasówką. Był ranny w prawą nogę od kuli karabinowej.

Klimkiewicz Feliks, kapitan wojska rosyjs., był r. 1863 delegatem Rządu narod. i brał czynny udział w partyzantce. Emigrował do Francji i walczył r. 1870 przeciw prusakom, nagrodzony wojskowym krzyżem zasługi. Umarł w Paryżu r. 1878.

Klimkowski Antoni, ur. r. 1843 we Lwowie, czeladnik stolar., służył jako szereg. w oddz. Younga, Wysockiego i Komorowskiego. Walczył pod Radziwiłłowem i Poryckiem. Uwięziony przez rząd austr. został następnie asenterowany.

Klimowicz Władysław, ur. r. 1821 w Wokolnikach, sekret. opieki szlachecc., służył jako setnik w Wilkomierskim pow. w oddz. Sierakowskiego. Walczył pod Stockiem, Zarembami, Łączką, Nagoszewem, Żelazną. Po powst. weterynarz we Lwowie i docent weterynaryi.

Klimowiczowa Salomea, żona Wincentego urzędnika policji, pracowała w lwowskiej organizacyi jako dziesiętniczka. W domu Klimowiczów ukrywał się dr. Bolesław Lutoński.

Klimpel Tomasz, ur. r. 1830 w Zajech-Praga, prywatny oficyalista, były wojsk. austr. z lat 1849 i 1859, służył jako kapitan w oddz. Gramowskiego i Piaseckiego. Walczył pod Zwierzyńcem i Tomaszowem.

Kluczycki Witold Wincenty, ur. r. 1842 w Stojanowie, prakt. lekarski, służył jako lekarz, żołnierz, podporucznik, adjutant w pułku żuawów, pierwotnie w wyprawie na Tomaszów. Aresztowany przez huzarów, uszedł z Żółkwi i wstąpił do oddz. Langiewicza, w którym pozostawał aż do

bitwy pod Grochowiskami. Ranny, po wyleczeniu się wyjechał do Wiednia, ukończył studia i wrócił do Lwowa jako sekundar. szpitala. W lipcu 1864 uwięziony, przesiedział do roku 1865.

Kluz Antoni, ur. r. 1842 w Leżajsku, czelad. stolar., służył jako szereg. w oddz. Lelewela. Walczył pod Panasówką i Batorzem.

Kłobukowski Antoni, ur. r. 1812, oficer wojsk polsk., później redaktor „Czasu“, pracował w organiz. i był za ogłaszane artykuły patryot. więzionym. Umarł w Krakowie r. 1892.

Kłodzińska właśc. Parchacza, pracowała w organiz. wschod. Galicyi.

Kłodziński Zygmunt, ur. w Kętach r. 1838, pomoc. notarialny, służył jako porucznik w oddz. kozaków atamana Wyleżyńskiego, następnie w pułku ruskiej piechoty pod Różykim w oddz. Chranickiego. Po powst. urzędnik bankowy.

Kłom Szczepan, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Kłosowski Rola Jan Antoni, ur. r. 1841, urzęd. kolejowy, był czynnym w organiz. w Tarnowie, a następnie żołnierzem oddziału Dunajewskiego. Walczył pod Komorowem.

Knapik Jan, ur. r. 1844, wyrobnik, służył w oddz. Rębajły i walczył pod Ilżą, Opatowem i Sandomierzem. Wzięty do niewoli, osądzony we Włodzimierzu do rot areszt. w Charkowie, przebył tamże lat 3. Ranny dwukrotnie w prawą nogę kulami.

Kniewicz Aleksander, ur. r. 1843, słuchacz praw, służył jako porucz. w oddz. Wierzbickiego i Wagnera. Walczył pod Polichną. Ranny w prawe ramię. Po powstaniu profesor uniwersytetu.

Kobyliński Jan, szereg. oddz. Horodyńskiego, walczył pod Radziwiłłowem, następnie wysłany na Sybir.

Kobyliński Karol, ur. w 1846, w Wielopolu skrzyńsk. Z gimnazjum wstąpił do oddz. Łopackiego. Pod Ratajami ranny wzięty do niewoli, zasądzony do Jenisiejskiej guber. powrócił po 5-ciu latach do kraju i został asenter. do wojska austr. Później urzędnik kolejowy.

- Kociczek Antoni*, ur. w Krakowie, murarz, służył jako strzelec pod Rębajłą i walczył w lasach Ś-to Krzyskich, pod Ocieskami, i Użą. Ranny, wzięty do niewoli, skazany do Charkowskich rot areszt. powrócił w r. 1866.
- Koczarski Edmund*, z oddz. Horodyńskiego, walczył pod Radziwiłłowem, wysłany następnie na Sybir.
- Kojałowicz Edmund*, ur. w Poniewieżu r. 1843, student, porucznik pod Sierakowskim, walczył pod Birzami, w Łańskiejskiej puszczy, pod Poniewieżem i w innych potyczkach.
- Kolesiński Kojen Seweryn*, ur. r. 1840, w Łukawicy, kancelista rządu gubern. w Lublinie, służył w organiz. jako setnik, w oddz. jako adjut. u Zdanowicza, szereg. u Langiewiczza, kapit. kosynierów u Lelewela. Walczył pod Słupią, Pieskową skałą, Skulą, Małogoszczą, Staszowem, Chrobrzą, Grochowiskami, Chrusliną, Żyżynem, Różą, Żwierzyńcem, Panasówką, itd. Ranny od kuli kar. w nogę. Po powst. rządcą dóbr.
- Kołąkowski Kościeszka Józef*, ur. r. 1822, w Kołakach-Budzyń, wnuk Grzegorza, wywiezionego w czasie przedrozbiorowych rozterek przez Moskali na Sybir, a syn Kaspra, żołnierza wojsk Napoleońskich i wojsk polsk. z r. 1831, później również wygnańca na Sybir, wychowywany staraniem Patrycego Łaguny z Kamienicy, brał jako wójt gminy Biszcza w ordyn. zamojskiej, udział w pracach organiz. Po powst. emigrował do Galicji i objął posadę urzęd. przy powsz. szpitalu we Lwowie.
- Kołodziejczyk Mieczysław*, ur. w Piotrkowie, dzierżawca folwarku, żołnierz w oddz. Jordana, Czechowskiego i Wierzbickiego, walczył pod Józefowem, nad Tanwią, pod Kraśnikami i Fajslawicami, gdzie dostał się do niewoli i był zesłany na Sybir.
- Komarnicka Honorata*, pracowała w organiz. we Lwowie, zwłaszcza przy fabrykacji naboju.
- Komarnicki Aleksander*, pracował w organiz. galicyjskiej, brał udział w wyprawie na Radziwiłłów i służył w oddziale Lelewela.
- Komarnicki Erazm*, służył w oddz. Jeziorańskiego i brał udział w bitwach pod Kobylanką, później zaś w wyprawie na Radziwiłłów.

- Komarnicki Jan*, dzierż. Magierowa, pracował w organizacyi, a dom jego był przystankiem dla dążących na plac boju, lub powracających uczestn. Był więziony we Lwowie.
- Komarnicki Kamil hr.*, za udział w powst. zesłany na Sybir.
- Komarnicki Stanisław*, przychwycony na austr. terytorium przy transporcie broni, przesiedział kilka miesięcy w więzieniu we Lwowie.
- Komarnicki Stefan*, ur. r. 1835 w Przylęku, właśc. ziemski, był naczelnikiem pow. Kieleckiego. Po powst. dzierżawca.
- Komornicki Sylwester*, kapitan wojsk rosyj., członek Kamienieckiej organiz. Przesiedział 3 lata w więzieniu w Kamieńcu i Kijowie. Następnie osiadł w Pińsku i tam umarł.
- Kompański Eugeniusz*, służył w oddz. Miłkowskiego i był ranny pod Kostangalią.
- Kompit Włodzimierz*, ur. r. 1845, student, szereg. w oddz. Czachowskiego, walczył pod Rybnicą i Jurkowicami. Wzięty do niewoli, został zesłany do Irkuckiej gub. Po powst. buchhalter.
- Konarski Bronisław*, ur. r. 1836 na Litwie. Z wojska rosyj. przeszedł do oddz. Włodka i Strawińskiego. Ranny w nogę kulą, wywieziony na Sybir, uciekł z Tobolska. Po powst. prywatny oficyalista.
- Konarzewski Konstanty*, były oficer wojsk polskich, został zesłany do Olonecka.
- Koncewicz dr.*, został zesłany na Sybir.
- Koncz Antoni*, ur. w Gnojnie r. 1833, służył jako szereg. pod Langiewiczem. Po powst. pryw. oficyalista.
- Konopacki Narcyz*, ur. r. 1818 na Wołyniu, był czynnym pod Różyckim jako porucz. 4-go szwad. pułku jazdy Wołyńskiej. Po kilku latach uwięziony i zesłany do Permy, odzyskał wolność za instancją J'ła Tatyszczewa.
- Konopka Ksawery*, ur. r. 1824 w Lublinie, właśc. folwarku, pracował w organiz. narodowej. Aresztowany 20/XII 1862, otrzymał wyrok na lat 6 do rot areszt. w Saratowie. Po wysłужeniu odstawiony na posilenie do gub. Tobolskiej, powrócił do ojczyzny r. 1874.
- Kopernicki Franciszek*, ur. r. 1825 na Ukrainie, major wojsk rosyj. w powst. pułkownik. szef sztabu Taczanowskiego, następnie naczelnik wojskowy pow. Piotrkowskiego, Sie-

radzkiego i Wieluńskiego, w końcu naczeln. wojew. Kaliskiego, walczył pod Zduńską wolą, Sędziejowicami, Krużyną itd. Po powst. dyrektor Kasy oszczęd. w Stanisławowie. Zmarł r. 1892.

Kopernicki Izidor dr, ur. r. 1825 w Czyżowie na Ukrainie, prosektor anatom. w uniwer. Kijowskim, służył jako chirurg wojsk. w woj. Kaliskiem, w lazaretach narod. w Kole, Widawie, Uniejowie, Rudnikach, Częstochowie, Działoszycach, Chorzewicach i Lutatowie. Po powst. prof. uniwers. Jagiellońskiego.

Kopystyński Leliwa Władysław, ur. w Leżajsku r. 1846, służył w oddz. Czarneckiego, Younga, Jeziorańskiego i Wierzbickiego. Pod Fajslawicami wzięty do niewoli, konwojowany do Trockiej cytadeli, Warszawy i Moskwy, za wtawieniem się jen. Chruszczewa po odsiedzeniu 1½ rocznej kary więzienia, jako małoletni uwolniony. Był ranny w głowę pod Kobylanką, pod Fajslawicami w palce u lewej ręki i 2-ma pchnięciami bagnietem w kark i prawą nogę.

Korabczyński Józef, ur. r. 1844 w Tarnowie, sierżant 30 pułku piech. austr., służył jako podpor. w oddz. Wysockiego, Komorowskiego i Alladara. Walczył pod Radziwiłłowem, Poryckiem i Starą wsią, ranny pod Starą wsią. Po powst. kancelista sądowy.

Korusiewicz Sylwester, ur. w Siewierzu r. 1844, uczeń, służył jako szereg. pod Krukowieckim i walczył pod Glanowem, gdzie otrzymał ranę w nogę. W r. 1865 wróciwszy po schedę do Siewierza aresztowany, przesiedział 9 miesięcy w śledztwie.

Korycki Mieczysław, ur. r. 1830 w Radomiu, ziemianin, służył jako major piechoty pod Langiewiczem i Waligórskim. Walczył pod Wąchockiem, Ś-tym Krzyżem, Sosnowką, Staszowem, Małogoszczą, Uniejowem, Pieskową skałą, Skałą, Chrobrzą, Grochowskimi i Borowem v. Łążkiem. Po powst. konduktor drogi kraj. Mieleckiej.

Korypski Julian, ur. r. 1838 w Samborze, służył jako szereg. w oddz. Lelewela. Walczył pod Panasówką i Batorzem. Ranny pod Batorzem. Po powst. dzierżawca dóbr

Korzeniowski Natęcz Karol, ur. r. 1837 w Malinówce pod Lwowem splądrowanej doszczętnie w r. 1846, zkał ro-

dzice z dziećmi tylko w białiznie ocaleli. Po wysłużeniu w austr. artylerii i kawalerii, zarządca kąpielowy w Tow. balneologicznem w Szczawnicy. W styczniu w r. 1863 przewoził swojemi końmi z furmanem Góralikiem z Szczawnicy broń i przybory wojskowe z Krakowa do Ojcowa. W lutym, podczas organizowania oddziału wraz z Grabowskim kapit. austr., Krobieckim kapit. ameryk. wojska aresztowany, po 2-ch tygodniach wypuszczony na wolność udał się do oddziału Wysockiego jako kapit. gwałtigerów. Służył w oddz. Alladara jako dowódca kawal. również i Kruka. Następnie należał do oddz. Lutyńskiego. Walczył pod Radziwiłłowem, Żelechowem i w innych utarczках, staczanych przez jen. Kruka. Po powst. aresztowany był trzymany przez 6 miesięcy w śledztwie, następnie ziemianin.

Korzenny Wiktor, ur. w Busku r. 1848, uczeń, brał udział w wyprawie pod Horodyńskim i był ranny lekko w nogę pod Radziwiłłowem.

Kosonoga Jan, ur. w Kontach r. 1833, służący pałacowy, pracował w organiz. jako setnik pod rozkazami komisarza Rz. narod. Ludw. Trembickiego. Służył w oddz. Gramowskiego, Ćwieka i Lelewela, walczył w Tomaszowie, pod Panasówką i Batorzem. Ranny pod Batorzem lano w bok, emigrował do Galicji, gdzie bez przerwy pozostaje w służbie ordyn. Łańcuckiej.

Kosowski Kazimierz, ur. w Babicach r. 1844, uczeń szewski, szereg. w oddz. Rozenbacha pod Opatowem i Sandomierzem. Wzięty do niewoli osadzony we Włodzimierzu do robót przy kolei Orłowskiej, przebył tamże lat 3.

Kossakowska Aleksandra. pracowała w organizacyi we Lwowie.

Kossakowski Wincenty, uczestnik powst. został ogłoszony błędnie za poległego na polu bitwy.

Kossowicz Władysław, ur. we Lwowie, r. 1833, dzierżawca, służył jako rotmistrz I-go szwadronu, w nieczynnym oddz. podolskim, hr. Artura Gołuchowskiego.

Kossowski Franciszek, ur. w Kielcach, r. 1840, krawiec, służył jako szereg. pod Langiewiczem i Krukowieckim. Poj-

many przez władze austr., więziony przez 4 miesiące, udał się po uwolnieniu do Francji.

Kosterkiewicz Anatol Maryan, ur. w Igołomii, r. 1843, uczeń drukarski, służył jako szereg. pod Langiewiczem przy żuawach Rochebruna.

Kosthein Alojzy, ur. r. 1842 w Samborze, akademik, służył jako szeregowy w oddz. Bosaka. Był ranny pod Opatowem bagnietem w lewą nogę. Po powst. dzierżawca dóbr.

Kostka Edward, ur. r. 1844 w Szczurowej, uczeń gimn. udał się wraz z bratem Józefem do obozu w Ojcowie pod dowódz. Kurowskiego, następnie służył pod Cieszkowskim, Jeziorańskim i Langiewiczem. Walczył pod Miechowem, Paniami, Mrzygłodem, Pieskową skałą, Skałą. Po ogłoszeniu dyktatury Langiewicza w Goszczy, wrócił do Krakowa i po ukończeniu wydz. prawnego oddał się służbie sądowej. Zajął z czasem stanowisko prezydenta sądu w Nowym Sączu.

Kostkiewicz Jakób, ur. w Gorlicach, 1834, kupiec i właśc. dóbr, pracował w organiz. radomskiej. Aresztowany, na śmierć przez powieszenie skazany, ułaskawiony ze zmianą wyroku na 10 lat katorgi, przebył 5 lat w ciężk. robotach w Piotrowskim zawodzie i w Siewiakowej pod Czytą. Z nim razem byli hr. Edward Czapski, hr. Kosakowski, ks. Giedroyc, kanonik Polkowski, ks. Stecki, ogółem w Piotrowskim zawodzie około 100 osób, zaś w Siewiakowej około 600.

Kostro Rawicz Władysław, ur. r. 1841 w Chłopiatynie, prawnik, pracował w organiz. i służył jako porucz. kawal. w wyprawie Wysockiego na Radziwiłłów. Po powst. urzędnik bankowy.

Koszek Antoni, inspektor gimn. w Kownie, zesłany do Permu.

Koszczyk Wacław, ur. r. 1832 w gub. Mińskiej, organizator w Kijowie i naczel. woj. Mińskiego (oddz. X.). Brał udział w potyczkach pod Waleryanowem, Horkami, Horelcem itp. Po powst. literat. Umarł we Lwowie r. 1904.

Koszlak Jan, ur. w Lublinie, r. 1839, termin. szewski, służył w oddz. Czerwińskiego.

Kotarba Franciszek, ur. r. 1847, w Świątnikach, subiekt, służył w oddz. Rębajły. Ranny ciężko w nogę leczył się

10 miesięcy, następnie przepędził 10 miesięcy w więzieniu w Kielcach.

Kotarski Przemysław, ur. r. 1836, urzędn. skarbu w Warszawie, pracował jako komisarz w organiz. wojsk w pow. Piotrkowskim, Wieluńskim i Sieradzkim.

Kotkowski Józef, ur. w Dzierzkowicach r. 1843, służył jako podpor. piechoty w oddz. Langiewicza, Czerwińskiego, Wagnera i Wierzbickiego. Walczył pod Wąchockiem, Śtym Krzyżem, Staszowem, Małogoszczą, Tyszowcami, Tuczępami, Sobieszczanami, Polichną, Kaniową, Chrusliną, Żyżnem i Fajslawicami. Ranny pod Fajslawicami w prawe udo, Po powst. cywil. inżynier.

Kotzian Roman, ur. r. 1845, student, szereg. w oddz. Zapłowicza i Wierzbickiego, walczył pod Tyszowcami, Tuczępami, Polichną, Urzędowem, Kaniową, Żyżnem i Fajslawicami. Ranny pod Fajslawicami, wzięty do niewoli, został skazany na Sybir. Po powst. prywatny urzędnik.

Kowalewski Czesław, ur. w Warszawie, r. 1838, drukarz, służył w oddz. Turkietego, Czachowskiego, Ćwieka i Godzawy. Walczył w kilkunastu bitwach i potyczkach. Ranny w lewą nogę.

Kowalski Henryk, ur. w Biskowicach r. 1841, uczeń, służył jako podof. pod Kurowskim i walczył pod Miechowem. Po powst. dr. med. w Tarnowie.

Kowalski Ignacy, ur. w Krakowie r. 1842, murarz, szereg. przy strzelcach pod Rębajłą. Pod Opatowem wzięty do niewoli, osadzony w Włodzimierzu do Kurskich rot areszt. na lat 3, wrócił do kraju w r. 1867.

Kowalski Jan, wieśniak z Markowej obok Podhajec, brał udział pod Horodyńskim w wyprawie na Radziwiłłów. Zesłany na Sybir.

Kowalski Zygmunt, ur. r. 1845 w Mszanie dolnej, służył pod Kurowskim, Langiewiczem i Popielem, i walczył pod Miechowem, Chrobrzą i Grochowiskami. Pod Komorowem ciężko ranny postrzałem w prawą rękę, został wzięty do niewoli. Po wyleczeniu skazany przez sąd wojenny na więzienie. Po powst. urzędnik sądowy.

Kownacki Feliks, ur. w Tarnowie, stud., służył w oddz. Dunajewskiego pod kap. Ziembowiczem, Czachowskiego w 2-óch

- bitwach. Ranny w nogę leczył się w domu Szeberskich w Kłębach. Po powst. właśc. realności.
- Kowszewicz Jan*, syn gr. kat. księdza z Sokalskiego, walczył w oddz. Wiśniewskiego. Pojmany, został wywieziony na Sybir. Do kraju powrócił r. 1867.
- Kowszewicz Konstanty*, syn gr. kat. księdza z Sokalskiego, walczył pod Boremlą na Wołyniu w oddz. Wiśniewskiego. Ranny, dostał się do niewoli i został zesłany na Sybir. Przy pomocy Malczewskiego powrócił w r. 1867 do kraju i pracował jako oficyalista skarbu Poturzyckiego.
- Kozabrzyński Józef*, ur. r. 1840 w Tarnowie, sierżant 30-go pułku piechoty we Lwowie, służył jako podpor. w oddz. Wysockiego pod Radziwiłłowem, Komorowskiego pod Poryckiem i Bosaka. Ranny pod Starą wsią. Po powstaniu kancelista sądowy.
- Kozakiewicz Karol*, ur. w Jensy, służył jako żandarm pod Różyckim w bitwach pod Salichą i Mińkowcami. Ranny pod Salichą od lancy. Po powst. ślusarz.
- Kozaryn Okulicz Ignacy*, walczył jako oficer kawal. w oddz. Horodyńskiego pod Radziwiłłowem i Komorowskiego pod Poryckiem. Po powst. agronom.
- Koziarski Mikołaj*, ur. r. 1841 w Świtaziu, parobek, kawalerzysta w oddz. Zapałowicza pod Tyszowcami, Komorowskiego pod Poryckiem i Zdżarami. Ranny w nogę pod Żdżarami.
- Kozłowski Maksymilian*, ur. w Lipintach r. 1822, oficyalista pryw., służył jako porucz. pod Kononowiczem i Bosakiem w żandar. polnej. Walczył pod Kozienicami, Grzybową górą, Stefankowem, Bodzechowem, Ostrowcem, Piasecznem i Opatowem. Ranny w nogę kulą, w głowę od pałasza, w bok i szyję pchnięty lancą.
- Kozłowski Michał Zygmunt*, ur. 1840 w Dobromilu, żandarm austr., służył jako szereg. w oddz. Lelewela, Jordana i Waligórskiego. Ranny ciężko w kark i rękę, leczył się w Głogowie. Po powst. przy kopal. nafty w Borysławiu.
- Kozłowski Walery*, dowódca oddz. „Ćwieków“ i pisarz woj-skowy, syn obywat. ziemsk. z okolicy Chrzanowa, wzięty jako oficer austr. do niewoli w kamp. węgier. r. 1849 pod

- Villagosz, po 5-ciu latach twierdzy w Munkaczu ułaska-wiony, walczył następnie pod Garibaldim, poczem prze-bywał w Paryżu. W r. 1863 wszedł do Król. z oddz. ka-waleryi i połączył się w lipcu z oddz. Ćwieka. Był szefem sztabu a po ustąpieniu Cieszkowskiego z powodu słabości, objął dowódz. Walczył od 15/VII do 29/XI 1863 w 14-u bitwach. Wydał dzieło „O taktyce wojennej“. Umarł w r. 1869.
- Kozłowski Wincenty*, ur. 1842, stolarz, służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego, Jeziorańskiego i Lelewela. Walczył pod Tarnogrodem, Tepilami i Batorzem, ranny w piersi. Po powst. woźny pocztowy.
- Kozłowski Władysław*, ur. r. 1832 w Berdyczowie, naucz. gimn., pracował w organiz. jako komis. Rządu narod. na Wołyniu. Po powst. literat.
- Kozowicz Władysław*, legionista z r. 1848 oddziału Bema, służył r. 1863/64 jako rotmistrz. Umarł w Stanisławowie r. 1890.
- Kössler Masakowski Józef*, ur. w Pradze r. 1849, student, służył jako sierżant strzelców i żuawów pod nazwą „mali Czeszek“ i Masakowski w oddz. Langiewicza, Denisiewicza pod Szycami, Mierosławskiego pod Igołomią, Wysockiego pod Radziwiłłowem i Tetery pod Igołomią. Ranny w rękę, piersi i w ramię pod Igołomią. Po powst. urzędnik magistr. w Pradze.
- Kraetschmar Feliks*, ur. r. 1839 w Warszawie, akad. medyc. chirurg. pracował jako organizator pow. Olkuskiego i Stoppnickiego. Po powst. dr. medycyny.
- Krajewski Franciszek*, ur. w Sędziszowie r. 1843, kucharz, pośredniczył w dowozie amunicji, wiktuałów i rynsztunku do obozu Czachowskiego. Podczas przeprawy przez Wisłę, otoczony na promach przez wojsko rosyj. i austr. otrzymał rany w ramię, w bok i nogi, częścią białą bronią, częścią od kul. Aresztowany siedział w więzieniu.
- Krajewski Ignacy*, z Czech, wyszedł w styczniu, 1864 z oddz. Jagmina, i walczył w kilkunastu potyczkach. Ranny pod Nowosiólkami, dostał się do niewoli. Zesłany na Sybir, w kilka lat powrócił do kraju i umarł w Czechach.
- Krajewski Józef*, ur. r. 1828 na Wołyniu, właśc. ziemski pracował jako organiz. pow. Zasławskiego, Ostrogskiego.

i Krzemienieckiego, dla oddz. Ciechońskiego i Różyckiego. Walczył pod Miropolem i Mińkowcami.

Krajewski Jasieńczyk Ludwik, ur. r. 1846 w Bukowcu, właśc. dóbr, służył jako szereg. w oddz. Zapałowicza i Wysockiego. Walczył pod Starą wsią, Tyszowcami i Radziwiłłowem.

Krajewski Marceli, służył jako komis. oddz. Miniewskiego.

Krajewski Mieczysław, Kongresowiak, brat Rafała, powieszono go przez moskali w Warszawie, ciężko ranny pod Tyszowcami, leczyl się w szpitalu klasztoru OO. Bernard. w Sokalu. Jako pryw. ofic. dóbr hr. Dzieduszyckiego Włodz. zmarł w Skomorochach obok Sokala

Krajewski Władysław, ur. r. 1837, słuch. med. w Warszawie, pracował przed wybuchem powst. w organiz. Uwięziony i skazany na Sybir, przepędził tamże lat 6. Po uwolnieniu z wygnania, dokończył studia w Wiedniu i osiadł jako lekarz w Cieplicach. Zmarł w Krakowie roku 1893.

Kraśński Adam Stanisław, biskup wileński, za wierność kościołowi i ojczyźnie, skaz. na długie więz. do Wiatki. Umarł w Krakowie r. 1895.

Krasowski Michał, ur. r. 1846, student, służył jako szereg. w oddz. Lelewela i Wierzbickiego. Walczył pod Chrusliną, Polichną, Kaniową i Żyżynem. Po powst. cywil. inżynier.

Krassowski Franciszek, ur. r. 1808, naczeln. pow. radzyńskiego, skazany na 12-cie lat katorgi i wysłany do Nerczyńska, zmarł po 6-ciu latach męczarni. Pochowany w Irkucku.

Krassowski Ludwik, ur. r. 1838, słuch. uniwers. kijowskiego, służył w oddz. Szaniawskiego, i walczył pod Siemiatyczami i Łomazami. Uwięziony przebył 6 mies. w Siedlcach.

Krasuski Roman, ur. r. 1837, oficer. austr., służył w oddz. Ćwieka. Walczył w 18-tu bitwach i potyczkach. Po powstaniu osiadł na roli.

Kratochwil Emil, ur. r. 1845, w Obarzańcach, uczeń, służył w oddz. Wysockiego, Wiszniewskiego, Komorowskiego

i Jagmina. Walczył pod Radziwiłłowem, Poryckiem itp. Wzięty do niewoli, został zesłany na posilenie. Po powrocie urzęd. Banku krajowego.

Kraus Enoch, ur. w Żołyńi r. 1844, krawiec, służył jako szereg. pod Lelewelom i walczył pod Chrusliną i Żelechowem. Wzięty do niewoli, zasądzony na lat cztery do rot aresztanek. przebył w gubern. Kostromskiej lat trzy.

Krauss Aleksander, ur. r. 1841, uczeń, służył jako dziesiętnik pod Łopackim i Czachowskim. Walczył pod Stefankowem, Boryją, Grabowcem, Rzeczniewem itp. Po powstaniu właśc. realności w Rzeszowie.

Krauss Żegota (Ignacy), ur. r. 1838 w Kołomyi, ukończony prawnik i kand. adwokacki, zaciągnął się w szeregi Langiewicza. W obozie pod Goszczą, został mianowany porucznikiem kosynierów, następnie jeneralnym audytorem wojsk dyktatorskich i otrzymał czarno-białą opaskę (szarą) jako odznakę swego urzędu. Z polecenia wodza ułożył kodeks karny. Brał udział w bitwach pod Chrobrzą i Grochowiskami. Po upadku dyktatora, pracował w Krakowie w organiz., poczem wyruszył po raz drugi z oddz. Wierzbickiego i walczył pod Polichną. Ranny od kuli w łopatkę i przebity na wylot bagnetem, leczyl się w Wysokiem, koło Krasnego stawu. Po powrocie do Galicyi piastował posadę notaryusza w Sokalu, następnie w Kołomyi, gdzie umarł r. 1895.

Kraussowa Franciszka, żona Jana prof. szkół real. w Brodach, pracowała w organiz. zwłaszcza w czasie wyprawy na Radziwiłłów. Umarła r. 1888.

Krawiec Piotr, urodz. r. 1839 w Bachurzu, ogrodnik, służył w oddz. Langiewicza. Ranny pod Małogoszczą.

Krepski Wojciech, ur. r. 1844 w Jaworznie, górnik, służył jako szereg w oddz. Otta i Rudowskiego. Ranny w szyję, uciekł ze szpitalu rosyj. w Wąchocku. Po powst. stróż.

Krobicki Konstanty, Sandeczanin, ur. r. 1817, brał udział w kampanii węgier. następnie służył w wojsku austr. jako bombardyer. Wspólnie z Rajmundem Zawadzkiem należał w Krakowie od początku powst. do komitetu organ. do komis. skarb. podatku narodow., tudzież do komis. werbunkowej, był wreszcie naczelnikiem oddz. straży narod.

Przewoził do obozu Langiewicza pod Goszczą broń, amunic. i mundury. Aresztowany przesiedział 5 miesięcy w więzieniu, gdzie ciężko zachorował. Zmarł r. 1864 jako sekretarz Tow. wzaj. ubezpiecz. w Krakowie.

Krobicki Stanisław, Sandeczanin ur. r. 1820, po odbyciu węg. kamp. emigrował do Francji, Anglii i Kalifornii, zkąd przybył r. 1863 do kraju i służył w oddz. Wysockiego. Emigrował potem do Turcji, gdzie zajął stanowisko przy kolei Ruszczuk-Warna, następnie przy kolejach węgier., po powrocie zaś do kraju w r. 1875, przy kolei Arcyks. Albrechta. Po upaństwowieniu tej kolei, przeniósł się do Warszawy do banku pryw. gdzie umarł w r. 1884.

Krokowski Józef, ur. r. 1845 w Tapinie, stud., służył w oddz. Czachowskiego i był w 3-ch bitwach. Następnie pełnił służbę przy konnej żandar. Po powst. zarządca dóbr.

Królicki Józef, ur. r. 1835 w Kormilczu, sekretarz sędziego pokoju, pracował w organiz. i służył jako żołnierz w oddz. Gołuchowskiego. Po powst. prywat. urzędnik.

Królikowski Czesław, ur. w Gdowie r. 1846, uczeń, służył jako podof. w żandar. Hrubieszowskiej, pod Langiewiczem, Rumockim, Denisiewiczem i Junoszą. Walczył w licznych bitwach. Ranny w głowę lancą, był leczony w Bychowie w Lubelskiem i Cieszanowie w Galicji. Po powst. dr. medycyny.

Królikowski Karol, ur. r. 1834 w Krakowie, kapral 13-go pułku ułanów aust. służył jako podof. w kawalerji oddz. Kosy, Chmielińskiego, Zaborowskiego, Jasińskiego, Wagniera i Bosaka. Walczył pod Igołomią, Przedborzem, Ocieskami, Cisowem, Opatowem itd. Ranny, wzięty do niewoli, ze szpitalu został wysłany do katorgi do Jenisiejskiej gub. na lat 5. Po powst. malarz pokojowy.

Królikowski Leon, ur. w Kamieńczuku r. 1836, zarządca dóbr, należał do organiz. oddz. w Pułtuskim i Ostrołęckim, wstąpił potem do oddz. Padlewskiego jako wachmistrz szwadronu, i służył następnie pod dowódz. Fryczego, Mystkowskiego i Jesieńskiego. W miesiącu wrześniu 1863 został zamianowany dowódcą oddz. konnych strzelców w pow. Ostrołęckim. Walczył pod Myszyńcem, Małkinią, Łączką, Naguszewem, Zambrowem, Drażdżewem, Koma-

rowem i Rozańcem. Działając samodzielnie, alarmował miasta, gdzie stały garnizony, zabierał prowiant i pocztę, a pod Ostrowem rozbił oddział kozaków, prowadzący prowiant dla wojska i zabrał kilkanaście wozów mąki. Po powst. pryw. urzędnik.

Kromer Józef, ur. r. 1840 w Krakowie, medyk, służył w oddz. Mierosławskiego (pod Igołomią) i Waligórskiego. Wzięty do niewoli austr. siedział 1½ miesiąca w więzieniu. Ranny pod Igołomią od kuli. Po powst. dr. medycyny.

Kropiński Władysław, ur. r. 1844 w Hussakowie, student, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego i Jeziorańskiego. Po powst. nauczyciel ludowy.

Kropiwnicki Józef, ur. w Szamarzewie r. 1824, nauczyciel, wypędzony z W. Ks. Poznańskiego za udział w bitwie pod Książem w r. 1848, służył jako oficer i adjut. w oddz. Grekowicza (pod Szklarami) i Lelewela (pod Panasówką). Ranny w prawą rękę.

Krówczyński Maryan, ur. r. 1845 w Kamionce, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Czarneckiego i Younga. Po powst. dr. praw i adwokat.

Kruczek Józef, ur. w Rzeszowie r. 1843, szewc, służył jako szereg. w oddz. Wierzbickiego. Walczył pod Polichną, Kaniową, Parszywą górą i Fajslawicami. Wzięty do niewoli, był na Sybirze lat 2, a po powrocie wcielony do austr. wojska, odbył kamp. pruską.

Kruczkiewicz Jakób, ur. r. 1839 we Lwowie, murarz, służył pod Wysockim, Lelewem i Waligórskim. Walczył pod Radziwiłłowem, Panasówką, Batorzem. Ranny kulą w nogę, został uwięziony przez rząd austr.

Krudowski Stanisław, w oddz. Horodyńskiego, wzięty do niewoli pod Radziwiłłowem, został wysłany na Sybir.

Krukowiecki Nestor, ur. r. 1845 w Ożydowie, przemysłowiec, służył jako szereg. karabin. w oddz. Komorowskiego. Walczył pod Poryckiem.

Krupiewski Franciszek, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Kruszelnicki Mieczysław, ur. w Złoczowie r. 1846, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Wysockiego pod Radziwiłło-

wem i Komorowskiego pod Poryckiem. Po powstaniu ziemianin.

Kruszewski Józef, ur. w Dąbrówce r. 1843, właściciel ziemski, pracował w organiz. Wołyńskiej.

Kruszyński Kajetan, ur. r. 1846 w Hołoskach, cukiernik, służył w oddz. Różyckiego, Wysockiego i Zaremby.

Kryczyński, dyrektor solnego magazynu w Tykocinie, pracował w organizacyi.

Krynicka Karolina, ur. r. 1829, kierowniczka szkoły żeńsk., pracowała w organiz. i opatrywała chorych i rannych przywożonych do Krakowa z bitew Miechowskiej, Skalskiej etc.

Krynicki Stanisław, ur. r. 1842 we Lwowie, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego. Pod Radziwiłłowem wzięty do niewoli, został wysłany na Sybir, gdzie spędził lat 5. Powracając do kraju, zmarł podczas podróży w Irkucku.

Krypiakiewicz Miron, ur. r. 1832 w Kresbudach, urzędnik komisji skarbu, pracował jako pomocnik naczeln. cywilnego wojew. Lubelskiego. Urzędował do 8. grudnia 1863, poczem emigrował do Galicyi a następnie za granicę. Po powst. literat i ogrodnik artystyczno-przemysłowy.

Krysiński Karol, urzęd. w Międzyrzeczu, walczył przez kilka miesięcy na czele oddz. przeważnie w Podlaskiem. Między innymi stoczył bitwy pod Białą, Sajówką i Domaczewem. W listopadzie połączył się oddz. Cwieka, po bitwie pod Malinówką atoli na własną operował rękę, przyczem wyparty wkroczył w grudniu 1863 do Galicyi.

Krzczkowski Marcin, sierżant w oddz. Miłkowskiego, ranny w bitwie pod Kostangalią.

Krzczunowicz Piotr, dr., opiekował się rannymi w lazarecie cieszanowskim.

Krzysiak Tomasz, ur. r. 1844 w Miętustwie, student, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego. Ranny pod Miechowem w lewą nogę. Po powst. konduktor kolejowy.

Krzyształowicz Jan, ur. w Żydatyczach r. 1837, żołnierz austr., służył jako kapral kawal. w oddz. Czachowskiego. Wzięty do niewoli, zesłany do rot areszt. do gub. Kałuskiej przebył tam lat 2. Ranny piką w nogę.

Krzysztoforski Edmund, ur. w Kętach r. 1847, mydlarz, służył jako szeregow. w oddz. Waligórskiego pod Borowem.

Krzyżanowski Aleksander, ur. w Surowicy r. 1826, legion. polski z wojny węgier. r. 1848, nauczyciel języków w Sheffieldzie w Anglii, służył jako oficer i intendent oddz. Wysockiego pod Radziwiłłowem i Lelewela pod Panaśówką i Batorzem. Ranny ciężko pod Batorzem. Po powst. dyetaryusz.

Krzyżanowski Józef, ur. r. 1852, stud., był używany w Warszawie do rozmaitych odpowiednich czynności, jak do rozrzucania proklamacyj, zbierania funduszy i doręczania ubrań przy wysyłkach na Sybir. Zamknięty w kościele farnym przez całą noc, a potem odesłany wraz z innymi na cytadelę, był tamże karany cielesnie. Podczas ognia w ratuszu, pobity ciężko przez kozaków. Po powstaniu mechanik.

Krzyżanowski Józef z Warszawy, został zesłany na wygnanie.

Krzyżanowski Michał, ur. r. 1834, w Dederkałach, dzierżawca, służył jako szeregow. w oddz. Ciechońskiego pod Mińkowcami i Różyckiego pod Lubarem, Laszkami i Salichą.

Ksieźny Feliks, ur. w Krakowie r. 1844, służył w oddz. Rębajły i Bosaka i walczył pod Igołomią. Jako żandarm narodowy, dostał się do niewoli, był zesłany na Sybir, zkąd uwolniony wrócił do Galicyi. Ranny pałaszem w głowę i w rękę. Po powst. ekonom.

Kubala Ludwik, ur. r. 1838, uczęszczał na wydział prawniczy w Krakowie, następnie w Wiedniu, poczem przeniósł się na wydział filozoficzny (grupa historyczna), w Krakowie, słuchając wykładów prof. Walewskiego, Mecherzyńskiego i innych. W czasie tych studyów wszedł w charakterze członka w skład naczeln. Rady krakow. i pracował w niej aż do chwili upadku dyktatury Langiewicza. Wspólnie z Bronisławem Szwarcem jeździł z ramienia krakowskiego komitetu do Warszawy i tamże konferował z Centralnym komitetem co do stosunku Galicyi do organiz. w Królestwie. Środki materyalne i ludzi zdolnych do broni, oddawała Galicya ochotnie na rozkazy Komitetu centralnego do akcyi pod zaborem rosyjskim,

nie była atoli skłonna wywoływać zbrojnego ruchu przeciw Austrii i walczyć równocześnie z dwoma przeciwnikami. Po upadku dyktatury Langiewicza, uważał Kubalę akcyę na razie za ukończoną, przynajmniej na tak długo, aż nie znajdą się silniejsze podstawy do wznowienia ruchu rewolucyjnego, uważał układy z zagranicą za bezowocne i dążył do powstrzymania ustawicznej wysyłki oddziałów z Galicyi, które jak wiadomo zaraz u granic doznawały porażki, absorbowały więc bez celu siły materialne i ludzi, tworzyły całe zastępy ofiar. W dniu 13. grudnia 1863, przeprowadzona w domu Kubali rewizya, dostarczyła dowodów tegoż współudziału w pracach organizacyi. Władze austr. poszły jeszcze dalej, podejrzwały go bowiem, iż pragnął wywołać powstanie w Galicyi, to też w tym kierunku dochodząc sprawy, trzymały go przez lat dwa w więzieniu śledczym w Krakowie i zastosowały surowy wymiar kary 5-cio letniego więzienia w Josefstadzie. Ogólna amnestya otworzyła mu bramy kazamat, poczem złożywszy doktorat filozofii, uzyskał, acz nie bez utrudnień posadę w gimnaz. trzeciem im. Franciszka Józefa we Lwowie. Awansując ze szczebla na szczebel, został ostatecznie radcą szkolnym, ozdobionym orderem. Niepospolity pisarz i historyk zajmujący się przeważnie dziejami Polski w XVI. i XVII. wieku, położył Kubalę w tej mierze prawdziwe zasługi wobec społeczeństwa.

Kuchciński Władysław, ur. r. 1840, w Suwałkach, urzędn. cłowy, służył jako kawalerzysta w oddz. Jasińskiego (pod Dąrdżowem, Nagoszewem, Zambrowem) i Brandta (pod Wincentą).

Kuchta Grzegorz, ur. r. 1834, w Kruliku polsk. ekonom, służył jako szereg. w oddz. Younga Wysockiego i Lelewela. Walczył w bitwach pod ich dowództwem.

Kuczewski Poraj Cyprian, ur. r. 1828, służył w oddz. Wawra. Emigrował do Paryża, później osiadł w Egipcie. Zmarł jako urzędnik Towarz. kanału Suezkiego r. 1892 w Izmailji.

Kuczewski Poraj Ignacy Jerzy, ur. r. 1834 w Rosieńsku dymis. oficer kon. artyl. ros. właściciel dóbr w Trockiem, zaszczycony wyborem na sejmikach szlach. gub. Wileń-

skiej, pracował jako wojow. Wileński, główny organiz. woj. i członek Rządu narod. Walczył w oddz. Wisłoucha we wszystkich bitwach. Po powst. muzyk.

Kuhn Edward, ur. r. 1836, ekspedyt. pocztowy, służył jako szereg. w oddz. Grekowicza i Mossakowskiego. Walczył pod Szklarami, Żarkami, Rychłocicami. Ranny pod Rychłocicami.

Kulczycki Bolestaw, ur. r. 1833, stabskap. rosyj., pracował jako organiz. na Wołyniu w pow. Starokonstantynowski. Po bitwie pod Połonnem zbierał i wywoził rozbitków, po bitwie pod Salichą wykradł z niewoli rannego rotmistrza Mareckiego. Ścigany przez rząd mosk. udał się do Galicyi, gdzie wcielony do oddz. pułk. Chranickiego, formował oddz. w okolicy Bursztyna. Po powst. pisarz gminny.

Kulczycki Sas Władysław, ur. w Ludwinówce r. 1834, tajny podkom. Jego świąt. Piusa IX. papieża, kawal. orderu pap. „złotej ostrogi“, komandor z gwiazdą portug. orderu „Niepokal. poczęcia N. P. M.“ ofic. turec. orderu „Medżidzie“ itd. itd. pełnił służbę jako sekretarz agenc. dypl. pols. przy stolicy apostol. potem jako agent dypl. pełn. polsk. narodu.

Kuliczka Władysław, ur. r. 1846 we Lwowie, służył w oddz. Wysockiego pod Radziwiłłowem i Komorowskiego pod Poryckiem.

Kuliński Antoni, ur. w Słomnikach r. 1841, stud. służył jako podof. pod Cieszkowskim i Miniewskim. Walczył pod Bolimowem, Krzykawką itd. Internowany w Königsgrätzu wysłany został do Meksyku.

Kutakowski Romuald, podpułkownik wojsk rosyjskich, inżynier dróg i mostów w Kownie, został zesłany do Permu.

Kutakowski Teodor, ur. r. 1844 w Podgórzu, stud., służył jako szereg. w końcu jako porucznik w oddz. Kurowskiego (pod Sosnowem i Miechowem), Langiewicza (pod Chrobrzą i Grochowiskami), Grekowicza (pod Szklarami), Miniewskiego (pod Krzykawką), Wysockiego (pod Radziwiłłowem), Komorowskiego (pod Poryckiem) i Kruka (w 3-ch potyczkach). Był ranny pod Miechowem, Radziwiłłowem i pod Poryckiem. Po powst. urzędnik miejski w Podgórzu

- Kulakowski Władysław*, ur. w Serocinie r. 1844 stolarz, służył jako szeregowiec w oddz. Grzymały. Walczył pod Borowcami, Urzędowem itd. Ranny kulą w prawą nogę.
- Kummersberg Ludmiła*, członek Stowarz. Klaudy Potockiej, brała udział w pracach org. we Lwowie. Własnoręcznie przenosiła ciężkie paki pełne nabojów i broni niezważając, iż dźwiganie ciężarów nadwiera jej zdrowie.
- Kunaszowska Aniela*, żona Macieja, pracowała w organiz. we Lwowie i była więzioną.
- Kuniewski Władysław*, ur. r. 1840 w Tołoczku, oficer rosyj. służył jako oficer, adjutant pułk. Leńkiewicza (Lander). Walczył na Świętych błotach, pod Michalinem, Sawickimi karczmami, Mołowidami, Myszanką itd. W r. 1864 zesłany do katorgi, umknął z Tomska. Po powrocie do kraju urzędnik magistratu
- Kunstfeld Ludwik*, ur. we Lwowie r. 1836 geometra, służył jako szereg. w oddz. Grabowskiego, Czachowskiego i Jeziorańskiego. Walczył pod Tomaszowem, Krzeszowem, Kobylanką.
- Kurc Teodor*, ur. r. 1839 w Niegłowicach, zarządca dóbr, służył w oddz. Czachowskiego jako podoficer. Walczył pod Rybnicą i Jurkowicami. Kontuzjowany w prawą nogę.
- Kurdziel Jan*, ur. r. 1844 w Krzeszowicach, szewc, służył jako szereg. w oddz. Rudowskiego. Wzięty do niewoli, został zasądzony na lat 3 do rot aresztandzkich w gub. Orłowskiej.
- Kurkowski Ignacy*, ur. r. 1833 w Warszawie, naczelnik powiatu Gostyńskiego i dowód. oddziału. Stoczył bitwy w Żychlinie, pod Pniewą, Osowcem, Kleczewem, Bieniszewem, na Trojaczku, pod Mieczownicą, Dobrosółowem, Gopłem, Krzywosądzą etc. Po powst. dyrektor kopalni nafty.
- Kurniewicz Ignacy*, ur. r. 1842 w Lidzie, stud. uniwer. w Petersburgu i szkoły wojsk. polsk. w Genui, służył jako porucznik w oddz. Horodyńskiego, Komorowskiego i Rokietnickiego. Walczył pod Radziwiłłowem, Poryckiem, Kunowem itp. Ranny pod Radziwiłłowem. Po powstaniu inżynier.

- Kurowski Apolinary*, pułkownik, w r. 1846 skazany przez sądy berlińskie na odcięcie głowy, a uwolniony po rewolucji r. 1848, założył w r. 1863 w Ojcowie obóz powstańczy, przerabiał broń, spędził Rosyan z granicy aust. wyparł ich 7. lutego 1863 z Sosnowic do Szląska, zabrał w kasie rządowej 80.000 rubli i ogłosił uwłaszczenie włościan i rządy polskie. Oddział jego liczył przeszło 200 ludzi. Nieszczęśliwa bitwa pod Miechowem położyła kres jego działalności.
- Kurowski Franciszek*, ur. r. 1831 w Warszawie, piwowar, służył jako szeregowiec u Szydłowskiego i Œwieka. Walczył pod Cycowem. Wzięty do niewoli, został wysłany na Sybir.
- Kustowski Antoni*, właściwie *Czajkowski Wawrzyniec*, ur. r. 1833 w Proskurowie, żołnierz pułku gwardyi litew. przeniesiony jako szerżant policyi do Warszawy, dezertował 9. sierpnia 1863 do oddz. Grabowskiego i służył jako wachmistrz. Następnie przeszedł do Żychlińskiego, Jankowskiego i Bosaka. Walczył pod Żyżynem, Turczynem, Kalwaryą, Brzuskwią. Wzięty do niewoli w końcu lutego 1864, wysłany do robót w Orłowską gub., przybył do Galicyi w r. 1869. Ranny 2 razy lancą w lewą nogę.
- Kuźniewicz Wincenty*, ur. r. 1846 we Lwowie, stud., służył jako szereg. w oddz. Zapałowicza i Miniewskiego. Walczył pod Tyszowcami i Mołozowem.
- Kwak Józef*, ur. w Dziale r. 1837, słuchacz techn., służył jako sierżant pod Kurowskim i walczył pod Miechowem. Po powst. inżynier.
- Kwapien Ludwik*, ur. r. 1842, kowal, służył jako podoficer w oddz. Czarneckiego, Czachowskiego i Rębajły. Walczył pod Tyszowcami, Rybnicą, Jurkowicami, Płżą, Szklaną hutą i Opatowem. Ranny pod Opatowem w nogę od strzału, wzięty do niewoli, wysłany do rot areszt. do gub. Charkowskiej, przebył tam lat cztery.
- Kwapiński Antoni*, ur. r. 1842 w Miechowie, należał od r. 1861 do organiz. narod. Dnia 17. stycznia 1863 wyszedł do puszczy Kampinowskiej. Wysłany do Płńska, został tamże ranny. Po zaopatrzeniu rany, walczył w Bodzechowie jako kawalerz., potem pod Starozrębami. Złapany

przez moskali, odstawiony do Modlina został skazany w solłaty do Permy, ztąd do gub. Symbirskiej, następnie do Razańskiej, po roku do Smoleńskiej, zktąd uciekł z kolegą Leopoldem Toczewskim i przez Poczajów dostał się do Podkamienia w Galicyi w r. 1865.

Kwapniewski Jan, ur. r. 1839, urzędnik kolej., służył jako dziesiętnik przy strzelcach w oddz. Krukowieckiego.

Kwapniewski Jan, ur. r. 1839 w Radłowie, technik, służył w oddz. Kurowskiego pod Miechowem. Po powst. inżynier.

Kwasizur Michał, ur. w Bachurzu r. 1839, służył w oddz. Langiewicza. Ranny pod Skalą. Po powst. służył.

Kwaśnicki August, ur. r. 1839 w Toporach, medyk, służył jako szereg. w oddz. Jeziorańskiego i jako dziesiętnik w kadrach oddz. Wyleżyńskiego. Walczył pod Kobylanką. Po powst. dr. medycyny.

Kwaśniewski Natęcz Rafał, prywat. oficyal., służył pod Wysockim.

Kwiatkowska, żona woźnego teatrów warszaw., została wysłana na Sybir.

Kwiatkowski Feliks, ur. r. 1838 w Krzeszowicach, praktyk. gospod., szeregowiec i podof. w oddz. de Valois, walczył pod Hrubieszowem, Józefowem, Tomaszowem i w czasie rzezi w tem mieście. Ranny lekko pod Hrubieszowem. Po powst. dzierż. dóbr.

Kwiatkowski Jan, ur. r. 1843 w Krakowie, subj. księgarni, służył jako szereg. w oddz. Langiewicza. Walczył pod Chrobrzą i Grochowskimi. Ranny w rękę. Po powstaniu kupiec.

Kwiatkowski Karol, ur. r. 1842. w Chrzastowie, uczeń instyt. agronom., służył jako podof. w oddz. Langiewicza i Zawadzkiego. Brał udział we wszystkich potyczkach. Po powst. leśniczy.

Kwieciński Jan, ur. w Krakowie r. 1844, sadownik, służył pod Langiewiczem i walczył pod Chrobrzą i Grochowskimi, później pod Miniewskim, w bitwie pod Krzykawką.

Labrowski Jakób, ur. r. 1837 w Krakowie, lokaj, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego i Czachowskiego. Walczył pod Miechowem i Jurkowicami, gdzie wzięty do niewoli,

został wywieziony do rot areszt. do Permy, potem na osiedlenie w gub. Krasnojarskiej.

Lam Jan, służył jako kapitan w oddz. Czechowskiego. Znany literat i publicysta. Umarł r. 1886.

Lam Łucyan, z oddziału Horodyńskiego, wzięty do niewoli w wyprawie na Radziwiłłów, zesłany na Sybir, zmarł podczas pochodu w Ekaterinburgu.

Lambor Michał, ur. r. 1844 w Samborze, służył pod Wysockim i Lelewem i walczył pod Radziwiłłowem, Panasówką i Batorzem. Po powstaniu sekret. Rady powiatowej.

Lang Jan, ur. r. 1845 w Samborze, wraz z braćmi Karwackimi wyszedł do powst. i bił się dzielnie. Często kroć w braku ładunków, ujawnszy sztuciec za lufę, jak maczugą wywijał. Znany w oddziałach pod nazwą walecznego *Jasia*. Po powstaniu wdzięczni Samborzanie powierzyli mu zarząd Kasy zaliczkowej. W 30-tym roku życia umarł na suchoty.

Langiewicz Marian Melchior, ur. r. 1827 w Krotoszynie syn wojskowego doktora pruskiego, przerwał szkoły w skutek niepokojów r. 1848 i wziął udział w pracach rewolucyjnych. Później ukończył uniwersytet w Berlinie i dosłużył się w wojsku pruskiem stopnia porucznika artylerji. Wystąpiwszy z wojska, odbył podróż po Europie i objął posadę nauczyciela szkoły polskiej w Genui. Ku końcowi r. 1862 został mianowany przez Komitet centralny wojewodą sandomierskim. Dnia 22. stycznia r. 1863, dowodził pod Szydłowem jako generał. Następnie stoczył bitwy pod Bzinem, Wąchockiem, Nową słupią, Staszowem, Małogoszczą, Pieskową skalą, Skalą. W dniu 10. marca 1863 mianowany w Goszczy dyktatorem, stoczył bitwy pod Chrobrzą i Grochowskimi, poczem wyjechał 19. marca 1863 do Galicyi. Po przebyciu dwóch lat jako więzień w Austrii, osiadł w Turcji i zmarł w Konstantynopolu roku 1887.

Lappa Aleksander, marszałek gub. Mińskiej, został zesłany do Permy.

Laskowski Hieronim, ur. w Czysto-Dębinie r. 1843, stud., służył jako podpor. w oddz. Lelewela i walczył pod Krasnobrodem, Borowcami i Józefowem. Po powst. konduktor dróg kraj.

- Laskowski Korab Ludwik*, ur. r. 1844 w Wojtkówce, stud. służył w oddz. Jeziorańskiego, Miniewskiego, Lelewela i Lenieckiego. Walczył pod Kobylanką, Panasówką, Batorzem i Kockiem. Po powst. prywat. oficjalista.
- Lebenstein Kazimierz*, ur. w Gąsiorze r. 1841, urzęd. stanu cyw. w Warszawie, służył jako szereg przy strzelcach pod Kurowskim i walczył pod Miechowem. Po powst. urzędnik Zakł. kred. ziemskiego we Lwowie.
- Lejczak Andrzej*, ur. w Krakowie r. 1833, podof. wojska austr. służył jako sierżant pod Rębajłą. Wzięty do niewoli osadzony w Włodzimierzu do gub. Kostromskiej na lat 2 do rot areszt. wrócił potem z Tuły do Krakowa, gdzie posiada realność.
- Lemański Józef*, ur. w Smardowie r. 1844, ogrodnik, służył jako szereg strzelców pod Youngiem i walczył pod Nową wsią i Gopłem. Ranny pod Gopłem w lewą nogę.
- Lemieszewski Jan*, marszałek powiatowy piński, został zesłany do Tombowa.
- Leniecki Józef* ur. w Warszawie 1839, oficer wojsk rosyj. Z rozkazu Zygm. Padlewskiego, wyjechał zorganizować powstanie w Rawskim, Opoczyńskim, i Łowickim. Pierwszą bitwę stoczył pod Bolinowem, później połączył się z oddz. Jeziorańskiego, następnie z Langiewiczem i brał czynny udział w bitwach pod Małogoszczą, Skałą, Pieskową skałą, Chorobrzą i Grochowiskami. Po odjeździe Langiewicza jako dowodzący piechotą pod jen. Śmiechowskim po trzech dniach przeszedł granicę dla braku amunicyi. Następnie pod Jeziorańskim znajdował się w bitwie pod Kobylanką. Z polecenia Waligórskiego sformował oddział, z którym z różnym szczęściem przebywał w Lubelskim i Podlaskim do końca marca r. 1864. Główniejsze bitwy pod Turobinem, Chełmem, Kockiem, Krzywdą, Pakuszewem, Lubartowem a ostatnia pod Gołębiem, po której przeszedł do Galicyi i zameldował się naczeln. okręg. Wiktorowi Zbyszewskiemu. Cztery oddziały miały wyjść pod dowódz. Sawy (Rudnickiego), czwartym miał dowodzić Leniecki. Gdy pojechał do Krakowa po broń i rynsztunki, został aresztowany i wywieziony do Ołomuńca. Z Ołomuńca uciekł, pozostawał pierwotnie w Paryżu. później

- w Turcyi a po 20-tu latach przybył do Galicyi, gdzie pracuje w przemyśle nadtowym. Rannym był kilkakrotnie.
- Lenkiewicz Władysław*, ur. r. 1844 w Ustrzykach, student, służył w oddz. Czechowskiego. Był ranny pod Hutą krzeszowską. Po powstaniu właściciel ziemski.
- Lercel Henryk Ludwik*, ur. r. 1842 w Czudcu, słuchacz techn. służył jako porucz. strzelców w oddz. Mossakowskiego i Horodyńskiego. W bitwie pod Radziwiłłowem ranny, wzięty do niewoli, pozostawał do r. 1869 na Syberyi.
- Lerski Jan*, ur. r. 1841 we Lwowie, służył jako szereg. w oddz. Czarneckiego. Po powrocie do Galicyi wstąpił do zakonu OO. Dominikanów. Uwięziony jako mnich w Podkamieniu, przepędził dłuższy czas w więzieniu w Złoczowie i we Lwowie. Po uwolnieniu otworzył interes krawiecki, a zyskując mir i poważanie wśród mieszkańców grodu, został powołany do rady miejskiej. Piastował również godność kurkowego króla lwowskiego Tow. strzeleckiego.
- Lesiewicz Julian*, ur. w Tejży r. 1835, sekret. prokur. przy trybunale cywil., służył jako chorąży Mroczkowskiego, następnie Andruszkiewicza i walczył pod Sapieżyskami. Ranny przez postrzał w lewą nogę. Po powst. kondukt. dróg krajowych.
- Lesiński Stanisław*, ur. r. 1831 w Warszawie, kapit. wojsk rosyj., służył jako major w oddz. Jeziorańskiego, Langiewicza, zaś jako pułkow. dowódca żuawów w korpusie mazowieckim pod Miniewskim — w wyprawie krakowskiej i wołyńskiej. Walczył pod Małogoszczą, Stopnicą, Chorobrzą Grochowiskami, Czernichowem, w lasach Olkuskich, pod Krzykawką i Chęchłami. Po powst. prywatysta.
- Leśniewiczowa Feliksa*, pracowała w organizac. wołyńskiej jako kuryerka Rządu narod.
- Leszczyński Franciszek*, ur. r. 1841, porucz. wojsk austr., służył jako porucz. w oddz. Czechowskiego, Zapalowicza, Horodyńskiego i walczył w wszystkich bitwach stoczonych przez tych dowódców. Pod Radziwiłłowem wzięty do niewoli, został zesłany na Syberję do Irkuckiej gub. Po powrocie do kraju kupiec, później poczmistrz.
- Lewakowski Karol*, ur. we Lwowie r. 1836, dr. praw i koncypient adwokacki, pracował w organiz. jako członek

komisji wojennej we Lwowie, później służył jako porucz. w końcu mianowany przez Rząd narod. komisarzem drugim dla Multan. Walczył w oddz. Czechowskiego, Younga, Lelewela i Zapałowicza, między innymi bitwami, pod Potokiem. Tyszowcem, Mołozowem i Starą wsią. Po powst. przemysłowiec.

Lewandowski Adolf, ur. r. 1841 w Kamionce strum. gajowy, służył pod Komorowskim i pod Miniewskim jako szereg. strzelców.

Lewandowski Feliks, ur. w Dołhem w r. 1844 stud. służył pod Młotkiem, Wróblewskim i Lelewelem. Po przejściu granicy internowany w Ołomuńcu, walczył w austr. korpusie w Meksyku. Po powrocie zarobnik.

Lewandowski Ludwik, ur. r. 1846 w Warszawie, stud., brał udział we wszystkich manifestacjach w Warszawie, w procesji na Starem mieście, w pogrzebie arcyb. Fiałkowskiego, Deckerta, rabina Meizelsa i Sowińskiej, pod kolumną Zygmunta i w pogrzebie 5-ciu poległych. Aresztowany jako dziesiętnik, po kilku miesiącach wypuszczony, służył w oddz. Żychlińskiego, walczył pod Żelazną i Inowłodzem. Ranny w lewą nogę przebywał w Wygnance. Wyzdrowiawszy wrócił do oddziału Nadmiera. Schwytany, został skazany do rot aresztanc w Tomsku. W r. 1870 wrócił do kraju. Po powrocie pryw. urzędnik.

Lewicki Jan, ur. r. 1843, słuchacz wydz. filozof., służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego, w komp. strzelców majora Enslerta, później kapit. Dunajewskiego. Walczył pod Jedlnikami, nad Tanwią i pod Hutą. Po rozbięciu oddziału uwięziony przepędził kilka tygodni w szpitalu. Niezawisłe od udziału w wyprawie brał udział w organiz. we Lwowie jako okręg. komisarz.

Lewicki Mikołaj Zenon, ur. r. 1836 we Lwowie, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego, walczył pod Rudą i Hutą krzeszowską, ranny w prawe ramię. Po powst. kierownik kopalń naftowych.

Lewicki Stanisław, urodz. w Sameczyńcach r. 1821, urzędnik rządowy na Wołyniu, pracował w organiz. ułatwił ucieczkę rannemu Mazewskiemu, poczem skompromitowany, musiał się sam ratować ucieczką. W Galicyi wstąpił

do pułku jazdy Różyckiego, w czasie ogłoszenia stanu oblężenia, wyjechał do Paryża. Ranny był przez objezdzyka piką, przy przejściu granicy przez Zbrucz.

Lewicki Sydon, ur. r. 1833 w Zadorowie, porucz. wojsk austr., służył jako kapit. karabin w oddz. Wysockiego. Walczył pod Radziwiłłowem. Po powstaniu radca rachunkowy Namiestnictwa.

Lewicki Władysław, ur. w Trybuchowcach r. 1846, stud., służył jako szeregow. w oddz. Alladara, i był więziony we Lwowie.

Lewiński Leon, ur. r. 1844 w Żurawnie, leśnik, służył jako szereg. strzelców w oddz. Wysockiego i walczył pod Radziwiłłowem. Następnie był żandarmem narod. Po powst. prywat. urzędnik.

Liberacki Ludwik, ur. w Warszawie r. 1844 agronom, służył jako szereg. później wachmistrz w oddz. Skowrońskiego pod Myszyńcem, Zameczka pod Wąchockiem, Żychlińskiego pod Ossą, Brynicą i Żelazną, Sokołowskiego pod Dalkowem i Korytkowem, ostatecznie Wróblewskiego w 3-ch bitwach. Internowany w Königgrätzu, wstąpił do wojska meksykańskiego.

Librowski Stanisław, uczeń, służył jako kosynier w oddz. Kurowskiego i walczył pod Miechowem. Po powst. adjunkt sądowy. Zmarł w r. 1886.

Lickendorf Florenty, ksiądz OO. Dominikanów, brał udział w organiz. i był więzionym w cytadeli Zamościa. Tutaj pozyskał względy komendanta twierdzy, dzięki czemu po pięciu miesiącach został uwolniony. Następnie pełnił służbę w oddziałach jako kapelan. Po powst. zamieszkał we Lwowie jako przeor OO. Dominikanów. Zmarł w Krynicy r. 1890.

Lickendorf Jan, ur. r. 1825 w Krasnym Stawie, fabrykant powozów, należał w stopniu setnika do organizac. Schwytany i osadzony w Zamościu, przesiedział w śledztwie cały rok, poczem zasądzono go na dożywotnie zesłanie do Tomsk. Po sześcioletnim wygnaniu, podczas którego zarabiał na życie jako kołodziej, zdołał na podstawie sfałszowanego paszportu, w przebraniu odstawnego oficera, zbiedz szczęśliwie do Galicyi. Niebawem założył we Lwowie świetnie rozwiniętą fabrykę powozów. Zmarł w r. 1895.

- Liebe Teofil*, ur. w Belzie, walczył w kilku oddz. także pod Tyszowcami i Tuczępami. Po powst. agronom.
- Ligeza Kazimierz*, ur. r. 1842 w Kaliszu, słuchacz uniwers., pracował w organiz., później służył jako kapit. kosynierów w oddz. Langiewicza (Czachowskiego) i walczył we wszystkich tegoż bitwach. Po powst. właśc. ziemski.
- Ligeza Maurycy*, ur. r. 1835 w Trudnowie, jako stud. uniwers. kijow. pracował w organiz., zawierał układy między włościanami, a dworami. Później służył jako żołnierz i sekret. Świętorzeckiego. Brał udział w kilku bitwach i był wzięty do niewoli. Po powstaniu prywat. urzędnik.
- Ligman Jan*, ur. w Łowiczu r. 1840, prakt. gospod., służył od 23/I 1863 pod Jeziorańskim i Langiewiczem. Był dwa razy ranny, z tego raz ciężko w głowę. Po powst. wyjechał do Paryża, ukończył w Nancy szkołę leśniczą i w r. 1873 przybył do Galicji dla objęcia zarządu lasów Władysł. ks. Czartoryskiego.
- Lindner Zygmunt*, ur. r. 1843, partyzant r. 1863. Sybirak, zmarł w Stanisławowie jako geometra rządowy.
- Linkiewicz Wojciech*, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.
- Lipczyński Ignacy*, pracował w organiz. jako komisarz obwodu krakowskiego.
- Lipczyński Nicefor Celestyn*, ur. w Hałuszczyńcach r. 1847, syn majora wojsk pols. z r. 1831, współwłaśc. folwarku i uczeń, służył jako szereg. przy strzelcach w oddz. Rumockiego. Otrzymał kontuzję od kuli. Po powst. inżyn. wydziału powiat.
- Lipnicki Stanisław*, ur. r. 1841 we Lwowie, właśc. apteki, pracował w organizacji we Lwowie.
- Lipski Gabryel*, ur. w Skąpem w r. 1843, słuch. praw, służył jako szereg. przez 8 miesięcy w oddz. Czachowskiego, Rudowskiego, Chmielińskiego i Bosaka. Był w 21 potyczkach, między innymi: pod Stefankowem, Boryją, Białobrzegami, Rusinowem, Bobrzą, Ratajami, Blizinem, Rybnicą, Strojnowem, Ocieskami i Bodzechowem. Ranny pod Bodzechowem od lancy. Po powst. urzędnik Wydz. kraj. we Lwowie.

- Lipski Ludwik*, ur. w Szlasach r. 1844, służył jako kawalerzysta w oddz. Fryczego i Jasińskiego. Walczył pod Naguszewem, Ostrowem, Różaną, Prasnym, Gostkowem itp. Był ranny pod Różaną. Po powst. geometra.
- Lisowicz Aleksander Julian*, ur. r. 1845 w Olkuszu, dozorca aresztów, pracował w organiz. i kontroli paszportów przy komorze celnej w Granicy. Wraz z oddz. Kurowskiego, który przybył do granicy i zabrał kasę celną, wyruszył do powstania i służył w oddz. Kurowskiego, Langiewicza i Miniewskiego, walcząc we wszystkich bitwach. Następnie pracował w tajnej policji w Krakowie. Po powst. uwięziony, został odesłany do Iglawy, z kąd do Ołomuńca i Königrätzu, następnie do Meksyku.
- Lisowiecki Antoni*, ur. w Niegłowicach r. 1836, właśc. dóbr służył jako porucznik pod Czachowskim i walczył pod Rybnicą i Jurkowicami.
- Lisowski Jan*, ur. r. 1847 w Jaśle, malarz pokojowy, służył jako sierżant w oddz. Czachowskiego. Walczył pod Rybnicą i Jurkowicami. Ranny pod Jurkowicami cięciem pałasza w prawą rękę i w głowę.
- Listopad Władysław*, ur. r. 1838 w Król. Polsk. prywat., nauczyciel, służył jako sierżant, oficer, major, dowódca saperów w oddz. Śmiechowskiego, Jeziorańskiego, Langiewicza, Miniewskiego i Komorowskiego. Walczył we wszystkich bitwach stoczonych przez wymienionych dowódców.
- Litwiński Tomasz*, ur. r. 1843 w Bieniówce, szewc, służył jako szeregowiec w oddziale Horodyńskiego, w wyprawie na Radziwiłłów.
- Lochman Ewaryst*, służył jako podporucznik w oddziale Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.
- Longchamps Franciszek*, ur. r. 1840 we Lwowie, urzędnik banku, służył jako poruczn. w oddz. Czechowskiego, Zapalowicza, Lelewela, Gołuchowskiego, Komorowskiego, Ponińskiego i Wróblewskiego. Walczył w 22-óch bitwach, między innymi pod Księżopolem, Hutą krzeszowską, Potokiem, Tyszowcami, Tuczępami, Poryckiem, Baraniami peretokami, Sawinem, Maziarnią, Garbowem, Małą bukową, Uścimowem, Jedlanką, Lublinem, Wojciechowem itd. Po powst. urzęd. kolei żelaznej

Longchampsowa de Berrier Bogusławowa, żona weter. z r. 1831 i dra medyc. we Lwowie, wysławszy dwóch synów swoich na plac boju, pracowała w organiz. a dom ich był zawsze otwarty dla partyzantów dążących do obozu, lub powracających z wyprawy.

Longchampsowa de Berrier Wincentowa z domu Polówna, żona inżyniera w Przemyślu, pełna płomiennej miłości ojczyzny, wyprawiwszy synów do obozu, pracowała z całym poświęceniem w organiz., otworzyła dom swój dla narad komitetu, dla wyrobu naboju i preparatów szpitalnych.

Łoś Władysław, ur. r. 1832 w Mianowicach, major, w 7-ym roku życia, za winy ojca żołnierza w. p. r. 1831, oddany do szkoły wojsk. w Petersburgu, był oficerem w pułku ks. Karola prusk. i walczył pod Sebastopolem. W r. 1863 wzięwszy dymisyę, dowodził oddziałem, zorganizowanym przez Władysława Grzmotę. Ranny, ukryty przez towarzyszy w sitowiu, a następnie w furze siana, wywieziony do Galicji, pracował tutaj jako zwykły dzienny robotnik, nocę spędzając na kasztanach plantacji krakowskich. Następnie przeniósł się do wschod. Galicji, gdzie zarządzał majątkami ziemskimi, w końcu przez 25 lat ostatnich życia był urzędn. szpitalu powsz. w Podhajcach. Leży na cmentarzu podhajeckim pod pomnikiem z kamienia pińczewskiego z odznakami wiary, nadziei i orłem polskim jako symbolem miłości.

Löffler Wilhelm, ur. r. 1840, właścic. dóbr i technik, służył jako porucznik w oddz. Jordana i Popiela.

Lubomirski Jerzy, książę ordynat, urządził i utrzymywał własnym sumptem w pałacowym ogrodzie w Przeworsku szpital dla rannych powstańców na 20 łóżek, bardzo często odwiedzał osobiście chorych, usiłując im ile możności osłodzić dolę.

Ludkiewicz Ludwik, z oddz. Horodyńskiego z wyprawy na Radziwiłłów, zesłany na Sybir.

Ludwiński Jacek, ur. w Liszkach r. 1829 zegarmistrz, służył jako sierżant w oddz. Kurowskiego. Walczył pod Miechowem, więziony przez 9 miesięcy. Ranny kulą w lewe ramię.

Lula Szymon, włościanin, został wraz z żoną i dziewięciorgiem dzieci zesłany do guber. Tobolskiej

Lutostański Bolesław dr., był dyrektorem policyi narodowej i więzieniem stanu.

Luty Kazimierz, ur. w Raciborowicach r. 1824, był kurierem powstańczym i miał do rozporządzenia 5-ciu ludzi w Galicji, a 5-ciu w Król. Polskim. Zajmował się również przewożeniem broni.

Lutyk Jan, ur. r. 1847 w Giergorzelach, uczeń, służył jako podporuc. w oddz. Pisarskiego i walczył pod Biłoniżkami, Fryszkami, Cytowianami i Poszawszą.

Lutyk Jan, ur. w Sarokach r. 1839 walczył pod Biłoniżkami, Fryszkami, Poszawszą i Cytowianami. W czasie przejazdu z Litwy do Francji, aresztowany w Koblencji, uwolniony, za przymusowym paszportem wyjechał do Francji, pełnił obowiązki magazyniera w Metz, brał udział w wojnie francuzko-pruskiej, a następnie w grudniu 1870 wyjechał do Holandji. Przybył do Galicji r. 1887 i zajął miejsce magazyniera w Przemyślu.

Lüttich Aleksander, dowódca oddziału w r. 1863. Po upadku powst. weterynarz krajowy i referent w Namiestnictwie lwowskim. Zmarł r. 1893.

Łabęcki Ignacy, ur. r. 1845 w Łosieniu, piwowar, służył jako kawalerzysta pod Kurowskim i Langiewiczem. Walczył pod Miechowem i Grochowiskami.

Łabucki Franciszek, ur. w Głogowie r. 1815 oficyal. przyw. pracował w organizacyi przy transportach broni.

Ładz Władysław, służył w 1-ym szwadronie „gniadych“ odbył całą kampanię pod Jeziorańskim i Langiewiczem. Zmarł w Zakładzie Bilińskich we Lwowie r. 1900.

Łagan Józef, ur. r. 1832 w Krakowie, krawiec, służył jako podoficer, zastępca sierżanta straży narodowej w pow. Miechowskim i jako podoficer w oddziałach Langiewicza, Wolskiego, (Dunina) Cieszkowskiego, Chmielińskiego i Bosaka, ranny kulą w nogę i piką kozacką.

Łaguna Bronimir, ur. r. 1836 w Król. Polsk. dzierżawca dóbr, pracował jako członek organiz. narod. Zmarł w Wieliczce r. 1892.

Laguna Mikotaj, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Łaskiewicz Michał, został wysłany na wygnanie.

Łazarkiewicz Wojciech, ur. w Krakowie r. 1833, wyrobnik, służył jako szereg. pod Rębajłą. Wzięty do niewoli, zesłany do rot areszt. Permskich, przebył tamże lat 3, następnie na osiedleniu w gub. Krasnojarskiej. Ranny pod Bożęcinem szabłą w prawą rękę.

Łazarski Franciszek, ur. w Wojniczu r. 1832, pracował jako członek organiz. narodowej w Tarnowie. Po powstaniu przedsiębiorca.

Łączka Piotr, ur. w Chrzanowie r. 1847, student, służył jako szereg, później pomocnik magazyniera pod Mossakowskim i Miniewskim. Walczył pod Goleczewicami, Myszkowem i Krzykawką. Po powstaniu organista.

Łączkowski Jacenty Wojciech, ur. w Krakowie r. 1828, pedel uniwersytetu, służył jako żuaw pod Rochebrunem w oddz. Langiewicza i brał udział w wszystkich bitwach i potyczkach.

Łączyńska Hipolitowa, pracowała w lwowskiej organizacji.

Łączyński Hipolit, pracował w organizacji w Galicyi.

Łękowski Szymon, urzędnik telegr. pracował w organizacji i został za to przeniesiony ze Lwowa.

Łojka Walenty, ur. w Krakowie r. 1838, szewc, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego, Jeziorańskiego, Langiewicza, Rozenbacha i Topora i walczył w wszystkich bitwach. Ranny był kulą w lewą nogę i kontuzjowany w głowę.

Łonicki Bronisław, ur. r. 1842 w Nagoszynie, gorzelnik. Zaoszczędzone grosiwo oddał na rzecz ojczyzny, sam zaś zaciągnął się do strzelców pod wodzą kapitana Czarneckiego, a porucznika Longchamps, w pole atoli nie wyruszono.

Łopaciński Jakób, został zesłany do Penzy.

Łopaciński Wacław, został zesłany do Niżnego Nowogrodu.

Łopacki Andrzej, ur. w Porembie r. 1838, służył jako major, naczelnik oddziału. Walczył w kilku bitwach, ranny pod Stefankowem. Po powst. dyrektor kasy oszczędności.

Łopatyński Hipolit, ur. r. 1812. żołnierz z r. 1831 w korpusie Dwernickiego, partyzant r. 1833/34, umarł w Stanisławowie r. 1890.

Łopuszyński, pisarz w Tykocinie, pracował w organizacji.

Łoś Emil hr., walczył w oddz. Wiśniewskiego na Wołyniu pod Korytnicą. Ranny, przeprowił się przez granicę w Łuczycach. Po powst. ziemianin.

Łosiowa Augustowa hr., pracowała gorliwie w lwowskiej organizacji, niosąc pomoc i opiekę partyzantom. Stanowisko i stosunki pozwalały jej działać wiele dobrego dla sprawy i jej obrońców.

Łoziński Lubicz Edmund Karol, ur. r. 1837 w Hubinie. Pobierał nauki w Żytomierzu i Kijowie, później w Paryżu, gdzie żył się z ówczesnym ruchem rewolucyjnym, na którego czele stanął Mierosławski. Powróciwszy do kraju, zabrał się gorąco do pracy razem z Stefanem Bobrowskim i Zygmuntem Padlewskim. Po wybuchu powstania, zebrał oddział i przyłączył się z nim pod komendę Różyckiego. Po przejściu Różyckiego do Galicyi, przez kilka jeszcze tygodni walczył z małymi oddziałami moskali, później przeszedł granicę w Tarnopolu, dostał się do więzienia we Lwowie, gdzie ciężko przechorował. Po powstaniu właściciel posiadłości i kapitalista.

Łubiński Pomian Ludwik, ur. w Demence r. 1840, syn Eugeniusza rotmistrza 4-go pułku ułanów z r. 1831, słuchacz praw, służył w oddz. Grekowicza (pod Szklarami), Jeziorańskiego (pod Kobylanką). W drugiej potyczce wydarł sztandar z rąk nieprzyjaciela, lecz ciężko ranny w nogę, został wzięty do niewoli i osadzony w cytadeli warszawskiej, gdzie pozostawał pół roku. Później był przez rok więziony we Lwowie. Jako doktor praw, a następnie akwokat brał zawsze czynny udział w życiu społeczno-narodowym. Zdolny obrońca wślawił się szeroko w czasie procesu „Olgi Hrabar“ i współtowarzyszy r. 1882. Jako młodzieniec, a później jako dojrzały mężczyzna, pisywał wiele tak poważniejszych, jak i drobnych, ulotnych utworów na tle gorąco patryotycznym. Podczas więzienia w murach warszawskiej cytadeli, ułożył tęskną

piosenkę „Ostatni mazur“ do której muzykę dorobił Tymolski. Umarł r. 1893.

Łubkowski Adam, ur. 1839 w Warszawie, felczer, służył jako felczer-podpor. strzelców oddz. Koskowskiego, Lelewela, Krysińskiego i Bardetta. Walczył pod Sobolewem, Chrusliną, Różą, Żyżnem i Fajslawicami. Po powst. był internowany w Ołomuńcu.

Łuczyński Sebastyan, ur. r. 1838 w Sanoku, szewc, służył w oddz. Lelewela jako kosynier. Ranny pod Panasówką w lewą nogę kulą karabinową i w prawą, bagnetem.

Łukasiewiczowa Biruta, pracowała w organizacyi lwowskiej, kierując głównie szyciem i dostawą bielizny dla powstańców.

Łukaszewski Ksawery Julian, dr., był pełnomocnym komisarzem Rządu narod. dla pruskiego zaboru.

Łuniewski Feliks, ur. r. 1841 w Kańsku, służył jako żołnierz w oddz. Bogdanowicza, Czerwińskiego, Ćwieka i Rudzkiego. Walczył pod Małą bukową, Korybutową wolą, Chełmem i Fajslawicami etc. Ranny raz ciężko, raz lekko, leczył się przez 2 miesiące. Po powst. rachmistrz w fabryce.

Łuszczewska Jadwiga, poetka (Deotyma), była więzioną w cytadeli.

Łysakowski Walenty, ur. w Krakowie r. 1842, piekarz, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem) i Krukowiekiego (pod Głanowem). Aresztowany przesiedział w więzieniu w Radomiu.

Mach Sebastyan, ur. w Budach łańcuckich r. 1844, student, służył jako szereg. pod Czachowskim i walczył pod Stefankowem, Ostrowcem i Rzeczniewem. Ranny pod Potoczkiem i zabrany do niewoli, zesłany był do rot areszt. a następnie na osiedlenie w Syberyi. Po powrocie wykonywał praktykę lekarską w Kańczudze.

Machan Edward, ur. r. 1843 we Lwowie, mieszkając w r. 1863/64 w Podmokłem (Bodenbach) w Czechach, wysłał i przeprowadzał potajemnie emigrantów do Saksonii. Po powstaniu właściciel fabryki machin we Lwowie, radny miejski i przewodniczący „Komitetu obywatelskiego“.

Machczyński Edward Stefan, ur. r. 1836 w Płocku, poeta, wcielony jako 16-to letni student w szeregi wojskowe, brał później przez całych 10 miesięcy czynny udział w partyzantce. Służył jako podkomendny w oddziale majora Jasińskiego, później Lasockiego, przez pewien czas zaś operował własnym małym oddziałem. Walczył między innymi pod Naguszewem, Dąrdzewem, Zambrowem, Wrześnikami, Magnuszewem, (gdzie został ranny) Myszyńcem, i Porębą (gdzie został powtórnie ranny). Po powst. emigrował do Paryża z nominacją na kapitana wojsk polskich. Z Paryża podążył do Włoch, do legii cudzoziemskiej jener. Ponińskiego, lecz doznawszy tam zawodu powrócił do Paryża, później zaś do Warszawy, gdzie umarł r. 1873.

Macieszkiewicz Bronisław, ur. r. 1838 w Drohobyczu, oficer austr. z pod Magenty i Solferino, na wieść o powstaniu, podał się do dymisyi i wstąpił jako kapitan do oddz. Jordana. Wzięty do niewoli rosyj. przewieziony do Kiele został skazany na rozstrzelanie. Kolegę jego Leopolda Monseau rozstrzelano w Radomiu, on zaś za wielkimi zabiegami matki został odstawiony do granicy galicyjskiej. Po powstaniu pracował jako rolnik w zarządzie dóbr, ostatecznie na posadzie autonomicznej.

Maciulowski Jan, ur. w Skawinie r. 1841, piekarz, służył jako szereg. pod Jeziorańskim. Wzięty do niewoli, został wysłany do rot areszt. do Archangielska, następnie na przesilenie do gub. Tobolskiej, ząd powrócił do kraju r. 1867. Ranny pod Komorowem.

Mackiewicz Aleksander Władysław, ur. r. 1841 w Warszawie, złotnik, służył jako porucznik strzelców w oddz. Kurowskiego i Żychlińskiego. Walczył pod Ojcowem, Miechowem, Ossą, Brynicą i Żelazną. Wzięty do niewoli, odwieziony do cytadeli warszawskiej po 8-o miesięcznym więzieniu skazany na 3 lata do rot areszt, następnie na osiedlenie do Krasnojarska. Po powstaniu maszynista kolejowy.

Madejski Zdzisław, ur. r. 1840 we Lwowie, prakt. gospodarz, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego, następnie

we Lwowie w organiz. narod. Po powstaniu prywatny urzędnik.

Madmikowski Jan, ur. w Podlodówce r. 1829, służył jako szeregow. w oddz. Łapińskiego, Różyckiego i Jagmina.

Madurowicz Kalikst, ur. r. 1844 w Pistyniu, student, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego pod Radziwiłłowem. Wzięty do niewoli przebył 5 lat na Syberii. Po powrocie rada ekonomiczny.

Magoczy Rudolf, ur. r. 1846 w Brodach, kominiarz, służył jako szereg. podoficer, w końcu podpor. w oddz. Czechowskiego, Lelewela, Jeziorańskiego, Kruka i Komorowskiego. Walczył pod Hutą krzeszowską, Bilgorajem, Kobylanką, Żyżnem i Poryckiem. Ranny kilkakrotnie lekko, ciężko zaś w lewą pierś i rękę pod Kobylanką.

Majchrowski Jakób, partyzant, właśc. dóbr, zmarł w Tarnowie.

Majer Józef, ur. Polichnie r. 1842, cukiernik, służył jako szeregow. później oficer instruktor w oddz. Grekowicza, pod Zawierciem, Kurowskiego, pod Miechowem, Langiewicza, pod Chrobrzą i Grochowskimi, Miniewskiego, pod Krzykawką. Wzięty przez austr. wojsko i odstawiony do Chrzanowa, został wywieziony do Ołomuńca a po niedalej ucieczce do Iglawy. Z Iglawy uciekł na Pragę do Krakowa i wstąpił do oddz. Popiela. Ostatecznie służył w oddz. Sangajły

Majeranowski Marcei, ur. r. 1840 w Narajowie, praktyk. gospodar., służył jako sierżant kosynierów w oddz. Horodyńskiego pod Radziwiłłowem. Ranny kulą karabinową w nogę.

Majewska z Riegierów Klara, pracowała w lwowskiej organizacji.

Majewski Adam, ur. r. 1845 we Lwowie, student, służył jako szereg. w oddz. Younga. Po powst. doktor medycyny i właściciel zakładu leczniczego we Lwowie.

Majewski Jan, ur. r. 1838 w Majach, urz. Magistr., służył jako adjutant kawalerii w oddz. Nemetho, Padlewskiego, Trąbczyńskiego i Nowickiego. Walczył pod Myszyniec, Drażdżewem, Radzanowem i Rożanem. Po powst. dietaryusz Wydziału krajowego.

Majewski Stanisław, ur. r. 1841 w Dębiu, handlowiec, pracował w organiz. i służył jako ułan szereg. w oddz. Langiewicza, biorąc udział w bitwach począwszy od Wąchocka. Po powst. był więziony w Ołomuńcu i Iglawie.

Majkowski Jan, ur. r. 1828 w Warszawie, urzęd. komis. skarbu, pełnił służbę z ramienia Rządu narod. jako komis. nadzwyczajny dla Galicji. Po powst. urzędnik asekuracji.

Makarewicz Spirydion, ur. w Smólnie, uczeń, służył jako szeregow. w oddz. Jeziorańskiego. Po powst. urzęd. kolejowy.

Makomaski Ignacy, ur. w Krakowie r. 1843, drukarz, służył jako podoficer. strzelców w oddz. Kurowskiego i Langiewicza. Walczył pod Skalą, Pieskową skalą, i Małogoszczą. Po powst. urzęd. gazowni w Krakowie.

Makowski Jan, ur. w Krakowie r. 1839, malarz pokoj., służył jako strzelec w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Langiewicza (pod Chrobrzą i Grochowskimi), Czachowskiego (pod Rybnicą i Jurkowicami) i Rębajły (pod Ilżą).

Makowski Romuld, ur. w Ratajach r. 1834, urzęd. zakładów górniczych, służył jako porucz. w oddz. Łapińskiego, Jeziorańskiego, Langiewicza, Dunajewskiego i Czachowskiego i walczył we wszystkich bitwach. Jako kuryer przy Bosaku wzięty do niewoli, został uwolniony po 7-iu miesiącach przez jener. Czengerego. Po powstaniu urzędnik miejski w Krakowie.

Malczewski Włodzimierz, z oddziału Horodyńskiego, wzięty do niewoli pod Radziwiłłowem, został wysłany na Sybir.

Malczuk Wincenty, ur. w Przemyśle r. 1841, bednarz, służył jako szereg. w oddz. Lelewela (pod Panasówką i Batozem). Ranny utracił lewą nogę.

Malina Filip, ur. r. 1816 w Rokitnie, lekarz sądowy w Przeworsku pracował w organiz. tudzież przy pielęgnowaniu chorych i rannych w szpitalu ks. Lubomirskiego.

Malina Tadeusz, ur. r. 1856 w Przeworsku, syn lekarza Filipa, był używanym jako mały chłopak do przemykania środków ułatwiających ucieczkę powstańcom z aresztów sądowych. Przypasywano mu sznur do bioder pod ubranie i wysyłano z żywnością do cel, gdzie więźniowie sznur odbierali.

Malinowski Józef, ur. r. 1824 w gub. Płockiej, właśc. dóbr ziem., należał do organiz. narod. jako okręgowy i z oddz. przezeń zorganizowanym, atakował na rozkaz Bończy garnizon w Płocku. Atak nie udał się z powodu zbyt małych sił. Przez cały miesiąc luty manewrował w okolicach. Wskutek powołania do sztabu naczel. wojew. Płock. i Łomżyńskiego, Zygm. Padlewskiego, nadano mu dowództwo i organiz. oddz. w Płockiem. Po rozstrzelaniu Padlewskiego zastępował go przez kilka tygodni, a po nomin. Sokolnickiego, był pomocnikiem w części administr. i organ. W sierpniu został mianowany oskarżycielem rewolucyjnym (prokuratorem) a we wrześniu naczelnym organizatorem Płockiego. W r. 1864 zmuszony wyjechać za granicę, wrócił po 7-miu latach do Galicji.

Malinowski Stanisław, ur. w Borkach r. 1839, prywat. urzęd., służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego i Różyckiego.

Malinowski Pobóg Władysław, ur. r. 1835 w Gajach, syn żołnierza z r. 1831, pracował w organiz. jako setnik i był komis. powiat. w rejonie lwowskim. Po powstaniu właśc. folwarku w Kudynowcach.

Malkowski Kamil, ur. r. 1843 w Brodach, służył w oddz. pułk. Horodyńskiego, w wyprawie na Radziwiłłów. Następnie poświęcił się służbie pocztowej.

Mataczyński Julian, pracował w organizacyi w Galicji.

Małcki Aleksander, (*Czajka Aleksander*), ur. na Podolu r. 1842, uczeń szkoły wojen. inżyn. w Petersburgu. Wyjechał do powstania z 7-miu kolegami, z tych 5-ciu złapano w drodze. Trzej pozostali dostali się na przeznaczone miejsca a to Ibiański na Litwę, Snarski i Małcki do Infant, gdzie służył pod dowódz. hr. Leona Platerra. Po nieudalym powstaniu w Infantach dostał się Żmudź, gdzie wspólnie z Sową (Czerwińskim) zbierali rozbitki różnych oddz., z których uformowali oddział piechoty i konnicy i urządzili kilka zasadzek z powodzeniem. Główną z nich była pod Uszpolami, gdzie zdobyli ubrania, mianowicie kożuszki i broń, którą też uzbroił Sowa swoją piechotę. Następnie rozdzielili się, utrzymując jednak kontakt dla wspólnych wycieczek. Małcki walczył pod Onikszami, Dusiatami, Kiejdanami i Wilkomierzem i tutaj

przy rozbiciu oddziału był ranny w styczniu 1864. Dostawszy się przez Anglię do Paryża, uczęszczał do konserwatorium muzycznego, następnie w Monachium pracował u fotografa, w Galicji przy budowach kolei od r. 1869, następnie zaś od 1889 przy Radzie powiat.

Małcki Ludwik Hipolit, ur. r. 1837 w Łomży, urzęd. cłowy, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego, Jeziorańskiego, Langiewicza, Denisiewicza, Rumockiego, Grekowicza i Wysockiego. Walczył pod Sosnowcem, Miechowem, Wolbromem, Małogoszczą, Chrobrzą, Grochowiskami, Szklarami, Opatowem, Radziwiłłowem i w drobnych potyczkach w Hrubieszowskim. Ranny w nogę pod Grochowiskami i kontuzjowany pod Radziwiłłowem.

Małcki Antoni, wieśniak, partyzant. Zmarł 1904 w Korzynie.

Małbowski Emil, ur. w Kurozwękach, służył jako szereg. pod Radziwiłłowem.

Małbowski Wacław, z zakonu OO. Reformatorów, był kapłanem w bitwie pod Radziwiłłowem. Wzięty do niewoli, wysłany na Sybir, uniknął przesiedlenia nad jezioro Bajkalskie przez przebranie nazwiska Emila Waśniewskiego i zatajenie charakteru kapłana. Bawiąc w Jenisiejsku trudnił się krawiectwem. Po powrocie do kraju osiadł w Galicji, gdzie zakończył życie.

Małuja Marya, żona urzęd. sądu wyższ. we Lwowie, pracowała w organiz. zwłaszcza przy wyrobie nabojów.

Manasterski Władysław, ur. w Sokołowej woli r. 1834, adjunkt sądowy, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego, Zapałowicza i Komorowskiego. Po powst. notaryusz.

Manik Błażej, ur. w Płohach r. 1830, lokaj, służył jako szeregowiec w oddz. Miniewskiego (pod Krzykawką). Wzięty do niewoli, osadzony w Olszynie do rot areszt. w gub. Kałuskiej, przebył tam lat 3, a potem na osiedleniu lat dwa.

Mańkowski Aleksander, ur. r. 1845 w Huczku koło Dobromila, aptekarz, walczył w oddziale Wysockiego pod Radziwiłłowem, następnie służył pod Lelewelom i Ćwiekiem, jako aptekarz polowy. Wzięty do niewoli, wysłany do rot aresztan. do Jarosławia, powrócił do kraju w r. 1866.

Mańkowski Antoni Wincenty, ur. w Zarąbkach r. 1837, komendant straży skarbowej, służył jako strzelec pod

- Langiewiczem i walczył pod Sosnówką, Chrobrzą i Grochowskimi.
- Manowski Józef*, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.
- Manteuffel Baron*, został zasłany do Penzy.
- Mantuani*, podoficer wojs. austr., służył w oddz. Horodyńskiego. Wzięty do niewoli pod Radziwiłłowem, został wysłany na Sybir.
- Marchwicki Zdzisław*, ur. r. 1840, pracował w organiz. cywilnej w Płockiem. Po powst. dyrektor gal. banku kredyt. we Lwowie.
- Marcinkiewicz Jan*, ur. w Majdanie r. 1841, rymarz, służył jako szereg. w oddziale Waligórskiego.
- Marczewski Marcin*, ur. w Kruszelu r. 1842, kucharz, służył jako szereg. w oddz. Jankowskiego i Wierzbickiego. Schwytany w Skierniewicach, został wysłany do Symbirsk na lat 5.
- Marczyk Feliks*, ur. w Krakowie r. 1836, szewc, służył jako szereg. przy żuawach pod Langiewiczem (pod Chrobrzą i Grochowskimi).
- Marek Franciszek*, ur. r. 1839 we Lwowie, ślusarz, pracował w organizacyi i był więziony przez 2 lat i 8 miesięcy.
- Marek Ignacy*, ur. r. 1840 w Myślenicach, krawiec, żołnierz artyl. austr., służył jako sierżant w oddz. Langiewicza, Miniewskiego, Wierzbickiego i Wagnera. Walczył pod Chrobrzą, Grochowskimi, Krzykawą, Polichną, Fajslawicami itp. Wzięty do niewoli został wysłany do Saratowskich rot na 2 lata.
- Marek Jan*, ur. r. 1832 w Jasle, agronom, służył jako wachmistrz kawalerii w oddz. Padlewskiego. Walczył pod Myśzycem, Chorzalami, Dąrdzewem, Radzanowem, Szrenkiem, Chromakowem, Kuczborgiem itd.
- Maresch Ferdynand*, ur. r. 1843 w Złoczowie, służył jako szereg. w oddz. Zapalowicza. Po powst. dyrektor pow. Towarz. zalicz. w Brzeżanach.
- Maresch Katarzyna*, prywat. nauczycielka, pracowała w organizacyi we Lwowie.
- Margasiński Leon*, ur. w Krakowie r. 1843, technik, służył jako szereg. i podoficer w piechocie pod Rębajłą, (pod Ilżą

- i Opatowem). Wzięty do niewoli, został na reklamacyę rządu austr. uwolniony. Po powstaniu inżynier.
- Mariani Edward*, ur. r. 1840 w Porebie, ekspedyt. poczty, służył jako ułan pod rotm. Prędowskim w oddz. Langiewicza i był we wszystkich bitwach. Ranny kulą w piętę i w pierś piką kozacką. Po powst. prywat. urzędnik.
- Markiewicz Seweryn*, student petersburg. uniwersytetu, pracował w organizacyi i służył jako szeregowiec w oddziale Langiewicza. Po przejściu granicy austr. internowany w Iglawie, uciekł w połowie r. 1863 do Heidelbergu i na powrót do Warszawy, gdzie zmarł r. 1870.
- Markowski Julian*, ur. we Lwowie r. 1846, uczeń, służył jako podof. strzelców bezpardonnych pod kapit. Śląskim w oddziałach: Czechowskiego (pod Potokiem, Lipinami, nad Tanwią i pod Krzeszowską hutą) i Waligórskiego (pod Borowem). We Lwowie pełnił służbę jako adjut. naczelnika dzielnicy IV., werbował do oddz. Waligórskiego, wybierał podatki i służył przy policyi narod. Ranny był pod Krzeszowską hutą w lewą rękę bagnetem. Po powst. artysta rzeźbiarz i majster kamieniarski.
- Markowski Bończa Kazimierz Karol*, ur. r. 1837, prywat. oficyalista, służył jako szereg. w oddz. Żalplachty (pod Tyszowcami i Tuczępami), Wiśniewskiego (pod Korytnicą). Przeznaczony następnie do transportu siodła i przyrzędów dla kawalerii, został przez austr. żandarmerię w Magierowie przytrzymany i we Lwowie uwięziony. Ranny był pod Korytnicą.
- Marzec Ignacy*, ur. w Krakowie r. 1839, krawiec, służył jako szereg. piechoty w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Langiewicza (pod Chrobrzą i Grochowskimi). Ranny pod Miechowem i Chrobrzą od kontuzji w prawą nogę i prawy bok.
- Masakowski-Kössler Józef*, ur. r. 1849 w Pradze, student, służył jako sierżant strzelców w oddz. Langiewicza (pod Ojcowem, Śt. Krzyżem i Pieskową skalą) Denisiewicza (pod Szycami), Mierosławskiego (pod Igołomią) Wysockiego (pod Radziwiłłowem), Taniewskiego (pod Igołomią). Ranny w rękę, w ramię i w piersi 15-go sierpnia 1863 pod Igołomią. Po powst. urzędnik magistr. w Pradze.

- Masiuk Leopold*, ur. r. 1837 w Hulezu, urzędnik państwowy, służył jako podoficer pod Lelewem i jako porucznik pod Ruckim i Mareckim. Walczył pod Zwierzyńcem, Batorzem, Puhaczewem i Wolą korybutową, gdzie był ranny w głowę od kuli karabinowej.
- Maślak Mikotaj*, urodz. r. 1842 w Sarnkach dolnych, pisarz ekonom., służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego. Pod Radziwiłłowem, wzięty do niewoli, wysłany na Syberję, wrócił do kraju r. 1868.
- Massalski Adolf*, ksiądz, został skazany do ciężkich robót.
- Matiaszek Ludwik*, ur. r. 1839 w Rzeszowie, uczeń gimnaz. ujęty na granicy, którą przechodził do oddz. Langiewicza, był więzionym w Rzeszowie. Po powst. właśc. realności we Lwowie.
- Matkowski Antoni*, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.
- Matura Jakób*, ur. w Podgórzu r. 1842 szewc, służył jako szereg. w oddz. Tetery (pod Czernichowem). Ranny kulą w nogę, wzięty do niewoli, osądzony w Olkusz do rot areoszt. kaługskich na lat 2, został ztamtąd wysłany do Minusińska, gdzie przebył dalsze dwa lata.
- Matuszewski Jan*, ur. w Król. polsk. syn obywatela, prakt. gospod., wstąpił do oddz. Jeziorańskiego. Ranny w Pieskowej skale, służył później pod Czachowskim. Pod Jurkowicami wzięty do niewoli, przebył na wygnaniu lat 4, poczem osiadł w Galicyi przy zajęciu ekonomicznem.
- Matuszewski Marceł*, ur. r. 1830 w Lipnicy. Ze szkół w N. Sączu wyszedł r. 1848 do Węgier do oddz. Wysockiego, był później na emigracyi w Anglii, a w kwietniu 1863 przybył do Galicyi i służył jako podof. w oddz. Dunajewskiego i Czachowskiego (pod Rybnicą i Jurkowicami). Następnie leczył się w szpitalu, ranny kulą w lewą nogę.
- Matuszkiewicz Piotr*, ur. w Chrzanowie r. 1844, szewc, służył jako szereg. przy strzelcach pod Bosakiem i brał udział w potyczkach pod Ociesekami, Szklaną hutą i na Łojciach. Ranny w bok bagnetem, w nogę i ramię, został wzięty do niewoli.

- Maychrowski Jakób*, ur. 1837 w Tarnowie, dzierżawca dóbr, pełnił służbę jako komis. policyi narod. i był czynnym przy wyprawianiu oddziałów.
- Mayer Antoni*, ur. we Lwowie r. 1842, szewc, służył jako szereg. w oddz. Wiśniewskiego i walczył pod Korytnicą. Ranny bagnetem w bok.
- Mazaraki Jan*, ur. w Hebdowie r. 1841, z pułku dragonów rosyj. przeszedł dnia 10. lutego 1863 do powstania, gdzie otrzymał później rangę rotmistrza. Służył w oddz. Bończy i Chmielińskiego. Walczył pod Szklarami, Wielką wsią, Sielcem, Górąmi, Janowem, Rudnikiem, Obiechowem, Białą, Przedborzem, Strojnowem, Raczycami, Stawami i pod Sędziszewem. Był ranny pod Górąmi kulą i piką, pod Białą bagnetem, pod Przedborzem kulą, a pod Raczycami w rękę pałaszem.
- Mazur Stefan*, ur. w Krakowie r. 1845, kowal, służył jako szereg. w oddz. Waligórskiego. Ranny od kuli w prawą rękę, leczył się w szpitalu w Hoszowicach pod Rozwadowem.
- Mazurkiewicz*, aptekarz z Lublina, został zesłany na Sybir.
- Medycki Antoni*, ur. w Nowym mieście r. 1838, ekonom, służył jako podoficer w oddz. Czechowskiego (pod Potokiem i Krzeszowską hutą) i Lelewela (pod Panasówką i Batorzem).
- Medwecki Zygmunt*, z oddz. Horodyńskiego, wzięty do niewoli pod Radziwiłłowem, został wysłany Sybir.
- Meglicz Józef*, ur. 1843 w Krakowie, stolarz, służył w strzelcach pod Kurowskim (pod Miechowem). Ranny w nogę, po wyleczeniu wstąpił do oddz. Rębajły i był w bitwach pod Ilżą, w Siekierzyńskich lasach i pod Opatowem.
- Menczyński Meliton*, ur. r. 1834, oficer austr. służył jako kapitan w oddz. Younga, Horodyńskiego i Komorowskiego. Walczył pod Radziwiłłowem i Porykiem. Po powst. agent krak. Towarz. wzaj. ubezpieczeń.
- Menerka Ferdynand*, ur. r. 1839 w Wadowicach, strażnik skarbowy, służył jako podof. w oddz. Wierzbickiego. Ciężko ranny w ramię pod Polichną, po kilkuletnich cierpieniach, uzyskał nie bez trudu, posadę prywat. urzędnika.

- Merunowicz Teofil*, ur. r. 1846 we Lwowie, student, służył w oddz. Czachowskiego jako szereg. karabin. i Wysockiego pod Radziwiłłowem, w końcu w oddz. Lelewela w wyborowym hufcu t. zw. gwardyi. Był w 5-ciu potyczkach, ostatni raz pod Panasówką, gdzie został ranny kulą w obie nogi. Leczył się w szpitalu Sióstr miłosierdzia w Szczepieszynie a następnie w Galicyi. Podczas stanu oblężenia uwięziony, przepędził 3 mies. w więzieniu. Po odzyskaniu wolności, sekretarz Rady powiat., dziennikarz i poseł do Rady państwa.
- Merunowiczówna Iza*, zamęż. Piekarska, pracowała w organizacji we Lwowie.
- Mesarosz Bela*, rzadca dóbr w Niegowici, członek organiz., był więziony w Krakowie na Zamku.
- Męciński Józef*, stud. uniwersyt. Kijowskiego, służył w oddz. Langiewicza i Czachowskiego. Walczył pod Sosnowką, Chrobrzą, Grochowskimi, Rybnicą, Lipą i Krępną. W tej ostatniej bitwie otrzymał kilkanaście ran i stracił rękę. Ocalenie życia zawdzięcza dowódcy rosyj. oddziału Asiejewowi, który ujęty jego zachowaniem się przy obronie Czachowskiego, zaopiekował się nim na placu bitwy i w szpitalu i ułatwił mu wyjazd za granicę. Po powst. zajął stanowisko Prezesa Tow. wzaj. ubezpiecz. w Krakowie, posła na Sejm i Marszałka powiat. w Tarnowie i Dąbrowej.
- Mądrzycki Roman*, ur. r. 1840 w Krakowie, blacharz, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego i Rębajły.
- Mężynski Leonard*, ur. r. 1846 w Borkach wielkich, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Jeziorańskiego i jako sierżant kawalerii w oddziałach Lelewela i Krysińskiego. Walczył pod Kobylanką, Królową niwą, Kałuszynem, Chrusliną, Korytnicą, Różą, Parczewem, Włodawą, Wyrkami, Domaczewem, Sajówką, Kaniową, Żyżynem, Sosnowicami, Rudką i Fasławicami. Wzięty do niewoli, został skazany na 8 lat katorgi w Syberyi. Po powst. majster ciesielski.
- Mianowski Julian*, ur. r. 1821 w Łagiewniku, urzędnik w służbie rosyj., pracował w organiz. Po powst. dyrektor domu komis. Banku galic. dla handlu i przemysłu w Tarnowie.

- Mianowski Ludwik*, ur. w Janowie r. 1841, słuchacz akad. tech., służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego i Ślaskiego. Brał udział w 3-ch bitwach. Po powst. inżynier.
- Miaskowski Witold*, syn ofic. w. p. z r. 1831, kapelan w oddziale Mieleckiego. Po siedmiu miesiącach służby, wzięty do niewoli, zmarł na wygnaniu r. 1865.
- Miaskowski Zygmunt*, ur. w Krakowie r. 1840, murarz, służył jako podof. żuawów w oddz. Langiewicza i odbył wszystkie bitwy, następnie w oddz. Grekowicza pod Szklarami. Ranny kulą w lewą łopatkę, leczył się w szpitalu krzeszowskim.
- Michalczewski Józef*, ur. r. 1841 we Lwowie, akademik, służył jako szereg. w oddz. Jeziorańskiego i Wysockiego. Walczył pod Kobylanką i Radziwiłłowem. Po powst. radca Wydz. krajowego.
- Michalewski Jan*, ur. r. 1838 w Galicyi, słuchacz medyc., służył w oddz. Kurowskiego i Jeziorańskiego. Walczył pod Miechowem i Kobylanką. Po powst. urzędnik kolejowy.
- Michalewski Korczak Konstanty*, ur. r. 1845 w Czerczu, stud., służył jako szereg. później poruczn. w oddz. Jeziorańskiego, Lelewela i Jordana. Walczył pod Kobylanką, Hutą krzeszowską, Panasówką i Batorzem. Ranny pod Kobylanką. Po powst. właśc. dóbr ziemskich.
- Michalski Konstanty*, ur. w Zawichoście r. 1834, strażnik skarb., służył jako poruczn. kosynierów pod Langiewiczem. Walczył pod Wąchockiem, Małogoszczą, Staszowem i Śt. Krzyżem.
- Michalski Michał*, ur. r. 1846 we Lwowie, kowal, służył jako szereg. żuawów w oddz. Komorowskiego pod komendą kapit. Fischera. Walczył pod Porykiem. Po powst. właśc. fabryki powozów i realności, drugi prezydent miasta Lwowa, poseł do Sejmu i członek licznych towarzystw.
- Michalski Stefan Kazimierz*, ur. 1847 w Królestwie polskim, uczeń gimnaz., pracował w organizacji w Mazowieckiem.
- Michałowski Ludwik*, ur. r. 1843 w Stojanowie, prakt. gospod. walczył jako partyzant i został kontuzjowany w praw., stronę twarzy. Po powst. prywatny urzędnik.
- Micheliński Roch*, ur. w Ogunowie, stolarz, służył jako szereg. kawalerii pod Langiewiczem w kom. Czachowskiego i wal-

czył pod Ś-ym Krzyżem, Staszowem, Małogoszczą, Pin-
czowem, Skalą, Pieskową skalą i Grochowskimi.

Michlewski Józef, ur. w Kurowicach r. 1833, służył jako pod-
oficer jazdy pod hr. Art. Gołuchowskim w form. się ka-
waleryi.

Michlewski Konstanty, z oddz. Horodyńskiego, wzięty do
niewoli pod Radziwiłłowem, został wysłany na Sybir.

Michniewski Józef, ur. w Głubczewie r. 1828, rachmistrz kolej.
w Warszawie, służył jako szereg. w oddz. Grekowicza,
pod Szklarami i Krukowieckiego, pod Głanowem i był
w posługach organizacyi. Posiada medal srebrny z napi-
sem „Towarzysz broni”. Po powst. sekretarz Rady powiat.

Miczyński Kazimierz, ur. 1835 w Krakowie, urzędnik Dyrekeyi
budow. wodnego w Nowym Sączu, pracował w organiz.
jako naczelnik m. Nowego Sącza, następnie w listopadzie
1863 w organiz. kadru jako dowódca batalionu. Areszto-
wany w grudniu 1863 i osadzony na 6 lat więzienia
w Josefstadzie, został uwolniony za amnestyą 1865 r. Po
powst. rolnik na włas. kawał. ziemi w Sądeckim.

Midowicz Ludwik, ur. w Starym Sączu r. 1841, akademik,
pracował w organiz. i walczył jako partyzant pod Faj-
sławicami, Pazurkiem i Mrzygłodem. Po powst. dr. praw
i notaryusz.

Miecznikowska Mieczysława z domu *Stodólska*, była w gub.
lubelskiej czynna jako kuryerka. Przebywała na emi-
gracyi w Paryżu, podczas oblężenia zaś w Londynie,
gdzie ją usiłowano zamordować dla rabunku. W Londy-
nie wzięła sekiarski ślub z Kogenem, Polakiem, byłym
oficerem austr. poczem bawiła we Lwowie, ostatecznie
wyjechała do Chicago.

Miecznikowski Jan Kazimierz, ur. r. 1840 w Warszawie, speł-
niał misye powierzone mu przez organizacyę i służył
w oddz. Lipińskiego, Kruka i Krysińskiego. Walczył pod
Chruśliną, Burzynem, Baranowem, Fajslawicami itp. Po
powstaniu inżynier.

Mierostawski Ludwik, ur. r. 1814 we Francyi, kształcił się
w szkole podchorążych w Kaliszu. Walczył r. 1831, poczem
przebywał na emigracyi w Paryżu. R. 1846 brał czynny
udział w konspiracyi w Poznańskim i został 5. sierpnia

1847 skazanym w Berlinie na śmierć, następnie w drodze
łaski na dożywotnie więzienie. Rewolucya r. 1848 otworzyła
mu bramę wolności, poczem objął naczelne kierownictwo
powstania w Poznańskim. Po zwycięstwach pod Miłosła-
wem i Wrześnią rozbity, udał się na Sycylię, gdzie do-
wodził oddziałami powstańców i odznaczył się w wielu
bitwach, podobnie jak później w Badeńskim. Nawiązał
związki z partyą rewolucyjną w całej Europie, w r. 1861
utworzył Legion słowiański i kierował szkołą wojskową
w Genui. W r. 1863 przybył na czele oddziału na plac
boju, ale poniósł klęskę pod Krzywosądzą i Nową wsią.
Odtąd żył w Paryżu, gdzie umarł w r. 1878.

Mierucki Jan, ur. r. 1846 w Żołyni, murarz, służył jako szereg.
oddz. Jeziorańskiego pod Kobylanką, Lelewela pod Pana-
sówką i Batorzem i Ćwieka pod Wolą korybutową.

Mierzejewski Szeliga Kazimierz, ur. r. 1847 w Stopnicy (Król.
polsk.), student, służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego
i walczył we wszystkich bitwach. Był ranny w nogę. Po
powst. urzędnik Banku rolniczego.

Mikołajewicz Mięta Ludwik, ur. w Białej r. 1843, oficer ka-
waleryi austr., służył jako rotmistrz w oddz. Kurow-
skiego, Langiewicza i Różyckiego. Walczył pod Miecho-
wem i Śt. Krzyżem. Ranny pod Giebułtowem. Po powst.
ziemianin.

Mikołajski Ludwik, ur. r. 1844 w Stojanowie, służył jako
podof. i podchor. w oddz. Lelewela i walczył pod Pana-
sówką i Batorzem. Po powst. administr. dóbr.

Miksiewicz Antoni, u. w Złoczowie, depend. adwok. służył
jako szereg. pod Horodyńskim. W bitwie pod Radziwił-
łowem wzięty do niewoli, zesłany na Sybir, powrócił do
kraju w r. 1867. Po powst. urzędn. Tow. zalicz. w Zło-
czowie.

Mikusiński Jan Geniusz, ur. w Ławrynowiczach r. 1840,
rząd. leśniczy w puszczy Białowiezkiej, służył jako po-
rucznik i nadporucz. w oddz. Wróblewskiego. Walczył
w 13-tu potyczkach i bitwach między innymi pod Małowi-
dami, koło Nowego dworu, w Białowiezkiej puszczy, pod
Kolanem, Rososzem, w lasach Lubartowskich, pod Białą, aż
do 8. lutego 1864. Ranny dwa razy, otrzymał też silną kon-

tuzyę w oczy, po której ociemniał i dopiero po szczęśliwej operacji w Zurychu wzrok odzyskał. Po powst. konduktor dróg kraj. w Horodence.

Milerowicz Felicjan, ur. w Klimkówce r. 1837, urzęd. podat., służył jako szereg. i awans. do rangi kapit. w oddz. Langiewicza (pod Sosnowką, Śt. Krzyżem, Chrobrzą i Grochowskimi), Miniewskiego (pod Krzykawką), Wysockiego (pod Radziwiłłowem), Lelewela (pod Panasówką i Batorzem). Ranny był pod Grochowskimi w bok, pod Radziwiłłowem w nogę a pod Panasówką w szyję. Po powst. rachmistrz.

Milewski Henryk, emer. oficer wojsk austr. właściciel zakładu naukowo-wychowaw. dla chłopców we Lwowie, pracował w organizacji.

Milkowski Aleksander, (Al. Brzezki) ur. r. 1841 w Kobylce, podpor. strzelów armii rosyj., służył jako porucz. instruktor w oddziale Bończy, później Krysińskiego. Pod Sosnowką mianowany kapit. a pod Janówką majorem. Ranny kartaczem w nogę, po wyleczeniu udał się do Zurychu i Monachium. Po powrocie dyrek. Tow. zalicz. w Belzie.

Milkowski Stanisław, ur. r. 1839 w Sandomierzu urzęd. kom. ośw., służył jako kapit. kosynierów w oddz. Słupskiego, Zdanowicza, Mierosławskiego i Waligórskiego, później w organiz. cywil. Po powst. korektor Gazety lwowskiej.

Milkowski Stanisław, ur. w Sandomierzu r. 1842, publicysta, brał udział w bitwie pod Słupczą, poczem wyjechał do Krakowa, gdzie pełnił obowiązki naczel. policyi, następnie w r. 1864 naczel. polic. we Lwowie. Aresztowany i wydany Rosyi, powrócił w r. 1884 do Galicyi i pracował jako dziennikarz.

Milkowski Zygmunt, ur. r. 1823 w Saraceji, jako słuchacz uniwer., walczył w r. 1848 za wolność Węgier w leg. Wysockiego, poczem był wygnańcem i tułaczem. Członek centraliz. w czasie, gdy ta przeniosła się z Poitiers do Londynu, wyjechał w r. 1859 do Rumunii jako zdolny i obrotny emisariusz. W r. 1862 objął prace przygotowawcze do powst. na Rusi i Wschodzie, a w lipcu 1863 wkroczył na czele oddz. 213 ludzi na Bessarabię rumuńską w celu dostania się na plac boju. Rumuni zastąpili im drogę, lecz zostali 14. lipca 1863 pod Kostangalią pobici.

W dalszym pochodzie złożył Milkowski broń pod Rinzesztami. Po powst. oddał się wyłącznie pracy narod. i literackiej pod pseudon. „Teodora Tomasza Jeża“ i zamieszkał stale w Genewie.

Miniewski Bronisław, urodz. w Przyłuskach r. 1839, właśc. dóbr Zalesie, jeden z najczynniejszych organizatorów w pow. Czerskim i Rawskim, należał do organizacji jako agent i pełnomocnik wysyłany do Krakowa, Paryża i Włoch, celem zamówień broni i w sprawach dyplomat. Po powst. zmarł w Warszawie.

Miniewski Józef, ur. r. 1841 w dziedzicznej włości Wilczogóra, syn Władysława, właśc. dóbr, referendarza stanu, sekretarza jenerałnego byłego Król. polsk sędziego okręgu czerskiego, wstąpił r. 1857 w Petersburgu do szkoły inżynierów wojennych. W dwa lata później jako oficer związał z kolegami patryot. kółko celem propagandy w wojsku na korzyść oswobodzenia Polski. Przydzielony do 4 batal. saperów w Perejasławiu, podał się do dymisyi, a bawiąc w kraju, pracował w organiz. Z chwilą wybuchu powst. wstąpił jako szereg. w poczet partyzantów i walczył pod Lesznawolą i Grojcem. Mianowany porucznikiem brał udział w bitwach pod Przedborzem, Lubochnią, Studzienną i Radkowem. Awansowany na rotmistrza walczył pod Małogoszczą, gdzie w szarży ochotników na „Carré“ stracił konia i otrzymał dwie kontuzye kartaczowe. Z powodu wystąpienia na radzie wojennej 23. lutego 1863 przeciw połączeniu się Jeziorańskiego z Langiewiczem popadł w niełaszkę dyktatora, który odtąd wszystkie niebezpieczne rekonesanse, ciężką służbę obozową jemu przydzielał. Z kolei widzimy Miniewskiego w bitwach pod Pieskową skałą, Skałą, Giebułtowem, Pinczowem, Grochowskimi. Po ucieczce Langiewicza z obozu, mianowany przez Śmiechowskiego szefem sztabu ściera się na czele szwadronu pod Opatowem i Wiślicą, w końcu pod Czernichowem. W trzy dni później organizuje nowy oddział w Krakowie, jedzie do Warszawy w celu złożenia Rząd. narodowemu ustnego sprawozdania z wyprawy Langiewicza i otrzymuje nominację na dowódcę korpusu mazowieckiego. Wskutek niegodziwości dostawców i niedbalstwa organiz.

cywil. wzięła wyprawa niepomysłny obrót, pomimo korzystnego wyniku bitwy pod Krzykawką i poświęcenia jednostek w bitwie pod Chęchłami. Niebawem stanął Miniewski na czele nowej wyprawy, znanej pod nazwą wyprawy radziwiłłowskiej, złożonej z trzech oddz. pod wspólną komendą Wysockiego. Horodyński przeplacił życiem atak swego oddz. na Radziwiłłów, Wysocki został rozbity, pułk. Miniewski ochronił swoich ludzi od tych ewentualności i ocalił oddział. Sąd wojenny uznał jego postępowanie za odpowiednie. Po rozpuszczeniu oddz. wyjechał Miniewski w Poznańskie, następnie do Francji i do Afryki, gdzie otrzymał posadę przy przekopie kanału Suezkiego. Po ośmiu latach przybył do Galicji i oddał się odtąd pracy, przeważnie w zarządach majątków ziemskich.

Miniewski Władysław, ur. r. 1835 w Przyluskach, właśc. dóbr, syn Wład. b. refend. stanu i sekretarza jener. Król. pols. W półtora roku po ślubie pozostawiając żonę, niemowlę i majątek, wstąpił do pierwszego organiz. się oddz. w Woli prażmowskiej pod Warszawą pod dowódz. Śmiechowskiego, jako kawalerzysta. Następnie służył pod Jeziorańskim jako kwatermistrz i pozostawał w tym charakterze do Gószczy. W Gószczy mianow. szefem sztabu Waligórskiego, został wysłany z dokumentami do Krakowa, z kąd miał polecenie doprowadzenie partyi około 80 ludzi do oddz. Langiewicza. Garstka ta wraz z całym oddz. po ucieczce Langiewicza, została wparta do Galicji, a Miniewski walecznie wstrzymywał cały napór moskiewski, by dozwolić bezpiecznie przejść granicę naszemu oddziałowi. Następnie jako szef sztabu Waligórskiego wyszedł z Jeziorańskim i walczył pod Kobylanką. Po powst. bawił na emigracji w Dreźnie. Otrzymałszy pozwolenie powrotu do kraju, dostał się do więzienia w Modlinie, za zabranie kasy rząd., gdy służył pod Jeziorańskim. Skazany też został na zwrot podwójny zabranej kasy i dożywotnie katorgi. Zmiana wyroku na więzienie w Modlinie, pozbawiła jego i rodzinę majątku. Nabawiwszy się w więzieniu choroby, nie otrzymałszy pozwolenia wyjazdu do kąpiel, zmarł w sześć miesięcy po odzyskaniu wolności.

Minkusiewicz Maryan, ur. r. 1846 w Sassowie, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego we wszystkich bitwach, które ten oddział stoczył. Po powst. notaryusz.

Mittig Jan, ur. 1841 w Siedliskach, drukarz, służył jako szereg. w oddz. Krukowieckiego i walczył pod Imbramowicami i Głanowem. Wzięty do niewoli, wysłany na Sybir, spędził tam lat cztery, od r. 1864 do 1868. Był ranny w nogę. Po powst. zarządca drukarni.

Młocki Alfred, żołnierz wojsk pols. z r. 1831, więzień stanu, mąż zasłużony około oświaty ludu w Galicji, literat, pracował w czasie powstania r. 1863/64 w organizacyi.

Młodzianowski, furyer w oddz. Miłkowskiego, walczył pod Kostangalią.

Mniszek Władysław, z Przemyskiego, pracował w organiz.

Mochacki Maryan, ur. r. 1845 w Małaszowcach, subjekt, służył od maja 1863 pod Lelewelem i Krysińskim. Po powst. agend kolejowy w Janowie.

Modelski Eugeniusz, ur. r. 1846 w Cichawie, właśc. ziemski, służył jako adjut. w oddz. Rumockiego. W bitwie pod Szycami był ciężko ranny.

Modelski Teofil, ur. w Krakowie r. 1840, czelad. szewski, służył jako szereg. w oddz. Langiewicza przy kosynierach i walczył pod Chrobrzą i Grochowiskami.

Mokłowski Mieczysław, ur. r. 1842 w Czerwono-grodzie pisarz adwok., uczeń szkoły wojsk. w Cuneo, służył jako ofic. w oddz. Czechowskiego, Jeziorańskiego, Lelewela, Leniewskiego i Mareckiego. Walczył pod Kobylanką, Panasówką, Batorzem itp. Ranny pod Kobylanką w nogę, później zaś w głowę. Po powst. pisarz gminny.

Mokrzycki Julian, ur. w Toustem r. 1844, uczeń gimn., pracował w organiz. oddz. hr. Artura Gołuchowskiego. Po powst. prywatny urzędnik.

Mokrzycki Karol, ur. r. 1844 w Chutorze pod Winnicą, służył w oddz. Ciechońskiego. W bitwie pod Minkowcami ranny, został wywieziony na Sybir.

Monasterski Seweryn, ur. r. 1846 w Rohatynie, ukończ. gimnazjalista, służył w oddz. Horodyńskiego pod Radziwiłłowem. Ranny, wzięty do niewoli mosk., uwięziony w twierdzy kijowskiej wraz z stukilkunastu poddanymi austr.

z wyprawy Radziwiłłowskiej w styczniu r. 1864 z powodu młodego wieku został uwolniony, i odstawiony do granicy austr. Po powst. rządca dóbr, burmistrz miasta Rohatyna.

Moné Karol, ur. r. 1818 w Przemyśle, starszy inżynier kolei Karola Lud., mianowany przez Rz. narod. poborcą podatk. i pocztmistrzem, pełnił obowiązki w organiz. do końca powst. Po powst. starszy inspektor.

Moniuszko, lekarz miejski w Tykocinie, pracował w organiz.

Morawa Mikołaj, ur. w Borku szlacheckim w r. 1841, lokaj, służył w oddz. Kurowskiego pod Miechowem. Po powrocie aresztowany, został wcielony do wojska austr.

Morawski Adam, ur. r. 1843 w Warszawie, student, służył jako oficer w oddz. Adama Zielińskiego, i walczył we wszystkich bitwach, które ten dowód. stoczył. Po powst. leśniczy.

Morełowska Aniela, pracowała w organizacyi we Lwowie, zwłaszcza przy fabrykacyi nabojów.

Morełowska Stefania, pracowała w organizacyi we Lwowie, zwłaszcza przy fabrykacyi nabojów.

Morgenbesser Aleksander, ur. r. 1816 w Jarosławiu, więzień stanu od r. 1841—1845, notaryusz w Czerniowcach, literat, przewodca Polonii bukowin. pracował w r. 1863 w organizacyi. Umarł r. 1893.

Morze Tadeusz, ur. r. 1839 w Chaławach w Ks. poznań., podpor. 47 pułku prusk., służył ostatecznie jako kapit. mianowany w bitwie pod Opatowem przez jen. Bosaka w oddz. Langiewicza, Ramockiego, Dunajewskiego, Czachowskiego, Rudowskiego, Bosaka i Chmielińskiego. Walczył pod Szykami, Grochowskimi, Gaczami, Rybnicą, Opatowem itp. Ranny pod Grochowskimi i Opatowem. Po powst. bawił w Szwajcaryi, we Włoszech i w wojsku w Algierze. Po powrocie do Galicyi w r. 1872 rządca ekonomiczny.

Mościcki Tomasz, ur. r. 1847 w Michałowie, prakt. ślusarz, służył jako szereg. w oddz. Jankowskiego. Walczył pod Okoniewem i Mińskiem. Po powst. maszynista kopalni nafty.

Mosiewicz Kornel, ksiądz, ur. r. 1833, ks. w Wulatinie, pracował w organiz. i zachęcał unitów do działania. Po powst. prob. w Kurowicach w Galicyi.

Mostek Józef, ur. w Tarnowie r. 1833, ułan austr., służył jako trębacz w oddz. Chmielińskiego i Czachowskiego. Pod Jurkowicami ranny, wzięty do niewoli, przepędził 3 i pół roku w rotach areszt. w Permie. Później zesłany na Sybir, powrócił za amnestyą do kraju.

Moszyński Władysław, ur. w Pieskowej skale r. 1836, dzierz. dóbr w Olkuskiem, pracował w organiz. okręg. jako zastępcą naczeln. okręgu Wolbromskiego, następnie służył w oddz. Krukowieckiego jako szereg. Był ranny. Po powst. kasyer handlowy.

Motyliński Antoni, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Mroczkowski Antoni, ur. r. 1845, student, służył jako porucznik kawaleryi w oddz. Langiewicza i Wróblewskiego. Walczył pod Skalą, Chrobrzą, Grochowskimi i w ogóle prawie we wszystkich stoczonych bitwach. Kontuz. od kuli działów. Po powst. urzędn. kolei Karola Ludwika.

Mroczkowski August, ur. r. 1845 w Zarwanicy, student, służył jako szereg. karabinierów w oddz. Horodyńskiego (pod Radziwiłłowem) i Komorowskiego (pod Poryckiem). Po powst. profesor gimnaz.

Mroczkowski Stanisław, ur. r. 1845 w Wadowicach, uczeń, służył w oddz. Czachowskiego (pod Rybnicą i Jurkowicami), później w oddz. Semetkowskiego, Denisiewicza i Waltera. Wzięty do niewoli został zesłany do rot areszt. do Charkowa. Po powrocie leśniczy.

Mróczyński Łukasz, ur. w Krakowie r. 1837, wyrobnik, służył jako szereg. w oddz. Wierzbickiego i Wagnera. Walczył pod Polichną, Kaniową, Chrusliną, Żyżnem i Fajslawicami. Wzięty do niewoli, osadzony w Lublinie do rot areszt. na lat 2 do Niżno-nowogrodz. guber., odsłany następnie do Permy, potem do Aczyńska, powrócił po dalszych dwóch latach do kraju.

Mściwujewski Pnienia Józef, ur. r. 1846 w Radziechowie, stud. gimn., służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego. Walczył pod Potokiem, nad Tanwią itd. Po powst. właściciel dóbr.

Mułkowski Stefan, członek Rady naczelniej w Krakowie.

Muraryi Leonard, ur. w Magnuszewie r. 1843, prakt. w zakładzie fabr., służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego, Langiewicza, Miniewskiego i Krukowieckiego. Walczył pod Sosnowicami, Miechowem, Małogoszczą, Chrobrzą, Pieskową skałą, Grochowskimi, Krzykawką i Głanowem. Pod Głanowem wzięty do niewoli, zesłany na Sybir z pozbawieniem praw stanu, bez wysługi, powrócił r. 1868 wskutek reklam. ojca do Krakowa. Po powstaniu właśc. fabryki stolarskiej.

Muszka Andrzej, ur. r. 1836 w Dolinie, braciszek zakonu OO. Dominik., nauczyciel i zakryst., służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego i walczył we wszystkich tegoż bitwach. Był ranny. Po powst. starszy nauczyciel.

Muszyński Walenty, ur. w Mszczyszynie r. 1845, prakt. gosp., służył w oddz. Taczanowskiego pod Ignacewem. Po powst. rzadca dóbr.

Müller Jan, (*Mazurkiewicz Marcin*), ur. w Warszawie r. 1837, cieśla, strażak ogn., służył jako kapral w oddz. Langiewicza (przy ułanach), Grylińskiego, Czachowskiego (przy żand. pol.) i Popiela. Walczył pod Boryją, Wąchockiem, Suchedniowem, Grałowcem, Ostrowcem, Stefanówką, Opatomem i Połańcem. Wzięty do niewoli, został zesłany na Sybir. Ranny był w lewą nogę pod Boryją.

Myszkowski Jastrzębiec Stanisław, ur. r. 1847 w Szebnicach, student, służył w oddz. Czachowskiego jako szereg. pod rotm. Prędowskim, w dragonach, w plut. hr. Męcińskiego. Po powst. przepędził 10 miesięcy w więzieniu w Tarnowie, następnie gospodarował na majątku rodzinnym. W r. 1866 wstąpił do wojska austr. do 1-go pułku krakusów i został oficerem. Później przeniósł się do 57 pułku piech. W r. 1869 wziął dymis. i pracuje odtąd jako leśnik.

Myszkowski Jastrzębiec Władysław, ur. w Makowiskach r. 1842, właśc. majątku i poruczn. 11 pułku ułanów austr., służył w oddz. Czechowskiego, Jeziorańskiego, Oksińskiego, Waligórskiego, ostatecznie objął dowództwo po Zaborowskim i prowadził sam oddział. Walczył w 13-tu bitwach i potyczkach. Ranny ciężko w głowę pod Przedborzem. Po powst. rachmistrz.

Nabielak Robert, ur. r. 1820 w Rzeszowskim, pracował w organiz. Po powst. sekretarz Rady powiat.

Nadachowski Wincenty, ur. r. 1815, pracował w organiz. narod. w Galicyi. Zmarł w Zalesiu pod Rzeszowem r. 1892.

Nadmiller, dowódca oddz. kawaleryi litew. po naczel. Kobylńskim. Zmarł w Krakowie.

Naglicki Antoni, ur. w Tarnowie r. 1844, stud. gimn., służył od szereg. do podpor. w oddz. Czachowskiego, Bosaka i Liwocza. Walczył pod Rybnicą, Jurkowicami, Ocieskami, Brodami itd. Ranny pod Jurkowicami, leczyl się w szpitalu w Klimontowie. Po powst. urzędnik kolejowy.

Nagórski Walenty, słuchacz medycyny, został zesłany na Sybir.

Najsarek Tomasz, ur. we Lwowie, subjekt, służył jako szereg. pod Langiewiczem. Po powst. restaurator, radny miasta Lwowa.

Nalepa Franciszek, ur. w Siemiechowie r. 1834, właśc. dóbr, służył jako porucz. ułanów pod Langiewiczem i walczył pod Grochowskimi.

Nanowska Laura, wdowa po rejencie, pracowała w organiz. zacyi we Lwowie i była więzioną.

Nanowski Władysław, uczestn. organiz. i partyzantki, był więzionym we Lwowie. Po powst. urzędnik galic. Kasy oszczędności.

Narkiewicz Bolesław, poddany franc., został wysłany 13. maja r. 1865 do ciężkich robót.

Nartowski Franciszek, ur. r. 1845, student, służył jako szereg. pod Czarneckim i Horodyńskim. Pod Radziwiłłowem dostał się do niewoli. Zasądzony w Kijowie, został wysłany na Sybir, na posilenie do gub. Jenisiejskiej. Po powst. pocztmistrz w Narajowie.

Narzymiski Józef, pracował w organiz. i był członkiem Rządu narod. Po powst. osiadł w Krakowie, poświęcając się literaturze dramatycznej. Umarł r. 1872.

Neuburg Julian, ur. r. 1840, aptekarz, służył jako podoficer w oddz. Łopackiego i Czachowskiego. Brał udział w 7-u potyczkach, jakie ten oddział stoczył w czasie od 11. kwietnia do 11. czerwca 1863. Ranny był pod Bobrzą.

- Neumann Franciszek*, ur. w Uluczu r. 1840, depend. notarij., był czynny przy organiz. pod naczeln. Henryka Jank z Hoszan. Po powst. sekretarz rady miasta Sambora.
- Neuster Michał* ur. we Lwowie r. 1841 szewc, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego i Jeziorańskiego i brał udział w 4-ch bitwach.
- Nędzki Aleksander*, ur. r. 1844 służył jako kapitan kosynierów. Umarł r. 1892 w Stanisławowie.
- Nędza Jan*, ur. r. 1835 w Sądowej wiszni, lokaj, służył jako szereg. w oddz. Lelewela i walczył pod Panasówką i Batorzem. Ranny pod Batorzem w rękę, w bok i nogę.
- Nider Bronisław*, ur. r. 1844 w Tereszkach na Wołyniu, wstąpił w szeregi powst. na Wołyniu 10. maja 1863 do kawal. oddz. Zasławskiego. Po rozbiciu tego oddz. pod Mińkowcami, a połączeniu się części jego kawal. 25 maja z oddziałem Edm. Różyckiego, był w 5-ym szwadronie jazdy wołyńsk. Przy reorganiz. tejże jazdy w zaborze austr. przeniesiony do 3-go plutonu 1-go szwadronu, w tym pozostał.
- Niedziałkowski Karol*, ur. r. 1823 w Brodowie, kom. ekon. pracował w organiz. jako naczeln. pow. Maryampolskiego. Po powst. urząd. Wydz. kraj.
- Niemczewski Rawicz Szczęsny*, ur. r. 1838 w Kobelnicy rusk. urząd. Dyrek. skarbu, pracował w organiz. i służył jako szereg. w konnicy pod Wysockim. Walczył pod Radziwiłłowem. Po powst. sekretarz Rady powiat.
- Niemczynowski Paweł*, ur. r. 1838 w Oknianach, rząd. dóbr, służył jako szereg. ułan. oddz. Jeziorańskiego (pod Kobylanką), Śląskiego i Czachowskiego. Kontuzj. granatem. Po powst. pocztmistrz.
- Niemczynowski Stanisław*, ur. r. 1839 we Lwowie, krawiec, pracował w organiz., następnie służył czynnie w oddz. Czechowskiego, Łopackiego, Czachowskiego i Ćwieka, awansując z podof. na kapitana. Walczył w 30-tu kilku bitwach, między innymi pod Potokiem, Hutą, Stefankowem, Rzeczniewem, Białobrzegami, Rusinowem, Bobrzą, Ratajami, Blizinem, Ossą, Garwolinem, Chełmem, Hżą, Wirem, Kowalą, Bilgorajem, Panasówką, Batorzem itp. W skutek kontuz. i zapalenia ócz powrócił w październiku

- 1863 do Lwowa, gdzie jako właśc. sklepu krawiec. i realności zyskiwał coraz bardziej miarę znaczenie wśród obywateli, którzy powołali go do Rady miasta i Izby handl. i obdarzyli mandatem posła do Rady państwa. Jemu zawdzięcza Lwów popieranie myśli urządzenia na wzgórzach przedmieścia Stryjskiego uroczego parku, nazwanego „Parkiem Kilińskiego“.
- Niementowski Przemysław*, ur. w Stańkowej r. 1846, uczeń gimn., służył jako szereg. pod Rochebrunem przy wyprawie Komorowskiego i walczył pod Poryckiem. Po powst. profesor gimn.
- Niemiec Władysław*, ur. r. 1845 w Moszczenicy włosc. uczeń gimn., służył w oddz. Langiewicza i walczył pod Chrobrzą, Grochowiskami, następnie odbył kampanię z major. Liwoczem. Po powst. rolnik.
- Nieciński Jan Antoni*, ur. r. 1836 w Warszawie, drukarz, służąc od r. 1850 w straży ogniow. pod pułk. A. Hauke, dostarczał więźniom w ratuszu bieliznę, żywność i ułatwiał komunikację z osobami w mieście. Następnie brał udział w walce przez 9. mies. bez przerwy. Po powst. portier kolejowy.
- Niestuchowski Stachow Karol*, ur. r. 1843 nauczyciel, służył jako podof. w oddz. Miniewskiego, Lelewela, Komorowskiego. Walczył pod Panasówką, Batorzem itp. Ranny w głowę i w nogę.
- Niewiadomski Jan*, ur. w Samborze r. 1840, piekarz, służył w oddz. Wysockiego i walczył pod Radziwiłłowem, jako kapral 1 sekc. karabin. Po powst. właściciel piekarni, realn., dyrektor Tow. zaliczk., radny i pierwszy asesor miasta Sambora.
- Niewiadomski Tadeusz*, pracował w organiz. w Galicyi.
- Niewiarowski Ligeza Antoni*, ur. r. 1843 w Olszynie, właśc. dóbr, służył w oddz. Lelewela i Jeziorańskiego. Zmarł we Lwowie r. 1876.
- Niewiarowski Ligeza Władysław*, ur. w Olszynie r. 1844, student, służył jako szereg. pod Jeziorańskim, Lelewel, Zapalowiczem i Czerwińskim. Ranny pod Tuczępami 5 pehnięciami bagnetów i kulą. Po powst. agent Towarz. ubezpiecz. w Krakowie.

Niezabitowski Lubicz Hieronim Michał, ur. r. 1823 w Podlaskiem, gdzie ojciec jego Adam posiadał majątek ziem. W Warszawie na kursie budown. i inżyn. zastał go rok 1846. W ruchu ówczesnym brał żywy udział i był przez 10 lat pod ścisłym nadzorem polic. Gdy nadszedł r. 1861 i rozpoczęły się demonstracye, starał się być użytecznym sprawie narod. to też powołano go do pracy Rządu narod. w depart. skarbu i policyi, gdzie pod imieniem Michała Lubicza pozostał do końca powst. W domu jego odbywały się zebrania i narady. W r. 1864 skompromit. i wydany przez nieszczęśliwych w Cytadeli, lecz wczas ostrzeżony, wyjechał do Ks. Poznańskiego, gdzie przebywał kilka lat pod nazwiskiem Michała Brzeskiego. Później pod własnem nazwiskiem trudnił się robotami inżynierskimi. W r. 1885 wydany przez Bismarka przybył do Galicyi. Nie mogąc z powodu podeszłego wieku znaleźć stałej posady, trudnił się robotami inżyn. i jako inżynier zmarł r. 1895 w Olesku.

Nikodemski Henryk, Litwin, czynny organiz. oddziałów, walczył na Litwie w drużynie ks. Maćkiewicza. Pojmany przez moskali, uszedł, ci zaś przez zemstę spalili jego folwark koło Kobrynia, całą sadybę zaorali i rozdali chłopom. Z Austrii wydany r. 1864 wyjechał do Paryża. Po uzyskaniu pozwolenia do powrotu w granice Galicyi, był drogomist. pow. w Nowym mieście.

Nitkowski Jakób, ur. w Poznaniu r. 1836, student, służył jako szereg. w oddz. Langiewicza (pod Chrzobrzą i Grochowiskami), Czachowskiego (pod Stefankowem, Boryją, Ostrowcem i Rzeczniewem). Siedział 3 mies. w więzieniu w Radomiu. Po powst. rządca dóbr.

Niwiński Jan, ur. r. 1845, partyzant, zmarł w Tarnowie r. 1894.

Nodzeński Jan, ur. r. 1842 w Krakowie, czelad. szewski, służył jako szereg. żuawów w oddz. Langiewicza i Miniewskiego. Walczył pod Chrobzrą, Grochowiskami i Krzykawką. Siedział w więzieniu w Krakowie.

Noniewicz Leonard, Żmudzin, oficjal. dóbr hr. Tyzenhauza z Litwy, został zesłany na Sybir.

Nowacki-Kopaczyński Władysław Ignacy, ur. w Turkowie r. 1843, agronom, służył od szeregow. do rotm. i dowódcy kawal., pierwotnie pod Wiśniewskim. Po śmierci Wiśniewskiego otrzymał komendę pod pseud. „Junosza“ i walczył aż do 4. maja 1864. Jako ostatni z oddziałów, dzień i noc przez nieprzyjaciela ścigany, rozpuścił z rozkazu jener. Bosaka 10. maja 1864 oddział i przeszedł do Galicyi.

Nowak Jan, ur. w Osusze, rolnik, służył jako porucz. w oddz. Mystkowskiego, Ibiańskiego, Ostanowskiego, Podbielskiego, Dąbskiego, Lasockiego, Broniewskiego i Jasińskiego. Ranny kulą w lewą nogę.

Nowak Józef, ur. r. 1834 w Łańcucie, żołnierz wojsk austr. 8 puł. kiras., służył w oddz. Langiewicza i walczył pod Staszowem, Małogoszczą, Pieskową skałą, Chrobzrą i Grochowiskami.

Nowakowski Henryk, redaktor „Gońca“ we Lwowie, pracował w organiz. zwłaszcza na polu publicystyki, za co był przez rząd austr. więzionym.

Nowakowski Józef, ur. r. 1837 w Krakowie, piekarz, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem) i Różyckiego. Ranny w piersi.

Nowakowski Justyn, ur. r. 1836 w Zarubińcach, nauczyciel szkół ludow., służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego i walczył pod Radziwiłłowem.

Nowakowski Wacław, ur. r. 1829 w Bobrowce, kleryk zakonowi OO. Kapucynów w Lubartowie, został deport. nad jezioro Bajkałskie. Po powrocie do kraju otrzymał r. 1880 święcenia kapłańskie. Był autorem kilku cennych prac. Umarł w Krakowie r. 1863.

Nowińska, pracowała w organiz. we Lwowie przy fabrykacyi naboju.

Nowiński Józef, ur. w Krakowie r. 1825, majster kraw., pracował w organiz. Aresztowany, zasądzony na 5 lat do twierdzy Jozefstadtu, później amnestyonowany.

Nowotny Józef Wiktor, ur. r. 1840 w Nawsiu, ziemianin, służył jako nadpor. i adjut. w oddz. Langiewicza i Liwocz. Walczył pod Sosnowką, Chrobzrą, Grochowiskami, Rybnicą, Jurkowicami, Ilżą, Brdowem i Bodzechowem. Po powst. urzędnik podatkowy.

- Obas Jan*, ur. r. 1842 w Krzywej, czelad. ślus., służył jako szereg. w oddz. Wierzbickiego i Wagnera. Walczył pod Kraśnikiem, Urzędowem, Chruśliną, Parszywą górą, Nadrybiem, Brzezinałami itd. Wzięty do niewoli, wysłany do rot areszt. do Saratowa na lat dwa, później do gub. Krasnojarskiej, powrócił następnie do kraju. Był ranny dwa razy. Po powst. ślusarz.
- Obertyński Sas Antoni Robert*, ur. r. 1840 w Obertynie, ofic. służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego w bitwie pod Radziwiłłowem. Ranny w prawą rękę. Po powst. rzadca szpitalu pow. w Stryju.
- Obmiński Włodzimierz*, ur. r. 1848 w Kresowicach, uczeń, służył w oddz. Zapałowicza w komp. strzelców pod kapit. Ubyszem. Walczył pod Tyszowcami i Tuczępami. Wyśle-
dził i dostawił szpiega rosyjsk. Goldusa. Po powst. za-
rzadca majątku.
- Oberkorn Karol*, zwany Oborski z oddz. jen. Wysockiego, walczył pod Radziwiłłowem. Po powst. urzędnik pocztowy. Zmarł r. 1903.
- Obuszkiewicz Stanisław*, ur. r. 1847 w Szolomyi, stud., słu-
żył jako szereg. w 2-ej komp. strzelców pod kap. Tchó-
rzewskim w oddz. Horodyńskiego. Walczył w Radziwił-
łowie. Po powst. lekarz i weterynarz miejski w Starym
Samborze.
- O'Byrn Tytus Jan*, ur. w Brześciu r. 1838, kapit. jeneral.
sztabu wojsk. rosyj., służył jako naczelnik woj. Podla-
skiego. Ranny pod Kockiem w nogę. Po powst. inżyn.
dróg kraj. w Galicyi.
- Ociosalski Stefan*, ur. r. 1821, oficer. gward. narod. r. 1848,
właśc. dóbr, słynny ze swych dowcipów i szermierki, pra-
cował w r. 1863 w organiz. Umarł we Lwowie r. 1893.
- Oczkowski Jan*, ur. w Chrzanowie, obywatel miej. brał udział
w organiz. i za dostarczanie potrzeb dla powstańców po-
kutował w więzieniu w Krakowie i Wiśniczu. Po powst.
burmistrz miasta Chrzanova.
- Odrzywolski Natęcz Józef*, właśc. dóbr w Przemyskiem.
W r. 1862 pracował w organiz. wyjechał z Krakowa do
krajów zabranych, ztamtąd do Petersburga, gdzie bawił
do stycznia r. 1863. Niebawem wstąpił do oddz. Lelewela

- i dostał się do niewoli. Skazany do więzienia w Zamościu,
został wysłany do Cytadeli w Warszawie, następnie przez
Moskwę do Orła, w zimie r. 1866 do Permy, Aczyńska
i Krasnojarska. Na wygnaniu zajmował się lekcyami
francuz. i angiels. języka. Po powrocie do kraju zamie-
szkał w Krakowie.
- Odyniec Jarosław*, ur. w Franapolu r. 1833 kapit. wojsk. ros.
w piech. do r. 1860 a w dragonii do r. 1863. Służył do
bitwy pod Kockiem w oddz. Ruckiego, Wierzbickiego,
Grzymały i Kruka, następnie prowadził własny oddział
kawal. w Lubelskiem i Podlaskiem. Ranny był pod Chel-
mem. Po powst. gospodarz w klasztorze w Niżniowie.
- Okólski Władysław*, uczest. spisku i więzień stanu z r. 1844
był w czasie powst. w r. 1863 pełnomoc. hr. Adama Po-
tockiego i mieszkał w dobrach Staszowskich. Obaj go-
rąco oddani sprawie narod. Okólski należał do ludzi peł-
nych wiary w przyszłość narodu, całe życie ofiarował tej
idei. W czasie powst. pracował w organiz. woj. Sando-
mierskiego wraz z Skotnickim, Piotrowskim, Glesmerem,
ks. Brzozowskim i innymi. Przewóz broni po wielokroć
był mu powierzonym. Zaopatrywał w żywność obóz Lan-
giewicza, przebrany za handlarza świń Marcina Chmiela
w czasie jarmarków w Słupi, Domaradzu, Ilży i innych
miasteczkach w pasie Świętokrzyskim, w których sprze-
dawał pozornie wędliny, by je dostawić potem do oddz.
Wymieniony Marcin Chmiel i Antoni Jele, dzielnie mu
pomagali. Gdy Langiewicz przyszedł do Staszowa, Okólski
rozkwatrował i rozprowiantował cały oddział i był obecny
z bronią w ręku w czasie ataku na Staszów, mimo prośb
Langiewicza aby się nie narażał, bo oddziałowi wielkie
oddaje usługi, większe niż służbą wojskową. Dom Oko-
lskich pełen był zawsze powstańców, to spieszących w sze-
regi, to zebranych dla narady, to rannych, lub wypoczy-
wających. Rewizye sypały się na dom; w jednym mie-
siącu było ich kilkanaście, ale życzliwa służba udaremniała
zawsze poszukiwania, wypuszczając do ogrodu przez okno
po drabinie powstańców, kryjąc ich w zawałonej i opu-
szczonej lodowni. Z okazji tych rewizyi poznał się bliżej
Okólski z pułk. Zwierowem, którego podejmując u siebie,

zjednał serce i ten srogi dla wszystkich człowiek, niejedną przyjazną usługę mu oddał. Po bitwie pod Komorowem, dostał od Zwierowa list żelazny, że mu wolno zabrać wszystkich rannych, których około 100 umieścił w szpitalu Ś.Ś. miłosierdzia w Kurozwękach. Poległych pochował uroczystie na cmentarzu w Beszowej. Rannych z Kurozwęk wykładał, gdy przychodzili do zdrowia, używając zozlicznych przebrań i podstępów. Do r. 1867 utrzymał się Okólski w Królestwie, opłacając chwilowem więzieniem i kontrybucjami swoją wolność. W tym czasie odkryto, że broń dostawiał i gdzie ją przechowywał. Zwierów dał znać, że go będzie aresztować, więc spakowawszy kuferek tylko, tejże nocy jeszcze przebył granicę. Z resztek ocalonego mienia kupił wioskę Zawadka w Jasielskiem i tam żywota uczciwego dokonał r. 1869.

Okornicki Wincenty, ur. w Rozdole r. 1840, mechanik w Grafenstaden w Alzacyi, służył jako szereg. w piech. pod Lelewelem od marca do połowy kwietnia 1863 i pod Jeziorańskim. Walczył pod Kobylanką, później pracował w organiz. lwow. Podejrzany o zasztyletowanie radcy kryminalnego Kuczyńskiego, areszt. w paźdz. 1863 siedział w Karmelitach i cytadeli do maja 1864. Później otrzymał posadę urzęd. kolej.

Oleksy, dr. med., był ordynar. w szpitalu urządzonym przez ks. Jerzego Lubomirskiego w Przeworsku, dla rannych i chorych powstańców.

Olewiński Wincenty, ur. r. 1841, uczeń szk. głów., służył jako szereg. pod Langiewiczem, Grylińskim i Ćwiekiem i był adjut. Gromejki. Po powst. inżynier we Lwowie.

Olsiewicz Mieczysław, ur. r. 1842 w Rumunii syn doktora med. słuchacz techniki we Lwowie, pracował w organizacyi i walczył na polu bitwy. Był więziony w twierdzy na Węgrzech, gdzie zakończył życie.

Olszewski Benedykt, ur. w Pobjku wilkom. r. 1842, ziemianin, dowodził oddz. pod pseud. „Piorun“. Naprzód połączył się z Sierakowskim, walczył pod Rogowem i otrzymał rozkaz formowania kawal. W marszu do Birz dowodził kawal. przy oddz. Markiewicza a po schwytaniu Sierakowskiego otrzymał rozkaz sformowania oddz.

w Wilkomirskiem. Brał udział w starciach pod Rogoźnem i w puszczy Łowickiej, wspólnie z Maleckim pod Łukieniem, następnie we wszystkich potyczkach w pow. Wilkomirskiem. i Poniewierskiem aż do 28/X. 1864. Był ranny w rękę i głowę. Po powst. wstąpił do wojska francuz. i odbył całą kampanię r. 1870/71. Z armii fran. wystąpił w randze majora i zajął posadę nadleśniczego w Galicyi.

Olszewski Jan Stanisław, ur. w Modle r. 1828, pisarz las. służył jako szereg. przy ułanach w oddz. Kolbego i walczył pod Różanem, Żaboklikiem, Żegnówem, Rydzewem i Prasnyszem. Ranny pod Różanem kulą w nogę i pod Prasnyszem trzykrotnie w bok od strzałów. Po powst. prywatny oficyalista.

Olszewski Konstanty, ur. w Ropie r. 1836, uczestn. powst. węgier. w r. 1848/9. Wzięty do wojska austr., służył w niem lat 12-e i brał udział w wojnie włosk. r. 1859. W r. 1861 za agitac. patryot. i rozpowszechnianie pism i pieśni patryot. w Krakowie aresztowany, siedział przez 7 mies. w więzieniu. W r. 1863 mianowany kapit., dowodził kosynier. w oddz. Kurowskiego, Łopackiego i Czachowskiego. W bitwie pod Miechowem zjednał sobie zadowolenie przełożonych. W bitwie pod Stefankowem ciężko ranny, nosił przez lat 30 kulę w kości. Operację przedsięwzięto po latach 30-tu we Lwowie, była ona ciężka. Wykonywano ją 4 razy, tj. w marcu, kwietniu, maju i czerwcu 1893, przyczem musiano każdą kosteczkę w stopie skrobać, gdyż były spróchniałe. Ostatecznie wydobyto kulę rozpadniętą na 13-cie kawałków. Po powst. zajął posadę urzęd. Wydziału kraj.

Olszewski Ignacy, ur. r. 1841 w Hrubieszowie, jubil. i zlot., służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego i Ćwieka. Walczył pod Grzybową górą, Stefankowem, Boryją, Jeziorakiem, Rzeczniewem, Ilżą, Kowalą, Wirem, Zaklikowem, Biłgorajem, Panasówką, Otroszą, Batorzem, Nowym stawem, Chelmem, Malinówką, Wytyczowem i Gródkiem. Ranny pod Rzeczniewem i Gródkiem.

Olszyński Marcin, ks. Dominikanin, został wyrokiem namiest. Król. polsk. wysłany na dożyw. osiedl. pod nadzorem polic. do Małmyża w gub. wiatskiej.

- Onyszkiewicz Mieczysław*, ur. r. 1844 w Byble, uczeń, służył jako podof. kawal. w oddz. Wysockiego w bitwie pod Radziwiłłowem. Po post. właśc. dóbr, poseł do Sejmu i człon. Wydz. kraj. we Lwowie.
- Onyszkiewicz Zdzisław*, ur. r. 1846 w Byble, uczeń, służył jako podof. kawal. w oddz. Wysockiego w bitwie pod Radziwiłłowem. Po powst. sekret. Zakł. narod. im. Ossolińskich.
- Opatek Józef Jan*, ur. we Lwowie r. 1847, uczeń gimn., służył jako szereg. i podof. w oddz. Czechowskiego i Wysockiego i walczył pod Potokiem i Radziwiłłowem. Po powstaniu nauczyciel ludowy.
- Opiński Józef*, ur. r. 1823 w Prażce. Po r. 1848 zesłany na Sybir za sprawę Krajewskiego i Świerzbickiego przebywał w Cytadeli 3 lata, na Syberii lat 8, później pracował w Piotrkowie w organiz. Rz. narod., następnie w Krakowie w organiz. i w Paryżu w Izbie obrachun. narod. Po powstaniu urzędnik kasy oszczędności w Krakowie.
- Opolski Antoni*, ur. r. 1844, czeladnik rzeźnic., służył jako szereg. strzelców, pod Łopackim i Czachowskim. Walczył pod Stefankowem, Boryją i Rzeczniewem.
- Opolski Wiktor*, słuch. medyc., pracował w organiz. i został 27. marca 1863 uwięzionym w Krakowie. Po wypuszczeniu na wolność służył w oddz. Tetery. Po rozbiciu oddz. otrzymał nomin. na lekarza w oddz. Lelewela. Kontuzyjow. pod Panasówką, po bitwie pod Batorzem przeszedł do oddz. Cwieka i brał udział w rozprawach pod Nowemi stawami, Chełmem, Malinówką, Szwajcarami i Momotami. Po powst. lekarz, radca rządu i prym. szpitala we Lwowie.
- Orbuszewski Jan*, ur. r. 1838 we Lwowie, szewc, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego pod Radziwiłłowem. Ranny w głowę, wzięty do niewoli został zesłany do gub. Jeniejskiej.
- Ordyniec Ostoja Henryk*, ur. r. 1818. Od r. 1848 brał udział w wszystkich ruchach narod. w Poznańskim, pod Mierosławskim i był więziony w twierdzy Gdańskiej. We Włoszech służył pod Garibaldim, od Mediolanu do Rzymu, potem w Grecyi z jen. Izenszmytem, później był z armią włoską w Krymie. Następnie został odkomend. do forma-

- cy oddz. jen. Zamojskiego w Konstantynopolu. Po traktacie paryzkim budował kolej Warszawsko-Petersbugską, a w r. 1863 wziął udział z inżyn. Fryczem w powstaniu na Litwie w gub. Augustowskiej. Dowodził kosynierami w oddz. Andruszkiewicza i Mroczkowskiego. Po powst. siedział rok w więzieniu w Kalwaryi i w Suwałkach. Pod koniec życia przyjęty do zakł. nieuleczal. im. Bilińskich we Lwowie.
- Orłowski Ignacy*, ur. r. 1841 w Brzozowie, murarz, służył jako szereg. w oddz. Zapałowicza, Wierzbickiego i Wróblewskiego. Walczył pod Tyszowcami, Tuczępami, Uściłowem itp.
- Orłowski Józef*, ur. r. 1838 w Krakowie, lekarz, służył jako lekarz przy szpitalach polow. od października 1863 do lipca 1864, a to w bitwach oddz. Kurowskiego, Grekowicza, Mossakowskiego i Oksińskiego. Ranny pod Koniecpolem kulą w lewe biodro, zabrany do Kiele, po wyleczeniu w szpitalu, był intern. w Bodzentynie. Po powst. naczelnym lekarz szpitala powszech.
- Orzechowiczowa Zofia*, żona znanego we Lwowie doktora medycyny, pracowała w organiz., zwłaszcza jako kierowniczką przy pielęgnowaniu rannych w lazaretach. W tym celu wyjeżdżała ze Lwowa do zakładów szpitalnych.
- Orzechowski Karol*, ur. w Krakowie r. 1843, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Langiewiczza (pod Małogoszczą, Skalą, Pieskową skalą, Chrobrzą i Grochowiskami), Czachowskiego (pod Stefankowem i Komorowem). Po powstaniu przedsiębiorca.
- Osiecimski Stanisław*, ur. w Bielaniech, słuchacz uniwersyt., oficer w oddz. Kozielly, Świętorzeckiego i Czyżyka. Walczył nad Dzwinosą, pod Władykami i w lasach Wileńsk. i Mińskiej gub. Po powst. inżynier cywil. we Lwowie.
- Osiński Adolf*, ur. w Żelochowie r. 1844, student, służył jako szereg. później żandarm, w oddz. Cieszkowskiego, Langiewiczza, Czachowskiego i Taczanowskiego. Po powstaniu uwięziony przez rząd austr. wstąpił do korpusu meksykańskiego. Po śmierci cesarza Maksymiliana, pozostawał na Martynice, z kąd po długiej pielgrzymce na angiel. okręcie

jako palacz przybył do Triestu. W Galicyi poświęcił się gorzelnictwu.

Osiński ksiądz, kanonik w Sokołowie. Więziony przez moskali, a następnie wypędzony z kraju, zmarł w Mikołajowie nad Dniestrem jako miejscowy proboszcz.

Ostrowicz Jan, ur. r. 1834 w Złoczowie, sierż. 30-go pułku austr. piechoty, służył jako podpor. w oddz. Wysockiego, Miniewskiego, Rochebruna i Komorowskiego. Po powstaniu koncyp. notaryalny w Złoczowie.

Ostrowska hr. z Król. polsk., matka 6 dzieci, była więzioną za udział w pracach organiz.

Ostrowski Adolf, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Ostrowski Alojzy, ur. we Lwowie r. 1846, służył jako szereg. w oddz. Ślaskiego i walczył pod Borowem. Po powstaniu majster stolarski.

Ostrowski Jan, ur. r. 1842 w Wielkich lasach, stud., służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego, Wysockiego i Komorowskiego. Walczył pod Miechowem, Radziwiłłowem i Porzykiem. Po powst. dyrektor Tow. zalicz.

Ostrowski Michał, ur. w Starej wsi r. 1840, student, służył jako sierż. w oddz. Wysockiego (pod Radziwiłłowem), Lelwela (pod Panasówką i Batorzem). Ranny w bok bagnietem, wzięty do niewoli, został osadzony na 6 lat do ciężkich robót, a potem na całe życie na osiedlenie w wschod. Syberyi. Po amnest. przemysł. i kupiec.

Ostrowski Rafał, ur. r. 1834, dzierż. dóbr, pracował w organ. narod. i służył jako szereg. w oddz. Zapałowicza i Wysockiego. Walczył pod Tyszowcami, Tuczępami i Radziwiłłowem. Po powst. urzęd. magist. w Kołomyi.

Otfinowski Jaxa Adam, ur. r. 1830 w Gorenicach, majster kraw. w Krakowie, należał do organiz. i został skazany na 2 lata ciężkiego więzienia w Jozefsztaście.

Otto Adolf Antoni, ur. r. 1830 w Tykocinie, ofic. pryw., służył jako porucz. konnej żandar. w gub. Lubelskiej i walczył pod Krasnobrodem, Józefowem, Borowem, młynami, Narolem, Tyszowcami, Chełmem, Kobylanką, Uchaniami, Żyżynem, Fajslawicami itd. Alarmował ustawicznie miasta: Krasnystaw, Lublin, Zamość, Hrubieszów, Chełm itp.

Prawie wszystkie oddziały wkraczające w Lubelskie z Galicyi, były przeprowadzane przez ten oddział konny.

Oxiński Józef, ur. r. 1840 w Płocku, urzęd. rządu gubern., później uczeń szkoły wojsk. w Cuneo, pracował jako organizator w Płockiem i walczył jako pułk. dowódca oddziału w Kaliskiem w kilku bitwach tamże, tudzież pod Przedborzem. Po powst. inżynier Wydz. kraj. we Lwowie.

Ozer Abram, serb, został wywieziony na Sybir.

Pacanowski Jan, ur. r. 1828 w Tuliczu, urzędnik na Węgrzech, służył jako sierżant w oddz. Chmielińskiego, Krukowieckiego i Tetery. Pod Igołomią raniony, wzięty do niewoli, zesłany do rot aresztanckich do Jarosławia na 3 lata — następnie na posilenie do Tobolskiej gub. — wrócił do kraju w r. 1868. Po powst. właściciel realności.

Pach Józef, ur. r. 1841 w Bochni, student, służył jako szeregowiec strzelców pod Dunajewskim. Walczył pod Ratajami. Ranny w brzuch. Po powstaniu rachmistrz.

Pachulski Baltazar, ur. r. 1844 r. w Złoczowie, pisarz u adwokata, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego, Horodyńskiego (pod Radziwiłłowem) i Komorowskiego (pod Porzykiem). Ranny pod Radziwiłłowem kulą w prawe ramię. Po powstaniu kasyer miejski w Rzeszowie.

Pade Władysław, ur. r. 1829 w pow. Miechowskim, ekonom, służył jako szeregowiec w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem i Chościakiewiczem). Wzięty do niewoli i zesłany na Sybir przebył w kopalniach srebra w Nerczyńsku półszosta roku.

Pakuszyński Jan, ur. r. 1830 we Włochach, walczył pod Ślawutą i był ranny. Internowany, przebył w Olomuńcu do r. 1864. Po odzyskaniu wolności zarządca dóbr.

Palec Józef, ur. 1846 w Moderówce, student, służył jako szeregowiec w oddz. Czechowskiego. Po powst. wiertacz nafty.

Paleczny Michał, uczestnik walki r. 1863, były leśniczy, zmarł w Myślenicach r. 1893.

Panasiewicz Adam Eugeniusz, ur. r. 1842 we Lwowie, czeladnik blacharski, pracował w organizacyi do czasu uwięzienia tj. do 21. maja 1853 r. W więzieniu przebył 7 miesięcy. Po powst. urzędnik kolejowy.

Pańkowski Władysław, ur. r. 1841 w Nowym świecie, słuchacz politechniki w Puławach, służył w oddz. Zdanowicza. Pod Kazimierzem z bronią w ręku wzięty do niewoli, osadzony na 12 lat służby w żołdatkach, za niezłożenie przysięgi na wierność carowi został skazany w Kazaniu na 16 lat kopalń Nerczyńskich. Dostawszy się nad Bajkał, brał udział w powstaniu zabajkalskiem jako jeden z dowódców. Ujęty przez moskali skazany na rozstrzelanie, otrzymał potem zmieniony wyrok na całe życie do kopalń. W skutek starań rodziny reklamował go rząd pruski i tym sposobem powrócił do kraju, gdzie założył we Lwowie Towarzystwo wzajemnej opieki sybiraków i był jakiś czas tegoż prezesem. W skutek steranego zdrowia zmarł w Markowej pod Łańcutem w r. 1886.

Pannenka Władysław, ur. r. 1846 w Podhorcach, akademik, służył jako żołnierz w oddz. Zapałowicza i Komorowskiego. Walczył pod Tyszowcami, Tuczępami, Poryckiem i Baraniami-peretokami. Był ranny pod Tuczępami. Po powst. inżynier.

Papara Aniela, pracowała w organizacyi lwowskiej, a dom jej był kweterą dla głównych przewódców ruchu, zarazem lokalem fabrycznym dla nabojów. Gorliwość swoją i poświęcenie odpokutowała kilkumiesięcznem więzieniem.

Papara Marcela, pracowała w lwowskiej organizacyi. Dom jej był kwaterą dla głównych przewódców ruchu. W nim odbywała się fabrykacja nabojów. Gorliwość i poświęcenie swoje odpokutowała kilkumiesięcznem więzieniem.

Papiernik, podoficer wojsk austr., służył w oddz. Horodyńskiego. W wyprawie na Radziwiłłów ujęty do niewoli, został zesłany na Sybir.

Papieski Antoni, ur. r. 1844 w Seredzicach, służył jako szeregowiec, później dowodził plutonem kawaleryi w oddz. Langiewicza, Czechowskiego, Eminowicza i Bosaka. Ranny pod Brodami i Bodzechowem. Po powstaniu dr. medycy i lekarz kolejowy.

Paprocki Roman, ur. r. 1839 w Kucharach w Stopnickiem, geometra, służył w oddz. Ruckiego i Chmielińskiego, następnie dowodził samoistnie oddziałem konnym, na którego czele stoczył kilkanaście utarczek w okolicach Buska,

Chmielnika i Pinczowa. Wzięty do niewoli, został przez ojca wykupionym i wysłanym za granicę. Bawił w Paryżu, Sycylii i Egipcie. Od r. 1879 zamieszkał w Przemysłu.

Pareński Stanisław, ur. r. 1843 w Krakowie, słuchacz medycyny, służył jako szereg. w oddz. Mossakowskiego i walczył pod Pazurkiem i Jaworzniem. Po powst. dr. medycyny, profesor Uniwersytetu w Krakowie.

Parys Adolf, strzelec w oddz. Wysockiego.

Pastuszyński Jan, ur. r. 1830 we Włochach, wachmistrz ułanów wojsk ros., służył jako szeregowiec w oddz. Langiewicza i Różyckiego. Walczył pod Chrobrzą. Ranny w lewą nogę. Po powst. kursor bankowy.

Paszkiewicz Aleksander, ur. r. 1837 w Siepietnicy, kelner, służył jako szeregowiec w oddz. Wiśniewskiego, Lelewela (pod Panasówką i Batorzem), Ruckiego (pod Puhaczewem) i Mareckiego (pod Kockiem i Sucholipiem). Wzięty do niewoli został wywieziony do Orłowa, potem do Tuły, Wiatki, Tiumentia. W roku 1869 uwolniony. Ranny był w nogę pod Kockiem i pod Sucholipiem.

Paszkowski Adolf, ur. r. 1838 w Chliwczanach, gospodarz, służył jako szereg. przy kawaleryi w oddz. Wysockiego, Wiśniewskiego i Komorowskiego. Ranny był przy odwrocie z Porycka i pod Starą wsią, otrzymał pięć cięć pałaszem i pchnięcie lancą w głowę.

Paszkowski Mieczysław, pracował w organizacyi jako komisarz obwodu tarnowskiego.

Paszkudzki Zadora Edgar, właściciel ziemski, w Sokalskiem, był czynnym w organizacyi, zwłaszcza przy prowiantowaniu oddziałów.

Patronowicz Jan, ur. r. 1845 w Dratowiu, służył w oddz. Zdanowicza i Langiewicza. Walczył pod Pieskową skałą, Małogoszczą, Skałą, Chrobrzą i Grochowiskami, następnie w oddz. Wierzbickiego walczył pod Polichną i Kaniową, służył też pod Wagnerem. Pod Fajslawicami ranny dostał się do niewoli. Zesłany do Jenisiejskiej gub., wrócił za amnestją do kraju r. 1870 i objął administrację majątku.

- Pansza Ernest*, ur. r. 1841 w Brukseli, słuchacz uniwersytetu w Petersburgu, służył jako szereg. w oddz. Różyckiego. Po powstaniu dzierżawca dóbr.
- Pawlikowska Mieczysława z Dzieduszyckich Helena*, brała gorliwy udział w pracach organizacji we Lwowie jako przewodnicząca komitetu pań. Po uwięzieniu męża, emigrowała do Szwajcarii, zkał powróciła do kraju dopiero r. 1866 po ogólnej amnestyi. Wyjazd jej utrudnił rządowi przeprowadzenie śledztwa i stwierdzenie winy innych członków komitetu i organizacji.
- Pawlikowski Ignacy*, ur. r. 1841 w Zwierzyńcu, murarz, służył jako kosynier w oddz. Rębajły. Walczył pod Ilżą i w innych bitwach stoczonych przez ten oddz. Wzięty do niewoli, więziony w zamku Sandomierskim, wysłany do rot aresztanckich do gub. Charkowskiej, następnie do gub. Cherzońskiej, w końcu na posilenie do gub. Tobolskiej, powrócił do kraju w roku 1869.
- Pawlikowski Mieczysław*, ur. r. 1834 we Lwowie, pracował od 27. marca 1863 aż do uwięzienia (1. marca 1864) jako pomocnik komisarza pełnomocnego na Galicyę wschodnią. Od 20. kwietnia do 13. czerwca był komisarzem do szczególnych poruczeń Wysockiego, od 6. 1863 referentem policyi przy naczelniku okręgu wschodniej Galicyi. Skazany na trzy lata więzienia, został we wrześniu 1864 wywieziony do Ołomuńca. Amnestya otworzyła mu wrota więzienne w dniu 20. listopada 1865. Po powrocie do kraju właściciel dóbr i publicysta. Umarł w r. 1903.
- Pawłowski Karol*, z oddz. Horodyńskiego, wzięty do niewoli pod Radziwiłłowem, został zesłany na Sybir.
- Pawłowski Tadeusz Leon*, ur. r. 1836 w Hrubieszowie, służył jako szereg. w oddz. Kruka i Mareckiego. Walczył pod Fajslawicami, Puhaczewem i Korybutową wolą. Po powst. kupiec.
- Pawulski Tomasz*, ur. r. 1834 w Haliczu, służył w oddz. Jeziorańskiego i walczył pod Kobylanką. Kontuzyjowany w głowę pozostał po wyleczeniu w zarządzie dóbr ks. Adama Sapiechy.
- Pekes Maurycy* (Markus Lichtenstein), ur. r. 1839 w Berdyczowie, funkcyjaryusz fabryki cukru, pracował w orga-

- nizacyi i służył jako szereg. w oddz. Bończy i Chmielińskiego. Ranny na granicy, przepędził miesiąc w więzieniu. Po powst. woźny bankowy.
- Pełtowska Wiktorowa z Koberweinów Fryderyka*, właścicielka majątku ziemskiego i pałacyku we Lwowie, pracowała w organizacji.
- Perskowiec Ireneusz*, ur. r. 1837 w Bukaczowcach, nadstrażnik skarbowy, służył jako porucznik w oddz. Bogdana, Chmielińskiego i Waltera. Walczył pod Przedborzem, Ciermem, Warzynem, Czarną, Melchowem, Oksą, Ocieskami, Kunowem, Opatowem i Psarami. Ranny pod Koprzywnicą bagnetem w lewą rękę i w nogę kulą, dostał się do niewoli. Po powst. podurzędnik kolei państwowej.
- Peszkowski Stanisław*, ur. r. 1839 agronom, służył jako szeregowiec w oddz. Langiewicza i walczył pod Staszowem, Małogoszczą, i Pieskową skałą. Po powst. administrator folwarku.
- Petrow Michał*, ur. r. 1844, ogrodnik, służył jako szeregow. w oddz. Komorowskiego (pod Poryckiem).
- Pędowski Wawrzyniec*, ur. r. 1836 w Radoszycach, walczył pod Igołomią i był aresztowany przez wojska austriackie.
- Pfeiffer Eugeniusz*, ur. r. 1846, akademik, służył jako żołnierz pod Lelewelem (pod Panasówką i Batorzem). Ranny w nogę. Po powstaniu inżynier.
- Piaca Franciszek*, z oddz. Horodyńskiego przy wyprawie na Radziwiłłów, wzięty do niewoli został wysłany na Sybir.
- Piasecki Feliks*, ur. r. 1833 w Koble, właściciel dóbr, pracował w organizacji jako naczelnik tajnej policyi w województwie Lubelskim, następnie jako agent tajny komitetu centralnego dla oddz. Czechowskiego i uczestniczył we wszystkich jego bitwach. Po wyparciu oddz., wraz z 200 przeszło ludźmi uzbrojonymi aresztowany przez huzarów węgierskich został odstawiony do Rzeszowa. Siedząc w lwowskim więzieniu Karmelitów ułatwił ucieczkę Kurzynie i Milowiczowi. Skazany pierwotnie na 5 lat ciężkiego więzienia uzyskał zmianę wyroku na 15 miesięcy.
- Piątkiewicz Franciszek*, ur. r. 1846 w Dembowcu, uczeń gimnazjalny, służył jako szereg. w oddz. Łopackiego, Cza-

chowskiego i Wysockiego. Walczył pod Stefankowem, Rieczniowem, Radziwiłłowem itp. Ranny pod Radziwiłłowem. Po powst. urzędnik kolejowy.

Piech Stefan, ur. r. 1822 w Krakowie, właściciel garkuchni, służył jako szeregowiec w kawalerii pod Krukowieckim. Pod Głanowem wzięty do niewoli, osadzony w Olkusz, wysłany do rot aresztanckich do Archangielska, przebył tam lat 4, poczem wrócił do kraju. Ranny pod Głanowem od kuli. Po powrocie woźny.

Piechowski Szczepny, ur. r. 1814 w Zarzeczu, podoficer 77 pułku austr. piechoty, służył jako szeregowiec w oddz. Eitminowicza. Wzięty do niewoli przebył na Syberii w rotach aresztanckich do r. 1866. Po powrocie oficyalista prywatny.

Piekszewicz, warszawianin, walczył w oddz. Kurowskiego, Zapalowicza, Czachowskiego i Jagmina. Ranny leczyl się w szpitalu w Paturzycy, gdzie zmarł z ciężkiej rany, zadanej pałaszem w głowę. Pochowany na cmentarzu w Sokalu.

Piekusiński, warszawianin, walczył w oddz. Jagmina w styczniu 1864. Ranny pod Nowosiólkami, leczyl się w szpitalu w Poturzycy.

Pieniążek Odrowąż Czesław, ur. r. 1844 w Kowalowach, student, służył jako adjutant w oddz. Mossakowskiego. Walczył pod Golczewicami i Jaworznikiem. Później w oddz. Mycielskiego walczył pod Wodzisławiem. Następnie pracował w organizacyi. Po powst. profesor i literat.

Pieniążek Jan, ur. r. 1841 w Warszawie, pracował w organizacyi jako urzędnik administracyi skarbowej. Po powst. właściciel kopalń nafty.

Piernikarski Adam, ur. r. 1843 w Zatorze, rolnik, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Langiewicza (pod Chrobrzą, Zagościem i Grochowskimi) i Czachowskiego. Zajmował się również przewozem broni i amunicyi. Ranny był pod Miechowem i Grochowskimi.

Pierzchata Franciszek Idzi, ur. r. 1837 w Warszawie, oficyal. pryw., służył jako szereg. i felczer w oddz. Jeziorańskiego i ks. Brzóska. Schwytyany i zasądzony na 20 lat ciężkich robót w twierdzy, uciekł w jesieni 1869 do Galicyi. Po powst. majster szewski.

Pietkiewicz Piotr, ur. r. 1824 w Rezgole, właściciel ziemski, służył jako żołnierz w oddz. Włodka i Wróblewskiego. Walczył pod Sawickimi karczmi i Mołowidami. Ranny w głowę i w lewą rękę.

Pietraszkiewicz Natęcz Hipolit, ur. r. 1841 w Bolestraszycach, uczeń, służył jako szereg. przy ułanach, podoficer, podchorąży, sierżant przy strzelcach, podporucznik i porucznik pod Kurowskim (Miechów) Langiewiczem (Skala, Chrobrza i Grochowska), Jeziorańskim, Zapalowiczem (Tyszowce i Tuczępy), Horodyńskim (Radziwiłłów) i Lelewelem (Panasówka). Kontuzjowany pod Miechowem i ciężko ranny pod Panasówką. Po powst. dyrektor szkoły ludowej we Lwowie. Zmarł r. 1903.

Pietruska z Bilskich Anna, żona dzierżawcy Remenowa, pracowała w organizacyi lwowskiej.

Pietruski Jan, dzierżawca Remenowa, był kwatermistrzem w powiecie lwowskim.

Pietrzykiewicz Kazimierz, ur. r. 1843 w Zarszynie, stolarz, służył jako szeregowiec w oddz. Jeziorańskiego (pod Kobylanką), Wysockiego (pod Radziwiłłowem) i Lelewela (pod Batorzem).

Piętka, podsądek w Tykocinie, pracował w organizacyi.

Pikuźński Julian, ur. r. 1841 w Dołędzie, agronom, służył od szeregowca do rotmistrza kawalerii narodowej w oddz. Kurowskiego (Miechów), Miniewskiego i Lelewela. Ranny pod Krzykawką, Terespołem i Batorzem. Po powstaniu urzędnik kolejowy.

Pilsudski Kazimierz, marszałek powiatu telszewskiego na Żmudzi, został zesłany do Penzy.

Piórek Michał, ur. r. 1836 w Łańcucie, czeladnik szewski, służył jako szeregowiec pod Lelewelem (Panasówka). Ranny kulią w prawą nogę.

Pióro Konstanty, ur. r. 1829 w Warszawie, dzierżawca, służył w randze majora w korpusie Langiewicza i walczył we wszystkich tegoż bitwach. Następnie walczył z pułkow. Dąbrowskim pod Złotym potokiem i Kochanami. Ostatecznie przebywał z Miłkowskim w Mołdawii. Ranny pod Złotym potokiem. Po powst. prywatny urzędnik.

- Piotrowicz Walenty*, ur. r. 1840 w Pogwizdowie, mydlarz, służył jako szeregowiec w oddz. Dunajewskiego. Pod Komorowem ranny, wzięty do niewoli, osadzony w Włodzimierzu perejesławskim, skazany do robót w Kurskiej gub. na lat cztery, wrócił następnie do kraju.
- Piotrowska z Laskowskich Teofila*, żona Seweryna, kapitana w. p., pracowała od 22. stycznia 1863 do kwietnia 1864 w organizacji, dowożąc żywność, bieliznę i wiadomości o ruchach wojsk nieprzyjacielskich. Służbę kuryerki pełniła w przebraniu włościanki. Uwięziona w Lubartowie otrzymała od pułkownika Antosiewicza pozwolenie odwiedzenia dzieci. Korzystając z tego, emigrowała do Galicji, a osiadłszy we Lwowie trudniła się krawiectwem.
- Piotrowski Seweryn*, kapitan w oddz. Ćwieka, emigrował w kwietniu 1864 do Paryża.
- Piskiewicz Stefan*, ur. r. 1824 w Bobile, służył w oddz. Langiewiczza i walczył pod Chrobrzą i Małogoszczą. Emigrował do Szwajcaryi, służył w wojsku tureckim do r. 1871, następnie pracował w Bułgarii.
- Pitis Jan*, ur. r. 1843 we Lwowie, stolarz, służył w oddz. Jeziorańskiego (pod Kobylanką) i Wysockiego pod (Radziwiłłowem). Ranny przez kolegę, który padając, zabity, skaleczył go ciężko bagnietem, wzięty do wojska austr., był ponownie rannym pod Königgrätzem.
- Piwko Stanisław*, ur. r. 1845 w Michałowie, służył jako szeregowiec i żandarm w oddz. Neczaja, Bogdanowicza, Akorda, Wróblewskiego i Lisowicza. Walczył pod Rudą, Żalinem, Cycowem itp.
- Piwowarski Wincenty*, ur. r. 1845 w Krakowie, studniarz, pracował w organizacjach.
- Pluciński Michał*, dr., ur. r. 1841 w Kryszkach, student uniwersytetu w Kijowie, należał do gminy litewskiej i organiz. Rusi, i służył jako szeregowiec w oddz. Rozalowieckim. Brał udział w potyczce, a raczej w obławie, urządzonej przez włościan wioski okolicznych na stepach Rozalówki. Oddział około 100 ludzi liczący, otoczony był kilkutysięcznym tłumem, uzbrojonym w spisy, kosy, widły, cepy etc. W myśl rozkazu Komitetu centralnego, zachowali się otoczeni biernie w obec ludu, walcząc tylko przemowami

- i „złotymi bramotami“. Zmasakrowani i powiązani przez tenże lud, oddani w ręce wojska, zostali odstawieni do Kijowa. W fortecy kijowskiej przebywał Pluciński 15 miesięcy, następnie na Sybirze lat 5 jako posileniec. W roku 1869 powrócił do kraju i zajął posadę prymaryusza zakładu obłąkanych w Kulparkowie.
- Pobereżko Jan*, ur. r. 1839, ekonom, służył jako szereg. kawalerii w oddz. Lelewela. Walczył pod Panasówką i Batorzem, gdzie stracił prawą rękę.
- Podbielski Łukasz*, ur. r. 1843 w Gniazdowie, służył jako żołnierz, sierżant, podporucznik i walczył pod Zarembami, Przetyczą, Chorzelami, Myszyńcem, Drażdżewem, Szreńskiem, Radzanowem, Stokiem, Kietlanką, Łączką, Osuchą i Zambrowem. Ranny w bitwie pod Myszyńcem. Po powst. konduktor dróg krajowych.
- Podgóski Aleksander*, ur. r. 1844 w Karoczku, praktykant fabryczny, służył jako szereg. i podoficer strzelców w oddz. Grelińskiego, Czachowskiego (pod Ratajami) i Kononowicza (pod Warką). Pod Miedzianą górą ranny, wzięty do niewoli i wywieziony w Sybir, zostawał tamże do r. 1867. Po powrocie maszynista.
- Podgórski Franciszek*, ur. r. 1830 w Bochni, piekarz, służył jako szereg. w oddz. Rębajły. Walczył pod Ociesekami i Opatowem. Ranny w prawą nogę.
- Podgórski Karol*, ur. r. 1849, uczeń szkół realnych, służył jako szereg. w oddz. Wysockiego (pod Radziwiłłowem). Po powst. urzędnik bankowy.
- Podhorodecki Hipolit*, ur. r. 1840 w Miżyńcu, słuchacz praw, służył w oddz. Horodyńskiego w kosynierach (pod Radziwiłłowem) i w oddz. Zapalowicza, jako karabinier przez cały czas wyprawy. Po powst. ukończył prawa, wstąpił do austr. audytoryatu i przeszedł jako porucznik do służby frontowej.
- Podlewski Izidor*, brał czynny udział w partyzantce.
- Podlewski Józef*, brał czynny udział w partyzantce.
- Podlewski Roman*, brał czynny udział w partyzantce.
- Podlewski Stanisław*, brał czynny udział w partyzantce. Przeszyty kulą na wylot przez piersi, męczył się długo, zanim zakończył życie.

- Podlewski Wincenty*, ur. w Wierzbicy, dzierżawca dóbr, służył jako żołnierz i oficer kawaleryi w oddz. Jeziorańskiego, Sienkiewicza i Komorowskiego. Walczył pod Kobylanką, Poryckiem i Baraniami peretokami.
- Podolski Jan*, ur. r. 1845 czeladnik bednarski, służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego, Bosaka i Denisewicza. Walczył pod Rybnicą i Jurkowicami, Opatowem. itp.
- Pogonomski Józef*, ur. r. 1836, urzędnik w Żytomierzu. W bitwie pod Miropolem wzięty do niewoli, został zesłany na osiedlenie w Syberyi.
- Poguirowski Józef*, ur. r. 1825 w Królestwie pol. zarządca dóbr, pracował w organizacyi.
- Pogórski Ludwik*, ur. r. 1844 uczeń, służył jako szereg. pod Czechowskim (w 3 bitwach), Zapałowiczem i Czerwińskim (w 2 bitwach), Wysockim (w 1 bitwie), ostatecznie pod Wiśniewskim i Junoszą. Po powst. urzędnik prywatny.
- Poh Kamilla*, ur. r. 1838 córka Gustawa, komisarza politycznego i Weroniki z domu Białynia-Chołodeckich była jedną z pierwszych założycielek Stowarzysz. im. Klaudyi Potockiej. W czasie powstania pracowała gorliwie w lwowskiej organiz. Przy procesie jaki jej wytoczono wskutek tego, rozchodziło się o stwierdzenie tożsamości jej pisma, jako dowodu winy. Przychylny sędzia zmusił ją, wbrew jej woli, nie podając naturalnie powodu, do napisania próby pisma gęsim piórem, zamiast używanem przez nią piórem stałowem. W obec zmienionego nieco charakteru pisma wydali rzeczoznawcy korzystną dla obwinionej opinię, a śledztwo zostało zastanowionem. Później zajęła Kamilla Poh jako kierowniczka zakładu naukowo-wychowawczego, objętego z rąk Felicji z Wasilewskich Boberskiej, wybitne stanowisko na polu wychowania Polek.
- Pohowski Ryszard*, ur. r. 1841 w Sejnach na Litwie, student, służył jako porucznik kawaleryi w oddz. Parczewskiego i Taczanowskiego. Walczył pod Opatówkiem, Pyzdrami, Ignacewem i Sędziejowicami. Ranny pod Sędziejowicami. Po powst. dzierżawca dóbr.
- Polaczek Aleksander*, ur. r. 1842 w Leżajsku, lakiernik, służył w oddz. Langiewicza (od Wąchocka do Grochowsk), Czachowskiego (w lasach Płzyckich) i Bosaka.

- Polaczek Franciszek* (Białaczewski herbu Odrowąż), ur. r. 1845 w Warszawie, uczeń szkoły kadeckiej w Petersburgu, służył jako podoficer piechoty w oddz. Zameczka, Jeziorańskiego, Czarkowskiego, Sołowieja i Lutyńskiego. Walczył w guber. Siedleckiej, Lubelskiej, Łomżyńskiej i Grodzieńskiej, pod Siemiatyczami, Węgrowem, Sokołowem, Kosowem, Małkinią, Porebą, Czyżewem, Pułtuskim i Natorzowem. Ranny dwukrotnie, po wyzdrowieniu wywieziony do Irkucka, uciekł z Sybiru. Po powrocie introliigator w Cieszyne.
- Polak Sebastyan*, ur. r. 1843 w Gaci, uczeń, służył jako szeregowiec i podoficer w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Czachowskiego (pod Boryją, Ostrowcem, Rzeczniewem, Stetankowem, Białobrzegami, Goździkowem, Bobrzą, Ratajami) i Wysockiego. Po powst. prof. gimnaz.
- Polanowski Stanisław*, pracował w organizacyi w Galicyi, jako naczelnik obwodowy.
- Polcer Jędrzej*, ur. r. 1838 w Bulowicach, żandarm, służył w oddz. Czachowskiego. Wzięty do niewoli, wysłany do rot aresztanckich do Charkowa, wrócił po czterech latach do Galicyi. Po powrocie kominiarz.
- Policki Jan ks.*, ur. w Kopyczyńcach, urzędnik skarbowy, pracował w organizacyi oddz. Gołuchowskiego. Przez lat 12 przebywał w Jeruzalem i Rzymie, gdzie został w r. 1876 wyświęcony na kapłana.
- Polkowska* z córkami, Józefą i Stefanią z Prużan gub. Grodzieńskiej zostały wywiezione na Sybir.
- Polkowski Bronisław*, z Prużan gub. Grodzieńskiej został zesłany na Sybir.
- Polkowski Paweł*, ur. w Borowicach, czeladnik krawiecki, służył jako porucznik w piechocie pod Langiewiczem, Czachowskim, Rudowskim, Ćwiekiem i walczył we wszystkich bitwach tych dowódców. Ranny pod Batorzem postradał oko.
- Polza Stanisław*, poddany francuzki, został zesłany 9. grudnia 1864 do rot aresztanckich w Archangielsku.
- Poncet Aleksander Maryan*, ur. r. 1845, syn naczelnika powiatu Opatowskiego, słuchacz politech., służył pod Świdzińskim, potem pod Langiewiczem. Pod Opatowem wzięty

do niewoli, osadzony w Kielcach, został uwolniony za protekcyą stryjecznej siostry, żony ministra wojny. Po uwolnieniu otrzymał od komisarsy: Maciejowskiego i Tomczyńskiego nominacyę, na organizatora i administratora w powiatach: Sandomierskim i Opatowskim. Po powst. geometra.

Popławski Trzaska Józef Antoni, ur. r. 1837 w Majdanie z ojca Jana, wychodźcy z r. 1831, oficer austr. Po kampanii r. 1859 kwitował na wezwanie Rządu narodowego i pracował w organizacji. Następnie służył w oddz. Czechowskiego, Jeziorańskiego, Zapalowicza, Horodyńskiego i Lelwela. Walczył pod Potokiem, Kobylanką, Tyszowcami, Tuczępami, Radziwiłłowem, Panasówką, Batorzem. Dwukrotnie ranny przebywał po powstaniu przez 18 lat we Francyi, Turcyi i Rumunii w służbie telegrafów i dróg żelaznych. Po powrocie do kraju dyrektor Towarz. zaliczkowego.

Popłoński, marszałek ks. Jerzego Lubomirskiego, zarządzał szpitalem rannych i chorych powstańców w Przeworsku.

Popowski Józef, ur. r. 1841 w Żelewańszczyźnie, uczeń szkoły generalnego sztabu w Paryżu, pracował jako organizator w gub. Kijowskiej. Aresztowany przed wybuchem powstania, skazany na śmierć, został po zmianie wyroku wywieziony do ciężkich robót na Sybir. Po powrocie do kraju poseł do Rady państwa w Wiedniu.

Porawski Poraj Kazimierz, ur. r. 1839, służył w oddz. Krukowieckiego. Po powst. administrator dóbr.

Porębski Teofil, ur. r. 1839 w Krakowie, szewc, służył jako szereg. strzeców w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), później w oddz. Langiewicza, razem z bratem i siostrą. Siedział w więzieniu blisko rok. Ranny bagnetem w rękę.

Porębski Wojciech Marceł, ur. r. 1842 w Krakowie szewc, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego i Langiewicza. Walczył pod Chrobrzą i Grochowskimi. Po przejściu do Galicyi zasądzony na 2 miesiące więzienia. Ranny siedm razy bagnetem. Umarł r. 1897.

Porzycki Piotr, ur. r. 1842 w Przytownie, oficyalista prywatny, służył jako szereg. pod Zdanowiczem (Frankowskim), Ulatowskim i Langiewiczem. Brał udział we wszystkich bi-

twach pod tymi dowódcami. Aresztowany w Galicyi, wywieziony do Olomuńca, ztamtąd do Iglawy, wstąpił do wojska meksykańskiego, odbył całą kampanię i wrócił do Krakowa r. 1867. Po powrocie właściciel kawiarni.

Posiadłowski Alesander, ur. r. 1814 w Dzieszkowie, rzeźbiarz, służył jako dziesiętnik żuawów pod Kurowskim, Langiewiczem i Miniewskim. Walczył pod Miechowem, Grochowskimi i Krzykawą.

Postowójtów Anna Henryka, ur. r. 1838 córka Teofila, generała wojsk rosyjskich i Polki Kossakowskiej, uczennica uniwersytetu w Puławach brała w r. 1861 udział w manifestacjach w Lublinie. Generał Suchozanet kazał ją wywieść do Moskwy i osadzić w klasztorze. Hr. Lambert zmienił na podstawie lekarskiego orzeczenia pierwotny wyrok i pozwolił Postowójtównę zamieszkać w Żytomierzu. I drugi wyrok na „niepoprawną” do zapadłego Troisko-Bielbużskiego monasteru, w kastromskiej gubernii został za różnemi wpływami cofnięty. Postowójtów znikła tymczasem z Żytomierza i podróżowała po księstwach naddunajskich. Po wybuchu powstania połączyła się pod Szydłowcem z Langiewiczem, z którym dzieliła, jako adjutant, trudy partyzantki, przodując w tej mierze starszym i młodszym kolegom. Po wyjeździe z Langiewiczem z obozu do Galicyi zamieszkała w Paryżu, gdzie w r. 1870 pełniła służbę w szpitalu. W tym czasie poślubiła emigranta Dr. Loewenhardta i miała z nim 4 dzieci. Umarła 2. maja 1881 w Paryżu, pochowana w Montmorency.

Potocki Alfred, ur. r. 1845 uczeń, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego. Ranny pod Hutą krzeszowską, był więzionym na terytoryum austr. Po powstaniu urzędnik kolei państwowej.

Potocki Jan Artur, ur. r. 1823 w Żytomierzu, obywatel ziemski na Wołyniu, służył jako szereg. w oddz. Różyckiego i brał udział w tegoż bitwach. Po powst. profesor franc. i niem. języka.

Potocki Władysław ur. r. 1847 w Łukawicy uczeń, służył jako podoficer karabinierów pod Wysockim (Radziwiłłow). Po powst. nauczyciel ludowy.

Požerski Konstanty, został zesłany na wygnanie.

Pragłowski Stanisław, ur. r. 1837 w Dąbrowie, agronom i gorzelnik, służył w oddz. Sierakowskiego pod kapitanem Antoniewiczem. Był ranny pod Rogowem. Po powstaniu leśniczy.

Praschil Antoni, ur. r. 1839 w Pysznicy, praktykant notaryalny, służył jako oficer w oddz. Czechowskiego i Wysockiego. Ranny pod Radziwiłłowem. Po powst. notaryusz w Kołomyi. Zmarł w r. 1894.

Praun Alojzy, ur. r. 1834 w Czerniowcach, porucznik austr. pułku piechoty nr. 76, służył jako porucznik w oddz. Rochebruna. Po powst. urzędnik magistr. m. Lwowa.

Prawdżikowski Andrzej ks, ur. r. 1836 w Augustowej, wikaryusz w Mławie gub. Płockiej, pracował w organizacji.

Prędowski Jan, ur. r. 1838 w Mirowie, dzierżawca, dowodził oddziałem przy napadzie na Szydłowiec, potem służył jako szeregow., następnie porucznik w końcu rotmistrz w oddz. Langiewicza, Czachowskiego i Bosaka. Walczył pod Szydłowcem, Suchedniowem, Wąchockiem, Śt. Krzyżem, Staszowem, Uniejowem, Małogoszczą, Pieskową skałą, Skałą, Rybnicą, Opatowem, Ocieskami i Bodzechowem. Jako porucznik dowodził całą kawalerią Langiewicza, w bitwie pod St. Krzyżem 5. plut., pod Staszowem 8 plut., a w Opatowie jako rotmistrz 4 szwadron. Ranny pod Bodzechowem. Po powst. ziemianin.

Prodzes Hilary, ur. r. 1831 w Krakowie, ogrodnik służył jako szereg. w oddz. Rębajły. Wzięty do niewoli, s. zany do robót przy kolei w Tulskiej i Orłowskiej gub. przebył tam lat 3. Ranny był w lewą nogę.

Prugar Feliks, ur. r. 1842 w Trześniowie, służył pod Komorowskim i Krukiem. Ranny pod Wolą skromoską.

Prugar Feliks, ur. r. 1846 w Trześniowie, czeladnik stolarski, służył jako szereg. w oddz. Komorowskiego, Zareby i Mareckiego. Ranny pod Maruszową. Po powstaniu majster stolarski.

Prus II. Stanisław, ur. r. 1839 w Szatczu, obywatel, pracował jako naczelnik okręgu Małogoskiego i własnym kosztem urządził szpital dla rannych i chorych.

Pruska Marya z domu *Janiszewska*, ur. r. 1833 w Wyszkowie, żona właściciela gruntu we wsi Pobratymie pow. Węgrowski, pochwyciona przez Moskali z powodu, że służyła jej podejrzany, został przez straż narodową stracony, przesiedziała ośm miesięcy w śledztwie, poczem za wyrokiem Maniukina z 9-cio miesięcznym synem etapem została wywieziona do Krasnojarska, gdzie przebywała lat 11. Po powrocie do kraju właścicielka realności.

Przetomski Leopold, ur. r. 1846 w Szadowej, służył w oddz. Maćkiewicza w partyi Szulca. Po powstaniu zarządca gorzeln w Galicyi.

Przepietliński Albin, ur. r. 1846 w Kopyczyńcach, prywatysta, służył w oddz. Gołuchowskiego pod komendantami Wieruskim, Mokrzańskim i Zubrzyckim. Aresztowany, siedział pięć miesięcy w więzieniu. Po powst. dyrektor szkoły wydziałowej we Lwowie.

Przepolski Walenty, ur. r. 1836, żołnierz rzym. wojska, pracował w organiz. i służył w oddz. Wierzbickiego i Wągniera w stopniu porucznika, później kapitana. Walczył pod Janowem, Kaniowolą, Chrusliną, Żyżynem i Fajslawicami. Wzięty do niewoli i zesłany na Sybir, powrócił do kraju w r. 1868. Ranny w lewą rękę. Po powst. dietaryusz.

Przestrzelski z Przestrzela Ślepowron Józef Julian, ur. r. 1820 przeszedł z armii austr. a mianowicie z zarządu stadnin wojsk. w Radowcach do polskiego legionu na Węgrzech r. 1848/49. W czasie powst. r. 1863/64, jako urzędnik w dobrach Alfreda hr. Potockiego, pracował w organizacji. Zmarł r. 1897.

Przestrzelski z Przestrzela Ślepowron Maksymilian Kazi- mierz, student, służył w oddz. Rochebruna. Brał udział w bitwie pod Miechowem. Po powst. doktor medyc. w Krakowie.

Przetocki Ludwik, ur. r. 1844 w Zagdańsku, technik, służył jako szeregowiec w oddz. Zameczka i Padlewskiego aż do bitwy pod Radzanowem. Po powst. inżynier powiat. w Borszczowie.

Przybylski Wacław, pracował w organizacji w Galicyi.

Przybylski Wiktor, ur. r. 1847 w Dąbrówce, student gimnaz., służył jako strzelec, później żandarm w oddz. Łopackiego

(pod dowódz. Czachowskiego) i Bogusza. Walczył pod Stefankowem, Boryją, Ostrowcem, Rzeczniewem, Białobrzegami, Rusinowem, Ratajami, Wąchockiem, Blizinami, Kamionką, Cecowem i Moksziem. Był kontuzyjowany. Po powst. urzędnik sądowy w Jarosławiu.

Przybyłowicz Antoni, ur. r. 1837 w Zakliczynie, czeladnik powroźniczy, służył jako szereg. w oddz. Rębajły (pod Opatowcem, Ociesekami i Pokrzywnicą). Był wzięty do niewoli i więziony.

Przybyłowski Anastazy, ur. r. 1841 w Warszawie, aplikant budownictwa, służył jako kapitan piechoty. Po powst. budowniczy.

Przybysławski Władysław, ur. r. 1830 w Dziurkowie, brał udział w pracach organizacyi jako członek komisji ekspedycyjnej we Lwowie. Dłuższy czas był więziony z powodu procesu o zdradę stanu. Internowany na lat dwa, po ukończeniu kary osiadł na roli ojców.

Przychocka z Dydyńskich Marya, właścicielka Bilczyc, pracowała w organizacyi zachodniej Galicyi.

Przychodzki Michał, rejent, właściciel Rudy, pracował w organizacyi. Wzięty do niewoli, zesłany na Sybir, po trzyletnim pobycie wracając do kraju w drodze z powodu wyczerpania sił skończył życie r. 1867.

Przyjałkowski Julian, ur. r. 1837, pracował w organizacyi w Radomskim jako komisarz podatkowy. Ujęty przez Moskali zdołał uciec i w Lubelskiem walczył pod Żyżynem i Fajslawicami. Ranny w nogę, straciwszy oko dostał się do niewoli. Zesłany na Sybir, niezdolny do żadnej pracy, przebywał tam straszny niedostatek. W r. 1875 uzyskał „czerwony paszport“ i odstawiany od wsi do wsi przybył w r. 1876 do powiatu Chełmińskiego, gdzie w nadziei zmiany paszportu zakończył życie.

Przyjałkowski Władysław, ur. r. 1839, po bitwie pod Kowalą wzięty do niewoli przesiedział w więzieniu 19 miesięcy, wykupiony następnie sumą 5000 r. od katorgi. Po powst. rachmistrz kasy przemysłowej w Radomiu. Zmarł r. 1901.

Przyjemski Stanisław, ur. r. 1843 w Dworzanach, służył jako szeregow. w oddz. Ostoi i walczył w pięciu bitwach. Po powst. konduktor dróg krajowych.

Pszanowski Jan, ur. r. 1843 w Król. pols., służył jako porucznik ułanów w oddz. Lelewela. Zmarł w Zaleszczykach r. 1883.

Puzdrowski August, ur. r. 1838 na Wołyniu, słuchacz medycyny w Kijowie, służył jako szereg. kawalerzysta oraz lekarz w oddz. słuchaczy uniwersytetu kijowskiego pod Olszańskim, następnie pod Ruckim. Ranny, wzięty do niewoli pod Wercholeską leczył się w Radomyślu, a później w Kijowie. Po powstaniu urzędnik kolei państwowej w Galicyi.

Raaba Zygmunt, ur. r. 1845 we Lwowie, fortepianista, pracował w organizacyi w dziale umundurowania i służył jako szereg. w oddz. Wysockiego (pod Radziwiłłowem). Ranny w lewą rękę.

Rabij Michał, ur. r. 1844 w Rudnikach, czeladnik krawiecki, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego i Zapalowicza. Walczył pod Tyszowcami i Tuczępami i był więziony przez 9 miesięcy w cytadeli lwowskiej.

Raciborki Ludwik, ur. r. 1833 urzędnik, służył jako szereg. w oddz. Krysińskiego, walczył pod Sosnowicą i Fajslawicami. Po powst. inżynier Wydziału kraj. we Lwowie.

Raciborski Władysław, ur. r. 1834 w Siedlcach, urzędnik rządu gubern. Lubelskiego, służył jako szereg. w oddz. Krysińskiego. Pod Fajslawicami wzięty do niewoli i zadany do ciężkich robót na lat 12, przebył cały ten czas na Syberyi. Po powrocie dyrektor Towarz. zaliczkowego w Zborowie.

Raczyński Marcin, ur. r. 1836 w Łowiczu, fortepianista, pracował w organizacyi i służył jako szereg. w oddz. Żychlińskiego, Daniszewskiego i Jasińskiego. Walczył pod Nową wsią, Szczyglicami i Połańcem. Był ranny w nogę.

Raczyński Walenty, ur. r. 1843 w Rzeszowie, czeladnik szewski, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego, Rudowskiego i Ćwieka. Walczył pod Stefankowem, Ostrowem, Boryją, Rzeczniewem, Białobrzegami, Rusinowem, Bobrzą, Ratajami, Blizinem, Przegorzałą, Chełmem, Kowalą, Wi-rem, Ossą, Biłgorajem itp.

Radecki Rudolf, ur. r. 1843 w Podzwierzyńcu, pomocnik lasowy, służył jako podoficer w oddz. Wierzbickiego. Walczył pod Polichną, Chruśliną, Żyżnem i Fajslawicami. Ranny, stracił prawe oko. Po powstaniu łowczy w lasach Tyczyńskich.

Radym Marcin, ur. r. 1814 w Krzysztoforzycach, majster szewski. Skazany w roku 1846 na karę śmierci i amnestywowany, dostarczał r. 1863 potrzeb powstańcom. Za wyrób ładunków siedział w więzieniu w Wiśniczu.

Radziński Józef, z Ukrainy wywieziony na Sybir.

Radziszewski Bronisław (Czyński Ignacy), ur. r. 1838 w Warszawie, profesor nauk przyrodniczych w gimnaz. w Warszawie, pracował w organiz. jako komisarz pełnomocny wojew. Augustowskiego. Zmuszony emigrować bawił w Gandawie i w Lowanium, poczem powrócił r. 1870 do ojczyzny. Jako profesor i rektor lwowskiego uniwersytetu zdobył rychło sławę uczonego. Radny i honorowy obywatel miasta Lwowa, czynny członek akad. umiej. w Krakowie, zyskał ogólny mir i szacunek ziomków.

Rafałski z Ostrołęki został zesłany na Sybir.

Rafałowski Seweryn, oficer wojsk austr., służył w powstaniu jako oficer.

Rapacki Bronisław, ur. r. 1812, partyzant. Umarł r. 1880 w Stanisławowie.

Rapacki Władysław, pracował w organizacyi w Galicyi.

Raszowski Antoni, ur. r. 1845 w Racibowicach, subjekt kupiecki, odbył całą kampanię pod Langiewiczem.

Raszowski Wojciech Zygmunt, ur. r. 1838 w Kozikowie, praktykant leśnictwa, służył jako szereg. w oddz. Lelewela i Zapalowicza. Walczył pod Tyszowcami i Tuczępami. Ranny pod Tuczępami. Po powst. agent Tow. asekuracyjnego.

Rayska Tomaszowa, żona adwokata we Lwowie, pracowała w organizacyi jako naczelniczka jednego z miejskich okręgów, w dziale ściągania podatków narodowych.

Razowski Jan, ur. r. 1838 w Czernichowie, ślusarz, przerabiał broń dla oddz. w warstatach na Prądniku czerwonym. Następnie służył w oddz. Krukowieckiego i Rębajły. Ranny pod Imbramowicami.

Rebczyński Władysław, ur. r. 1836 w Sorokotiarzyńcach, właściciel ziemski, pracował jako organizator w Braclawskiem, (naczeln. Niemirowa), później w Rumunii jako administrator i zast. gener. komisarza. Po powstaniu dyrektor muzeum miejskiego we Lwowie.

Rególski Ludwik, ur. r. 1819 w Krakowie, czeladnik szewski, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem) i Langiewicza (wszystkie bitwy). Pod Grochowskimi wzięty do niewoli, został zasądzony w Kielcach do Orłowskiej gub. na lat dwa. Ranny pod Miechowem.

Reinbergerówna Marya, później żona Władysławowa Strzelecka, pracowała z wielkiem poświęceniem w organizacyi, zajmując się głównie pielęgnowaniem chorych w szpitalu cieszanowskim. Prawie rok cały koła wytrwale cierpienia i dołę rannej braci.

Renner Franciszek, ur. w Krakowie, subjekt handl. w Warszawie, służył w oddz. Rudowskiego. Wzięty do niewoli, zesłany do gub. Tobolskiej powrócił do kraju r. 1868, poczem zajął posadę leśniczego.

Repilewicz Antoni, ur. w Leżajsku, garncarz, służył w oddz. Lelewela.

Retinger Józef dr., ur. r. 1840 w Tarnowie, student, służył jako szeregowiec w oddz. Dunajewskiego, Jeziorańskiego i Chmielińskiego. Walczył we wszystkich bitwach aż do Opatowa. W lutym 1864 wrócił do Galicyi. Po powstaniu adwokat w Krakowie.

Reutt Gustaw, ur. r. 1841 w Czernicy, słuchacz uniwersytetu w Moskwie i szkoły wojskowej w Cuneo, służył jako porucznik w oddz. Langiewicza. Walczył pod Szydłowcem, Wąchockiem, Ś-tym Krzyżem, Staszowem, Małogoszczą, Pieskową skałą i Skałą. Ranny. Po powst. inż. Wydz. kraj. we Lwowie.

Rey Mieczysław hr., poseł na Sejm krajow., członek Rady nadzorczej Macierzy Polskiej, pracował w czasie powst. 1863/64 w organizacyi.

Riedl Edmund, ur. r. 1849 we Lwowie, uczeń, należał do organizacyi, biorąc udział w pracach, odpowiednich jego dziecięcemu wiekowi. Po powst. kupiec, właściciel realności, radny miasta Lwowa etc.

Ritterszild Mieczysław, pracował w organizacyi. Po powst. dyrektor kasy zaliczk. w Przemyślu.

Revoire de, służył jako porucznik w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Robacki Aleksander, ur. r. 1842 w Kołędzianach, student, służył jako szereg. w oddz. Czarneckiego. Po powst. sekretarz Rady pow.

Robacki Henryk ur. r. 1846 w Kołędzianach, agronom, służył jako szereg. i podof. w oddz. Różyckiego i hr. Gołuchowskiego. Aresztowany siedział w więzieniu do końca powstania. Po powst. urzędnik kolejowy.

Rochebrun Franciszek, ur. r. 1829, oficer woj. francuz. był nauczycielem w Krakowskim, a następnie założył w Krakowie szkołę szermierki. Na początku powstania r. 1863/64 zorganizował „Żuawów śmierci“, i odznaczył się odwagą podczas ataku Kurowskiego na Miechów. Służył chlubnie w oddz. Langiewicza, gdzie zorganizowanemu przez niego „Żuawami“ z fantastycznym, szerokim białym krzyżem na piersiach, dowodził bezpośrednio oficer wojsk austr. Wojciech hr. Komorowski, adjutant pułk. Rochebruna. Przy formowaniu w Galicyi sześciu oddziałów, w jesieni r. 1863, oddano Rochebrunowi, mianowanemu generałem, komendę na czwartym oddziale. Po roku 1863 zamieszkał w Chambery. W czasie wojny prusko-francuskiej w r. 1870 otrzymał dowództwo batalionu gwardyi narodowej. Zginął od kuli pod Montretout 19. listopada r. 1870.

Rodakowski Zygmund, adwokat, pracował w organizacyi w Galicyi.

Róg Jakób, ur. r. 1836 w Budziwoju, parobek, służył jako szereg. w oddz. Dąbrowskiego.

Rogaliński Łódzia Aleksander, ur. r. 1833, porucznik ułanów austr., profesor w szkole Cuneo, pracował jako komendant województwa plockiego, i służył jako major kawalerii. Ciężko ranny. Zmarł we Lwowie r. 1896.

Rogaski Walery, ur. r. 1830, aptekarz, pracował w organizacyi jako naczelnik miasta Gorlic.

Rogiński Roman, naczelnik oddz. wkroczył do Janowa, zabrał 14 rządowych koni, srebro i pieniądze. Następnie walczył pod Siemiatyczami, Królowym mostem, Prużanami,

wyparł załogę z miasta, zabrał broń i amunicję i 10.000 rubli. Koło Borek wzięty do niewoli, został zesłany na Sybir.

Rogojski Witold, ur. r. 1841 w Gliniku górnym, oficer wojsk austr. w inżynierii, służył jako kapitan w oddz. Łopackiego i Czachowskiego. Pod Stefankowem otrzymał komendę po rannym Łopackim w randzie majora. Po powst. ziemianin.

Rogowski Cezar, obywatel ziemski, został wraz z żoną Ernestyną i córkami, czteroletnią Zofią i trzyletnią Wandą zesłany na Sybir.

Rogowski Józef, ur. r. 1838 w Krakowie, czeladnik białoskórnicki, służył jako szereg. w oddz. Skowrońskiego. Wzięty do niewoli, wysłany do Archangielska, do rot aresztanckich, po 2 latach do gub. Tobolskiej, powrócił po dalszych dwóch latach do kraju.

Rogowski Karol, pracował w organizacyi, a zwłaszcza w Komitecie Krakowskim.

Rogoziński Teodor, proboszcz z Tuliszkowa w gub. Kaliskiej został deportowany nad jezioro Bajkałskie. Po amnestyi zamieszkał w Krakowie, gdzie umarł jako honorowy kanonik, wicekustosz katedralny.

Rojewski Hieronim, ur. r. 1842 w Nasielsku, uczeń, służył jako żołnierz w oddziałach Zameczka, Padlewskiego, Jasińskiego, Rynarzewskiego, a w końcu jako podporucznik złotych ułanów pod Ziembińskim. Walczył w 11-tu potyczkach, między innymi pod Myszyńcem, Drażdżewem, Zambrowem itp. Ranny pod Drażdżewem. Po powstaniu urzędnik wydziału pow. w Jarosławiu.

Rojowski Kazimierz, akademik, pracował w organizacyi w pow. Cieszanowskim. Po powst. właściciel dóbr.

Romankiewicz Piotr, ur. r. 1845 we Lwowie, mechanik, służył jako szereg. w oddz. Zapalowicza i Komorowskiego. Walczył pod Tyszowcami, Tuczępami i Poryckiem. Kontuzyjowany pod Tuczępami. Po powst. kierownik telegraf. laboratorium kolejowego.

Romanowicz Tadeusz, ur. r. 1843. W r. 1861 po złożeniu egzaminu dojrzałości redagował tajne pismo „Znicz“, które rozchodziło się w przepisywanych egzemplarzach.

W grudniu 1861 podczas rewizji policyjnej przychwycono u Rom. egzemplarz „Znicza“. Skutkiem tego został Rom. uwięziony i siedział w karmelickim więzieniu do końca marca 1862, poczem dalszy proces miał się odbywać „z wolnej stopy“. Po uwolnieniu należał do kierowników organizacji studencko-rzemieślniczej, której twórcą i naczelnikiem był śp. Paweł Paszkowski, świeżo uwolniony z kilkanaletniego więzienia za spisek studencki r. 1858. Organizacja ta licząca około 300 ludzi we Lwowie, w październiku 1862 poddała się Komitetowi centralnemu, który później zamienił się na Rząd narodowy. Rom. był w tej organizacji setnikiem. W marcu 1863 wyruszył w lubelskie do oddz. pułk. Czechowskiego, kompanii strzelców kap. Edmunda Ślaskiego. Był w potyczkach dwóch nad Potokiem i w większej bitwie między Rudką a Solą. Po rozbiciu tego oddz., należał Rom. do organizatorów oddz. majora Zapałowicza (Jana Żalplachty), który w maju wyruszył w Lubelskie. Był w potyczce pod Tyszowcami i w bitwie większej pod Tuczępami. Miał potem wyruszyć pod Radziwiłłów, kiedy go zaskoczył rozkaz zostania we Lwowie dla roboty organizacyjnej. Był referentem przy sekretarzu naczelnika miasta. W grudniu 1863 został uwięziony pod zarzutem „zbrodni stanu“. Sądy wojskowe po zaprowadzeniu stanu oblężenia, skazały go na dwa lata ciężkiego więzienia. W październiku r. 1864 wywieziono go z więzienia karmelickiego we Lwowie do kazamat w fortecy ołomunieckiej. Jako skazany na ciężkie więzienie, nosił przez czas jakiś kajdanki. Dnia 20. listopada 1865 wszystkim więźniom za sprawy powstania opuszczono resztę kary — i Rom. razem z wszystkimi został uwolniony — po blisko dwuletnim więzieniu, od 19. grudnia 1863 do 20. listopada 1865. Rom. był dziennikarzem od r. 1880, posłem miasta Lwowa na Sejm, a od r. 1890 członkiem Wydziału kraj. z kuryi miast. Umarł r. 1904.

Romanowicz Władysław, sub. cukierniczy, służył jako wachmistrz i zastępca kasyera w oddz. Jeziorańskiego. Wzięty do niewoli, wysłany do gub. Jenisiejskiej pod nazwiskiem

Jana Kaczkowskiego, przebywał tamże do r. 1871. Ranny był w Bolimowskim lesie.

Romanowiczowa Julia, pracowała w organizacji lwowskiej. *Romanowiczówna Zofia*, pomimo nader młodocianego wieku, oddawała się z całym poświęceniem pracy organizacji lwowskiej przy fabrykacji naboju, szyciu bielizny, przygotowywaniu opatrunków chirurgicznych, przemycań korespondencji do więźni i dopomaganiu im do ucieczki. Następnie poświęciła się pracy na polu pedagogicznem jako nauczycielka wyższych szkół publicznych dla dziewcząt, wpajając w swe uczennice gorącą miłość ojczyzny, pojęcie ideałów polskich niewiast. Tym duchem przejęta, nakreśliła z całym pietyzmem życiorys swej mistrzyni Felicji z Wasilewskich Boberskiej.

Romanowski Erazm dr., ur. r. 1841 we Lwowie, uczeń gimn., służył w oddz. Zapałowicza, Miniewskiego i Lelewela. Walczył pod Otruszą, Panasówką, Batorzem, ranny w lewą ręką i szyję. Po powst. adwokat.

Romanowski Jędrzej, ur. r. 1843 we Lwowie, czeladnik stolarski, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego i Lelewela. Walczył pod Radziwiłłowem i Batorzem.

Romanowski Józef, ur. r. 1840 w Czarnie, agronom, służył jako żołnierz w formacji oddz. Gołuchowskiego. Po powst. dzierżawca dóbr.

Romański Andrzej, ur. r. 1811 krawiec, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego i walczył pod Sosnowcem i Miechowem. Ranny dwukrotnie pod Miechowem.

Boniker Roman, baron, został zesłany do Tomśka.

Rossowski Mateusz, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalia.

Roszkiewicz Kazimierz, ur. r. 1839 w Nisku, pisarz urzędu pow., służył jako szereg. 1-ej komp. strzelców piesz. pod kapit. Kołodziejskim w oddz. Lelewela i walczył pod Panasówką. Był ranny w lewą nogę. Po powst. urzędnik szpitalu w Rzeszowie.

Rozborski Antoni, ur. r. 1846 w Przemyśle, uczeń, służył jako szereg. pod dowództwem Czechowskiego w Lubelskiem i walczył we wszystkich tegoż bitwach. Był ranny pod

Hutą krzeszowską w nogę, krzyże i strатовany końmi. Po powst. przedsiębiorca budowy kolei.

Roziecki Władysław, ur. r. 1841 w Warszawie, żołnierz wojsk rosyjskich, służył jako szer. w kawalerii pod Kurowskim. Walczył pod Sosnowcem i Miechowem. W Krakowie aresztowany, uciekł z fortecy za warszawskie rogatki i wstąpił do oddz. Łopackiego, później Czachowskiego. Brał udział w bitwach staczanych przez tych dowódców. Pod Ratajami wzięty w niewolę, zasądzony na lat 12-cie robót w Nereżyńsku, powrócił po amnestyi do Krakowa. Ranny w prawe ramię i kontuzyjowany w prawą nogę.

Rozmanit Antoni, ur. r. 1843 w Krakowie, student, pracował w organizacyi narodowej, służył jako podoficer w oddz. Langiewicza i walczył pod Chrobrzą i Grochowiskami. Następnie wrócił do Warszawy i brał udział w organizacyi. Uwięziony 11. listop. 1863, wysłany na Sybir na 20 lat ciężkich robót na Uralu (zamiast kary śmierci), wrócił do Galicyi r. 1869. Po powstaniu właściciel fabryki cykoryi i dóbr ziemskich pod Krakowem.

Rozwadowski Elignin Eugeniusz, ur. r. 1839 w Lipie, słuchacz medycyny, służył jako porucznik w oddz. Czechowskiego, Jeziorańskiego, Waligórskiego i Bosaka. Walczył pod Potokiem, nad Tanwią, pod Hutą, Kobylanką, Opolem, Kockiem itp. Po powst. ziemianin, oraz dyrektor Tow. zaliczkowego, wice-prezes Rady pow.

Rozwadowski Franciszek, służył w oddz. Miłkowskiego i był ranny pod Kostangalią.

Rożałowski Jan, słuchacz pierwszego roku teologii, brał udział w powstaniu r. 1863. Później pracując na polu szkolnictwa był okręgowym inspektorem w Śniatynie. Umarł r. 1892.

Rożański Poraj Feliks, ur. r. 1838 w Brzostowicy, geometra, służył jako oficer oddz. Wołkowyskiego, następnie Bialskiego. Był w 11-tu potyczkach: pod Michalinem, Borkami, Małowidami, Żarkowszczyzną, w puszczy Białowieskiej, Świsłockiej, Sokólskiej, Bialskiej i Różańskiej. Po powst. dzierżawca dóbr w Galicyi.

Rożański Walenty, ur. r. 1843 w Potoku, czeladnik stolarski, służył jako szereg. w oddz. Jeziorańskiego (pod Kobylanką), Lelewela i Rokitnickiego. W roku 1864 przeszedł granicę w Sokalskiem. Złapany, był więziony w Sokalu i we Lwowie, poczem udał się do szeregów armii Meksykańskiej.

Rożycki Edmund, ur. r. 1828, syn Karola, generała wojsk polskich z r. 1831, przewieziony z woli cara Mikołaja małym dzieckiem w głąb Rosyi, odebrał wychowanie w duchu rosyjskim. Należał do korpusu paziów i awansował w armii do stopnia pułkownika jeneralnego sztabu. Porzuciwszy to stanowisko, przyjął z ramienia Rządu narodowego r. 1863 jako generał, dowództwo jazdy wołyńskiej. Po powst. był urzędnikiem krak. Tow. wzajemnych ubezpieczeń. Zmarł r. 1893.

Różycki Michał, ur. r. 1839 w Sierczy, oficer austr., służył jako kapitan w oddz. Kurowskiego, Wysockiego i Kruka. Walczył pod Miechowem, następnie pracował w organizacyi oddz. Wysockiego i brata Edmunda. Uwięziony, został skazany na 5-cio letnie więzienie i wypuszczony dopiero r. 1867. Po post. urzędnik sądowy.

Rubach Bolestaw, ur. r. 1841 w Rzędzinach, uczeń instytutu w Puławach, służył jako szereg. w oddz. Langiewicza, Grekowicza, Miniewskiego i Śląskiego. Po powst. profesor szkoły polskiej w Batignole.

Ruciński Alfred, ur. r. 1833 w Nowym Sączu, nauczyciel, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego i walczył we wszystkich trzech tegoż bitwach.

Ruciński Józef, ur. r. 1844 w Markowy, praktykant gospodarczy, służył jako szereg. w oddz. Wysockiego i walczył pod Radziwiłłowem. Po powst. leśniczy.

Rucki Andrzej, podoficer austriacki, służył w oddz. Langiewicza, Czachowskiego i Jeziorańskiego. Ranny dostał się do niewoli. Skazany do gub. Jenisiejskiej przebył tam 6 lat i 8 miesięcy. Po powrocie zajęty przy warsztatach kolejowych.

Rucki Józef Władysław, oficer armii węgierskiej z r. 1848/49 był r. 1863 naczelnikiem województw Lubelskiego i Hrubieszowskiego. W myśl instrukcyi unikał ruchów zaczep-

pnych i starał się tylko utrzymać oddział do czasu spodziewanej interwencji i tworzyć kadry dalszych szeregów. Z działań jego była znaczniejszą wspólna akcja z Ćwiekiem, przy której stoczył w sierpniu 1863 zwycięską bitwę pod Chełmem. Po powst. przebywał w Monachium.

Ruczka Julian dr., ur. r. 1840 w Pieniążkach, akademik, pracował w organizacyi powstańczej „Ławy“ w randze setnika i w tym charakterze wstąpił do oddziału Kurowskiego i dowodził plutonem kosynierów w bitwie pod Miechowem. Ranny, powrócił do Krakowa. Powtórnie poszedł pod komendę Miniewskiego jako szereg. żuawów i walczył pod Krzykawką. Po powrocie do Krakowa pracował dalej w organizacyi jako sekretarz oddziału akademickiej młodzieży, lustrował w Krakowie oddziały organizujące się i wysłał je w miejsce przeznaczenia. Po powstaniu adwokat.

Rudkowski Jan, urzędnik telegrafu we Lwowie pracował w organizacyi i został w drodze dyscyplinarnej przeniesiony do Pragi. Po siedmiu latach powrócił do kraju i przeszedł roku 1903 na emeryturę jako starszy radca budownictwa Dyrekcyi pocztowej.

Rudnicki Artur Jan, ur. r. 1841 w Julkowie, ziemianin, za udział w powstaniu pozbawiony majątku, służył jako oficer pod Czarneckim i Czechowskim. Walczył pod Potokami, nad Tanwią i pod Hutą krzeszowską. Wzięty do niewoli, zasądzony na śmierć, po zmianie wyroku na rotę aresztanckie, zbiegł z Zamościa. Ranny pod Hutą krzeszowską.

Rudnicki Józef, ur. r. 1842 w Piętnie, student, służył jako oficer pod Taczanowskim i walczył pod Pyzdrami, Kołem, i Ignacem.

Rudnicki Wincenty, ur. r. 1741 w Dubiu, praktykant leśnictwa, służył jako szereg. i sierżant w oddz. Lelewela i Alladara. Walczył pod Borowem, Józefowem, Korytnicą. Po powst. lustrator lasów hr. Skarbka.

Rudnicki Sas Zygmunt, ur. r. 1833 właściciel folwarku w Janowie obok Trembowli, pracował w organizacyi.

Rudowski Jan, ur. r. 1840 w Płockiem, junkier strzelców rosyjskich, służył jako oficer w oddz. Zawadzkiego i Cza-

chowskiego, później jako naczelnik w randze pułkownika. Walczył w 34 bitwach, pomiędzy innymi pod Chełmem, Ossą, Boryją, Blizinem, Bucniowem, Wirem, Suchedniowem, Rudą maleniecką, Przysuchą itp. Ranny pod Bucniowem.

Rudzki Władysław, ur. r. 1844 w Wiszniowie, służył jako kawalerzysta w oddz. Czechowskiego, Jeziorańskiego i Lelewela. Walczył pod Potokiem, nad Tanwią, pod Kobylanką, Panasówką i Batorzem. Ranny kulą w nogę. Po powst. gospodarował na roli. Od r. 1876 kontrolor kasy w Wydziale krajowym.

Rumer Franciszek, ur. r. 1846 w Bobrku, subiekt rękawicznicy, pracował w organizacyi narodowej i służył jako szeregowiec w oddz. Rudowskiego. Walczył w lasach Hłyckich. Wzięty do niewoli, otrzymał 200 nahałek, poczem sąd wojenny skazał go na zesłanie na Sybir. Po powrocie leśniczy.

Runge Władysław, ur. r. 1844 w Nowym Sączu, agronom i handlowiec, służył jako kawalerzysta w oddz. Kurowskiego, Jeziorańskiego, Śląskiego i Waligórskiego. Walczył pod Miechowem, Kobylanką i Borowem. Po powst. urzędnik kolei państwowej.

Rusocki Konstanty, ur. r. 1838 w Kielcach, agronom, służył jako sierżant w oddz. Kurowskiego (pod Szcami, Sosnowcem i Miechowem) i Langiewicza (pod Małogoszczą i Grochowskimi). Ranny pod Grochowskimi. Po powst. oficyalista przyw

Ruszczyc Stanisław, ur. r. 1842 w Borszczu, słuchacz politechniki w Puławach, służył w oddz. Zdanowicza (pod Końską wolą i Kazimierzem), Langiewicza (pod St. Krzyżem, Staszowem, Małogoszczą, Pieskową skałą, Skałą, Chrobrzą i Grochowskimi), Dunajewskiego, Chmielińskiego, Bosaka (pod Opatowem). Aresztowany w Tarnowie był internowany w Königgrätzu. Po uwolnieniu urzędnik magistratu w Krakowie.

Rutkowski Franciszek Józef, ur. r. 1830 w pow. Lidzkim, nauczyciel polsk. języka w Grodnie, pracował w organizacyi. Po powst. urzędnik kolejowy.

Rutkowski Jakób, ur. r. 1834 w Szczeglicach, pocztylion, służył jako szereg. pod Langiewiczem i walczył w Pieskowej skale, pod Chrobrzą, Skałą i Grochowskimi. Następnie pod Grekowiczem, brał udział w bitwie pod Szklarami.

Rutkowski Bończa Włodzimierz, ur. r. 1840 w Przependzie, ziemianin, służył jako porucznik w oddz. Zapałowicza, Czachowskiego i Bosaka. Walczył pod Tuczepami, Krasnobrodem, Jurkowicami, Opatowem i Bodzechowem. Ranny w nogę pod Bodzechowem. Po powst. likwidator Tow. krak. wzaj. ubezpieczeń.

Rutz Piotr, ur. r. 1838 w Gródku jagiellońskim, służył jako szereg. przy strzelcach w oddz. Czechowskiego i Wysockiego. Walczył we wszystkich bitwach tych dowódców. Po powst. maszynista.

Rybski Adam Adolf, ur. w Augustowskim, prakt. Dyr. skarbu w Warszawie, służył pod Langiewiczem i walczył w wszystkich tegoż bitwach. Po ogłoszeniu w Galicyi stanu oblężenia przybrał nazwisko poległego towarzysza broni Etgens de Etgensburg Józefa i osiadł, po ożenieniu z Heleną Okólską, w Zawadce (Jasielskie), gdzie zmarł r. 1880.

Rylski Piotr ks., ur. r. 1826 w Król. polskim, pracował w organizacji, pokrzepiał słowem Bożem, błogosławił krzyżem.

Ryszard Antoni, ur. r. 1841 w Szczepieszynie. subjekt handlowy, służył jako szeregowiec, podporucznik i porucznik strzelców w oddz. Langiewicza. Walczył pod Suchedniowem, Ś-tym Krzyżem, Staszowem, Małogoszczą, Pieskową skałą, Skałą, Chrobrzą, Zagościem i Grochowskimi. Po powstaniu kupiec.

Ryszkowska, szarytka w Krakowie, pielęgnowała rannych powstańców.

Ryszkowski, krawiec damski w Krakowie, pracował w organizacji, a dom swój przemienił na przytulisko dla powstańców.

Ryszkowski Tomasz, ur. r. 1845 w Krakowie, malarz pokojowy, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego i walczył pod Miechowem, gdzie był ranny w nogę bagnietem. Później służył w oddz. Rochebruna (Langiewicza) i brał udział we wszystkich bitwach.

Rząśnicka z Przybylskich Helena, żona majora wojsk narodowych 1863/64, Ryszarda, ur. r. 1848 w Wilnie, brała żywy udział w organizacji i była aresztowaną w Wilnie, *Rząśnicki Ryszard*, ur. r. 1840 w Tufumawcach, porucznik Połockiego piesz. pułku. W nocy z 21. na 22. stycznia dowodził oddziałem Piotrkowskim, następnie służył pod dowództwem Grekowicza jako major. Walczył przy zdobyciu Radomska, pod Zawichostem, Miechowem, Szklarami, dowodził rezerwą pod Szycami i Nową wsią, tudzież wolnemi strzelcami, przy połączonych oddz. Rumockiego i Denisiewicza. Wysłany przez Rząd narodowy do zorganizowania rozpuszczonych oddz. po Oxińskim, z oddziałkiem zorganizowanym pod Jędrzejowem, brał udział w bitwie pod Rudnikami i Obiechowem, gdzie został ranny. Po wyleczeniu się w Krakowie miał powierzona szkołę podchorążych. Wstąpił potem pod dowództwo Bosaka, został przydzielony do oddz. Rębajły i brał udział w bitwach pod Hutą szczecińską i pod Blizinem, gdzie rozbił Kubańców. Po upadku powstania emigrował z kraju. Po powrocie do kraju konduktor dróg i mostów. Zmarł r. 1893.

Rzegociński Jacenty, ur. r. 1839 w Krakowie, murarz, służył w oddz. Rębajły w komp. kosynierów jako podoficer, walczył pod Ilżą, w lasach Siekierzyńskich, w Opatowie i pod Sandomierzem. Wzięty do niewoli, osądzony do rot aresztanckich na lat 3, wysłany potem do Omska, powrócił do kraju r. 1868.

Rzepecki Białynia Bolesław Kazimierz, ur. r. 1842 w Potworowie, student, służył jako naczelnik wart obozowych w oddz. Garezyńskiego, Mielęckiego, Younga de Blaukenheim, i Seyfryda. Walczył pod Dobroszowem, Mieczowicą, Nową wsią, Brodowem i Babiakiem. Ranny był pod Dobroszowem. Po powst. literat i publicysta.

Rzewuski Napoleon Zygmunt, ur. r. 1843 w Kozłowie, słuchacz politechniki w Puławach, służył od szeregu do rotmistrza kawalerii pułku Krakowskiego i samoistnego komendanta w oddz. Zdanowicza, (Frankowskiego), Bończy, Chmielińskiego i Bosaka. Walczył pod Górami, Nieznanowicami, Rudnikami, Białą, Przedborzem, Cierniem, Warzynem, Stawami, Oksą, Kwilinem, Strojnowem, Ociesę-

kami, Szczekocinami, Słupią, Bodzechowem, Czartoszową, Złotnikami, Krasocinem, Małogoszczą itp. Po powstaniu inżynier prywatny.

Rzędzicki Ludwik, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Sabatowski Józef, kozak sultański Sadyka Baszy, uczestnik partyzantki r. 1863/64, gorzelnik, żołnierz austr. w wojnie z Prusami r. 1866, żołnierz francuski w wojnie r. 1870, w oddz. wolnych strzelców generała Lipowskiego, ozdobiony pod Chateaudum krzyżem waleczności, szewc w Ameryce, w r. 1872 uczeń szkoły medycznej w Paryżu, doktor medyc., w r. 1882 wychodźca do Australii, odebrał sobie w parę lat później życie z niewiadomych powodów.

Sabo pseud. (dr. Janowski, wołyniak), z oddz. Horodyńskiego, brał udział w wyprawie na Radziwiłłów. Pojmany, został wywieziony na Sybir.

Sackiewicz Ferdynand, ur. r. 1842 w Przeszlanach, pisarz prowiantowy, służył jako szereg. pod Zapałowiczem i Horodyńskim. Pod Radziwiłłowem ciężko ranny z odstrzeloną szczęką i obojczykiem, dostał się do niewoli. Zasądzony na 8 lat do guber. Jenisiejskiej, wrócił po amnestyi do kraju. Po powst. prywatny oficjalista.

Sadlejski Franciszek ks., ur. r. 1840 w Tarnogrodzie, kleryk OO. Dominikanów w Lublinie, służył jako szereg. i podof. pod Lelewelą i walczył pod Józefowem. Po powst. ksiądz.

Sadowski Antoni, ur. r. 1826 w Miedzianowie, pracował w organizacji jako sędzia trybunału rewolucyjnego. Po powstaniu właściciel dóbr.

Sadowski Edward z Rzeszowa, służył w oddz. Lelewela. Wzięty do niewoli w bitwie pod Batorzem, został wysłany na Sybir.

Sadowski Józef, ur. r. 1821 w Miedzianowie, pracował w organizacji.

Sadowski Tadeusz, ur. r. 1831 w Miedzianowie, właściciel dóbr, syn Mateusza, oficera w. p. z r. 1831, walczył w kampanii roku 1848 pod Miłosławiem w randze porucznika. W r. 1863 był organizatorem wojew. Kaliskiego, sformował 3 szwadrony jazdy i 2.000 piechoty dla Taczanowskiego i brał udział w bitwach staczanych przez te oddziały w województwie Kaliskiem, do 9. lipca 1863. Uwię-

ziony i skazany na śmierć, następnie przy zmianie wyroku na 10 lat ciężkich robót, wrócił r. 1870 do kraju, gdzie zajmował się prywatnem przedsiębiorstwem.

Salutryński Maurycy, ur. r. 1840 w Włodzimierzu, akademik, służył jako oficer w oddz. Mierosławskiego, Mieleckiego i Taczanowskiego. Walczył pod Krzywosądzą, Trojaczkiem, Nową wsią, Tartakiem, Dobrosławem, Mieczownią, Pyzdrami, Kołem i Ignacowem.

Satowicz Popiel Maksymilian, ur. r. 1833, administrator majątku, pracował w organizacji w zarządzie cywilnym.

Samborski Adam, dzierżawca i właściciel fabryki świec, służył jako dowódca plutonu w oddz. Różyckiego. Po przejściu granicy i złożeniu broni tulał się po całej Europie i w r. 1871 osiadł w Galicyi. Zmarł we Lwowie r. 1900.

Samborski Zygmunt, ur. r. 1838 w Jazdowiczkach, ziemianin, służył w oddz. Kurowskiego, Chmielińskiego i Iskry. Walczył pod Miechowem, Przedborzem itp.

Samptaski Julian, ur. r. 1838 w Zaskórze, właściciel majątku, pracował jako naczelnik powiatu Gródzieńskiego w Prusach zach. Schwytany i zamknięty w fortecy w Grodzianku przesiadzał cały rok.

Sanciewiczowa Józefowa, żona podoficera ułanów z r. 1831, właściciela fabryki stolarskiej i radnego miasta Lwowa, pracowała w organizacji.

Sapieha Adam książę, ur. r. 1828 w Warszawie, przewodca w pracy obywatelskiej wystąpił już w r. 1861 na arenę publicznego życia, a w dwa lata później objął przewodnią rolę w Komitecie narodowym dla Galicyi wschodniej i był duszą wszelkich prac organizacyjnych. Nie tylko radą, lecz i z bronią w ręku służył sprawie narodowej, walczył pod Kobylanką i Radziwiłłowem. Rachunki z tej ostatniej wyprawy, znalezione podczas rewizji w mieszkaniu jego spowodowały jego uwięzienie w sierpniu r. 1863. Po półrocznem blisko więzieniu udało mu się umknąć z kaźni do Rumunii a następnie na Carogród do Paryża. We wrześniu r. 1866 powrócił za amnestją do kraju i rozpoczął długą i nie mniej chlubną i zaszczytną działalność dla sprawy narodowej. U szczytu swej popularności stanął w roku wystawowym 1894, a w całej Polsce powsta-

rzano jego imię z czcią i wdzięcznością. Tow. uczestników powst. r. 1863/64 poruczało mu przez szereg lat z rządu przewodnictwo instytucji. Zmarł w r. 1903.

Sapieha Leon, ur. r. 1802, w czasie powstania r. 1831 członek sztabu naczelnego wodza generała Skrzyneckiego, twórca wielu użytecznych towarzystw i zakładów krajowych, marszałek Sejmu krajow. pracował w czasie powstania r. 1863/64 w organizacji. Zmarł r. 1878.

Sapieżyna z Zamojskich Jadwiga, matka księcia Adama, stała na czele organizacji pań w Przemyślu. Pracując gorliwie, poświęcając mienie swoje dla sprawy, zaopatrywała szpitale, odwiedzała osobiście rannych, a pałac swój w Oleszycach oddała do ich dyspozycji. Miasto Lwów wybiło na jej cześć 11. marca 1886 medal.

Satara Kasper, ur. r. 1843 w Baranowie, tkacz, służył w oddz. Czachowskiego. Wzięty pod Jurkowicami do niewoli i wysłany na Sybir do gub. Jenisiejskiej, przebył tam 6 lat.

Sawa Franciszek, ur. r. 1833 w Hlibowicach wielkich wikary, służył jako kapelan oddz. Gołuchowskiego. Brał udział w bitwie pod Poryckiem. Po powst. pleban.

Sawaszkiwicz Rudolf, ur. r. 1847 w Dublanach, uczeń gimn., służył jako szereg. w oddz. Duchenińskiego i Wróblewskiego. Walczył pod Waliłami, Mołowidami, Sawicką karczmą, Ściercieżem, Paszkowskim ostrowem, i Głębokim kątem. Po powst. prywatny oficyalista

Sawaszkiwicz Seweryn, ur. r. 1842 w Dublanach, praktykant biurowy, służył jako podoficer w oddziałach Duchenińskiego i Wróblewskiego. Walczył pod Waliłami, Mołowidami, Sawickimi karczmami, Ściercieżem, Paszkowskim ostrowem i Głębokim kątem. Po powst. kalkulanta rachunkowy.

Sawicka Barbara, pracowała w organizacji we Lwowie, zwłaszcza przy wyrobie naboju.

Sawicka Justyna szlachcianka, została za komunikowanie się z powstańcami i pranie im bielizny, zesłana na osiedlenie do gub. Tobolskiej.

Sawicki Stella Jan dr med., ur. r. 1831 w Szawlach na Litwie. Z IV klasy gimn. oddał go ojciec do szkoły kadetów w Petersburgu zwanej „Pułkim szlacheckim“. Przeszedł wszystkie szczeble wojennej hierarchii i w r. 1849

awansował na oficera do pułku gwardyjskich grenadierów. Odbył kampanię węgierską razem z gwardją, a po powrocie wstąpił do wojennej Akademii jeneralnego sztabu. W r. 1854 jako celujący w naukach otrzymał rangę sztabs-kapitana gwardyjskiego jeneralnego sztabu, i został mianowany starszym adjutantem sztabu gwardyjskiego korpusu, którym dowodził następca tronu Aleksander (II). W r. 1857 był awansowany na podpułkownika, a w r. 1860 na pułkownika jener. sztabu i mianowany szefem sztabu kawalerzyckiej dywizji, złożonej z sześciu pułków kawalerii i brygady artylerii. Potem był jeszcze szefem sztabu 3 kaw. dywizji. W r. 1863, gdy wybuchło powstanie narodowe wziął dymisyę i wyjechał za granicę. Wstąpiwszy do oddz. jen. Wysockiego, brał udział w bitwie pod Radziwiłłowem i w czasie tejże został mianowany szefem sztabu na miejsce ранego pułkow. Domagalskiego. Po uwięzieniu Wysockiego i wyjeździe Różyckiego za granicę, mianował go Rząd nar. organizatorem naczelnym wojskowym w Galicyi. Tu pod imieniem pułkow. Strusia zorganizował i wysłał do Królestwa kilkanaście oddz. W końcu czerwca r. 1864 wyjechał do Szwajcaryi i tam w Genewie zajmował się wyszukiwaniem pracy dla biednych emigrantów. Pracował potem jako robotnik w Augsburgu w zakładzie galwanoplastycznym, w r. 1866 wstąpił do Akademii medycznej w Strassburgu i po 4 latach otrzymał dyplom doktorski. Jako lekarz-chirurg był naczelnikiem ambulansu na 240 łóżek w czasie bombardowania Strassburga, i lekarzem w szpitalu strassburskim cywilnym. Po upadku fortecy wrócił do Genewy i tu po zdaniu colloquium zaczął praktykę lekarską. W r. 1871 przyjechał do Galicyi i wstąpił do szpitala jako lekarz pomocn., w r. 1873 został mianowany inspektorem szpitali, a w r. 1891 radcą Wydziału kraj. Jest obywatelem honor. m. Żółkwi i Jasła, był kilkakrotnie dekorowany a Tow. lekarzy w Wilnie za prace jego w piśmiennictwie lekarskim i około szpitali w Galicyi mianowało go swoim członkiem.

Sawicki Teodor, ur. r. 1835 w Buczunach, akademik, służył jako podporucznik w oddz. Ludobrońskiego i Dąbrowskiego. Po powstaniu przedsiębiorca.

Szacher Ferdynand, ur. r. 1839 we Lwowie, czeladnik krawiecki, służył jako szeregow. w oddz. Wysockiego (pod Radziwiłłowem) i Lelewela (pod Batorzem). Był ranny w piersi i plecy. Po powst. restaurator.

Schäffer Wilhelm Jan, ur. r. 1843 w Szczercu, czeladnik rymarsko-lakierniczy, służył jako szeregow. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Wysockiego (pod Radziwiłłowem), Komorowskiego (pod Poryckiem) i Ponińskiego. Ranny 7 krotnie został wzięty do niewoli pod Uścimowem. Po powst. rymarz, siodlarz i lakiernik.

Schattauer Antoni, ur. w Czortkowie, student, walczył w oddz. Wiśniewskiego i Lelewela (pod Panasówką i Batorzem). Po powrocie do kraju aresztowany przebył w więzieniu przeszło rok. Następnie dr. medycyny we Lwowie.

Schindler Antoni, urzędnik pocztowy we Lwowie, brał udział w pracach organizacyjnych.

Schlosser Ignacy (Treszko Aloizy), ur. r. 1843 w Nowej Słupi, felczer, służył jako szeregow. w oddz. Langiewicza, Kosy i Czachowskiego. Walczył pod Wąchockiem, Ś-tym Krzyżem, Staszowem, Małogoszczą itp. Ranny pod Małogoszczą w nogę kulą.

Schmidt Paweł ur. r. 1843 w Chrzanowie, uczeń, służył jako szeregow. w oddz. Grylińskiego i Rębajły. Walczył pod Oksą, Ociesekami itp. Po powst. leśniczy.

Schmitt Henryk, ur. r. 1817 we Lwowie, więzień stanu, skazany na śmierć, lecz później ułaskawiony, bibliotekarz księgozbiorów Pawlikowskich, historyk i publicysta, później członek Rady szkolnej krajowej we Lwowie, pracował w czasie powst. r. 1863/64 w organizacji. Skazany na rok więzienia emigrował do Paryża. Po amnestyi powrócił do kraju. Umarł r. 1883.

Schmitt Mieczysław, ur. r. 1850 we Lwowie, student gimnaz. Franciszka Józefa brał udział w odpowiedni wiekowi jego sposób w pracach organizacji. Później urzędnik Wydziału kraj., dyrektor teatru we Lwowie, literat i publicysta.

Schmittowa Leokadya z domu *Mitraszewska*, żona Henryka, historyka, pracowała w lwowskiej organizacji. Skazana

na kilka tygodni więzienia, emigrowała wraz z mężem do Paryża, ząd powróciła dopiero po ogólnej amnestyi.

Schneider Jan, ur. r. 1844 w Krakowie, student, służył jako szeregowiec w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Langiewicza (pod Chrobrzą i Grochowskimi), Wierzbickiego (pod Polichną) i Wagnera (pod Kaniowolą). Po powstaniu właściciel realności.

Schoen Buzawa Władysław, ur. w Rzeszowie, student, pracował w Komitecie rzeszowskim. Po powst. literat.

Scholz Józef Antoni, ur. r. 1822 w Dombowarze na Węgrzech. W r. 1849 porucznik honwedów, od r. 1859 urzędnik kolejowy, służył jako oficer w oddz. Alladara, Wróblewskiego, Zaręby, Lenieckiego i Ćwieka. Ranny pod Lubartowem, wzięty do niewoli, zesłany na Sybir, wrócił do kraju jako starzec bez zatrudnienia, żył chodząc od domu do domu włościan, którzy chętnie go przyjmowali, a odwodził się im opowiadaniem o swej i narodu przeszłości. W r. 1903 skończył męczeński żywot.

Schriftgiesser Dawid, walczył w oddz. pułk. Calliera.

Schweitzer Franciszek (Szwajcarski), ur. r. 1842 w Biertowicach, czeladnik ślusarski, służył w oddz. Langiewicza (od Małogoszczy do Grochowsk), Chmielińskiego (pod Ocieskami, gdzie został podof.), Rębajły i Topora. Wzięty do niewoli, odstawiony po 9 miesiącach do granicy Galicyi, zajął później posadę prywatnego maszynisty.

Seidel Aleksander, ur. r. 1844 w Grabowcu, leśniczy, służył jako szeregow. ułanów pod Lelewelem. Ranny w nogę przy przejściu granicy pod komendą kapitana Niemiry.

Seifert Wiktor, ur. r. 1848 w Skrzyszowie, pomocnik kominiarski, służył jako szeregow. w oddz. Jeziorańskiego. Walczył pod Kobylanką i był rannym. Po powstaniu majster kominiarski.

Sejówna Józefa, pracowała w organizacji we Lwowie, zwłaszcza przy fabrykacji naboju.

Sejówna Konstancja, pracowała w lwowskiej organizacji.

Semetkowski Stanisław, ur. r. 1837 w Lubczy, oficer austr., służył jako kapitan w oddz. Jordana, Czachowskiego i Bosaka. Walczył pod Rybnicą i Jurkowicami. Po powstaniu urzędnik Wydziału kraj.

Senecki Grzegorz, służył jako kosynier w oddz. Wysockiego i walczył pod Radziwiłłowem.

Serednicki Nandor (Ferdynand Otto), ur. r. 1844 we Lwowie, słuchacz uniwersytetu, służył jako porucznik w oddz. Stojnowskiego, Łakińskiego, Oxińskiego i Bosaka. Walczył pod Bolimowem, Hutą krzeszowską, Kowalą, Koniecpolem, Przedborzem, Opatowem, Kunowem, Brodami, Cisowem, Grabowcem, Bodzechowem i ponownie pod Opatowem. Ranny w nogę kulą i cięciem pałasza w głowę.

Seredyński Zenon, ur. 1824 w Strzyżowie, administrator folwarku, pracował w organizacji jako główny kwatermistrz powstańców i ekspedytor broni i mundurów na powiat Łańcucki.

Seweryn Franciszek, ur. r. 1835 w Krakowie, piekarz, służył w oddz. Baranieckiego. Walczył pod Ulanowem w gub. Kijowskiej. Wzięty do niewoli, wywieziony na Sybir w rotę aresztanckie Kurskie i Orłowskie, powrócił r. 1867 do kraju.

Sekowski Konstanty, ur. r. 1843 w Wymysłowie w Kieleckiem, słuchacz szkoły głównej w Warszawie, służył w oddz. Rogalińskiego. Schwytany przez kozaków został wcielonym w szeregi rosyjskie. Po wysłużeniu w wojsku rachmistrz.

Sidorowski Stanisław, ur. r. 1842 w Łopatynie, służył jako żołnierz w oddz. Horodyńskiego. Pod Radziwiłłowem wzięty do niewoli, został zesłany na Sybir. Po powrocie leśniczy.

Siegern-Korny Hipolit, został skazany do ciężkich robót.

Siegern-Korny Władysław, został skazany do ciężkich robót.

Sieklucki Cyprian ksiądz, ranny w bitwie został wysłany na wygnanie.

Sielski Wawrzyniec, ur. r. 1845, uczeń, służył jako żołnierz w Kaliskiem. Po powstaniu osiadł w Poznańskiem z kąd w r. 1887 został przez Prusaków wydany. W Galicyi otrzymał posadę rządcy dóbr.

Siemiński Jacek, pracował w organiz. jako komisarz Rządu narodowego.

Sieprawski Władysław, ur. r. 1844 w Rzeszowie, czeladnik krawiecki, służył jako szereg. w oddz. Wróblewskiego.

Pod Uścimowem wzięty do niewoli, zesłany do Tomskiej gub., pozostawał tamże do r. 1869.

Sierakowski Antoni, ur. r. 1845 w Rawie, czeladnik szewski, służył jako szereg. w oddz. Śmiechowskiego, Jeziorańskiego i Langiewicza. Walczył pod Rawą, Studzianną, Małogoszczą, Pieskową skałą, Skałą, Chrobrzą i Grochowskimi. Po przejściu granicy internowany w Ołomuńcu, wstąpił w szeregi armii meksykańskiej.

Siergiejczyk Jan, włościanin, wraz z rodziną został zesłany do gub. astrachańskiej.

Siergiejczyk Wawrzyniec, włościanin, wraz z rodziną został zesłany do gub. astrachańskiej.

Sierostawska Józefa z Klimowiczów, pracowała w lwowskiej organizacji jako dziesiętniczka.

Sierpiński Leon, ur. r. 1830 w Warszawie, ekspedytor kolejowy służył jako szeregow. w strzelcach w oddz. Langiewicza. Walczył pod Chrobrzą i Grochowskimi, pracował następnie w organizacji Działyńskiego w Dreźnie, później przebywał w Paryżu, w był końcu współpracownikiem „Gazety Narodowej” we Lwowie.

Siewakowski Józef, ur. r. 1838 w Okocimie, czeladnik stolarski, służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego i Jeziorańskiego. Pod Kobylanką stracił lewą nogę.

Sikora Aleksander, ur. r. 1842, służył czynnie w szereg. od 1. kwietnia 1863 do 14. stycznia 1864 i walczył w 22. bitwach i potyczkach. W dniu 14. stycznia 1864 ranny kulą karabinową w kolano, przeleżał w Kocku 8 miesięcy w szpitalu, poczem był przez 10 miesięcy więzionym. Po powrocie do Galicyi poświęcił się służbie kancelaryjnej w Radymnie.

Siwiec Teofil, ur. w Rymanowie, malarz, służył w oddz. Czachowskiego, walczył pod Rybnicą i Jurkowicami, gdzie był rannym od kuli, piki, bagneta i pałasza. Przeleżał w szpitalu w Klimontowie i Kurozwękach przez 4 miesiące.

Siwiński Karol, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

- Skalski Stanisław*, ur. r. 1843 zarobnik, służył jako szereg. w oddz. Wysockiego, Wiśniewskiego i Lelewela. Ranny pałaszem w głowę, kulą w nogę i bagnetem w rękę.
- Skalski Stanisław*, ur. r. 18.6 w Borku szlacheckim, uczeń, służył jako szereg. podoficer, w końcu porucznik w oddz. Langiewicza (pod Chrobrzą i Grochowskimi) i Krukowieckiego (pod Pieskową skałą, Głanowem, Imbramowicami). Ranny pod Imbramowicami w prawą nogę. Po powst. właściciel dóbr ziemsk.
- Skarbek Henryk hr.*, ur. r. 1839 w Warszawie, właściciel dóbr, służył jako adjutant Mierosławskiego i walczył pod Krzywosądzą.
- Skarżyński Feliks*, ur. r. 1842, żołnierz z roku 1863, później urzędnik bankowy, zmarł w Krakowie r. 1893.
- Skapski Zygmunt*, ur. r. 1843 w Kamienicy, teolog, służył w oddz. Czachowskiego i był ciężko ranny w St. Krzyżskich Górach. Po powst. urzędnik w Liszkach.
- Skietniewski Adam*, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.
- Skoczek Wojciech*, ur. r. 1849 w Modnicy dużej, murarz, służył jako szereg. strzelców w oddz. Krukowieckiego, pod kapit. Sroczyńskim i walczył pod Szycami, w Pieskowej skale i pod Imbramowicami. Ranny kulą w prawą goleń
- Skoczylas Jan Kanty*, ksiądz zakonnik OO. Bernardynów pracował w organizacyi we Lwowie.
- Skólimowski Józef*, ur. r. 1842 w Deniskach akademik, służył jako szereg. i oficer w oddz. Jezorańskiego, Wysockiego, Różyckiego, Alladara, Kruka, Junoszy i Rokitnickiego do końca lutego 1864 r. Ranny pod Dubienką. Po powst. właściciel dóbr ziemsk.
- Skólimowski Juliusz*, właściciel dóbr ziemskich w Belzkiem, pracował w organizacyi i oddawał ochotnie mienie swoje na cele sprawy narodowej. Był więzionym.
- Skotnicki Antoni*, pracował w organizacyi jako komisarz nadzwyczajny Rządu narodowego na województwo lubelskie i krakowskie. Po powst. przedsiębiorca budowy dróg.
- Skowroński Józef*, ur. r. 1832 w Ostrzeszowie, walczył pod Sędziejowicami i Kruszyną, gdzie ranny dostał się do niewoli. Skazany do rot aresztanckich, a drugim wyrokiem

- na katorgę został wysłany po 7 latach na osiedlenie. Ułaskawiony powrócił do kraju r. 1896.
- Skrzeżyński Saturnin*, ur. r. 1846 w Bogdanówce, student, pracował w organizacyi. Aresztowany 15. sierpnia 1862 skazany na śmierć, ułaskawiony i zesłany na Sybir do Jakuckiej obłści, powrócił do kraju r. 1870.
- Skrzekot Jędrzej*, ur. r. 1845 w Nowym Sączu, czeladnik ślusarski, służył jako podoficer, w oddz. Czachowskiego (pod Rybnicą i Jurkowicami). Ranny, leczył się u Br. Rayskiego, następnie w Kurozwękach w klasztorze. Po wyleczeniu wstąpił do oddziału Rozenbacha, komp. kapitana Szałas.
- Skrzętowska Seweryna*, później żona Erazmowa Lang, pracowała w lwowskiej organizacyi, przy przemycaniu broni i ułatwianiu ucieczki politycznie skompromitowanym. W styczniu r. 1864 jeździła do Warszawy z misją przywiezienia z tamtąd ważnych papierów.
- Skrzyński Kasper*, ur. r. 1838 w Jażwinach, wyrobnik, służył pod Czachowskim i Bosakiem i brał udział w stoczonych przez tychże bitwach. Wzięty do niewoli, wysłany na Syberję, wrócił do kraju r. 1866.
- Skrzyński Zareba Lubomir*, oficer korpusu Garibaldiego, służył r. 1863 w oddz. Wysockiego i brał udział w wyprawie na Radziwiłłów.
- Skrzyński Ludwik*, pracował w organizacyi w Galicyi.
- Skulimowski Jan*, ur. r. 1842 w Brzeżanach, szewc, służył w oddz. Horodyńskiego. Pod Radziwiłłowem wzięty do niewoli, przebył na Sybirze lat 7.
- Skulski Floryan*, ur. r. 1839 we Lwowie, towarzysz fryzyersko-perukarski, służył jako szereg., kosynier w oddz. Czarneckiego. Umarł r. 1903.
- Skwirczyński Skuba Teodor*, ur. r. 1831 w Mielcu, nadporucznik austr. kawalerii, służył jako kapitan kosynierów w oddz. Horodyńskiego i walczył pod Radziwiłłowem. Po powst. urzędnik kolejowy.
- Slagórski Henryk*, ur. r. 1845 w Gawrzyłowie, student, służył jako szereg. w oddz. Jordana i Czachowskiego. Walczył pod Komorowem, Rybnicą i Jurkowicami. Był rannym. Po powst. prywatny urzędnik.

Ślaski Krzyski Leon, ur. r. 1842 we Lwowie, słuchacz techniki, służył jako szereg. w oddz. Czarneckiego i Wysockiego. Pod Radziwiłłowem dostał się do niewoli i został wysłany na Sybir. Po powrocie urzędnik magistratu we Lwowie

Śliwiński Juliusz, podoficer w oddz. Miłkowskiego. Walczył pod Kostangalią.

Ślósarski Michał, ur. r. 1839 w Masłowicach, urzędnik kolejowy, służył jako szereg. porucznik, w końcu adjutant w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Langiewicza (pod Chrobrzą i Grochowskimi) i Rumockiego. Po powstaniu przedsiębiorca budowl.

Ślawiński Bronisław, ur. r. 1843 we Lwowie, praktykant pocztowy, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego. Pod Radziwiłłowem wzięty do niewoli i zasądzony na osiedlenie w Syberyi przebył tam do r. 1868. Po powst. starszy kontrolor poczt.

Ślawiński Stanisław, ur. r. 1843 w Wiewiórce, technik, służył jako kawalerzysta w oddz. Waligórskiego. Walczył pod Borowem. Po powst. inżynier cywilny.

Ślomka Tadeusz, ur. r. 1851, student, pracował w organizacyi w odpowiedni wiekowi jego sposób. Po powstaniu urzędnik kolejowy.

Ślomnicki Adam, ur. r. 1834 w Krakowie, służący, służył jako szereg. strzelców w oddz. Rębajły (pod kap. Wysockim) i walczył w Hłyckich lasach, pod Hłą i Opatowem. Aresztowany, siedział 6 miesięcy w Krakowie, a rok w Wiśniczu.

Stonecki Zenon, pracował w organizacyi w Galicyi.

Stotwiński Adam, ks., ur. w Bełżycach, pracował w Krakowie w organizacyi od marca 1863 do maja 1864.

Stotwiński Henryk, ur. r. 1833 we Lwowie, dzierżawca dóbr ziemskich, służył jako szereg. konnicy i piechoty w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem) i Miniewskiego (pod Krzykawką). Później pracował w organizacyi cywilnej. Po powstaniu kasyer Tow. zaliczkowego.

Stotwiński Michał, ur. r. 1843 w Lisku, krawiec, służył jako szereg. w oddz. Younga i Różyckiego. Pojmany przez chło-

pów w Łanowicach 22. grudnia 1863, odstawiony do Sambora, przebył w więzieniu pół roku. Po powst. listonosz.

Stucki Adam, ur. r. 1840 w Tarnobrzegu, oficyalista, służył jako szereg. w oddz. Gramowskiego (Szczepreszyn i Tomaszów) i Jeziorańskiego. Ranny w Tomaszowie.

Smalawski Pilawa Julian, ur. r. 1830, uczestnik kampanii węgierskiej 1848/9, pracował w organizacyi. Po powstaniu urzędnik Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń.

Smalawski Pilawa Stanisław Karol, ur. w Stawczanach, słuchacz agronomii, uzbroił 18 ludzi i poprowadził ich pod Zawichost. Następnie służył w oddz. Langiewicza i Jeziorańskiego. Pod Kobylanką za waleczność został mianowany porucznikiem. W sierpniu 1863 służył jako czynny adjutant pułku Lelewela i walczył pod Panasówką. Ranny był pod Kobylanką. Po powst. właściciel ziemski.

Smiałowska z Michalskich Teresa, opiekunka więźniów stanu w r. 1846, uczestniczka prac organizacyjnych r. 1863. zmarła w Krakowie r. 1892.

Śmielowski Stanisław, ur. r. 1845 w Lubniu, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego. Walczył pod Rybnicą i Jurkowicami. Wzięty do niewoli, wywieziony do gub. Jenisiejskiej, pozostawał tamże do r. 1869. Po powstaniu leśniczy.

Śmieszko Jan, ur. r. 1841 w Gródku jagiellońskim, czeladnik stolarski, pracował w organizacyi od r. 1861, potem służył w oddz. Wiśniewskiego. Po powstaniu przedsiębiorca budowl.

Smoleński Aleksander, ur. r. 1844 w Krzeszowicach, uczeń, służył w strzelcach Langiewicza. Po powstaniu prywatny urzędnik. Zmarł w Sędziszowie r. 1886.

Smoleński Marcelli, ur. r. 1843, uczeń instytutu w Puławach, służył jako szereg. w oddz. Langiewicza i Padlewskiego. Po powstaniu inżynier.

Smolik Karol, ur. r. 1844 w Podkamieniu, student, służył jako szereg. w oddz. Wysockiego (pod Radziwiłłowem) w komp. strzelców Jul. Wursta (pseud. Leszek). Po powst. oficer ułanów austr. ozdobiony r. 1866 medalami waleczności, później urzędnik pocztowy i dyrektor Towarz. zaliczkowego.

Smolka Franciszek, dr., adwokat krajowy, jeden z najznakomitszych i najpopularniejszych mężów stanu, uczestnik wszystkich prac i usiłowań narodowych, więzień polityczny, skazany na śmierć, lecz ułaskawiony, prezydent Sejmu austr. w Kromieryżu, członek Wydziału kraj., od r. 1881—1892 prezydent Izby posłów we Wiedniu, twórca kopca Unii lubelskiej ur. r. 1810 w Kałuszu, pracował w czasie powstania r. 1863/64 w organizacyi.

Smutny Wilhelm, ur. r. 1841 w Janowie, kantorzysta, służył w oddz. Trzaskowskiego, i był przydzielony do wykonawczej straży narodowej w Warszawie pod komendą Napoleona Dębińskiego, następnie używany jako kuryer Rządu narodowego. Był dwukrotnie ranny. Po powst. urzędnik kolejowy.

Śniadowski Józef, ur. r. 1844 we Lwowie, agronom, służył jako szereg. w oddz. Czarneckiego i Czechowskiego. Po powst. właściciel ziemski. Umarł r. 1903.

Snowicki Wincenty, ur. r. 1847 w Babuchowie, student, służył z bronią w ręku. Po powst. dzierżawca dóbr. Umarł r. 1899.

Sobolewski Ignacy, ur. r. 1845 w Zakrzowie, subjekt handlowy, służył jako szereg. w oddz. Mielckiego, Miniewskiego i Tetery. Pod Igołomią wzięty do niewoli, skazany do Kaługi na lat 3, wrócił do kraju r. 1867. Ranny pod Krzykawką otrzymał 8 pchnięć bagnietem. Po powrocie kupiec.

Sobolewski Roman, ur. r. 1841 w Chrobrzy, czelad. ślusarski, służył jako sierżant, w oddz. Langiewicza (we wszystkich bitwach), Miniewskiego (pod Krzykawką) i Oksińskiego. Wzięty do niewoli, skazany do Tomskiej gub., przebył tam lat 6. Po powrocie maszynista kolejowy.

Sobotkiewicz Marcei, z oddz. Horodyńskiego, wzięty do niewoli pod Radziwiłłowem, został zesłany na Sybir.

Sochacki Zagłoba Feliks, ur. r. 1843 w Konkolnikach, stud., służył jako szereg. w oddz. Wysockiego pod Radziwiłłowem, następnie pracował w organiz. Po powst. lekarz kolejowy.

Sochaczewski Bazyli, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Soffczyński Kazimierz, ur. r. 1839 w Darażni, właśc. ziemski, mała, ułomna postać, lecz nadzwyczajnej odwagi, wytrwałości, ambicyi i miłości Ojczyzny, w bitwie pod Miropolem wzięty do niewoli, został zesłany na osiedlenie do Syberyi. Po uwolnieniu wyjechał do Zjedn. Stanów półn. Ameryki i osiadł w Baltimore, gdzie trudnił się roznoszeniem i sprzedażą zapalek, nici, igieł, guzików etc. Tamże umarł w nędzy r. 1897.

Sojka, czech, służył w oddz. Langiewicza.

Sojkowski Feliks, ur. r. 1844. w Król. pols. akademik, służył jako szereg. w oddz. Jankowskiego, Langiewicza i Lelewela. Ranny pod Chrobrzą, powtórnie zaś na Litwie 10. paźdz. 1863, wzięty do niewoli, wysłany do Petropawłowska, po 6 latach przeniesiony na Syberję, uciekł z wygnania. Aresztowany, zmarł w więzieniu w Pradze (Fiszpance) 1877 r.

Sokalski Eustachy, ur. w Sieniawie r. 1842, aptekarz, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), pod kierown. ojca Antoniego Sokalskiego żołnierza z r. 1831, który poległ później pod Grochowskimi.

Sokalski Kazimierz, ur. w Sieniawie r. 1841, stud., służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), później w korpusie Langiewicza, przy żuawach Rochebruna (pod Sosnowką, Chrobrzą i Grochowskimi). Bitwy te odbył pod bezpośrednim kierownictwem ojca Antoniego Sokalskiego, który poległ pod Grochowskimi. Ranny był pod Grochowskimi i leżał w Tarnowie w domu Eliasiewicza, a następnie w Krzeszowicach w ambulatoryum hr. Potockiej przez 15 miesięcy.

Sokołowski Antoni, ur. r. 1833 dzierż. dóbr, służył w oddz. Jordana. Zmarł w Zaleszczykach w r. 1901.

Sokołowski Józef, ur. r. 1843 stud., służył jako szereg. w oddz. Strawińskiego (Młotka) i walczył pod Mołowidami, Wielkim dębem, Wielkim kątem itd. Po powst. urzędnik Rady powiatowej.

Sokołowski Józef, ur. r. 1842 w Płazkowej, pracował jako organizator w pow. Zaleszczyckim, następnie służył w oddz. Różyckiego. Po powst. pełnomoc. ks. Ponińskiego.

- Sokołowski Pomian Karol*, ur. r. 1843, słuch. techn., służył jako szereg. później porucz. w oddz. Czechowskiego (we wszystkich bitwach) i Wysockiego (przy ataku na Lewiatyn w Radziwiłowie). Ranny poniżej kolana, opatrzony przez lekarza obozowego Lutostańskiego, leczył się w prywatnym szpitaliku Gomulińskiego w Brodach. Po powst. urzędnik kolejowy.
- Sokołowski Konstanty*, ur. w Kępce szlach. w r. 1834, służył w oddz. Mieleckiego, Oborskiego i Calliera. Następnie w skutek z rozkazu tego ostatniego sformował z dniem 14. lipca 1863 kolumnę ruchomą konną i objął nad nią dowództwo. Otrzymałszy urlop od pułk. Zielińskiego oddał dowództwo kolumny Okuniewskiemu. Po powst. prywat. urzędnik.
- Sokołowski Marcełi*, z oddz. Horodyńskiego, wzięty do niewoli przy wyprawie na Radziwiłów, został wywieziony na Sybir.
- Sokołowski Piotr, Apolinary* ur. r. 1839 w Tarnopolu, eksperytor „Gazety Narod.”, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego i walczył pod Radziwiłowem.
- Sokulski Bronisław*, (Lisowski Paweł), ur. r. 1848 w Wołoczyskach, stud., służył w oddz. Różyckiego pod Salichą. Po przejściu oddz. do Galicyi, błagał się po okolicy brzeżańskiej, a jako poddany rosyj. niechęcąc wracać do domu, zmienił nazwisko swoje Paweł Lisowski na Bron. Sokulski, która to rodzina go adoptowała. Następnie otrzymał posadę prywat. urzędnika.
- Sokulski Franciszek*, ur. w Łuczyńcach r. 1811, brał udział w wojnie r. 1831, emigrował potem do Francyi i wstąpił do Towarz. demokr. W r. 1848 był w Galicyi wspólnie z Heltmanem, agentem Tow. demokr. Po zbombardowaniu Lwowa, udał się z kilku ochotnikami na Węgry, gdzie odbył kamp. W r. 1863 objął prowiz. agencję przy Rządzie tureckim, a po zamianow. przez ks. Czartoryskiego agentem Jordana, sformował i uzbroił oddział Miłkowskiego.
- Sokulski Józef*, służył jako porucz. adjutant w oddz. Miniewskiego.
- Solarz Józef*, ur. w Tadaniu, monter fabryki, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego, w 14-tej komp. karabin. pod kapitanem Hemplem i walczył we wszyst. bitwach.

- Następnie służył pod Zapalowiczem w 1-ej komp. strzelców i walczył pod Tyszowcami i Mołozowem. Ranny był odłam. granatu w piersi.
- Solecki Ostoją Joachim*, ur. r. 1837 w Kajdanowie, dzierżaw dóbr, pracował w administr. podat. Po powst. urzędnik wydziału powiat.
- Sołowijowca z Riegerów Wanda*, pracowała w lwowskiej organizacyi.
- Soltan Stanisław hr.*, został zesłany do gub. Tobolskiej.
- Sottys August*, ur. w Jaworowie r. 1843, stolarz, służył jako szereg. w oddz. Lelewela.
- Sopodźko Tytus*, ur. w Sinilej r. 1844, student, służył jako podof. w oddz. Świętorzeckiego i Laskowskiego i walczył pod Jurkowicami, Domowiskami, Marcinówką itp. Po powstaniu literat.
- Sosnowski Ignacy*, (Huzarski Seweryn), ur. w Bachórze r. 1842, służył pod Langiewiczem i Youngiem. Po powstaniu właśc. ziemski.
- Sosnowski Michał*, ur. r. 1840 w Bachórze, ślusarz, służył w oddz. Czechowskiego i Younga. Po powst. podurzędnik kolejowy.
- Sotnik Tomasz*, preclarz, służył w oddz. Horodyńskiego. Wzięty do niewoli przy wyprawie na Radziwiłów, został wywieziony na Sybir.
- Sowiński Józef*, ur. r. 1833 w Teofilopolu, ksiądz w Żytomierz, pracował w organiz. narod. cywil. Po powst. kapelan w Niżniowie.
- Sperniak Wincenty*, ur. w Niemcach r. 1841, rolnik, służył jako szereg. w oddz. Langiewicza i walczył pod Małogoszczą, Pieskową skałą, Skałą, Chrobrzą i Grochowiskami. Po powstaniu cieśla.
- Sroczyński Bronisław*, ur. r. 1844 w Bolesławiu, praktykant gospodarczy, służył jako szereg. przy żuawach Ćwieka, później w oddz. Eminowicza. Walczył pod Chełmem, Płżą, Kowalą i Wirem. Ranny pod Wirem dwa razy ciężko przez postrzały w nogi, w ataku na bagnety i postrzał w prawy bok. Po powst. dzierżawca.
- Sroka Józef*, ur. w Stabowicach r. 1834, agronom, służył oddziałach Szumlańskiego, Oborskiego, Włodka i Calliera.

Walczył pod Szczawinem, Niewierzem, Babukiem, Juruntowem, Wołą cyrusową, Oporowem i Dalkowem. Przebył półroczne więzienie za niestawienie się do wojska prusk. Po powst. rzadca dóbr.

Srokowski Karol, ur. 1841 w Złotnikach, technik, służył jako podof. w oddz. Różyckiego. Po powstaniu urzędnik Rady powiatowej.

Srokowski Zygmunt, ur. w Anielówce r. 1835, pryw. oficyał, służył w organiz. potem jako szereg. w oddz. Horodyskiego pod Radziwiłłowem w komp. Witmana.

Stachowski Jan, ur. w Krakowie r. 1846, służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego, w komp. Semetkowskiego i walczył pod Rybnicą i Jurkowicami; w oddz. Chmielińskiego zaś walczył pod Ocieskami. Wzięty do niewoli, zasądzony na lat 3 w rotę areszt. do Charkowa, następnie przeznaczony do robót ziemnych pod kolej Kurską powrócił 1. grudnia 1866 do Krakowa. Po powrocie kupiec.

Stachurski Józef, ur. w Król. polsk., krawiec, służył pod Langiewiczem i Rumockim.

Stadnicki Aleksander, potomek Józefa ze Stadnisk Stadnickiego, kasztel. Sanockiego, ur. r. 1939, przeszedł w wojska austr. do oddz. Śląskiego. W bitwie pod Borowem ciężko ranny, na poboju przez moskali odarty do naga, pokłuty bagnietami i pikami, odzyskał na drugi dzień przytomność i przyczołgał się do pobliskiego gościńca. Wieśniak jakiś odstawił go do Zaleszan do dóbr Br. Konopki, gdzie niewyleczony z ran zmarł 28. paźdz. 1863 r.

Staniewicz Stanisław, uczeń w Wilnie, został wcielony jako prosty żołnierz w Sybirskie bataliony.

Staniszewski Feliks, ur. w Sewerynowce, sędzia pokoju, za ogłoszenie złotej hramoty uwięziony, trzymany w śledztwie do r. 1867 został, jakkolwiek mu winy nie udowodniono i pomimo ogólnej amnestyi, zesłany na Sybir. Majątek skonfisk. i darowano moskałom. Wrócił z Syberyi do rodzinnego kraju, lecz bez środków utrzymania.

Stankiewicz Władysław, ur. w Krakowie r. 1836, czelad. rzeźniczy, służył w oddz. żandarmeryi.

Stanuchowski Karol, ur. r. 1848 stud., pracował w organiz. Po powst. urzędnik prywatny.

Starek Jan, ur. r. 1845 w Liszkach, czelad. piekar., służył jako szereg. w kosynierach Langiewicza. Walczył pod Chrobrzą i Grochowiskami.

Starzeński Leopold, z Łęczycy, został zesłany na wygnanie.

Stasionis Michał, ksiądz, ur. r. 1829 w Budwiecie, profesor duchow. seminar. w Tykocinie, pracował w organiz. jako Powiatowy Rządu narod. Na emigracji przebywał w Paryżu, następnie 14 lat na misjach w Macedonii, w końcu osiadł we Lwowie.

Staszewski Apolinary, ur. r. 1843 w Kalnicy, stud., służył w oddz. Czechowskiego i Wysockiego pod nazwiskiem Juliana Zachiewicza. Po powst. kierownik szkół lud.

Staszewski Bronisław, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Stawowski Jan, ur. r. 1843 w Krzeszowicach, stud., pracował w organiz. przy policyi w Krakowie. Po powst. lekarz.

Stawski Józef, ur. r. 1818 w Perekoryńcu, kasyer, służył jako sierżant-dziesiątnik w kozakach i był używany w organiz. Po powst. prywat. oficyalista.

Stebelski Gustaw, z Litwy, został zesłany na Sybir.

Stecki Aleksander, ur. r. r. 1845 w Sielągowsku, rząd. dóbr, służył jako porucz. w oddz. Czachowskiego i Wróblewskiego. Ranny był pod Krępą 19 razy. Po powst. prywat. Umarł r. 1899.

Steife Marcei, ur. w gub. Kijows. r. 1838, walczył pod Denisiewiczem. Po powst. urzędnik magistratu.

Sterna Fabian, ur. r. 1842 w Przyborowie, stud., służył w oddziałach Kurowskiego (pod Miechowem), Mossakowskiego (w kilku potyczkach) i Dunajewskiego. Po powst. urzędnik kolei państwowej.

Stępień Józef, ur. r. 1845, stud., służył jako sierżant w oddz. Mielęckiego i Czachowskiego. Walczył pod Stefankowem. Grabowcem, Ostrowcem, Rusinowem, Boryją itp. Następnie służył w kawaleryi Figettego, w końcu w oddz. Eminowicza i Ruckiego i walczył w trzech bitwach. Ranny był w nogę pod Boryją. Po powst. nauczyciel.

Stochliński Józef, ur. w Rzeszowie r. 1847, szewc, służył jako szereg. w oddz. w Komorowskiego i walczył pod Porykiem.

Stoerr Karol, ur. w Wielk. grzybowicach r. 1839, stolarz, służył jako szereg. piechoty i kawal. w oddz. Wysockiego pod Radziwiłłowem, Waligórskiego, Śląskiego i Komorowskiego. Ranny pod Starą wsią, wzięty do niewoli, zesłany do Tobolska, przebył tam lat trzy.

Stojałowski Mieczysław, ur. r. 1841 w Chlebcach, kadet podof. austr., służył jako szereg. w oddz. Wysockiego pod Radziwiłłowem. Po powst. nauczyciel ludowy.

Stojowski Bolesław, ur. r. 1840 w Chlebcach, właśc. dóbr, służył jako szereg. następnie chorąży w oddz. Langiewicza, Lelewela i Komorowskiego. Po powst. urzędnik kasy chorych.

Stolarski Marcin, ur. r. 1824 w Żurawicy, kupiec, służył jako szeregow. i porucz. w oddz. Krysińskiego. Walczył pod Kockiem. Po powst. przedsiębiorca.

Straszewski Władysław, ur. r. 1842 w Rzędowicach, słuch. techn., służył w oddz. Kurowskiego i Taniewskiego. Walczył pod Sosnowcem, Miechowem, Wodzisławiem i Igolomią. Po powst. wiertacz kop. nafty.

Strawiński Gustaw, ur. r. 1837 w Izabelinie, dymis. porucz. wojsk rosyj., gospodarował na wsi. W kwietniu r. 1863 otrzymał nominację na naczel. oddziału Wołkowyskiego pod przybranem nazwiskiem „Młotka“ i walczył do ostatnich dni września 1863, w potyczkach pod Michalinem, (lekko ranny kulą w prawe ramię), pod Sawickimi karczmi, Mołowidami, Wielkim węglem, Żarkowszczyzną, w puszczy Białowieskiej, pod Pyszkowskimi ostrowkami i Głębokim kątem. Mianowany 15. sierpnia 1863 wojen. naczel. sił zbrojnych pow. Wołkowyskiego, z powodu ran zmuszony się leczyć, otrzymał przy nominacji na majora urlop nieograniczony i wyjechał do Paryża. W styczniu 1866 przybył do Galicji, do pow. husiatyńskiego, gdzie kupił majątek Szydłowiec.

Strojnowski Władysław, ur. w Targowicy r. 1831, właśc. dóbr, pracował jako organiz. sił zbrojnych w Rawskim

i Łowickiem, oddz. Radziwiłłowskich i obozu Bolimowskiego. Formował od 17/I 1863 oddziały rawsko-brzezińskie przy Rawie, oddział zaś łowicki przy Bolimowie. Po połączeniu tych sił, odbił oddział rekrutów w okolicy Strzybogi na szosie skierniewickiej, następnie zarządził przerwanie kolei żelaznej idącej w Warszawy do Wiednia i Berlina. Stoczył bitwę w obozie Bolimowskim.

Stroka Adolf, ur. w Jasienicy r. 1844. stud., służył od szeregowca do porucz. żuawów, w korpusie Langiewicza. Walczył pod Małogoszczą, Pieskową skałą, Skałą, Sosnowką, Chrobrzą i Grochowskimi. Pod Grochowskimi stracił prawą rękę. Po powst. dzierżawca browaru.

Stroka Aleksander, urzędnik telegr., pracował w lwowskiej organiz. i został w drodze dyscypl. przeniesiony do Pesztu. Po uzyskaniu amnest. powrócił do kraju i awansował do stanowiska radcy dworu.

Stroka Henryk, ur. w Bączalu r. 1839, słuch. praw, służył jako szereg. i porucz. Wyszedł do oddz. Czarneckiego, i przyaresztowany wraz z Miecz. Romanowskim i Kalikstem Ujejskim, siedział 2 mies. w więzieniu. Później służył jako podpor. w oddz. Wysockiego, batal. majora Ordegi i walczył pod Radziwiłłowem. W oddz. Śląskiego walczył pod Łąckiem i Borowem, a w końcu był naczeln. wojsk dzielnic V-tej we Lwowie. Po powst. profesor.

Stroner Adolf, ur. r. 1837 we Lwowie, urzęd. rząd., pracował w organizacyi. Po powst. naczel. miejsk. Izby rachunk.

Strumiło Zgierski Leon, ur. r. 1839 w gub. Kowieńskiej, porucz. V-go wzorowego strzelca. batal. wojsk rosyj., uczeń akad. artylerji. petersburs., uwolniony ze służby w stopniu sztabskapit., służył jako instruktor, względnie szef sztabu w oddz. Sierakowskiego, ks. Maćkiewicza i Laskowskiego. Walczył pod Birzami, Uzwętami, Cytowanami, Żoginiami, Powiatówką, w lasach Marjampolskich i Seinejskich. Po powst. inżynier przy Wydz. pow.

Strycharski Jan, ur. r. 1832 w Trzebini, żołnierz austr. strzel., służył jako szereg. później sierżant w oddz. Langiewicza i walczył pod Sosnowką, Chrobrzą i Grochowskimi. Ranny pod Grochowskimi. Po powst. majster szewski.

- Strycharski Jan*, ur. r. 1842 w Alwerni, kasyer, pracował w organiz. narod. zwłaszcza w sekcji broni i amunicji. Po powst. administr. „Nowej Reformy“.
- Strzednicki Teofil*, ur. r. 1841 w Łosicach, oficer wojsk mos., pracował jako zastępca naczel. woj. Płockiego. Po powst. inżynier.
- Strzelecki Władysław*, ur. w Płuhowie, dzierż. dóbr, służył jako szeregow. w oddz. Czechowskiego, Komorowskiego i Horodyńskiego. Brał udział we wszystkich przez wymienionych dowódców stoczonych bitwach. Po powstaniu urzędnik szpitala krajowego.
- Studentowicz Józef*, ur. r. 1831 w Nowym targu, urzędnik starostwa, służył jako kapitan w oddz. Czechowskiego i Jeziorańskiego, ranny pod Kobylanką. Po powst. urzędnik krak. Tow. wzaj. ubezpieczeń.
- Sturm Flora*, pracowała w lwowskiej organizacji.
- Sturm Henryka*, pracowała w lwowskiej organizacji.
- Suchocki Wincenty*, służył w oddz. Miłkowskiego i był ranny pod Kostangalią.
- Suchodolski Leopold*, ur. r. 1845 w Wydrnej, stud., służył jako furier oddz. Jordana i Wróblewskiego. Pod Uścimowem wzięty do niewoli, został wysłany do gub. Tomskiej na osiedlenie. Po powst. sekret. gmin.
- Sulczewski Antoni*, ur. w Laskowej r. 1843, prakt. gosp., służył jako szereg. w oddz. Jordana (pod Gaczami) i Czachowskiego (pod Rybnicą i Jurkowicami). Ranny był w głowę 2 razy pałaszem, kulą przez prawe ramię, cięciem w lewą rękę i kontuz. w prawą nogę. Po powst. rządca dóbr.
- Sulczewski Cyprian*, ur. w Zręczycach r. 1832, służył w oddz. Langiewicza pod Chrobrzą i Grochowiskami. Po powstaniu oficjal. przyw.
- Sulimierski Józef*, ur. w Jawczycach r. 1839, właśc. dóbr, służył jako porucz. w oddz. Czachowskiego i był dowódcą oddziału żandar. Walczył pod Rybnicą i Jurkowicami. Po powst. prywatyzujący.
- Sulkowski Ignacy*, ur. w Krowodrzy r. 1834, rolnik, służył jako szereg. w kawal. Krukowieckiego. Walczył w Pieskowej skale, pod Imbramowicami i Głanowem. Wzięty do niewoli, skazany do rot areszt. w Omsku, następnie

- odesłany do Tobolska, powrócił do kraju r. 1868. Po powrocie cieśla.
- Suszycki Zenon*, ur. r. 1841 w Julianopolu, kandyd. nauk fizyczno-matemat., pracował jako naczel. okręg. pow. Borysławskiego, następnie służył w oddz. Kozielly i Czyżyka. Pod Władykami został ranny. Po powst. ukończył w Paryżu Ecole des mines. W czasie oblężenia służył na bastyonach, bronionych przez uczniów i byłych uczniów szkoły politechn. a następnie w 115-ym batal. gwardji narod. W r. 1872 przybył do Galicji i pracuje jako inżynier górniczy i właśc. kopalni w Boguchwale.
- Światopełk Mirski Białynia Ferdynand*, książę, został zesłany na osiedlenie w Syberji.
- Świątkowski Antoni*, podof. wojsk austr., służył jako sierżant i podpor. w oddz. Rębajły. Walczył pod Mierzwinem, Hutą szklaną, Ilżą, Opatowem, Pokrzywnicą i Sandomierzem. Pojmany przez kozaków, po 6-cio mies. więzieniu wydany Austrii, odsiedział 3 miesiące na Zamku w Krakowie. Po powstaniu drukarz.
- Świdziński Karol*, żołnierz-poeta, ur. r. 1842, umarł r. 1877 w Stanisławowie, gdzie mu postawiło obywatelstwo piękny pomnik.
- Świrczowski Erazm*, ur. r. 1839 w gub. Kieleckiej, urzędn. przyboz. Wks. Konstantego, był deleg. Rządu narod. przy Langiewiczu i Mirosławskim. Walczył pod Staszowem i Igołomią. Po powst. urzęd. Wydz. kraj.
- Świńko Walenty*, szlachcic, wraz z żoną Rozalią i dziećmi Władysławem, Józefem, Teklą, Adolfem, Tytusem, i Natalią, został zesłany na zamieszkanie pod dozorem policji do Samary.
- Świszczowski Władysław*, ur. w Sądowej wiszni r. 1840, urzęd. przyw., pracował w organizacji, później służył jako szereg. w oddz. Jordana. Po powst. sekretarz Rady powiat.
- Swolkien Rudolf*, ur. w Przegini narodowej r. 1821 dzierżawca, służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego we wszystkich bitwach 20 i 21-go marca i Miniewskiego w wyprawie na Radziwiłłów. Po powst. urzędnik miasta Krakowa.

- Synowiec Błażej*, ur. r. 1841, ślusarz, służył jako szeregow. w oddz. Langiewicza (pod Chrobrzą i Grochowskimi), Krukowieckiego i Rębajły (pod Jeziorkiem). Ranny pod Jeziorkiem w rękę.
- Syroczyński Leon*, ur. r. 1844 w Jurkowiecach, słuchacz uniwersytetu w Kijowie, służył jako szeregow. jazdy wołyńskiej w 3 szwadronie w oddz. Różyckiego. Po powst. inżynier górny profesor politechniki.
- Szafranski Aleksander*, ur. w Krakowie r. 1844, służył jako szeregow. w oddz. Jeziorańskiego, Langiewicza, Mossakowskiego, Miniewskiego i Rębajły. Pod St. Krzyżem ranny, wzięty do niewoli, został zesłany do rot. areszt. do Permy na lat dwa, następnie na posilenie do gub. Jenisiejskiej. Po powst. właśc. realności.
- Szafranski Waleryan Józef*, ur. w Wiszence r. 1834, oficer. przyw., służył jako szeregow. w oddz. Kurowskiego, pod Miechowem i Czachowskiego, pod Rybnicami. Po powst. dzierżawca dóbr.
- Szalay Władysław*, ur. w Szpanowie na Wołyniu r. 1829, schwytany z bronią w rękę, siedział przeszło trzy lata w cytadeli w Kijowie, gdzie chcąc wymusić na nim wydanie członków Rządu narod. osadzono go w lochu podziemnym bez światła, sprzętu, wilgotnym i tak ciasnym, że mógł tylko stać, lub siedzieć skurczony. (Taki loch zwie się po rosyj. „miszok“). Tam przebywał kilka miesięcy, a gdy wyszedł, ciało na nim gniło w skutek wilgoci i nieczystości, skóra była czarna i wydawała odór tak straszny, że najbliżsi znieść go nie mogli. Nie mogąc złamać oporu więźnia, rząd mosk. skazał go na śmierć, potem w drodze łaski do rot. areszt. Żona jego tymczasem wyteżyła wszystkie siły, by wyrwać męża z niedoli. Zbita nahałkami przez kozaków, gdy raz udało się jej zamienić z nim słów parę, nie straciła odwagi i póty poruszała wszelkie instancje, aż mąż jej jako poddany węgierski uwolnionym został z tym warunkiem, że wydalonym zostaje z granic państwa rosyjs. a gdyby wrócił, wykonają na nim wyrok.
- Szalay Ludwik*, ur. roku 1855, przewoził jako siedmioletni chłopak na kucyku rozkazy i pocztę powstańczą, którą

- ukrywano mu na piersiach pod sukniemi. Po powst. adwokat kraj.
- Szaliński Maksymilian*, ur. w Jędrzejowie r. 1843, czeladnik kowal, służył w oddziale Kurowskiego pod Miechowem. Ranny kulą w lewą nogę, leczony w Krzeszowicach, był później internowany.
- Szamał Władysław*, ur. r. 1844 w Niedomicach, uczeń szkoły roln. w Dublanach, służył w oddz. Jeziorańskiego pod Kobylanką. Zmarł jako rotmistrz ułanów austr. w pensyi w Krakowie r. 1886.
- Szanecki Hipolit*, ur. r. 1842 w Pożogu, aplik. biura naczel. pow. lubel., służył jako szeregow., sierżant, podpor., porucznik w oddz. Topora, Lapińskiego, (walczył w okolicy Huty dunin.) Grekowicza (pod Szklarami), Zaborowskiego (pod Przedborzem), Chmielińskiego (pod Ciernem, Warzynem, Czarną, Mełchowem, Oksą i Kwilinem). Ranny w trzech bitwach. Po powst. sekretarz Rady powiatowej.
- Szanecki Ludwik*, (pseud. Kociński) służył w oddz. Chmielińskiego i był dezygnowany do odbioru broni na austr. i pruskiej granicy. Pojmany przez moskali został wysłany do rot. aresztackich w Kałudze.
- Sarkiewicz Maksymilian*, ur. w Wojniczu r. 1836, siodlarz, służył jako szeregow. w oddz. Wysockiego, pod Radziwiłłowem i Komorowskiego, pod Starą wsią. Ranny w prawą nogę i bok pod Starą wsią, został jako poległy wykazany.
- Szaszkiewicz Edward*, junkier wojsk rosyj., właśc. ziemski ur. r. 1835, służył jako szeregow. w oddz. Różyckiego. Zmarł w Galicyi.
- Szaszkiewicz Włodzimierz*, ur. r. 1839 w Biczowej, służył jako porucznik adjutant w oddz. Różyckiego. Zmarł w Zalesiu r. 1893.
- Szatkowski Jan*, ur. r. 1826 w Krakowie, uczest. walki na Węgrzech r. 1848/49, służył jako kapitan 7-ej komp. pod Langiewiczem, od Goszczy do Grochowsk. Po powstaniu przyw. geometra.
- Szawłowski Ludwik*, pracował w organizacyi.
- Szczawiński Robert*, ur. w Jastrzębicy, rusin, wachmistrz huzarów austr., walczył w oddz. Wiszniewskiego. Pod Bo-remlą, ranny dostał się do niewoli i został zesłany na Sy-

bir. Po 7-u latach przy pomocy materyjalnej W. Malczewskiego, który także jako jeniec przebywał na Sybirze i skutecznie pomagał towarzyszom niedoli, powrócił do kraju. Niedozwolonem mu jednak było ujrzeć dom rodzicielski, gdyż zmarł z ran i wycieńczenia w Krystynopolu, dwie mile od rodzinnej strzechy. Pochowany w Steniatynie.

Szczeniawski Eustachy ksiądz, ur. r. 1833 na Wołyniu, profesor pisma Ś-go w semin. dyeceez. w Żytomierzu, służył jako kapelan pułku jazdy wołyńs. Walczył w Lubarze, pod Miropolem, Laszkami i Salichą.

Szczepański Alfred, późniejszy sekretarz Banku dla krajów koronnych, pracował w organiz. a zwłaszcza w Radzie naczelnej w Krakowie.

Szczepański Ferdynand, ur. 1841 w Malawie, pomoc. w księgarni, służył w oddz. Wiśniewskiego jako chorąży. Po rozbiciu oddziału pod Korytnicą, złożył uniesioną chorągiew Szymanowskiemu a sam wstąpił do oddz. Rochebruna i brał udział w wyprawie na Poryck. Po powst. księgarz.

Szczerbiński Ignacy, ur. w Kielcach r. 1834, czelad. kraw., służył jako szereg. w oddz. Langiewicza i Miniewskiego.

Szczęścikiewicz Ludwik, ur. w Przemyślu r. 1842, organista, służył jako szereg. w oddz. Zapałowicza i walczył pod Tyszowcami i Tuczępami.

Szczukowie, Ignacy, Mateusz, Stanisław, Tadeusz i inna tego nazwiska szlachta z pow. Grodzieńskiego, została wraz z żonami i dziećmi w liczbie 73 osób zesłana w sierpniu 1863 na osiedlenie w Sybirze.

Szczyński Stanisław, ur. r. 1823 w Zdunach, urzędnik w najwyż. Izbie obrachun. Król. pols. Po pogrzebie biskupa Fijałkowskiego wywieziony do Rosyi, wrócił na mocy amnest. r. 1862 i pracował w organiz. narod. w wydziale wojen. w stopniu majora. Po emigracyi w Paryżu był zajęty w biurze ks. Adama Sapiehy. Po powst. funkcyonar. w zakładzie w Drohowyżu.

Szczygielski vel Szczucki Józef, ur. r. 1842 w Medusze, rolnik, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego pod Radziwiłowem. Wzięty do niewoli i zesłany na Sybir, przebywał tamże lat dziewięć. Po powst. strażnik miejski we Lwowie.

Szeliga Władysław, ur. r. 1844 w Leżajsku, uczeń gimn., służył jako podof. strzelców pod Lelewelem, (pod Panasówką, Otruszą i Batorzem). Po powst. nauczyciel ludowy.

Szeliga Zygmunt, ur. r. 1840 w Leżajsku, pracował w organiz. i służył w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Czachowskiego, Łopackiego i Lelewela jako sierżant 1-ej komp. saperów. Po śmierci Lelewela dostał się do oddz. Rębajły, a następnie służył pod majorem Kozłowskim jako rakietnik w randze porucz. przy alarmie Lublina. Po powstaniu majster ciesielski.

Szlenker Józef, był adjutantem w oddz. Nadmillera.

Szmit Marcin, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią

Szmorliński Waleryan, ur. w Krakowie r. 1835, czelad. stolarski, służył jako szereg. krak. żandarmeryi narodowej.

Szokalski Jan, ksiądz, ur. r. 1824 w Biszczy, proboszcz w Modryniu, pracował jako organizat. i naczel. pow. Hrubieszowskiego.

Szoldra Rafał, ur. r. 1842 w Markowej, prakt. gosp., służył jako szereg. później podintendent w oddz. Borelowskiego i walczył pod Panasówką i Batorzem. Ranny w głowę, rękę i nogę. Po powst. urzędnik Wydz. Rady powiat.

Szorelem de Liebe Teofil, ur. w Belzie r. 1839, służył jako szereg. w oddz. Zapałowicza i Komorowskiego. Po powst. urzędnik prywatny.

Szostkiewicz Adolf, ur. w Żdzarach r. 1844, uczeń gimn., służył pod Czachowskim od chwili przejścia Langiewicza do Galicyi. Po powst. inspektor okręg. szkół ludowych.

Szpakowski Witalis, ur. r. 1841 w Łukach, uczeń gimn. w Pińsku, za śpiewanie „Boże coś Polskę“ wypędzony, służył jako szereg. i podoficer w oddz. Trauguta, Wańkowicza i Wróblewskiego. Walczył pod Horkami, Stolinem, w Białowiezkiej puszczy itp. Po powst. farbiarz

Szubert Antoni, ur. w Warszawie r. 1845, uczeń pracow. fortepianów, służył jako szereg. strzelców w oddz. Grekowicza (pod Szklarami), Jeziorańskiego (pod Kobylanką). Ranny w głowę pałaszem, aresztowany, wywieziony został do Ołomuńca, a następnie wcielony do wojsk meksykańskich. Po powrocie do Europy majster stolarski.

Szufa Karol Wincenty, ur. r. 1845 w Pysznicy, służył jako podoficer w oddz. Łopackiego, Czachowskiego i Dąbrowskiego. Walczył pod Stefankowem, Boryją, Ostrowcem i Rzeczniewem. Ranny i kontuz. pod Rzeczniewem. Po powst. dyrektor Tow. zalicz.

Szujski Józef, ur. r. 1835, poeta dramat., pisarz polit., historyk polski, sekretarz Akad. umiejętności, profesor uniwers. Jagiellońskiego, pracował w czasie powst. r. 1863/4 w organizacji. Umarł r. 1883.

Szukiewicz Oktawian Feliks, ur. r. 1840 w Warszawie, podporucznik artyl. rosyj., w powst. dowódca VI-go oddziału wojew. Augustowskiego. Walczył pod Sarnotkami i przy Kozim rynku. Po powst. kupiec i przemysł. w Krakowie.

Szulc Franciszek, partyzant, zmarł w Stanisławowie.

Szulc de Szulcer Marcin, ur. r. 1842 w Mołoszkowie, podczas powst. na Ukrainie pod Koszowatą wzięty do niewoli, siedział w Kijowskiej fortecy. Następnie skazany na zesłanie do gub. Krasnojarskiej wrócił do kraju w r. 1869 na mocy manifestu i po ukończeniu kursu aptekar. osiadł jako aptekarz w Łańcucie.

Szulc Przemysław, ur. r. 1848 we Lwowie, stud., służył jako szereg. strzelców w oddz. Kurowskiego pod Miechowem. Po powst. właśc. realności.

Szulc Wacław, ur. w Krakowie r. 1844, dozorca kolej., służył jako szereg. pod Langiewiczem. Ranny w obie nogi bagnetem.

Szulc Wacław, ur. r. 1845, partyzant i Sybirak. Umarł w Stanisławowie.

Szułabski Tymoteusz, ur. r. 1838 w Słowicie, czelad. kowal., służył jako sierżant strzelców w oddz. Jeziorańskiego, Zaremby, Mareckiego i Komorowskiego. Walczył pod Kobylanką, Batorzem itd. Ranny kulą w pierś. Po powst. kolporter księgarni.

Szumłakowski Erazm, służył w oddz. Wysockiego w wieku lat 14.

Szumski Jastrzębiec Teofil Łucyan, ur. r. 1839 w Świerzu, student fil. na uniwer. Kijowskim, sekretarz Karola Szajnochy, służył w oddz. Czarneckiego, Czachowskiego i Ho-

rodyńskiego. Był kontuzjowany. Po powst. literat. Umarł w roku 1899.

Szmoniewski Wincenty, ur. r. 1833, w Żydaczowie, ekonom, służył w oddz. Czechowskiego.

Szwarc Bronisław Antoni, ur. r. 1834 w Lochrist w Bretanii z ojca Jana Józefa emigr. z r. 1831, brał w r. 1848 udział w walkach na barykadach Paryża. W r. 1855 ukończywszy szkołę inżynierii, przesiedlił się do Wiednia i rozpoczął wspólnie z drem Ludwikiem Kubalą prace konspiracyjne. W r. 1859 otrzymał posadę inżyniera budowy kolei w Król. pols. gdzie w r. 1862 wszedł do Komitetu central. przemienionego później w Rząd narod. Aresztowany 22. grudnia 1862, skazany na śmierć, 13. maja 1863 ulaskawiony ze zmianą kary na ciężkie roboty w kopalniach nerczyńskich, zawrócony z drogi na Sybir, osadzony w Szlisselburgu nad Ładogą, przebył tamże całych lat siedm. Następnie wywieziony do twierdzy Wiernoje w Turkiestanie, później do wschodniej Syberii, brał udział tajnej organiz. t. zw. „Narodnej woli“. Dopiero r. 1892 po trzydziestu latach więzienia i wygnania, doczekał się wolności. Powracając do ojczyzny wywiózł pokryjomu z Syberii swoich troje dzieci. Osiadł stale we Lwowie jako urzędnik w biurze solnem Wydz. kraj. gdzie zmarł r. 1904.

Szwejkowski Jan, ur. w Pankach r. 1842, stud., pracował w organiz. i służył w oddz. Jeziorańskiego, Łapińskiego, Bosaka itd. Po powst. urzędnik asekur.

Szwenik Ignacy, ur. w Krakowie r. 1844, szewc, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem) i Langiewicza (we wszystkich bitwach). Następnie pracował w organiz. krak. jako tajny agent pod szefem Korytowskim. Został uwięzionym w lutym 1864.

Szybalski Felicyan, ur. r. 1830 w ks. Krakowskim, wachmistrz honwedów węgier. pracował w organiz., przeprowadzał oddziały za granicę Kongresówki.

Szybalski Władysław, służył jako kawalerz. w oddz. Wysockiego.

Szybejko Michał, ur. w Aleksocie r. 1839, pracował w organizacji i służył jako szereg. w oddz. Kamińskiego (pod

- Kozłową rudą), Suzina (pod Balwierzyskami, Olitą i Staciszkami), Wawra (pod Kozim rynkiem, Rajgrodem itd.) i Jasińskiego (pod Wizną), aż do rozwiąz. oddziału. Ranny był pod Balwierzyskami w głowę, pod Wizną 3 razy lancą. Po powst. maszynista kolej.
- Szychowski Zdzisław*, ur. w Bedlnie r. 1848, stud., służył jako szereg. w oddz. Oksińskiego, Chmielińskiego i Rębajły. Walczył pod Rudnikami, Obiechowem, Białą i Oksą. Ranny pod Oksą. Po powst. leśniczy.
- Szydtowski Franciszek*, ur. w Krakowie r. 1835, służył w oddz. Kurowskiego pod Miechowem. Był ranny. Po powst. tokarz. Na starsze lata ociemniał.
- Szydtowski Wiktor*, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią. Ranny, utracił rękę.
- Szyjewski Andrzej*, ur. r. 1841, drukarz, służył jako podoficer w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Langiewicza (pod Małagoszczą, Pieskową skałą i Skałą). Po powst. dyrektor drukarni.
- Szykowski Józef*, ur. we Lwowie r. 1844, służył jako szereg. w oddz. Zapałowicza, pod Tyszowcami i Tuczępami. Ranny kartaczem w lewą nogę.
- Szyler Ignacy*, z Warszawy został zesłany na wygnanie.
- Szymanowski Aleksander*, ur. w Spasowie, walczył w oddz. Wiśniewskiego, Czachowskiego i Lelewela pod Panasówką. Po powst. ziemianin.
- Szymański Paweł*, ur. r. 1841 w Krysowicach, stud., służył jako szereg. w oddz. Śląskiego. Po powst. kasyer.
- Szymański Paweł*, ur. w Żytomierzu w r. 1844, stud., służył jako podof. w oddz. Różyckiego (pod Salichą). Po powst. rada dób.
- Szymański Wincenty*, ur. w Chmielniku r. 1836, czelad. krawiecki, służył jako szereg. i wachmistrz w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Cieszkowskiego (pod Pankami i Mrzygłodem), Langiewicza (pod Skałą, Chrobrzą i Grochowskimi) i Rębajły (pod Pińczowem, Ilżą, Opatowem). Wzięty do niewoli, wysłany na Syberję, wrócił w r. 1868. Był ranny kulą w krzyże pod Grochowskimi.
- Szymański Zenon*, ur. w Oryszczu r. 1845, uczeń gimn., należał od dwóch lat przed powst. do tajnej organiz. w Lubli-

- nie i na Wołyniu, potem służył jako szereg. w oddz. Bogdanowicza i Czerwińskiego. Walczył pod Chrusliną, Tyszowcami, Starą wsią, Tuczępami i Nowosiólkami. Po powstaniu rytownik.
- Szymberski Mieczysław*, ur. r. 1846 w Wysocku, uczeń gimn., służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego i walczył pod Rybnicą i Jurkowicami. Po powst. dyrektor Tow. zalicz.
- Szypta Józef*, urodz. r. 1844 w Trzebinii, ogrodnik, służył w oddz. Langiewicza, Taniewskiego (pod Igołomią), Rębajły i Bosaka do lutego 1864. Więziony przez 6 miesięcy w Wiśniczu, wysłużył potem lat dwanaście w wojsku austriackim.
- Szyrma Lach Edward*, syn emigr. z r. 1831, ur. r. 1844 w Bayeux depart. Calvados w Francji, uczeń liceum w Saint-Lô, służył w oddz. Duchńskiego, Łukasiewicza, Wróblewskiego i Młotka. Walczył pod Mołowidami i Czarnym węglem, gdzie został zamianowanym na polu bitwy podporucznikiem. Był ranny pod Czarnym węglem i został pocztą obywatel. przewieziony do szpitalu w Cieszanowie. Po powst. ziemianin, później profesor języka francuz.
- Szyzowski Władysław*, ur. w Lublinie r. 1844, uczeń liceum w Lublinie, służył jako szereg. w oddz. Lelewela i walczył pod Krzeszowem. Po powst. dyrektor techn. oddz. przy Wydziale krajow. we Lwowie, prezes Tow. uczest. powst. r. 1863/64.
- Tabęński Mieczysław Reinold*, ur. w Ukolnikach r. 1833 właśc. ziem., pracował w organiz. pow. Lidzkiego przy Narbucie. Areszt. 25. lipca 1863 w Biliszkach, osadzony w Lidzie, skazany do Kazańskiej gub. do miasta Jadrina na mieszkanie, przebył tam lat 7. Po powst. subjekt handlowy.
- Taniewski Jastrzębiec Aleksander*, ur. r. 1833 w Akkiermanie w Bessarabii, obywat. ziem., podpuł. rosyj., profes. fortyfik. szkół wojsk. w Petersburgu, służył jako podpułk. dowódca oddz. krakowskich, komend. narod. Krakowa od 18. lipca do 14. sierpnia 1863. Pod koniec organ. był szefem sztabu przy organizatorze wschodniej Galicji. Dowodził pod Wąsowem, Igołomią, w drobnych utarczkach z jen. Bosakiem w Krakowskim i Sandomierskim pod pseudon. „Tetera albo Jastrzębiec“. Po powstaniu urząd. miasta Krakowa.

- Tański Gustaw*, ur. w Janowie r. 1839, urząd. rząd. w gub. lubelsk., służył jako podoficer w oddz. Czachowskiego, pod Józefowem, Piaseckiego, pod Tomaszowem, Zapałowicza, pod Tyszowcami, Tuczępami i Starą wsią. Był ranny w nogę i rękę pod Tyszowcami.
- Tarnawski Antoni*, ur. r. 1846 we Lwowie, uczeń, służył w oddz. Wysockiego, pod kap. Fiszerem i walczył pod Radziwiłłowem. Ranny bagnietem w lewą rękę, wzięty do niewoli, został zesłany do ciężkich robót. W godzinach wolnych od pracy przez pocziwego moskała, zesłańca politycznego, wyuczony stolarki, po otrzymaniu amnestyi, osiadłszy w Tarnowie, wyzwolił się na majstra.
- Tarnawski Leonard dr.*, ur. w Piskorowicach r. 1845, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Zapałowicza, pod kap. Ubyszem. Walczył pod Tyszowcami i Tuczępami. Ranny pod Tuczępami. Po powst. adwokat kraj. w Przemyśle, prezes Sokoła, poseł na Sejm kraj., prezes Izby adwokatów, asesor miasta itp.
- Tarnowski Stanisław hr.*, ur. r. 1837 w Dzikowie, pracował w organiz. i odsiedział w latach 1863—1865 za sprawę narodową dwuletnie więzienie. Później założył czasopismo „Przegląd polski“, z kolei został prof. uniwers. Jagiellońskiego, prezesem Akademii umiętnej, członkiem Izby panów etc.
- Taszarowski Ostrzew Józef*, ur. w Kobylem r. 1841, praktyk. gosp., służył w oddz. Younga, Skrzyńskiego, Oborskiego, Słupskiego i Caliera. Walczył pod Brdowem, Niewierzem, Uniejowem, Grochowem, Grojcem, Borowicami i Ceswicami. Ranny pod Ceswicami w lewą nogę. Po powstaniu rządcą dóbr.
- Tascher Mikołaj*, ur. r. 1838, administr. folwarku, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego. Pod Radziwiłłowem ranny, wzięty do niewoli, skazany na posil. do gub. Jenisiejskiej, powrócił po amnestyi do kraju.
- Tatomir Józef*, ur. na Wołyniu, urząd. leśnic., służył jako kawalerzysta w oddz. Ciechońskiego i Komorowskiego. Walczył pod Mińkowcami. Po powst. likwidator.
- Tatomir Łucyan*, ur. 1836, pisarz i pedagog, pracował w organizacyi i był więzionym. Później otrzymał posadę dyr. seminaryum naucz. męskiego we Lwowie.

- Taworski Jan*, ur. r. 1843 w Przemyśle, subj. cukier., służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego, w trzech bitwach, Jeziorańskiego, w dwóch bitwach i Śląskiego, w jednej bitwie. Ranny w lewą nogę. Po powst. cukiernik.
- Tchórzewski Tytus*, ur. we Lwowie r. 1838, ogrod., służył jako szereg. w oddz. Zapałowicza pod Tuczępami i Horodyńskiego pod Radziwiłłowem.
- Tchórzewski Mniszek Leonard*, ur. r. 1846 we Lwowie, stud., służył jako dziesięt. przy karabin. w oddz. Wysockiego. Pod Radziwiłłowem ranny w ręce i w udo prawej nogi kulą karabinową. Po powst. naucz. języka francuskiego.
- Teleżyński Alojzy*, ur. r. 1843 w Rochmanowie, stud., służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego i jazdy wołyńskiej. Walczył pod Radziwiłłowem. Po powst. inżynier-technik.
- Teodorowicz Józef*, ur. w Potoczku r. 1839, ziemianin, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego, Gołuchowskiego i Ponińskiego. Walczył pod Radziwiłłowem, Janowem i Krasnym stawem.
- Terlecki Stanisław*, ur. w Batorzu r. 1831, konny straż. lasowy w ordyn. Zamojskich, służył jako szereg. w oddz. Gramowskiego, Piaseckiego, Lelewela i Jeziorańskiego. Walczył w Tomaszowie 2 razy, pod Krasnobrodem i Kobylanką. Ranny pod Kobylanką w rękę, którą amputowano. Po powst. prywat. oficyalista.
- Teresiewicz Jakób*, ur. we Lwowie, żołnierz woj. austr., służył jako szereg. w oddz. Wysockiego i Miłkowskiego. Walczył pod Radziwiłłowem i Kostangalią. Po powstaniu cieśla.
- Thene Julian*, ur. w Jeźbowie r. 1824, właśc. dóbr, pracował jako pomoc. naczelnika powiatowego.
- Thoman Hieronim*, ur. r. 1844 w Warszawie, ślusarz, służył jako szereg. w oddz. Remiszewskiego i Drewnowskiego. Wzięty do niewoli, przebył 5 lat na Syberyi. Po powst. maszynista przy miejs. rzeźalni w Krakowie.
- Tilsch Julian*, ur. r. 1842 w Ostrowiu, urząd. telegr., służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego, Cieszkowskiego, Langiewiczza, Smiechowskiego, Grekowicza, Topora i Lelewela. Walczył pod Miechowem, Pankami, Mrzyglodem, Pieskową skałą, Skałą, Chrobrzą, Grochowiskami, Michałowicami,

- Szklarami, Baranami i Panasówką. Ranny pod Panasówką w lewy bok kulą. Po powst. urzęd. Banku kraj.
- Titziówna*, właśc. kamienicy we Lwowie, pracowała w organizacyi zwłaszcza w dziale opieki nad więźniami.
- Tokarz Stanisław*, ur. r. 1840 w Tarnowie, słuchacz uniwers. w Krakowie, służył w żuawach Rochebruna, w oddz. Kurowskiego i walczył pod Miechowem. W skutek odmrożenia nóg, powrócił z placu boju i pracował w organiz. Był więzionym. Politycznie skompromit. nie przyjęty do sądu, o-tworzył jako dr. praw kancelaryę adwokacką w Tarnowie.
- Totoczko Łucyan*, ur. w Żyznie r. 1835, ziemianin, pracował w organiz. jako zastępca członka komit. prowinc. litewskiego w Wilnie. W miesiącu lutym 1863 został deleg. w charakterze nadzwycz. komisarza na woj. Kowieńskie do wywołania zbrojnego powstania. Po zorganiz. oddziału wspólnie z Borzowskim i zdaniu takowego Jabłonowskiemu, służył w tymże jako dowódca plutonu i komp. i walczył pod Sztemplami i Popielanami. Ranny pod Popielanami w lewą rękę. Po powst. kasyer miej. we Lwowie
- Tomalikowski Antoni*, ur. w Czarnych niwach, rzadca dóbr, służył jako podof. pod Langiewiczem i Czachowskim. Walczył pod Chobrzą, gdzie w miejsce rannego ofic. Pociołowskiego został mianowany przez jen. Czapskiego podof. i objął obowiązki rannego, dalej pod Grochowskimi, St. Krzyżem i Igołomią. Ranny pod Grochowskimi od kuli armatniej, ogłuchł na prawe ucho, a pod Chobrzą otrzymał skaleczenie nad okiem od odłamka granatu. Po powstaniu rolnik.
- Tomanek Bartłomiej*, ur. r. 1835, lokaj, służył jako szereg. następnie dziesiętnik w oddz. Langiewicza i Czachowskiego. Walczył pod Chobrzą i Stafankowem. Ranny trzykrotnie.
- Tomaszewski Józef*, ur. r. 1844 we Lwowie, akademik, służył w oddz. Zapalowicza i Wysockiego. Pod Radziwiłłowem ranny. Następnie walczył pod Komorowskim w bitwie pod Poryckiem. Po powst. urzędnik bankowy i kolejowy.
- Tomaszewski Marymilian*, ur. r. 1840 w Ostrogu wołyńskim, urzęd. guber. w Żytomierzu, służył w oddz. Różyckiego i brał udział w stoczonych przez tegoż bitwach. Po powst. emigrował i wstąpił do legii zagrān. we Francyi. Walczył

- pod Orleanem, wzięty przez prusaków do niewoli, był internowany w pomorskiej twierdzy. Uwolniony r. 1871 osiadł we Lwowie.
- Tomaszewski Rafał*, z zakonu OO. Reformatów w Stobnicy, pracował w organiz. i był mianowany kapelanem oddz. Chmielińskiego. Tej ostatniej służbie mało się poświęcał. Uwięziony, został deportowany nad jezioro Bajkalskie. Pisywał utwory humorystyczne i satyry.
- Tomaszewski Stanisław*, ur. w Opocznie r. 1837, wachm. wojsk. rosyj., służył jako wachmistrz w oddz. Wróblewskiego i walczył pod Królowym mostem. Ranny był w prawą nogę kulą i lancą pod prawą rękę. Po powst. rolnik.
- Tomaszewski Teodor*, ur. w Skierniewicach r. 1833, puszkarz, należał do organ. Rządu narod. jako puszkarz w celu zamachów. Dla zgładzenia namiest. Berga i innych, sporządził 10 maszynek piekielnych pod krzesła na posiedzenia w zamku, które odbywały się pod prezyd. Berga. Było to po zamachu, jaki miał miejsce przed pałacem Zamojskiego na Nowym Świecie. Spisek powtórny zdradził Antoni Szmidt, prowizor z apteki Karpińskiego w Warszawie. Jeden ze spiskowców, Adolf Stępkowski uciekł za granicę, Tomaszewski Teodor był aresztowany. Przesiedział w cytadeli w X-ym pawilonie 10 miesięcy i skazany został na śmierć przez powieszenie, następnie w drodze łaski na 15 lat ciężkich robót. Po powrocie do kraju pracuje w zakładzie puszgarskim w Warszawie jako czeladnik.
- Tomczyński Walery*, był osobistym sekret. dykt. Langiewicza i podpisywał akta wychodzące z kancel. „w zastępstwie sekret. dyktatorskiego“.
- Töpfer Wilibald*, ur. r. 1840, syn oficera austr. i sam ofic. 3-go pułku ułanów, złożył w r. 1863 stopień porucznika i zgodnie z życzeniem matki Polki, wstąpił w szeregi powstańcze. Pojmany i wywieziony na Sybir, przebył tamże lat siedm. Po amnest. osiadł w Galicyi i zmarł r. 1892.
- Topolnicka Marya*, pracowała w organizacyi we Lwowie.

Torosiewicz Mikołaj, akademik, służył jako ofic. w oddz. Horodyńskiego pod Radziwiłłowem. Po powst. właśc. dóbr, poseł sejmowy, prezes Rady powiat. w Rohatynie.

Torosiewiczowa Henryka, pracowała w lwowskiej organiz.

Towarnicki Karol, ur. r. 1833, buchhalter handl., pracował w organiz. Po powst. urząd. Tow. zaliczk.

Trawiński Slepowron Jan Mikołaj, ur. w Szczekocinach r. 1843, służył jako szereg. w oddz. Chmielińskiego i Bosaka. Walczył pod Janowem, Oksą, Ocieskami, Słupią, w Śt. Krzyskich lasach i pod Opatowem. Ranny pod Ocieskami. Po powst. przybył do Krakowa i zameldował się w policji jako Stanisław Pludrakowski (tenże zginął pod Oksą). Wzięty do wojska odbył kamp. w r. 1866 z rangą wachmistrza. Później pozostał w służbie rządowej.

Trąbka Antoni, ur. w Krakowie r. 1840, uczeń, służył w oddz. Kurowskiego pod Miechowem i Langiewicza. Wzięty do niewoli, oddany do rot areszt. wywieziony do guber. Orłowskiej, wrócił następnie do kraju.

Trepka Włodzimierz, pracował w organiz. wojew. kaliskiego.

Tressenberg Julian, ur. w Jałowie r. 1832, rolnik, służył jako szereg. pod Wróblewskim i walczył pod Rossoszą, Kolanem i Majdanem.

Trębicki Prus Jan, ur. w Rzecznowie r. 1845, służył jako szereg. w oddz. Fryczego. Walczył na Kurpiach i był ranny. Po powst. leśniczy.

Trębicki Prus Józef, ur. w Rzecznowie r. 1843, praktyk. gospod., pracował wraz z ojcem w organiz. i wprowadził w dniu 22-go na 23-go stycznia r. 1863 w Tykocińskie okopy około 300 zwerbowanych ludzi. Następnie służył jako szereg., podof., oficer, mianowany przez Koziellę po bitwie, w której ocalił życie dowódcy Kobylńskiego, w oddz. Wilkoszewskiego (pod Tykocinem i Mężeninem), — Zameczka, Padlewskiego (we wszystkich bitwach), — Mystkowskiego, Jasińskiego, Broniewskiego, Kobylńskiego i Wróblewskiego. Od pierwszego dnia powstania do 10. stycznia 1864 tj. do bitwy pod Uścimowem był w czynnej służbie. Ranny był i kontuzjowany w ucho pod Szreńskiem. Po powstaniu rządcą dóbr.

Truszkowski Aleksander, ur. r. 1846 w Łukawcu, uczeń gim., służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego, Wierzbickiego i Ruckiego. Walczył nad Potokiem, pod Polichną, Kanio-wolą, Chruśliną, Żyżynem i Fajslawicami. Po powstaniu profesor gimnaz.

Tscharner Józef, ur. r. 1840 w Zamościu, obywatel miasta Zamościa, pracował w organiz. Po powst. archiw. Namiestn. we Lwowie.

Tukatto Wacław, marszał. pow. wileńskiego, został zesłany do Permy.

Turczynowicz Józef, ur. r. 1837 w Warszawie, prakt. gospod., służył jako szereg i kurjer do szczegół. poruczeń i podporucznik w oddz. Oxińskiego, Lütticha, Kopernickiego i Taczanowskiego. Walczył pod Konieczpolem, Przedborzem i Kruszyną. Po powst. urząd. Towarz. zaliczk.

Turowski Jan, ur. w Żukowie r. 1832 z ojca Józefa ofic. art. wojsk. pols., właśc. dóbr. Żukowa i Korsy. Ukończył szkołę kadec. w Brześciu lit. i wyższą szkołę wojskową w Petersburgu, a zostawszy oficerem gwardji odbył kamp. krymską roku 1854/55, odznaczony krzyżem Św. Stanisława i Anny z rangą wyższą po bitwach pod górą Mekenzją i Alma. Z powodu zapowiadającego się powstania w Polsce, wziętą dymisyę w roku 1862 i wrócił do kraju. Nie wierząc jednak wobec potęgi rosyjsk. w powodzenie zbrojnego ruchu, nie brał z początku w nim udziału, dopiero kiedy Padlewski został areszt. i rozstrzelany, na wezwanie Rządu narod. wypracowawszy plan operacji, który Rząd narod. przyjął, został mianowany pułkow. i naczelnikiem wojsk. woj. Płockiego. Objąwszy dowództwo pod przybranem nazwiskiem Sokolnickiego i przeprowadziwszy organiz. piechoty i kawal. w każdym powiecie, przystąpił do akcji wojennej. Stoczył bitwy i potyczki pod Bieruniem, Chorzelowem, Prasnyszem, (z jen. Redyczkinem), Poniatowem i inne. Pod Różanem w bitwie z pułk. rosyj. Wałujewem (gdzie poległ szef szt. Klein, były ofic. pruski), został ranny w nogę i wyjechał do Prus. Po kuracyi udał się do Paryża, a potem do Brukselji. W r. 1869 wrócił do Krakowa, gdzie zajął posadę w Magistracie.

Türschmid, Feliks, ur. w Bryni r. 1846, prakt. roln., służył w oddz. Horodyńskiego. Pod Radziwiłłowem ranny. Po powst. urzęd. prywatny.

Turzański Seweryn, ur. r. 1836 w Topolówce, właśc. folwarku, pracował w organiz. pow. Hejsyńskiego.

Tuszyński Karol, ur. r. 1850 w Krakowie, uczeń, uciekł z domu z 12-ma kolegami do obozu Langiewicza. Nieprzyjęty dla młodocianego wieku, został odstawiony do Krakowa. Po powst. spedytor.

Twaróg Rawicz Stanisław, ur. r. 1838 w Galicyi, akademik, pracował w organiz. i walczył w szeregach. Po powst. profesor gimn. i inspektor szkolny. Zmarł r. 1903.

Twaruszek Stefan, ur. r. 1846 w Staniątkach, stolarz, służył w oddz. Tetery pod Igołomią i Rębajły pod kap. Plewińskim, jako kosynier i pod kap. Reimundem jako strzelec. Walczył pod Iłżą, w lasach Siekierzyńskich. pod Opatowem itp. Ranny, wzięty do niewoli, zesłany do Tomskiej gub. wrócił do kraju w r. 1869. Po powrocie woźny.

Tyczyński Alojzy, (Kalinowski Piotr), ur. w Wołoskiej woli r. 1846, czelad. kotlar., służył jako szereg. w oddz. Lewandowskiego, Bończy i Krysińskiego. Walczył pod Sosnowicami, Staninem itp. Po powst. droźnik.

Tyszkiewicz Stanisław hr., ur. r. 1834 w Brukselji, właśc. majątku Skarbkowa wola, od samego zawiazku należał do organiz. jako jeden z najczynniejszych i najofiarn. obywateli i służył w oddz. Kurowskiego jako adjut. Rochebruna. Pod Miechowem ciężko ranny, przebywał dłuższy czas na emigracyi.

Tyszo Antoni, ur. w Wojnach r. 1839, prakt. gosp., służył jako porucz. w oddz. Zameczka (pod Wysokiem mazow., Rudką, Siemiatyczami i Warelami); Padlewskiego (pod Dąbrowami, Myszyńcem, Dąrdziewem i Piaseczną). Następnie jako major i naczelnik własnego oddziału walczył pod Brześcianką, Wylinami i Brzeźnicą. Po złączeniu się z oddz. Wawra stoczył potyczek 4. Ostatecznie z własnym do 100 ludzi liczącym oddz. stoczył 6 potyczek. Po powst. dzierżawca.

Tyszkowski Władysław, urzęd. telegr., pracował w organiz. i został w drodze dyse. przeniesiony ze Lwowa do Dalmacyi.

Ubysz Aleksander, ur. r. 1833 w Ostrobużu, żołnierz wojsk austr., służył jako szereg., sierżant, porucz. i kapit. w oddz. Czechowskiego i Zapalowicza. Walczył pod Hutą krzesz., nad Tanwią, pod Tyszowcami i Mołozowem. Ranny pod Hutą krzesz.

Uderski Edward, ur. r. 1842, stud. uniwer. kijow., służył jako szereg. w oddz. Sawy. Po powst. inżynier.

Ujejski Bronisław, ur. 1844, uczeń gimn., służył jako podporucznik w oddz. Langiewicza, Chmielińskiego, Bosaka, Wagnera, Rumockiego i w straży narod. Sandomierskiej. Po powst. właśc. ziemski.

Ujejski Kornel, poeta, pracował w organizacyi.

Ulanowski Sylwester, ur. w Brzeżanach r. 1844, czelad. stolarski, służył jako szereg. przy strzelcach w oddz. Horodyńskiego i Wiśniewskiego. Walczył pod Radziwiłłowem i Korytnicą.

Ulrich Leon, ur. w Nowej wsi r. 1845, uczeń kotl., służył jako szeregow. w oddz. Drewnowskiego, Czachowskiego i Ćwieka. Walczył pod Bobrzą, Ratajami, Kowalami, Biłgorajem, Panasówką i Batorzem.

Umański Jan, ur. we Lwowie r. 1843, introlig., przydzielony w Krakowie do oddz. Krukowieckiego, został areszt. i odesłany do Lwowa. Później służył w oddz. Różyckiego jako szeregow. w komp. strzelców kap. Lama. Był zasądzony na 2 mies. więzienia.

Umieniecka, pracowała w organiz. i udzielała przytulku i opieki rannym w Wysokiem obok Krasnego stawu, gdzie był we dworze urządzony szpital.

Umiński Kazimierz, ur. w Krasnopolu, r. 1841, służył jako szereg. w oddz. Różyckiego. Po powst. leśniczy.

Umiński Piotr, ur. w Warszawie r. 1832, zajęty przy budowie, pracował w organiz. w Warszawie. Po powst. radca magistr. w Krakowie.

Ungern Sternberg Elias, baron, został zesłany do Wołogdy.

Urbańczyk Paweł, ur. r. 1843 w Babieczynie, czelad. szewski służył jako szereg. w oddz. Bosaka. Walczył pod Opatowem, Witosławicami i Koprzywnicą.

Urbanowicz, zagrod. szlachcie wraz z żoną Joanną i dziećmi, 6-letnim Wincentym, 5-letnią Maryą i 3-letnim Józefem, został zesłany na osiedlenie do gub. Samarskiej.

Ustemecki Wojciech, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Konstangalią.

Uziembło Jan, ur. w Warszawie r. 1844, zajęty przy górnict. służył jako sierż. strzelców pod Łapińskim, Szymborskim, Jeziorańskim i Langiewiczem. Walczył pod Małogoszczą, Skalą, Pieskową skalą, Sosnowką, Chrobrzą i Grochowskimi. Ranny w bitwie pod Grochowskimi, leczyl się w szpitalu Śt. Łazarza w Krakowie. Następnie został aresztowany i wywieziony do Königgrätzu. Po powrocie kupiec.

Valentin, pułkownikowa, pielęgnowała rannych i chorych w Wysokiem obok Krasnego stawu, gdzie był we dworze urządzonym szpital.

Valentin d' Hauterive August, ur. r. 1835, syn pułk. wojsk pols. r. 1831, właśc. Słupna, służył w oddz. Lelewela jako rotm. ułanów i był ranny pod Panasówką. Zmarł we Lwowie w r. 1893.

Verny de Tomasz, ur. w Gzdownie r. 1842, ziemianin, służył jako wachm. kawal. i pełnił służbę adjut. w oddz. Drewnowskiego (pod Ułowem), Jankowskiego i Lenieckiego (pod Puchaczewem). Po powst. przyw. oficyalista.

Wacnik Antoni, obsługiwał chorych i rannych powstańców w szpitalu ks. Jerzego Lubomirskiego w Przeworku. Po powstaniu portyer pałacowy.

Wagner Adam, ur. r. 1845 w Brzeżanach, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego. W Radziwillowie ranny, wzięty do niewoli, skazany na Sybir, został w drodze uwolniony. Po powst. oficer austr., potem urzędnik przy Namiestn. we Lwowie.

Walczyński Jan, ur. r. 1843 w Krakowie, żołn. austr., należał do organiz. narod. krak., później służył jako sierżant w oddz. Kurowskiego, Langiewicza, Miniewskiego, Kozłowskiego i Wierzbickiego. Walczył pod Miechowem, Pieskową skalą, Skalą, Chrobrzą, Grochowskimi, Radzi-

willowem, Żyżnem itp. Ranny pod Krzykawką. Po powstaniu fryzyer.

Walencyński Leon, ur. r. 1830 w Ujściu jezuickiem, krawiec, służył w oddz. Grekowicza i był pod Szklarami ranny w prawe ramię, pod Myszkowem zaś w oddz. Mossakowskiego ranny w lewą nogę, pod Szczucinem w oddz. Dunajewskiego ranny znowu w lewą nogę. Walczył pod Zawichostem w oddz. Czachowskiego i w okolicy Sandomierza w oddz. Bosaka.

Waligórski Aleksander, hrabia, pułk. armii szwedz, profesor wojsk. szkoły w Genui, wstąpił do oddz. Langiewicza 7. marca 1863 i został mianow. generał-kwaternistrzem.

Waligórski Brorystaw, ur. r. 1844 we Lwowie, syn Józefa zamordowanego w rzezi Horożańskiej r. 1846, praktyk. gospod., służył w oddz. Czarneckiego, Wiśniewskiego, Zapalowicza i Czerwińskiego. Walczył pod Tyszowcami i Tuczepami. Uwieszony w Galicyi, wzięty do wojska, wysłużył lat 6. Następnie dyrek. kancel. sądowej.

Walter Henryk, przed powst. inżyn. górniczy, służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego i Zapalowicza. Walczył nad Tanwią, pod Tyszowcami, Starą wsią i Mołozowem. Ranny pod Starą wsią i Mołozowem. Po powstaniu radca górn. w Krakowie.

Walter Roman, krakow., ur. r. 1831, służył jako oficer w oddz. strzelców. Ranny pod Miechowem, wzięty do niewoli, przeleżał kilka mies. w mosk. lazarecie, zkaż za staraniem wpływ. osób, udało się go uwolnić. Zmarł w Krakowie w r. 1900 jako emeryt. kasyer krak. Kasy oszczęd.

Walusiak Franciszek, ur. w Witkowicach r. 1844, krawiec, służył jako szereg. w oddz. Langiewicza pod kap. Bezdziałą. Walczył pod Chrobrzą i Grochowskimi.

Walz Ludwik, zwany Oberkiem, u moskali zapisany jako Wenzel Walz ur. r. 1840, służył w oddz. ks. Brzózki przy napadzie na Łuków, następnie pod Lewandowskim jako wachm. konnych strzel., później pod Zakrzewskim, Jankowskim i Rudolfem. Pod Gręzówką jako wachm. ratował dwór rabowany przez kozaków, których rozpędził, a otoczony dragonami i piechotą, przebił się. Z tej bitwy ocalało tylko 17-tu powstańców. Ostatecznie znajdował się w oddz.

Kruka pod Żyżynem, odbił osobiście kasę konwojowaną przez kozaków i oddał Krukowi. W Białobrzegach wzięty do niewoli, wysłany do rot areszt. do Charkowa na lat 3, pracował w taczach przy robotach kolejowych. Po powrocie osiadł w Zatorze.

Wanert Maksymilian Telesfor, ur. w Czarnowie r. 1822, kontr. kasy gór., zajmował się pocztą narod. poruczoną mu przez miejsc. naczel. organiz. Po bitwie Sosnowickiej stoczonej skutecznie przez Kurowskiego, pełnił służbę kwatrem. do lokowania i żywienia w urządzonych koszarach zaciężnych ochotników, oraz koni wysyłanych następnie partyami do oddz. w Ojcowie. Ścigany przez władze rosyj. zdołał wyjść za granicę w lutym 1864. Po powstaniu kierownik kopalń nafty.

Wang Julian, ur. w Starych brodach r. 1844, słuch. techn., służył jako szereg. w oddz. Czarneckiego i Zapalowicza. Po powst. właśc. fabryki.

Wańkiewicz Jan, ur. w gub. Mińskiej r. 1834, leśniczy, służył pod Trauguttem i Bończą. Walczył pod Międzyrzeczem, Stolinem i Pieskami. Po powst. urzędnik banku.

Warchatowski Józef, ur. w Jasle r. 1843, ślus. maszyn., służył jako szereg. nakoniec podpor. w oddz. Krukowieckiego (pod Głanowem) i Rębajły (pod Mierzwinem, Hutą, Iłżą, Opatowem i Koprzywnicą).

Warchotowski Leopold, ur. r. 1841 w Tyczynie, praktykant budownic., służył jako porucz. później kapit. w żandarm. narod. w okolicy Wąchocka, Pińczowa i Jędrzejowa w oddz. Mazackiego, Rudowskiego, Rozenbacha i Denisiewicza. Walczył pod Chęcinami, w Hucie szczeciń. itp. Ranny 28. lutego 1864. Po powst. budowniczy.

Wardynski, służył jako rotmistrz w oddz. Nadmillera.

Warecki Michał, ur. r. 1835 w Bogdanówce, nauczyciel, służył jako podof. w oddz. Komorowskiego. Walczył pod Zdżarami, Poryckiem, Starą wsią i Wasylowem.

Wasicki Juliusz, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Wasilewska Felicya, żon. Boberska, ur. r. 1825, literatka i właśc. zakładu naukowo-wychowawczego, była w czasie styczniowego powst. duchową kierown. komitetu dam we

Lwowie. Udział swój w pracach odpokutowała w r. 1864 więzieniem. Umarła w r. 1889.

Wasilewska Klementyna, później zam. Juliuszowa Starkłowa, pracowała w organizacyi lwowskiej.

Wasilewski Chochlik Antoni, ur. r. 1840 w Juśkowicach, ziemianin, służył w oddz. Czechowskiego i Zapalowicza i był członkiem organizacyi narodowej. Skazany na sześć miesięcy więzienia, po odsiedzeniu powrócił do gospodarstwa, później zaś otrzymał agencję krak. Towarz. wzaj. ubezp. w Brodach.

Wasilewski Józef, z Wilna, został zesłany na Sybir.

Waszkowska Celina, ur. r. 1823, wygnanka na Sybir, zmarła we Lwowie r. 1904.

Wawr Roman Wacław, ur. r. 1831 w Krakowie, rachmistrz, służył jako sierż. „żuawów śmierci“ w oddz. Kurowskiego wzgl. Rochebruna. Walczył pod Miechowem, ranny, został wzięty do niewoli. Po powst. kasjer Kasy oszczęd.

Wawrzycki Wincenty, ur. r. 1842 w Machowie, organista, służył jako szereg. karabin. w oddz. Czechowskiego, Jeziorańskiego i Czachowskiego we wszystkich bitwach od dnia 21. marca aż do przejścia granicy. Ranny pod Kobylanką. Po powst. nauczyciel muzyki.

Waygart Walery, ur. w Stopnicy r. 1821, adwokat, był cywilnym naczelnikiem miasta Przemyśla.

Wayhinger Adolf, ur. r. 1837 w Pilźnie, był naczelnikiem Ławy obwod. bocheńsk. od 8. paźdz. 1862 do 26. marca 1863, w czasie od 26. marca 1863 do 25. marca 1864, był więziony na zamku w Krakowie. Po powst. notaryusz i poseł do Sejmu.

Ważny Jan, ur. w Lublińcu now. r. 1842, leśnik, służył jako podpor. w kawal. Junoszy i w oddz. Ćwieka. Walczył pod Korybutową wolą, Wygodą itp. Ranny pod Wygodą.

Wąsikiewicz Aleksander, ur. w Wiśniczu, pracował w organiz. przy przesyłkach broni, amunicji etc. Otrzymał podziękowanie Rządu narod. i Pogorzelskiego naczel. wojew. lubelskiego. Po powst. urzędnik kolej.

Wąsowicz Franciszek, ur. r. 1845, stolarz, służył jako szereg. w oddz. Lelewela. Walczył pod Józefowem i Tyszowcami.

Wąsowicz Ksawery, ślusarz, służył jako szereg. w oddz. Grylińskiego i Czachowskiego. Walczył pod Stefankowem, Siennem i Grabowcem.

Wdówka Albin August, ur. w Zaborowie r. 1846, praktyk. handlowy, służył jako szereg. strzel. w oddz. Łopackiego, Czachowskiego (w komp. kap. Rudowskiego), Eminowicza i Ćwieka (pod kap. Tabaczyńskim). W oddz. Łopackiego przybrał nazwisko Albina Pełczyńskiego. W ciągu 7-miu miesięcy walczył w 16-tu bitwach i utarczkach. Ranny pod Wirem. Po powst. zarządca gospod.

Weber de Webersfeld Edward, ur. we Lwowie r. 1846, uczeń gimn., walczył pod Miechowem w żuawach Rochebruna, następnie służył w oddz. Łopackiego, Rogojskiego; Czachowskiego i walczył pod Stefankowem, Boryją, Ostrowcem i Rzeczniewem. Później w oddz. Waligórskiego walczył pod Borowem, w końcu w oddz. Grabowskiego brał udział w utarczce z kozakami pod Osiełcem. Po powst. urzęd. Magistr. lwowsk.

Weber de Webersfeld Ludwik, ur. r. 1840 we Lwowie, uczeń gimn., pracował w organiz. narod. Po powstaniu urzęd. Magistr. we Lwowie.

Weeber d' Ehrenzweig Ludwik, ur. w Podhajcach r. 1837, prakt. namiest, służył jako porucz. adjut. w oddz. Czechowskiego (pod Potokiem, Jedlanką, Banachami), Jeziorańskiego (pod Kobylanką), Krysińskiego (pod Białą, Sajówką, Domaszewem), Ćwieka (pod Chelmem, Ilżą, Kowalami, Wirem, Puławami, Ireną, Biłgorajem, Panasówką, Batorzem, Nowemi stawami, Chelmem, Malinówką, Szwajcarami, Momotami i Krasnobrodem). Po powstaniu komis. Magistr. Lwowie.

Weirich Władysław, ur. r. 1841 w Górze puław., przemysłow., służył jako setnik szereg. w oddz. Zdanowicza, Langiewicza, Czachowskiego i Oksińskiego. Walczył pod Lubartowem, Kazimierzem, Słupczą, Staszowem, Małogoszczą, Skalą, Grochowiskami, Ilżą, Stefankowem, Konieczpolem, Przedborzem itp. Ranny pod Lubartowem i Słupczą od kuli, cięcia pałaszem i bagnetu. Po powst. rządca szpitu. w Przemyśle.

Weiss de Weissenfeld Artym, ur. r. 1842 w Bochni, porucz. 6 p. ułanów, wzięwszy dymisyę w wojsku austr., służył jako oficer w oddz. Langiewicza. Po powst. wstąpił r. 1866 napowrót do armii austr. w randze porucznika i adjutanta pulk. i awansował do stopnia pułkownika, komendanta 10 p. dragonów.

Welc Maksymilian, ur. w Podhorodyszczu r. 1844, praktyk. gosp., służył jako szereg. pod Czechowskim i brał udział w bitwach przez tego stoczonych. Po powstaniu oficyał. prywatny.

Wendorff Wierzba Wiktor, ur. w Tursku wiel., prakt. gosp., służył jako szereg. i walczył pod Kobylanką, Tyszowcami i Tuczępami. Ranny w rękę i w nogę kulą, miał usta rozdarte bagnetem i był zbity kolbami.

Wernicki Józef, dr., warszawiak, pracował jako lekarz przy rannych i chorych, przez cały przeciąg powst. w szpitalu OO. Bernardynów w Sokalu i w szpitalu w Poturzycy i Walawce.

Wewiórski Jan, ur. r. 1842 w Wojkówce, uczeń gimn., służył w oddz. Łopackiego, Czachowskiego i Wysockiego. Walczył pod Stefankowem, Boryją, Białobrzegami, Rzeczniewem i Zawichostem. Ranny pod Białobrzegami. Po powst. aptekarz.

Wędrychowski Eugeniusz, ze Lwowa, służył na polu walki i był ranny.

Węgleńska Bronisława, pracowała w organiz. lwowskiej. Później poślubiła Wincentego Kossakowskiego.

Węgrzynowski Antoni, żołnierz wojsk austr., służył w oddz. Wysockiego i Wiśniewskiego jako kawalerzysta.

Węgrzynowski Karol, żołnierz wojsk austr., służył w oddz. Wysockiego i innych jako kawalerzysta.

Węgrzyński Władysław, ur. r. 1845 w Machówce, uczeń gimn., służył jako szereg. kawalerii pod Wierzbickim. Walczył pod Polichną, Chruślinem, Kaniowolą i Żyżynem. Po powstaniu profesor gimn.

Wężowicz Antoni, ur. r. 1842 w Frysztaku, cukiern., służył jako szereg. i walczył pod Stefankowem i Boryją. Wzięty do niewoli został wywieziony na Syberję. Po powstaniu kursor.

Wicherek Franciszek, ur. w Makowie r. 1844, stud., był do kwietnia 1863 zajęty w fabryce nabożów, potem służył jako strzelec w oddz. Miniewskiego (pod kap. Świdorskim). Po powst. majster szewski.

Widisz Maciej, ur. w Małej kasience r. 1845, wyrob., służył jako szereg pod Langiewiczem (we wszyst. bitwach) i pod Czachowskim. Wzięty do niewoli został zasądzony na lat 4 do rot areszt. w gub. Wiatskiej, następnie na osiedlenie w gub. Tobolskiej, gdzie przebył 1½ roku. Był ranny pod Jurkowicami.

Widman Karol, pracował w organizacyi w Galicyi i był więzionym.

Wielhorski Mieczysław hr., został skazany do ciężkich robót.

Wielhorski Michał hr., został skazany do ciężkich robót.

Wielobycki Habdank Józef, ur. w Policzce r. 1846, ziemianin, uczeń szkoły wojsk. w Cuneo, pracował jako pomoc. wojewody mazowiec. do wszelkich rozporz. Rządu narod. Dwukrotnie wysyłany na wygnanie, raz za udział w r. 1863, drugi raz za sprawę Unitów, przebył lat 17-cie na obczyźnie. Po powst. handlowiec.

Wielopolski Edward, służył jako podof. w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Koścangalią.

Wierciński Seweryn, junkier armii rosyj., służył pod Czechowskim i Jeziorańskim. Pod Kobylanką okryty ciężkimi ranami (na samej głowie siedm cięć pałasza) wyjechał po długiej niemocy do Paryża. W celu dalszej kuracyi, został wyprowadzony do wód kosztem rządu francuz. Ożeniwszy się z francuzką, założył fabrykę sztucznych kwiatów, którą prowadził do końca życia.

Wierzbicki Antoni, służył w oddz. Horodyńskiego. W wyprawie na Radziwiłłów, wzięty do niewoli, został zesłany na Sybir.

Wierzbicki Mikołaj, ur. r. 1838 w Medusze, zarobnik, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego pod Radziwiłłowem. Wzięty do niewoli i zesłany na posilenie, powrócił do kraju r. 1873. Był ranny w obie nogi kulami karab.

Wierzbicki N., służył jako kapit. strzelców w oddz. Miniewskiego.

Wierzchlejski Gaszyn Bolesław, ur. w Trzabusku, słuchacz praw, służył jako szereg. pod Czechowskim i brał udział w wszystkich tegoż bitwach. Ranny kulą w prawą rękę. Po powst. właśc. ziemski.

Wiewiórowski Józef Antoni, ur. w Strzyżowie r. 1836, urząd. kolei, pracował jako delegat Rządu narodow. w okręgu Dębicy.

Wikierek Tomasz, ur. r. 1836, woźnica, służył jako szereg. kawaleryi pod Langiewiczem. Ranny szablą w głowę i w nogę.

Wilczewski Aleksander, marszałek pow. brzeskiego, mianowany z ramienia rządu, sprzeciwił się zaraz w początk. powst. w czemś pułk. Dekońskiemu, wojen. naczeln. powiatu. Za tę swoją śmiałość został bez sądu wysłany do Permy.

Wilczyński Albert, ur. r. 1831, obywat. ziem., pracował w organizacyi jako kasyer woj. Podlaskiego. Po powst. urząd. Wydz. kraj. we Lwowie.

Wilczyński Ludwik, ur. r. 1846 w Tarnowie, uczeń, służył w oddz. Dunajewskiego i Czachowskiego. Wzięty pod Jurkowicami do niewoli, wrócił do kraju w skutek amnestyi r. 1868. Po powst. zarządca szpit. powszech. w Tarnowie.

Wilczyński Olgierd, ur. r. 1838 w Zassanach, stud. uniwers. mosk., służył jako podof. w oddz. Sierakowskiego (pod Ginetyńem, Rogowem itp.), Maleckiego, Ibiańskiego i Laszkowskiego. Był ciężko ranny. Po powst. urząd. bankowy.

Wildowa Leonia, żona Karola, księgarza we Lwowie, była przewodniczącą komitetu pań i zajmowała wybitne stanowisko w organiz. narod. Poświęcenie swoje odpokut. więzieniem.

Wilhelm Władysław, pracował w organizacyi jako naczelnik okręgu Zambrowskiego. Zmarł na emigracyi w Niemczech.

Wilusz Romuald, ur. r. 1840 w Sobniowie, słuch. medyc., służył w oddz. Kurowskiego (pod Mięchowem), Rumockiego i Czachowskiego. Pod Jurkowicami wzięty do niewoli, wysłany do rot areszt. na lat 3, ztąd do sybirskich rot, wrócił w r. 1866 do kraju. Po powrocie urzęd. pocztowy.

- Winiarski Walenty*, ur. w Białogoni r. 1833, właśc. fabryki machin, brał udział przy ataku na Kielce i walczył pod Szklarami.
- Winiarzowa Julia*, żona właśc. druk. we Lwowie, pracowała w organiz. lwowskiej. Zajmowała się przeważnie wyrobami dla lazaretów (bandaże, szarpie, wata etc.). Opłakiwała zgon syna Edwarda, który poległ w bitwie pod Panasówką.
- Winkler Ignacy*, ur. w Kentach r. 1846, stud., służył w oddz. Rozenbacha i Junoszy. Po powst. kupiec.
- Winnicka Julia*, córka nadleśnicz. z Brzozdowiec, pracowała w organiz. i była delegowaną przez komitet pań do pielęgnowania rannych w szpitalach.
- Winnicki Radzewicz Jan Elias*, ur. r. 1840 w Krukienicach, służył jako wachm. kawaler. w oddz. Jeziorańskiego, Gołuchowskiego i Różyckiego. Walczył pod Kobylanką i Hutą krzesz. Po powst. odbył kamp. r. 1866 we Włoszech jako oficer 13 puł. ułanów. Ranny i odznaczony za waleczność.
- Winnicki Mikołaj de Hist*, ur. r. 1846 w Ustrzykach dol., termin. kraw., służył jako szereg. w oddz. Śląskiego. Walczył pod Borowem.
- Winnicki Tomasz*, ur. r. 1828 w Majdanie-Łopackim, urzęd. w Warszawie, pracował od r. 1860 w tajn. organizacyi. W r. 1861 wywieziony do Tambowskiej gub., wrócił do kraju r. 1862 i pełnił funkcyę w organiz. jako naczel. policyi narod. m. Warszawy. Udzieloną mu nominacyę na dowódcę oddziału, przelał na Jeziorańskiego i wraz z nim jako szef sztabu odbył całą kampanię aż do Grochowsk i przejścia do Galicyi, następnie pod Kobylanką. Ranny ciężko w głowę czerepem granatu, przed zagojeniem rany poszedł z oddz. Śląskiego dzieląc jego losy. Po powst. agent Tow. wzaj. ubezpiecz. a następnie właśc. dóbr ziem. i przemysłowiec.
- Wirgonowicz Adam*, ur. r. 1838 w Litwianach, agronom, służył jako szereg. strzel. w oddz. Staniewicza. Walczył pod Fryszkami. Otrzymawszy 11-cie ran w rękę prawą, został wzięty do niewoli i zesłany na Sybir, gdzie przebywał lat 22. Uciekwszy z wygnania powrócił po kraju.

- Wiśniewski Arnold*, ur. r. 1843 w Żołyni, słuchacz techn., służył jako porucz. w oddz. Zapałowicza. Walczył pod Tyszowcami i Tuczępami. Ranny w nogę. Po powstaniu agronom.
- Wiśniewski Feliks*, ur. w Krakowie r. 1846, służył w żuawach Rechetruna i w oddz. Czachowskiego. Walczył pod Miechowem, Stefankowem, Grabowcem, Ostrowcem i Rieczniowem w randze podchorążego, a następ. porucz. Później pracował w Lubelskiem w organiz. Z wiosną 1864 został przydzielonym do 3-go pułku Stopnickiego, pod dowód. pułkow. Rębajły i walczył pod Opatowem, później pozostał w randze adjut. majora Rozenbacha, aż do chwili wzięcia go do niewoli pod Sandomierzem. Zasądzony na ciężkie roboty, lecz w skutek starań dyplom. w kwietniu 1865 zwrócony do Krakowa, został wyrokiem sądu wojennego na Wawelu skazany na 6 mies. więzienia.
- Wiśniewski Julian*, ur. w Krakowie r. 1842, prakt. handl., pracował jako dziesiętnik w organiz. i służył w oddz. Langiewiczza, Bończy, Chmielińskiego, Zaborowskiego i Iskry. Walczył pod Małogoszczą, Chrobrzą, Grochowskimi, Górą, Chorzalami, Przedborzem i powtórnie pod Małogoszczą. Wzięty do niewoli, został skazany na 5 lat do rot areszt. w Kazaniu. Ranny pod Grochowskimi i Przedborzem. Po powrocie kupiec.
- Wiśniewski Julian*, ur. r. 1844, stud. szk. realnej, służył jako szeregowiec, podoficer, sierżant, podporucznik i kapitan w oddziałach Kurowskiego, Grekowicza, Denisiewicza, Chmielińskiego i Rębajły. Walczył pod Miechowem, Szklarami, Szycami, Janowem, Rudnikami, Obiechowem, Białą, Przedborzem, Ciernem, Warzynem, Czarucą, Oksą, Kwilinem i Opatowem. Ranny pod Ciernem lekko, a pod Kwilinem (19. paździer. 1863) ciężko od kul i bagnietów. Po powstaniu oficer austriacki, awansowany do stopnia podpułkownika.
- Wiśniewski Leonard*, ur. r. 1836, porucz. piech. wojsk ros., pracował w organiz. jako naczel. pow. Owruckiego i służył jako kapit. w oddz. Różyckiego. Po powst. pełnom. Banku kredyt.

- Wisniewski Walenty*, ur. w Krakowie r. 1843, czelad. kraw., służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem) i Langiewicza. Brał udział we wszystkich bitwach aż do Grochowisk.
- Wiśniewski Wiktor*, ur. w Strzeliskach now. r. 1822, właśc. ziem., służył jako kapit. piechoty w oddz. Langiewicza i Jeziorańskiego. Walczył pod Pieskową skałą, Skałą i pod Kobylanką.
- Wisłocki Józef*, ur. r. 1824 w Kurzylicach, rzadca, pracował w organiz. Przez sąd wojen. w Złoczowie został skazany na 2 miesiące więzienia, poczem otrzymał pisemną pochwałę Rządu narod.
- Witkowski Stanisław*, ur. w Dąbrowie r. 1839, naucz. lud., służył jako szereg. i podof. w oddz. Czechowskiego i Zapalowicza i walczył we wszystkich bitwach. Po powst. urząd. pocztowy.
- Witowski Witold*, ur. r. 1841, wywieziony na Sybir, został tamże zamordowany.
- Witowski Włodzimierz*, ur. r. 1838 w więzieniu austriack., w Tarnopolu z matki Wincenty Tomaniewiczówny, syn Hipolita, twórcy spisku pod nazwą „Synów Ojczyzny“, należał do zawiązku organiz. w Paryżu. W r. 1859 przybył do kraju, poczem służył jako szereg. 3-go szwad. w oddz. Jeziorańskiego i Langiewicza. Walczył pod Sosnowką, Chrobrzą i Grochowiskami. Następnie pełnił służbę sekretarza przy komis. Sewer. Elżanowskim w Krakowie, a od czerwca zajmował się organizacją oddz. Czachowskiego, w którym jako porucz. walczył pod Rybnicą i Jurkowicami, gdzie otrzymał kontuzję. Z 28-miu rozbitkami przebrał się do lasów Ś-to krzyskich do oddz. kapitana Zagórskiego. Po wyleczeniu się, służył jako oficer ordynansowy przy jen. Bosaku, walczył pod Bodzechowem i był przy boku Chmielińskiego. W grudniu na własne żądanie przeszedł do oddz. Rębajły i walczył pod Ilżą, Radkowicami i Opatowem. Po powst. inżynier.
- Witte Karol*, dyrek. gimn. w Łomży, został zesłany do Włocławka.
- Wiuk Adolf*, ur. r. 1811 w Święcianach, służył w oddz. Langiewicza, Czachowskiego i Bosaka.

- Włodek N.*, odbył całą kampanię pod Jeziorańskim w 1-szym szwadronie „gwardyi“ (gniadych). Umarł we Lwowie 1902.
- Włościborski Ludwik*, ur. r. 1809, żołn. wojsk. pols. w szeregu konn. strzel. hr. Szembeka, więzień stanu, w r. 1848, brał udział w powst. r. 1863. Zmarł roku 1903.
- Wodzicka Franciszka hr.* późniejsza prezes. opieki narod., ufundow. swoim kosztem 12-cie łóżek dla rannych w Krakowie w hot. Saskim.
- Wodzicki Kazimierz hr.*, z Olejowa, ur. r. 1816, znak. ornitolog i literat, pracował w organiz. jako naczel. obwodowy.
- Wodzicki Ludwik hr.*, pracował w organiz. W latach 1877—1881 był posłem na Sejm i marszałkiem kraj. we Lwowie.
- Wodziński Fankracy*, ur. r. 1829, urząd. pryw., służył jako rotmistrz w oddz. Younga i Mieleckiego. Walczył pod Nową wsią, Brdowem i Pyzdrami. Ranny lancą w głowę. Po powst. urząd. prywat.
- Wojcicki Andrzej*, ur. r. 1846 w Łopatynie, prakt. gospodar., służył jako szereg. w oddz. Wysockiego i walczył pod Radziwiłłowem. Po powst. rzadca dóbr.
- Wojcicki Antoni*, ur. r. 1830 w Król. pol. wychodźca z r. 1848, inżyn. na Wołoszczyźnie, służył w korpusie mazo-wieckim Miniewskiego jako porucz. żuawów i w wyprawie wołyńskiej jako kapitan. Walczył w lasach Olkuskich, pod Krzykawką i Chęchłami. Po powst. inżynier.
- Wojciechowski Antoni*, ur. w Janiszkach r. 1839, piekarz, służył jako szereg. w oddz. Gedgowta i Kuszlejki (pod Uzwetami), Pisarskiego i Maćkiewicza. Po powst. emigr. do Prus a z tamtąd do Szwajcaryi.
- Wojciechowski Józef* ur. w Mławie r. 1837, urzędnik pocztowy, pracował jako pomocn. pełn. komisarza woj. augustowskiego. Po powst. fotograf.
- Wojciechowski Józef ks.*, ur. r. 1839 w Płocku, był kapel. w oddz. Padlewskiego. Po powst. wikaryusz w Krakowie.
- Wojciechowski Roman*, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.
- Wojciechowski Tadeusz dr.*, ur. r. 1838, profes. histor. polsk. w uniwersyt. lwowskim, znakomity badacz dziejów, pracował w czasie powst. z. 1863/64 w organiz. jako członek naczel. Rady krakow.

Wojciechowski Władysław, ur. r. 1844 w Krakowie, jubiler, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego, Jeziorańskiego i Langiewicza. Walczył pod Miechowem, Małogoszczą i Skalą. Był więziony w Galicyi.

Wojciechowski Zygmunt, ur. r. 1847, rytownik, pracował w organiz. odpowiednio do swego wieku. Był więzionym w Warszawie.

Wójcik Ludwik, ur. w Mogilanach r. 1841, czeladn. stolar., służył jako szereg. strzelców w oddz. Langiewicza (pod Grochowskimi), Miniewskiego (pod Krzykawką), Rudowskiego i Bezkiżkina. Wzięty do niewoli, zasądzony do kurskich rot areszt. powrócił do kraju r. 1868.

Wojnarowski Wojnar Antoni, służył jako szereg. w oddz. Wł. Padiewskiego, Jeziorańskiego i Miłkowskiego. Walczył na Ukrainie, pod Kobylanką i Kostangalią. Po powst. funkcyjaryusz Magistr. we Lwowie.

Wojno Józef Zygmunt, ur. 1836 w Grodnie, służył jako szereg. w wyprawie Kurowskiego (na Miechów), w oddz. Langiewicza (pod Chrobrzą i Grochowskimi) i pod Różyckim. Po powst. leśniczy.

Wojnowski Eugeniusz, ur. r. 1845 w Król. pols., aptekarz, służył w oddz. Neczaja. Był ranny kilkunastu pchnięciami bagnietów w potyczce pod Rutką i uwięziony. Przy pomocy zakonnic wydostał się jako rekonwalescent z szpitalu na wolność. Po powst. dzierżawca dóbr.

Wojtowicz Ferdynand, ur. we Lwowie r. 1844, litograf, służył jako szereg. pod Wysockim i Wiśniewskim. Walczył pod Radziwiłłowem i Korytnicą. Ranny pod Korytnicą. Po powst. kupiec.

Wojtowicz Jan, ur. r. 1841, stud., służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego i Krukowieckiego. Walczył pod Miechowem i Głanowem. Ranny pod Miechowem, wyleczył się, a pod Głanowem wzięty do niewoli, został zasądzony do rot areszt. Wrócił do Galicyi r. 1870 Po powst. murarz.

Wolanowski Edmund, ur. r. 1841 w Częstochowie, student, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego i walczył pod Miechowem.

Wolanowski Stefan, ur. w Częstochowie r. 1844, student, służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego, Mierosławskiego

i Taniewskiego. Walczył pod Miechowem i Igołomią. Po powstaniu oficyalista.

Wolański Rościszaw, 16-to letni chłopak, służył w oddziale Wysockiego.

Wolański Stefan, rzeźnik, służył jako kosynier w oddz. Langiewicza (pod Grochowskimi), Grekowicza (pod Szklarami), Krukowieckiego (pod Pieskową skalą i Głanowem). Czas dłuższy pozostawał w więzieniu austriackim.

Woliński Antoni, ur. r. 1840 w Woli żelichowskiej, oficyalista, służył jako szereg. w oddz. Miniewskiego (w 4 bitwach), Wysockiego (pod Radziwiłłowem) i Komorowskiego (pod Poryckiem).

Wolski Saryusz Aleksander, ur. w Strykowicach błotnych, dzierżawca, żołnierz wojsk rosyj., ranny pod Sebastopolem, służył w oddz. Czachowskiego i odbył całą kampanię. Pod Wirem ranny w głowę i w rękę. Po wyleczeniu się emigr. do Paryża i wstąpił jako ochotnik do wojska. Pod Sedanem ciężko ranny, został wzięty do niewoli pruskiej. Następnie przybył pieszo z Paryża do Lwowa i dostał się do klasztoru w Żałoścach. Umarł r. 1878

Wolski Saryusz Walerian, ur. r. 1842 w Strykowicach błot., służył jako porucz. w oddz. Czachowskiego i Haukego. Walczył pod Blizinem, Stefankowem, Grabowcem, Rzeczniewem, Boryją, Siennem, Bodzechowem itd. Był ranny pod Bodzechowem, poczem objął komendę oddz. „straży narodowej“. Po powst. urzędnik Wydziału kraj. we Lwowie.

Wółk Józef, żmudzin, oficyal. dóbr hr. Tyzenhauza z Litwy, został zesłany na Sybir.

Wółkowicki Hipolit, syn obywatela z gub. Mińskiej, po całorocznej partyzantce emigrował do Francji zaręczwszy się poprzednio podczas pobytu w Galicyi z Konstancją Skrzyńską z Strzyżowa. Po powrocie do Galicyi ziemianin.

Woyczyński Roman, ur. w Krakowie r. 1842, kupiec, służył jako szereg. w oddz. Langiewicza i walczył pod Chrobrzą i Grochowskimi.

Woźniakowski Edward, ur. w Krakowie r. 1844, słuch. tech., służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Czachowskiego, Żychlińskiego (pod Żelazną i Pu-

ławami), Rębajły (pod Opatowem). Po powstaniu ziemianin.

Wronski Marcin, ur. r. 1837, student, pracował w organiz. narodowej. Po powstaniu właśc. realności.

Wronowski Wiktor, ur. 1842 w Zawadzie, akademik, w Warszawie należał od r. 1861 do organiz. narod. W styczniu r. 1863 wyjechał do Węgrowa i brał udział w tej bitwie i w bitwie Siemiatyckiej, po której udał się z Rogińskim do puszczy Białowiezkiej; gdzie schwytyany został skazany na rozstrzelanie. Wyrok zmieniono na osiedlenie w wschod. Syberyi. Tam też przebywał przez lat siedm. Po powrocie do kraju, dostał się pod koniec życia do zakładu nieulecz. im. Bilińskich we Lwowie.

Wrzorek Mikołaj, ur. w Głuchowku r. 1846, stud., służył jako szereg. w oddz. Lelewela i Lutyńskiego, tudzież w żandarmeryi pod komendą Loewenhardta. Ranny pod Kockiem. Po powst. ekonom.

Wurszt Juliusz, służył w oddz. Horodyńskiego w wyprawie na Radziwiłłów. Wzięty do niewoli, został wywieziony na Sybir.

Wybranowski Poraj Józef, ur. r. 1843 w Bilce szlach., uczeń gim., służył w oddz. Czechowskiego i jako porucznik saperów w oddz. Jeziorańskiego. Walczył pod Potokiem, nad Tanwią, pod Hutą krzeszowską i Kobylanką. Po powstaniu kasyer i właśc. realności w Gródku jagiellońskim.

Wyleżyński Adam, ukraińiec, student uniwer. kijowskiego, dowodził w powst. r. 1863 jako ataman kozaków. Emigrował do Rumunii gdzie był urzęd. telegrafów.

Wysocka z Szybalskich Stefania, właśc. Niewiarowa, pracowała w organiz. wschod. Galicyi.

Wysocki Jan, ur. w Jaśle 1834 r., piekarz, służył jako szereg. w oddziale Horodyńskiego. Pod Radziwiłłowem wzięty do niewoli, został wysłany na Sybir.

Wysocki Karol, ur. w Jarosławiu r. 1832, strażnik skarbowy, służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego. Walczył pod Radziwiłłowem, gdzie był rannym. Po powst. oficjalista.

Wysocki Konrad, ur. w Kwieciszkach r. 1838, aplik. sąd., pracował w organiz. pod dyrekcją Józefowicza, następnie mianowany porucz., został przydzielony do sztabu Wawra.

Po rozbiciu oddz. pod Wizną schwytyany, wydobył się z niewoli i spełniał obowiązki agenta nadgranicz. na pow. Łomżyński i okręg Biebrzański do dnia 5. stycznia 1865, w którym to dniu dr. Bronisław Radziszewski komis. pełnomoc. woj. Augustowskiego udzielił mu pisemnego pozwolenia do wyjazdu za granicę. Po powst. sekretarz Rady powiat.

Wysocki Godziemba Stefan, ur. r. 1842 w Ułodówce, pracował w organiz. i służył jako podpor. w oddz. Zakrzewskiego, Jasińskiego i Lelewela. Walczył pod Panasówką, Otroczą i Batorzem. Po powst. urzęd. prywatny.

Wyszyński Wiktor, ur. w Brześciu litew. r. 1842, student uniwers. kijowskiego, pracował w organiz. Po powst. dyrektor kasy.

Zabawski Inocenty, ur. r. 1838 w Wadowicach, rolnik, służył jako podoficer w oddz. Łapińskiego, Kononowicza, Żychlińskiego i Bajera. Kontuzyjowany, wzięty do niewoli, został wysłany na Sybir. Po powrocie urzędnik kolejowy.

Zabawski Jan, ur. w Szczotkowicach r. 1844, stud., aresztowany w kościele św. Jana w Warszawie, wysłany do Wilna i oddany do straży granicz. akcyz., dezterterował do oddziału Wisłoucha, służył następnie w kawalerii rotm. Czudowskiego i przeszedł z tymże pod dowód. Reklewskiego. Ranny, wzięty do niewoli, przebywał w szpitalu Sereje, zżąd uciekł. Wzięty powtórnie do niewoli, osadzony w Sejnach, został wysłany do Krasnojarska. Wrócił do kraju r. 1869. Był ranny w szyję pod Siennem. Po powst. funkc. kolejowy.

Zabielska Felicja, pracowała w lwowskiej organiz. i była więzioną.

Zabielska Saturnina, pracowała w lwowskiej arganiz. Znaiezione przy rewizyi naboje, spowodowały jej uwięzienie.

Zabielski Antoni, ur. w Sokołowie r. 1842, prakt. gospodar., pracował w organiz. od r. 1861 jako wysłaniec Komit centr. i propagator w pośród włościan. Następnie był dowódcą oddziałku własnej formacyi, setnikiem, szeregowcem strzelców i żuawów i służył w kawalerii od szeregu do

porucznika w oddz. Zdanowicza, Langiewicza i Morbitzera. Walczył pod Lubartowem, Kurowem i Maruszową, Żyżnem, Kaźmierzem, Sandomierzem, Staszowem, Małogoszczą, Pieskową skałą, Skałą, Sosnowką, Chrobrzą, Grochowskimi, Przedborzem, Wąchockiem etc. etc. Po powstaniu administr. folwarku.

Zaborski Andrzej, ur. w Częstochowie r. 1843, uczeń malar., służył jako szereg. w oddz. Cieszkowskiego i Langiewicza. Ranny, wzięty do niewoli, został zasądzony do rot areszt., następnie wcielony do armii mosk. i służył jako szereg. przez lat szesnaście.

Zaborski Józef, ur. r. 1846 w Stryju, uczeń gimnaz., służył w oddz. Lelewela pod Batorzem. Po powstaniu kierownik szkoły ludowej.

Zaczekowski Paweł, ur. r. 1836 w Warszawie, stolarz, służył jako podof. w oddz. Langiewicza (pod Małogoszczą), Grelińskiego (pod Brodami), Czachowskiego (pod Grabowcem), Zapalowicza (pod Tuczępami) i Wiśniewskiego (pod Korytnicą). Ranny pod Tuczępami kartaczem, leczył się w Sokalu. Po powst. kamerdyner w Sokalu. Tegoż staraniem i osobistą pracą została usypaną mogiła na cmentarzu sokalskim, pod którą spoczywają powstańcy zmarli w szpitalach OO. Bernardynów w Sokalu, Poturzycey i Wawce. Szczyt tego kopca zdobi krzyż dębowy z cierniową koroną.

Zadarnowski Longin Zacharyasz Roland, ur. r. 1827 w Zadarnowie, oficyalista, służył jako szereg. i oficer w oddz. Strawińskiego, Rogalińskiego i Krysińskiego. Walczył pod Michalinem, Mołowidami, Wielkim węglem, Żarkowszczyzną itp. Ranny kulą w nogę. Po powst. przedsiębiorca.

Zagórski Adam, ur. w Starej wsi r. 1841, słuch. szkoły główn. w Warszawie. służył jako kapitan w sztabie woj. lubelskiego i podlaskiego pod Śmiechowskim, Langiewiczem, Jeziorańskim i Waligórskim. Walczył pod Grojcem, Rawą, Lubochnią, Małogoszczą, Pieskową skałą, Skałą, Sosnowką, Chrobrzą, Grochowskimi, Igołomią, Kobylanką, Hutą krzeszowską i Borowem. Ranny w dwóch bitwach. Po powst. dr. medyc. w Rzeszowie.

Zagórski Albin, ur. r. 1846 w Nadorożnej, student, służył jako podof. w oddz. Wysockiego, Ruckiego i Mareckiego. Pod Wolą skromowską wzięty do niewoli, został wysłany na Sybir, gdzie przebywał do r. 1867. Po powst. architekta.

Zagórski Ostoję Jan, ur. r. 1842 w Budnarowie, uczeń szkoły w Cuneo, został w początku powst. mianowany przez Z. Padlewskiego dowódcą oddz. w Ostrołęckiem. Koło Łomży otoczony przez moskali, wzięty do niewoli, po 6 mies. więzienia w Łomży jednak podczas przewożenia do Kijowa odbity przez żandarmów narod. wstąpił do oddz. Tyszkich, który następnie połączył się z Wawrem i Jasińskim. Walczył jako instrukt. kawal. pod Dąbrową i Komorowem. Po rozwiązaniu oddz. otoczonego na Kurpiach, dostał się z kawaler. majora Rychlewskiego w Augustowskie. Odkomenderowany do sformowania szwadronu na pogranicze pruskie, tknięty paraliżem, przewieziony przez granicę, leczył się w Dreźnie do r. 1863, a następnie w Paryżu. Po powst. ukończył uniwersytet w Gandawie i zamieszkał w Galicyi.

Zagórski Mikołaj, ur. w Pilajach r. 1832, urząd. sądu pow. w Żytomierzu, służył jako szereg. w komen. Chranickiego w oddz. Różyckiego. Walczył pod Miropolem i Minkowcami. Po powst. sekretarz Rady powiat.

Zajączkowski Adolf, ur. w Krakowie r. 1846, uczeń, służył jako szereg. w oddz. Mossakowskiego i walczył pod Golczewicami i Myszkowem. Wzięty do niewoli i zasądzony w rotę areszt. został wywieziony do Permy, następnie zaś na posilenie. W r. 1870 powrócił do Krakowa. Po powrocie murarz.

Zajączkowski Józef, ur. r. 1817 w Krakowie, fotograf, pracował w organiz. jako naczel. miasta Łodzi. Po powst. malarz.

Zajączkowski Liberat, ur. r. 1843 w Gródku, pracował w organizacyi i służył w oddz. Langiewicza, Mossakowskiego i Rumockiego. Po powst. dziennikarz i prezes Towarz. dziennik. pols. we Lwowie.

Zajączkowski Michał, ur. r. 1842 w Strzyżowie prakt. techn. służył jako szereg. w oddz. Waligórskiego (pod Borowem).

Ranny kulą w prawą rękę i w lewą nogę. Po powstaniu inżynier i budowniczy.

Zakaszevska, córka jener. Rózyckiego, była prezesową w oddz. opieki nad wdowami i sierotami po powst. Uwięziona wraz z mężem i towarzyszką p. Wielowiejską.

Zakrzewski Ignacy ks., ur. r. 1842 w Szydłowcu, kapelan biskupa Sandomierskiego, poddziekani kolegiaty Opatowskiej został za udział w pracach organiz. i podnoszenie ducha patryotycz. skazany na Sybir. Gdy plebanie otoczyło żołdactwo uciekł, dzięki pomocy Edwarda Brylskiego do Galicji.

Zakrzewski Ludwik, ur. r. 1838 w Czołhanach, dzierżawca, służył jako szereg. w oddz. Zapałowicza. Walczył pod Tyszowcami i Tuczępami. Po powst. kasyer Tow. zaliczk.

Zaleska Blanka, później zomężna 1° v. Bieńkowska 2° v. Popławska, pracowała w lwowskiej organiz.

Zaleski Antoni, ur. r. 1842 w Dąbrówce, wyrobnik, służył w oddziałach Lewandowskiego, Kruka i ks. Brzózki. Walczył pod Węgrowem, Siemiatyczami, Kockiem, Żyżynem, Piaseczną itp. Ranny w rękę, leczył się w klasztorze OO. Bernardynów w Łukowie.

Zatęski Stanisław, dzierżawca Nadycza obok Kulikowa, pracował w organizacyi.

Zatuczkiewicz Jan, ur. r. 1845 w Gwoźdźcu, naucz. pryw., walczył jako szereg. pod Poryckiem i był także używany przy organiz. i przez naczeln. Rządu narod. wysyłany z poleceniami. Przesiedział kilka miesięcy w więzieniu. Po powst. leśniczy.

Zataska hrabina, z Wołynia, pracowała w organizacyi i była więzioną we Lwowie.

Zatuski Stanisław hr. ur. r. 1838 w Iwoniczu, służył jako szereg., mianowany później na polu bitwy porucz. w oddz. Miniewskiego. Walczył w lasach Olkuskich, pod Krzykawką i Chechłami. Był ranny pod Krzykawką.

Zatuckowski Jan, ur. r. 1846 w Gwoźdźcu, prakt. gospod., pracował w organiz. i służył w oddz. Wysockiego i Sienkiewicza. Walczył pod Radziwiłłowem, Poryckiem i Baraniami peretokami jako szereg. Był więziony po 2 kroć. Po powst. rządca dóbr.

Zamkiewicz Józef, ur. r. 1814 w Radziechowie, prakt. lasow., służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego i Lelewela. Po powst. zarządca gospod.

Zamojski Andrzej hr., ur. r. 1800, minister spraw wewnętrznych. podczas wojny narod. r. 1931, założyciel Tow. żeglugi parowej na Wiśle, założyciel fabryk kraj i szkólek, dobroczyńca usamowoln. włościan, prezes Tow. roln. w Warszawie, odgrywał w r. 1860 do 1862 w organiz. narod. wybitną rolę, wskutek czego musiał emigrować. Umarł w Krakowie r. 1875.

Zamojski Stanisław hr., pracował w organiz. Sąd wojenny skazał go na pozbawienie wszelkich praw stanu i na ośm lat ciężkich robót w Syberji, oraz konfiskatę majątku. Karę tę nieco złagodzano i wywieziono go do Pawłowska w gub. Woroneżskiej, z kąd po kilku latach powrócił do kraju. Umarł w Krakowie r. 1881.

Zamorski Arnold, dzierżaw. dóbr, służył w oddz. Horodyńskiego. Pod Radziwiłłowem ciężko ranny, popadł w niewolę i został wywieziony w Sybir.

Zamorski Bronisław, ur. r. 1829 w Manajowie, dzierżawca, literat, służył w oddz. Jeziorańskiego. Pod Kobylanką był ranny. Po powst. zajmował się literaturą i gospodarstwem.

Zaniewski Jan, ur. Kryłowie r. 1842, prakt. gosp., służył jako szereg. w oddz. Bończy i Krysińskiego ze Stasinkiewiczem. W sierpniu r. 1863 mianowany młodszym naczeln. powiatu Radzyńskiego, brał udział w ataku na załogę w Międzyrzeczu i w czterech mniejszych utarczkach. Po powstaniu aptekarz.

Zapałowicz Michał, ur. r. 1833 w Prokocimie, nauczyciel, służył jako podof. w oddz. Łopackiego i Czachowskiego pod Stefankowem, Rzeczniewem etc. Wzięty do niewoli, został zasądzony w rotę areszt. na lat 5, lecz amnest. po latach trzech. Ranny pod Jurkowicami. Po powst. leśniczy.

Zapałowski Edward, obywatel ziemski z pod Ś go Krzyża, służył w organiz. cywil. i wojsk. pod Bosakiem i kanon. Kotkowskim, organizat. woj. Sandomierskiego i Krakowskiego, spełniał obowiązki kontrol. cywil. i wojsk. organiz. Dnia 1. marca 1864 aresztowany w Kunowie, bity knutami i męczony, został wysłany do Rosji sposobem admi-

nistracyjnym. Osadzony we Włodzimierzu do rot areszt. przeszedł 36 więzień. Po amnest. wrócił do kraju i żyje jako dzierżawca i dziennikarz.

Zaplatański Józef, ur. w Krakowie r. 1836, kupiec, pracował w organizacyi.

Zaremba Jan, ur. r. 1837 w Zarembach ślepych, rządcą w Piątnicy, był dowódcą żandarm. narod. w gub. Augustowskiej i Łomżyńskiej. Będąc z oddz. żandarm. narod. w lasach piątnickich ostrzeżony został, że 2 sotnie kozaków zbliżają się do Piątnicy; wysłał więc szwagra swego Ksawerego Gordeckiego, na jego żądanie, na zwiady. Ten wpada w ręce kozaków, którzy nie wiedząc o żandarmeryi ukrytej w lesie, prowadzą Ksawerego pomiędzy dwoma końmi, okładając nahajami, do Piątnicy. Salwą strzałów przywitani w lesie idą w rozsypkę, zostawiając nieszczęśliwego w stanie nieprzytomnym na drodze. Jan Zaremba odstawia szwagra do Piątnicy i po jego śmierci bierze urlop, aby się zająć pogrzebem. Powiadomieni moskale o jego w domu pobycie, wysyłają objeżdżyków, którzy otaczają dwór, lecz Janowi udaje się uciec z tej zasadzki, a kozacy przez zemstę dwór cały rabują i palą, przy czem żona Jana pada ofiarą rzezi, a dwutygodniowe dziecko ratuje tylko niańka, ukrywszy w chacie wieśniaka.

Zaremba Michał, ur. w Krakowie r. 1841, słuchacz techn., służył jako szereg. w oddz. Kurowskiego i Langiewicza, pod Miechowem, Chrobrzą i Grochowskimi. Ranny pod Grochowskimi. Po powst. inżynier kolej.

Zarzycki Nowina Tytus Artur, ur. r. 1843 w Bruśnie, uczeń szk. roln. w Dublanach, pracował przy organiz. oddz. Jeziorańskiego i walczył pod Kobylanką, następnie pod Radziwiłłowem, w końcu służył w oddz. Ostoji. Po powst. właśc. dóbr ziemskich.

Zasadzki Józef, ur. r. 1836 w Warszawie, czelad. rzeźn., służył jako szereg. w oddz. Czachowskiego w całej kamp. Ranny pod Radomiem, wzięty do niewoli, został zesłany do rot areszt. Po powrocie właśc. realności i rzeźnik.

Zawadzka Ludwika, wdowa, właśc. dóbr, została wraz z jedenastoletnim synem i dwoma córkami zesłaną na przesiedlenie do Penzy.

Zawadzki Jan Stanisław, ur. w Białej r. 1836, kierownik tech. fabr. cukru, służył od 22. stycznia 1863 do maja 1864 w wojew. mazowieckiem pod komendą Mieleckiego, Słupskiego, Oborskiego, Calliera, Zielińskiego i Gralewskiego. Walczył pod Cieplinami, Krzywosądzą, Nową wsią, Bieniszewem, Dobroszowem, po raz drugi pod Nową wsią, Brdowem, Szczawinem, Babskiem, Niewieżem, Grochowskimi, Lipinami, Kterami, Kołacinem, Rogowem, Dobrzelinem, Sobotą, Zawadami, Zdżarami i Strykowem. Ranny pod Strykowem. Po powst. emigrował do Francji, gdzie jako technik pracował w szkole górniczej w Paryżu. W r. 1871 podczas wojny francusko-pruskiej, służył jako porucznik „wolnych strzelców paryskich“ i walczył pod Orléanem, Chateaudun, Patay, Alençon, przyczem otrzymał rany w głowę i w rękę, wskutek pęknięcia granatu. W r. 1872 przybył do Galicji i otrzymał zatrudnienie przy budowie dróg kraj. i powiat.

Zawadzki Rajmund, pracował w krakowskiej organizacyi.

Zawadzki Władysław, ur. r. 1830 w Warszawie, pracował w organiz. jako naczel. Zawichosta i służył jako porucznik kosynierów, potem strzelców w oddz. Langiewicza. Walczył pod Wąchockiem i Ś-tym Krzyżem. Po powst. urzędnik. Wydz. kraj.

Zawirski Józef, ur. w Smolance r. 1841, prakt. leśn., służył jako szereg. w oddz. Traugutta, Włodka i Wróblewskiego w końcu Krysińskiego. Po powst. oficjal. prywat.

Zawisza Szczepan, służył w oddz. Horodyńskiego. Wzięty do niewoli w wyprawie na Radziwiłłów, został zesłany na Sybir.

Zaykowski Jastrzębiec Karol (Liwocz), ur. w Czeremnej r. 1836, nadporucznik austr., służył jako major w oddz. Langiewicza, później jako samoistnie działający dowódca. Walczył pod Szczucinem, Rybnicą, Ilżą i w innych przypadkach aż do bitwy pod Opatowem, w której z Eminowiczem i Toporem brał czynny i wydatny udział. Po powst. inżynier, przedsiębiorca kolej. Zmarł w r. 1887.

Zączkowska Ludwika, pracowała w lwowskiej organizacyi.

Zączkowska Stefania, pracowała w lwowskiej organizacyi.

Zbijewski Józef, ur. r. 1822 w Tabądzinie, właśc. dóbr, pra-

cował w organiz. i służył w oddz. Taczanowskiego. Po powst. kolporter.

Zbrożek Jasińczyk Jan, ur. r. 1847, uczeń gimnaz., służył jako szereg. w oddz. Lelewela. Walczył pod Panasówką i Batorzem. Ranny od kuli i bagnetu. Po powst. pisarz gminny.

Zbrożek Piotr, sekretarz Rady powiat. w Rudkach, służył w oddz. Czarneckiego.

Zbyszewski Starza Andrzej, ur. r. 1846 w Podhajcach, stud., służył jako szereg. w oddz. Czechowskiego, Zapalowicza i Horodyńskiego. Ranny w lewą rękę i w nogę. Po powstaniu dzierżawca.

Zbyszewski Starza Kazimierz, ur. r. 1839 w Busku. Po ukończeniu szkoły artyl. odbył kamp. r. 1859 we Włoszech. Na wieść o powst. podał się do dymis. Od lutego 1863 brał czynny udział w organiz. i w wyprawie pod Tyśzowce i Radziwiłłów jako poruczn. Mianowany kapit. 6-tej komp. oddz. wołyńskiego, organizował go w okolicach Winnik. Aresztowany siedział w więzieniu śledczym do grudnia 1863. W czasie między wyprawami, używany był do różnych czynności organiz. Po powst. rządca dóbr.

Zbyszewski Starza Leon, ur. r. 1844 w Busku, student, służył jako szereg. w oddz. Zapalowicza i Horodyńskiego. Walczył pod Tuczępami i Radziwiłłowem. Po powst. aptekarz, sędzia handl. w trybunale, chemik urzędu gmin. i radny w Jassach. Zmarł w r. 1904.

Zbyszewski Stasza Piotr, ur. r. 1847 w Busku, stud. gimn., służył jako szereg. w oddz. Horodyńskiego pod Radziwiłłowem. Po powst. urzęd. sądowy.

Zbyszewski Wiktor, pracował w organizacyi jako naczelnik okręg. w Rzeszowie.

Zdanowicz Aleksander, ur. r. 1839 w Zdanówce, uczeń szkoły wojsk. w Genui, służył jako poruczn. kosynierów, następnie strzelców w oddz. Cieszkowskiego (pod Sosnowcem), Jeziorańskiego i Langiewicza (pod Małogoszczą), Mierosławskiego (pod Igołomią) i Alladara (pod Ciotuszą). Ranny kulą w ramię w Skale, kulą w nogę pod Igołomią i 22 razy od lanc i pałaszów pod Ciotuszą. Po powst. publicysta i urzędnik prywatny.

Zduńczyk Józef, ur. r. 1831 w Wołochach, wstąpił w r. 1849 jako ochotn. do wojska ros. do korp. grenad. i brał udział w wojnie węgiers. i sebastopolskiej w r. 1853. W r. 1863 przeszedł do szeregów powstańczych i służył w oddz. Jasińskiego. Walczył pod Drażdżewem, Zambrowem, Zbrzeźnicą, Rzańnikiem, Nagoszewem i Gostkowem. Po rozbięciu oddz. Jasińskiego, zorganizował własny oddział, na którego czele walczył pod Porębą. Był też naczeln. wojennym wojew. płockiego, z rangą pułkownika. Ranny w lewą nogę. Po powst. emigrował za granicę.

Zdziechowicz Jan, ur. w Krakowie r. 1824, strzelec lasów rząd., pracował w organiz. Po powst. woźny magistracki.

Zenczykowski Marceł, ur. r. 1847 w Rzewiu, introlig., pracował w organiz. narod. odpowiednio swemu wiekowi.

Zengteller Łucyan Franciszek, ur. w Warszawie r. 1842, stud. wydz. lekar., służył jako podpor. w oddz. Mieleckiego, Seyfrieda, Oborskiego, Włodka i Sokołowskiego. Walczył pod Nową wsią, Bieniszewem, Dobrosołowem, Mieczownią, Brdowem itp. Ranny był pod Dobrosołowem. Po powstaniu emigrował do Francji, następnie dr. medyc. i prymariusz szpitala w Nowym Sączu.

Zgliczyński Łucyan, ur. w Łochociu r. 1844, uczeń gimnaz., służył jako szereg. pod Orlikiem. Po powst. rolnik.

Zglinicki Antoni, ur. w Lipnie r. 1840, ślusarz, służył jako podof. w oddz. Jurkowskiego i Padlewskiego. Wzięty do niewoli, służył w rotach areszt. w gub. Orłowskiej i Tulskiej przez lat 3. Ranny w głowę lancą pod Kuczborgiem.

Zgórek Franciszek, ur. r. 1835 w Ulanowie, sierżant wojsk austr., w Wenecyi, przeszedł w szeregi powstańcze i służył jako oficer w oddz. Wierzbickiego, Wagnera i Kruka. Walczył pod Polichną, Kaniową, Chrusliną, Żyżynem i Fajslawicami. Wzięty do niewoli, został skazany do robót w Nerczyńskich kopalniach. Do kraju powrócił r. 1869. Po powrocie sekretarz gminy w Ulanowie.

Zieliński Adam Andrzej, ur. r. 1834 w Konstantynowie, oficer wojsk rosyj., służył jako podpułk. naczeln. sił zbrojnych wojew. podlaskiego i jako dowódca oddziału przez cały przeciąg powst. i walczył pod Wielgoborzem, Duchnowem, Karczewem, Otwockiem, Wiązowną, Radzymi-

- Zienkiewicz Tytus*, pracował w organiz. jako naczel. miasta Warszawy. Uwięziony we Lwowie uciekł z więzienia przy pomocy pracujących w Komitecie pań, zwłaszcza zaś Ludwiny Żerdzińskiej, Felicyi Cieszkiewicz i Zofii Romanowicz. Umarł r. 1890.
- Zientkiewicz Henryk*, ur. w Pstragowie r. 1844, krawiec, służył w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Langiewicza (pod Chrobrzą i Grochowiskami), Mossakowskiego, Mińskiego (pod Krzykawką), Krukowieckiego i Bosaka.
- Ziętkiewicz Róża*, pracowała w lwowskiej organizacyi.
- Zima Franciszek*, ur. r. 1827 w Luszowie, buchhalter w Londynie, służył jako major w oddz. Miłkowskiego. Walczył pod Kostangalią. Po powst. dyr. gal. kasy oszczęd. we Lwowie.
- Zimmermann Albin*, pseud. Cios, ur. w Trzemesznie r. 1843, nauczyciel, służył jako szereg: w oddz. Garczyńskiego, Mieleckiego, i Calliera. Ranny kulą pod Olszakiem i bagnietem pod Ślesinem.
- Ziszka Ksawery*, ur. r. 1845 we Lwowie, farmaceuta, służył jako szereg. w oddz. Wysockiego i Komorowskiego. Walczył pod Radziwiłłowem i Poryckiem. Po powst. kupiec.
- Złotowski Emil dr.*, ur. r. 1838 w Żółkwi, odbył kamp. r. 1859 jako wachmistrz sanit., poczem służył jako porucz. jazdy hrubieszowskiej, i zajmował się werbunkiem podoficerów do oddziałów. Ścigany przez policję udał się do Rumunii, Turcyi, następnie skończył w Turynie medycynę, służył 10 lat w armii tureckiej w stopniu podpułk. lekarza i odbył kamp. rosyj.-turecką jako naczel. ambul. Nr. 3. Następnie lekarz w Ruszczuku.
- Zontak Władysław*, ur. w Niemirowie, kustosz muzeum im. Dzieduszyckich, pracował w organizacyi.
- Zrubst, Czech*, służył w oddz. Langiewicza.
- Zrzodłowski, Czech*, służył w oddz. Langiewicza.
- Zwolińska Honorata*, była więzioną w cytadeli i wywiezioną na wygnanie.
- Zyblikiewicz Mikotaj*, ur. r. 1825 w Starym-Samborze, nauczyciel gimnaz., później adwokat w Krakowie, pracował w czasie powstania 1863/64 w organizacyi. Następnie był prezydentem miasta Krakowa i marszałkiem kraj. Umarł

- r. 1887 i spoczywa wśród najzasłużeńszych mężów Polski w kościele na Skalce.
- Zychiewicz Józef*, ur. r. 1844 w Lipinach, pryw. oficyal., służył w oddz. Jordana. Ranny pod Ratajami przeszedł po wyleczeniu się pod komendę Dolińskiego. Po powst. powrócił do Galicyi.
- Zaboklicki (Majewski) Władysław*, pracował w organiz. jako komisarz Rządu narod.
- Żarliński Antoni*, ur. r. 1839 w Skrzynkach, pracował w biurze naczeln. wojen. gub. Płockiej. Od r. 1861 był uczniem szkoły wojskowej w Genui i Cuneo. Służył jako kapitan 1 komp. kosynierów w oddz. Langiewicza. Walczył pod Chrobrzą i Grochowiskami. Po powst. urzędnik Tow. wzaj. ubezpiecz. w Krakowie.
- Żegestowski Włodzimierz*, stud., służył jako podpor. strzelców w oddz. Wysockiego pod Radziwiłłowem. Po powst. sędzia powiat.
- Żelechowski z Żelech Józef Witold*, ur. r. 1837 w Łętowni, właśc. ziemski, służył od maja 1861 do 1. sierpnia 1863 jako zaprzysiężony członek Ławy narod. obwodu Nowo-Sądeckiego i zastępca naczeln. na pow. Skrzydlna. Z końcem sierpnia r. 1863 wstąpił do oddz. Waligórskiego i został przydzielony do przybocz. gwardyi „Gidów“. Sześć tygodni był na kwaterze w Łańcucie na rachunek skarbu hr. Alfreda Potockiego. W październiku przeszedł oddział San i pod Łączkiem został zabity. Żelechowski powołany do kom. placu w Krakowie, pełnił służbę do ostatka i był więziony po razy kilka. Po powstaniu urzędnik krakow. asekuracyi.
- Żelechowski Maryan*, ur. na Wołyniu r. 1842, rządca gosp., służył jako wachmistrz kawal. w oddz. Komorowskiego, Kruka, Rochebruna, Junoszy i Ponińskiego. Walczył pod Kockiem, Poryckiem i Hudeczą. Pod Hudeczą wzięty do niewoli, został wysłany na Sybir na lat cztery. Ranny pod Poryckiem. Po powrocie konduktor kolejowy.
- Żelichowski Franciszek*, ur. w Skawinie r. 1838, szewc, służył jako szereg. strzelców w oddz. Langiewicza (we wszystkich bitwach i Czachowskiego. Pod Stefankowem ranny. Po wyleczeniu służył pod Oksińskim, ostat. pod Teterą.

Aresztowany przez austriaków zasądzony został w Krakowie na ciężkie więzienie w kajdanach.

Żerdzińska Ludwika, żona Michała, sekretarza gal. Towarz. kredyt. ziem., pracowała w organiz. lwowskiej. Miała poręczony dział żywienia więźniów i prowadziła w tym celu wspólnie z Felicją Cieszkiewiczówną kuchnię, rozdzielając własnoręcznie wikt po celach więziennych. Mając dostęp do więzień, ułatwiała im ucieczkę. Po ucieczce Tytusa Ziękiewicza, przy której działała wspólnie z Felicją Cieszkiewiczówną i Zofią Romanowiczówną, odpokutowała sama więzieniem, swą gorliwość i poświęcenie.

Zerebecki Michał, ur. w Rudkach r. 1840, stolarz, służył jako szereg. kosynierów i kawal. w oddz. Kurowskiego, Czechowskiego i Rutkowskiego. Ranny pod Miechowem kulą w nogę. Był więzionym w Galicyi.

Żochowski Adam, ur. r. 1834 w Ostrołęce, nadporucz. huzarów wojsk mosk., służył jako oficer w oddz. Jastrzębskiego. Później był dowódcą żandarm. konnej (pod Czysto-budą). Dalej służył w oddz. Kamińskiego (pod Podlipkami, Balwierzyskami, Staciszkami), Suzina (pod Gruszkami, Kozim rynkiem, i Rawą) i Wawra. Ranny pod Gruszkami i Siekierczynem. Po powst. przedsiębiorca.

Żółkiewska, żona cukier. i radnego miasta Lwowa, pracowała w organizacyi.

Żołnierkiewicz Jan, ur. w Gródku jagiellońskim r. 1838, szewc, służył jako szereg. w oddz. Wysockiego, pod Radziwiłłowem i Ślaskiego pod Borowem. Był ranny w głowę.

Żubr Sas Jan, ur. r. 1846 w Czanyżu, uczeń gimn., służył w oddz. Wysockiego pod Radziwiłłowem. Po powstaniu urzęd. wydziału pow.

Żukiewicz Longin, ur. we Lwowie, stud., walczył w oddz. Wiszniewskiego (pod Korytnicą), następnie w oddz. Lelewela (pod Otroszą, Panasówką i Batorzem) w komp. kapit. Grottusa. Po powst. agronom. Zmarł r. 1887 w Stegniatynie obok Sokala.

Żukowski Antoni, ur. w Puławach r. 1841, stud., uczestniczył w pracach organiz. na linii Lublin-Chełm-Hrubieszów z odnogami, następnie służył pod Frankowskim i Lelewel, używany do zbierania ludzi, koni i podatków. Wal-

czył pod Słupczą, Krasnobrodem i Józefowem. Internowany w Galicyi, został odesłany do Ołomuńca, a później Iglawy. Był ranny pod Słupczą, w Ołomuńcu zaś podczas ucieczki posiekany przez policję w głowę i w ręce. Następnie konduktor dróg krajowych.

Żukowski Bronisław, pracował w organizacyi w Galicyi.

Żukowski Franciszek, ur. r. 1821, katecheta szkoły realn. w Warszawie, został skazany na wieczyste osiedlenie w Syberyi, następnie deportowany nad jezioro Bajkalskie, gdzie zmarł w r. 1866.

Żukowski Stanisław, służył w oddz. Miłkowskiego i walczył pod Kostangalią.

Żuliński Adolf Dominik dr., ur. w Niemierzyńcach r. 1844, stud., służył jako szereg. w pułku jazdy wołyń. Po powst. prywatny urzędnik.

Żuliński Józef Anzelm, (*Zenon Zetowicz*), ur. r. 1840, słuchacz uniwers., pracował w organiz. jako zastępca naczeln. miasta. Był więzionym w Krakowie na Zamku, potem w sądzie, wreszcie wywieziony do Solnogradu. Bawił przez pewien czas w Pradze, tudzież razem z braćmi w Paryżu. Po powrocie do Galicyi prof. seminar. nauczycielskiego.

Żuliński Kazimierz ks., ur. r. 1831 w Radomiu, po wyświęceniu pracował w Złotowie w Łowieckiem, od r. 1859 zaś w Warszawie jako katecheta w zakładach naukowych. Usunięty z tej posady przez Rząd w r. 1862 został wikarym w parafii Ś-go Alexandra w Warszawie. Brał czynny udział w organizacyi narodowej i kazaniami patryotycznymi budził ducha. Zdradzony przez jednego z towarzyszy organizacyi, że jako kapłan udzielał ślubów i chrztu przez moskali niedozwolonych, wyjechał z Warszawy z końcem r. 1863 i przybył do Krakowa, gdzie miał objąć wikaryat przy kościele Panny Maryi. Ogłoszony stan obłączenia w Galicyi wyrzucił go na emigrację do Paryża. Tam był również nader czynnym, założył Tow. kapłanów polskich i wydawał dziennik „Wiara“ w kierunku patryotyczno-religijnym. W r. 1880 wrócił do Krakowa, gdzie otrzymał posadę spowiednika przy kościele Panny Maryi. Tak pracując, jak i kazaniami licznymi zyskał wielki wpływ i miłość ludu. Gdy w r. 1887 umarł, Agaton Giller, długoletni

przyjaciel rodziny, wyjechał ks. Żuliński do Stanisławowa na pogrzeb i nad grobem jego miał gorącą przemowę. Wróciwszy do Krakowa zastał pismo konsystorza z zawiadomieniem, iż jako nieprzyjęty formalnie do dyecezyi, ma bezzwłocznie opuścić zajmowane stanowisko. Nie mogąc wyjednać u władzy, by go osobiście wysłuchano, opuścił Kraków, przebywał w rozmaitych miejscach w dyecezyi Przemyskiej i Tarnowskiej, wreszcie objął miejsce w zakładzie wychowawczym żeńskim w Łomnie, gdzie spełniał zarazem funkcje kapelana i katechety. Ostatnie lata spędził jako współpracownik w Boryni pod Turką u przyjaciela swego, acz znacznie młodszego ks. Dziedzica. Przyjechawszy do Lwowa, by uczcić 50-cio lecie kapłaństwa, umarł tutaj w marcu 1904 r. Pogrzeb jego był wspólnym hołdem społeczeństwa dla zasług zmarłego. Zarząd główny T. S. L. pragnąc uczcić pamięć jego, postanowił założyć w miejscu najbardziej zagrożonem szkołę jego imienia.

Żuliński Tadeusz dr., ur. 1839 w Krakowie, akadem. w Kijowie, pracował w organizacyi. Zmuszony uchodzić z kraju, kończył studia na uniwersytecie w Pradze, ogłaszając w piśmie czeskim „Prawda“ listy polityczne p. t. „Lech Czechowi“. Siła inicjatywy i zdolność wpływania na umysły, dokonała przewrotu w wyobrażeniach Czechów, odrywając ich od panslawistycznego kierunku i budząc ich sympatyje dla Polaków, czego dowodem był liczny udział Czechów w powst. 1863/64. Z Pragi przybył Żuliński do Krakowa, doktoryzował się w r. 1863. W marcu 1863 z powodu akcyi w Czechach uwięziony na Zamku krakowskim, został po 2-ech miesiącach wypuszczony i mianowany sekretarzem Wydziału Rz. narod. dla zachod. Galicyi. Drugi raz uwięziony w październiku 1863 przesiedział w więzieniu do listopada r. 1864 poczem wyjechał do Paryża. Dom Żulińskich znany tam był z gościnności, Tadeusz zaś jako lekarz z bezinteresownego zajmowania się leczeniem wychodźców. Często udzielał i pomocy materialnej potrzebującym. W Paryżu był redaktorem pisma p. t. „Polska“ i współpracownikiem innych politycznych czasopism, jednocześnie zasilał pisma lekarskie treścią

naukową. W r. 1871 opuścił Paryż i przybył do Lwowa, gdzie mianowany został chemikiem przy szpitalu powszechnym. Na tej skromnej posadzie umarł we Lwowie 18. stycznia 1885, pochowany kosztem miasta przy współudziale mas publiczności.

Żurowski Józef, ur. w Rudnikach r. 1841, oficyalista pryw., służył jako sierżant w oddz. Kurowskiego (pod Miechowem), Czechowskiego (pod Hutą krzeszowską), Jeziorańskiego (pod Kobylanką), Zapałowicza (pod Tyszowcami), Lelewela (pod Panasówką i Batorzem) i Kruka. Ranny był pod Hutą krzeszowską od kuli, pod Tyszowcami od bagnetu i pałasza. Po powst. dzierżawca.

Żurowski Stanisław, ur. r. 1845, służył jako szereg. w oddziałach: Czechowskiego (pod Potokiem, nad Tanwią i pod Hutą krzeszowską) i Zapałowicza (pod Tuczępami). Po powstaniu rządcą dóbr.

Wykaz źródeł

użytych przy opracowaniu „Księgi pamiątkowej”.

Aramowicz Ignacy. Marzenia. Pamiętnik o ruchu partyzanckim w województwie Grodzieńskim w r. 1863/64 Bendlikon 1865. Autobiograficzne i biograficzne zapiski, dotyczące uczestników organizacji i partyzantki r. 1863/64.

Bellina Stanisław. Notatki o powstaniu w Łęczyckim powiecie w r. 1863/64 (*Polska w walce*). Paryż 1868.

Bentkowski Władysław. Notatki osobiste (*Wydawnictwo materiałów*). Lwów 1890.

Berg Mikołaj Wasylewicz. Zapiski o powstaniu polskim 1863/64 Kraków 1899.

Błoński Rafał. Pamiętnik z Augustowskiego 1863 (*Polska w walce*). Kraków 1875.

Chołodecki Białynia Józef. Z ław szkolnych na Sybir. Podług notatek Sybiraka. Czerniowce 1893.

Ćwik Walenty. (*Chołodecki Białynia Józef*):

- 1) Henryk Schmitt życiorys. Lwów 1888.
- 2) Z zapisków tułacza (*Gazeta polska* Nr. 45—80). Czerniowce 1896.
- 3) Pod wspólną mogiłą (*Tygodnik narodowy* Nr. 53). Lwów 1900.
- 4) Pięć lat w kraju niewoli. Czerniowce 1893.
- 5) Z minionej doby. Lwów 1903.

Czasopisma współczesne lwowskie i krakowskie.

Dąbkowski Przemysław dr. Spis zmarłych uczestników powstania r. 1863/64 (*manuskrypt*).

Deskur Bronisław. Pamiętniki. (*Wydawnictwo materyałów*). Lwów 1890.

Dyplomacya europejska w sprawie polskiej podczas wypadków od r. 1861—1864 (*Wydawnictwo materyałów*) Lwów 1894.

Gawroński Rawita Franciszek. Rok 1863 na Rusi. Lwów 1902—1903.

Giller Agaton:

2) Ksiądz Benwenuty (*Polska w walce*) Paryż 1868.

2) Przegrana pod Rudnikami (*Polska w walce*) Paryż 1868.

3) Władysław Rawicz, biografia (*Polska w walce*) Kraków 1875.

4) Rafał Krajewski i jego listy więzienne (*Polska w walce*) Kraków 1875.

5) Historia powstania narodu polskiego 1861—1864. Paryż 1867—1868.

Jeziorański Antoni, generał. Pamiętniki Lwów 1880.

Kolumna Zygmunt. Pamiętka dla rodzin polskich. Krótkie wiadomości o straconych na rusztowaniach, rozstrzelanych, poległych i zmarłych ofiar r. 1861—1866. Kraków 1868.

Koszczye Wacław. Wspomnienia z powstania województwa Mińskiego 1863. (*Polska w walce*) Kraków 1875.

Księga pamiątkowa obchodu 40-tej rocznicy powstania 1863/64 (*Manuskrypt ozdobnie oprawiony, złożony w Archiwum król. stoł. miasta Lwowa r. 1904*).

Limanowski Bolesław. Historia ruchu narodowego od 1861—1864. Lwów 1882.

Opowiadanie żołnierza polskiego o wyprawie z Tulczy (*Polska w walce*) Paryż 1868.

Ostatnie lata dziejów powszechnych. Lwów 1881.

Roztworowski Jan Nałęcz. Wspomnienia z r. 1863—64. Kraków 1900.

Słownik geograficzny Królestwa polsk. i innych krajów słowiańskich.

Sprawozdanie roczne Wydziału Towarzystwa wzajemnej pomocy uczestników powstania polskiego r. 1863/64.

Struś pułkownik:

1) Udział Galicyi w powstaniu 1863/4. (*Wydawnictwo materyałów*). Lwów 1890.

2) Dokumenta do historyi powstania 1863/4 (*Wydawnictwo materyałów*). Lwów 1890.

Salima Zygmunt Łucyan. Wspomnienia ułana z r. 1863. Poznań 1878.

Sybirskij torhowo-promyszlennyj i sprawocznyj kalendar na 1894 hod. Tomsk 1893.

Szule Serafin, ksiądz. Pamiętnik kapelana (*Polska w walce*). Paryż 1878.

Traugutt Romuald i jego dyktatura (*Wydawnictwo materyałów*). Lwów 1894.

W czterdziestą rocznicę powstania styczniowego 1863 — 1903 Lwów 1903.

Wierzbński Stanisław. Opisanie wojennych wypraw. (*Polska w walce*). Paryż 1868.

Wiśniewski Wiktor. Wspomnienia kapitana wojsk polskich z r. 1863. Lipsk 1866.

Włosycki Józef. Spis politycznych przestępców, straconych w czasie powstania w Królestwie Polskiem 1863—64. Kopia przetłumaczona i przepisana z oryginału w języku rosyjskim, wydobytego z Cytadeli warszawskiej. Kraków 1884 (*manuskrypt*).

Wspomnienia czasów młodości (*Wydawnictwo materyałów*) 1894.
Wydawnictwo materyałów do historyi powstania 1863/64. Lwów 1888.

Zdanowicz Aleksander. Noc Ś-go Marcina. Lwów 1902.

Zienkiewicz Kazimierz. Materyały do dzieła: »O prześladowaniu przez rząd rosyjski kościoła rz. kat. w r. 1863/64 i latach późniejszych. (*Manuskrypt*).

Z papierów po śp. Włodzimierzu Miłowiczu (*Wydawnictwo materyałów*). Lwów 1894.

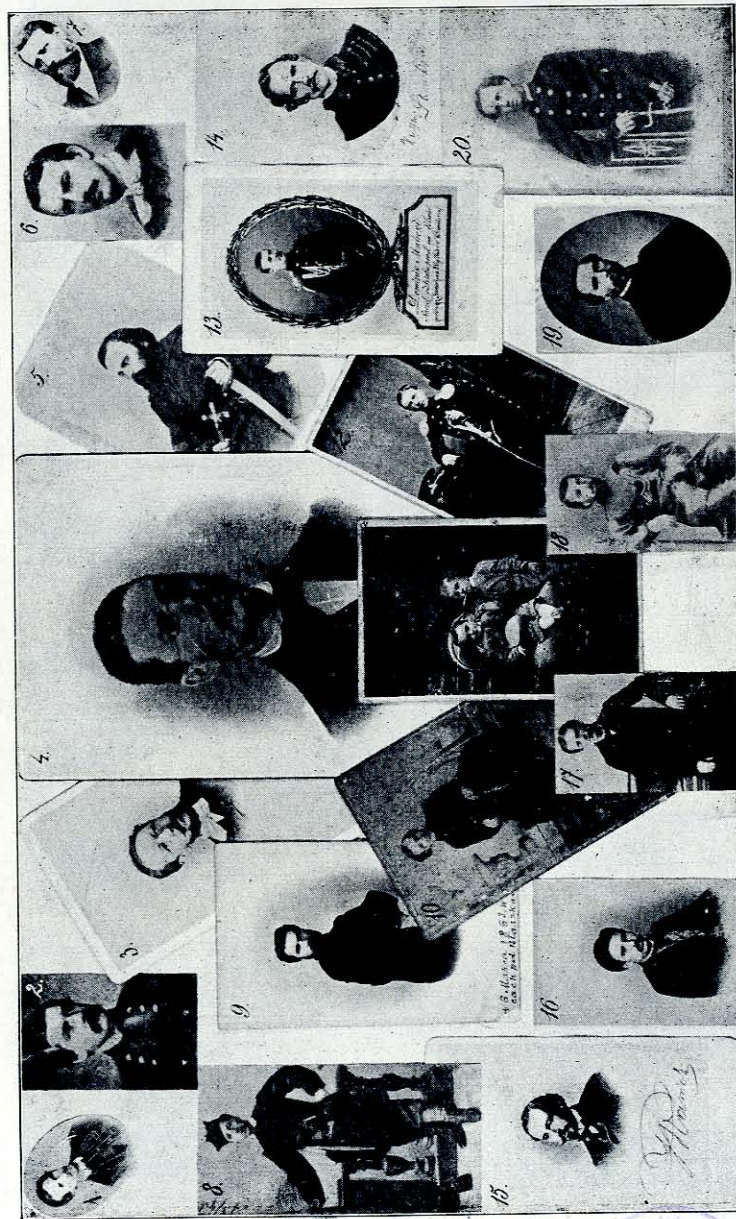

TREŚĆ.

Przedmowa wydawcy	Str. 3
Kółko polskie oficerów w Petersburgu w r. 1860/61	7
Polska szkoła wojskowa w Genui i Cuneo 1861/62	17
Lista wyższych oficerów i samoistnych dowódców oddziałów powstań- czych w roku 1863/64	25
Wykaz bitew, walk, starć i potyczek, stoczonych w latach 1863/64	53
Rząd narodowy	75
Wykaz etapów i póletapów od granic Austrii do wschodnich krańców Syberyi	83
Lista politycznych przestępców, straconych w czasie powstania r. 1863/64 w granicach Królestwa Polskiego	101
Duchowieństwo polskie, deportowane r. 1863/4 nad jezioro Bajkalskie	135
Polki w czasie powstania r. 1863/64	145
Działwa lwowska w czasie powstania r. 1863/64	151
Nieco szczegółów biograficznych, dotyczących uczestników organizacyi i partyzantki r. 1863/64	155
Wykaz źródeł. użytych przy opracowaniu »Księgi pamiątkowej«	423

TAB. A.

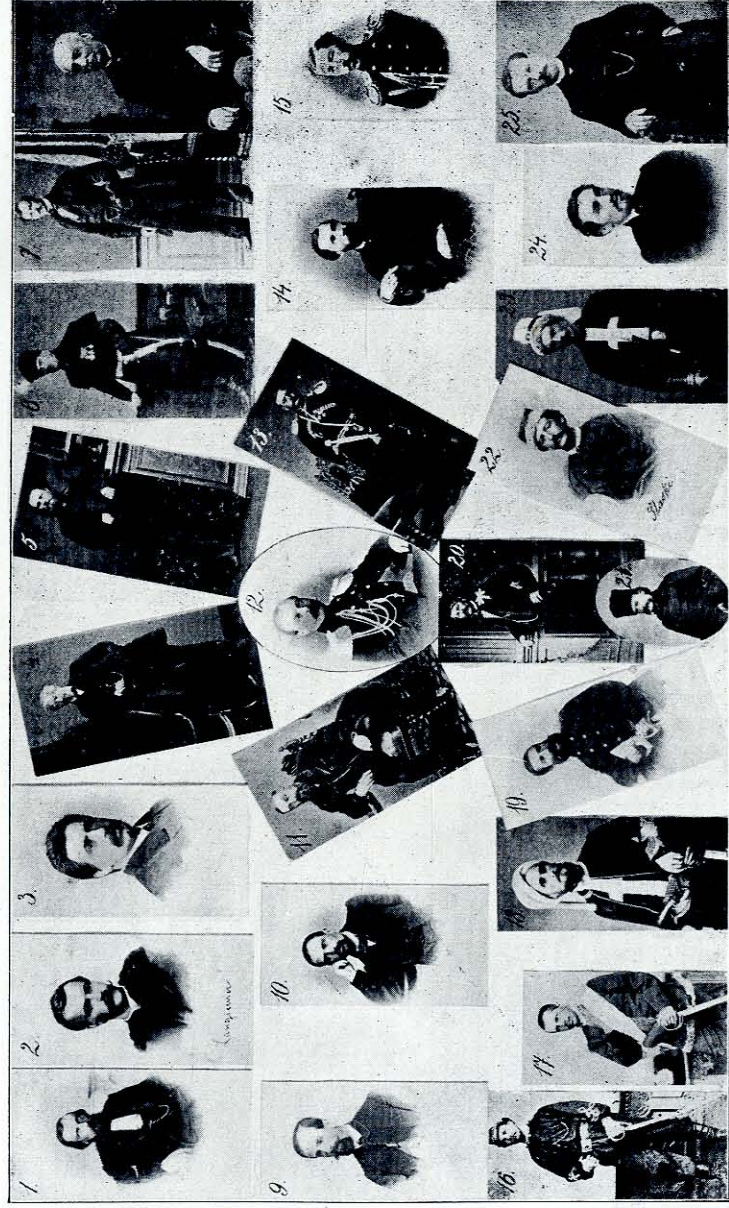
CZEŚĆ POLEGLYM I STRACONYM:

1. Hauke Aleksander. 2. Narbut Kazimierz. 3. Hauke Józef Bosak. 4. Traugut Romuald. 5. Ks. Mackiewicz Antoni.
6. Padlewski Zygmunt. 7. Horodyński Franciszek. 8. Dulęba Walery. 9. Wężyk Rudzki Bronisław. 10. Mancewicz Michał. 11. Bracia Sieroszewscy. 12. Kołb Przemysław. 13. Malecki Dominik. 14. Sierakowski Zygmunt. 15. Rawicz Władysław. 16. Stozewski Konstanty. 17. Oskierko Michał. 18. Chmieliński Zygmunt. 19. Mielędzki Kazimierz.
20. Mancewicz Jan i wielu innym.

TAB. B.

NIEKTÓRZY DOWÓDZCY POWSTANIA 1863/4.

1. Jeziorański Antoni. 2. Langiewicz Marian. 3. Różycki Edmund. 4. Wysocki Józef. 5. Mierosławski Ludwik. 6. Kruszcowski Ignacy. 7. Bentkowski Władysław. 8. Czechowski Leon. 9. Habicht Gustaw. 10. Zapalowiec Jan (Zalptachta). 11. Kononowicz Władysław. 12. Sawicki Jan Stella (Strus). 13. Mucha (Kuczkowski). 14. Frycze Karol. 15. Obiezierski Joachim. 16. Rębajło. 17. Cieszkowski Teodor. 18. Komorowski Wojciech. 19. Boncza (Czarnecki Jan). 20. Czachowski Dionizy. 21. Sienkiewicz Robert. 22. Śląski Edmund. 23. Rochebrune Franciszek. 24. Wiśniewski Leszek.

TAB. C.

UCZESTNICY POWSTANIA 1863/4.

1. Boguszewski Julian. 2. Pustowojtoł Henryk. 3. Kazimira z Oskierków Galinowska. 4. Mieczysławowa z Oskierków Świętorzecka. 5. Kołb Michał. 6. Polkowska z córkami i synem z Prużan. 7. Józefa Świętorzecka późniejsza Joachimowa Obiezierska. 8. Sapięha ks. Adam. 9. Bojarski Władysław. 10. Galinowski Julian. 11. Wężyk-Rudzki Władysław. 12. Feter Leopold, Witold Rzepecki, Jan Jodłowski, siedzący na ziemi, z tyłu straż wiezienna. 13. Kłoczowski Artur. 14. Mitkiewicz Zdzisław. 15. Cichocki Aleksander. 16. Marcinkowski Kazimierz. 17. Rudzki Maksymilian. 18. Jasiński Arkadiusz. 19. Zaczekiewicz. 20. Czerniak. 21. d'Hauterive August Władysław.